This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

1837
ARTES VERITAS SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

A 657741

~~3. 5. 4.~~ 4,
878
M6
T

NOTAE CRITICAE

IN

POMPONIVM MELAM

PARS II.

COMPLECTENS

LIBRVM II.

POMPONII MELAE
DE
SITV ORBIS
LIBRI TRES

AD PLVRIMOS CODICES MSSTOS VEL DENVO VEL PRIMVM CONSVLTOS ALIORVMQVE EDITIONES RECENSITI

CVM NOTIS CRITICIS ET EXEGETICIS

VEL INTEGRIS VEL SELECTIS

HERMOLAI BARBARI, IOACH. VADIANI, PETRI IO. OLIVARII, FREDENANDI NONII PINTIANI, PETRI CIACCONII, ANDR. SCHOTTI, IO. OPORINI, PETRI IO. NVNNESII, IS. VOSSII, IAC. ET ABR. GRONOVIORVM, ET IAC. PERIZONII, NEC NON MSSTIS IO. GEORG. GRAEVII, IAC. GRONOVII, ET PETRI BVRMANNI, CONLECTIS PRAETEREA ET ADPOSITIS DOCTORVM VIRORVM ANIMADVERSIONIBVS

ADDITIS SVIS

A

CAROLO HENRICO TZSCHVCKIO

A. M. SCHOLAE ELECTORALIS MISNENSIS RECTORE, ET SOCIETATIS LATINAE IENENSIS SOCIO.

VOLVMEN II. PARS II.

LIPSIAE 1806

SVMTIBVS SIEGFRIED LEBRECHT CRVSII.

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MICHIGAN

Novi huius libri exordium varie indicant libri veteres: Lipſ. *Incipit ſecundus; Europae deſcriptio particulariter;* Pariſ. 1. edd. 1. 2. 9. 13. *Incipit liber ſecundus;* Cibin. *Incipit liber ſecundus eiusdem Pomponii;* Gud. *Incipit ſecundus, in quo deſcribit Europam particulariter;* Pariſ. 2. idem habet, tantum *ubi* pro *in quo;* Vindob. *Incipit ſecundus liber pomponii melle de coſmographia;* Zaluſc. *De Europa eiusque regionibus, regionumque urbibus et incolis et moribus eorum fluminibus, montibus et aliis memorabilibus locis. Principium a Scythia.* Quidam nihil omnino praefantur, in iis Prag. Pariſ. 3. Ex edd. 15. 17. 20. 23. *Pomponii Melae liber* II. 3. 4. 5. 6. 12. 14. 19. aliaequae etiam recentiores *Pomponii Melae* ſ. *Mellae de ſitu Orbis liber ſecundus.* Ipſum caput ſine ulteriori inſcriptione exordiuntur Codices, et quaedam editiones, uti 1. 6. 7. 8. vel capitis tantum primi initium produnt numero, ut 13. 15. 17. 20. 23. in margine habent 3. 4. *Particularis Europae deſcriptio,* quod ad totum librum pertinet; 11. *De gentibus Scythie in Europa;* 12. 14. 19. *Scythia* (14. *Scytia*) in *Aeuropa;* pleraeque, ut hodie legitur *Scythia Europaea.*

§. 1. *Aſiae)* Vindob. *aſſie,* poſt *tanaumque;* Rehdiger. *Aſye* et *thanymque;* Venet. *quae dixi;* Vindob. *frons et ſitus eſt.* Pro *Tanain* multae edd. *Tanaim.* Pro *ſitus* Ciacconius ad praef. 2. (*oras omnium et litora*) coniicit *litus,* quam tamen coniecturam poſt ad noſtrum locum abieciſſe videtur. Nempe ſimpliciter

hic notat: Sic lib. 1. c. 4. f. *Nunc exactius oras ſitusque dicturo*, quo vulgata omnium librorum lectio confirmatur.

At per eundem) Gud. Prag. Vindob. Rehdiger. *ac*, uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. 28. Vaticani ita etiam habuiſſe videntur. Reliqui *At*, quod revocavit Vadianus, excepit Olivarius, uterque cum ſuis, retinuerunt Vinetus, Schottus, Voſſius, alii. Recte. Non enim eadem vel ſimilia nectit, ſed diverſa ſubiungit. Nota autem alias eſt utriusque particulae confuſio, de qua Bentlei. ad Horat. 1. od. 18, 7. Drakenb. ad Sil. Ital. 6, 190. et Liv. 3, 61, 4. Bunemann. ad Lactant. 6, 11, 25. Schwartzius ad Plin. panegyr. c. 26. p. 80. et alibi plura dabunt. Cf. etiam ad praefat. 1. et 2. 1, 2, 5. 13. in. 2, 3, 10.

dextram) Cibin. Rehdig. Lipſ. Gud. *dexteram*, quod leve eſt, uti *Meotida* ante in Gud. Prag. *meothyda* in Rehdig. et in Lipſ. *meotidam*. De priori voce, ſi tanti eſt, cf. ad 3, 8, 1.

Europe eſt) Τὸ *eſt* omittunt Codices mei Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Cibin. Gud. Prag. Lipſ. Vindob. Venet. Havn. Rehdiger. et vetuſtae edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Addidit primus Vadianus cum ſuis, poſt 24. 25. omninoque Olivarianae et reliquae. Pro *Europe*, quod et obferunt Codd. mei, vel uti Cibin. *europae*, edd. 1. 2. *Europe*, 9. ex vitio *erope*, 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Europae*, 11. 12. 13. 14. 19. *Europae;* Vadianus poſuit *Europa* cum ſuis et hinc 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gronovii in edd. 40. 41. 42. Poſt cum Reinoldio revocatum eſt *Europe* ſervatumque. TZSCHUCKE. Alia lectio habet: *Ac per eundem amnem*

in Meotida remeantibus, ad dextram Europa eſt modo, ſiniſtro latere innavigantium appoſita. Locus eſt ſubobſcurus, ſive ſecutus fueris priorem lectionem, [in qua ante *modo* diſtinguitur,] ſive poſteriorem. Dicam tamen, quod ſentio. Si quis ex fonte Tanais per Tanain in Maeotida redierit, revera Europam relinquet ad dexteram amnis; ſed ſi quis ex fonte usque ad paludem navigaverit, non eſt dubium, quin remigantes ad ſiniſtram eandem relinquant. OLIVARIVS. Fluctus in ſimpulo. Quis enim non videt, quae adeunti ſiniſtra ſunt, ad dextram revertentibus iacere, et hinc diſtinguendum eſſe ante *modo*, uti et diſerte monet Schottus, et ſuperiorem deſcriptionem apte reſpici. Minus enim recte ad 1, 5. f. retulit Graevius ad Florum 1, 5. in. ubi conſulendus Dukerus. Igitur aberravit ed. 24. quam ſecutus eſt in ed. 25. Olivarius, ſed ex eius familia recte aliqui immutarunt. Ita autem ſolet noſter ſitum definire, uti 1, 5, 1. de quo Vol. 2. Sed idem ille locus ſimilis adiectum etiam habet *eſt*, quod an in aliis codicibus adfuerit etiam, ignoro. Solet tamen addere et alibi noſter, et videtur a praecedente *e* abſorptum τὸ *eſt*, cum per compendium ſimplicis *e* indicetur. Reliqui igitur, etſi, ſi quis eiiciat, non reluctor. *Europe* autem non ſolum ex uſu dicitur Melae, de quo I. Gronov. ad 1, 2. in. ſed et a MSS. ſuſtinetur.

latere — appoſita) Pintianus et cum eo Ciacconius volunt *lateri*, non *latere*, et ſic poſuit Schottus obſequente praeter eum nemine. Tum *oppoſita* dedit ed. 29. et poſt Vinetus, nec aliter in notis adferunt Pintianus et Schottus, quorum ille Vadianam recenſionem ſequitur, hic illum repetit. At ante ed. 29. equidem non inveni aut notavi. Facilis tamen haec eſt commiſtio et obvia. Vid. ad 1, 13. 3. 2, 7, 8. et 3, 6, 9. Attamen hic melius habet vulgata, cum omnia ad amnem referantur, quo hic Europae extrema adluuntur. De altera emendatione *lateri*, quam et propoſuit Graevius

ad Florum 1, 5. in. rectius dubitari poſſit. Ita enim Frontin. 3, 10, 8. *civitas litori adpoſita*, et ut alios taceam, ipſe Noſter 1, 13, 3. *mons litori adpoſitus*. Forte tamen hic cum libris veteribus poteſt retineri, quod continuationem et ſeriem declarat, aut ſubpleri *in*.

Rhipaeis montibus) Multiplex hic obiicitur variatio. A. Gronovius ex ſuis Cdd. adfert *in Ripheis*, *in Aeripheis*, *Arepheis* et *Meripheis*; Vatic. *aeripheis*; Gud. *in arepheis*; Cibin. Mediol. *meripheis*; Rehdiger. *in erypheis*; Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Prag. Chiſ. Venet. Vindob. *in ripheis* vel *Rhipeis*. Edd. 1. (2?) 9. *in rypheis*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. reliquae ad 42. *ac Rhipheis*, *Rhipaeis*, praeter Vinetum, qui dedit: *Tum Rhiphaeis*; denique praeeunte Reinoldio 44. 45. ceterae legunt ſimpliciter *Rhipaeis montibus*. TZSCHUCKE. Detrahe coniunctionem *ac*. PINTIANUS. Equidem, unde copula *ac* venerit, vix recte deprehendo. Schottus enim, quum in *Spicilegio* nihil dixiſſet, in *Praetermiſſis* dicit ſe interpungere, *modo ſiniſtro lateri navigantium oppoſita*, *Rhipaeis montibus*. Sed Pintianus in *Retractationibus* citans *ac Riphaeis*, notat delendam coniunctionem *ac*, quam voculam Schottus alio litterarum charactere excudi curavit. In Chiſiano erat *in Rhip*. In altero [Gud.] *arepheis*. Hinc deprehendi denique verum, *ſiniſtro latere innavigantium appoſita a Rhipaeis*, hoc eſt, progreſſa et incipiens a Rhipaeis montibus, qui ſunt ultima ſimul Europae et Aſiae verſus oceanum Septentrionalem nota pars. I. GRONOVIUS. Et hic quoque rem acu ſe tetigiſſe exiſtimat novus Melae interpres, ſed ut ubique, ita quoque hic fallitur. Sic nempe conſtituendus hic locus faventibus Vaticano et omnibus fere antiquis exemplaribus: *Agrippaeis montibus proxima*, *et huc enim pertinent*, *cadentes aſſidue nives adeo invia efficiunt* etc. Agrippaei ſunt, qui paulo ante Arimphaei vitioſe vocan-

tur. Verum illorum nomen ex Herodoto [4, 23.] petendum eſſe monuit Pintianus. [ad 1, 19, 20.] Ille vero, ſi bene ſe habet lectio vulgata, *Argippaeos* appellat. Pro eo Ἀργιμπαίους ſubſtituit Salmaſius. [ad Solin. c. 17. f. 21. p. m. 147.] Sed rectius Ἀργιππαίους legas, ſi quid mutandum ſit, quod tamen opus non eſt, cum in iſtius modi nominibus familiaris admodum Latinis literarum ſit transpoſitio. Quod autem paulo ante in fine libri prioris occurrit: *Vltra ſurgit mons Rhiphaeus*, et hoc quoque mutandum, cum in compluribus et quidem melioris notae libris legatur *mons gripes*, in aliis *nigripes*, in optimo vero mons *aegripes*, ut non dubitandum ſit, quin Mela ſcripſerit *mons Argippaeus*. Sic nempe Mela vocat altum iſtum montem, cuius accolas eſſe Argippaeos vel Agrippaeos ſcribit Herodotus. [c. l.] Cum vero idem Mela Tanain in Rhiphaeis vel potius Rhipaeis montibus oriri dicit, in eo receſſit ab Herodoto, qui nusquam Rhipaeorum facit mentionem, et Tanain e lacu profluere affirmat, quod verum eſt. Agrippaeos vero ab antiquis Latinis dictos fuiſſe iſtos populos vel Agripparum ſatis teſtatur agnomen. Vt enim vicinam Arimaſporum gentem, quod unum tantum habere oculum crederentur detorta voce a Cyclopibus Coclites appellat Ennius; [vid. paullo poſt] ita quoque illos, qui difficili partu ederentur, contracta ab Agrippaeis voce, Agrippas vocaverunt. [At cf. Gellius 16, 16.] Vt enim ſcribit Herodotus, [c. l.] calvi naſcebantur omnes *Argippaei*, quales quoque multos fuiſſe Myconios teſtatur Plinius. [11, 47. ſ. 37.] Talium autem propter duritiem capitis difficiles ſunt partus. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Putat, opinor, nos in ignariſſima Septentrionis parte verſari, ubi neniae quoque eius vel inſulſiſſimae curarentur, ut ab Hyperboreis profecti! Quis audiit, quis patietur montes Agrippaeos nuspiam dictos? Rhipaeum montem vel Rhipaeos montes omnibus decantatos ignorari in Mela, niſi demum lib. 3. c. 5. Credant haec

Voſſiocolaces. Quum Ennius dicit apud Varronem: [de L. L. 6, 3. fin.] *Decem coelites, quos montibus ſcimus Rhipaeis ſodere*, bene diſcimus, quo usque extenderint antiqui Rhipaeos montes. Horum latus unum emittebat Tanain, ad alterum habitabant Hyperborei. Itaque et ad Europam et ad Aſiam pertinebant. Ob Tanais fontem eos appellat Mela inter partes ad mare mediterraneum ſpectantes; ſupra eos quidquid erat, reiicit ad Oceanum, neque in eo admittit diviſionem in Europen et Aſiam. Reliqua Voſſii ſunt plena Abderiticae indolis. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Legendum atque interpungendum cum Reynoldo: *ſiniſtro latere innavigantium appoſita. Rhipaeis montibus proxima (et huc enim pertinent) cadentes.* Atque eundem fere in modum Perizonio hic locus conſtituendus videbatur, *ſiniſtro latere innavigantium appoſita. Rhipaeis montibus (nam et huc illi pertinent) proxima cadentes* etc. Ceterum pro *in eripheis* vel *in aeripheis* Oudendorpius reponendum ſuſpicabatur: *Inde Rhipaeis.* A. GRONOVIVS. *Rhipaei montes*, ſive veri, ſive ficti, dimitti hic nequeunt, ſatisque eos vindicavit I. Gronovius. *A, ae, ac* praemiſſa ſunt et efficta ex vocis proximae clauſula *qua.* Nolim tamen cum I. Gronovio moleſtum illud *a* denuo intrudere, ſine quo facilius oratio procedit, nec τὸ *inde* Oudendorpii, etſi ſatis ingenioſe ex aliis Codicibus extruſum. Nempe Mela non ex ulteriori regione ad Rhipaeos montes progreditur, ſed quae in vicinia eſſent memoranda, breviter ſuperiori narrationi adnectit. Malui igitur aliorum iudicium ſequi, qui ſimpliciter legunt: *Rhipaeis montibus* et commode ad *proxima* referunt. Variam ipſorum montium ſcripturam in praecedentis capitis fine adtigi.

proxima — cadentes) Haec verba varie et diſtinguuntur et componuntur. Nempe Codices et edd. τὸ *proxima* continuo ſubnectunt voci *montibus*, primus-

que Vadianus reiecit poſt *pertinent*, quem ſecutus eſt Olivarius, repetita et hic ed. 24. uterque cum ſuis. Eundem ordinem tenuerunt Vinetus, Schottus, Voſſius, edd. 40. 41. 42. Qui hoc fecerunt, diſtinguunt poſt *pertinent*, maximo etiam aliqui ſigno adpoſito; qui aliter, ut olim, poſt *proxima* et *pertinent*. Recentiores praeeunte Reinoldio et lectionem et diſtinctionem, quae et ego reddidi, exhibent. Apte ad ſenſum et commode. Quod pro *enim* A. Gronovius ex Cod. Gud. adtulit *ei* erravit. Nam ſaepe eodem ſcribendi compendio, quo hic, vocula *enim* exprimitur. Verbum *Cadentes* cum minore litera ſcriptum ſuperioribus applicandum cenſet Pintianus. Nempe poſterius monuit ob pravam poſt vocem *proxima* diſtinctionem, quam in ſuo exemplari invenerat; prius cur velit, non ſatis capio.

aſſidue) Vatic. 1. videtur habuiſſe *aſſiduo;* alii *aſſidue*, uti editiones, praeter 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. in quibus *aſſiduo*, et poſteriores quasdam Vadianas cum 30. 32. 37. in quibus *aſſiduae;* minus bene. *Aſſiduo* autem et *aſſidue* promiſcuo uſu variantur, ut *proximo* et *proxime* 2, 5, 3. Sic *commodo* et *commode* libri in Cic. ad diverſ. 1, 1, 7. Plura infra ad 2, 3, 3.

viſum) Sic 10 Cdd. A. Gronovii meique omnes et edd. ante Voſſium, qui poſuit *niſum*, ſequentibus Gronoviis et Kappio in priori editione. Reinoldius revocavit *viſum*, quem ſecutus eſt in poſteriori Kappius. Norimbergenſis, ſi tanti eſt commemorare, retinuit *niſum*. TZSCHUCKE. *Viſum* magis convenit cum verbis Herodoti lib. 4. c. 7. Τὰ δὲ καθύπερθε πρὸς βορέην λέγουσι ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης οὐκ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω οὔτε ὁρᾶν, οὔτε διεξιέναι, ὑπὸ πτερῶν κεχυμένων· πτερῶν γὰρ καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν ἠέρα εἶναι πλέον, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἀποκληΐοντα τὴν ὄψιν. A. GRONOVIUS. Eius notam, ut hoc verbum tueretur,

repetiit Kappius. De ipſa hac commiſſione non infrequente vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 5, 284. et ad Liv. 37, 11, 8. Tennulius et Oudendorp. ad Frontin. 3, 9, 3. hic etiam ad Lucan. 6, 482. Cortius ad Salluſt. Iug. c. 94. in. qui adeo ante Voſſium ineptiiſſe hic Melam putat, et Burmannus ad Antholog. Lat. T. 1. p. 290. Diſceptatio in ambiguo haeret, cui tamen in alteram partem libri antiqui non leve momentum adiiciunt, quod conficit Herodoti locus. Excuſſit duplicem hanc editionum lectionem operoſo ſtudio Kirſchius in proluſione ſcholaſtica edita Curiae 1784. 4. in qua ſub examen aliqua Pomponii loca vocavit. Summa haec eſt: Speciem habere Voſſii lectionem non quidem infitiatur, praefert tamen *viſum* his rationibus ductus, quód inviam regionem magis declaret, Herodoti locum contracta brevitate efficacius reddat, denique codicibus ſuffulciatur. Iisdem vero rationibus uſus erat olim Vrſinus in disput. Witteberg. 1668. 4. quae exercitt. philolog. continet in hac lectione tuenda. Equidem lubenter his adquievi, cum non ſolum intelligi recte poſſint, ſed et rei difficultatem augeant, ex vi nivium, quae oculorum adeo proſpectum praecludant. De inceſſu enim nihil ſingulare eſt; at de viſu. Et ſic reddidit Herodoti ὁρᾶν, uti poſt διεξιέναι. Vid. etiam deinceps.

incedentium) Sic Cod. Ciaccon. et ex meis Venet. Havn. quibus accedere puto Vaticanos aliquos certe 3. cum edd. 15. 17. 20. 23. Prag. *incredentium* ex librarii lapſu; Pariſ. 1. 2. plane hanc vocem omiſerunt. De A. Gron. MSS. quid habuerint, dubium. At Vatic. 1. Lipſ. Cibin. Pariſ. 3. Gud. Zaluſc. Vindobon. *intendentium*, et ſic edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 23. et reliquae ad Voſſium, qui cum poſteris *incedentium*. Solus Reinoldius priorem lectionem *intendentium* ſervavit. TZSCHUCKE. Lego *ne viſum quidem inceſſumve admit-*

tant, ex Herodoto evidentiſſime in Melpomene. [c. l.] PINTIANVS. Pintianus *inceſſumve*. Propius a vero *in-cedentium*. Lege Macrobium 2, 15. Somnii. SCHOTTVS. Plerique Codices, in quibus meliores praeferunt *inten-dentium*, quod et efficacius videtur in oratione Melae, ſimulque ad viſum et inceſſum pertinet, etſi illud neceſſe non ſit. Sed ſtrictiora dabo, quae fuſius de hac lectione disſeruit Kirſchius c. l. Tò *incedentium* interpretatio-nem alterius verbi eſſe putat ab homine profectam, qui aut communem huius verbi uſum aut Pomponianum certe igoraret; Melam enim *tendere* de conatu eundi, proficiſcendi, volandi in alienas regiones adhibere, ut 3, 10, 3. 3, 8, 9. *Intendere* nihil aliud eſſe, quam *ultra tendere*, quod aeque potuiſſet dicere, adeoque compoſi-tum ſimplicis vices ſuſtinere, uti apud Terent. Andr. 2, 2, 6. Cicer. de nat. Deor. 1, 20. *incedere* eſſe ex-pedite et ſine impedimento ulterius pergere. Denique, nam illa potiora videntur et aptiora, ſententiae cauſas his argumentis conficit: 1) in codd. antiquis haec lectio inventa eſt; 2) eſt difficilior; 3) admittit uſus verbi *in-tendere* vulgaris; 4) admittit uſus Pomponianus; 5) ſua-det contextus; 6) linguae genius alteram improbat; 7) pro lectione *incedentium* nihil adferri poteſt firmi, niſi quod veteres aliquot libri eam habuerint, in quos ex gloſſa irrepſit. Haec KIRSTIVS. Vtique cognatum ver-bum, ſi ex hoc fonte petendum erat, *accedere* accommo-datius fuiſſet. *Niſus* etiam notio ineſt in verbo *intendere*, ut lectio *viſum intendentium* apte locum tueatur.

Gryphi) Rehdiger. *griphi*; Vindob. Prag. *griſi*; Gud. *griſſi*; Cibin. *Grypi*; Lipſ. *griſi*, at in margine *griſes*, quae quidem terminatio magis frequentatur. Vid. Vol. 2.

pertinax) Quid ſi *pernix* legas? ut de tigribus infra 3, 5. et de Araxi fl. ibidem. Plinius legend. lib. 7. c. 2. in. PINTIANVS. Plinius utique vocat *ferarum*

voluere genus, et ſic poterat etiam Noſter. At Codices ita noluiſſe contendunt, et unde alias conſtat, alterum voluiſſe? Cum unius rei multa ſint adtributa, quantae auctorum moverentur iactationes, ſi quis inde vim petierit.

aurum) Cibin. *antrum*.

et ſunt) Tò *et* omittit Prag. Ambo verba minoribus literis expreſſit Schottus. TZSCHVCKE. Dictiones hae otioſae. PINTIANVS. Poſſunt abeſſe, at ideo non debent, cum et recte adeſſe poſſint.

§. 2. *Scythae —)* Vindobon. *ſcite ſcitarum;* τὸ *ſunt* antea ignorat Prag. Ceterum a voce *Hominum* c. 2. exorditur Vinetus.

queis) Pariſ. 1. *quibus;* Gud. Vatic. 3. Prag. omiſerunt; Lipſ. Cibin. Rehdiger. uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 21. 22. 31. 44. *quis;* Ald. Iunt. 24. Schottus, Voſſius, Gronovii praeter ed. 44. Reinoldius, Kappius *queis;* Vadianae aliquae *queis*, Olivarianae aliquae *quis*. Infra tamen 3, 6, 1. Reinoldius, A. Gronovius in edd. 44. 45. Kappius dederunt *quis*, quod et hic ex Cdd. et vetuſtis edd. repoſui, eamque antiquam formam cenſet Servius ad Virg. Aen. 1, 95. quem explicat Heyne. Sic ubique *quis* pro *queis* in Silio Italico Drakenborchius auctoritate Codd. Colon. et Oxon. et priſcarum edd. Vid. ad 1, 13. et Brouckhuſ. ad Propert. 2, 10, 47. quem ibi laudat. Adde Cortium ad Salluſt. de B. I. cap. 80, 5. ubi copioſius de hac forma diſſeruit. Cf. etiam de variatione ad 2, 2, 2. 2, 5, 3. 3, 6, 8. et alibi. Neque tamen alteram ſpreverim, cum et ſic *amiceis* et ſimilia occurrant, in faſtis Triumphal. *Galleis*, *Morineis*, *Sueveis*, *Germaneis* et alia. Nempe *quis*, pro quo etiam *queis*, ducitur a nominativo *qui*, unde etiam *quorum;* *quibus* ab *ques*, uti Servius c. l. monuit.

Arimaſpoe) Gud. Rehdiger. Vatic. Chiſ. (teſte I. Gronovio ad 1, 19, 15.) Pariſ. 1. *Arimampſae;* Mediolan. (teſte I. Gronov. c. l.) Vindobon. *Arimampſe;* Cibin. *Armiampſae;* Pariſ. 2. *Arimapſae;* Prag. *armaſpe;* Lipſ. et codex, quo ſe uſum eſſe ſcribit Holſtenius ad Stephan. p. 46. ille *Arimaſpe,* hic *Arimaſpae;* Venet. et, quod videtur, Pariſ. 3. *Arimaſpi.* Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Arimaſpae;* 2. *arimapſae;* 11. *arimaſpe;* 13. 16. 18. 21. 22. 24. 25. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, I. Gronov. in ed. 40. *Arimaſpi;* poſt I. Gronovius, cui et ceteri acceſſerunt, repoſuit *Arimaſpoe.* Holſtenius c. l. duplicem nominis formam agnoſcit *Arimaſpi* et *Arimaſpae.* De priori nulla poteſt eſſe dubitatio, cum ſic optimi auctores loquantur, veluti Plinius 6, 19. ſ. 17. et alibi, Solin. c. 20. ſ. 15. Strabo 1. p. m. 15. ſ. 21. 11. p. m. 349. ſ. 507. Stephan. h. v. Euſtath. ad Dionyſ. v. 31. et alii multi, in primis Herodotus 3, 117. — Nempe Graeci Ἀριμασποί. Poſterior forma iuſtam movet dubitationem. Quod enim Holſtenius eam tuetur ex Orpheo in Argon. v. 1096 (immo 1061.) ubi pro vulgato Ἀριμάσθας ſubſtituit Ἀριμάσπας addicentibus Cdd. Voſſ. et Moſcov. iniectam dubitationem non eximit, quia contra metri leges ab Ἀριμάσπαι duci non poteſt, ſed ab Ἀριμάσπες, uti iam recte monuerunt Oudendorp. ad Lucan. 3, 201. et Schraderus ad Avieni Periegeſin v. 55. Neque ex Avieno c. l. ſubſidium huic opinioni peti debet, ubi *Arimaſpas* eodem modo intelligi, atque adeo cu[m] Heinſio Arimaſpos ſubſtitui poteſt. Neque, quod pu[tat] Schraderus, vel ex Aeſchylo in Prom. vincto v. [...] (811.) et Vibio Sequ. de flum. p. m. 5. pon[...]κὸν, quid additur, cum in illo metrum exigat [...]n hoc quod et dedit Schuetzius reiecto Ἀριμα[...]inata eſt. fluvii ſit nomen, unde forte ipſa gens [...] *Arimaſpae,* At cum hic tantum non omnes libri h[...] erroro, cum ſine dubio id ex *Arimaſpoe* fluxit.

Mela hanc Graecorum terminationem et in aliis amet. Sic *Soloe* 1, 13, 2. mox *Hamaxobioe;* 2, 2, 5. *Tomoe;* 3, 7, 1. *Androphagoe;* 3, 9, 1. *Automoloe;* cf. Oudendorp. ad Lucan. 2, 593. Keuchenius et Boſius ad Nepot. Milt. 4, 3. Muncker. ad Hygini poet. aſtron. 2, 2. Ceterum ſubiicit hic Venet. *Dein ab eis;* Prag. *Deinde ab eis.*

Eſſedones) Vatic. 3. Prag. Pariſ. 2. 3. *cendones;* Lipſ. *Cendrones,* at in margine: *al. eſſedones;* Rehdiger. *eſedones.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *cendones,* aliae *Eſſedones* ex Hermolai emendatione. TZSCHVCKE. *Cendones)* Scribendum puto *Eſſedones.* Plinius lib. 4. [c. 19. ſ. 17.] *A Buce,* inquit, *ſuper Maeotin Sauromatae et Eſſedones.* BARBARVS. Recte, ut ex recenſu eorundem populorum ſubiecto probatur.

Buces) Lipſ. Leidenſ. Voſſ. 2. 5. Gud. Perizon. A. Gronov. Vatic. 3. Prag. Ciaccon. Pariſ. 2. et Codex quo uſum ſe eſſe dicit Holſten. ad Ortel. p. 35. et 96. *butes;* Vindob. Boccat. de flum. h. v. *buthes;* Cibin. *bues.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Butes;* 6. 7. 15. 17. 20. 23. *Huges;* 8. 10. 12. reliquae *Buges,* ut alii Codices et unde varr. notant edd. 27. 29. Solus Schottus *Hyrgis.* TZSCHVCKE. Scribendum *Buces* ſive *Buges,* quia Graece *Byges* appellatur et ſtagnum et fluvius. BARBARVS. Plinius lib. 4. c. 11. [c. 26. ſ. 12.] Memini, quosdam *Hyrgis amnis* ex Herodoto Μελπομένῃ [4, 57.] legere. SCHOTTVS. Equidem praeter Schottum, qui ſic legeret, inveni neminem; et improbarunt recte alii, veluti Ortelius in theſauro Geogr. ſ. v. *Buges,* qui praeterea ex codd. neſcio quibus, etiam *Hyges* memorat; et Ger. Voſſius ad Valer. Flacc. 6, 68. qui apud hunc et noſtrum legere vult *Buces.* Ptolemaeo 3, 5. et Βύκη lacus et Βύκος fluvius, quem eundem Ptolemaei fluvium hic intelligendum putat etiam Opitius in varr. lett. cap. 3. p. 9.

Y autem et *u* promiſcue ſaepe adhiberi aliquoties monitum eſt. Exempla conlegit etiam Hermolaus ad Plinium 4, 5. *Bycen* tamen etiam vocant libri ſcripti apud Valer. Flacc. c. l. In Plinio c. l. *Buges* lacus et amnis, non *Buces*, uti dicit Heinſius ad Valerium. *Hyrgis* plane alienus eſt a librorum lectione, nec, ut Buces in Maeotida excurrit, ſed in Tanain, de quo Vol. 2.

Agathyrſi) Cibin. *thagatyrſi;* Prag. Lipſ. ut edd. 1. 2. 3. 4. 7. 9. *agatirſi;* cum Gud. 8. 15. 17. 20. 23. *Agathirſi;* 5. 10. *Agathyrſi*, uti poſt reliquae. An *Thyrſi* ſubſtituendum ſit, quod innuere videtur Gattererus in commentatt. — Goetting. Vol. 12. p. 191. iidemque ſint *Thyrſigetae* et molliori ſono *Thyſſagetae*, dubitare licet per codices noſtros, et quod ſeorſum et Mela et Herodotus 4, 122. et 125. utrumque populum commemorant.

Sauromatae) Gud. Rehdiger. *Sauromathae;* Venet. *Sarmathae;* Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. *Sarmatae*, quae nomina paſſim etiam in libris commutantur. Praemiſſam particulam *et* omittit Rehdiger.

pro ſedibus) Voſſ. 1. Cibin. *procedibus*. TZSCHVCKE. Quod hic pro *ſedibus* docti viri reſcribant *aedibus*, in eo illos fugit ratio, cum et iſtud rectum ſit. Sic etiam locutus Salluſtius apud Porphyrionem et Acronem Horatii interpretes [ad 3. 24, 10.] de iisdem populis: *Scythae Nomades tenent, quibus plauſtra ſedes ſunt.* VOSSIVS. *Aedibus* maluit notante A. Gronovio Opitius cap. 3. Varr. lectt. Sed quod Voſſius iam dixit, nulla opus eſt correctione.

Hamaxobioe) Voſſius ex optimis libris notat *Amaxobiae;* Lipſ. (qui etiam pro *dicti* habet *deinde*) Pariſ. 2. 3. Havn. Vindob. *amaxobitae;* Pariſ. 1. *Amaſo-*

bitae; Gud. *amaxobiee;* Prag. *amazobitae;* Venet. *hamaxovitae;* Cibin. *amaxobrioe;* Rehdiger. *amaſiobloe;* Mediol. et alius a I. Gronovio inſpectus *Hamaxobioe;* Vaticani videntur tuliſſe *Hamaxobitae.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *maxobitae;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 16. 17. 18. 19. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Hamaxobitae;* 15. 20. *amaxobitae;* Vinetus, Voſſius, 40. *Hamaxobii;* poſt omnes *Hamaxobioe.* TZSCHVCKE. *Maxobitae*) Scribendum *Hamaxobitae* ſive *Hamaxobii*, quia pro ſedibus, inquit, plauſtra habent, quae Graeci ἁμάξας vocant. Plinius, [4, 25. ſ. 12.] Strabo, [7. p. m. 208. ſ. 300.] Ptolemaeus. [3, 5.] BARBARVS. In optimis noſtris libris *Amaxobiae* legitur, omnino recte pro *Amaxobii.* Ἀμαξοβίτας, quod ſciam, nemo iſtos populos vocavit, ſed vel Ἀμαξοβίους, vel Ἀμαξίτας vel Ἀμαξοφορήτους appellant; alterum vero non videtur ſatis eſſe Graecum. VOSSIVS. *Hamaxobioe* plane Mediolanenſis, et alter MS. quem ipſe inſpexi. Et hoc eſt, quod non adſequentes priores ediderint *Hamaxobitae.* Hinc etiam *Tomoe* cap. 2. huius libri. I. GRONOVIVS. Ex omnibus huius populi adpellationibus, quibus in Voſſii recenſu Ἀμάξοικοι ex Strabone c. l. addi poteſt, Codicum lectionibus optime convenit *Hamaxobioe*, quod cum adeo ferrent quidam, recte I. Gronovius repoſuit. Nempe pro forma Latina, qua Plinius c. l. utitur, maluit Graecam dare, ut paullo antea *Arimaſpoe.* Sic Soloe et ſimilia. Vid. ad 1, 13, 2. Vti vero hic Plinius c. l. *Hamaxobii*, ſic in eodem loco libri utramque terminationem adferunt, v. c. *Arctoe* et *Arcti* apud Germanic. in Arateis v. 25. et 63. ubi vid. Schwartzius. Quod Voſſii Codices dant *Amaxobiae*. vid. paullo ante de ſimili confuſione in *Arimaſpoe.*

Obliqua tunc) Pro *tunc* lege *tum.* Supra: [1, 19, 15.] *Obliqua tum regio et in latum.* CIACCONIVS. Amplexus et hic ſum Ciacconii emendationem,

de qua ad c. l. Vitioſe hic unum exemplar ed. 25. uti edd. 32. 37. *nunc.* Poſt Vindob. *exciterens* pro *excurrens;* Venet. *Maeotidae*, ut ſimilia omittam: Pro *includitur* idem, Vatic. Lipſ. Pariſ. 1. et Gud. cum ed. 1. *includit.* Nempe ſyllaba *ur* modo temere additur, modo demitur, de quo ad 1, 7, 3. 2, 2, 1. 2, 3, 6. 3, 2, 57. et alibi.

§. 3. *In paludem)* Pariſ. 1. 2. Cibin. Gud. Prag. et edd. 1. 2. 9. *in palude*, atque ita etiam adfert Ciacconius. TZSCHVCKE. Scribendum videtur *In Pontum vergentia*, non *in paludem*, quia ſubdit paullo poſt, *refugientia usque ſubſequens litora, quae Satarchae et Taurici tenent.* Sed tolerari poteſt *paludem.* Nam anguſtam illam cervicem, ſeu Iſthmum inter ſinum *Carcinitem* et *Maeotin* attingentem utrumque mare, qui vocatur *Taphrae*, (ut paulo poſt ſubiungit) *Satarchae* habitant, auctore Stephano in dictione *Taphrae.* Quare in quarto Plinii libro, [c. 26. ſ. 12.] ubi ait Tauricae populos claudi ab Occidente Cherrhoneſo, ab ortu Scythis Satarchis, corrigendus eſt mendoſiſſimus locus, legendumque non *ab ortu Scythis Satarchis*, ſed *habitata Scythis Satarchis.* Pudendo Hermolai errore, qui ait, non in totum diſplicere ſibi priorem lectionem, quum in univerſo terrarum ſitu nihil pronuntiari poſſit abſurdius, quam Tauricam claudi ab Oriente Scythis Satarchis. Ceterum libuit hic teſtari, me ab Hermolao, quotiens occurrit, libere diſsentire, non ut detractam ei velim *haerentem capiti cum multa laude coronam*, a qua re ſemper mores mei abhorruerunt, ſed honorandae veritatis cauſa. Cuius dignitas apud hominem vere philoſophum, hoc eſt, qui bona fide ſapientiam colat, quam ceterae omnes rationes praeponderare debet. Nec committendendum fuit, ut, quae falſo tradita ſunt ab homine quantumvis docto, ſed qui in omnibus collimare non po-

tuerit, credulo lectori imponerent. PINTIANVS. Mutaione opus non eſſe, ipſe ſtatim ſenſit Pintianus.

Satarchae) Cibin. Vatic. *Sarthagae;* Gud. *Sarchage;* Havn. Prag. *Scartagae;* Pariſ. 2. *Scarthagae;* Venet. *Schartagae;* Lipſ. *Scharchage;* Rehdiger. *Sarcagae;* Vindob. *Sarchaphage;* Pariſ. 3. cum Voſſio *Satarchae.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Sarcagae;* 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Satharchae;* 12. 14. 19. *Sartachae;* 13. 16. 18. 21. 22. 24. 25. reliquae *Satarchae,* uti emendabat Hermolaus, et legitur in Plinio 4, 26. ſ. 12. Solin. c. 15. ſ. 20. Σατάρχη urbs apud Ptolem. 3, 6.

Cimmerica) Voſſ. 1. *cymonica;* Cibin. *cymenica;* Boccatius de maribus ſ. v. Boſphorus *chimerica;* Vindob. *cimerica,* ut edd. 1. 3. 4. ſed 2. 9. *cymerica.* Vadianus dedit *Cimmericum* a nullo codice invitatus, ut pertineret ad *Boſporum.* Secuti ſunt Olivarius et Schottus cum ſuis et edd. 21. 28. Vinetus, poſt Voſſius aliique revocarunt priſcam lectionem. TZSCHVCKE. *Cimmericum)* Aldus *Cimmerica oppida,* rectius puto, ut ſit a Cimmeriis poſſeſſa conditave. Verba ſunt Strabonis lib. 11. [p. m. 340. ſ. 494. interprete Gregorio Tiphernate] *Nam Cimmerii olim potentiam in Boſporo maximam habuere, unde et Cimmeriis Boſporus appellatus eſt. Hi ſunt, qui ad Ponti dextram mediterraneam regionem habitantes usque in Ioniam excurrebant.* Sed ſuper omnia placet legatur: *In Boſporum Cimmerii, quorum oppida* etc. ut tres diverſas Tauricae partes tribus populis aſſignet; Vergentem in paludem Satarchis, In Boſporum Cimmeriis, In Euxinum Tauricis. Nam et Ptolemaeo [3, 6.] oppidum eſt in mediterraneo Tauricae *Cimmerium.* PINTIANVS. Cellarius lib. 2. Geogr. ant. cap. 6. §. 38. legit *Graecanica oppida.* A. GRONOVIVS. Vulgatam lectionem bene ex Strabonis loco ad-

ſtruxit Pintianus, cuius hinc ipſa emendatio, cum vim libris inſerat, etſi alias magnam habeat veri ſpeciem, infringitur. Movit ſine dubio Pintianum, quod Cimmerios, quorum hic mentio commode inſeri debebat, omiſit. At ita ſubinde facit Mela, ut populum regionis nomine ſic tecte indicet. Non enim originem haec vox ſpectat, ſed incolas, quare nec Cellarii coniectura nimis a Codicibus diſſita locum habere poteſt.

Myrmecion) Cibin. *murmethyon;* Vatic. Venet. Gud. Rehdiger. *murmetion;* Lipſ. *Murmention;* Prag. *mermerion;* Vindob. *murinitum;* Boccatius de maribus ſ. v. Boſphorus *Murmecion;* Pariſienſes cum Voſſio *Myrmecion.* Edd. 1. 2. 9. *Murmetion;* 3. *Myrmecion;* 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 30. 32. 37. Vadianae *Myrmetion;* 13. *Murmecion;* 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus reliqui *Myrmecion;* tantum quod in uno exemplari ed. 25. legi *Myrmaecion.* Graecis Μυρμήκιον, unde vera ſcriptura poteſt conſtitui.

Panticapaeum) Cod. Lipſ. *panticapacon* pro — *aeon;* Vatic. 3. Prag. *paticapeo;* Venet. Boccat. c. I. *panticapeo;* Cibin. *panticapeon;* Rehdig. *panthicapeo;* Pariſ. 1. 2. *Panthicapaeo;* Gud. *panti capeo;* Vindob. *panticapheo;* Vatic. 1. et Pariſ. 3. conſenſiſſe cum noſtra lectione videntur. Edd. 1. 2. 9. *panthicapheum;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 15. 16. 17. 20. 22. 23. *Panticapeum;* 18. 21. 24. 25. aliae *Panticapaeum;* Vinetus ex vitio *Paticapoeum.* Clementius igitur noſtri Codices tractant nomen, quam in Eutropio 7, 5. ſ. 9. Gr. Παντικάπαιον. Reddidi hanc terminationem, quam ſuadent libri, et amat in aliis noſter.

Theodoſia) Pariſ. 1. 2. *Theodo.* Poſt Prag. *Herinuſeon;* Rehdiger. *Hermiſum.* Tum Vatic. 1. Gud.

Lipſ. Vindob. ut edd. 1. 2. 9. *tauricis;* Rehdiger. *Thauricis;* Vatic. 3. Venet. *Tauricus;* Prag. *Thauricus.* Tò *s* adhaeſit ex proxima voce, unde alia corruptio fluxit. Antea *Euſinum* edd. 1. 9. Καλὸς λιμὴν Cdd. et antiquae edd. Latinis literis efferunt *calos limen,* uti poſt *criu metopon.*

includitur) Cibin. *inducitur.* Tum *Altechrium et alterum opon vocant;* Pariſ. 1. 2. *alterum Cirium et Opum vocant;* Gud. *crion et opon;* Prag. *currium et oprepo;* Rehdig. *crium ethopon;* Vindob. *cru metopon;* Venet. *crium et opon,* ut edd. 1. 2. 9. Lipſ. *crium etopon.* Edd. 3. 4. 5. 6. et aliae ex primis *criu metopon,* ut antea *calos limen,* et hoc ipſum in Plinio 4, 26. ſ. 12. Vera lectio in aperto proſtat. Tò *alterum* omiſit ed. Lugd. 1646. et Vindob. poſt habet: *quidem in Aſia;* Gud. *Aſiam.*

par et adverſum) Lipſ. *patet adverſus;* Gud. Prag. Vindob. *patet adverſum,* quae duo vocabula Rehdiger. bis ponit. Edd. ad Schottum omnes excepto Vineto *adverſum;* ille dedit: *quod in Aſiae diximus parte adverſum;* hic, *quod in Aſia diximus par et adverſum,* ut poſt cum Voſſio ceteri, ſenſu apto et vero, quem etiam ſic reddunt alii Codices mei et Ciacconius ex ſuo notavit. TZSCHVCKE. Caſtigo *Carambico, quod in Aſiae diximus parte adverſum,* ut Plinius tum alibi, tum in ſexto c. 30. [ſ. 45.] *ex adverſo in Aſiae* [immo *Africae*] *parte Macrobii.* PINTIANVS. V. C. *Carambio, quod;* leg. *Carambico, quod in Aſia diximus, par et adverſum.* *Par et adverſum* etiam habet V. C. Ideo autem *par* eſſe dixit, quia, ſicut Carambis medium Euxinum ſecat, ſic et Criu metopon. Plinius 2, 20. et lib. 4, 12. [immo 4, 26. ſ. 12. tantum] *Promontorium Criu metopon adverſum Carambi, Aſiae promontorio, per medium Euxinum excurrens.* Sic Pomponius lib. 2.

de Hiſpania cap. 6. *Atque ei, quod in Africa Ampeluſiam eſſe dixeramus, adverſum.* Item in Thracia lib. 2. c. 2. *Alter Ponti angulus adverſus Phaſiaco et, niſi amplior foret, ſimilis.* Et lib. 1. cap. 7. *Iam Leptis altera et Syrtis nomine et ingenio par priori.* Et lib. 1. de Europa [c. 3.] *cum contrariis litoribus Aſiae non oppoſita modo, verum etiam ſimilis.* Caeſar lib. 2. c. 18. de B. Gall. *Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur adverſus huic et contrarius.* CIACCONIVS. Quid Pintianus legerit, in promtu eſt. Ego malim bona venia illius; *vocant Carambi, ei, quod Aſia diximus, par et adverſum.* SCHOTTVS. Lectio quorundam Codd. coaleſcentibus vocibus et inde corruptis facile transiit ex *par et* in *paret, patet*, quod ineptum ſit. Nec opus eſt Pintiani lectione, cum commodam adferant codices, ſatis nunc probatam.

Parthenion) Cibin. *Parthemion*; Lipſ. *parchemon*; Rehdiger. *parchemion*; Gud. Prag. *parthemon*, forte — *nion*; Pariſ. 1. 2. *Parthenium*. Edd. 1. 2. 9. 11. *Parthemon*; 3. 4. reliquae *Parthenion*. Gr. Παρθένιον.

Cherrone) Voſſius ex pleriſque antiquis, quos viderit, refert *Cherrone* vel *Cherſone*. Sed quae ſingulatim alii notant, haec ſunt: Ciaccon. Chiſian. Holſten. in eius notis ad Ortelium p. 49. *productus*, Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. Rehdiger. Gud. Prag. Vindobon. *cerone*; Vatic. 1. Mediolan. *cerrhone*; Cibin. Venet. Pariſ. 3. *certhone*; Lipſ. *corthone*; Vatic. 4. *cortone*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *cerone*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19.-24. 25. *Cheroneſus*; 13. 15. 17. 20. 35. 39. 40. *Cherroneſus*; 23. *Cherronenſus*; Vadianae, Olivarianae inter utramque formam fluctuantur; Vinetus *Cherrhoneſus*; inde ab ed. 41. duce I. Gronovio reliqui *Cherrone*, praeter Reinoldium, qui poſuit *Cherroneſus*. TZSCHVCKE.

Scribendum non *Cerone*, ſed *Cherroneſus* ex Ptolemaeo, [3, 6.] Strabone, [7. p. m. 213. ſ. 308.] Plinio. [4. 26. ſ. 12.] *Ab Heraclea*, inquit, *Cherroneſo Parthenium promontorium.* Erit igitur ſenſus Pomponii, duo ibi eſſe promontoria, alterum *Criu metopon*, alterum *Parthenion*, cui oppidum adiacet *Cherroneſus.* BARBARVS. Notum eſt, hanc Tauricae civitatem Χέρσωνα dictam fuiſſe a poſterioris aevi Graeculis. Antiquiores tamen tam Graeci, quam Latini conſtanter Cherſoneſum vocant. In actis S. Clementis Papae Cherſon ſimiliter vocatur urbs iſta. Verum, ut detur, acta illa eſſe vetuſtiſſima, non tamen priora ſunt aevo Diocletiani; meras enim continent fabellas. Nam quod illic dicitur S. Clemens in exilium eſſe miſſus a Traiano Imperatore, id falſiſſimum eſt, cum primo Titi Imperatoris anno illuc relegatus ſit, ut nos alibi oſtendimus. VOSSIVS. *Cherrona* denique edidi, non *Cherroneſus*, quum et Voſſius vel id teſtaretur de antiquis plerisque, quos vidit, Codicibus, vel *Cherſone*, et Holſtenius p. 49. eandem fidem ſignaret, niſi quod *Cerone*, nec aliud mihi dictaretur a tribus MSS. in quibus Mediol. *Cerrhone.* Ita alludunt huc omnes. I. GRONOVIVS. Holſtenius c. l. putat *Cerone* legi pro *Cherſon.* At nemo veterum auctorum vel *Cherronem* vel *Cherſonem* vocat, omnes *Cherroneſum* vel *Cherſoneſum*, de quo Vol. 2. Sic Plinius etiam 4, 26. ſ. 12. ubi hunc tractum perſequitur, ſemper ſcribit *Cherroneſus*, et contra Iornandes de rebus Get. c. 5. ubi aliquot urbes recenſet, *Cherſone.* Eundem autem locum intelligi ſub utraque forma, docet comparatio Arriani in periplo Ponti p. 20. Hudſ. et Anonymi in periplo Ponti p. 7. Hudſ. Ille enim Cherroneſum, hic Cherſonem 600 ſtadiis a Cercinite diſtare adfirmat. Poſteriores nempe *Cherſonem* vocant, non *Cherroneſum* aut *Cherſoneſum.* Librarii igitur priſcam formam, ut ipſorum aetati accommodarent, immutarunt, aut ultima ſyllaba excidit, niſi etiam hic recte poteſt adhiberi, quod Salmaſius ad

Solin. c. 19. ſ. 22. p. m. 152. obſervat, τὸ Χεῤῥὸν amputatum ſaepe apud Graecos, etſi exempla deſidero, pro Χεῤῥόνησος occurrere, unde etiam emendare tentat Ptolemaeum 3, 11. neſcio, quam vere. Equidem, omnibus penſitatis, *Cherrone*, quod inveni, movere, inſerta tamen adſpiratione, nolui, eam tamen formam notandam arbitror.

ſi creditur) Ita omnes codices, praeter Prag. in quo legi *ſic creditur*, et Vaticanos excepto tertio, qui adtuliſſe videntur *ſi credatur*. Hic enim vulgatam adhuc lectionem exhibet *ſi creditur*. Edd. omnes ad Voſſium usque poſuerunt *ſi credatur*. Voſſius revocavit ex libris *ſi creditur*, ſecutique reliqui. Sed utrumque languet, etſi poſterius, *ſi credatur*, minus offendit. Dudum igitur conieceram *ſic creditur*, ut τὸ *c* ſequens abſorpſerit praecedens, quod ſaepe uſu venit. Sic *qua munimenta* apud Curt. 7, 6, 26. ubi multi Codd. melius *quam munimenta*. Ita *ſi* et *ſic* apud eum paſſim variantur, ut 6, 10, 35. 7, 2, 16. et alibi. Vid. Burmann. ad Phaedrum 2. proleg. 12. Oudendorp. ad Lucan. 3, 334. Burmann. Secundus ad Propert. 2, 2. f. Gronovius in diatribe in Statii ſilvas c. 5. p. 28. Drakenb. ad Liv. 21, 13, 5. Bentlei. ad Horat. 3, 24, 5. qui contra *ſi* pro *ſic* emendat 1, 16, 8. Heyne ad Tibull. 4, 3, 15. ubi etiam *ſic* pro *ſi* repoſitum eſt. Poſt non ſolum vidi, idem placuiſſe Drakenborchio ad Sil. Ital. 6, 631. ſed et notatum fuiſſe ab A. Gronovio. Nempe tales formulae in rebus miris et fabuloſis inſeri ſolent. Vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 8, 191. Et ſic noſter eas amat, in quibus, *ut aiunt, ut praedicant, ſic vocant, ut tradidere, nomen famae adnuit, ut ferunt, ut fabulis traditur*, vel adpendit eodem ſenſu *ferunt* et ſimilia. Obſtare quidem videtur, quod 1, 6, 2. exſtat *ſi fidem res capit.* At id non tam ad narrationem rei pertinet, quam ad rei iudicium, quod uſu et cognitione facile effici poteſt. Accedit

hic Cod. Pragenſis auctoritas, et, cum parum huic deferendum putem, quod tamen eſt gravius, ipſe loci ſenſus iuſtior. Antea pro *a Diana* Cibin. *athana*. Ed. 2. *a dyana*. Poſt Rehdig. *nimpheo*, ut quaedam editiones.

ei et Nymphis) Arundelianus et alii melioris notae libri, teſte Voſſio in appendice ad h. l. *eis ſacratum eſt*. Alius, quod idem addit, *ſcilicet Nymphis*, verbis ſupraſcriptis; quidam ex correctione *eius Nymphis*; I. Gronov. ex Chiſiano notat *eis Ramphis*. De meis ſic: Cibin. *eius Nymphis*, uti et in Vatic. 1. fuiſſe videtur; Venet. Prag. Pariſ. 2. Vatic. 3. *quod in arce eis ſacratum eſt*; Pariſ. 1. Vindobon. Gud. Lipſ. *eis nymphis*; Rehdiger. *eis ramphis*; Prag. *quod in arce eſt maxime illuſtre*. Poſt etiam Pariſ. 2. Gud. Rehdiger. Vindob. *illuſtres*; Pariſ. 3. cum Voſſio conſenſiſſe videtur. Edd. 1. 2. 9. *eis nymphis*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. reliquae *eius Nymphis*; Voſſius et cum eo ed. 40. *ei ſacratum eſt*; inde ab ed. 41. ceterae *ei et Nymphis ſacratum eſt*; tantum Reinoldianae *eius Nymphis*. TZSCHVCKE. *Ei ſacratum eſt*. Ita emendavimus. In veteribus enim libris legebatur *eis nymphis*, in quibusdam vero etiam plane aberat τὸ *nymphis*. VOSSIVS. Sic profitetur ſe emendaſſe Voſſius, quum in veteribus libris legeretur, *eis nymphis*. — Quinam illi fuerint, aut ſint, et quanta eis tribuenda ſit auctoritas, in quibus ea vox non exſtat, neſcio; in uno certe [Gud.] vocem illam ipſe novi exſtare; in Chiſiano legitur *eis Ramphis*. Melius tutiusque facturos nos puto ſi, quod in plurimis eſſe ſcimus, leniſſima ratione adiuvare maluerimus. Certe enim ſcribo: *quod in arce ei et Nymphis ſacr*. Quod, opinor, unusquisque approbabit. Nam locum Dianae antiquitus ſacratum item alterum Nymphis docemur clare ab Anonymo Ravennate, quem Voſſius tunc ſupprimebat, lib. 5. c. 11. *iterum civitates Patuas, Nimphae [Nimfoe] Dina*. Quin etiam conſtat Nymphas ſolere tres ſtatui

(unde etiam Apollon. Rhod. 4, 1430. [ſ. 1427. ſ.] tres nominat) ad fontes inque antris, et plerumque illis vel Deum addi ex agreſtium numero, vel aliquam ex deabus et maxime in iis Dianam. I. GRONOVIVS. *Ei ſacratum eſt* repoſui, cum in Arundelliano et in aliis melioris notae libris invenerim *eis ſacratum eſt*. Ex gloſſemate alterum acceſſiſſe facile colligas ex ſcripto, quem poſſum oſtendere, libro, in quo verbis iſtis ſupraſcriptum, *ſcilicet nymphis*. In quibusdam correctum *eius Nymphis*, quod aeque ineptum ac ſit illud, quod adſtruere conatur infelicis iudicii iuvenis, *ei et Nymphis*. Si conieciſſet *ei a Nymphis*, aliquid dixiſſet. Profecto dea iſta zelotypa, ipſa nimirum Nemeſis, non, ut puto, admiſiſſet delubrum aliquod ſibi et ſuo ſimul conſecratum famulitio. In tot millibus inſcriptionum factis in honorem Dianae nihil tale invenias. Mirificum tamen, quod addit, in fontibus et antris moris fuiſſe, ut tres ſtatuerentur Nymphae *et plerumque illis vel deum addi ex agreſtium numero, vel aliquam ex deabus et maxime in iis Dianam*. Vndenam, rogo, tam bellam hauſit Nymphaei deſcriptionem, ubi Diana trium Nympharum appendix, et Fauni vel Satyri lavantis ſeſe Dianae fiant ſpectatores. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Ecce tibi ipſos lapides [quos aeri inciſos reddidit] per hominem, mihi illaudabilem, [Fabrettum; v. Fabricii bibl. antiqu. p. m. 346.] publicatos. Quid enim huc refert, addi numiſma Thermitanorum in Sicilia ex Theſauro Palatino, quo Hercules illis additur? I. GRONOVIVS *in nota poſteriori*. De Thermitanorum numo vid. Diodor. 4, 23. et, qui hunc adlegat, Eckhel de doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 214. Ceterum nolo me in has disputationes, ne nimium evager, coniicere. Sufficiat, haec adtuliſſe. Cum Mela cauſam ipſe adferat, cur Nymphaeum ſpecus dictum fuerit, non bene τὸ *Nymphis* a Voſſio omiſſum videtur. De Codicibus I. Gronovii dubitationem dirimere poterat, immo debebat, Abramus. Solet quidem eiusmodi gloſſa adiici, ſed tunc, cum ſupe-

tiora inluſtrantur. Sic 1, 9, 6. *illis mulieribus ſcilicet.* Infra §. 11. *ut illa pecorum durant.* Proxime ad Codices et loci commodum ſenſum accedit lectio antiqua *eius Nymphis*, quam ex iis optimi etiam tuentur. Tum ſunt alia etiam Νυμφαῖα σπήλαια Nymphis ſuis conſecrata. Revocavi igitur cum Reinoldio lectionem illam antiquam.

§. 4. *Subit)* Prag. *Subiit, dum ripa manet, et.* Ante *donec* τὸ *et* omittunt Cibin. et Gud. Ab hac voce cap. 3. incipit Vinetus.

quinque milium ſpatio) Haec verba varie effinguntur in meis Codicibus. Rehdiger. Gud. et Abr. Gronovii aliqui *millium ſpatio paſſuum;* Vind. *m. ſpacio paſſuum;* Cibin. Havn. *m. paſſuum ſpatio;* Vatic. 3. Prag. *m. ſpacium ſpacio;* Lipſ. *milia paſſuum ſpatio;* Pariſ. 1. 2. 3. cum Voſſio *millia paſſuum abſit;* Vatic. 1. Venet. *millium ſpatio abſit.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. et reliquae ad 42. legunt *q. millia ſ. milia paſſuum abſit*, quod et retinuerunt Reinoldianae. *Millia* etiam dedit Vinetus. A. Gronovius in ed. 44. *milium paſſuum ſpatio;* in ed. 45. *milium ſpatio*, quod propagavit Kappius, excepit etiam Norimbergenſis. TZSCHVCKE. MSStorum quorundam indicio vocem *paſſuum* redundare exiſtimo, eamque etiam omiſit Auctor infra h. l. cap. 3. *qui quatuor milium ſpatio Aegaeum mare ab Ionio ſummovens* etc. Ita MSS. et cap. 7. de Euboea, *et nusquam lata, duum milium* [*paſſuum* quidam et hic addunt] *ſpatium habet, ubi arctiſſima eſt.* Livius lib. 37. c. 16. *praetervecti moenia portum Phoenicunta, minus duum millium ſpatio inde diſtantem, petiere;* et Rutilius itinerario v. 317. de monte Argentario: *Transverſos colles bis ternis millibus artat Circuitu ponti ter duodena patet.* Oudendorpio vox *paſſuum* etiam excludenda videbatur. Adde, quae vir eruditiſſi-

mus notavit ad Caeſarem lib. 1. de Bello Gallico cap. 15. et Dion. Voſſius ad lib. 2. cap. 30. A. GRONOVIVS. Addi poſſunt, quae notavit Drakenb. ad Liv. 6, 32, 9. et ego ad Entrop. 8, 2. f. Verum quidem omnino eſt, quod monet Gronovius, vocem *paſſuum* omitti, at uſum id non habet perpetuum, quia in his auctores variare videntur, ſic ut ex Codicibus ſingula loca diiudicanda ſint. Scilicet ſaepe etiam addi, docent alia loca. Sic Nepos in Miltiade 4, 2. *Is abeſt ab oppido circiter milia paſſuum decem.* Cf. in Hannib. 6, 3. Ita *ſpatio* in hoc nexu modo abeſt, modo additur, veluti in Frontino 2, 1, 4. *ſpatio trium milium paſſuum caſtra a Punicis diſtabant.* Cum in omnibus codicibus inveniatur *ſpatio*, adparet, eam vocem dimitti non poſſe, tum vero etiam *milium* requiri, in qua quidem forma vocis cum omittere plerumque ſoleant libri boni *paſſuum*, idemque hic optimi quidam faciant, auſcultavi Gronovio omiſique, etſi addunt plerique.

quoad) In omnibus antiquis codicibus, quibus uſus ſum, ita legitur; *quod Satarchae et Taurici.* Vnde fecimus *quoad Satarchae et Taurici.* VOSSIVS. A. Gronovius ex ſuis profert *quod* vel *qui*, ex Voſſ. 1. *quae.* Pariſ. 1. 3. Venet. Rehdig. Lipſ. Gud. Prag. *quod*, aliqui facto compendio *qd'*, *q'd*, $\overset{+}{q}$; Vaticani videntur dediſſe *quae*, uti certe dant Cibin. Zaluſc. Cum Voſſio facit Pariſ. 2. ex ſilentio conlatoris. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 10. 11. ($\tilde{q}$) 12. 13. ($\bar{q}$) 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *quae;* 6. 7. 8. *qua;* Voſſius cum reliquis *quoad.* De commutatione utriusque vocis, quam facile ſcribendi notae inferunt, vid. ad 1, 2, 5. et 1, 8, 3. Hic cum Voſſio *quoad* praeferendum puto, quod boni libri, qui magis cogitate loqui ſolent, commodius ad *litora* referendum et ideo in *quae* mutandum putarunt. At rectius terminum notat Mela, ad quem recedant illa

litora, cum iam ſupra ſedem Satarcharum ſimpliciter indicaverit.

Satarchae) Cibin. *Sarthache*; Gud. *Satharche*; Vindobon. *ſatarce*; Prag. *ſatharce*; Venet. *Sarmatae*. Edd. multae veteres *Satharchae*, aliae *Satarchae*, uti nunc, recte, cum quibusdam MSS. Cf. ſupra §. 3. Poſt Vatic. 3. *Tauricii*; Prag. *Thauricii*.

tenent) Omittit Prag. forte etiam Pariſ. 2. cum Voſſio 40. 41. 42. Habent ex meis reliqui, etiam Zaluſc. ut diſerte notatum erat, tres I. Gronovii, (v. ad. 1, 2, 3.) ſex A. Gronovii, quare minus bene eiecit Voſſius, uti iam monuit I. Gronovius ad c. l. Tum Rehdiger. Zaluſc. Lipſ. Cibin. Gud. Prag. ed. 9. *pene inſulam*, uti hodie cum Reinoldio 43. 44. et reliquae ſcribunt. Norimberg. 1790. *paene inſulam*. Vinetus *paeninſulam*, pleraeque *peninſulam*. Sed de hoc paſſim iam dictum eſt. Poſt Vindob. *redidit*. Idem *ſinus*; Prag. *intereſt* pro *eſt*.

Taphrae) Pariſ. 1. 3. Vatic. 1. 3. Lipſ. Cibin. Venet. Rehdig. Havn. Vindob. *thatere* vel — *ae*; Gud. *taterae*; Prag. *Thacere*; Pariſ. 2. *Ehaterae*. Ed. 1. verba a *Taphrae* — *in eo* omittit; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *chatere*; reliquae *Taphrae*, inde a 6. 7. 8. 10. 12. Quid Boccatius legerit, docet locus de maribus, ubi *Carſinites ſinus* — *habens a tateris inicium*. TZSCHVCKE. Scribendum non *Chatere*, ſed *Taphrae*. Plinius, [4, 26. ſ. 12.] Strabo, [ubi Taphii vulgo legitur] Ptolemaeus, [3, 6. ubi Τάφρος exſtat] Florus, [1, 11, 8.] etiamſi *Caprae* in eo ſcriptum eſt. BARBARVS. Herodotus in quarto [c. 3.] Τάφρος cum Ptolemaeo. Cum ſit igitur Mela tam conſtans Herodoti affectator, ut nihil, quod poſſit, non ab illo deſumat, mallem hic legeretur *Taphros*, quam alio modo. PINTIANVS. Vere ſine dubio emendavit Barbarus. Terminationem tuentur Codices hic et deinceps, ipſum verbum ſitus Geographicus.

nominatur) Cibin. Gud. Rehdiger. Prag. *nominantur.* Nempe ad *Taphrae* propius retulerunt.

Carcinites) Cibin. *carcynites*; Venet. *carnicites.* Edd. 2. 3. 4. 5. 11. *Carcynites,* uti poſt 1. 9. 11. *carcyne*; 9. *cartynites.* Alii Codd. *Carcinites*, uti et poſt Cibin. *Carcine.* Boccatius de maribus adfert *Carſinites ſinus.* TZSCHUCKE. Forte *ſinus Carcinitis.* Strabo lib. 7. [p. m. 213. ſ. 311.] Sed mendoſe, ut opinor. Herodoto *Cyrcinitis* in Melpomene. [4, 55. et 99.] CIACCONIUS. Non opus eſt emendatione. Καρκινίτης κόλπος legitur in Strabone 7. p. m. 213. ſ. 311. Ptolemaeo 3, 5. *Carcinites ſinus* in Plinio 4, 26. ſ. 12. Occurrit quidem Καρκινῖτις, at de urbe, non de portu, uti apud Herodotum 4, 55. 99. Stephanum h. v. Contra Κερκινίτην et paullo poſt Κερκινίτιδος in eodem nexu et ſenſu duplici ſcriptura legitur in Anonymi periplo Ponti Euxini p. 7. Hudſ. ubi poſterior forma docet, antea Κερκινῖτιν ſcribendum, ni malis Καρκινῖτιν, ut in Herodoto. Ita Κερκινῆτιν ſcribit Arrianus in periplo Ponti p. 20. Hudſ. At prima illa forma praeferenda eſt, certe in Mela, quod et docent *Carcine* urbs, Καρκινίτης fluvius.

Gerrhos) Vatic. 3. Pariſ. 2. Venet. Prag. Havn. *Gerthos*; Lipſ. *Gorthos*; Pariſ. 1. *Garchos*; Gud. Rehdiger. *Gethos*; Vindob. *Zerchos*; alii, ut Vatic. 1. Cibin. Pariſ. 3. Mediol. Leid. Perizon. Voſſ. 4. *Gerrhos.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. et tantum non omnes reliquae *Gerros*, uti etiam ex h. l. refert Boccatius de fluminibus h. v. Reinoldius inſeruit adſpirationem *Gerrhos*, quam retinent edd. 44. 45. et poſteriores. Ita tamen iam exhibuit vocem ed. 13. et Vinetus, quod ex conlatoris ſilentio intellexi. *Gerrhus* etiam in Plinio 4, 26. ſ. 12. editur. Nempe Graecis eſt Γέῤῥος, uti Herodoto 4, 20. 56. Ptolem. 3, 5. Stephano h. v. De alia ſcripturae diverſitate alibi.

Hypacaris) Cibin. Lipſ. *ypacares*; Gud. *hipacares*; Rehdiger. *hypacaros*; Vatic. 3. *hypagares*; Pariſ. 1. *hippacares*; Pariſ. 2. *hipazares*; Vindob. *ypachares*; Prag. *ypaſares*; Pariſ. 3. *hipacaris*. Ed. 1. *hipacares*; 2. 9. 11. *ypacares*; 3. 4. 5. *hypacares*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. [et cum ea, puto, Vatic. 1.] 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Hypacyris*; Vinetus, Voſſius, reliqui *Hypacaris*. Boccatius, ubi h. l. repetiit de fluminibus ſ. v. *Gerros*, ſcribit *hyppacares*, et ſ. v. Carſinites ſinus, *ypacares*, denique de fluminibus *Ipachares*. TZSCHVCKE. Scribendum *Hypacyris*, non *Hypacares*. Herodotus [4, 55.] *Sextum*, inquit, *flumen eſt Hypacyris e lacu profluens, qui per Nomadas iuxta Carcinen in mare evolvitur.* Ptolemaeus videtur *Pagyrin* urbem [Πασιρὶς eſt vel *Paſyris*, in meis edd.] et *Pagyritas* populos haud longe a Carcina poſuiſſe, quaſi non modo, *Hypacyris*, ſed etiam *Pagyris* hic fluvius dici poſſit. Plinius lib. 4. [c. 26. ſ. 12.] *Sinus*, inquit, *Carcinites appellatur flumen Pacyris*, ubi nos, quia *Placiris* legebatur, correximus *Hypacyris* ex Herodoto, quod magis probamus; vel *Pagyris* ex Ptolemaeo. BARBARVS. Recte in veteribus *Hypacaris* vocatur. Sic quoque Herodotus flumen hoc appellat lib. 4. quamvis et apud illum ſemel [c. 47.] Ὑπάκυρις perperam appelletur, cum alibi [c. 55. ubi tamen prior forma non ſine MSS. revocata nunc adparet.] Ὑπάκαριν recte dictum ſit. Itaque non ex Plinio Mela, ſed vero e Mela emendandus eſt Plinius, apud quem Paciris perperam legitur. VOSSIVS. *Hypacaris* ex Herodoto hodie porro defendi nequit, cum et in altero loco Codices priorem illam formam reddant, quam antea reponi maluerat Gronovius, poſt repoſuit Weſſelingius, ſervaruntque alii. Suſpicatus iam olim erat illud mendum et in nota proxima indicaverat Pintianus. Huc etiam amputato capite Plinii *Pacyris* pertinet. Ptolemaeus diſertam huius fluvii mentionem non fecit, ubi poterat,

et ſolum Carciniten fluvium iuxta Carcinen urbem in Pontum emittit. Quod ad *Tamyraca* in margine theſauri Bertiani notatur *Hypacyris* Herodoti, illa urbs fuit, hic fluvius. Scribendum igitur utique videatur *Hypacyris*, ſcripſiſſemque ſine haeſitatione, ſi ita legiſſe Vatic. 1. certo conſtaret. At cum dubium ſit conlatoris ſilentium et anceps, et in *a* conſentiant omnes libri in iisque optimi, intactum illud abeat, ſed et terminationem librorum in *es* ſecum auferat.

delapſi) Cibin. *dilapſi*; reliqui *delapſi*, ut editiones; 36. tamen vitioſe *dilapſi*. Solus Lipſ. *delapſa*, et ex correctione exemplar, quo uſus ſum, ed. 3. TZSCHVCKE. Nempe ipſi *Gerros* et *Hypacaris*, de quibus aliquid dicendum habebat, et idcirco etiam nominare deberet, ut ideo noluerit rationem habere generis neutrius, quod requirebat vox *flumina*. I. GRONOVIVS *MS*. 2. At durum eſt in hoc maxime nexu, ubi praecedit non ſolum *flumina*, ſed et *effluentia*, in quo eadem ratio valeat. Sic infra c. 4, 8. *Paulo et Varum flumina, utraque ab Alpibus delapſa*. Repoſui igitur adiutus praeterea Cod. Lipſ. *delapſa*.

Gerrhos) Codices, ut ſupra. Tantum hic Gud. *gerrhos*; Vindobon. *zertos*. Tum Cibin. Gud. Vatic. 3. Pariſ. 2. Auguſtin. *baſitidas*; Lipſ. Rehdig. *baſithidas*; Vindob. *baſſitidas*; Prag. *baſiridas*; alii *Baſilidas*, uti Pariſ. 1. 3. puto etiam Vatic. 1. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Baſitidas*; reliquae *Baſilidas*, tantum in altera Kappius *Baſilides*. TZSCHVCKE. Lege *Baſilidas* ex Plinio, [4, 26. ſ. 12.] Strabone [7. p. m. 212. ſ. 306.] ceteris, ac ipſo infra Pomponio. BARBARVS. Straboni ſunt Βασίλειοι, Herodoto 4, 56. 57. Βασιλήϊοι, quod ad idem redit, mutata tantum forma.

Hypacares per Nomadas) Haec verba abſunt ab omnibus libris, quos conſului conſultosque novi.

Tantum poſt Rehdiger. *involvitur evolvitur.* Primus illa verba excepit Voſſius, quem ſecuti ſunt reliqui, ita ut praeter Reinoldium minutis literis diſtinguerent. TZSCHVCKE. Duos promiſit, alterum tantum fluvium reddidit. Apparet igitur locum eſſe truncatum, et verba omiſſa librarii indiligentia. Reſarcietur tamen ex Herodoto in lib. 4. [c. 55.] et Plinio item in libro 4. [c. 26. ſ. 12.] cuius verba ſubieci: *Nam Gerrhos Baſilidas et Nomadas ſeparat. Hypacyris per Nomadas et Hylaeos fluit. Hypacyris* enim in Plinio legendum, non *Hypanis*, quod Hermolaus non vidit. [Nec Harduinus voluit, qui de alio Hypani interpretatur.] Conſtabit hoc aperte conferenti Herodotum cum Plinio et Pomponio. Illud addo *Gerron* cum duplici *rr* ſcribi Stephano, Herodoto, Plinio [cc. ll.] Melae; cum uno tantum Ptolemaeo [3, 5. nempe ſic olim, et in Latinis] et Valerio Flacco [innuit 6, 67.] *Hypacyrin* autem *Hypacarin* aliquando Herodotus nominat, ſi mendum non eſt in exemplari. [Vid. antea.] PINTIANVS. Herodotus lib. 4. [c. 55.] *Sextus eſt Hypacyris, qui ex palude manans mediosque Scythas pecuarios perfluens in mare evolvitur iuxta Carcinitin.* Legendum itaque: *Hypacyris per ipſos Nomadas.* Nam poſt etiam inter Nomadas Georgosque dicit fluere Panticapen. Adde Plinium lib. 4. c. 12. [ſ. 26.] CIACCONIVS. Alias *Hypaciris poſt ipſos Nomadas evolvitur.* Plinius lib. 4. c. 12. IDEM. Merito hic lectorem offendere poſſit, quod, cum dicat haec flumina diverſis fontibus et aliunde delabi, ſtatim ſubdat: *Nam Gerros inter Baſilidas et Nomadas evolvitur.* Quid enim opus eſt dicere, ubi Gerros evolvatur, cum iam antea monuerit, Gerrum eodem, atque Hypacaris, oſtio exire? Fontes horum fluminum, non oſtia, oſtendere debuerat. Rectius itaque hic legetur *devolvitur*, non *evolvitur*. Montibus enim fontibusque devolvuntur fluvii, evolvuntur vero, cum in mare exeunt. Sed hoc leve, illud vero maioris momenti, quod, cum duorum fluminum fontes

promittat, unum tantum reddat. Vidit hoc etiam magni vir iudicii Ferdinandus Pintianus. Viderunt etiam illi, qui ante aliquot ſecula Melam tranſcripſerunt. Quapropter extrito proxime ſequentis fluminis Panticapes nomine, Hypacarin repoſuere, totumque locum ita digeſſerunt: *Nam Gerros inter Baſilidas et Nomadas evolvitur, et Hypacaris Nomadas Georgosque diſterminat. Silvae deinde ſunt, quas maximas hae terrae ferunt. Terra tum longe diſtenta excedens tenui radice litori adnectitur.* [Vid. poſt ad nomen *Panticapes.*] Sed praeter ordinem Geographicum, qui totus hic turbatus eſt, quem non offendat intempeſtiva illa repetitio vocabuli *terrae?* Omnino aliter ſcripſit Mela. Sic itaque exiſtimo. Quae omnium fere hiatuum in antiquis ſcriptoribus cauſa eſt, eandem quoque hic fuiſſe, occurſum nempe duarum vocum ſimilium. Cum itaque Nomadas bis hic nominaret, factum eſt, ut et hoc vocabulum, et praeterea nomen amnis hic exciderit. Ita enim prius legebatur: *Nam Gerros inter Baſilidas et Nomadas, Hypacaris per Nomadas devolvitur.* Quam lectionem ut veram non dubitavi inſerere. Adeo autem vetuſtum in Mela eſt iſtud mendum, ut iam ſeculo Plinii obtinuiſſe putem. Quum enim alterius fluminis nomen hoc loco deeſſe videret, Hypanim ſubſtituit, inſigni errore, cum Hypanis non illo, quo Gerrus, ſed vero iſto, quo Boryſthenes, oſtio in Pontum effluat. Qui vero in Plinio hoc loco Hypacarin pro Hypani ſubſtituunt, etiam illi errant, huius enim iam mentionem fecit, cum *Pacyrin* nominat, quem in *Hypacarin* mutandum eſſe, ſupra docuimus. VOSSIUS. Haec verba a viris doctis addita, ſed ignota codicibus antiquis, videtur noluiſſe auctor addere, dum lectorem ſponte cogitare vult, cum Gerri unius longum curſum deſcribit, *Hypacarin* et oriri et defluere ex eo loco, qui recta eum deferebat ad locum, ubi incidit in Gerrum, ut non indicaverit neceſſum eſſe, de eius curſu aliquid particulatim dicere. Simile exemplum eſt lib. 3. c. 5. ubi

quum incepiſſet etiam loqui de duobus fluviis, *Iaxarte* et *Oxo*, mox illum primum penitus deſerit, quum poſterioris curſum latiſſime deſcribat. I. GRONOVIVS *MS.* 2. Nolui huic ſcripto aut potius editioni invidere has voces, quas illi ex Plinio reſtituendas cenſuit Pintianus; cui ſic obſequitur Voſſius, ut quaſi vera Melae verba adſciverit, et ut ſolet ea res fluere, ſic citaverit ad Plinium [c. l.] Harduinus, quum tamen non ita ſit hoc manifeſtum. Illud igitur, ut ſcires Lector, hactenus retinenda putavimus, ut tamen diverſo charactere exprimerentur. Nam certe etiam videri Mela poteſt non ſic ſcripſiſſe. Quippe Plinius eadem fere habens, quae Mela, non modo per Nomadas, ſed etiam per Hylaeos fluere eum ſcribit. Licet enim vocet Hypanim, nequit tamen alium, quam Hypacyrin intellexiſſe, ut etiam corrigit Pintianus, non ſine magna probabilitate, certe me applaudente, quum nugatoria ſit cogitatio Voſſii de inſigni errore Plinii, quia viderit in hoc loco Melae deeſſe fluvium, ſupponentis eum. Quid facilius, quum Hypacyrin vocaverint interdum hunc amnem, inde corrumpi in Hypanim? Herodotus vero quum illum tradat ἐς δεξιὴν ἀπέργειν τὴν Ὑλαίην, quidni veriſimile eſt Hylaeorum quoque mentionem factum ab Mela? Animadvertas Lector, id aſtute praeteriri ab Voſſio, verba Herodoti arripiente. Sed neque certi eſſe poſſumus, utrum Mela ſcripſerit *per Nomadas*, an vero *iuxta* vel *ſecundum*, ut alibi loquitur, quod ſane ex Herodoto videtur colligi; cuius verba ſunt: Διὰ μέσων τῶν Νομάδων Σκυθέων ῥέων ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν ἐς δεξιὴν ἀπέργων τὴν Ὑλαίην. Qui fluvius per medios Nomadas Scythas fluit, is certe ad utrumque latus habet hos Scythas. Quomodo igitur ille ad dextram coercet Hylaean. Dubites etiam, an τὸ *inter* repetierit, ut lib. 2. c. 5. de Axio et Peneo repetit τὸ *per*, vel etiam variaverit alio modo phraſin, ut facit lib. 3. c. 8. de Sabi et Coro. I. GRONOVIVS. Et hic quoque bonus iuvenis mavult nugari, quam tacere. Dicit

Plinium ſcribere, non tantum per Nomadas, ſed etiam per Hylaeos fluere Hypacarin. Nusquam hoc de Hypacari dicit Plinius, ſed de Hypani, quem ſcribit per Nomadas et Hylaeos fluere. Pergit, non conſtare, utrum Mela ſcripſerit *per Nomadas*, an vero *iuxta* vel *ſecundum*, quod ex Herodoto colligi poſſe affirmat; ſed et tum quoque nugatur. Herodotus Hypacarin διὰ μέσων τῶν Νομάδων fluere teſtatur. Διὰ vero non poteſt ſignificare *iuxta* vel *ſecundum*. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Quis legerit *poſt ipſos Nomadas*, et an ex Codice depromſerit Ciacconius, ignoro. Excidiſſe alterius fluvii mentionem, in aperto poſitum eſt, nec excuſatur aut probatur ſimili exemplo 3, 5, 6. ubi de utroque fluvio explicationem ſubiicit, etſi aliam alia uberiorem. Primus hunc defectum ſagaciter odoratus eſt Pintianus, et, quatenus in talibus licet, reſarſit, de quo minus aeque et magis argute lites movit Gronovius. Immo Hylaei commode abeſſe poſſunt, cum eos ſuo more vocabulo *ſilvae* deſignare potuerit. Nec negligentiae hic Melam aliquis incuſet, cuius exemplum obſervatur in Appiano Illyr. c. 30. in. ubi ſex urbes inferuntur, quatuor vel quinque tantum nominantur; de quo Schweighaeuſer. ad c. l. Vol. 3. p. 677. At in duobus ſic offendere, oſcitantis ſit, vel inludentis. Videtur lacunam ſenſiſſe librarius, qui notante Voſſio poſt pro *Panticapes* ſubſtituit *Hypacaris*, de quo ad illud verbum dicetur. Ceterum *devolvitur* pro *evolvitur* acute tuitus eſt Voſſius, etſi etiam librorum conſentiens lectio ſtare poteſt, qua reſpicitur forte locus Herodoti 4, 56. ubi de Gerrho: ἐκδιδοῖ δὲ εἰς τὸν Ὑπάκυριν, ex quo ſimul illud verbum ad Hypacaren transtulit.

§. 5. *et Panticapes)* Rehdiger. *pantithapes*; Prag. *panthicopſes*; Vindob. *panthiacapes*; alii cum edd. *Panticapes*. Tantum Zaluſc. *et quae Panticapes Nomadas*, ſed, quod gravius eſt, Cibin. *et ypaca-*

res Nomadas, qui cum Voſſiani 1. lectiones referat, intelligitur, quos antea librarios innuerit Voſſius. Quomodo inde locum hunc Voſſius refinxerit, proſtat. Aliter tamen inde hunc locum conſtituendum putat I. A. Muellerus, Scholae Electoralis Miſnenſis Rector meritiſſimus, in proluſione ſcholaſtica an. 1798. *Nam Gerrhos inter Baſilidas et Nomadas evolvitur; ſilvae deinde ſunt, quas maximas hae terrae ferunt; et Hypacaris Nomadas Georgosque diſterminat.* At moleſte, ſi cum bona Ipſius venia aperte ſenſus meos fateri licet, interiecta ſeriem interpellant et luxant. Videtur potius librarius illam vocem, quam deſideraret, huc reieciſſe, ſed incommodo loco ſervaſſe. Receptam aliorum lectionem manifeſta repetitione tuetur etiam Plinius 4, 26. ſ. 12.

diſterminat) Venet. Zaluſc. Rehdiger. Vindob. et quidam Voſſiani *diſterminant*, quod et ex ſuo Ciacconius, ex Gud. aliisque notat A. Gronovius. Quam vere de Gudiano, non dixerim. Reddiderunt edd. 15. 17. 20. 23. ed. 1. *deſterminat;* Voſſius cum edd. 40. 41. 42. eiecto *qui* poſuit *diſterminans*, poſt priſca lectio inſtaurata eſt. TZSCHVCKE. *Diſterminant* in veteribus quibusdam reperi abeſtque praepoſitio. Facile itaque fuit veram lectionem reddere Pomponio. Nam vulgata hactenus non ſatis cohaerebat. VOSSIVS. Immo ſatis, opinor, cohaeret. *Diſterminant* videntur dediſſe librarii, quod *Panticapes* populum crederent. Tò *qui* eſt in omnibus meis, et ſic Melam plane reddidit Plinius 4, 26 ſ. 12. *Vltra Panticapes amnis, qui Nomadas et Georgos diſterminat,* at vitioſe Boccatius de fluminibus: *Campicapes Nomadas diſterminans et georges.*

Terra tum) Venet. *terra tamen*; Vindob. *tum terra longe.* Chriſti. Daumius edit. Venetae 1518. adſcripſerat: Alii uno verbo *Terratum*, nomen proprium. Vox nihili. Alias in illo exemplari, quod cum aliis eius

libris bibliothecae Zuiccavienſi inſertum ſervatur, discrepantes Vadiani lectiones notatas reperi; ſed hic, quos innuat, neſcio.

excedens) Ed. 23. *cedens*, a qua Vatic. 1. non discrepaſſe videtur. TZSCHVCKE. Verbum *excedens* videtur eſſe ſupervacuum. PINTIANVS. Verbum *excedens*, ut dixi in Scholiis meis, viſum fuit ſuperfluere; ut autem nunc ampliem iudicium, faciunt verba illa Pomponii in Italia [2, 4. in.] *Ab Alpibus incipit in altum excedere.* Puto nihilominus verba hic aliquot omiſſa vel *in altum*, vel *in pontum excedens*, vel aliquid ſimile. IDEM. Verbum *excedens* ſupervacuum a Pintiano cenſetur. Sed ipſe Mela lib. 3. c. 2. *Mox tantundem pene in pelagus excedens.* Et in Italia hoc libro c. 4. *Ab Alpibus incipit in altum excedere.* Hic itaque ſede ſua movendum non cenſeo. Videtur tamen, inquit idem in Retract. deeſſe *in altum*, vel *in pontum excedens*, vel ſimile aliquid. CIACCONIVS. Solet quidem ſic alias Noſter maris notationem addere, uti praeter ſuperiora loca declarat etiam 1, 2, 5. *ubi in noſtra maria tractus excedit.* Sed, credo, facile ex nexu hic ſubpleri poteſt, ut neminem deſtituere ratio poſſit. Poſt Cibin. et antiquiſſimae edd. it. 12. 14. et forte plures, ut dedi, *adnectitur.*

faſtigat) Lipſ. (ex more) Vindob. *caſtigat*; plerique *faſtigiat*, uti edd. inde ab primis ad 38. cum Vineto. Tantum antea Schottus (35.) *faſtigat*, hinc Voſſius et reliqui. Et ſic habent Cibin. Rehdiger. TZSCHVCKE. *Faſtigiat* pro *faſtigat* quidam legunt. Non ſequor; tametſi Caeſar et Livius *faſtigiatus* hodieque praeferunt. Poetae enim *faſtigatus* rectius. Vtitur infra lib. 3. c. 1. SCHOTTVS infra §. 8. ad vocem *immania*. Vid. ad 1, 4, 1. notata.

allecta) Havn. Rehdiger. *electa*; reliqui *allecta*, tantum Gud. *alecta*, et rectius Cibin. *adlecta*. Editiones

omnes *allecta.* TZSCHVCKE. Plinius 4, 12. [ſ. 26.] *Et peninſula ad formam gladii in transverſum porrecta;* ut non abſurde *porrecta eſt* hic legi poſſit, aut *porrecti enſis.* CIACCONIVS. Quidam hic legunt *porrecti,* non *poſiti.* Nempe quia Plinius hanc peninſulam dicit *ad formam gladii in transverſum porrectam.* Scio quidem, quoad ſitum differre enſem poſitum a porrecto, ſed nonne eadem manet forma et figura? Porro de ſitu huius inſulae plura alibi diximus, quae nunc non eſt animus repetere. Vide tamen, quae infra de Leuce dicemus, quam multi cum hac peninſula confundunt. VOSSIVS. Vir doctus in ed. Veneta 1478. ſupra ſcripſerat: *conſtricta.* Sed nec ſenſu probatur et a Codicibus nimis recedit. Contra leniori emendatione Geſnerus in theſauro L. L. ſub v. *Achilles* coniecit *arrecta eſt.* At parum haec vox convenire videtur *poſito enſi,* per terramque porrecto. Magis conveniat *porrecta,* quod et Ciacconius malit ex Plinio; at ſic longius aberraſſe codices volueris. Quid ſubſtituendum ſit, non video, etſi potius ab *adligo, ere,* quam ab *adlicio* derivem. Nec obſtat, quod illud verbum plane eſt noſtris auctoribus incognitum, cum nec analogia repugnet, et plura perierint cum ipſis auctoribus. De ſimilibus comparationibus Vol. 2.

mare Ponticum) Ciacconius malit cum codice ſuo *Pontum.* At ita etiam Salluſtius apud Macrobium. Saturnal. 7, 12. Tacit. Ann. 13, 39. de Germ. c. 1. Eutrop. 5, 5. ſ. 3. Ampelius c. 7. olim in Horatio 3. od. 24, 4. Praeiverunt Graeci, ut Strabo 1. p. m. 14. ſ. 21. lib. 12. p. m. 370. ſ. 538. Plutarchus in Pompeio c. 32. m. in Eumene c. 3. Ποντικὸν πέλαγος, Ptolemaeus lib. 8. in Aſiae tab. 1. Ποντικὴ θάλασσα. Minime igitur, cum et alii codices adverſentur, ſollicitari debet lectio recepta. A voce Achilles cap. 4. initium ſtatuit Vinetus.

iudicto) Cibin., Rehdiger. *lubrico.* Ante Gud. *ubi.* Poſt Prag. *et ſuos*; Cibin. et Bonon. omittunt *curſu*; Vatic. 3. *excitaviſſe*, quod et habet ed. 21. at cognata 28. cum aliis *exercitaviſſe*.

δρόμος Ἀχίλλειος) Codd. et antiquae edd. latinis literis *dromos Achilleos*; tantum Cibin. *achylleos*; Rehdiger. ut antea *acchylleos*; Vindob. *achileos*. Graece 15. 17. 20. 23. δρόμος Ἀχιλλέως· 16. 22. Vadianae, Vinetus δρόμος Ἀχιλλεῖος· 18. δρ. Ἀχιλλέος· reliquae δρ. Ἀχίλλειος.

§. 6. *Tum Boryſthenes)* Exiguum hic intervallum ponit ed. 13. Cibin. Gud. Prag. *boriſtenes*; Rehdiger. Vindob. *boriſtheues*; ſed haec uſu trita.

alluit) Sic Zaluſc. Havn. Prag. Supra ad 1, 4, 4. Oudendorpius ex Voſſ. duobus optimis, Vatic. et Dorvill. notavit *adluit* vel *alluit*; illud legi in Cibin. Alii *abluit*, ut editiones tantum non omnes inde a primis. Tandem Reinoldius intulit *alluit*, quod excepit A. Gronovius in poſtrema editione et inde alii. Confuſio orta eſt ex mutatione τοῦ *d* in *b* et hinc ex recentiori ſcriptura in *l*. Cf. ſupra ad 1, 4, 4.

placidior quam) Voſſius obſequentibus edd. 40. 41. 42. dedit *placidior quoque quam*, invitis omnibus libris, quos inſpexerunt I. et A. Gronovius et ego adhibui; ſolus inſeruiſſe videtur τὸ *quoque* Pariſ. 2. Rehdiger. pro *placidior* adfert *facilior*. Reinoldianae *placidiorque* cum ed. 44. TZSCHUCKE. Vox *quoque* debetur uni Voſſio, quam non antea editi agnoſcunt, MSSti nulli ex iis, quos novi, probant; ipſe vocem unam edere ad veniam huius interpoſitionis dedignatus fuit. Itaque diverſus ſaltem character eius originem ſignificet; ſi expellere non placet, quod mihi quidem maxime faciendum videtur, et mitti ad Auctoris cadaver. I. GRONOVIUS.

Recte monet de expellenda hac particula, quae et languidam reddit orationem. Antea Lipſ. *intus Sithie amne amoeniſſimus.*

potarique pulcherrimus) *Potarique dulciſſimus* Melam ſcripſiſſe, ut credam, adducor Herodoti auctoritate. Sic enim ille: [4. 53.] πίνεσθαί τε ἥδιστός ἐστι. SCHOTTVS *ad Geographica Herodoti* p. 349. *in ed. Abr. Gronovii* 1748. Nihil invitis omnibus libris mutandum nec ipſo loci ſenſu exigente. Latius enim ſic Herodotum reddidit.

laetiſſima) Ciacconius adſcripſerat; alias *laetiſſime*, ex codice ſuo *laetiſſima.* Illud etiam notatum vidi in ed. 23. habent etiam Venet. Gud. Havn. Prag. et pro eo Vindob. *latiſſime.* At vulgata aliorum bene habet. Tum Vindob. *ſunt oſſa.*

e fontibus) Tò *e* omittit Cibin. Poſt Cibin. *inter*; Gud. *iterum*; Pariſ. 1. *alveo adſtringitur*; Vindobon. *ſecunda.*

Boryſthenida) Cibin. Lipſ. *boriſtenidam* et ſic Boccatius de fluminibus ſ. v. *Boriſteus*, ubi hunc Melae locum totidem fere verbis repetit; Rehdiger. *boriſthenidam*; Venet. *boryſthenidam*; Vatic. 3. *boryſteniam*; Prag. *boriſteniam*; Gud. *boriſchenidam*; Vind. *boriſthenida.* Editiones vel *Boryſtenida*, ut vetuſtiores, vel *Boryſthenida*; tantum 15. 17. 20. 23. *Boryſtenidam*, atque ſic, puto, Vatic. 1. cum ed. 23. TZSCHVCKE. Strabo, [7. p. m. 212. ſ. 306.] Stephanus, Plinius [4. 26. ſ. 12.] *Boryſtenem* urbem, non *Boryſthenida* appellant, quae et *Olbia* dicta ſit et *Olbiopolis*, condita a *Mileſiis*, ideoque *Miletopolis* etiam appellata. Hermolaus mendoſa haec Melae verba pro ſinceris citat in Plinianis caſtigationibus. [ad c. l.] PINTIANVS. Graeci, quos

conſului, omnes Βορυσθένης, quidam ſubpreſſo nomine fluvio certe cognominem dicunt, ut Strabo 7. p. m. 212. ſ. 306. et de utroque Stephanus h. v. Ptolem. 3, 5. idem diſerte adfirmant. Nulla igitur alius auctoritate ſuffultus in anonymi periplo Ponti Euxini p. 8. Hudſ. emendat Cellarius in Geogr. ant. 2, 6, 11. Βορυσθενὶς pro Βορυσθένης, forte quia ſubſequitur κληθεῖσα· 'at refertur ad prius κτισθεῖσα πόλις. An igitur in noſtro mutanda eſt terminatio? Immo, cum aliter nolint libri, ſuum auctorem ſecutus eſſe videtur, et forte apud Latinos auctores uſum obtinuit illa forma, qua certe invenitur etiam in Iornande de rebus Geticis cap. 5. Plinius nomen ipſum non adpoſuit.

Olbian) Ciaccon. Rehdiger. Venet. Vindobon. Prag. varr. in edit. 29. *Olbiam*, quod et habet Boccatius c. l. Pariſ. 3. *Olbida*; Gud. *olbidam*; Cibin. Lipſ. Vaticani 1. 3. et plerique A. Gronovii *Olbian*, quod et in ſuo Codice legit Holſtenius, qui cf. ad Ortelium p. 135. alii codices cum editis libris. Edd. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. omninoque omnes cum Schotto dederunt *Olbida*; Vinetus, (falſo Iuntinas adfert A. Gronov.). poſt Voſſius 40. 41. 42. *Olbiam*; Reinoldianae 44. 45. proximae *Olbian*, quam Graecam terminationem amat Mela et hic codices etiam optimi confirmant. *Olbida* effictum videtur ad praecedens vocabulum. In Graecis enim ſemper Ὀλβία, vel etiam Ὀλβιόπολις, quod tamen ad ipſam lectionem non valet.

Graeca oppida) Lego: *Secundum Boryſthenida, Olbiam, Graecum oppidum egreditur* ex Ptolemaeo, [3, 5.] cui Boryſthenis et Olbia idem oppidum eſt. Coniungit autem Mela duo eiusdem oppidi nomina, nulla interiecta aut copula, aut diſiunctione, peculiari quodam more, quem nonnunquam ab eo ſervari obſervavi, (ut cap. ſequ. de *Grunoe* et in fine eiusd. capit. infra)

notabiturque, cum uſus poſcet. PINTIANVS. Violenta et haec eſt emendatio, nec ſatis certa exempla, quibus inluſtrat. Immo proſtant exempla non pauca, quae docent, antiquas urbium ſedes caſibus mutatas ceſſiſſe, et utrique loco nomen ſuum ſervatum varie eſſe. Ita etiam Iornandes c. l. utrumque oppidum ſeparatim ponit. At ſi etiam Melam erraſſe velis, levior tamen ſit error, ſi cum codicibus erraveris, quam ſi lubrico pede titubaris.

§. 7. *Callipidas)* Gud. Vindobon. *calipidas*; Lipſ. *calippidas*; Rehdiger. *calypidas*; Prag. *calipeas*. Edd. 1. 2. 9. 11. 13. *calippidas*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *calippidas*; aliae recte *Callipidas*. Καλλιπίδαι in Herodoto 4, 17. Attamen et fluminis (*Hypanis*) et gentis Herodotum meminiſſe negat Ciacconius, quod et de flumine falſum eſt. Ab hac voce Vinetus incipit cap. 5.

Hypanis) Vindob. *hipanis*; Gud. *ipanis*; Prag. *yppanis*. Edd. 13. *hipanis*; 16. 22. et Vadianae *Hypanis*; 18. *Hyppanis*. Graecis, uti Herodoto 4, 52. Ὕπανις. Secundum Schottum Pintianus reponit *Hypacaris*, quod equidem in eius notis non inveni. Nec certe locum habeat, cum et ſupra iam ille fluvius adfuerit, et de Hypani eadem narret Herodotus 4, 52. quem ducem hic etiam ſecutus eſt noſter. Pro *includit* Prag. *includitur*, ut paſſim alibi.

eius) Ita legendum, ut verbum *eius* ſuperioribus adiungatur, non inferioribus, intelligasque paludem matrem Hypanis vocari ex Herodoto in Melpomene. [4, 52.] PINTIANVS. Ceterum Boccatius de fluminibus ſ. v. Ippanis aut hic legit aut effinxit *ex ganoi palude* pro *ex grandi palude*.

natus) Deeſt in Prag. Pro *diu* Pariſ. 1, habet *qui*. Eandem vocem *qui* ſubiicit τῷ *defluit* Prag.

Tandem) Codices quidam, uti Cibin. Pariſ. 3. Rehdiger. *tantum*. Sic et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. et cum hac forte Vaticani; probabat etiam Ciacconius. At *tandem* ad loci nexum et ſenſum unice valet, et ab aliis Codicibus confirmatur.

ex parvo fonte) Cibin. *fronte*, de qua commutatione ad 1, 13, 3. Venet. Pariſ. 2. Vatic. 3. *ex puro fonte*. TZSCHUCKE. In quibusdam codicibus legitur *ex puro fonte*. Sed alteram lectionem confirmat Herodotus [c. l.] et Iornandes, qui hunc Melae locum deſcripſit cap. 5. VOSSIUS.

Exampeo) Cibin. Gud. Lipſ. Rehdiger. Prag. *Exampheo*; Vindob. *ex anpheo*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. (ſic igitur etiam Vaticani) modo coniuncte, modo diviſe *Exampheo*, uti Iornandes c. l. Vadianus (16.) poſuit *Exampeo*, et ſic reliquae edd. tantum Vinetus *Exampoeo*. TZSCHUCKE. Ita repoſuimus conſentientibus libris. Verum enim huius fontis nomen eſt Ἐξάμπεος, quemadmodum utrobique apud Herodotum [4, 52. et 81.] reſcribendum. VOSSIUS. Refragatur I. Gronovius ad priorem Herodoti locum, et ex Cod. Mediceo optimo in utroque probat Ἐξαμπαῖος, quam formam et poſteri editores praetulerunt. Solinus c. 20. ſ. 14. *Exampeus*, quod et retinuit Salmaſius. Boccatius modo *Exampeus*, modo *Exampheus*; vid. de fontibus h. v. et de flumin. ſ. v. *Ippanis*. Praeſtat ſequi Graeca optimorum codicum. Ortelius etiam in theſauro Geogr. una hac forma, neſcio, quo duce, profert *Exampaeus*, Ἐξαμπαῖος. Poſterioris forte aetatis ſcriptores, in quibus *ae* et *e* nullo habito diſcrimine ponitur, commutarunt. Inde intelligitur, quomodo Licentius (quem Voſſius in nota teſtem adducit) ad Auguſtinum in ei. epiſtol. 26. ſ. 40. ſcribere poſſit:

Xampaeosque (Voſſius contra metrum: *Exampeosque*) *lacus fugiens Hypaneius amnis Callipidum Scythicas reſonat ſpumoſus ad undas.* Mox τὸ *eſt* non male omittunt Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. et poſt pro *accipit* Vindob. et Prag. *recipit.* Gud. pro *diſſimilis* habet *diſilis*, ut ſupra.

Axiaces) Vatic. Lipſ. Cibin. Gud. Vindobon. *Aſiaces* ex molliori pronuntiatione, uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. Rehdiger. *Aſyaces*; Prag. *Aſiates.* *Aſiaces* etiam habet Boccatius h. v. Ita poſt Cibin. Gud. Prag. Vatic. cum iisdem edd. *Aſiacasque* ſcribunt; Lipſ. *Aſſiacasque*; Rehdiger. *aſyacasque*; Vindobon. *aſiatasque.* TZSCHVCKE. Scribendum per *x*, *Axiaces* et *Axiacae.* BARBARVS. Ita Ἀξιάκης Ptolemaeus 3, 5. et 10. et Plinius 4, 26. ſ. 12. *Axiacae cognomines flumini.* Altius enim, cum primus hoc flumen Mela commemoret, auctoritas ſcripturae repeti non poteſt. Per *x* etiam hic ſcripſerunt editiones praeter memoratas. Quod autem pro *Axiacae* Holſtenius ad Stephanum p. 40. emendat *Apaſiacae* vel *Aſpaſiacae*, itemque Salmaſius notante ad Stephanum p. 144. Berkelio *Apaſiacae* hic et infra, errarunt, parum memores, ſitu plane diverſo hos populos in Aſia poni inter Iaxartem et Oxum, uti praeter Stephanum docet Polybius 10, 48. ſ. excerptor. c. 45. Nempe Tanais ibi eſt Iaxartes, ut alibi, Macedonum commento. Vid. ibi Schweighaeuſerus, et infra §. 11. I. Gronovius.

intra) Venet. Lipſ. et codex Ciacconii et I. Gronovii *inter*, uti et adſcriptum, neſcio an ex Codice, inveni in ed. 23. Alii Codd. cum edd. *intra*; tantum Vinetus *inter.* TZSCHVCKE. Rectius legeretur *inter Callipidas.* PINTIANVS. Poteſt fluvius intra duos populos deſcendere, ſi ab fonte ad exitum per eorum fines labatur, atque in iis contineatur. Sic loquitur Auctor infra lib. 2. c. 7. *Corſica intra latera tenuis et longa.* Quod

ubi ſit, alter populus debet ſtatui interior et mediterraneus eſſe, alter, qui inde excipit, litoralis. Id hoc loco ſupponi nequit, quum tam Calliſpides, quam Axiacae ponantur in ora Ponti Euxini inter Boryſthenen et Tyran amnes. I. GRONOVIVS. Recta eſt haec lectio, [*intra*] quam et Vaticanum et meliora confirmant exemplaria. Vtrumque enim hunc populum medium ſecat iſte fluvius. De Axiacis quidem, qui propiores ſunt mari, res clara eſt, cum abſurdum ſit exiſtimare, gentem fluvio cognominem, alteram tantum tenuiſſe ripam. Callipidas vero gentem mediterraneam, et illos quoque utramque ripam inſediſſe, conſtat ex omnibus et ex ipſo, quem paſſim ſequitur, Herodoto, qui eos ſupra Olbiam longe a mari remotos deſcribit. Cum vero Callipidae tenuerint totum illum tractum, qui eſt a Tyra fluvio ad Hypanim, manifeſtum eſt, Axiacen fluvium medias Callipidum terras ſecuiſſe, et Melam ambiguitatis vitandae gratia maluiſſe ſcribere *intra*, quam *inter*. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Miror, quemadmodum haec coeant. Olbiam Herodotus non nominat, ſed Olbiopolitas. Praeterea ſcribit: [4, 17.] *ἀπὸ τοῦ Βορυσθενεϊτέων ἐμπορίου πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται.* Ea eſt deſcriptio Olbiae vel Boryſthenidos. Quam procul quaeſo vel id ipſum oppidum (quod utrumque Mela ponit ad egreſſum Boryſthenis in Pontum) a mari? aut quam procul iſte populus, qui primus ab eo ſequitur? Tu iudica, Lector. Sed etiam id iudica, quod addit Voſſius, abſurdum eſſe exiſtimare gentem fluvio cognominem alteram tantum tenuiſſe ripam. At quid illic in lib. 4. c. 18. ſcribit Herodotus? *Διαβάντι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη· ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνθρωποι οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοὶ, τοὺς Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι ποταμῷ καλέουσι Βορυσθενεΐτας.* Nimis clara ſunt, quam ut vel interpretemur, vel plura dicamus. Poſſem enim citare alios. Sed et ipſe vidi in MS. codice *inter*, ut ſupra dicitur *Gerrhos inter Baſilidas et Nomadas evolvi.* Infra

[2, 5, 5.] *Rhodanus ſubinde grandior inter Volcas et Cavaras emittitur.* Lib. 2. c. 3. *Nar inter Pyraeos et Liburnos emittitur.* Etiam Pintianus id vidit, et audiri debuit, etſi nec ipſe mutaverim. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Nec ego muto propter verbum *deſcendit,* quo ſimul ad originem fluvii reſpicit noſter, cuius curſum in utriusque populi tractu agit. Sic enim *deſcendere* et adfinia verba ut ante *defluere* uſurpat, et loca, quae adtulit Gronovius ad exitum fluviorum pertinent. Sic vero etiam vult Mela, ni fallor, illum fluvium non alios populos adluere, quod et eius brevitas patitur. Quodſi Voſſii explicatio admittatur, non plane eam confutavit Gronovius. Idem enim locus Herodoti 4, 17. in quo primi a Boryſthenitarum emporio i. e. Olbia ponuntur Callipidae, quia Olbia 200 paſſibus, (ut fere narrant,) a mari remota fuit, interius etiam Callipidas habitaſſe innuit. Sic Strabo 12. p. m. 379. ſ. 550. ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη ex Herodoto et aliis conlocat. Nec renuunt alia. Herodotus enim 4, 17. ſuper Callipidas conſtituit Alazones, et in horum finibus Exampaeum fontem, hunc quidem 4 a mari dierum navigatione remotum. Igitur ſat ſpatii inde ab ora relictum fuit Callipidis. Sed et optimi Codices hic praeferunt *intra,* quae particula etiam alibi cum *inter* commutatur, uti docent Gronov. et Drakenb. ad Liv. 25, 24. f. hic etiam ad Sil. Ital. 14, 465. et ad Liv. 5, 27, 2. N. Heinſ. ad Claudian. in Rufin. 1, 83. ad 6. Conſul. Honor. v. 80. Schwartz. ad Plinii Panegyr. 30, 4. et quae notavi ad Melam 2, 7, 19. Pro *deſcendit* Prag. male *aſcendit.*

Iſtricis) Cibin. Lipſ. Rehdiger. *hyſtricis;* Vind. Gud. Prag. *hiſtricis;* Pariſ. 2. *hiſtris.* Edd. *Iſtricis,* tantum Vinetus *Iſtris.* TZSCHVCKE. Lego *ab Iſtriis.* Nam ab Iſtro urbe Thraciae, quae ab aliis *Iſtropolis* ab Arriano in periplo [p. 24. Hudſ.] *Iſtria* dicitur, *Iſtrius* gentile nomen deducitur, auctore Stephano. Ab *Iſtria*

autem *Iſtrianus.* Eſt et in Ionio gens *Iſtri,* a qua poſſeſſivum nomen fit *Iſtricus* eidem. PINTIANVS. Adſpiratio etiam in aliis auctoribus praemittitur, de quo paulo poſt. *Iſtros* autem vocat et infra noſter 2, 3. f. cum Strabone et aliis, et diſerte Iuſtinus 32, 3, 15. *Iſtrique ex vocabulo amnis appellati.* Sed et Ἰστρικὸς gentile ab Ἴστροι ducit Stephanus h. v. Quare ſubintellecta voce populis movendum non eſt. Sic ſupra *Cercetici.*

Tyra) A. Gronov. ex MSS. notat *Pyra, Pina, Pira, Tira, Pyrrha.* Vaticani, Pariſienſes, Lipſ. Gud. Prag. Vindob. et Boccat. de flumin. h. v. *Pira*; Venet. *pirra*; Cibin. Rehdiger. Havn. *Pyra*; Bonon. *Pyrra.* Edd. 1. 2. 9. *Pira*; ceterae *Tyra* ad Voſſium, qui dedit *Tyras* ſequentibus 40. 41. 42. unde, Reinoldio praeeunte rediit *Tyra.* Vitioſe *Syra* alterum exemplar ed. 25. *Tyras* utique praeferendum videtur, cum facile τὸ *s* a proximo vocabulo abſorberi potuerit, et Graeci magno conſenſu Τύρας ſcribant, veluti Stephanus h. v. Scymnus Chius in fragm. v. 51. et ex eo Anonymus in Periplo Ponti Euxini p. 9. Hudſ. Strabo 2. p. m. 73. f. 107. Ptolem. 3, 5. (ex quo non recte *Tyra* notat auctor libri: *Handbuch der alten Erdbeſchreibung* Norimb. 1784. Vol. 1. p. 282.) Τύρης ſuo more Herodotus 4, 51. Attamen Plinius 4, 26. ſ. 12. *clarus amnis Tyra oppido nomen imponens,* et Valer. Flaccus 6, 84. *Linquitur abruptus pelago Tyra; linquitur* — In illo vel excidit τὸ *s,* vel ipſe iam expulſum in Melae codicibus invenerat, quod iudicarunt aliquoties viri docti in aliis locis factum eſſe; in hoc metri cauſa ita dictum videtur, cum *Tyras,* ubi hoc non obſtabat, legatur apud Ovid. ex Ponto 4, 10, 50. Niſi dixeris *Tyras* pro *Tyra* dictum eſſe, ut *Hermagora, Marſya, Soſia* et alia. Vid. Quinctil. inſtit. orat. 1, 5. et ibi Burmann. p. 67. idemque ad Valer. Flacc. c. l. et quem ibi laudat Bentlei. in epiſt. ad Millium p. 81. Cf. etiam Stephanus de abuſu

Gr. L. p. m. 75 ſqq. Solent quidem Graeci genitivum terminare in α, τοῦ Τύρα, ut Strabo aliique, quaſi ſit indeclinabile; at iidem habent τὸν Τύραν, ut ille genitivus ſit Doricus, quod notat Euſtathius ad Il. 1, 1. Cf. Fiſcher. in animadverſ. ad Welleri Gr. P. 1. p. 337. ubi addi poteſt Euſtath. ad Odyſſ. 1, 105. p. 27, 17. Baſ. Sic τοῦ Μίδα, Γέτα, Αἰνεία. Quiquid eſt, in Latinis formae *as* et *a* promiſcui uſus fuiſſe videntur, quod evincunt Plinius et Valerius Flaccus.

ſurgit in Neuris) Cibin. *quae ſurgit*; Vinetus dedit *qui ſurgit*. Tum Venet. Gud. Vindobon. *in euris*; Vatic. 3. *in eunuris*; Prag. *in Cumuris*. Graecis Νεῦροι vel Νευροί. At *ſurgit* magis ſic conciſe ponitur. Librarius Cibin. *Tyra* femininum putavit.

§. 8. *At ille)* Lege meo periculo: *At Iſter, qui Scythiae.* SCHOTTVS. At longe melius *ille*, cum diverſa nomina ſubiiciat deſcriptioni praemiſſae. Poſt Cibin. *ſcicie*; Vindob. *Scithie*. Edd. aliquae male diſtractis vocibus *quis cythiae*, ut 7, 8, 9.

in Germania fontibus) Edd. 12. 14. 19. *in Germaniam*, praeter rem et invitis libris. TZSCHVCKE. Diſpiciendum an legi potius debeat: *Abnoba Germaniae monte, alio, quam deſinit* etc. ex Plinio lib. 4. [c. 24. ſ. 12.] Ruffus Feſtus in tralatione Dionyſii: [Avien. in deſcr. orbis terr. v. 437.] *Abnoba mons Iſtro pater eſt; cadit Abnobae hiatu Flumen; in Aeoos* [eoos] *autem convertitur axes.* Meminit quoque Ptolemaeus [2, 11.] *Abnobae*, quem ipſe *Aunobam* nominat. PINTIANVS. Ad violentas et arbitrarias Pintiani correctiones et haec reiicienda eſt. Poſt pro *deſinit* edd. 1. 2. 9. *deſunt* facili ſcripturae lapſu.

immania.) Hic codices multi inſerunt *ſpatia*, uti iam de quibusdam notarunt Stephanus in praefatione, et

Schottus. At, quos ego novi, parum ſibi conſtant in adſignanda illi vocabulo ſede. Sic Voſſ. 1. Cibin. Varr. in edd. 27. 29. *immania magnarum gentium ſpatia;* Venet. Pariſ. 2. Voſſ. 5. Havn. Prag. cum edd. 15. 17. 20. 23. 31. (Vineti) in qua etiam vox *gentium* minuſculis literis expreſſa eſt, *per immania ſpatia magnarum gentium;* at alii numeroque plures codices, nec in iis auctoritate quidam inferiores ignorant cum reliquis editionibus. TZSCHVCKE. *Spatia* interponendum. CIACCONIVS. *Spatia* addunt quidam codices. Sed hic gloſſematis foedarunt vel ludimagiſtri vel librarii optimos quosque auctores, nulla habita ratione conciſe loquendi conſuetudinis Melae, cum Criſpo Salluſtio communis; nam et hic mire hodieque harpyiarum unguibus contaminatus circumfertur. SCHOTTVS. Recte improbat Schottus, cum gloſſam incerta etiam ſedes coarguat. Quod optimi quidam adiiciunt, quia cogitate magis eorum auctores ſcripſerunt, factum eſſe puto. Tum vero illi ſubplendam hanc vocem putarunt. Sic aliqui poſt *gentium* inſerunt *diffuſus*, uti Vatic. 3. Pariſ. 2. Voſſ. 5. Venet.

eum) Codices alii omittunt, addunt alii. Invenit in duobus I. Gronovius, in Leidenſ. Voſſ. 4. Perizon. filius, ego in plerisque; tantum mutato ordine Vatic. 1. Gud. *appellantibus eum;* Vatic. 3. Pariſ. 2. 3. aliique omittunt cum omnibus editionibus, dum primus interpoſuit Reinoldius, quem ſecutus eſt in poſtrema editione A. Gronovius cum reliquis. Videtur utique in brevitate Melae ſalvo etiam ſenſu abeſſe poſſe. Cum tamen adferant codices optimi, omnes fere, reliqui. Deſideraverat etiam olim Ciacconius.

ſit Iſter) Vindob. Gud. Prag. *hiſter ſit*, et ſic, tantum *Iſter ſit*, vel, rarius tamen, ut Vinetus, *Hiſter ſit*, editiones inde ab antiquiſſimis omnes ad Voſſium, qui

dedit *ſit Iſter*, quod manſit. Tenent etiam eundem ordinem plerique alii Codices, tantum aliqui, ut Cibin. *hiſter*, vel ut Lipſ. Rehdiger. *hyſter*. Graeci, quod notiſſimum, Ἴστρος. At de adſpiratione in Latinis non conſtant eruditorum ſententiae, quippe quam multi praefigunt, addicentibus hic promto ſtudio codicibus. Vid. Oudendorp. ad Lucan. 2, 50. 3, 202. Staveren. ad Nepot. Miltiad. c. 3. in. A. Gronov. ad Iuſtin. 2, 5, 10. Berneccer. ad 32, 3, 15. aliique. Sic *Hiſtrum* urbem plerique codices tuentur in Eutropio 6, 10. ſ. 8. Poſt Gud. omittit *qui;* Vindob. *mare*, et ed. 11. *iam*. Pro *tantum* ex Vadiano, qui dedit *tm̄*, edd. 30. 32. 37. *tamen*. Tum Prag. Vatic. 3. *decidunt maximus*. Quidam, ut ſolet, *hoſtiis*. Denique hic pro *navigabilibus* ex codice vetere ſuo Ciacconius notat *navigabilis*.

§. 9. *Eſſedones)* Rehdiger. Prag. *Eſedones;* Vindob. *eſſedones;* Cibin. *Ceſſedones*. Vid. ſupra. A voce *Ingenia* c. 6. incipit Vinetus.

parentium) Cibin. Lipſ. Gud. Vindobon. Prag. Rehdiger. aliique, quos adhibui cum edd. omnibus etiam Reinoldianis ad Gronovianam 44. *parentum;* inde ab ea enim invectum eſt *parentium* ex Mediol. Voſſ. 4. Vid. de hac forma ad 1, 8, 7. Sic infra 3 MSS. habere obſervavit A. Gronovius. Equidem cum plerisque et hic et alibi dedi *parentum*.

coitu familiarium) Pro coitu ex antiquo codice Ciacconius notat *coetu;* Cibin. *coytu*. Hinc idem, Lipſ. Gud. Pariſ. 1. 2. 3. Bonon. Rehdiger. Prag. Vindobon. aliique, notante hic Oudendorpio, *familiarum*. Editiones omnes *familiarium*, quod et habuiſſe puto alios aliorum codices et ex meis reliquos cum edd. conlatos. Videtur etiam hic praeferendum non ex nexu ſolum, ſed quod reddit Herodotum 4, 26. οἱ προσήκοντες.

In priori verbo poſſit haerere, qui vulgari illa ſignificatione intellexerit, cum de coitu nihil eiusmodi inferat Herodotus, nec, qui Melam reddit Solinus c. 20. ſ. 15. eius mentionem faciat; immo *coetus* commemoret, et Herodotus *δαῖτα*, ad quam vocem *coetus* refert etiam Servius in Virgil. Aen. 1, 735. Poſſis igitur ex Ciacc. Codice ſubſtituere *coetu*, ni Melam aliunde aliquid Herodoteis et hic adieciſſe malis, aut potius nativo et proprio ſenſu vocem de *coetu* explices promiſcua ſcriptura editam. Sic infra c. 2, 2. ubi alii habent *coetu Maenadum*, Voſſ. 1. et Cibin. adferunt *coitu Maenadum*. Cf. ad Livii epitom. 61. Ita vero priſca ſcriptura *oi* pro *oe* editum eſt.

immixta) Sic MSS. A. Gronovii et ex meis, quantum novi, Lipſ. Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. cum antiquis editionibus. Poſt 15. 17. 20. 23. Olivarianae aliquae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gronovii ad 42. *immiſſa*. Inde cum Reinoldio ab ed. 44. *immixta*. Variatio in libris obvia, de qua cf. Cellarius in Orthogr. Lat. T. 1. p. 290. et quae ibi adiecit Harleſius. Τὸ x, etſi alterum magis reſpondeat analogiae, praeferunt tamen Codices cum lapidibus, praeferunt etiam viri docti multi, veluti Pierius, Burmannus, Drakenborchius. Vid. Garaton. ad Cic. pro Sext. c. 56. Schwartz. ad Plinii panegyr. c. 32. p. 120. qui nunquam *mixtura*, *mixtio* ſcribi, ſed contra, obſervat.

vincta) Sic Voſſiani, Ciaccon. Prag. Vaticani, puto et Pariſienſes. Codex etiam Palatinus teſte Salmaſio ad Lampridii Heliogabal. c. 6. f. exhibuit *vincta*. At Cibin. Gud. Rehdig. et ex ſilentio, Venet. Havn. *iuncta*, etſi in quibusdam difficulter ſecerni utrumque poteſt, velut in Rehdigerano. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 19. *iuncta*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *cincta*; 15. 17.

20. 23. Vinetus, Voſſius, Gronovii cum ceteris *vincta.* TZSCHVCKE. Antiqua exemplaria *iuncta;* forte *vincta;* et ſic legit Aldus, V. C. Solinus c. 15. [ſ. 20.] *incincta.* CIACCONIVS. Variatio non infrequens ex literarum *u* et *v* ſimilitudine in antiqua ſcriptura. Sic *coniuncta* et *convincta* ſe vix in Codd. ſuis diſcernere potuiſſe adfirmat Gruterus ad Cicer. pro Cluentio c. 5. quare et ibi variatur, Cf. Heinſius ad Virgil. Aen. 3, 26. Corte ad Salluſt. de B. C. c. 55, 4. Dukerus ad Florum 4, 12, 18. Drakenb. ad Sil. Ital. 8, 487. Burmann. ad Rutil. itin. 1, 489. viri docti ad Tibull. 1, 1, 64. et 4, 1, 57. Oroſ. 2, 10. p. 114. (Haverc.) Cicer. orat. c. 19. et quos illi commemorant. Sic pro *iunctos* emendant *vinctos* in Hygino fab. 120. p. 213. ed. Staveren. Hinc *ima* et *una*, quia vix dignoſci poſſunt, commutantur, de quo Torren. ad Valer. Max. 1, 6, 4. Oudendorp. ad Lucan. 4, 106. 3, 202. ſed et ſupra 1, 5, 3. pro *iunctos* Cod. Havn. dat *vinctos. Vincta* unice probat Salmaſius c. l. et ita reponendum vel caeco adparere pronuntiat. Graecis eſſe Χρυσένδετα adiicit, poſterioribus etiam Χρυσένδυτα. Sic *lapides auro vincti* in regio domo apud Ampel. c. 8. et Hygin. fab. 223. Sed plura Vol. 2.

pro poculis) Legendum videtur *pro iconculis* ex Herodoto in Melpomene. [4, 26.] PINTIANVS. Male haec reformat Pintianus. Neque enim unum ſecutus eſt Herodotum auctor noſter; habet enim multa ab Ephoro, multa quoque ex Hecataeo et Hellanico. Vt ut vero detur, haec illum ex Herodoto transtuliſſe, non tamen ideo exiſtimandum, Melam hic abire a mente Herodoti. Verba eius haec ſunt: τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ψιλώσαντες καὶ ἐκκαθήραντες καταχρυσοῦσι· καὶ ἔπειτα ἅτε ἀγάλματι χρέωνται, θυσίας μεγάλας ἐπετείους ἐπιτελέοντες. Ἀγάλματα vero Graeci vocarunt non ſimulacra tantum et icones, verum etiam pocula et vaſa rariora et veſtes et quascunque alias res. Grammaticus anony-

mus, qui penes me exſtat, vocabulum iſtud interpretatur: πᾶν, ἐφ'-ῷ τις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, κἄντε ἱμάτιον ᾖ, κἄντε εἰκών. Licet vero ita accipi poſſint verba Herodoti, aliter tamen arbitror eſſe capienda; nempe Eſſedones capita parentum ſuorum deaurata in ſacello aut larario collocaſſe, iisque tamquam ſimulacris honores annuos exhibuiſſe. Hoc ipſum Panebis, Libyae populo, tribuit Damaſcenus [ſub h. v.] Πάνηβοι Λίβυες, ὅταν αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, τὸ μὲν σῶμα κατορύττουσι, τήντε κεφαλὴν ἀποκόψαντες καὶ χρυσώσαντες ἀνατιθέασιν ἐν ἱερῷ. VOSSIVS. Immodice doctum ſe hic oſtentare conatur Voſſius, dum illuſtrat vocem ἄγαλμα, et quidem ex ſuo Grammatico anonymo, qui nihil dicit, quod non tunc ſatis erat notum. Et interim in hac lectione maculandum erat nomen Pintiani, quia in Salmaſio iam nulla erat aura, quum tamen Salmaſius primus hunc locum ſtabiliverit ad hunc modum in notis ad Lampridium p. 179. [ad Lampridii Heliogabal. c. 6. extr.] I. GRONOVIVS. Diligentius idem Salmaſius ad Solin. c. 15. f. 29. p. m. 135. de voce hac Herodotea ἄγαλμα diſſeruit, ubi hunc Melae locum excuſſit. Vid. etiam, quae poſt de eius vocis poteſtate contulit Ruhnkenius ad Timaei Lex. p. m. 3 ſq. Si Herodotum reddidit noſter, latiſſime eum ſic interpretatus eſt. Nihil tamen mutandum, clamant non ſolum Codices, ſed et Solinus c. l. qui ex Mela ſua hauſit. Nicolai Damaſceni locus de Panebis alium capitum uſum narrat. Videtur auctor noſter contracta ex ſingulis locis componere. Nam Herodotus 4, 65. ſcribit, Scythas divites poculis uſos fuiſſe deauratis, quae ex inimiciſſimorum capitibus adparaverint, quod de interioribus populis infra commemoratur.

eos ipſos) Melius: *haec ſunt apud eos ipſius pietatis ultima officia.* PINTIANVS. Particula *eos* redundare videtur. CIACCONIVS. Omiſerunt etiam Voſſius et I. Gronovius in ed. prima. At Codices conſtanter

tuentur, etſi abeſſe alterutra vox poſſit, et vere abſit in Prag. *ipſos*. Vatic. 3. inverſo ordine *ipſos eos*. Venet. omittit *ſunt*.

§. 10. *Agathyrſi)* Cibin. Vindob. *agatirſi;* Gud. Prag. *agathirſi*. Edd. 2. 9. *Agatyrſi*.

ut quique — praeſtant) Mediolan. *quique;* Perizon. *quinque — praeſtant;* Chiſ. Voſſ. duo et Abr. Gronov. *quique — praeſtant;* ex meis Cibin. *quisque — praeſtat;* Lipſ. *quique — preſtat;* Gud. Prag. Rehdig. *praeſtatur*. Voſſius dedit *ut quisque — praeſtat*, eumque ſecutae edd. 40. 41. 42. Poſt revocata eſt plerorumque codicum et veluſtarum editionum lectio, *ut quique — praeſtant*, quam retinui. In proximis haec obiiciuntur: Ed. 11. *maius;* Vatic. 1. Cibin. *aut minus;* Rehdiger. *ut minus;* Vindobon. *hiſdem;* Prag. *hiſdem omnibus;* Cibin. *ut albani nequeant*. TZSCHVCKE. Male hunc locum vexavit Salmaſius, [ad Solin. c. 15. ſ. 20. p. m. 133.] quia non intellexit. Ita enim accepit, ac ſi *maioribus* conſtruendum eſſet cum *notis*. Sed vero *maioribus praeſtare* hic eſt, *genere praeſtare*. Quis enim neſcit, maiores paſſim accipi pro parentibus? Vide tamen et mirere, quam magni ſaepe viri in leviſſimis haereant rebus? Idem porro, quod hic Mela, tradit etiam Solinus [c. 1.] et ex eo Ammianus Marcellinus. [31, 2.] Sed quem interpres eius Salmaſius, eundem quoque errorem commiſit Solinus, cum ita male verba Melae accepit, ut putarit, Agathyrſos artus pingere iisdem omnes notis, ſed maioribus, ut quique praeſtant. Sed ſi maioribus, quomodo iisdem? Manifeſte ex Mela colligi poteſt, nullam fuiſſe differentiam inter notas plebeias et nobilium quoad magnitudinem. Sed vero differentia in eo erat, quod vulgus raras, generoſiores vero crebras ac magis fucatas notas haberent. VOSSIVS. Nempe Salmaſius ita hunc locum reformabat, uti fuiſſe Solini tem-

poribus veriſimile putabat: *ut quippe praeſtant ita maioribus, ceterum iisdem omnes notis.* Verba *magis vel minus* ad gloſſam relegat. At recte vulgatam librorum omnium lectionem vindicavit Voſſius, quam Solinus ſuo more aliter interpretatus reddidit. Ceterum non leve hic officium praeſtat Servii teſtimonium ad Virgil. Aeneid. 4, 146. ubi ſubpreſſo quidem Melae nomine ita in ed. Virgilii Burmanniana ſcribit: *Licet de illis* (Agathyrſis) *lectum ſit: Agathyrſi ora artusque pingunt, ut quique maioribus praeſtant, ita magis vel minus; ceterum omnes iisdem notis et ſic, ut ablui nequeant.*

Satarchae) Pariſ. 1. 2. Lipſ. Cibin. Vindob. Gud. Prag. Rehdiger. *Sarthae*, vel uti ſolet *Sarthe;* Ciaccon. *Sarichae;* Bonon. *Sarmathae;* reliqui ex meis editionum ſuarum lectiones praetuliſſe videntur. Edd. 1. 2. 9. *Sartae* vel *Sarte;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Sarmatae;* Vinetus, Voſſius reliqui *Satarchae.* TZSCHVCKE. Scribe *Satarchae*, non *Sarmatae*, ut ex Solino [c 1] caſtigavit Mariangelus. PINTIANVS. *Satarichae* alias. [neſcio ubi] *Sarichae* V. C. *Sarmatas* autem poſt *Agathyrſos* Pomponius nominavit, poſt mores ſingulorum ordine reddit. Quare non omnino male haberet *Sarmatae*, ſi poſtea adderetur *Satarchae.* CIACCONIVS. Videtur omnino populi nomen, non gentis, quales ſunt *Sarmatae*, requiri. Tum ſupra dixit *Sauromatae*, Scythicum populum, quem ſtrictiori ſenſu cum Agathyrſis coniunxerat; etſi alias, quod et diſerte Plinius 4, 25. ſ. 12. monet, Graecorum Sauromatae Latinis ſunt Sarmatae. Attamen ſic potius *Sauromatae* et hic in repetitione poſuiſſet. Tum connexus cum Agathyrſis facit, illorumque et nomen et mores notiores, ut omittere potuerit. Sed et de moribus vitaeque modo Sarmatarum vel Sauromatarum, qui ſunt in illo tractu, et apud Herodotum 4, 102. etiam

cum ceteris populis coniunguntur, iam ſupra 1, 19, 19. 2, 1, 2. aliqua adtulit, de Satarchis nihil, quos tamen hic intactos dimittere non poterat. Immo hi non obſcure ex codicum veſtigiis emicant. Denique accedit, quod Satarchis diſerte eos mores tribuit Solinus non ſine Melae auſpiciis. Quod Codices hic recedunt a ſuperiori forma, neminem morabitur, qui loca ſimilia mente revocarit. His momentis impulſus a recepta lectione diſcedere dubitavi.

auri argentique) Sic Cdd. A. Gronovii meique praeter Gud. in quo ſcribendi vitio legitur *arzentique*. Nec aliter editiones antiquiſſimae; 5. omittit τὸ *que*, ut 12. 14. Poſt 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius 40. 41. 42. *auri et argenti.* Hinc cum Reinoldio prima lectio vocata rediit.

maximarum peſtium) Cibin. *maxima peſte;* Prag. lepide *piſcium* pro *peſtium*, uti deinceps Vindob. *viſcerum comercia.* Tum pro *ſaeva* Vindob. *ſceva*, et Cibin. cum Varr. in edd. 27. et 29. *ſevam hiemem;* at *ſaeva hiemis* bene habet et ex uſu Melae, ut §. 8. *immania gentium.* Poſt *aſſidue* Codd. quidam, in iis Cibin. cum edd. vetuſtis ex ſcribendi noto more, ſed et poſt Ald. Iunt. Vadianae, 30. 32. 37. quippe quibus forte ſcrupulum iniecerat vox *admodum*, quae ad augendam non ſolum, ſed et complendam primarii verbi notionem confert. Cf. ad Eutrop. 8, 1. Mox ante *humum* Prag. neglexit *in.* Pro *ſuffoſſa* Lipſ. Rehdiger. Vindobon. *ſuffoſa*, uti edd. 1. 9. 15. Gud. Prag. *ſubfoſſa*, veriori ſcripturae ratione.

braccati) Lipſ. Vatic. 3. Gud. *brachati;* Prag. *bractati;* Cibin. Rehdiger. Vindob. *bracati.* Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 19. *brachati;*

reliquae, quas inſpexi, *braccati;* Reinoldſanae, meae quidem, *bracati* et *braccati.* Sed nec alibi certa ſcripturae forma ſedet in noſtris adeo libris. Equidem praeferendum puto *bracati* certius Graecorum exemplum ſecutus, qui ſimplex κ tuentur. Vid. ad 2, 5, 1. Pro *vident* Prag. *videntur.*

§. 11. *Tauri)* Prag. *Thauri;* Lipſ. *Yphigeniae;* Gud. Rehdiger. *hyphigeniae;* Prag. *hephigenie;* Vindob. *effigenia.* Edd. 1. 2. 9. *ephigeniae.* Poſt Lipſ. Prag. *Horeſtis;* Rehdiger. *etiam Horeſtis;* Vindob. *horreſtis.* Tum Rehdiger. *memorati maxime;* Rehdiger. omittit *ſunt;* Gud. *famam;* Prag. ſcribit *in maciemque famam.*

ſolere pro) Prior vox abeſt a Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. poſterior a Vadianis et hinc 30. 32. 37. Vtraque male abeſt.

99) *Baſilidis)* Cibin. Lipſ. Gud. Vindobon. Pariſ. 1. *Baſilidiis;* Vatic. 3. *baſiricus;* Prag. *buſiricus;* Rehdiger. *Baſylidis.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. *Baſilidiis;* 12. 13. 14. reliquae recte *Baſilidis.* Cf. ſupra.

Echidna) Pariſ. 1. *Echidona;* Cibin. *echydna;* Gud. *echidina;* Venet. *pectorum duri pabula;* Cibin. *ſecuntur.* Ceterum a *Vagi* c. 7. inchoat Vinetus.

ut illa) Pariſ. 2. Gud. Prag. Vindob. Rehdiger. cum edd. 1. (2. nihil notatum) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. Vadianae ſubiiciunt *pecorum.* Edd. 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus *pecori;* Cibin. *pecora;* ex Vaticanis, cum ab ed. 23. diverſi nihil adſcriptum fuerit, iidem, quod mirum, habuiſſe etiam videntur, *ut illa*

pecorum. Alii codices omittunt, expulitque Voſſius ſequentibus aliis. TZSCHVCKE. *Atque ut illa pecorum durant*) Legendum *pecori durant.* PINTIANVS. Cum paulo ante *pecorum* meminiſſet, non fuit neceſſe hic ſtatim iterum addere. Quare legendum puto: *atque ut illa perdurant, ita hi ſtatim* etc. Sic de Euphrate 3, 8. *Tum Arabas ingreſſus, non perdurat in pelagus, verum ingens modo et navigabilis, inde tenuis rivus deſpectus emoritur.* CIACCONIVS. *Pecorum durant, ita diu*) Forte, *ut illa perdurant, ita hi ſtatam ſedem agunt.* SCHOTTVS. In quibusdam vetuſtis libris *pecori,* in aliis aliter legitur. Sed manifeſtum gloſſema eſt imperiti librarii, qui repetendam eam vocem exiſtimabat. VOSSIVS. Lubens accedo huic opinioni, cuius cauſa ſatis in aperto eſt expoſita. Sic ſupra 1, 9, 6. *illis mulieribus ſcilicet.* Recte igitur etiam illud vocabulum omiſerunt alii Codices.

ita diu — agunt) Nihil libri mutant, praeterquam quod edd. 30. 32. *ſtatim* pro *ſtatam* habent. Poſterius revocavit recte ed. 37. quae illas reddere alias ſolet. TZSCHVCKE. Diſpice, an ſit concinnior lectio: *atque ut illa pecori durant, ita hi ſtatam ſedem agunt,* ut adverbium adverbio, pronomen pronomini opponantur. PINTIANVS. Forte pro *ſtatam ſedem* leg. *ſtoreas.* Caeſar lib. 2. de B. G. c. 9. *ſtoreas autem ex funibus anchorariis tres in longitudinem parietum turris latas 4 pedes fecerunt.* CIACCONIVS. Freden. coniectat *ita hi ſtatam ſedem agunt* ſcripſiſſe Melam. Mihi non probat. Particulam enim *diu* Melae in deliciis eſſe obſervabit non admodum in eius lectione hoſpes. SCHOTTVS. Non erat cur *ſtoreas* obſcuriorem vocem clarioribus codicum obtruderet. Pintiani emendatio concinniorem quidem orationem reddit, ſed cum iactura verbi, quod libri continent, nec ſemper in ſimili nexu hanc legem ſervat etiam Noſter. Sic 1, 8, 1. *atque ut illa* (nox) *procedit, ita* (hic ſc. fons) *calidior.* 1, 2, 2. *diu,*

ſicut illud (pelagus) *incedit, ita* (ora Aſiae) *ſua litora porrigit.* Pro *Georgi* Prag. *gregi;* ed. 20. *Georgii.*

Axiacae) Lipſ. Vatic. Cibin. Gud. Vindob. *Aſiaeae* vel *Aſiace;* Rehdiger. *Aſyace;* Prag. *Aſiate.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Aſiacae.* TZSCHVCKE. Indigna eſt Holſteniano nomine ſententia, qua is hoc loco perperam ſic ſcribi notavit in marginibus Stephanianis [vid. notae in Stephan. p. 40.] pro *Apaſiacae* vel *Aſpaſiacae*, qui qualescunque ſint, utique ſunt inter Scythas Aſiaticos, quum hic de Europaeis ſit ſermo, et iam ante hi ipſi *Axiacae* praeceſſerunt cum fluvio cognomine non *Aſpaſiacae.* I. GRONOVIVS. Nempe, quod infra de *Auchetis* Voſſii ſubiicit, Mela mores populorum exponit, quorum nomina et ſitum ſupra indicaverat. *Aſiatae* autem etiam libri veteres apud Solinum c. 15. ſ. 20. notante ibi Salmaſio, atque ita legi in ed. Veneta 1401. *S* et *x* ſaepiſſime ex pronuntiationis modo commiſcentur. Sic contra quaedam edd. antiquae infra *Exedones.* De *Aſpaſiacis*, quos Mela ſub nomine *Paeſicae* 3, 5, 4. et 6. commemorare videtur, dictum eſt ad §. 7. Tum pro *furari quid* Prag. *ſuneri quid.*

mosque) Vindob. *mos;* Rehdig. *moxque.* Tum Vaticani et Lipſ. *cruore;* Cibin. *ex vulneribus.* Vindob. vocem *primum* omittit.

quisque) Lipſ. Cibin. Gud. Venet. *quisquis.* Poſt Vindob. *prope eos;* Gud. *habeatur;* Rehdig. *expertum.* Edd. 6. 7. 8. *expartem;* Cibin. Rehdiger. Prag. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *obprobria;* Gud. *obbrobria;* Vindob. *oprobria.*

vel maximum) Vadianus cum ſuis adiecit *eſt*, et hinc Muenſterus, Stephanus et aliae quaedam Olivarianae, Vinetus, Voſſius 40. 41. 42. Vadianum hic

etiam deſeruit, 21. et poſt ed. 42. cum Reinoldio reliquae ad priſcam lectionem redierunt. Ignorant etiam eam vocem A. Gronovii codices omnes aeque ac mei. Solus Pariſ. 2. habuiſſe videtur. Cum hic minime libri, certe omnes, de quibus conſtat, fluctuentur, melius abeſt. Poſt Venet. *Nec foedera* et Lipſ. *inter cruenta;* Gud. *cruenta.*

qui) Edd. 30. 32. 37. *quia;* poſt pro *exemtum*, uti rectius ſcribunt codices aliqui, Heniſchius dedit (in ed. 34.) *exceptumque.*

ubi permiſcuere) Legendum, *ubi vino permiſcuere.* Salluſtius [de B. Catil. c. 18. ſ. 22.] ait Catilinam *humani corporis ſanguinem vino permixtum in pateris circumtuliſſe.* CIACCONIVS. *Vbi vino permiſcuere* ex Herodoti Melpomene [4, 70.] leg. coniicio. SCHOTTVS. [qui idem repetit ad Geographica Herodoti.] Minuti quidam critici legunt hic, *ubi vino permiſcuere.* Nempe, quia ita Herodotus; quaſi vero non et multa alia illic habeat Herodotus, quae non habet Pomponius. Nihil hic mutandum. Scythae iſti, de quibus hic agit auctor noſter, mutuum ſanguinem exemtum e vulneribus permiſcebant, atque eum invicem ſorbebant, cum ſocietatem inirent. VOSSIVS. Quid exceperit ex Herodoto, quid reiecerit Mela, cum non niſi ex libris diiudicare liceat, melius omittitur, ne invitus excreſcere auctor cogatur.

manſurae fidei) Cibin. *fidei manſure;* Pariſ. 1. *pignus manſurum.* Poſt Cibin. *quod.* Deinceps omittit cum Rehdiger. et codice in edd. 27. 29. memorato *referre.* Pro *laetiſſima* Lipſ. Vatic. 3. Prag. Havn. *certiſſima;* Venet. *et qui plurimos;* Prag. Vatic. 3. *ut plurimos.* Ed. 9. pro *retulere* adponit *retinere.*

perpotant. Is inter —) Locus varie agitatus et disiectus, ſic ut Salmaſius ad Solin. c. 15. ſ. 20. p. m. 136. pronuntiarit: De recta huius loci tum expoſitione, tum lectione aetas eſt, quum diſputant docti. Potiora ſunt ex libris haec: Vatic. Lipſ. Bonon. Prag. Vindob. Auguſtinor. *perpotatis;* Gud. Rehdiger. *perpotantis;* Cibin. Pariſ. 1. *perpotantes.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *perpotatis;* Voſſius et reliqui *perpotant. Is.* Proxima ſic habent: In ed. 23. notatum erat, MS. *interloquentis;* Vatic. 1. 2. *inter ·locant. is;* Lipſ. *interlocatis;* Auguſtinor. Vindob. Gud. Pariſ. 1. *interlocantis;* Venet. Bonon. *interloquentis;* Prag. *interloquentes;* Cibin. et quidam Voſſiani *inter iocantes;* Pariſ. 2. *perpotant. Is inter loquentes;* ex Pariſ. 3. nihil erat adnotatum, ſic ut conſenſiſſe cum Voſſiana editione videatur, de quo tamen valde dubito. Edd. haec: 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *interlocantis honos;* 6. 7. 8. 12. 13. 14. 19. cum Vineto *interlocantur honos;* 10. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *interlocantur, is honos;* 15. 17. 20. 23. *inter loquentes honos;* 27. 29. *interiocantur is honos;* Voſſius *Is inter Auchetas honos;* Gronovii cum ceteris *Is inter iocantes honos.* Poſt τὸ *eſt* non agnoſcit Cibin. quod paullo ante omnes ignorabant. Quid alii codices exhibuerint, ex ſubnexis notis adparebit. TZSCHVCKE. Scribendum fortaſſe *interlocantur*, non *interlocantis*, hoc eſt, interius vel medii honoris vel dignationis cauſa ponuntur, ut illud Ovidianum in Faſtis [5, 68.] *et medius iuvenum, non indignantibus ipſis, Ibat, et interior ſi comes unus erat.* Vt ſequatur: *Is*, inquit, *honos praecipuus eſt.* Syllaba enim *Is* cum verbo illo iuncta, conturbabat intellectum. Eſt autem Pomponiana multis locis acclamatio haec, ut in eo de Hyperboreis [2, 5, 2.] *Semet ipſi in pelagus ex certa rupe praecipiti dant; id eis funus eximium*

eſt. BARBARVS. Mariangelus pro *interlocantur* ſubſtituit *inter loquentis* aut *inter locantis.* Ego neutrum probo, ſed ſcribendum, ut reor, *binisque poculis, qui plurimos retulere perpotantes, interiungunt.* Eſt enim *interiungere* eandem rem interpoſito ſpatio repetere. PINTIANVS. Ante emendationem Hermolai legebatur *perpotatis interlocantis honos praecipuus eſt.* Herodotus lib. 4. [c. 62.] *Qui vero plures caedes fecere, ii duobus pariter, quos habent, calicibus potant.* Si coniecturis uti licet, hunc locum ſic legerem, ut cum Herodoto congruat, a quo haec omnia: *binisque poculis, qui plurimos retulere, perpotant. Is honos* etc. Nam *interlocant* ex verbo praecedenti *perpotant* factum exiſtimo, cum librarii neſcirent, ut ſaepe uſu venit, eſſetne ſcriptum *perpotant,* an *ter locant,* aut, quod idem eſt, *perpotatis* aut *ter locatis.* Nam *eſt* adiunctum fuit ex ſuperiori clauſula. Alias *inter perpotantes, interlocantes honos.* CIACCONIVS. Libenter facio, ut vulgatam lectionem [*perpotatis interlocantur*] tuear, nec quid temere ſine libris immutem, coniecturam incertam rationi poſthabens. Nec enim aſſentior Accurſio Mariangelo, aut Freden. Pintiano, qui, quod locum non intelligerent, ſtatim, ut ſolet, aliam lectionem cuderunt. Ille pro *interlocantur inter loquentes* aut *inter locantes;* libro diatribarum in Solinum: Hic *perpotantes interiungunt,* quae vox haud ſcio an in Linguae Latinae pomoeriis reperiatur; mihi ſane, fatendum enim quod res eſt, dure ferit aures, nimis forte delicatas. Equidem dum ſimile exemplum reperiam, ſic exponam, ut quemadmodum Duplicarii duplici ſtipendio merebant, ita hi inter bibones alternatis vicibus collocabantur, hauſtumque iterabant. Scytharum enim bibacitas (non dico *vinacitas* Hiſpano more) proverbio locum dedit. SCHOTTVS. [qui eandem emendationem repetiit ad Geographica Herodoti.] Locus inquinatiſſimus et qui mirifice viros doctos exercuit. Veterum codicum meliorum haec eſt ſcriptura: *inter locantes honos*

praecipuus eſt. Salmaſius [c. l.] duas proponit coniecturas, quarum neutra placet. Sed et ipſe priorem [*perpotatis, inter iocantes honos* —] repudiat, et alteram probat, quae talis eſt: *binisque poculis, qui plurimos retulere, perpotatis interiugatim honos praecipuus eſt.* Verum haec lectio neque Latina eſt, neque cohaeret, neque cum verbis Herodoti convenit. Vt multa omiſit, ita quoque non pauca habet, quae fruſtra apud alterum quaeras. Si ad hoc adtendiſſent viri eruditi, longe facilius veram eruiſſent lectionem, quae haec eſt: *binisque poculis, qui plurimos retulere perpotant. Is inter Auchetas honor praecipuus eſt.* Recte vero Auchetas ſive Auchatas coniungit Mela cum Androphagis et Gelonis. Namque hae gentes vicinae ſibi invicem erant ad Hypanim, qui apud Auchetas oriebatur, teſte Plinio [4, 26. ſ. 12.] et Solino. [c. 20. ſ. 14.] Coniungit quoque illos Herodotus. [4, 6.] Huius gentis meminit etiam Valerius Flaccus, [6, 132.] uti ſupra monuimus. VOSSIVS. Mela non videtur aliorum populorum mentionem feciſſe, aut facere voluiſſe in deſcribendis moribus, quam quorum meminit in ipſa Geographia et notitia regionis. Quod quum certiſſimum ſit et manifeſtiſſimum, tum miror, viros eximios id agnoſcere pigrari et contra tendere. Quis enim non Voſſianos *Auchetas*, ne quid aliud, certe ſpecioſiores, quam veriores exiſtimet? Nuspiam eorum meminit Mela, nuspiam eis ſedem aliquam attribuit; et id credo intererat ad perfectionem ſcripti huius Pomponiani, ut ſciremus, quis inter eos praecipuus honos eſſet. Immo ſunt alieni a Mela, alieni ab antiquis libris, non tantum melioribus, ſed omnibus, in quibus legitur vel *interlocantes* vel *interlocantis*, ut ipſe etiam vidi, et habet quoque Mediolanenſis, ſed tertiae ſyllabae ſuperſcripto *io*. Quis non cenſebit hanc ſcripturam nos ducere non ad *inter Auchetas*, ſed *inter iocantes*, quod ut ſimpliciſſimum et ultro emicans reducere non fui veritus. I. GRONOVIVS. In Vaticanis duobus, quos olim

contuli, legitur *interlocantis* vel *interloquentes*, quomodo etiam in aliis nonnullis. In recentioribus quibusdam *inter iocantes*, quam lectionem quidem proponit Salmaſius, ſed mox reiicit, et merito, cum non conſentiat cum iis, quae ſcribit Herodotus, [c. l.] et in lite tam ſeria intempeſtivi ſunt ioci. Iſtam tamen iocoſam et ridiculam lectionem tamquam gemmulam aliquam exoſculatur infelicis ingenii iuvenis. Dein Melam *nullam aliorum populorum mentionem feciſſe aut facere voluiſſe in deſcribendis moribus, quam quorum meminit in ipſa Geographia et notitia regionis.* Haec licet valde ſint intricata, puto tamen hoc dicere voluiſſe, Melam non deſcribere mores populorum, niſi quorum bis meminerit. Hoc autem quam verum ſit, cum paſſim alibi, tum ex hoc ipſo ſatis colligi poſſit capite. Pergit: *Nullibi Auchetarum meminit Mela, nullibi eis ſedem aliquam tribuit.* Imo ſedem iis tribuit inter Scythas interius habitantes, qui praeceſſere; quia vero alibi non meminit, ideo hic fuerunt reducendi, et quidem loco commodo et convenienti ipſorum nomini, cum αὐχηταὶ a Graecis iactabundi vocentur, quales ſunt iſti Scythae, quos hic deſcribit Mela. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Atque etiamnum ſedet haec ſententia, etiamſi Voſſius mihi obducat Salmaſium, cuius ſatagentis denique inventum *interiugatim* numerum obtinet Voſſiani *transiugare*, et utrumque illuc mittendum, ubi nunquam fuerunt Latina. Si Voſſium audias, in perpotando iis ſeria agi debent, et intempeſtivi illic ſunt ioci. Ille quoque Voſſius eſt, qui gemmulas amabat exoſculari. Scilicet inter interius habitantes nominavit Mela *Auchetas*, et quia alibi non meminit, ideo hic fuerunt reducendi. Qua in regionis iſtius parte eos inveniemus? Nimium patent illi interius habitantes, quam ut ſoli ex Graeca lingua *Auchetae* iſtic veſtigari queant. Etiam *locatus* et *iocatus* miſcentur apud Feſtum in *Rigido*. Si voluiſſet *Auchetas* nominare, id feciſſet in relatione fontium Hypanis, ubi

locantur ab aliis, ſicut Neuros nominat in ortu Tyrae, quos mox iterum ideo citat. Et hic idem ratiocinandi fons vetat etiam aurem dare eidem Holſtenio lib. 1. c. 19. legenti *Budini Gelonon urbem ligneam habitant*, licet ad confirmationem huius lectionis obtendat MS., quem contulerit. Primo enim nihil dicit novi, quum omne id iam prolatum ſit ab Pintiano. Sed Gelonos omnino ſtabilit ipſe Mela lib. 2. c. 1. ſcribens, Gelonos velare ſe cutibus hoſtium, de quibus certe id non ſcripſiſſet, niſi ante de poſitione eorum meminiſſet. Quin etiam an MS. ille, quem citat, clare habuerit *Gelonon*, dubitare licet, quum ſint MSSti, in quibus non *Gelonon* legitur, ſed *Gelonion*, ut in Chiſiano et Mediolanenſi, ex qua ſcriptura, ut videtur, ſcribae curioſioris et duplicem referre volentis, (ut ſaepe factum novimus, maxime in Nazariano Floro, in Livio Puteanaeo) tam illud, quam hoc exoritur. Sed et quod ad hos Axiacas attinet, noverat Holſtenius utique hos ipſos Polybii et aliorum Ἀπασιάκας a Mela recenſeri ſub vocabulo Paeſicarum lib. 3. c. 5. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori. Auchetas* validis armis repulit Gronovius, nec ultra conatum repetitum eos adiuvit Voſſius, planeque deſtituunt Codices. Tentavit hunc locum adbitis tamen libris etiam Cannegieterus de mutata Rom. nominum ratione cap. 6. p. 234. et piſce ſaniorem eum cenſet, modo verbis recte diſiunctis ita conſtituatur: *Inter epulas — mentio; biniſque — perpotant. Is inter locantes. — Locantes* autem, quod et adferunt MSSti, explicat arbitros et moderatores convivii, quos teſte Nonio *Modimperatores* Varro vocavit, eos nempe, qui cuique locum in convivio adſignabant. Quae quidem lectio ex uſu cultorum populorum, Romanorum maxime, ſenſum ſuum repetit, et vix in Scythas incultos cadere videtur. Optimum videtur, adquieſcere in verbo *iocantes*, quod et habent libri, et antea probaverat Salmaſius c. l. quippe loco et ſenſui accommodatiſſimum. De mutatione eius magno numero exempla protulit Drakenb.

ad Liv. 36, 14, 4. Sic *iocus* et *locus*, de quo Pierius ad Virgil. Georg. 1, 182. Heinſ. ad Ovid. Faſtor. 1, 299. 396. Triſt. 1, 8, 34. Poſt pro *honos* Pariſ. 2. Vatic. *honor*.

Eſſedones) Rehdig. Prag. *Eſedones*; Lipſ. ut edd. 1. 2. 9. *Exedones*. Poſt *parentium* Vaticani et tres MSS. A. Gronovii, in quibus pono Gudian. Plerique ut edd. etiam ex recentioribus Reinoldianae ad 44. *parentum*, unde *parentium* prodiit. Vid. ſupra. Cod. Venet. poſt *ita hi*. TZSCHVCKE. Lego: *Pocula inimiciſſimorum capitibus expoliunt*; reliqua invectitia ſunt. Neque enim Eſſedones pocula ex parentum capitibus expoliunt, ſed ſimulacra faciunt, ut ex Herodoto [4, 26.] dictum eſt, et ſupra in Tauricae mentione. PINTIANVS. Delet haec Pintianus. Non recte. Equidem retineo auctoritate MS. codicis Pariſini, ut Eſſedonum mores cum Scytharum componantur. Ipſe etiam Mela ſup. paullo (ne longe exempla petantur) in rem praeſentem veniet, ubi de Eſſedonibus, parentum capitibus pocula fabricantibus. Et ſic fere Solinus [c. 20. ſ. 15.] bona fide exſcripſit: *Scytharum interius habitantium aſperior ritus eſt. Specus incolunt, pocula non ut Eſſedones, ſed de inimicorum capitibus moliuntur; amant proelia; interemtorum cruorem ex vulneribus ipſis bibunt; numero caedium honor creſcit, quarum expertem eſſe apud eos probrum eſt; hauſtu mutui ſanguinis foedus ſanciunt, non ſuo tantum more, ſed Medorum quoque uſurpata diſciplina. Bello denique, quod geſtum eſt Olympiade nona et quadrageſima, anno poſt Ilium captum ſexcenteſimo quarto inter Alyattem Lydum et Aſtyagem Mediae regem hoc pacto firmata ſunt iura pacis.* Haec ille. SCHOTTVS. Ex Solino recte etiam tuetur integritatem loci Salmaſius p. m. 135. et refutat Pintianum. Quod de poculis monet ex Herodoto Pintianus, ſupra iam expoſitum eſt.

§. 13. *Anthropophagos)* Vnus Voſſii Codex, Vindob. ed. 9. *androphagos;* ex reliquis, vitioſe tantum, Gud. Rehdiger. *antropophagos;* Lipſ. *antropofagos;* Pariſ. 2. *Antopophagos;* Pariſ. 3. *Andropophagos.* Poſt Vindobon. *aparantur,* Rehdiger. *hoſtium ſcultibus.* TZSCHVCKE. Cum haec ad verbum ex Herodoto [4, 106.] deſcripſit Mela, et *Anthropophagos* a Mela dictos ipſe Herodotus *Androphagos* vocet, quemadmodum et ipſe Mela lib. 3. c. 6. ſic hic etiam eſſet legendum. CIACCONIVS. *Apud Anthropophagos.* Ita libri veteres. In uno tantum codice reperi *Androphagos,* quod verum puto; et ſic hoc ipſo loco Herodotus. Sed alterum quia uſitatius, repoſuiſſe videntur librarii. VOSSIVS. Verum quidem eſt apud Herodotum (vid. 4, 18. 102. 106. 125.) ſemper dici *Androphagos;* neque tamen, quod Voſſius ſaepe contra alios monet, invitis Codicibus, certe plerisque iisdemque melioribus, ad idem verbum adigi poteſt. Tum, niſi traditam librarii hanc formam accepiſſent, et probaſſent, alteram aeque mutaſſent lib. 3. c. 7. in. Accedit, quod promiſcuus eſt utriusque uſus etiam in Graecis. Sic apud Palaephatum c. 4. Diomedis equi vocantur ἀνδροφάγοι, qui in indice capitis ſunt ἀνθρωποφάγοι, ut apud Apollodorum 2, 5, 8.

Melanchlaenis) Lipſ. *Melanclenis;* Cibin. *Melanchenis;* Pariſ. 3. *Melandenis;* Vatic. 3. Prag. *Melanolenis;* Pariſ. num. 6834. *Melano Laenis;* Gud. *Melanohlaenis;* Venet. *Melanoblenis;* Pariſ. 2. *Melanoblaemis;* Rehdiger. *merclanoblaenis;* Voſſius ex quibusdam exemplaribus (an MSS. neſcio) adfert *Melanopharis;* in ed. 23. cum Vaticanis conlata notatum inveni *Melanochlaenis* et pallidiori atramento adpoſitum *Melanopharis.* Edd. 1. 2. 9. 11. 13. *Melanopharis;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Melanclaenis;* reliquae *Melanchlaenis,* Camerte duce. TZSCHVCKE. Librarii *Melanopharos* in *Melanchlaenos* reformarunt, neſcientes hos

populos recte quoque Μελανοφάρους poſſe nominari. In quibusdam exemplaribus diſerte ita ſcribitur. Herodotus [4, 20. et alibi] tamen et alii Melanchlaenos vocant, excepto Ammiano Marcellino lib. 31. [c. 2. cf. 22, 8.] qui *Melanchitonas* eos appellaſſe videtur, non Melanchlaenos, ut vulgo; vetus quippe lectio eſt *Melanchinas*, niſi eum *Melanchimos* potius ſcripſiſſe exiſtimemus. VOSSIVS. Mirum, quod primae editiones exhibent *Melanopharis*, cum noſtri codices alterum, etſi vitiata forma, ut ſupra 1, 19, 14. adferant. Voſſii enim exemplaria de iis editionibus intelligo. Neque tamen ſuo arbitrio egiſſe videntur. Tum vero alterutrum fuit ex gloſſa, ita tamen, ut, cum plerique Codices *Melanchlaenis* velint, id utique praeferri debeat. Accedit, quod ita eos vocat etiam Herodotus, ex cuius fontibus rivos ſuos ducit Mela. Lectionem in Ammiano a Voſſio notatam ignorant aliorum Codices. Poſt Vindob. habet *veſtis eſt*.

Neuris) Rehdiger. *Neuruis;* Vatican. 3. Prag. Venet. *ſtatutum;* Pariſ. 3. *ſtatim*, ut edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 14. 16. 18. 22. et Vadianae aliquae. Reliquae *ſtatum*. Lipſ. in margine rubro colore: *Non creditur; fabula eſt.* TZSCHVCKE. *Statum annis ſingulis* legendum videbatur ex Herodoto. [4, 105.] Sed quum Solinus [20. ſ. 15.] vere, *Neuri*, inquit, *ſtatis temporibus in lupos transfigurantur, deinde acto ſpatio, quod huic ſorti attributum eſt, in priſtinam faciem revertuntur*, addere non auſim, ſed id ſignificare videtur *ſtatum*. CIACCONIVS. Leg. coniicio *annis ſingulis* ex Herodoto. [c. l.] SCHOTTVS ad verba §. 11. *ut illa durant*, et ad *Geographica Herodoti.* Si Herodotum ſequamur, legendum erit *ſingulis annis*. Nihil tamen hic mutandum eſſe exiſtimo; nam, ut ſaepe diximus, non unum ſequitur Herodotum. VOSSIVS. In Herodoti loco notato legitur ἔτεος ἑκάστου ἅπαξ et ἡμέρας ὀλίγας, unde pro *aeſtatis temporibus* in Solino c. 20. ſ. 15.

Salmaſius p. m. 132. emendat *ſtatis temporibus.* Mela vero, quod hic et alibi notatur, non ſolum alios ſequitur, ſed et dubia et arbitraria auctoritate Herodotum reddit. Ceterum contra pro *ſtatim* Cod. Lugduh. in Oroſio 6, 1. p. 370. Haverc. habet *ſtatutum.* De mutatione verborum *ſtatus* et *ſtatutus* exempla multa conlegit Drakenb. ad Liv. 39, 13, 8. et quos memoravit.

ſi velint) Prag. *ſe velint.* Poſt Cod. Ciaccon. *omnium Scytharum Deus* ex gloſſa.

ei pro —) Lipſ. Cibin. Gud. Rehdiger. Prag. Vindob. ut quaedam edd. veluti 1. 9. 21. 35. Reinoldianae *et*; pro *ſimulacris* quaedam ex veteribus, etiam Vinetus, *ſimulachris* more priſco, at pravo, quia ex ſupinis in *tum* formatur *crum*, ut *fulcrum*, *lavacrum* et ſimilia. *Ei* magis facit ad conciſam Melae brevitatem, in primis cum *et* proxime ſubſequatur.

cinctoria) Voſſiani Codd. *cinctoria* et *tinctoria.* Lipſ. Ciaccon. Gud. Zaluſc. Auguſtinor. Vindob. Rehdiger. Pariſ. 1. 3. *tentoria;* Venet. Vatic. 3. Havn. Prag. *cinctoria;* Vatic. 1. Cibin. *tinctoria.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. reliquae *tentoria* ad Voſſium, qui repoſuit *cinctoria* cum ceteris praeter Reinoldium, qui retinuit *tentoria.* TZSCHVCKE. *Cinctoria*) Plin. 7, 7. [ſ. 5.] *Tu, cuius ſemper cinctoria eſt mens.* CIACCONIVS. *Cinctoria* habent multi libri veteres, et ita omnino reſcribendum fuit, ut obſervatum iam Salmaſio [ad Solin. c. 20. ſ. 15. p. m. 132 ſq.] et ante illum Ciacconio. In aliis *tinctoria,* quod licet in quibusdam exſtet gloſſariis, ineptum tamen erit vocabulum, ſi pro acinace accipiatur. Rectius aliae gloſſae *tinctoria,* βάμματα interpretantur; *cinctorium* vero παραζώνιον. Apud Plinium lib. 7. c. 7. ita lege ex omnibus libris veteribus: *Tu, cuius ſemper cinctoria eſt mens. Mens cinctoria* idem, quod apud Terentium

[Phorm. 5, 7, 71.] *gladiatorius animus.* Quae vero *cinctoria* vocat Mela, ea ἀκίνακας vocat Herodotus. [4, 62.] Ammianus Marcellinus libro 31. [c. 2. f.] gladium ſimpliciter nominat. *Gladius barbarico ritu humi figitur nudus, eumque ut Martem regionum, quas circumcircant, praeſulem verecundius colunt.* Sic lege ex Codice Vaticano. Porro non tantum arma, quibus accingimur, verum etiam pars illa corporis, qua cingimur, Marti olim dedicabatur. Nempe ut caput Iovi, pectus Neptuno, aliis vero Diis aliae corporis partes fuere conſecratae, ſic Marti ζώνη, pars illa, qua cingimur. Noti ſunt verſus illi Homerici de Agamemnone [Il. 2, 478.] Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ, Ἄρεϊ τε ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι. VOSSIVS. Salmaſius ad Solin. c. l. ubi de huius loci lectione pluribus diſſeruit, inter *tinctoria* et *cinctoria* fluctuatur, tandemque hoc praefert. Nempe *c* et *t* ſaepe commutari conſtat, quod in hoc ipſo verbo eveniſſe apud Iſidorum in gloſſis ordo elementaris evincit. Vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 14, 6. et quos laudat, et Wernsdorf. in excurſu 7. ad Tom. 3. Poet. Lat. minor. p. 514. Sic 2, 6, 9. *cingente* et *tingente.* Sic 1, 17, 3. in libris *Ceos* pro *Teos.* Ex aliis auctoribus, qui hunc morem adtigerunt, nihil ad veram lectionem efficias. Nempe Herodotus 4, 62. tantum habet ἀκινάκην σιδήρεον, qui ſit Martis ſimulacrum. Et ſic Solin. c. 20. ſ. 15. tantum *enſes* commemorat. Confirmant idem et alii apud Lindenbrogium ad Ammianum c. l. quibus addi poteſt Lucianus in Iove Tragoedo cap. 42. ubi narrat, ἀκινάκῃ ſacrificaſſe, omninoque acinacem coluiſſe tamquam Deum, quem et iuraſſe adparet ex eiusdem Toxari cap. 39. Vid. quos ibi adlegat Reitzius. Aliunde igitur Mela eam vocem addidiſſe vel ex ſuo depromſiſſe videtur. Iam vero ſi delectum inſtituas, *tinctoria* remotum eſt et ſenſu inſolito huc referatur; *tentoria* non tam arte cum enſibus cohaerent, et tum potius arma vel caſtra dixiſſet; reſtat *cinctoria*, quod verbum ad enſes proxime

pertinet, ac facile transire potuit in notius *tentoria*. Conf. quae de h. v. diſſerit du Freſne in Gloſſar. Latin. ſub h. v. Tum *cinctoria* de bellicis etiam veſtimentis et tegumentis dici et intelligi poſſunt. Poſt pro *feriunt* Pariſ. 1. Cibin. Rehdiger. ed. 1. *ferunt;* ed. 29. *fuerunt*.

§. 14. *Terrae late)* Pariſ. 2. Prag. *terrae latent*. Poſt Vatic. 3. Prag. Havn. *ob cedentia;* Lipſ. *ob excedentia;* Rehdiger. omittit *ſuas*, et deinceps adfert *nusquam vero ad*.

usque adeo) Prag. *usquam ſteriles;* particula *adeo* abeſt a Gud. Voſſ. 2. 4. Perizon. A. Gronov. Vatican. 3. Prag. Rehdiger. At Voſſ. 1. Cibin. *usque eo ſteriles;* Lipſ. *usque eo ita ſteriles*. Eadem vero forma, utitur noſter in duobus locis, quae A. Gronovius notavit. Lib. 1. c. 16. *genus usque eo quondam armorum pugnaeque amans, ut aliena etiam bella mercedibus agerent;* lib. 2. c. 5. §. 6. *usque eo ſolitus inſurgere, ut ſe ipſe non capiat*. Eodem modo variatur apud Veget. 1, 20. ubi pro *usque eo* recentiores codices *usque adeo* habent, quod et notatur a Cortio ad Salluſt. Catil. c. 49. f. Vid. et Oudendorp. ad Hirtii B. Afr. cap. 56. in. ubi alia exempla huius formae *usque eo, ut —* reperiuntur. *Vsque adeo* ita ex uſu linguae poni videtur, ut diverſarum rerum tempus denotet; *usque eo* earum conſecutionem. Ita vero praeferendum ſit ex MSS. optimis *usque eo, ut —*. Particulam *ut* omiſit Vindob.

ut qui habitant) Si Herodotum [4, 61.] ſequitur, ſcripſit, *ut qui ſacrificant*. Eruditus lector arbitrabitur. SCHOTTVS *ad Geographica Herodoti* p. 349. in ed. A. Gronovii 1748. Herodotus tantum hoc narrat, oſſibus victimarum ignem ab iis ali, pro quo Mela omnino *oſſa* dixit. Vulgata omnium librorum lectio nexui etiam eſt accommodatiſſima, altera remotiſſima.

CAP. II.

Codices et pleraeque editiones, vetuſtae in primis, continua ſerie hoc caput ſuperiori adnectunt. Ed. 5. paragraphi ſignum adponit; 10. in margine habet *Thracia*, quam vocem poſt Camers, Vadianus, Olivarius cum ſuis, Schottus aliique praeponunt vel cum vel ſine adiecto capitis numero; 11. *de Thracia* c. 2. inſcribit. Vinetus hinc cap. 9. exorditur.

§. 1. *Thracia*) Cibin. Vindobon. *tracia;* Rehdiger. *tracya*, librariorum more. Tum Gud. *ea quae;* Cibin. *eſt que a P.* Pro *fronte* Prag. *fonte*, uti Cibin. infra, et alibi alii codices; *penitus* abeſt in Vindob. et Cibin. ſcribit *inmiſſa*. Pro *Illyricos* Rehdiger. *hylliricos;* Prag. *yliricos* et, ut fit, libri etiam aliqui *illiricos*. At Cibin. dat *Illyrios*, recte, quod et ex eo recepi; poſtea ita iam Vinetum dediſſe intellexi. Nempe *Illyrii*, qui pro ipſa regione, ut alibi dicuntur, proprie et antiquo more ſunt populi, Graecis Ἰλλύριοι, cum *Illyrici* poſſint eſſe Romani vel alii, qui in Illyrico agunt. Sic *Illyrius* exercitus et *Illyricus* vere discrepant, de quo monuit Oudendorpius ad Sueton. Aug. c. 19. praeter alios. De ipſa utriusque vocis crebra commutatione disſeruerunt Heinſius ad Claudian. in Eutrop. 2, 216. p. 126. Drakenborch. ad Livii epit. 20. in. Oudendorp. c. l. et ad Frontin. 2, 5, 11. et quos producunt. Hinc *Illyriis terris* malunt in Propertio 2, 13. in. pro *Illyricis*, etſi paſſim viri docti alteram formam intactam dimiſerunt. Sic vero 2, 3, 12. *Illyrios* notat Ciacconius pro *Illyricos*. Cf. ad 2, 3. extr.

qua latera —) Vindob. Gud. Rehdiger. *que latera*, et ſic edd. 1. 9. *quae latera*. Tum Vindob. Gud. Vatic. *hiſiro;* Rehdig. *hyſtro;* Vinetus *Hiſtro*. De adſpiratione ſupra dictum ad 2, 1, 8. Poſt Vindob. *con-*

tingit, quae variatio in hac forma paſſim notata eſt, et alibi infra obiicitur.

mari) Cibin. *mare*; Vindob. Rehdiger. *proprior*. Vid. ad 2, 7, 18. et 3, 6, 1. et paſſim alibi.

eorumque) Tò *que* omittit ed. 13. Pro *ſeruntur* Vindob. Gud. Rehdiger. et edd. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *feruntur*. Huc ſpectare videtur Ciacconii nota: alias *feruntur*. Inde edd. 17. 20. *malignae*. Poſt Vindob. *raro usque ad*; Rehdig. *tollerat*; Vindob. *quidem eius*; Prag. *vitemque*. Ad verbum *frequentius* manus docta in exemplari edit. Pariſ. 1539. 8. quo uſus ſum, adſcripſerat: *ἴσ. infrequentius*. Non male, quia ſic fit progreſſio et ſubiecta rem augent. Attamen bene habet lectio vulgata omnium librorum, ſi aliorum teſtimonia audimus. Sic Euſtathius ad Il. 9, 72. Thraciam πολύοινον vocat, et ad Il. 23, 230. p. 1409. in. Baſil. eius εὐφορίαν κατ' οἶνον praedicat. Athenaeo 1, 24, p. m. 31. etiam eſt ἡδύοινος. Vid. Schraderus in obſerv. 1, 1. et 4. Nota ſunt, quae Homerus Il. 9, 72. narrat, etſi Koeppen. ad Homer. T. 3. p. 12. malit de Lemno intelligere ex Il. 7, 467. et Euſtathius de locis Thraciae obiectis. Hinc Bacchi ſacra ibi celebrata, Thracum vinolentia commemoratur, de qua vid. Staveren. ad Nepot. 7, 11, 4. et Harduin. ad Plin. 14, 28. ſ. 22. Plura Vol. 2.

obiectu) Cibin. *obiecta*; Prag. ridicule *fraudium*; idem poſt *circuere*; Cibin. Gud. Rehdiger. Vindobon. et edd. 1. 13. *arguere*; 2. *arquere*.

alit, non ad —) Rehdiger. *alit non aſpera tamen*; poſt idem *aſper indecens*; Vindob. *et indecens*. Pro *aſper* cod. Ciaccon. *diſpar*, et pro *ſint* Cibin. Rehdiger. edd. 1. 2. 9. *ſunt*.

§. 2. *Paucos amnes)* Venet. *Paucos habet amnes;* Vatic. Gud. *amnis.* Pro *evadunt* Venet. cum edd. 15. 17. 20. 23. *evadant.* Recepta aliorum lectio brevitati Melae eſt accommodatior.

Hebrum — Strymona) Variatur in ſcriptura nominum, tum in particulae *et* uſu. Cibin. *Hebron et veſton;* Venet. Prag. *Hebron et Neſton;* Gud. *et neſcori;* Vindob. *et neſtron timena;* Cibin. Gud. Rehdiger. *Strimona;* Pariſ. 2. *Stimona.* Edd. 21. 28. *Haebrum;* 1. 2. 3. 4. 9. 21. 22. Vadianae poſteriores (nam prima *Strymona*) et forte aliae *Strimona.* Tò *et* ante *Neſton* omittunt edd. 16. 18. 21. 22. 24. 25. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, (et cum eo, puto, Pariſienſes) I. Gronov. in ed. 40. addunt antiquiores aliae, quae tamen viciſſim ignorant ante *Strymòna,* uti 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 23. cum Cibin. Gud. Lipſ. Alii habent, habent etiam ex edd. geminatum 13. 19. et inde ab ed. 41. praeeunte I. Gronovio reliquae. TZSCHUCKE. Nolui negligere copulativam, quae exſtat in MSS. I. GRONOVIUS. Non abhorret haec repetitio, de qua ad 1, 19. in. a Melae conſuetudine.

Haemon) Cibin. *hemora;* Gud. Rehdig. Vindob. *hemona;* Lipſ. *Emona;* Prag. *Hemon Rhodopen* omiſſo *et;* Vatic. 3. longius aberrans *Hebrum Rhodopen.* Edd. 1. *Emona;* 2. 9. 11. *hemona;* 3. 4. 5. *haemona;* aliae monente Hermolao Barbaro *Haemon.* Poſt Cibin. Vindobon. *rodopem;* ed. Saling. 1538. *Rhodopan* ex vitio; Prag. *horbelon.* Primum nomen, quod et *Emus* ſcribit Boccatius de montibus h. v. ex codicibus cum adſpiratione melius efferri volunt viri docti. Vid. Waſſ. et Gottleber. ad Thucyd. 2, 96. Oudendorp. ad Lucan. 3, 192. Verheyk ad Eutrop. 6, 10. ſ. 8. in. et quos commemorat. Errat tamen, quod Berkelium ad Stephan.

p. 64. leni ſpiritu in Graecis praeferre ſcribit, immo contra ex cauſa nominis a Gr. voce αἷμα, quam iactat Apollodor. 1, 6, 3. Valet huc Theocriti idyll. 7, 76. locus a Cellario in Orthogr. Lat. p. m. 244. et in Geogr. ant. 2, 15, 3. excitatus, ubi legitur μακρὸν ὑφ' Αἷμον, non ὑπ' Αἷμον.

coetu) Voſſ. optimus, uti monet A. Gronov. ad 2, 1, 9. et Cibin. *coitu;* cf. ad c. 1.

ex quis) I. Gronov. ex ſuo et Mediolan. A. Gronov. ex plerisque notant *e quis;* addo ex meis Lipſ. Gud. Prag. Vindob. et edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 19. et interiecto quidem ſpatio iterum praeeunte Reinoldio 43. 44. etiam Norimbergenſis. Kappius bis *ex quis;* Cibin. *et quis*, quod utroque trahi poteſt. Edd. 15. 17. 20. 28. *e queis;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. 26. Vadianae, pleraeque Olivarianae, etiam Vinetus et Schottus *e quibus;* 33. 39. 40. 41. 42. *ex quibus.* TZSCHVCKE: Cum hoc modo [*e quis*] toties alibi malit loqui Pomponius, cur id nunc negligitur? Vtique cap. 3. huius libri *queis ut fibris inciſa.* Supra praeced. cap. *quis ſinguli* et ſaepius. I. GRONOVIVS. Cum tot libri veteres malint *e quis*, retinendum cenſui. De forma *quis* vid. ad 2, 1, 2. et Corte ad Salluſt. Iug. 80, 5.

Haemos) Ita potiores Codd. tantum aliqui, ut Rehdiger. ex more *hemos;* Venet. *hermios.* Edd. maluerunt *Haemus* ad Reinoldium usque, qui ſequente A. Gronov. ad edit. 44. aliisque repoſuit *Haemos.* Praeſtat etiam ideo haec forma, uti iam monuit A. Gronovius, quod ea paullo antea uſus eſt.

ex ſummo vertice) Vatic. 3. *ſummo vertice* ſine *ex;* Prag. *e vertice;* Gud. omiſit *vertice.* Ante Gud. Prag. ut alibi *Euſinum;* Cib. *hadrian;* Vatic. *Hadriam;*

Vindob. *andriam.* Edd. 1. 9. 11. 13. *Hadriam.* Praepoſui adſpirationem, de qua ad 1, 3, 3.

§. 3. *praediti et)* Gud. *praedicti.* Tò *et* abeſt in edd. 16. 18. 22. Vadianis, etiam 30. 32. 37. Saling. 1538. Habent cum aliis et MSS. 21. 28. concinniori notatione. Ante Vindobon. *habitat,* et *aliisque tantum.* Poſt Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Cibin. (*patiſſimi*) *paratiſſimi ad mortem;* Prag. *montem.*

Getae utique) Cibin. *Ghetae* facta diſtinctione maxima; Rehdiger. *Gethe* — TZSCHVCKE. Haec verba haud dubie vacant. Vide Solinum de Thracia cap. 16. ſ. 10. CIACCONIVS. Nempe Solinus hoc Thracibus omnino tribuit, adiicit tamen averſa Haemi parte habitaſſe Moeſos, Getas, Sarmatas, Scythas, quae ferme ducta ſunt ex Plinio 4, 18. ſ. 11. Monuit etiam Olivarius, ab omnibus Getas ultra Danubium poſitos fuiſſe a Romanis Dacos dictos. Plinius 4, 25. ſ. 12. Sed et illos quondam Rhodopen incoluiſſe narrat Dio Caſſius lib. 51. c. 22. ita, ut Dacos, ſive Getae ii ſint, ſive Thraces, ab iis Thracibus derivet, qui in illo monte olim conſederant. Thracum etiam ἀνδρειοτάτους et δικαιοτάτους dicit Herodotus 4, 93. Cf. Strabo 7. p. m. 210. ſ. 303. et alia Vol. 2. Praeterea omnes Codices iſta habent verba, nec ab oratione Melae recedunt.

perficit) Pariſ. 2. *efficit;* Cibin. *proficit opinione.* Mox Venet. Lipſ. Prag. *alii putant redituras;* Prag. *adeuntium;* Gud. *abeuntium;* Voſſ. 1. *redeunt,* quod notante A. Gronovio probaverat Oudendorpius; equidem in hoc nexu probare non poſſum.

alii, etſi — transire) Cibin. *alii ceſi non redemit, non extingui tamen, ad beatiora tr.* In Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Rehdiger. Prag. verba *non exſtingui tamen* deſiderantur.

alii emori) Lipſ. *alii mori*; poſt Vindob. *melius eſt*; Rehdiger. omittit *eſſe*.

lugentur) Prag. *lugent*; Havn. *vigent*; Vindob. neglexit *puerperia*, et Prag. pro *natique* dedit *namque*. Idem poſt cum Vatic. 3. *luxuque* pro *luſuque*, de qua commutatione ad 1, 19, 10. dictum. A voce *funera* c. 11. ducitur in ed. Vineti.

§. 4. *Ne feminis —)* Vindobon. *Non feminis*. Poſt Cibin. Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Prag. *animus eſt*. Sed numeroſiorem ſonum adfert vulgata lectio.

votum eximium) Sed Noſter 3, 5. *Id eis funus eximium eſt*. Forte igitur *funus* aut *fatum* legendum. CIACCONIVS. Sed ſic tollit gratam orationis varietatem et incrementum. Spectant etiam huc ſequentia et adiuvant. Poſt pro *quia* ed. 2. poſuit *quare*, et τὸ *ſunt* omiſit Vindobon.

iudicaturos) Cibin. *iudices*; uti et notatum a Voſſio ex libris quibusdam et in varr. ed. 27. Sed haec potius eſt explicatio vocis alterius. Dedit tamen Vinetus.

Moribus datur) Forte leg. *amoribus*. CIACCONIVS. Suſpectum mihi ſemper de mendo, et ex ora in ſeriem irrepſiſſe, vel ex ſequentibus nata non ſuum tenere locum credidi. An ad *decus* pertinet? Ne Suada quidem perſuaſerit; niſi forte *a maioribus datur* ſcribit Mela. Polyhiſtor. autem c. 16. [ſ. 10.] de Thracum moribus: *Virgines*, inquit, *non moribus nubunt, ſed praemiis*. Hinc forte natum gloſſema, ſed a coniectura tantum mea, non ἀπόδειξις. Mox enim de moribus: *Vtrum fiat ex ſpecie et moribus cauſa eſt*. Melae ſenſum Solinus [cap. 16. ſ. 10.] calluit, et hariolandi ars valet; quovis

pignore depoſito leg. contenderim: *Vt antiſtat ſpecie et moribus, cara eſt.* Quod ſi non impetro, aliunde huc irrepſiſſe efficiam. SCHOTTVS. *Moribus datur* rectum eſt et probum. Iudices decus iſtud, ut mulieres una cum viris ſuis ſepeliantur, tribuunt non formae vel gratiae, verum moribus, nempe prout quaeque erga maritum ſe geſſerit et morata fuerit. VOSSIVS. Recte, etſi Burmannus poſtea ad Servii verba ad Virgil. Aen. 5, 95. *Fuit haec maiorum conſuetudo* Schotti emendationem adſtrui poſſe putavit. Senſus hic eſt: Secundum mores a iudicibus ſententia fertur. Mores autem de bonis moribus et honeſtis ſaepe ponuntur. Vid. Gronov. obſervatt. 1, 23. p. 192. Burmann. ad Ovid. Triſt. 5, 6, 45. maximeque in feminis laudantur. Vid. Gronov. 1, 16. p. 133. c. l. Si, quod videtur, Herodotum et hic expreſſit, ita ille 5, 5. ἥτις αὐτέων ἐφιλέετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Solinus c. l. *quae feminae tenaces ſunt pudicitiae;* et ſic poſtea *caſtitas* notatur. Cf. de eodem more Cicero Tuſc. Qu. 5, 27. Valer. Max. 2, 6, 14. Ita vero etiam conciſe 1, 12, 4. *ſitus efficit.* Infra *probae* vocantur a Mela. Non igitur erat, cur haec verba ſuſpecta haberet Schottus, qui etiam minutioribus literis diſtinxit in editione. Nec magis bene ſequentia emendavit. Vtriusque loci vulgatam lectionem ex uſu aliorum Melaeque brevitate contra Schottum adſeruit Gronov. in obſervatt. 1, 16. p. m. 133 ſq.

in hoc contenditur) Τὸ *in* excidit in ed. 21. Ciacconius coniicit legend. *hoc conceditur.* Languide, ſi connexa perpendas. Cum hic Mela aperte paullo copioſius iſtam disceptationem perſequatur, reddidit vocem praecedentem *certamine.* Offendit forte *in*, cum alias, ubi contentionis cauſa indicatur, addi ſoleat *de.* Sed ſi nolis eodem ſenſu hic dictum, poſſis *hoc* in accuſativo intelligere, et explicare *propter hoc, hoc conſilio*, quam vim paſſim habet particula *in*, de qua Dukerus ad

Flor. 4, 7, 13. Burmann. ad Valer. Flacc. 1, 17. Sic Graeci εἰς τοῦτο. Servius ad Virgil. Aen. 5, 53. ubi hunc morem adtigit, ſolito uſu dixit: *Inter quas de hoc erat magna contentio.*

Maerent aliae) Cibin. Rehdiger. Vindob. ed. 2. *merent.* Tum pro *aliae* Cibin. Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Rehdiger. Prag. puto etiam ex ſilentio Vaticani Venet. Havn. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *alii*; Vadianus nexu ſenſuque poſtulante poſuit *aliae*, nempe coniuges, quia ſingulis plures ſunt. Idem poſt monendum, ubi iidem libri dant *eos* pro *eas*, qui error ex hoc fonte fluxit. Pro *efferunt* Pariſ. 2. *afferunt*; Vindob. *defferunt.* Vatic. 3. Prag. et Pariſ. 2. ante dictitant omittunt *ut*; in ed. 10. *dictant*; Vindobon. *facto* pro *fato*; Rehdiger. *paſciſci* pro *pugnae* ed. 25. *pugna*, uti ed. an. 1552.

manent dominas) Duplex hic in utroque verbo fertur variatio. Octo MSS. A. Gronovii, Vatic. Pariſ. 1. 3. Cibin. Lipſ. Gud. Prag. Rehdig. Vindob. Venet. Havn. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus *manentque* ad Voſſium, qui adpenſum *que* primus eiecit; nam Schottus alia omnia ſubſtituit, de quo poſt. Tantum Prag. *manemque.* Poſt Vatic. Lipſ. Rehdiger. Gud. Prag. Vindob. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. *dominos*; (17. 20. diviſe *domi nos.*) Pariſ. 1. 2, 3. Vadianus cum ſuis 21. 23. 24. 25. reliquae *dominas*; Voſſ. 1. *manentque domu proci*; Cibin. *manentque domus proci*; Schottus dedit *moerendo minus profici*; denique pro *proci* Pariſ. 2. Prag. *parci.* TZSCHVCKE. Dixi in Scholiis in Aegypto provincia [ad 1, 9, 9.] legendum hic eſſe *moerendo minus profici.* PINTIANVS. Hunc locum, qui nullum habebat ſenſum, nos coniectura

tantum reſtituimus; ego neſcio quomodo haec verba quadrant cum praeteritis, niſi dicamus depravatam fuiſſe ſcripturam. Nam lectio habebat: *Moerendoque minus proficere.* Depravatio hoc modo facta eſt: *Manent* pro *moerendo, minas* pro *minus, proci* pro *proficere.* Diſſolverant enim moerendo in partes, *moeren* et *do*; et hoc modo locus erit integer, et ſententia erit aperta. Ita enim exponetur locus: *Dictitant eas moerendo minus proficere.* Si cui forte non arriſerit mea opinio, afferat meliorem, et habebimus illi gratiam. OLIVARIVS. *Manentque dominas proci.* Sic vulgo legebatur. Doctiſſ. Pintianus veſtigia veteris ſcripturae ſagaciter odoratus veram lectionem eruit et tamquam exſculpſit: *moerendo minus profici,* ut ad c. 9. lib. 1. ingenue teſtatur, homo integerrimus, cuique tuto fides haberi vel iniurato poſſit. Olivarius tamen Valent. hanc ſibi lectionem vindicavit: *moerendo minus proficere.* SCHOTTVS. Frigida eſt coniectura Pintiani. Alii tamen ſibi attribuere emendatiunculam hanc tamquam bellam conati ſunt. Sed ſane non illi in Pintianum fuere iniurii. Vti paulo ſupra copula illa finalis redundat, ubi legiter *paratique* pro *parati,* ſic et hic eadem eſt abiicienda, et legendum: *manent dominas proci.* Sic quoque nonnulli Codices. VOSSIVS. *Manentque* merito ſuſpectum habet Oudendorpius, qui non ſine acumine legendum exiſtimabat: *manent quoque domi eas proci*; eamque Clar. Viri coniecturam firmat ſcriptura Voſſ. 1. *manentque domu proci.* I. GRONOVIVS. Cum *dominos* quorundam librorum facile coarguatur, tum difficile videtur, reliqua conſtituere, in quibus caecum vitium latere puto. Neſcio enim quid oratio hiulci et incompoſiti habet. Sed ſine clarioribus codicum veſtigiis nihil tentari aut profici poteſt.

Nupturae) Eiecit Voſſius, quem ſecutae ſunt edd. 40. 41. 42. Agnoſcunt tamen illud verbum omnes MSS. et edd. vetuſtae. Tantum Vatic. 3. et Prag. *viris*

nuptui traduntur, quod etiam ex optimo Codice notavit Voſſius. TZSCHVCKE. In optimo codice legitur *nuptui traduntur*. Sane alterutrum irrepſit vel, quod magis exiſtimo, utrumque. Procul dubio ita ſcripſerat Mela, uti edendum curavimus. VOSSIVS. Non video, cur ad gloſſas hoc verbum ablegetur, cum ad novam narrationis partem Mela progrediatur, ni plura, quae intelligi ex nexu poſſunt, velis eiicere. Poſt in Vatic. 3. *ducendae* abeſſe notatum inveni.

vaeneunt) Vindob. Prag. *veniunt*. Edd. 6. 7. 8. *venerunt*; reliquae, uti alii codices, aut *veneunt*, aut, in quibus recentiores edd. *vaeneunt*. Sed melius per ſimplex *e* in antepenultima ſcribi monuit Geſnerus in theſ. L. L. ſub. h. v. docuitque ex lapidibus Cellarius in Orthogr. Lat. p. m. 379. Attamen ſic et vulgo *venalis* et cognata ſcribunt.

ex ſpecie) Cibin. *hoc ex ſpecie*; Prag. *probe formoſique*; idem *que habeant*; Cibin. Gud. edd. 9. 11. *queruntur*. De emendatione loci a Schotto propoſita dictum eſt ſupra. *Queruntur* libri quidam noto errore.

Vini) Vatic. 1. *viri*; Vindobon. *ignotum eſt*. Ed. 13. *circumcident*. Ceterum a voce *Vini* caput 12. incipit Vinetus.

ſimul ebrietati) Leid. Voſſ. 3. Prag. Vindob. Gud. et ex ſilentio Vaticani, Venet. Havn. *ſimilis ebrietati*, uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. et reliquae ad Voſſium *ſimilis*. Ille ex codice optimo, quem dicit, poſuit *ſimul*, et ſic ex meis Lipſ. Cibin. Rehdiger. et ex ſilentio Pariſ. 1. 2. 3. Voſſium ſecuti ſunt ceteri. TZSCHVCKE. Alioqui legendum *ſimul ebrietate* i. e. *ſimul cum ebrietate*. Vide avum ad Senecae Troadas v. 1046. et Viros doctos ad Nemeſiani Cyneget. v. 158. Supra

lib. 1. c. 18. pro *incendio ſimilis* Voſſ. 1. exhibet *incendio ſimul.* A. GRONOVIVS. *Simul* etiam ſupra c. l. adfert Cibin. quas voces et alibi commiſceri adparebit ex iis, quae notavit Drakenb. ad Liv. 6, 25, 10. 10, 28. in. Ita *ſimul* pro *ſimilis* Cod. Leidenſ. ap. Iuſtin. 4, 1, 16. notante Boxhornio, *ſimiliter* pro *ſimul* MS. Boecleri apud Nepotem 16, 5, 1. Si *ſimul* legeris cum Voſſio, quod iam recte A. Gronovius monuit, *ebrietate* ſubſtituendum erit, ex linguae uſu, qui ablativum poſtulat, uti docent exempla ablativi manifeſta, et adiecta paſſim particula *cum*, quae in priori forma ſubpleri debet. Plura praeter commemoratos dabit Burmann. ad Valer. Flacc. 4, 88. et quos produxit; item Drakenborch. ad Liv. 1, 31, 3. 8, 31, 7. Quae notavit Burmann. ad Ovid. Faſt. 1, 567. et Amor. 1, 4. in. dativum potius ſpectant, quem et a Latinis addi voluit ex Graeca ratione in ἅμα, ὁμοῦ; adde ὁμῶς; ſed iam Vechnerum in Hellenol. p. m. 380. reprehendit hoc nomine Heuſingerus. Tum vero *ebrietati*, quam tamen formam omnes exhibent libri, mutandum eſt. Quo quidem remedio non opus eſt, ſi cum plerisque legas *ſimilis*, cum omnibus *ebrietati.* Accedit, quod hoc commodum ſenſum praebet non ſolum, ſed et magis conſilio Melae accommodatum. Ebrietas enim vinum ſpectat, hilaritas illi ſimilis eius inopiam ſeminibus ingeſtis et nidore ſubpletam. Nec hilaritas ebrietati perpetua comes eſt, ſed eam praecedere ſolet. Forte ſic dixiſſet potius: *ſimul hilaritati ebrietas.* Omnino autem, ni fallor, Mela hoc vult, hilaritatem contingere, qualis ſolet ebriorum ex vini largioribus hauſtibus hominum, effuſa et inſolens. Adiuvat hanc lectionem et qualem ipſe invenerit expreſſam declarat Solinus c. 16. ſ. 10: *Seminis nidore perculſi pro laetitia habent imitari ebrietatem ſenſibus ſauciatis.* Herodotus 1, 202. in ſimili narratione dicit, μεθύσκεσθαι τῇ ὀδμῇ, καθάπερ Ἕλληνες τῷ οἴνῳ; et poſt ἐς ὄρχησίν τε ἀνίστασθαι καὶ ἐς ἀοιδὴν ἀπικνέεσθαι. Agatarchides de mari rubro

c. 13. p. 31. (Hudſ.) de Ichthyophagis: κεῖται ὑπερ-γέμων καὶ δύσπνους, ὥστε εἶναι τρόπον τινὰ παραπλή-σιον τῷ μεθύοντι τὸ βάρος. Vtriusque autem vocis con-fuſio facile orta eſt ex compendio ſcribendi *ſil'* et *ſiml'*, unde et *ſimul* poſtea et *ſimilis* exiit. Vid. etiam de eo Gronovius in diatribe in Statium c. 61. p. 397. Quibus rationibus motus reduxi priſcarum editionum lectionem *ſimilis ebrietati*. Poſt Prag. facili lapſu *nitore contigit*. Ante etiam Rehdiger. *hylaritas* et *hebrietas*.

§. 5. *Iſtro)* Cibin. Gud. Prag. Vindob. *hiſtro*; Rehdiger. *hyſtro*; Venet. *hiſtros*; Lipſ. *hyſtro-rum*. Sic deinceps iidem MSSti eodem modo adſpira-tione praefixa, de qua ad 2, 1, 8. et ſupra initio huius capitis. Adhibuit hic Vinetus. Tum inverſo ordine Cibin. Vatic. Prag. *eſt proxima*. Dubium, quid in hoc nexu ſit praeferendum.

a Mileſiis) Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Bonon. Reh-diger. Vindob. Gud. Prag. et edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Maleſis*; Cibin. Vatic. 1. 3. *Malleſis*, omnes autem omiſſa *a*, quod et ab omnibus ſuis abfuiſſe ſupra notabat ad 1, 11. f. Oudendorpius. Editiones reliquae *a Mi-leſiis* praeter 13. in qua abeſt *a*. Totum autem hunc locum ſic effinxit cum Pintiano Schottus: *Iſtro proxima eſt Iſtropolis, deducta a Mileſiis: deinde Galatis* — TZSCHVCKE. Sribendum *a Mileſiis deducta Galatis* [immo *Calatis* ex ed. 1493.] ex Plinio, [4, 18. ſ. 11.] Strabone, [7. p. m. 220. ſ. 319.] Ptolemaeo. [3, 10.] Quod autem lib. 4. Plinii diximus Megarenſium colo-niam ab Ovidio ſignificari [adde potuiſſe ex ed. 1493.] *Calatin* illo verſu: [Triſt. 1, 10, 39.] *Et quos Alca-thoae* [h. *Alcathoi*] *memorant a moenibus ortos*, revoca-mus in dubium, quando Pomponius Mileſiorum coloniam fuiſſe *Calatin* hac parte ſcribat. BARBARVS. Nemo ſcri-bit *Calatin*, Ponti urbem, a Mileſiis deductam, imo

Strabo, [c. l.] graviſſimus auctor ab Heracleenſibus deductam tradit. E contrario Iſtropolin urbem ſive Iſtron (nam utroque modo dicitur) Mileſiorum eſſe coloniam Strabo, [c. l.] Herodotus, [2, 33.] Plinius [c. l.] affirmant. Palam ergo eſt, ut pleraque alia, ſic haec quoque verba tranſpoſita eſſe, et quod Ariſtidi, ut aiunt, dandum erat, datum eſſe Lyſimacho. Lege igitur: *Iſtro proxima eſt Iſtropolis a Mileſiis deducta: deinde eſt Calatis.* Hermolaus non potuit ex hac naſſa exire. PINTIANVS. Praepoſtere haec vulgo collocata poſtliminii iure in veterem ſedem repoſita ſunt. SCHOTTVS. Alii *Calatin* Heracleotarum faciunt coloniam. Ovidius in Triſtibus, [c. l.] cum illos ab Alcathoi moenibus ortos dicit, Megarenſium facit coloniam. Sed non dubito ex hoc loco, quin etiam aliquando Mileſiorum fuerit. Vrbes iſtae Ponticae ſaepe mutant colonos ſuos, et modo ab his, modo ab illis captae et deductae fuerunt. Quum Mileſii illam tenerent, aliud videtur habuiſſe nomen. Plinius [c. l.] *Namque Thracia altero latere a Pontico litore incipiens, ubi Iſter amnis immergitur, tres pulcherrimas in ea parte urbes habet, Iſtropolin Mileſiorum, Tomos, Calatinque, quae antea Ceraſtis vocabatur.* Ita conſtituendus totus ille locus, qui vulgo inquinatiſſimus eſt. *Acervetis* vocabulum nihili eſt. Libri veteres ſcribunt *cervetis*, quod corruptum ex Κεραῖτις. Sic nempe vocabatur Calatis, cum ea Mileſii potirentur. Cauſa nominis exinde, ut arbitror, quoniam Mileti locus erat ſacer Κεραιστὶς vel Κεραστὶς dictus a fixis illic ab Apolline arietum cornibus, ut Etymologici Magni auctor et alii teſtantur. Ab hoc autem loco coloniae ſuae nomen primum indidere Mileſii. Calatidis nomen recentius et ab Heracleotis ortum, poſtquam illi eo miſere colonos regnante apud Macedones Amynta, ut teſtatur anonymus de Ponto Euxino, [p. 12. Hudſ.] quem pueri olim in lucem dedimus. VOSSIVS. Recte monuerunt, in primis Pintianus, non Mileſiorum, ſed Heracleenſium coloniam ferri, veluti a Strabone.

Idem adfirmat Memnon c. 22. apud Photium p. 721. At haec ad diſcrepantes potius auctorum narrationes reiicienda arbitror, quam mutanda, nec veri ſpecie carent, quae conquiſitis operoſe adiumentis ad ſtabiliendam hanc Melae opinionem adtulit Voſſius. Denique alium etiam auctorem nobis nunc quidem incognitum ſequi Noſter potuit. Tò *a*, quam abeſſe et hic malit Oudendorpius, expuliſſe videntur librarii poſt factam verbi corruptionem, quod *Maleſis* urbem crederent, cui in hoc nexu praeponi illud minime poſſet. Sic ſupra 1, 19, 12. *a Themiſtagora Mileſio deductum oppidum*. Reliqui igitur eam voculam ab aliis praemiſſam.

Calatis) Mediol. Voſſ. 1. Cibin. Vatic. 1. Varr. in edd. 27. 29. *Callatis*; Venet. *Calathis*; Pariſ. 1. 2. Gud. Prag. Havn. *Calatis*; Rehdiger. Lipſ. Pariſ. 3. *Galatis*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Galatis*; Vinetus, Voſſius cum poſterioribus *Calatis*. C et G ut ſaepe commutari invicem notum eſt, ſic et idem alibi huic nomini accidit, veluti in Eutropio 6, 10. ſ. 8. et Sexto Rufo c. 9. ubi multi libri dant *Galatia*. Idem fere (*Gallatia*) ex Latina Ptolemaei verſione 3, 10. notat hic Ciacconius pro *Callatia*, cum in Graecis apud Bertium quidem exſtet Καλλατία, etſi aliae editiones, veluti Argent. 1520. in utraque lingua exhibent Κάλλατις et *Callatis*, illudque etiam dat codex Coislinianus, notante hic Abr. Gronovio. Ita in Diodoro 20, 112. Γάλατία, quod ſervavit adeo Weſſelingius, etſi in notis probat Palmerii emendationem Καλατία, pro quo tamen malit Καλλατία. Nempe duplex frequentatur nominis terminatio, duplex etiam in medio conſonantis literae uſus, cum alii per ſimplex *l* ſcribant, duplex alii praeferant. Illud obſervatur in Strabone 7. p. m. 220. ſ. 318 ſq. Memnone c. 22. ubi etiam MS. per *G*, Arriano in Illyr. c. 30.

Stephano h. v. auctore anonymo Ponti Euxini p. 12. Hudſ. Plinio 4, 18. ſ. 11. Ammiano 27, 4. Duplex dant Scylax p. 29. Hudſ. Scymnus Chius fragm. v. 15. Procopius de aedificiis lib. 4. f. Suidas, Etymol. M. h. v. Geogr. Ravennas 4, 6. tab. Peuting. 8. Sed quod maxime huc valet, duplex *l* conſpicitur in numis, quos producunt Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 263. et Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 2. p. 13. Quare etiam in aliis auctoribus, ubi codices variant, geminationem literae eius, vel reddiderunt in ipſo contextu, vel in notis probaverunt viri docti, veluti Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 227. et ad Hieroclis Synecdem. p. 637. idemque ad Diodor. c. l. Valeſ. ad Ammian. c. l. Atque ita ſcribendum eſſe in auctore anonymo Ponti c. l. docet Scymnus Chius, ex quo ille ſua petiit; docet item in Stephano literarum ſeries. Equidem ſic in Strabone poſui ſuffragante etiam ibi Cod. Moſc. Ad duplex *ll* ſpectant etiam loca auctorum, in quibus vitioſe Καλλαντιανοὶ, veluti Diodori 19, 73. 20, 25. vel Κάλλαντρα Arriani in periplo Ponti p. 24. Hudſ. et *Scallatin* apud Plin. c. l. in MS. quem hic A. Gronov. conſuluit. Sed et in aliis nominibus, veluti *Bardyllis*, ſimilis variatio notatur. Repoſui igitur et hic *Callatis*, quod poſt confirmatum vidi in deſcr. numor. vett. Lipſ. 1769. 4. ubi p. 29. in duobus diſerte legitur Καλλατια et Καλλατιανων.

Tomoe) Pariſ. 3. Bonon. *Tritonice*; Prag. *Grithonice*; Pariſ. 2. *Tritonicae*; Lipſ. *tritonioce*; Pariſ. 1. Gud. *tutonice*; Rehdiger. *tuthonice*; Vatic. 1. Cibin. Vindob. et quem ſe inſpexiſſe adfirmat Holſten. ad Ortelium p. 197. *tutomoe*; Voſſii codices optimi, uti ipſe adfirmat, *tum Tomoe*. Edd. antiquae omnes cum Vadianis, Olivarianis et Schotto *Tritonice*, ut et habuiſſe videntur conlati reliqui MSSti; Vinetus dedit *Tomae*, Voſſius cum ed. 40. poſt ceteri *Tomoe*. TZSCHUCKE. *Tritonice*.

Legendum forte *Calatis et Tomi.* CIACCONIVS. *Tritonice.* Monſtroſum vocabulum. Lege *tum Tomoe.* Sic optimi codices. Non potuit tam notam praetermittere urbem, quae ſemper cum Iſtropoli et Callati coniungitur. VOSSIVS. Mirum eſt, quod Pintianus, alias ad emendationes pronus, vocem *Tritonice* intactam reliquit, licet vitium ſubeſſe ſenſerit, cum poſt *Caria* deinceps ſequi voluerit omiſſis his verbis: *Eſt Tiriſtris,* de quo in proxima nota. Ortelius in theſauro Geogr. ſ. v. *Tritonice,* cum omnes in hoc tractu Tomos commemorent, aut corruptam lectionem, aut unius loci ſynonyma eſſe exiſtimat. Prius tamquam verius ſtatuiſſet, ſi aliorum librorum lectiones cognitas habuiſſet. Nempe ad veram et nativam lectionem proxime accedit *tutomoe,* in quo *tu* adhaeſit pro *tum,* neglecta, quod ſaepe accidit, lineola transverſa, quae *m* ſolet reddere. Tum librarii, qui *Tutomoe* unum vocabulum idemque nomen urbis putarent, praemiſerunt et poſteriores inde effinxerunt *Tritonice,* quae nusquam eſt terrarum; ad quam tamen transitum monſtrat Cod. Gud. Hinc vero adparet, *tum Tomoe* Melae manum referre in Graecae etiam formae uſu. Etſi igitur veram lectionem iam vidit Ciacconius et poſt repetiit Voſſius, *Tomoe* tamen magis probandum quam *Tomi.* Aliam totius loci emendationem propoſuit I. Gronovius ad Scylacem in Geogr. ant. p. 158. *In litoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis. Tomos deinde a Mileſiis deducta, Calatis et Stratonice et portus Caria et Tiriſtris promuntorium.* Quippe hunc verum ordinem Geographicum et veram lectionem exiſtimat. At ut alia invertit, ſic alia inſerit, immo obtrudit libris invitis. Recepta lectio ex ſuperioribus, ni fallor, ſatis vindicatur.

portus Caria) Ita omnes libri praeter Prag. in quo legi *Carra.,* Bochartus tamen in Chanaan 1, 10. f. malebat *portus Cariae,* quia in Arriani periplo Ponti p. 24. Hudſ. ſit λιμὴν Καρῶν· porro legatur: ἡ γῆ ἐν

κύκλῳ τοῦ λιμένος Καρία κλήζεται. Vtrumque legitur etiam in anonymi periplo Ponti p. 12 ſq. Hudſ. Mutatio quidem illa etſi omnino reiicienda non videtur, admitti tamen non debet, cum aliunde nihil ad eam ſtabiliendam adferri poſſit, et talia nomina varie in ſimili nexu efferantur. Forte terra illa et portus idem nomen habuerunt. Nempe, quod hic notavit Voſſius, Θρᾳκία Καρία commemoratur a Pauſania 6, 12. in. quod explicat, ubi illum locum reddidit Suidas ſ. v. Ἱππόμαχος [non Ἱππόδαμος] ἡ ἐν Θρᾴκῃ Καρία, etſi Palmerius in exercitt. in auctorr. Gr. p. 406. malit: ἐν τῇ τραχείᾳ Καρίᾳ, Ortelius in theſ. Geogr. h. v. ad Cariam prope Ceramicum ſinum referre, quia ſcilicet Ceramus a Pauſania ibi ponatur. Cf. Vol. 2. *Portum Cariam* habet etiam ex noſtro, opinor, Boccat. de maribus ſ. v. *Euxinum.*

Tiriſtis) Libri fere omnes Voſſii, Vatic. 1. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Prag. Rehdiger. Venet. Havn. *Priſtis*; Gud. *priſcis*; Cibin. *preſthis*; Vindob. *piſtris*, quod et ex ſuo codice notat Holſten. ad Ortel. p. 194. et habet Boccatius c. l. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Piſtris*; reliquae cum Vadianis, Olivarianis, Vineto, Schotto *Tiriſtris*; Voſſius et ceteri *Tiriſtis*. TZSCHVCKE. *Piſtris.* Scribendum *Tiriſtris* ex Ptolemaeo. [3, 10.] BARBARVS. Totum hunc locum ſic lego: *Iſtro proxima Iſtropolis a Mileſiis deducta. Deinde eſt Calatis: Eſt portus Caria: Eſt Tiriſtris promontorium*, qua dixi figura. PINTIANVS. Ante Hermolaum legebatur *Piſtris.* Hoc promontorium Strabo lib. 7. [p. m. 221. ſ. 319.] videtur appellare Κητίριζις ἄκρα. Ptolemaeus [c. l.] Τιρίστρια. At in Latino *Tiriſtris.* Legendum forte apud Strabonem καὶ Τίριστρις ἄκρα. CIACCONIVS. Vera lectio eſt *Tiriſtis*, non *Tiriſtris.* Sic quoque legunt vetuſti codices Ptolemaei Τιρίστις, uti iſtic docuimus. VOSSIVS. Certe in Ptolemaeo libri editi variant. Nam ed. Argent. 1520. habet Τιριστὴ, Bertius Τιριστρία, Τιριστροῖς cod. Coislin.

notante Weſſelingio ad Anton. itin. p. 228. Si urbs Τιριστίπολις vel Τιριστὴ, nam variatur, apud Ptolemaeum c. l. etſi a promontorio remotius prope Danubium ponitur, inde nomen traxit, τὸ r videatur eſſe intruſum in *Tiriſtris*; magis tamen valeat, quod ignorant vetuſti codices a Voſſio commemorati. Facit etiam huc vulgata Strabonis lectio, de qua vid. c. l. nec abnuunt MSSti noſtri potiores. Denique aliae aliorum formae, de quibus Vol. 2. ſine r adparent. Quare Voſſianam lectionem ſervavi. Poſt Rehdiger. dat *promuntorium*, ut ſit alibi probantibus quibusdam viris doctis. Cf. ad 1, 5, 2. Pro *accipit* Vindob. *accepit*, et pro *praetervectos* Prag. *praeteriecto*. Cibin. *quos pretervectos*.

Phaſiaco) Cibin. *Phaſiacum*, forte quod *adverſus* praepoſitionem putaret librarius; Venet. Havn. et edd. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Phaſiacos*; Prag. *Phaſiachos*; in aliis recte *Phaſiaco*. Verba *et niſi amplior* — *Anchialos* exciderunt ex Prag.

ſimilis. Fuit) Vetuſtae editiones ad Voſſium alterum vocabulum praecedentibus dabant; ille primus, monente quidem dudum Pintiano, ad ſequentia protulit rectius. Ita etiam infra ad verba *magna Apollonia* interpungi iuſſerat Schottus, etſi in contextu priorem diſtinctionem reliquerat, quam etiam a codicibus quibusdam, veluti Cibin. Gud. Lipſ. probatam fuiſſe ex litera maiuscula in voce *Hic* agnovi. Neque tamen ſibi conſtitit Schottus, dum ſupra ad verba *deducta a Mileſiis* ſcripſit: Iovem lapidem iurare liquet ſcripſiſſe Melam: *ſimilis fluit*; quaſi de mari aut flumine Mela exponeret; quem quidem etiam ideo reprehendit I. Gronovius in obſerv. 1, 16. f.

Bizone) Cibin. *bizonem*; nempe ſequens *m* adhaeſit; Venet. *Bezone*; Lipſ. *binome*. Poſt Vindobon. *intercedit*. Aperta ſunt omnia.

Crunos) Vatic. 3. *crumos*; Vindob. *crunnos.* Poſt pro *urbes* edd. 11. 12. *urbs.*

Dionyſopolis) Cibin. Gud. Vindobon. Lipſ. et ed. 14. *dioniſiopolis*; Rehdiger. *Dyoniſiopolis.* Edd. 1. 2. 9. *dionyſſiopolis*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 15. 17. 20. 23. Vadianus, Olivarius cum ſuis, etiam Vinetus *Dionyſiopolis*; Schottus, monente Pintiano, Voſſius et reliqui *Dionyſopolis.* Alii codices cum ſuis edd. conſenſiſſe videntur. TZSCHVCKE. Scribendum verbis permutatis et alia orthographia: *Eſt portus Crunoe. Dionyſopolis. Vrbes Odeſſos* etc. more, quem diximus, inculcatis duobus eiusdem urbis nominibus. Nam *Crunoe* et *Dionyſopolis* eadem eſt Stephano, qui diſiunctim Διονύσου πόλιν nominat, ut Κωνσταντίνου πόλιν. Coniunctim autem *Dionyſopolin* Ptolemaeus, [3, 10.] Arrianus, [in periplo Ponti p. 24. Hudſ.] Appianus. [in Illyr. c. 30.] In Plinio [4, 18. ſ. 11.] utrumque nomen corrupte ſcriptum invenio. PINTIANVS. Nihil mutandum, cum Crunon a Dionyſopoli diſtinguit. Portus enim Dionyſopolitarum Κρουνοὶ proprie vocabatur, aberatque aliquantum ab urbe. VOSSIVS. Nomen urbis et alibi corruptum prodiit. Sic Boccatius c. l. *Dioniſiopolis*; Peuting. tabula 8. *Dyoſinopoli*; Theophanes in Chronogr. p. 151. (Venet.) Διονυσασπολις, uti ante Weſſeling. in Hieroclis Synecd. p. 637. Sed plerique recte *Dionyſopolis* etiam ex Latinis, uti Plinius c. l. adeoque Geogr. Ravenn. 4, 6. quam ſcripturam comprobant etiam numi cum epigraphe Διονυσοπολειτων in deſcr. numor. vett. Lipſ. 1796. 4. p. 30. Nempe ει et ι variat in multis numis, in eadem etiam forma. Tum recte Pintiani emendationem reiecit Voſſius. Nempe Mela aperte portum ab urbe diſtinguit, ſimulque declarat, portum urbis priſtinum nomen ſervaſſe, ipſam urbem mutaſſe.

Odeſſos) Vatic. 1. Cibin. Lipſ. Gud. Vindobon. Pariſ. 2. Rehdig. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Obdeſſos*;

6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Oddeſſos*; aliae recte *Odeſſos*, uti iam voluerat Hermolaus Barbarus. In Gr. antiquis Ὀδησσός, quod et in numis legitur.

Meſembria) Gud. *Meſambria*; Rehdiger. *Maſembria*; Pariſ. 2. *Meſembra*; Cibin. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. aliaeque *Meſſembria*; Voſſius, ni fallor, primus dedit *Meſembria* et hinc reliqui. Vno *ſ* exhibuit etiam Boccatius de maribus ſ. v. *Euxinum*, et praeferunt auctores Graeci, etiam poſterioris aevi, cum numis. Vid. Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 2. p. 35. ſ. Probat etiam Ovidius Triſt. 1, 10, 37. Gudiani codicis forma numis etiam adſtrui poſſit, nempe ex diverſa dialecto. Vid. Deſcr. numor. vett. Lipſ. 1796. 4. p. 61. et Raſche in Lex. num. T. 1. P. 3. p. 557 ſqq.

Anchialos) Vatic. 3. Pariſ. 3. *Achialos*; Ciacc. Gud. *Anchiales*; Lipſ. *ancialos*; Rehdiger. *anchyalos*. Editiones cum aliis codicibus *Anchialos*, forma uſitata, etſi etiam Ἀγχιάλη reperitur, de quo Vol. 2.

intimo in ſinu — Apollonia) Cibin. *intimo ſinu*, uti etiam ex vetere codice notavit Ciacconius. Poſt Havn. *flexu angulum*; Pariſ. 2. *flexum angulum*; Lipſ. Gud. Prag. *flexu*; Rehdig. *angulos*. Pro *magno* Cibin. Lipſ. Gud. Prag. Pariſ. 1. 2. 3. Vindob. et conlati alii, ut editiones, *magna*; Voſſius poſuit *magno*, quem imitati ſunt ceteri. Ipſum urbis nomen varie immutatur. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. *Apolophania*; Vatic. 1. Prag. *Apollophania*; Cibin. *aphollophania*; Gud. *apolophonia*; Rehdiger. *apollophania*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Apollophania*; 10. *Appolonia*; 12. 18. *Appollonia*; in reliquis, ni fallor, omnibus exſtat Apollonia. TZSCHVCKE. Scribendum *Apollonia* pro *Apollophania*. BARBARVS. *Magna Apollonia)* Scribendum videtur *magno* potius, quam *magna*, ut referas ad *angulum*, non ad *Apolloniam*,

quam nemo, (quod occurrat,) in hoc tractu *magnam* appellat. Angulum vero ſtatim ante dixerat ampliorem altero oppoſito in Colchis. PINTIANVS. *Atque ubi — ſinit.*) Supervacanea et indecens repetitio. Dixit enim ſtatim ante: *quod praetervectos alter Ponti angulus accipit.* Monſtratur, inquit, finis alterius Ponti flexus et alter anguli. Satis exprimitur verbis illis: *et intimo in ſinu.* Itaque aut ego coniectura fallor, aut multa hic verba redundant, legendumque omnino ſic: *et intimo in ſinu Apollonia.* Reliqua delenda. IDEM. Lege *magno,* ut ad *angulo* referatur, non ad *Apollonia,* quae non magna fuit. CIACCONIVS. An ferri poteſt *magna?* An potius *magno* legendum. SCHOTTVS. In voce *magna* inveteratum haerere vitium, diſcitur ex Boccatio c. l. qui *magnam Apolloniam* ex Noſtro etiam vocat. At recte illud absterſerunt viri docti et ſubſtituerunt *magno.* Erroris cauſa latet in vicino verbo. Quod vero hanc narrationem magna ſui parte truncavit Pintianus, fecit id quidem ſuo more, minus tamen hoc recte. Si enim adtenderis, Mela hic progrediendo perſequitur alterum hunc Ponti flexum, ut tres eius partes primam, (*accipit*) mediam (*intimo in ſinu*) et finem (*finit*) deſcribat. Ex quo adparet, utique haec invicem discrepare, nec contra libros mutilanda eſſe.

Recta) Capitis 13 initium hinc facit Vinetus. Poſt Vindobon. *nixi quod*; Prag. *ſorme media*; Venet. *ſerme et promontorium.*

Thyniam) Cibin. *tymiam*; Rehdiger. *thynnian*; Lipſ. Gud. *tinniam*; Vindobon. *thimina*; Pariſ. 1. *tranian*; Prag. *Tramiam*; Vatic. 3. Venet. Havn. *Tramam.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Thimniam*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Thinniam*; 13. Vinetus, Voſſius, 40. 41. 42. *Thynniam*; poſt praeeunte

Reſnoldio *Thyniam*. TZSCHVCKE. *Thimniam*) Scribendum *Thinniam* ex Plinio, [4, 18. ſ. 11.] Ptolemaeo [3, 11.] ceteris. BARBARVS. Ptolemaeus *Thiniada* vocat cum unico *n*, adſtipulante etiam Arriano, [in periplo Ponti p. 24. Hudſ.] niſi quod cum *y* ſcribit primam, et litus non promontorium facit, Stephanus quoque *Thynias* profert. Sicque ſcribendum in Mela, quicquid dicat Hermolaus. PINTIANVS. *Thimniam* etiam refert ex Noſtro Boccatius c. l. Θυνιὰς autem, uti iam notavit Pintianus, ſcribunt fere auctores Graeci, etiam Strabo 7. p. m. 221. ſ. 319. Apollon. Rhod. 2, 485. 673. Scymnus Chius v. 727. et ex eo auctor peripli Ponti p. 15. Hudſ. Ita et hodie legitur in Plinio c. l. et ſine dubio Θυνιὰς pro Θινιὰς leg. eſt in Ptolemaeo. Minus hinc etiam recte geminata conſona Burmannus dedit in Valer. Flacco 4, 424. *Thynnaea litora*, quod nec metrum cogebat, uti docent Apollonii loca, itemque in Ovidio Triſt. 1, 10, 35. *Thynniaci ſinus*. Pro *Thyniam* ſcribendum videatur *Thynian*, ut ratio formae conſtet. Quod enim Schol. Apollonii ad 2, 674. et antea monet, Θυνίαν pro Θυνιάδα barbari dicebant. At, quia a recto caſu Θυνία derivari poteſt Θυνίαν, rectum illum caſum ſtatuamus, unde in obliquo Latinis formatur *Thyniam*, ut ab *Acheruſia*, *Acheruſiam*. Sic *Demetriam* a *Demetria* videntur derivaſſe librarii 2, 3, 6. etſi ibi gravior dubitatio obiicitur. Cf. ad 2, 3, 9. et 1, 19, 7. Poſt Cibin. ignorat vocem *vocant*.

et incurvis — urbesque) Tò *et* omittunt Ciaccon. et Rehdiger. Pro *obtenditur* edd. 30. 32. *oſtendit*; 37. *obtendit*; Cibin. *oſtenditur*. Poſt Vindob. *urbes* omiſſo *que*. Addunt tamen alii codices cum edd. vetuſtis. Vadianus dedit *urbemque*, in prioribus quidem editionibus, eumque ſecutus cum ſuis et Schotto praeeunte ed. 24. Olivarius. Poſteriores Vadiani itemque 30. 32. 37. *urbem*. Poſt revocata eſt vetuſta lectio et

ſervata. Tantum Reinoldius *urbes* ſine copula reddi voluit. TZSCHVCKE. *Et* redundat. CIACCONIVS. Lege: *exit, incurvis litoribus* et cet. SCHOTTVS: Si *et* et *que* retinueris, hiulca erit oratio et ſublata conſecutio, certe in hoc nexu ex utraque particula eruta languebit. Aut igitur eiiciendum eſt *et*, aut *que*. Illud malim cum viris doctis, tum ob bonorum Codicum auctoritatem, tum, quod Mela, ubi eiusmodi exceptionem aut moderationem inſerit, primariae ſententiae clauſulam ſubiecto verbo conficit. Facilius etiam τὸ *et* ex praecedente *exit* adhaerere, facta mutatione levi, potuit, quam poſtea *que*. *Exit* igitur aperte refertur ad *promontorium* et *obtenditur* priorem ſententiam conficit, ut ſenſus inde exſiſtat, quem Ciacconius expoſuit; ora recta, ſi promontorium exceperis, non procedit a ſeptentrione in auſtrum, ſed obtenditur curvis alterius lateris litoribus. Poſt Gud. *ſubſtinet.*

Halmydeſſon) Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Lipſ. Gud. Rehdiger. Vindob. *helmideſon*; Cibin. *helmiſedon*; Prag. *helindeſon*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Helinideſon*; 12. *Halmydeſyon*; 14. *Halmydeſion*; 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. *Halmydeſon*; 23. *Halmideſon*; 13. 19. Olivarius in ed. 25. et aliquot Olivarianae *Halmideſſon*; Vadianus cum ſuis et reliqui *Halmydeſſon*. Boccatius c. l. *clmideſonem* vocat. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [3, 11.] *Halmydeſſon.* Poteſt et *Salmydeſſos* ex Strabone. [7. p. m. 221. ſ. 319.] BARBARVS. *Halmydeſſon* lib. vet. per y. Ptolemaeus ſcribit Ἀλμυδισσὸς absque ſpiritu. Xenophon 6. ἀναβάσεως [c. 5, 7.] et Scholiaſtes Sophoclis Oedipo tyranno [v. 196.] *Halmydiſſus* per *i* in penultima. [immo hic Ἁλμυδησσὸς habet.] Σαλμυδισσὸς Lycophron. [v. 1286.] SCHOTTVS. Similem varietatem notaverat etiam Ciacconius, et praeterea addiderat, aliis dici *Halmudeſſos* vel *Almudeſſos*, vel *Salmudeſſos*. Quos intelligat, ignoro. In Plinio 4, 18. ſ. 11. quaedam

exemplaria *Almedeſſos*. Magna autem in ipſis auctoribus eorumque codicibus obverſatur nominis varietas. Sic Plin. 4, 18. ſ. 11. *Halmydeſſos*; auctor anonymus peripli Ponti p. 15. Hudſ. Ἀλμυδησσός. Ptolemaeus 3, 11. Ἀλμυδισσὸς ex commutatione η et ι. Reliqui Graeci, in primis antiquiores, Σαλμυδησσὸς, uti Herodot. 4, 93. Strabo 1. p. m. 34. ſ. 50. lib. 7. p. m. 221. ſ. 319. Diodorus Sic. 14, 37. Arrianus in peripl. extr. Scymnus Chius v. 723. Xenophon de exped. Cyri 7, 5, 7. etſi ibi et in Scymno variatur. Ita vero etiam producitur a Stephano, ad quem de Pinedo Halmydeſſos veram ſcripturam eſſe cenſet, quo et inclinat Cellarius 2, 15, 62. cum et alibi adſpiratio in ſibilantem literam convertatur. Immo Latini eam literam in multis nominibus demunt, uti docent exempla plurima, quae conlegerunt Caſaubon. ad Strabon. 1. p. m. 34. ſ. 50. Duker. ad Thucyd. 1, 65. Voſſius infra ad 3, 8, 4. Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 673. Graevius et Garatonius ad Cicer. de lege agr. 2, 19. Hic tamen *Halmydeſſos* tum ob ſimilia, tum propter Codices retineri poteſt.

Phileas) Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Prag. *Philas*; Cibin. Rehdiger. *Phylas*; Lipſ. *ſilas*; Vindob. *phialas*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 12. 14. 19. *Philas*; 9. 11. *Phylas*; 6. 7. 8. 10. *Philiam*; 13. *Phileam*; 15. 17. 20. 23. *Philam*; Vadianus, Olivarius reliqui *Phileas*. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [3, 11.] *Philiam*. Stephanus *Phileas*, inquit, χωρίον Βυζάντιον, unde Φιλεάτης. Aliqui *Philiam*, inquit, ſcribunt, nonnulli *Phineam*. BARBARVS. Legendum puto *Phrygiam* auctoritate motus Arriani in libro totiens citato, [in Periplo Ponti extr.] *Phrygiam* ſcribente diſtare ab Halmideſo 330 ſtadia. PINTIANVS. Varie et alibi ſcribitur et notatur, uti vel Stephanus docet. In Scymno Chio v. 722. occurrit Φιλίων καλουμένων ex libris, ubi Vindingius Φιλέας καλουμένη dedit, alii aliter; noſtrum autem locum intelligi ex ſitu adparet.

In auctore Peripli Ponti p. 15. Hudſ. Φιλία eſt et Φιλέα, alterum ex vitio, etſi et prius habet Ptolemaeus 3, 11. *Philias* eſt in tab. Peuting. 8. *Filias* in Geogr. Ravenn. 4, 6. et 5, 12. Ex Cedreno [p. 354. Venet.] Φιλέα notat Salmaſius ad Stephan. h. v. Alia dabit Holſten. ad Ortelium p. 150. qui tamen falſo huc arceſſit Suidam, in quo viri, non loci nomen eſt. In Arriano aut depravationem inſigniorem tulit hoc nomen, aut aliunde alterum traxit. De utroque ibi disquirit Stuckius p. 189. Minus tamen bene Pintianus obtrudere Noſtro tentavit, ideo iam reprehenſus a Voſſio ad Geogr. ant. Gronovii p. 164.

Phinopolim) Cibin. *phynopolim*; Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. 3. *phinopolum*; Rehdiger. *phynopolum*; Gud. *philonopolum*. Edd. 1. *Phinopolim*; 14. tamen forte ad uſum Melae accommodatius *Phinopolin*.

§. 6. *Hactenus* — Vindobon. *hactinus Pontum — boſphorus*; hoc more vulgari. Tum edd. 9. 11. 13. *deinde et*; 30. 32. 37. *dein eſt*, quae particulae in libris etiam alibi commutantur. Cf. ad 1, 4, 3. et alibi.

Byzantium) Vindobon. *biſantium*; Gud. *bicancion*; Rehdiger. *bizantion*; Prag. *bizantino*. Edd. 1. 2. 3. 4. aliaeque *Bizantium*. Scriptura vera conſtat.

Selymbria) Gud. Rehdiger. *ſelimbria*; Venet. *ſelimbra*; Vindob. *ſalimbria*; Prag. *Felimbria*. Edd. 1. 3. 4. 5. aliaeque *Selimbria*; 2. *Silimbria*. Graecis Σηλυμβρία aut Σηλυβρία. Illud libri vindicant, et emendabat Herm. Barbarus.

Perinthos) Lipſ. *Pintos*; Venet. *Parinthos*; Rehdig. *perynthos*; Prag. *peritos*. Edd. quaedam etiam Vadianae, Olivarianae, Vineti, Schotti, Voſſii *Perinthus*. At *Perinthos*, qua forma etiam in Cdd. legitur, praeſtat.

Bithynis) Lipſ. *bithunis;* Cibin. Gud. Rehdiger. Prag. Vindob. *bithinis;* Vatic. 1. *Bythynis;* Vatic. 3. *Bithynis.* Edd. antiquiſſimae *Bithinis;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Bathynis;* Voſſius cum reliquis *Bithynis.* TZSCHVCKE. Scribendum *Selymbria, Perinthus, Bathynis, amnesque, qui interfluunt Erginus et Atyras;* utique ſi Ptolemaeum [3, 11.] ſequimur dicentem: *Bathuiae,* inquit, *amnis oſtia, Atyrae amnis oſtia, oppidum Selymbria* [in Gr. Ἀθύρα et Σηλυμβρία] *et Perinthus;* quem ordinem fere ſervat et Plinius. [4, 18. ſ. 11.] Amnem vero *Erginum,* cuius mentionem facit Plinius, hunc intelligam, nec ne, qui a Ptolemaeo *Arzos* appellatur, oppido cognominis et vicinus *Atyrae,* non ſtatuo. Nam et *Bathynias* Plinio Ptolemaeoque fluvius eſt, oppidum Pomponio *Bathynis* appellatum. BARBARVS. Legendum permutatis verbis: *Perinthus, amnesque, qui interfluunt, Bathynis, Erginus et Atyras* ex Ptolemaeo, qui tamen non *Bathynis,* ſed *Bathynias* nominat. PINTIANVS. Pintianus ut hoc loco medicinam adferret, verba transpoſuit; quod ego corrigendi genus omnium minime ſemper probavi. Veteres plerique libri legunt *Bithynis,* quod probum eſſe exiſtimo. *Bithynis* is eſt, quem Appianus in Mithridaticis [c. 1.] vocat *Bithyam,* aitque Bebryces fluminis huius accolas, Bithynos ſemet appellaſſe ab hoc fluvio, poſtquam traieciſſent in Aſiam. Bithynis porro et urbs et flumen dicitur, quemadmodum etiam illud, quod ſequitur flumen Athyras. Nam et huic cognomine adiacet oppidum. VOSSIVS. Pintiano paruit Schottus in ipſo contextu. Vrbs quidem huius nominis nusquam occurrit; neque tamen id gravem ſatis cauſam praebet, cur ab ordine librorum recedi debeat, cum et urbs et flumen hoc nomine eſſe potuerit, ut in aliis locis pluribus. De primae ſyllabae ſcriptura per *a* non temere monuerunt viri docti ex Plinio et Ptolemaeo, etſi ſic *Bathynias* etiam ſcri-

bendum videatur. At Codices conſtanter per *Bi* primam ſyllabam efferunt, quam formam forte adiuvat narratio Appiani in Mithrid. c. 1. ubi tradit, Bebryces in Thracum Bithynorum regione ultra Byzantium iuxta *Bithyam* fluvium conſediſſe, et ob hoc in Bebryciam reverſos Bithyniam eam adpellaſſe. Ceterum Boccatius de maribus ſ. v. Propontis ita: *Silimbria, perintos, bithinum et hoſtia argini et atyrae fluviorum.* Pro *amnesque* Vindobon. *annesque.* Edd. 6. 7. 8. *amoosque;* Rehdiger. omittit *qui.*

Erginos) Prag. *herginos.* Edd. 7. 8. 10. 12. 14. 19. 20. 23. 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius *Erginus.* Sed cum recentioribus terminatio librorum veterum Graeca praeferenda.

Athyras) Vatic. 3. Pariſ. 2. A. Gronov. Havn. Prag. *Athitas;* Voſſ. 3. *athiras;* Lipſ. Gud. Vindobon. Boccatius de fluminibus h. v. *atiras;* Venet. *athicas;* Cibin. *athyraſtum* adpenſa proxima voce. Edd. 1. 2. 9. *Atiras;* 3. 4. 5. 11. *et Tyras.* Pleraequae aliae *Atyras,* pro quo poſtea praeeunte Reinoldio A. Gronov. in ed. 44. revocavit ex libris vetuſtis *Athyras,* quod inde ſervatum eſt et probant auctores Graeci multi. *Atyras* tamen reſedit in Plinio 4, 18. ſ. 11.

Rheſo) Cibin. *rheſſo;* Vindob. *reſſo;* Prag. *reſo.* TZSCHVCKE. Scribendum arbitror longe diverſo modo: *et Terei regia quondam arx Bizie* ex Plinio lib. 4. c. 11. [ſ. 18.] *Oppida,* inquit, *Selymbria, Perinthus. Intus Bizya arx regum Thraciae, a Terei nefaſto crimine inviſa hirundinibus.* Quorſum enim hic mentio Rheſi Tragici regis nullo, aut proelio, aut ſaltem ſcelere nobilitati. At Terei in Thracia nemo non meminit. Praeterea quum hic ex profeſſo de Thracia agat, quid attinebat ſubiungere, *pars Thraciae.* PINTIANVS. Rheſi meminit, quoniam

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF MICHIGAN

de eius equis fatalibus apud Homerum alioſque poetas crebra mentio. CIACCONIVS. Nihil mutandum cenſeo, tametſi imperet Fredenandus. Straboni enim lib. 13. Geogr. [p. m. 406. ſ. 590.] Ῥῆσος ὁ βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν celebratur, et Rheſi unda, quae apud Homerum. [Il. 12, 20.] SCHOTTVS. Recte Schottus hanc Pintiani mutationem reiicit, quae ultra terminos nimis libere evagatur.

Biſanthe) A. Gronov. ex MSS. notat *Biſalice* et *Biſalte*. Lipſ. Gud. Rehdiger. Varr. in edd. 27. 29. *Biſaltae;* Venet. Pariſ. 3. *Biſalthae;* Vindob. *biſalte;* Prag. *Bizalte;* Cibin. *biſalite;* Pariſ. 2. *Biſathae.* Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 15. 17. 20. 23. (cum Vaticanis puto) *Biſaltae;* 5. 11. *Biſalte;* 12. 14. 19. *Biſanthae;* 13. *Biſante;* 6. 7. 8. 10. *Biſantae;* 18. 21. 28. *Biſanthe;* 16. 22. 24. 25. 30. 32. 35. (in qua etiam deeſt *et*) 37. Vadianae, Olivarianae, Voſſius et in tribus prioribus Gronovii *Byſanthe;* poſt cum Reinoldio *Biſanthe;* tantum Norimberg. *Byſanthe.* TZSCHVCKE. Pro *Biſalte* ſcribendum *Biſanthe.* BARBARVS. Scribendum *Biſanthe* per *i* ex Stephano, Herodoto [7, 137.] et Plutarcho in Alcibiade. [cap. 36.] PINTIANVS. *Biſalte* etiam hinc refert Boccatius de maribus c. l. At recte emendatum eſt hodieque editur *Biſanthe.* Graecis enim Βισάνθη, uti praeter memoratos Xenophonti in exped. Cyri 7, 5, 4. Ptolemaeo 3, 11. aliisque. *Biſanthe* etiam Plinius. 4, 18. ſ. 11. Poſt pro *Samiorum* Havn. Pariſ. 2. *Sarmiorum;* Prag. *Sarnicorum.*

Cypſela) Vatic. Pariſ. 1. Cibin. Gud. *Gypſela;* Vindob. Prag. Rehdiger. *gipſella;* Lipſ. *giphſella;* Boccatius c. l. *gipſela*, uti ſe etiam in vetuſto exemplari (utrum edito an ſcripto neſcio) inveniſſe adfirmat Surita ad Antonini itiner. p. 332. ed. Weſſel. Edd. 1. 2. 9. *Gipſela;* 3. 4. 5. 11. *Gypſela;* 12. 13. 14. 16. 18.

19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Cypſella;* aliae, olim etiam, *Cypſela.* TZSCHVCKE. Scribendum *Cypſella* pro *Gypſella.* BARBARVS. Scribo per unicum *l* *Cypſela* ex Stephano et Strabone, [in epitome lib. 7. p. 104. ed. Hudſ. Κυψέλων πόλις] cui eſt etiam neutralis generis, adſtipulante nomine proprio *Cypſeli,* tyranni Corinthii, et eodem nomine alia in ſignificatione; ſemper enim cum unico *l* ſcribitur. Herodotus [5, 92, 5.] certe et Pauſanias [2, 4, 4. et alibi] ſic ſcribunt. In codice quoque Salmanticenſi ſic ſcriptum invenies. Ptolemaeus, Graecus [3, 11. ubi Bertius Κύψελλα] una, et Latinus cum duplici, ſed procul dubio vitioſe, ut in hac parte fides habenda non ſit Hermolao, qui in quarto caſtig. Plin. c. 11. *Cypſella* femininum putat et cum duobus *ll* ſcribit. PINTIANVS. Duplex *ll* habet Ptolemaeus 3, 11. Nicetas Choniates in Annal. lib. 2. p. 238. (ed. Venet.) et alibi, Plin. 4, 18. ſ. 11. deditque in Appiani Mithrid. c. 56. Schweighaeuſerus, ubi antea Κύψελα. Plerique fere per ſimplex *l,* in iis etiam aliqui *Cypſala,* de quo Vol. 2. Interim vid. de variata ſcriptura et forma Drakenb. ad Liv. 31, 16, 5. 38, 40, 5. Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 332. et in primis Waſſe in addendis ad Thucyd. 5, 33. p. 671. ed. Duker. ubi etiam de urbibus eiusdem nominis aliis. Equidem ſimplex *l* retinui, quod Codices praeeunt, etſi parum in hoc conſtantes, tum quod cognominis urbs Arcadiae ſic ſcribitur in Thucydide et Stephano, ob nomen etiam Cypſeli, a cuius poſteris urbi impoſitum videtur. Certe Miltiades, Cypſeli filius, Cherſoneſum Thraciam expugnavit, uti narrat Herodot. 6, 35. Denique etiam, ſi quando hoc nomen in verſibus expreſſum legitur, uno *l* adparet; cf. Herodot. c. l. Avien. in ora marit. v. 527.

locus) Edd. 3. 4. 5 *lacus;* ed. Reinold. 1775. *lucus,* de qua confuſione ad 1, 9, 2. et 3, 9, 2. Poſt Cibin. Gud. Rehdiger. Vindob. Lipſ. et edd. 1. 3. 4. 5.

6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. aliaeque *Grai*; Prag. *Gray*. In edd. 30. 32. excidit hoc vocabulum.

μακρὸν τεῖχος) Lipſ. *Machrontis*; Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Rehdiger. Vindob. *macronthios*; Vatic. 3. *acrontios*; Cibin. *cronthios*; Venet. *matronthion*; Prag. *decronticos*. Edd. 1. 2. 3. 4. 11. *macronthios*; 5. *mactonihios*; 9. *macrontihos*; 12. 14. 19. *macron thichos*; 6. 7. 8. 10. 13. aliae *macron tichos*; aliae Graecis literis, ſed et ſic paſſim vitiatae, ut 15. 17. 20. 21. τίχος: 23. 28. τᾶχος. TZSCHUCKE. *Mactonthios)* Legendum *Macrontichos*, id eſt, longum murum ex Plinio, [4, 18. ſ. 11.] Strabone, [13. p. m. 427. ſ. 621.] Ptolemaeo, [3, 11.] Stephano. BARBARUS. Haec vox etiam alibi corrumpitur. Sic Boccatius c. l. *macrontios*; tab. Peuting. 8. B. *Macronteros*; Geogr. Ravenn. 4, 6. *Macrotycios*; et 5, 12. *Macrontycos*. Ceterum Hermolaus Barbarus in ed. 1493. non *mactonthios* habet, ut A. Gronovius refert, ſed *macronthios*.

radicem) Sic MSS. A. Gronovii, quibus accedunt Vaticani Lipſ. Gud. Cibin. Rehdiger. Pariſ. 1. 3. Invertunt alii hunc locum et moleſto incremento augent. Ciaccon. *in radice montis pene inſulae L.* Venet. *in radice montis Epen inſulae*; Pariſ. 2. Prag. *in radice magna epen inſulae*; Vindob. *in radice quidem habent magnam opem* (quae vox inducta erat) *epen magne pene ſedens lyſimachia*. Edd. 1. 3. 4. 9. 11. *radicem*; 5. 6. 7. 8. 10. 12. reliquae ad A. Gronovium in ed. 42. *radice*, unde cum Reinoldio ille repoſuit *radicem*. TZSCHUCKE. Lego *et in cervice magnae peninſulae ſedens Lyſimachia*. *Cervices* enim appellari ſolent *iſthmi*, ſive *anguſtiae peninſularum*, ut Plinius lib. 4. [c. 5. ſ. 4.] *donec in quinque millium paſſuum intervallum exeſis utrinque lateribus anguſta cervice Peloponneſum contingat Hellas*. Ptolemaeus quoque [3, 13.] et Georgius Gemiſtus [in Graecis

lib. 1. c. 15.] *Pallenes iſthmum* cervicem vocant, et Pomponius ſupra in Ionia [1, 17, 3.] *anguſtisque cervicibus reliqua extendens in latum* etc. PINTIANVS. Mirum eſt, Pintianum non attendiſſe ad verba cap. praeced. ubi deſcribitur δρόμος Ἀχίλλειος, *terra tum longe diſtenta excedens tenui radice litori adnectitur.* CIACCONIVS. Fruſtra eſt Pintianus, qui *cervicem* hic pro *radice* reponit, quaſi non et hoc rectum ſit. Iſthmo enim, tamquam radici terrae continenti adhaerent peninſulae. Graeci ſimiliter de iis loquentes ſaepe utuntur vocabulo ἐῤῥιζῶσθαι. Quin et ipſe Mela ſuperius ſic locutus eſt de Achillis inſula; *tenui radice terrae adnectitur.* VOSSIVS. Ita quidem noſter etiam 1, 19, 2. *in cervice paene inſulae ſedet Cyzicum.* At contra libros nihil mutandum, cum utraque vox a Mela adhibeatur et iuſtae comparationi inſerviat. Quod codices quidam *epen* adferunt, ortum id eſt ex literarum in *paene tranſ* traiectione. *Montis* in Ciaccon. codice peperit τὸ *m* in *radicem*, cui vocabulo illud egregie reſpondere putaret librarius. In aliis conſpicuae laciniae ex priori confuſione contextae. *In* autem in ſimili nexu ſaepe cum accuſativo occurrit. Sic Frontin. 1, 3, 5. *victus in Hiſpaniam exercitus*, ubi Cdd. quidam *Hiſpania*, et Oudendorpius explicat *intra.* Sed, qui plurima huius ſtructurae exempla congeſta cupit, adeat Voſſii Ariſtarchum de conſtruct. cap. 75. Paſſeratium ad Cicer. pro Roſcio Comoedo c. 17. viros doctos ad Cicer. pro Quinctio c. 5. Cellar. ad Curt. 3, 5, 10. Arntzen. ad Caton. 1, 19. p. 54. Verheyk. ad Eutrop. 4, 6. 6, 22. Schottum in nodis Ciceron. 1, 6. Havercamp ad Oroſ. 1, 2. p. 29. Oudendorp. ad Frontin. c. l. ut taceam alios. De variatione utriusque caſus in libris cf. Staveren. ad Nepot. in Lyſand. 1, 5. et quos commemorat. Garatonius etiam ad Cicer. pro Quinctio c. 30. antiquas inſcriptiones ex Auguſteo aevo profert ex Gorio p. 215. Sic infra 2, 6, 7. plerique *in ſinum.* Idem tamen caute monet, ſine cauſa et codicibus non eſſe

obtrudendum. Quorum cum hic auctoritas intercedat, intactam reliqui *radicem*.

pene inſulae) Variant et hic libri, ut alibi. Dedi, quod antea feceram, *paene inſulae*.

ſedens) Edd. 15. 17. 20. 23. 30. 32. 37. *ſedes*. Tum Gud. Prag. et edd. 2. 9. 11. *Liſimachia;* Cibin. *lyſimachya*.

§. 7. *Terra)* Capitis hic 14. diſtinctionem adpoſuit Vinetus.

arctiſſima) Prag. *hec arct.* Cibin. *artiſſima;* Lipſ. *hinc artiſſima*. Edd. 30. 32. *hinc arctiſſima*. Particulas *hic* et *hinc* invicem commutari ſupra notatum eſt ad 1, 5, 3. Dedi autem *artiſſima*, (uti hic legitur in antiquitat. varr. auctorr. Lugd. 1552.) eiecto *c*, uti ſcribunt alibi boni codices, de quibus Corte ad Salluſt. Iug. c. 52. f. Pierius ad Virgil. Aen. 1, 293. ubi et Heynius notat vitioſam ſcripturam, quod et fecerunt plurimi alii laudati a Drakenb. ad Sil. Ital. 7, 280. et ad Liv. 2, 34, 5. Cannegietero ad Aviani fab. 9, 1. Cf. Brroukhuſ. ad Tibull. 1, 5, 53. Havercamp. ad Oroſ. 2, 12. p. 120. Harleſius ad Cellarii Orthogr. T. 1. p. 180. et ad Melam 1, 1, 4. 1, 19, 10. 3, 2. f. et 3, 8, 3. Turpe adeo putat aliter nunc edere Garatonius ad Ciceron. Verrin. 1, 5. Inde vero etiam facilius perſpicitur, cur tam ſaepe *artus* et *altus*, *artus* et *ortus*, *arta* et *atra* commiſceantur, uti paſſim obſervarunt viri docti. Hinc et *arcius* pro *artius* ex eodem pronuntiationis ſono Prag. 3, 8, 3.

Anguſtias) *Eius* addit Vindob. Poſt Pariſ. 3. *Iſcinon;* Vatic. Cibin. Gud. Lipſ. Rehdiger. *hiſmon;* Lipſ. in margine *Hiſmon;* Vindob. *hiſcimon;* Prag. *hiſtinon*. Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 11. *Iſcinon;* 5. *Iſchnon*. TZSCHVCKE. *Iſchnon)* Scribendum *Iſthmon* iisdem

auctoribus. BARBARVS. Recte, uti etiam ex hoc monito dederunt edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. reliquae. Atque ita etiam exhibet Venet. Poſt idem *frontemque;* Cibin. *ſontem;* Vindob. omittit *eius.* TZSCHVCKE. Conſiderandum, an ſit melior lectio *promontorium eius Maſtuſiam* ex Ptolemaeo [3, 12.] et Plinio. [4, 18. ſ. 11.] PINTIANVS. Quid ſibi voluerit Pintianus, neſcio, cum *frontem* mutat in *promuntorium. Frontes* paſſim vocat Mela partes illas continentis, quae maxime in mare excurrunt et prominent. Graeci μέτωπον dicunt. VOSSIVS. *Promontorium* cum Plinio vocant etiam Solin. c. 16. ſ. 10. et Martianus Capella lib. 6. p. 212. Et ſic Lycophron v. 534. Χερσαίου κέρως, vel ut alii κέρας. Nam Μαζουσία ibi ſine dubio eſt Maſtuſia. Suo autem more et modo Mela *frontem* vocat, quod aliis eſt promontorium, cum inde poſtea ad latera progrediatur, quorum unum deſcribit ad Helleſpontum, ad mare Aegaeum alterum. Sed vid. de h. v. Vol. 2. ad 1, 2. in. et de commiſtione *fons* et *frons* ad 1, 13, 3. Certe nimis etiam hic temeraria eſt Ciacconii emendatio nec ullo modo ferenda. *Iſthmos* autem et alibi vitiatur, veluti apud Lucan. 1, 101.

Maſtuſiam) Vatic. 3. Prag. *maſcuſiam;* Gud. *maſchuſiam;* Vindob. *maſcuſſiam;* Cibin. Lipſ. Venet. *maſthuſiam.* Graecis Μαστουσία, et ſic recte editiones.

Cherſoneſum) Cibin. Gud. Rehdig. edd. 2. 9. *Cherſoneſſum;* Vindob. *cherſonenſum;* Prag. *cherſonſum.* Edd. 6. 7. 8. *cherſoneum.*

memorabilem. In ea) MSS. duo Ciaccon. Cibin. Lipſ. Vindobon. Pariſ. 1. Gud. Rehdiger. Prag. puto etiam Venet. et Havn. *memorabile,* ex quibus etiam τὸ *eſt* omittunt aliqui, vel τὸ *In* maiuſculae literae initio ſubiiciunt. Habent tamen *eſt* Gud. Prag. et videntur habuiſſe Vaticani. (*memorabile eſt.*) Chiſianus, notante

I. Gronovio, *memorabilis eſt. In ea.* Editiones veteres pleraeque *memorabile eſt. In ea;* Vadianae, Olivarianae, Schottus *memorabilis eſt. In ea;* 13. 39. 40. *memorabilem. In ea;* poſt reliquae *memorabilem. Eſt in ea.* In ed. 23. pallide atramento adſcriptum erat: *memorabilem. In ea.* TZSCHVCKE. Aldus: *ob multa memorabile eſt. In ea flumen Aegos.* Lego: *ob multa memorabilem. Eſt in ea flumen Aegos,* quia ſequitur ſtatim: *Eſt et Abydos. Eſt regio. Sunt Proteſilai oſſa,* conſueto ſchemate. PINTIANVS. Interpunge: *Eſt in ea fl.* SCHOTTVS. Legendum prorſus, ne quid pereat: *ob multa memorabilem. Eſt in ea.* Sic ſcripſiſſe Melam apparet ex ſequentibus. I. GRONOVIVS. Apte ſic utique et concinne propter ſequentia, ad quae etiam referre maluit Schottus ſupra ad verba *magno, Apollonia,* etſi ipſe aliter edidit. Sic ſupra §. 5. *ſimilis fuit. Hic Bizone,* et poſt in hac ſectione *eſt* in edd. quibusdam, veluti 11. 13. 20.

Aegos) Vindobon. cum ed. 11. *egos;* Lipſ. Gud. *egeos;* Prag. *Egiòs.* TZSCHVCKE. Huius civitatis nomen non ex parte, ſed integrum transmiſit ad nos Marcellinus [22, 8.] *Aegos potamos* relinquens, ut apud Graecos invenit, melius fortaſſe quam Pomponius Pliniusque. [4, 18. ſ. 11.] Praeterea legendum puto *fluvii Aegos naufragio claſſis Atticae inſignes.* Omnes enim Graeci auctores, qui huius urbis meminere, numero pluralium vocant. Strabo, [6, p. m. 168. ſ. 287.] Stephanus, Plutarchus, [in Alcib. c. 36. Lyſand. c. 9. et 12.] Xenophon, [hiſt. Gr. 2, 1, 13.] Ariſtoteles etiam libro primo Meteoron [c. I.] et complures alii, quos ne in re aperta tundam, conſulto praetereo, ſemperque praepoſita dictione *Aegos.* Qua propter et hic et in Plinio libentius legerim *Aegos fluvii,* quam retro. Hermolaum autem quis non miretur, qui lib. 4, c. 11. Plinii caſtig. legit in Pomponio *flumen Aegon,* dubitatque, ſitne *Aegon* ſcribendum an potius *Aègos,* quum nullus ſit auctor, qui

vel ſomniaverit quidem hanc urbem appellari *Aegon;* ſed omnes uno conſenſu *Aegos potami* appellent. Strabonis interpres in fine ſexti nolens Plinium ac Pomponium imitari *Caprae fluvium* inepte vertit. PINTIANVS. Recte hoc quidem, ſi Graecos audias. Sic praeter commemoratos Polyb. 1, 6. — Diodor. Sic. 13, 105. in. Pauſanias 3, 8. aliique. Attamen nec Graeci ſic ſemper loquuntur, uti in Scylace p. 28. Hudſ. Αἰγὸς ποταμὸς, niſi ſcribendi vitium quis putet, uti apud Herodot. 9, 118. olim ſic edebatur, quod Gronovius ex MSS. ad communem aliorum formam revocavit. Sed Latini, quando Latina voce hoc nomen reddunt, *Aegos flumen* praeferunt, uti Nepos in Lyſandro c. 1, 4. in Alcib. c. 8. in. in Conone 1, 2. Plinius 2, 59. ſ. 58. 4, 18. ſ. 11. diverſo ordine. Vid. Oudendorp. ad Frontin. 2, 1, 18. et Staveren in indice Nepotis h. v. Quare in noſtro non erat laceſſendum aut emendandum, licet ex Ammiano proferatur *Aegos potamos*, uſu nempe et vocabulo Graeco. Et ſic fere omnes MSS. teſte Tennulio et Oudendorpio apud Frontinum c. l. qui docet, aliorum olim exempla de ſingulari Graeco corrupta et iam emendata eſſe, vel emendanda, ut in Scylace c. l. idem Pintiani emendationem convincit.

inſigne. Eſt) Edd. 13. 20. *eſt, et Abydo* prava diſtinctione, ut ſupra libri multi. Vindob. omittit *eſt*. Prag. *etiam Abido;* Gud. *abido*. Idem et Prag. *Sextos;* Vatic. *et Seſtos*. Edd. 7. 8. *ſeſtos*. Pariſ. 1. *obiacens et Serſtos Leandri nomine pernobile*. Tum praeter Pariſ. 1. etiam Pariſ. 2. A. Gronovii MSS. quinque, Cibin. Vatic. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. *pernobile;* Prag. Pariſ. 2. ſubiiciunt etiam *eſt*. *Eſt*, atque prior praeterea *etiam regio*. Vulgata melius habere videtur, quam et exhibent quidam alii MSS. et editiones omnes. A. Gronovius ſubplendum putat *oppidum;* immo decepit libra-

tios vel neutrum praecedens, vel *eſt* ſequens compendio expreſſum.

in qua) Cibin. *in quam*, ut edd. 30. 32. 37. Tum Rehdiger. *in qua vice Perſarum*.

diviſas ſpatio pelagoque) Stultus ſenſus et Mela indignus. Nam quod dividitur pelago, dividi etiam ſpatio neceſſe eſt. Lego itaque: *diviſas Helleſponti pelago terras*. Nam et anguſtum mare fretumque dici etiam ſolet *pelagus*, ut in Hiſpania: [2, 6, 7.] *aperit deinde ſe anguſtiſſimum pelagus*. PINTIANVS. Tacitus in Vita Agricolae [c. 10.] *Britannia* [*inſularum maxima*] *ſpatio ac caelo in orientem Germaniae, in occidentem Hiſpaniae obtenditur.* Vt infra lib. 3. c. 6. *Gades a continenti anguſto ſpatio et veluti flumine abſciſſa.* Quid ſi legas: *plaga pelagoque terras.* Prudentius lib. 2. [v. 612.] contra Symmachum: *diſtantes regione plagae diviſaque ponto Litora conveniunt.* CIACCONIVS. De hac ſermonis redundantia iam ſuperius [ad praefat.] egimus, quae non opus eſt hic repetere. Tantum hoc monebimus, ſic quoque locuturn eſſe Tacitum in vita Agricolae, [c. 1.] cum de Britannia ait: *Spatio ac caelo in orientem Germaniae in occidentem Hiſpaniae obtenditur.* Male haec Lipſius corrigit. VOSSIVS. Nempe Lipſius diſtinctione mutata Taciti locum inluſtrare ſtudet, ut *ſpatio* referat ad *maxima*, *ac coelo* ad ſequentia; quae quidem ratio melior eſt, quam explicatio Buchneri, qua *ſpatium* eſt ſolum, *coelum* clima. Nuperrime tamen novus editor Engelius emendavit: *ſpatioſo intervallo*, quod non probo. *Helleſponti pelagus* vix usquam reperias. Magis adridet, ſi ex Latina conſuetudine pro ſpatioſo pelago exponas, vel, cum fretum tamen fuerit, forte ſic augere voluit facinoris audaciam, et periculum, ut non ſolum ſpatium interiectum fuiſſe dicat, ſed et pelagus. Ita his ſcriptis locum vidi etiam explicare Kap-

pitum, aut certe *ſpatioſo pelago.* Poſſis huc referre ex lib. 3, 5. in. *hiemes* (uti plerique legi volunt) et *rigor* i. e. *hiemes rigidae.* Pintiani tamen emendationem recepit Schottus. Pro *auſus* Prag. *auſibus.*

mirum) Deeſt in Gud. TZSCHVCKE. Eſt ludibrioſae copiae parentheſis, nec poteſt ab dexteritate Pomponii veniſſe. Mihi certe in MS. [Gud.] non occurrit prima vox. Quo indicio prodit haud dubie vera ſcriptura: *auſus pontibus iungere, atque (ingens facinus) ex Aſia in Graeciam pedes et non navigata maria transgreſſus eſt.* I. GRONOVIVS. Brevis, perſpicua et concinna eſt haec parentheſis, et quae totidem verbis apud optimos etiam occurrit ſcriptores. Gronovius tamen vocat *ludibrioſae copiae parentheſin.* Quia vero in vitioſo aliquo libro abeſt vox prima, ideo reſcribit: *atque (ingens facinus) ex Aſia* etc. Nihil nempe amat, niſi quod durum diſtortum et cacozelum ſit. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Falſo vitioſum librum illum vocat. Nihil reſtabat, niſi ut clypeum Antaei quoque diceret ab Mela dictum eſſe *mirum atque ingentem.* I. GRONOVIVS *in nota poſteriore ad h. l.* In Gudiano MS. ſine dubio prima vox excidit, quam agnoſcunt ceteri omnes. Et quis ad menſurae arbitrariae modum auctorum loca redigat, niſi graviora legem ferant. At et alii paſſim ad rem augendam vel efficacius declarandam adiectiva ſimilia adiungunt, nec Plautum quis reprehendit, dum Pſeud. 1, 5, 97. ſcripſit, *mirum et magnum facinus.*

non navigata maria) Forte *non navigato mari.* Cicero de Finibus lib. 2. [c. 34.] *Vt ſi Xerxes cum tantis claſſibus tantisque equeſtribus et pedeſtribus copiis, Helleſponto iuncto, Athone perfoſſo maria ambulaviſſet terramque navigaviſſet.* Et paulo poſt: *maria pedibus peragrantem, claſſibus montes.* CIACCONIVS. Credidi aliquando melius legi poſſe *non navigato mari,*

cuius coniecturae nondum me poenitet, nec, cur poenitere debeat, video; hoc eſt enim pedibus tranſiiſſe. Sic hoc ipſo capite de eodem Xerxis innumerabili exercitu: *et factus freto navigabili pervius*, licet ea, ut ſuppoſititia, furcis Pintianus eiicienda putet. SCHOTTVS. Melius *navigato mari*. IDEM. Neque hic quidquam mutandum. *Non navigata maria transgreſſus eſt*, ſimile eſt, atque illud Lucani [3, 244.] *duri populus non cultor Amani*. Paſſim tales occurrunt locutiones. VOSSIVS. Mira loquutio. Nam quod docte ex Lucano animadvertit Voſſius, id huc applicari non videtur poſſe. Aut, ſi poteſt, aeque ad ſententiam Schotti congruere poteſt, quam ad vulgatam lectionem. Proprie tamen non navigata maria erant ante Argo. Sed demus ſane, auctorem ſic ſcripſiſſe hactenus, et explicare velimus ex ſententia Voſſii; quo iſta copula? Longe melius ea nuſpiam foret. Imo debuit omitti, neque ferri ullo modo poteſt. Quare et Schottus neſcio quid haerens in praetermiſſis melius cenſebat *navigato mari*. Quod ut fortaſſe melius, ita qui probabitur a Pomponio veniſſe? Certe enim id melius, quam Voſſianum, quia particula *et* innuit hic aliquid ſequi ex oppoſitione τοῦ *pedes*, quod fit in lectione Schotti, non Voſſii; et omnino ſicut prima vox *pedes*, ſic et ſequentibus aliquot impendendae ſunt ipſi Xerxi. Ita enim ſolet Pomponius lib. 2. c. 7. *Continua litora et non pervium pelagus*. Et lib. 3. c. 6. *nefas et pro ſacrilegio habent*. Id ergo ut ſine noxa habeamus, leges poſt hac *pedes et non navigata maria transgreſſus eſt*. I. GRONOVIVS. Nihilo felicior eſt in his. Altera, quam dedimus, lectio, quae omnium librorum auctoritate fulcitur, caret inepta iſta macrologia, et ne ipſi quidem diſplicuiſſet Quintiliano. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* An in meo ſit inepta macrologia, docet locorum, quae citavi, ſimilitudo et exempla collecta in nota ad Prooem. Cod. Mediolan. habet *et nonaginta maria*. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori*. Captavit auctor verbum *transgreſſus*,

quod non modo ad itinera pedeſtria uſurpatum fuit, ſed etiam ad navigationem. Vid. Gellius 10, 26. de h. verbo. Ideo utramque rationem proficiſcendi apponit, alteram affirmativam nempe *pedes;* ſed quae non ſufficit, quum poſſit vel in *curru* vel in *equo*, tamquam oppoſitis modis proficiſcendi, hic intelligi, unde addit *non navigatu,* quae nempe ordinaria et conſueta erat ratio transeundi hinc ex Aſia in Europam. I. GRONOVIVS *MS.* 2. Senſus: maria transgreſſus eſt non navibus, ſed pedibus. Nihil mutandum. KAPPIVS *in indice ad v. navigare.* Senſus loci apertus eſt, nec tamen temere haeſiſſe in verbis videntur viri docti. Si enim *pedes* facta obpoſitione illuſtratur, *non navigata maria* minus apte reſpondent; ſin explicatio ſubeſt, languet particula interiecta. Praetulerim tamen emendationem Ciacconii et Schotti, quae et facilitate et loquendi uſu commendabilis eſt. Vulgatam tamen lectionem conſtanter ſervant libri, quos et relinquere nolui, dummodo in explicatione ne arguteris et ad primam navigationem referas.

Proteſilai) Vindob. *prothoſilai;* Prag. *protheſolay;* Cibin. Rehdiger. edd. 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Protheſilai.* Poſt Vindob. *conſacrata.*

Coëlos) Lipſ. *Schaeleos;* Vatic. 1. *Scaelos;* Vaticani alii *Scaleos* et *Sceolos;* Cibin. Vindobon. *Sceolos;* Venet. *Scaeleos;* Gud. *Scaelos;* Prag. *Scaleos;* Rehdig. *Scacalos;* Havn. *Scacleos.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Sceolos.* TZSCHVCKE. Scribendum *Coelos.* Plinius [4, 18. ſ. 11.] *Petenti,* inquit, *Melanem ſinum portus Coelos.* BARBARVS. Tò *s* ex *portus* male adhaeſit, et hinc depravatio ſecuta eſt. Proxime accedit verae lectioni Gud. Cap. 15. hinc incipit Vinetus.

excidio) Schottus ſcripſit *exſcidio,* quae voces ut et cognatae alibi etiam commutantur, ſenſu parum aut

minime diverſo. Vid. Drakenb. ad Liv. 5, 15, 9. Bunemann. ad Lactant. T. 1. p. 114. Rhodius ad Scribon. Larg. p. 164. Burmann. ad Virgil. Aen. 4, 425. praeter alios. Infra tamen 2, 7, 9. idem cum libris poſuit *excidio claſſis Perſicae.* Et ſic ſupra 1, 7, 2. *excidio rerum.*

et Cynoſſema) Tò *et* ignorant Vatic. Cibin. Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Rehdiger. Vindob. Gud. Prag. et edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae aliaeque cum Reinoldianis. Primus addidit A. Gronov. in ed. 44. ex Codd. ſuis (neglecto tamen Gudiano certe) et poſt retinuit Kappius cum ed. Norimberg. Equidem tot libris, iisque optimis etiam renuentibus propagare nolui, cum et ſic porro pergat noſter. Proximam vocem varie efferunt libri. Vatic. Lipſ. Pariſ. 1. Gud. Vindob. *cinoſema;* Venet. Rehdiger. *Cynoſema;* Cibin. *cynoſenia;* Prag. *Cinoſcema;* A. Gronov. ex ſuis notat *Cynoſſema.* Edd. 1. 3. 4. 5. 12. 16. 18. 19. 21. 24. 25. et Olivarianae pleraeque *Cynoſema;* 2. 9. 11. *Cynoſenia;* Vadianae poſteriores cum ſuis, etiam Vinetus Graecis literis κυνόσημα; 6. 7. 8. 10. 13. 15. 17. 20. 23. 35. 39. 40. 41. 42. et reliquae cum Reinoldianis *Cynoſſema.* TZSCHVCKE. Scribendum *Cynos ſema,* id eſt Hecubae tumulus, Strabo, [13. p. m. 409. ſ. 595.] Plinius, [4, 18. ſ. 11.] ceteri. BARBARVS. Κυνόσσημα geminato ſibilo Thucydides [8, 104. 105.] et Graeci. Auſonius [in epitaph. heroum 25.] *Quicunque hoc noſtrum* σῆμα κυνὸς *legitis.* Solin. c. 16. [ſ. 10.] *Extra Sigaeum Aſiae, in quo tumulus eſt, Cynoſſema dictus, Hecubae Sepulcrum, et turris Proteſilai delubro data.* SCHOTTVS. Κυνὸς σῆμα diviſe fere in Graecis auctoribus occurrit. Stephanus h. v. Κυνόσσημα. Librariorum errore ſimplex ponitur, ut in Diodoro Sic. 14, 84. ſ. Κυνόσημα, ubi alii recte habent. Sic *Cynocephalas* quidam in Floro 2, 7, 11. *Cynoſema* veteres

libri in Solino c. 16. ſ. 10. notante Delrione, Mart. Capella 6. p. 212. At multos, qui eius meminere, producit Boeſſius in miſcellan. p. 242. ſi quis conferre velit. Solent autem Graeci in huiusmodi locorum denominationibus, quae ex duobus ſubſtantivis componuntur, integra duo nomina retinere, veluti Μόψου ἑστία, Κυνὸς κεφαλαὶ, Ἡλίου τράπεζα, et alia. Vid. Salmaſius ad Solin. c. 43. ſ. 40. p. m. 586. Latini componunt ſaepe coniuncta et paullum immutant, ut *Hippocrene.* Praeſtat tamen hic Graecam rationem propius ſequi, et *Cynos ſema* ſcribere, Latinis quidem literis propter *e* in altera voce. In ſequentibus haec notata varietas: Vindobon. *ecube;* Prag. *Eccube;* Cibin. *ex frigora* pro *ex ſigura;* Gud. Rehdiger. Lipſ. Ciaccon. *in quem;* Lipſ. Vindob. *in qua;* Cibin. *deciderant.* Edd. 6. 7. 8. 10. *excepto.*

Madytos) Vatic. 1. Pariſ. 1. Vindob. *Mācidos;* Cibin. Pariſ. 3. Varr. in ed. 27. *Macydos;* Gud. *macedos;* Venet. *eſt deinde Mathios;* Rehdiger. *Mathidos;* Pariſ. 2. *Madytos;* Prag. Lipſ. et Vatic. 3. omittunt plane verba: *Eſt Madytos — Helleſpontum.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Macidos;* 15. 17. 20. 23. cum Cod. Venet. *deinde Mathios;* 38. et Lugd. 1605. *Macida;* Vinetus, Voſſius ceteri *Madytos.* TZSCHVCKE. Ex Demoſthene [pro corona p. 256. Reisk.] *Madytos* legendum, non *Macydos.* CIACCONIVS. *Matydos* leg. H. Stephano [in praef.] videtur; aliis *Malidos* ex Stephano de Vrbibus. SCHOTTVS. Pro *Macido Madytum* repoſuimus ex omnibus. VOSSIVS. Neſcio, qui ex Stephano *Malidos* legere velint, cum is habeat Μαδυτὸς et Μάδυτα. Poſterius, quod hic poſuerunt duae editiones neutro genere exhibent notit. eccleſ. notante Ortelio h. v. et Holſtenio ad Stephan. p. 195. Hic Codices omnes terminationem in *os* ſuadent, quam frequentant veteres auctores; tum et

Madytos ex his et quibusdam MSS. recte receptum eſt: Alibi iſta vox in *Abydos* tranſiit mutata, veluti in Livio 33, 38, 8. ubi *Madytos* repoſuit primum Glareanus probantibus aliis, in Herodoto 7, 33. Tzetze ad Lycophron. v. 1432. Alias depravationes dabit Liv. 31, 16, 6. Dare etiam hoc nomen vult Gronovius Scylaci p. 67.

Eleus) Cibin. *heleus;* Gud. *helous quem;* Venet. *Eleos;* Rehdiger. omiſſo antea *eſt*, *Eleusque;* Pariſ. 1. 2. 3. *Eleus;* Vatic. 1. non habuit; alii cum ſuis. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Helleus;* 13. *Elaeus;* 16. (Vadianus) 18. 21. 22. 24. 25. reliquae *Eleus.* 'Sic melius ſine adſpiratione, quam nec cum Graecis Latini et hic MSS. agnoſcunt. TZSCHUCKE. Dupliciter ſcriptum invenio, ſine diphthongo et cum diphthongo *ae* in ſecunda. Cum diphthongo ſcribunt Ptolemaeus, [3, 12.] Stephanus, Thucydides. [8, 102 ſqq.] Sine diphthongo Strabo in ſelectis, [epit. lib. 7. extr.] Pauſanias, [1, 34. 3, 4. m.] Herodotus, [6, 140. 7, 21. et 33. ante Gronovium] Arrianus, [de exped. Alex. 1, 11, 8. 10. olim] Xenophon, [Hiſt. Gr. 2, 1, 20.] Plutarchus, Philoſtratus, [in Heroic. praef. 3.] Demoſthenes [contra Ariſtocr. p. 672, ed. Reisk.] et alii. PINTIANUS. Ἐλαιοῦντα et Ἐλαιοῦσσαν etiam alii veterum oppidum iſtud adpellarunt. Perperam tamen, cum Ἐλεοῦς verum fuerit nomen. VOSSIUS. Mutavit igitur Voſſius opinionem, qui olim ad Scylacem p. 68. ed. Gronov. vellet Ἐλαιοῦς. Veteres huius oppidi ſcripturam variaſſe, ſatis docent loca a Pintiano indicata, quorum numerus augeri facile poteſt. Sic per diphthongum etiam Scymnus Chius v. 706. Harpocration p. 144. h. v. auctor. Etymol. M. h. v. Procopius de aedific. 4, 10. f. Plinius 4, 18. ſ. 11. Per ε Suidas h. v. Diodor. 13, 39. 49. Galen. de antidot. 1. p. 426. Baſil. In aliis variant codices. Sed et docti viri in diverſas abeunt partes. Alii utramque ratio-

nem adferunt, uti hic Pintianus, Cellarius in Geogr. ant. 2, 15, 34. Holſten. ad Stephan. p. 109. Harduin. ad Plin. c. l. Weſſeling. ad Diodor. 13, 39. Diphthongum alii probant, in quibus Waſſius ad Thucyd. 8, 103. Gronov. ad Herodot. 6, 140. Valckenar. ad 9, 116. et in primis Drakenborch. ad Liv. 31, 16, 5. Ex numis diverſitas illa dirimi non poteſt, cum in iis non occurrat. Nam quod quidam ferunt Ἐλαιουσιων, pertinet potius ad Elaeuſam, parvam Ciliciae inſulam, cuius paſſim etiam auctores faciunt mentionem, quamquam ad noſtrum oppidum retulit Guſſeme in Diccion. Vol. 3. p. 124. et quidam alii. Voſſius etiam hic, recte improbante contra Hermolaum Pintiano. Equidem duplicem ſcripturam invaluiſſe puto, atque ſic a vulgari tantum non omnium editionum diſcedere dubitavi.

§. 8. *impellit)* Edd. 1. 9. *impellitur*, uti fit paſſim. Rehdiger. Lipſ. *ſubmotas*, quod repoſui; τὸ *ad* excidit in ed. Reinold. 1775.

quod Sunium) Rehdiger. *ſummum;* Prag. *ſunnium;* Gud. *Sinuſum;* Vindob. *quod vel ſinum.* Tum Cod. Ciaccon. Lipſ. Gud. *vocant*, uti fit ſaepe. Sic 1, 1, 2. *nominant* et *nominantur*, ubi vide.

praevectisque) Pariſ. 2. *pervectis;* Pariſ. 3. *pervectisque;* Prag. *provectisque;* Vindob. *prevectisque;* A. Gronov. MSS. et quem ſe conſuluiſſe adfirmat Oudendorp. ad Iul. Caeſ. de B. C. 3, 26. quibus accedit Cod. Ciaccon. et reliqui ex meis *praevectisque*, nec aliter edd. etiam vetuſtae, praeter 13. in qua *praetervectisque*, usque ad Voſſium, qui primus ex recentioribus dedit *praetervectisque*, cum Reinoldianis ad ed. A. Gronovii 45. in qua primum rediit *praevectisque*, quod reliquae retinuerunt. TZSCHUCKE. Melius *praetervectis*, ut ſupra in Troade: [1, 18, 2.] *quod praetervectos ſinus excipit*

non parvus; et non multo ante: [hoc cap. §. 5.] *et Tiriſtris promontorium, quod praetervectos alter Ponti* etc. PINTIANVS. *Praevectis* etiam legi poſſet, ut ſupra lib. cap. 2. [2, 3, 6.] *Ab eo ad Sunium tendentibus illa praenaviganda;* et cap. 4. *Hunc enim praegreſſos Piceni litora excipiunt.* CIACCONIVS. *Praevectisque* merito tuetur Oudendorpius ad Iul. Caeſ. lib. 3. de B. C. c. 26. §. 1. [et ad Sueton. in Caeſ. c. 37.] A. GRONOVIVS. Sic alibi etiam variatur, de quo vid. Burmann. ad Sueton. Iul. cap. 37. et Gronov. ad Liv. 24, 44, [non 44, 25.] 10. 25, 27. f. et 29, 32, 8. quos laudat Oudendorp. c. l. Ita vero ſaepe *praevehi* occurrit, uti apud Lucan. 7, 342. (etſi ibi Burmann. tuetur *provehi,* cum quo commutari ſolet) 9, 1003. 10, 308. Plin. epiſt. 1, 8. Tacit. Annal. 2, 6. f. Silius Ital. 5, 170. 7, 117. Claudian. de raptu Proſ. 2, 122. Virgil. Aen. 7, 166. ad quae loca etiam de variatione conſuli poſſunt viri docti. Eodem modo dicuntur *praegredi* (Mela 2, 4, 6.) *praelegere* (Germanic. in Arat. v. 357.) *praefluere* (Plin. 4, 4. ſ. 3. 5, 21. ſ. 25.) et ſimilia. Cf. Oudendorp. ad Frontin. 2, 2, 10.

Maſtuſiam) Vatic. 1. Voſſ. 1. Mediolan. Chiſ. Cibin. *Maſſuſiano;* Voſſ. 5. A. Gronov. Venet. Pariſ. 2. *in aſſuſia;* Prag. Vatic. 3. *in Aſſuſia;* Rehdiger. *Muſſuſſiam;* Pariſ. 3. Gud. *in Aſſuſiacum;* Vindob. *in aſſuſiacum vel in Aſſuſiano;* Lipſ. *maſthuſiam eſt ſinus intrandus;* alii cum conlatis. Edd. 1. 5 9. 11. *in Aſſuſiacum;* 2. *in Maſſuſiacum;* 3. 4. *in aſtuſiacum;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. reliquae *Maſtuſiam; tum;* Vinetum ſecutus iterum poſtea expulit A. Gronovius in ed. 45. quem ſecuti ſunt poſteriores. TZSCHVCKE. Scribo, *praevectisque Maſtuſiam, tum ſinus intrandus,* hoc eſt, is qui Melas dicitur; id et ſequentia, et Ptolemaeus [3, 12.] docebunt; ſed et Plinius [4, 18. ſ. 11.] et Strabo. [2. p. m. 63. ſ. 92.] BARBARVS. To tum otioſum plane

eſt in hoc nexu et moleſtum. Ex ultima ſyllaba male percepta originem traxiſſe videtur, quare et codices quidam ignorant.

Cherſoneſi) Cibin. Lipſ. Gud. Rehdig. Prag. *Cherſonenſe;* Vindob. *Cherſoneſe.* Edd. 1. 2. 9. *Cherſonenſe;* 13. 35. *Cherſonenſi;* 14. *Cherſoni.* Sic *Cherſonenſus* multi codices in Frontino 1, 4, 13. Hirtio de B. Aex. c. 10. Cf. mox ad *Alopeconneſum.*

alluens) Voſſ. 3. *ăluens;* 4. *aluens;* mei *abluens,* uti editiones ad ed. A. Gronovii 45. in qua prodiit *alluens,* quod poſt ſervatum eſt. Confuſio nota, de qua ad 1, 4, 4. 2, 1, 6. Dedi et hic *adluens,* unde vitii origo adparet.

iugo facie —) Rehdiger. *phace;* Vindobon. *phacie;* Cibin. *phaciae,* quod et in Vatic. fuiſſe videtur. Edd. 6. 7. 8. 10. *facile,* pro quo in ed. 6. docta manus emendaverat *facie;* 15. 20. 23. *Phaciae;* 17. *Phacie.* Schottus ita hunc locum expreſſit: *longo muro Macrutichus includitur.* TZSCHVCKE. Caſtigandum: *iugo Pallenes includitur.* Nam ſecundum Pomponium et ſinus Melas et tota Thracia Pallene terminantur. Eſt autem *Pallene Cherroneſus* et urbs et mons auctoribus Apollonio in primo [v. 599.] et eius Enarratoribus, praeterque Dionyſio Byzantio, [v. 259. et 327.] qui iugi Pallenes meminit. Alioqui Mela et in his, quae longe porriguntur, absque montium mentione utitur hoc nomine *iugum,* ut in tractatu Cypri. [2, 7, 5.] *Cyprus,* inquit, *ad ortum occaſumque ſe immittens recto iugo inter Ciliciam Syriamque porrigitur.* PINTIANVS. Pomponius lib. 2. c. 6. in Hiſpania: *illud iam in occidentem et Oceanum obliquo iugo excurrens.* Aldus habet *Phacie vallis;* ſed aliter habet meus Liber, ut ipſe Mela lib. 3. c. 3. *vagum atque diffuſum facie amnium ſpargitur;* et lib. 2.

c. 1. *et* (terra) *quaſi in mucronem longa colligens latera, facie poſiti enſis allecta eſt.* CIACCONIVS. Repone *longo muro Macrutichus* ex Plinio. [4, 18. ſ. 11.] Vulgati *iugo facie vallis includitur;* vitioſe, quod nihil veri inde eruere queas. Quid Pintianus tentarit, *iugo Pallenes includitur*, in promtu eſt legere. SCHOTTVS. Mirifice hic locus vexatus eſt a multis. Nos veterem lectionem reduximus. Sic ſuperiori quoque capite locutus eſt de Achillis inſula: *facie poſiti enſis allecta eſt.* Sed et infra de ſinu Codano: *facie amnium ſpargitur. Iugum* vero vocat littus illud excelſum, quo Melas ſinus utrimque praecingitur. Etiam alibi ſic porrecta littora aliisque oppoſita ſub iugi nomine deſcribit; de Cypro quidem inſula, *quod recto iugo inter Ciliciam Syriasque porrigitur.* Iunonis vero promuntorium inquit, [2, 6, 9.] *obliquo iugo excurrere*, adverſum Ampeluſiae. Atque quidem haec eſt vera huius loci interpretatio. Pintiani vero coniectura: *iugo Pallenes includitur*, ne excuſari quidem poteſt. Nempe et ipſe et multi alii eruditi ita male mentem Dionyſii Halicarnaſſenſis [1, 47. f.] perceperunt, ut, quae hic de Pallene Macedonica dixit, illi de hac Thraciae Cherſoneſo ſint interpretati. Licet vero ipſi hoc nomine reprehendendi ſint, non tamen ab omni culpa immunis eſt Halicarnaſſenſis, quod errori huic tam opportunam cauſam praeſtiterit. Quamvis enim e toto loco manifeſte adpareat, illum de Pallene Macedonica agere, ita tamen de ea loquitur, ut nemo non primo adſpectu illum de hoc Thracum Cherſoneſo ſermonem facere exiſtimet. Ait enim de Aenea: Ἐπειδὰν παρεσκευάσθη τὸ ναυτικὸν αὐτῷ, διαπλεῖ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπὶ τῆς ἔγγιστα κειμένης Χεῤῥονήσου τὸν πλοῦν ποιούμενος, ἣ πρόκειται μὲν τῆς Εὐρώπης, καλεῖται δὲ Παλλήνη. Navigantibus enim in Helleſponto, ecquid ulla Cherroneſus erat propior, quam haec Thraciae? Quorſum ergo Pallenen proximam facit, quae aliquot dierum navigatione hinc aberat? Fatendum eſt igitur,

vel erraſſe Dionyſium et confudiſſe utramque hanc Cherſoneſum, vel impegiſſe in artem ſuam, et non ſatis diſtincte eſſe locutum. Ratio, quamobrem multi has Cherſoneſos confuderint, ea eſt, quod utraque dicatur Thraciae. Itaque Stephanus et alii Παλλήνην vocat πόλιν Θρᾴκην. Nempe quia Thraces aliquando eam tenuere. Sciendum enim, ut olim Graecia dicebatur, ubicunque eſſent Graeci, ita quoque Thraciae nomine veniſſe omnia ea, quae aliquando Thraces inhabitavere. Hinc fit, ut non tantum pleraque Macedoniae loca, ſed et Theſſaliae et Atticae, quaecunque Eumolpus Thrax tenuit, Thracia ſaepe nominentur. Atque haec quidem hactenus, unde innumera veterum loca, Poetarum praeſertim, illuſtrari poſſunt. Ceterum et hoc quoque monendum, in verbis Dionyſii aliud quoque eſſe mendum, ſcribendumque, τῆς Εὐρωπίης, non Εὐρώπης, quod ineptum hoc loco. Europia eſt regio Macedoniae, ſic dicta ab Europo urbe. Huic regioni obiacet Pallene. VOSSIVS. Aliena utique eſt Pintiani emendatio, non ſolum quia fit praeter codices et neceſſitatem, ſed et Melam facto ſaltu ad remotiora inde loca abripit. Quem vero ordinem teneat in ipſo recto curſu, infra adparet. Schotti lectio et ipſa nimis a librorum veſtigiis recedit, vinculisque conſtrictum Melam in via retinet. Senſus omnino hic eſt: Sinus ille veluti vallis undique montoſi litoris iugo incingitur, atque ita, quod ſolet, loci formam et ſpeciem breviter et luculenter deſcribit.

ex fluvio, quem) Prag. *flumine, quem;* ed. Lugdun. 1605. *accepit.*

Melas) Prag. *Melasdens duas;* Cibin. *Melis.* Ed. 1. *Melias;* 2. 9. *Mellas.*

Alopeconneſum) Vatic. Gud. Prag. Vindobon. *alopoconeſum;* Lipſ. *alopoconneſum;* Rehdiger. *alopoconenſum;* Cibin. ut Boccat. de maribus ſ. v. Maſſuſianus

ſinus *alopochonenſum*. Edd. 1. 2. 3. 4. 11. *Alopoconenſum*; 5. 9. *Alopoconeſum*; 10. *alapeconeſum*; aliae vel *Alopeconeſum*, uti Vadianae, vel, ut etiam recentiores, *Alopeconneſum*. TZSCHVCKE. Scribe *Alopeconeſum*. [ita ed. 1493. non ut Gronovius per duplex *n*] BARBARVS. Inſula haec eſt Straboni, et *Aloneſus* lib. 9. [p. m. 300. ſ. 436.] Stephano etiam civitas. Non ſequor igitur eos, qui *Callipolim* contra libros repoſuerunt. SCHOTTVS. Falſo huc refert Schottus Aloneſum Strabonis, quam hic diſerte Magneſiae obiectam dicit. Nec, quae fuit in Thraciae vicinia *Aloneſus* huc pertinet, a qua noſtram Plinius 4, 23. ſ. 12. diſtinguit et ſitu et nomine. Qui vero Callipolim Melae obtrudere voluerit, etſi recte reprehenditur, ignoro. Simplici *n* effert Stephanus h. v. et ſub Κάληρος, item Harpocration h. v. Duplici *ſ* Demoſthenes pro corona p. 256. et in Ariſtocrat. p. 675. ed. Reisk. Scymnus Chius v. 705. Suidas h. v. Livius 31, 16, 5. (ubi tamen variatur) Plinius 4, 23. ſ. 12. Ex numis nihil efficitur, cum vocem integram non exhibeant. Quod Berkelius ad Stephan. p. 108. ex numo C. Caeſ. Auguſti adfert Ἀλωπεκονίσιον, qua id fide fecerit, ſtatuere non poſſum. Simplici etiam legiſſe videtur in Demoſthene Harpocration. Auctores noſtri parum ſibi in hac compoſitione videntur conſtare, Stephano excepto, qui praefert ſimplex, et ſic *Proconeſus*, *Haloneſus*, *Hipponeſus*, *Elaphoneſus*, *Arconeſus*. Plinius in eodem loco, ubi legitur Alopeconneſus, dat etiam Haloneſos et Arconeſus, ſed et Pateronneſos. Sed cum eadem forma ſine haeſitatione ſcribatur Peloponneſus, receptam hodie lectionem adtingere dubitavi, in primis cum Strabo duplex *n* poſt uſum obtinuiſſe ſcribat 13. p. m. 425. ſ. 618. veluti *Hecatonneſus*, *Myonneſus*, *Proconneſus*, *Halonneſus*. Cf. ad 2, 7, 3.

et in altero) Tò *in* omittunt edd. 6. 7. 8. 15. 17. 20. Tum Venet. *et in altera parte litoris ſitam*;

Vindob. *Iſthini litoris litam.* Edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 28. ut Cod. Lipſ. *littoris;* ſed ante Vadianum iam 13. *littore.* Porro pro *Iſthmi* Cibin. *yſthmi;* Lipſ. Rehdiger. *Hyſtmi;* Prag. *Hiſtmi;* Gud. *Iſtmi*, nota depravatione. *Litoris* ſine dubio accommodarunt ad *Iſthmi.*

Cardiam) Cibin. Lipſ. *Cardian*, uti ed. 43. Prag. *cardina;* Pariſ. 1. *cadiam.* Alii *Cardiam.*

eximia eſt Aenos) Voſſ. 1. Cibin. *Eſt et Enos eximia;* Vindob. *exima;* reliqui, in quibus Auguſtinor. *eximia*, uti edd. omnes. TZSCHVCKE. Pro *eximia* legendum forte *extra*, id eſt, extra ſinum, ut h. l. c. 4. et 5. vel *extra eam.* Vide Herodotum lib. 7. [c. 58.] et Ammianum Marcellinum fol. 566. [22, 8.] Euſtathius ad Dionyſ. [v. 538.] Αἶνον in Melanenſi ſinu eſſe ait. CIACCONIVS. Forte: *Extra eſt Aenos.* SCHOTTVS. *Eximia eſt Aenos)* In quibusdam libris deeſt vox prior. Forſan ſcriptum fuit: *Exin eſt Aenos.* VOSSIVS. Certe vacuum eſt illud epitheton in urbe, quam tot magis eximiae comitantur vel antecedunt. Vnde etiam merito id ſibi diſplicere oſtendunt viri docti, ſed Voſſiana coniectura, praeterquam quod ab genio Pomponii aliena eſt, non utentis illo adverbio, niſi in deſcribendis urbibus ordine in recto litore poſitis, non item ſinu diſtinctis, etiam refellitur ab poſtrema litteris, quae in omnibus ſcriptis exſtans credi non poteſt adiecta fuiſſe ab ſciolo et expelli debere. Potius error cenſeri debet in quinque mediis lineolis *imi*, et ex illis accreviſſe aliquas praeter mentem auctoris, quum librarii invenirent *excita.* Inde putantes litteram *m* excidiſſe ita ſuppleverunt. Nam Mela dederat *extra eſt*, nempe ſinum, ut recte coniiciebat quoque Schottus. Ea vocula ſemper utitur poſt finitum ſinum. Lib. 2. c. 4. *Sinus eſt continuo Apulo litore incinctus. Extra Sipuntum.* Et hoc exemplo utitur ipſe

Voſſius, dum lib. 2. c. 4. vidit in MSS. legi *ſuperita* pro *ſuperna*. Immo hac duarum lineolarum occaſione lib. 2. c. 2. in *Tritonice* degeneravit *tum Tomoe.* Et videntur ſane vel ſcribae vel editores valde liberales fuiſſe in donanda Pomponio littera *m.* Nam ſic edi video lib. 2. c. 3. *Peloponneſos — platani folio ſimillima*, ubi ipſe in MS. reperi *ſimilia*, quum in Chiſiano clare habeatur *ſimilis*, quae vera lectio, et ſic quoque citatur ab Pintiano in caſtigationibus, ut haud dubitanter id ipſum revocari debuerit. Lib. 2. c. 6. *Virgi in ſinu, quem Virgitanum vocant. Extra Abdera* etc. Lib. 3. c. 1. *In proximo ſinu portus eſt* etc. *extra Iunonis ara templumque.* I. GRONOVIVS. Eximiam vocat, quod ab Aenea condita crederetur, quomodo et Virgilius, [Aen. 3, 18.] quamvis ex Homero contrarium conſtet. Oppidum quidem non admodum magnum, aetate tamen Melae inter everſas bello Macedonico pleraſque fere in hoc litore civitates etiamnum illuſtre, utpote libertate donatum a Romanis, nec Polydori tantum tumulo, ſed et Caepionis ſepulcro, quod in medio huius foro exſtruxerat Vticenſis Cato, et multis quoque aliis Romanorum ornatam operibus, quorum etiamnum ſuperſunt veſtigia. Si cui haec non ſatisfaciant, monui legendum forſan eſſe *Exin*, vel *Exinde eſt Aenos*, etſi contra alte clamat Gronovius. — Non Mela tantum, ſed et quot ſunt vel olim fuere ſcriptores, cum orae maritimae loca recenſent, fideliter ſemper perſequuntur litus, nullo habito diſcrimine, utrum illud magnis, minutis, aut etiam nullis inflectatur ſinubus; ſive etiam recta ſive curva ſint litora, unum tantum admittunt ordinem, unamque, quamdiu continua ſunt, deſcribunt lineam. Vndenam Gronovius *exin* rectum ſignificare litus? Porro ſi quis Pintiani [Schotti] probet lectionem legentis: *Extra eſt Aenos*, per me licet, ut unusquisque pro captu ſuo ſtatuat. Ego vulgatam omnium librorum auctoritate confirmatam retinendam cenſui. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Redit ad ſuum

exin vel *exiude*, — et tum rogat, undenam hauſerim *exin* rectum ſignificare litus. Nonne hoc dixi? Tamen veneror ſenem et illi ſatisfacio ex cap. 4. huius libri, ubi, poſtquam dixit, a Pado ad Anconam tranſiri Ravennam, Ariminum, Piſaurum, Faneſtrem coloniam ſine notabili terrae receſſu et in recto litore, pergit: *Exin illa* etc. Vnde ſimul patet, fatue ab Voſſio cogitatum lib. 3. c. 6. *Exin Scandinovia.* I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Senſus: Aenos eſt memoria digna, digna, quae nominetur, non per ſe, ſed quia condita eſt ab Aenea. Niſi enim tam illuſtrem auctorem habuiſſet, a Mela non nominata fuiſſet. Sic Valerius Maximus 6, 9, 9. de Ventidio Baſſo hanc vocem adhibet. Sic *Cyllene* vocatur inſignis, quod Mercurium ibi natum arbitrantur 2, 3, 136. Cf. 1, 18, 33. 1, 15, 18. 2, 2, 116. 2, 3, 19. et 144. et 92. 2, 4, 105. 2, 7, 160—162. Male ergo Ciacconius, Schottus, Voſſius et Iac. Gronovius textum mutare et legere malint *exin* vel *extra*. KAPPIVS. Repetiit idem ſummam huius notae ad Valer. Max. c. l. Si retineas vocem *eximia*, quod iubent libri omnes, non nimis acriter inhaerendum eſt uſitatae eius ſignificationi, quae plus valet. Facit tamen Aeneae celebritas, ut ferri omnino poſſit. Alias in progreſſione rectius deſideres *extra*. Pro *Aenos* Cibin. Vindob. Prag. *enos*; Cibin. totum locum ſic exhibet: *Eſt et enos eximia ab aenea.*

circa — Cicones) Vindobon. *circum*; ed. 3. exemplar ex correctione *citra*; Vindob. *aebrum*; Lipſ. Prag. *ebrum*; Cibin. *cychones*; Rehdiger. *cycones*; Prag. *ciccones*. TZSCHVCKE. Lego: *Citra Hebrum Cicones*; ſequitur enim *trans eundem Doriſcos*; confirmatur quoque auctoritate Herodoti. [8, 59.] PINTIANVS. Speciem utique habet haec Pintiani emendatio ab ipſo Mela inducta, facilisque fuit commiſtio, de qua cf. Drakenb. ad Sil. Ital. 16, 661. et Liv. 21, 48, 6. Attamen non opus eſt vulgatam deſerere, quia auctores in utraque ripa

eos oſtendunt, uti Herodotus c. l. Plinius 4, 18. f. 11. omninoque iſta iuxta Hebrum regio iis adſignatur. At de Doriſco urbe ſitum alſter definire non poterat.

Doriſcos) Vindob. *doriſchos*; Vatic. 3. Prag. Havn. *Dorificos*; Cibin. *choriſcos*; Gud. *doriſicos*. Sic porro Lipſ. Rehdiger. *Xerſem*; Vindob. *Xerſeni*. Ed. 1. *Xerſen*; 2. 9. 15. 20. *Xerſem*.

quia — menſum) Vatic. 3. Venet. Havn. Prag. *quia invento ſpatio numerare non poterat, menſum*; Pariſ. 2. *quia numero non poterat, invento ſpatio menſum*; Pariſ. 1. *quia numero non poterat, menſurare ferunt*. Alii receptam lectionem exhibent. TZSCHUCKE. Vide, num ſincerior ſit lectio quorundam codicum ita legentium: *ubi Xerxem copias ſuas, quia numerare non poterat, menſum ferunt.* VOSSIUS. Ita vero perit loci concinnitas ex obpoſitione nominum uni verbo accommodatorum, nata. *Menſum* propius adficit vicinum, longius, remotum, uti ſaepe fit in ſimili nexu.

deinde) Gud. Vindob. *dein*, uſitata commutatione. Cf. ad 1, 2, 2.

Serrium) Voſſius ex ſuis omnibus notavit *Seriphion*; Cibin. *Seripion*; Vatic. 1. Gud. Havn. *Seriphion*; Pariſ. 3. *Serriphion*; Rehdig. *Seryphion*; Vindob. *ſeriphon*; Vatic. 3. Lipſ. *Sirifion*; Prag. *Syrifion*; Venet. *Sityphion*; Pariſ. 2. *Siriſium*; Pariſ. 1. *Strifion*. In ed. 23. lectioni Vatic. 1. *Seriphion* pallidiori atramento ſubſcriptum erat *Seriphiorum*, quaſi prius ex contractione ortum. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Seriphion*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 16. 17. 18. 21. 22. 24. 25. Olivarianae cum recentioribus *Serrium*; 15. 20. 23. poſteriores Vadianae, 30. 32. 37. *Serium*; 13. *Serrhium*. TZSCHUCKE. *Seriphium)* Scribi poteſt *Serrium*, [ſic ed. 1493. non

Seriüm, uti A. Gronovius] ut in Plinio [ad 4, 18. ſ. 11.] monſtravimus, aut *Zerynthium* ex Lycophrone [v. 77.] ac Nicandro, [Ther. v. 462.] qui proximum Zonae antrum Hecatae dicatum ita nominavit. BARBARVS. Ante Hermolaum *Seriphium* [— *on*] legebatur. Solinus c. 10. [ſ. 16.] de Orpheo *quem ſive ſacrorum ſive cantuum ſecreta in Sperchio promontorio agitaſſe tradunt.* Marcianus Capella lib. 6. [p. 212. Grot.] *Nam in Spartio promontorio ille vitam aut ſacris, ut aiunt, impendit, aut fidibus.* CIACCONIVS. Omnes libri legunt *Seriphion*, unde vulgatam lectionem excuderunt. Sed arbitror Melam ſcripſiſſe Zerynthum. Promuntorium hoc dictum ab antro Zerynthio ſito in eodem monte. Mons ille conſitus eſt nemoribus iſtis, quae Orpheus illuc cantu ſuo transtulit. Ὀρφέως δρύες illic memorantur, ſub quibus antrum Zerynthium viſebatur, teſte Nicandri ſcholiaſte. [ad c. l.] Sed et urbem Zerynthum illic memorat Stephanus, et templum Apollinis Livius [38, 41, 4.] et alii. Huic vero monti viciniſſimam fuiſſe Zonam, teſtantur omnes. Non poteſt itaque veritas huius lectionis in dubium vocari. Solinus *Sperchium* vocavit hoc promuntorium, vocabulo corrupto ex *Seriphion* Melae, unde adparet, quam vetuſtum ſit iſtud mendum. Nempe ignotum erat librariis promuntorium Zerynthium, et forſan aliquid legerant vel apud Tacitum, [Annal. 4, 21. extr.] vel alios, de ſaxo Seriphio, ideoque illud tamquam notius ſubſtituerunt. Idem vero eſt et Serrium et Zerynthium promuntorium. VOSSIVS. Retinuit tamen Voſſius in ipſo contextu Serrium, neque ego inde diſcedendum arbitror. Zerynthium promontorium nusquam reperi. At vetuſti auctores antrum celebrant Hecatae conſecratum. Vid. Lycophr. v. 77. et ex eo Stephan. h. v. ut et Schol. Nicandri c. l. Tzetzes ad Lycophron. v. 449. Venerem etiam ibi cultam narrat, et Livius 38, 41, 4. *Zerynthium templum Apollinis.* Multi tamen Zerynthum ſive urbem, ſive, quod plerique habent,

antrum etiam in Samothrace ponunt, ubi quidem Hecates et Corybantum ſacra frequentabantur. Sed cf. qui plura dabunt Berkelius ad Stephanum p. 375. itemque Holſten. p. 127. Cellarius in Geogr. ant. 2, 15, 22. et 92. Potter. ad Lycophron. v. 77. Bochartus in Chanaan 1, 12. qui ambo pugnant pro Samothracia. Adtigit etiam eum veterum diſſenſum Schol. Nicandri ad c. l. Ex iis, qui Thraciae ipſi tribuunt, Livius c. l. in Aeniorum finibus ponit. At ſi vel ſitus conveniat, non tamen negligendae ſunt codicum voces, quae quidem depravatae *Seriphion* et ſimilia acclamant; ſed ita tectum lateat Serrium potius quam Zazynthum. Quam coniecturam adiuvant libri Liviani quidam 31, 16, 6. qui *Serpheum* et ſimilia edunt. Serrium prope Zonen ponit Herodotus 7, 59. et Plinius 4, 18. ſ. 11. Cf. etiam Demoſth. in Philipp. 3. p. 114. ed. Reiſk. prope Doriſcon Livius c. l. et Demoſth. in Philipp. 4. p. 133. Accedit momentum non leve, quod Herodotus c. l. ἄκρην ὀνομαστὴν vocat prope Doriſcon et Zonen, Appianus de B. Civ. 4, 101. f. prope Doriſcon ὄρος et poſt c. 102. προύχειν εἰς τὸ πέλαγος. Ceterum Graecis uſitate Σέῤῥειον, unde in Latinis efferri poteſt aut *Serrheum*, quod praetulit in Livio c. l. Drakenborchius codicum indicia ſecutus, aut *Serrhium*, quod propter noſtrorum librorum monita, adſpiratione tamen non aeque neglecta, dedi. Probavit hanc lectionem etiam Salmaſius ad Solinum ad c. 10. ſ. 16. p. m. 113. quam corruptione ortam putat ex *Serphium* pro *Serrhium* confuſione τῶν r et p nota. Sic in Iulii Capitolini Maximo et Balbino c. 1. Palat. *Arpianus* pro *Arrianus*. Sed vid. Salmaſ. ad cap. proximum p. m. 122. Drakenb. ad Liv. 23, 1, 6. et quos memorat. Poſui ad Codices certe propius *Serrhium*.

et quos) Sic omnes codices, quos conſuluerunt Stephanus, (in praefat.) Salmaſius (ad Solin. c. 10. ſ. 16. p. m. 113.) et ego adhibui. Tantum Lipſ. *et quod*; Prag.

ecco cantem. Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *ex quo*; Vinetus, Schottus ceteri *et quo.* Poſſit quidem *ex quo* defendi, certe intelligi ex Palaephato cap. 34. Ita enim ille, Ὀρφεὺς, inquit, κιθαρίζων ἄγει τὴν ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους. Sed cum undique ex locis vicinis adtracta nemora ſecuta fuerint, MSSti *et quo* tueantur, orationis etiam forma et nectendi ratio adiuvet, recte haec lectio revocata et ſervata eſt, quam et defendit Salmaſius c. l. Senſerunt ipſi editores quidam, in iis Olivarius cum ſuis, praeeunte ed. 24. hiulcam eſſe narrationem, quare et *Zone* poſuerunt, (quod et ex MSS. quibusdam in nota proxima Voſſius refert) alii facile ſentire poterant aut debebant. Sic vero 2. 7. 5. *Paphos, et quo primum ex mari Venerem egreſſam accolae adfirmant, Palaepaphos.*

ſecuta narrantur) Vindob. *etiam nemora narrantur*; Lipſ. Prag. *etiam* omiſit; Gud. *eſt memora*; alii, in iis Vatic. 1. Cibin. *ſecuta narrantur etiam nemora.* Editiones varie legunt; 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 16. 18. 21. 28. *ſecuta et narrantur*; 2. 14. 15. 17. 19. 20. 22. 23. 24. 25. 30. 32. 37. Vadianae poſteriores, Olivarianae, Schottus, Voſſius, 40. *ſecuta narrantur*; Vinetus, 41. 42. reliquae *ſecuta etiam narrantur.* TZSCHUCKE.' In MS. uno [Gud.] vidi *narrantur eſt nemora.* Sed in Chiſiano et Mediolanenſi erat *narrantur etiam nemora*, quam veram plenamque Pomponii manum producit ex V. C. Schottus quoque, et fuiſſe cenſeo; et habet particula iſta non modo ſuam vim, ſed genius Pomponii ſemper eam adhibuit, ubi aliquid notabile et mirabile propinquum relaturus eſt. Lib. 2. c. 4. *Padus tam cito proſilit, ut ſuum etiam in mari alveum ſervet.* Lib. 3. c. 4. *adeo atrox, ut feminae etiam cum viris bella ineant.* Lib. 2. c. 7. *Arados parva frequens tamen, quia etiam ſuper aliena tecta ſedem*

ponere licet. I. GRONOVIVS. Vinetus edidit *etiam nemora*, et ſic habent libri nonnulli, ſed recentiores, in quorum nonnullis etiam ſic ſcribitur hic locus: *Ex quo canentem Orphea ſecuta narrantur nemora et Zone.* In uno et altero *et* ponitur ante *narratur*, quomodo et in editione principe. Inde facile coniicias additum eſſe coniunctivum *et* vel *etiam* ab illis, qui *ex quo* in ſuis reperiſſent exemplaribus. Sed vero iſtam particulam non agnoſcunt vetuſtiora exemplaria et ſane tuto poteſt abeſſe. Quod autem Gronovius auctoritate genii Pomponiani valde nempe ſibi familiaris, affirmat voculam *etiam* habere vim et poteſtatem aliquam peculiarem, id ex iis, quae producit, non liquet locis, e quibus nihil aliud colligas, niſi iſtud, particulam hanc, eo, quo paſſim et ubique occurrit, acceptam ſenſu, eſſe Latinam. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Non deſinit me convellere iſta aerugo Voſſii, etiamſi eum non tangam. Excitus enim hac nota iterum perreptavit codices MSS. et quia τὸ *et* in varios locos translatum ex illis oſtendit, inde facile, ait, coniicias, additum ab aliis coniunctivum. Quum diverſum hoc ab illis, quae evomebat ad capit. 5. lib. 1. verba *ſine tectis paſſim ac ſedibus*; perinde ibi illud *ac* iactatur, nec tamen vel cogitat tale quid. — Sic lib. 2. c. 2. eadem vocula in editionibus ſolebat omitti. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Quod ſuperiora docent in recenſu librorum, non ſunt recentiores libri, qui *etiam* habent, nec recentiores, qui omittunt. Sine dubio fuit in Voſſ. 1. optimo, qui cum Cibin. concinere ſolet, nec ab hac parte relictas Perizonii vices recte ſuſtinuit A. Gronovius, qui docere vera poſſet. Mihi quidem placent rationes a I. Gronovio propoſitae faciuntque, ut retineam. Poſt editiones vetuſtae multae *Zonae*, quaedam etiam *et Zone*, de quo antea dictum eſt. Ceterum mutato ordine hic volebat Pintianus: *Tum Zone. Scoenas fluvius.*

Schoenos) Voſſ. 3. Mediolan. Vatic. 1. Venet. Rehdiger. Vindobon. *Sthenos*; Voſſiani duo, Lipſ. Gud. *ſtenos*; Voſſius etiam adfert *Stonus*; Leidenſ. *Sithenos*; Prag. *Scenus*; Cibin. *Schenos*; Voſſ. 1. 5. *Schoenos*; Pariſienſis conlator ſilet, mirum, ſi cum Voſſio codices *Neſtos* habuerint. Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 11. 13. *Scenos*; 5. 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivariana, (27. et Saling. 1538. *Sicenas*) Vinetus, Schottus *Scoenos*; 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Scenes*; Voſſius, 40. 41. 42. *Neſtos*; Reinoldianae cum ceteris *Schoenos*. TZSCHVCKE. Codices manu exarati habent *Stenos*; alii vero *Stonos*. Videtur ita olim ſcriptum fuiſſe: *Tum Viſtonos fluvius* pro *Biſtonos*. Nempe in Biſtonibus populis erant Βίστονος flumen et Βιστονὶς lacus, per quem tranſit fluvius ille. Valde tamen mihi ſit veriſimile, pro *Stenos* reponendum eſſe *Neſtos*. Ita enim videtur dictus fuiſſe fluviolus, qui e Biſtonide palude mare influebat prope Maroneam, alius nempe ab eo flumine, quod ſtatim ſequitur. Sane auctor ille anonymus, [Scymnus Chius v. 672.] qui περιήγησιν ſuam Nicomedi inſcripſit, videtur quoque hic alium Neſtum collocaſſe, quem propinquum facit Biſtonidi paludi, cum tamen alii Neſtum multo faciant occidentaliorem. Alterum vero Neſtum, qui mox ſequitur, nonnulli *Neſum* vel *Neſſum* appellarunt, credo, ut ab hoc diſtinguerent. VOSSIVS. Meram hic videas Voſſii licentiam, fluviis nunc hoc, nunc illud vocabulum dantis, nullo auctoritatis robore. In MS. [Gud.] quidem ipſe legi *Stenos*; Mediol. *Sthenos*. Quidquid ſit, apparet manifeſte, eundem nunc fluvium intelligi, quem *Cudetum* vocat Scylax. [p. 27. Hudſ.] In themate enim Thraciae procedens ab Neſto amne ſic pergit: Ἄβδηρα πόλις, Κούδητος ποταμός. Αἱ δὲ πόλις Δίκαια καὶ Μαρώνεια κατὰ ταῦτα. At qui credibile eſt, Scylacem in Periplo habiturum rationem fluvii non exonerantis ſe in mare et ſecantis oram, ſed conſumentis in palude Biſtonide? I. GRONOVIVS. Recte

ſane, et hoc ipſum eſt, quod volumus. Sed vero fluminis huius nemo alius meminit; itaque audacter affirmo, pro Κούδητος legendum eſſe Κούσητος· *Coſetus* enim vel *Coſatus* idem eſt, qui *Neſſos* vel *Neſtos*. Hoc ſic conficio: Pythagoram, cum transiret Neſſon vel Neſton flumen ab eo ſalutatum *Pythagora ſalve* teſtantur Diogenes Laertius, [8, 11.] Iamblichus, [c. 28. n. 134.] alii. Iſtud vero flumen idem eſſe, ac ſit illud, de quo loquimur, docet ſatis Ariſtoteles apud Apollonium Dyſcolon, [c. 6.] cum vicinum Thraciae fuiſſe ſcribit. Iam vero Neſton vel Neſſon, promiſcue enim ſcribitur, dictum quoque Coſatum, teſtis mihi Aelianus Var. lib. 4. c. 17. eandem narrans hiſtoriam: Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ Κοσάτου ποταμοῦ διαβαίνων προςεῤῥήθη, τοῦ ποταμοῦ εἰπόντος αὐτῷ, χαῖρε Πυθαγόρα. Sic quoque legendum lib. 2. c. 26. apud eundem annuente fere libro noſtro ſcripto, in quo legitur ὑπὸ τὸν Κόσαον ποταμόν. Porphyrius in vita Pythagorae [n. 27. p. 33. ed. Lugd. 1707.] haec ipſa referens habet Καύκασον, ſed vitioſe, ni fallor, pro Κουσάτον. Herodoto [7, 109.] eſt Κόμψατος, nempe inſerto, ut ſaepe M, ſi ſequatur Σ, tum ſibilans iſta litera mutatur in ψ, non apud Graecos tantum et Romanos, ſed et omnes fere gentes. Alter Aelianus, qui de animalibus ſcripſit, integro fere ſeculo iunior illo priore, Coſſiniten vocat [15, 25. in.] hoc flumen, cognomine nempe adſito oppido Coſinto. Vnde apparet, verum eſſe id, quod olim puer quatuordecim aut quindecim annorum ſcripſi, et errare iuvenem grandaevum, cum id ipſum negat. Argumentum, quod affert, Scylacem in ora maritima deſcribenda non potuiſſe mentionem facere fluminis, non in mare, ut loquitur, ſed in paludem ſe exonerante Biſtonidem; clare ſatis oſtendit, ipſum neſcire, quid rei ſit palus Biſtonis. Vulgaribus nempe Ptolemaei, quas concinnavit Mercator, deceptus tabulis, putavit Biſtonidem paludem eſſe ſtagnum mediterraneum undique clauſum et quod nullum in mare habeat exitum. Atqui

ex ipſo Ptolemaeo manifeſte colligi poteſt, eſſe ſtagnum maris. Vbi enim de Neſſo et Hebro agit, [3, 11.] haec habet: *ὧν μεταξύ πως πρὸς τῇ θαλάσσῃ λίμνη ἐστὶν, ἥτις καλεῖται Βιστονὶς λίμνη.* Rectius itaque in ſuis Ptolemaicis tabulis ſtagni huius formam expreſſit Regiomontanus. Simile eſt hoc ſtagnum Venetorum et praecipue Volcarum ſtagnis; nam et ſalſum eſt, et ab iisdem fere marinis frequentatur piſcibus, et poſtremo huic non forma tantum, ſed et magnitudine pene aequale eſt; ſiquidem ab Hebro flumine usque ad Abderam fere protenditur. Itaque Ariſtoteles 8. [c. 13.] de animalibus *λιμνοθάλατταν* ſive ſtagnum marinum appellat. In portolanis Graecorum vocatur Ἀσπερόζας ἢ Μαρονείας κόρφος, id eſt Abderae ſeu Maroneae ſinus. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Quaſi non in iſtis ambiguis alii Neſſo attribuere potuerint, quod alii fluvio diverſo. *Coſſinites* Aeliani, quem eundem putat, conſumit ſe in palude Biſtonide, ut clare de eo teſtatur affirmatque Aelianus. Immo Aeliani Coſſinites plane idem eſt, quem Herodotus vocat Compſatum lib. 7. c. 109. Hic autem ut et Travus plane illic emoriebatur, ut apparet ex oppoſitione in ſequentibus apud Herodotum, ubi ait prope Abdera quidem nullam paludem nobilem praeteriiſſe, *ποταμὸν δὲ Νέστον ῥέοντα ἐς θάλασσαν,* quod nimirum illi duo priores non faciebant. At ſi dixero fluvium exonerari in ſtagnum, plane dico illius fluvii aquam in mare paulatim cum ſtagno venire. Mela noſter quum ſcribit lib. 2. c. 5. Atacem accipi a lacu Rubreſo, non ideo negat, tandem in mare efferri; non dicit tamen exonerari in mare. — Iam vero Biſtonis palus ex deſcriptione Ptolemaei, quem citat, utique eſt mediterranea. Sit vero Βιστονὶς palus *λιμνοθάλαττα.* Quae, oro, ſunt verba Strabonis lib. 1. p. 49. [I. p. m. 33.] Nempe *μάλιστά φησι τὴν ζήτησιν παρασχεῖν, πῶς ἐν δισχιλίοις καὶ τρισχιλίοις ἀπὸ θαλάττης σταδίοις κατὰ τὴν μεσόγαιαν ὁρᾶται πολλαχοῦ κόχλων καὶ ὀστρέων καὶ χηραμίδων πλῆθος καὶ λιμνο-*

θάλαττα. — Ab Coſinto dictum Coſſiniten, furatus eſt Voſſius ex Holſtenii notis ad Ortelium p. 60. Sed quis Voſſio dixit Coſintum eſſe oppidum? I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Nolo prolixae illi et moleſtae paſſim disputationi immorari. Cf. Perizon. ad Aelian. V. H. 2, 26. et Menagius ad Diogen. Laert. 8, 11. Biſtonidi hic inhaeret Salmaſ. ad Solinum c. 10. ſ. 16. p. 114. et quia in Solino legatur *deinde ſtagnum Biſtonium, nec longe regio Maronea,* quae verba ex noſtro exſcripta ſint, ita et hic legendum cenſet *ſtagnum Biſtonum* aut *Biſtonis;* vocem *fluvius* a ſciolis additam eſſe. At nimis violenta eſt haec emendatio, etſi *Biſtonis* librorum lectioni propius accedit. Flumen tamen huius nominis ignoratur, cui etiam vox *ripae* reſpondeat. Sed et *Schoenus* in hoc tractu ignoratur, et qui occurrit Schoenus, in Thebaica illa fuit regione. Vid. Strabo 9. p. m. 281. ſ. 408. Idem valet de Voſſii *Neſto*, quem nec libri innuunt, nec auctores hic commemorant. Tum vero etiam infra noſter ex perpetua ipſius conſuetudine ſcripſiſſet: *Vltra Neſtos alter fluit.* Vid. de hoc I. Gronov. ad 2, 2, 9. Vnus in vicinia apud Scylacem c. l. ponitur *Cudetus* fluvius, quem tamen nemo ex MSS. hic extuderit. In his igitur tenebris praeſtat adhaerere verbo *Schoenos*, quod codices optimi adferunt, quam incertis pedibus vagari. Hinc vero adparet, quam recte Cellarius in Geogr. ant. 2, 15, 16. Melam erroris inſimulaverit, quod Maroneam prope Neſton poſuerit, cum ea reprehenſio ad Voſſium, non ad Melam pertineat.

§. 9. *Diomeden)* Lipſ. Vindob. Gud. et edd. quaedam *Diomedem;* Rehdiger. Prag. *dyomedem,* uti poſt per *y*. Placuit dudum cum aliis terminatione Graeca reddere *Diomeden.* Poſt Vindobon. *madendos;* Prag. *mandendis.* Idem pro *advenas* dedit *alienas.* Tum ex more Cibin. Rehdiger. Prag. Vindob. *hisdem.* Ante *urbs* deeſt in ed. 38. et Lugd. 1605. *et.* TZSCHVCKE.

Vanus haberi non recuſo, niſi verum dixero, erraſſe alterutrum; Melam an Solinum? Melam dii prohibeant. In Solino menda poſt omnium emendationes reſident, ut ipſi cum duobus MSS. Toletanis comparando didicimus, multaque notavimus, quae Deo faciente aliquando in vulgus apparebunt. Sic enim ille cap. 16. [ſ. 10.] hinc exſcripſit: *Deinde ſtagnum eſt Biſtonium, nec longe regio Maronea, in qua Tinda oppidum fuit, equorum Diomedis ſtabulum; ſed ceſſit aevo ſolumque turris veſtigium adhuc durat.* Cetera ut Mela noſter. Suſpicor autem in Mela legiſſe: *Bipis eius adiacens Maronea regio, ubi Tinda Diomedem tulit.* Eruditus lector arbitrabitur. SCHOTTVS. Vid. proxime poſt.

Turris —) Expendendum, an ſit aptior lectio: *Tinda, quam Diomedis vocant* ex Plinio [4, 18. ſ. 11.] et Stephano. [h. v.] PINTIANVS. Vtraque emendatio vim infert propoſitae lectioni, et ſine iuſta cauſa admovetur. Tum, quae in univerſum hic recte traduntur, temere invertit. *Tinda* enim urbs longe ab hoc tractu diſtat, quippe Chalcidicae urbs, uti docent Stephanus h. v. et Ptolemaeus 3, 13. Quod ille in Thracia Chalcidica ponit, hic in Macedonia, ex Philippi Macedonis tempore iudicari debet, qui eam regionem invaſit eiusque ditionem mutavit. Vid. Cellarius in Geogr. ant. 2, 13, 69. Quod de Tinda Plinium teſtem producunt, etſi olim illud nomen uſum obtinebat, tamen erroris illud non ſolum proxime commemorata loca convincunt, ſed et libri meliores, ut recte ab Harduino, qui ibi conſuli poteſt, *Tirida* repoſitum fuerit. Fruſtra igitur Salmaſius ad Solin. c. 16. ſ. 10. *Tinda* ſuum in Plinio et in aliis ſubſtituere et firmare tentat, Melam tamen hic intactum relinquit. An alibi Tirida reperiatur, dicere non habeo. Solinus quidem c. l. et Martian. Capella lib. 6. p. 212. ex Plinio repetierunt. *Tyrida* etiam in quibusdam libris obferunt. At hoc liquet, ad Tindam

Chalcidices referri non poſſe. Ditio enim illa et commoratio Diomedis iuxta Abderam fuit et Maroneam, ubi Biſtones, Thraciae populus, olim habitarunt, ſi Plinium audias. Biſtonum autem rex paſſim diſertis verbis vocatur Diomedes, veluti ab Apollodoro 2, 5, 8. De Biſtonibus autem cf. Scholiaſtes ad Apollon. Rhod. 2, 607. Transeat igitur *Tinda;* nec *Tirida* adeo ſuccedat, urbs deleta; Plinius enim *fuit* de illa; cum ſatis omnino, in qua Thraciae parte ille egerit, indicet, nomen adponere noluerit.

et urbs) Tò *et* omittunt male edd. 38. et Lugd. 1605. Poſt *Abdera* deeſt in Pariſ. 1. at Pariſ. 2. 3. Cibin. Rehdiger. Vindob. ſcribunt *abdere,* uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Lipſ. *abedere;* Gud. *obdere;* Prag. *abdore;* Vaticani Havn. Venet. cum edd. ſuis videntur *Abdere* etiam habuiſſe. Vadianus repoſuit *Abdera* ceteris ſequentibus, ſic Graecam formam recte reddens, qua τὰ Ἄβδηρα eſt. Deflectunt enim inde Latini et femininum faciunt. Sic Plinius 25, 35. ſ. 8. §. 42. dixit *Abderam,* ut Solinus c. 16. ſ. 10. Ἄβδηραν codex in Herodoto 7, 109. ubi ferri nequit. Cf. ad Diodori fragm. c. 27. Schurtzfleiſch et Weſſeling. At ita poſteriores plura formant. Quidam etiam olim inflexerunt Ἄβδηρον, veluti Ephorus apud Stephanum h. v. Apollodor. 2, 5, 8. Nemo tamen Ἀβδήρη, unde librorum *Abdere* probari poſſit. Quare cum Vadiano aliisque eos neglexi.

ſed ea) Forte *illa* vel *at illa.* CIACCONIVS. Non video, quid maioris boni haec emendatio adferat. Pro *id memorandum* Vindob. *ad memorandum.*

quam quod — eſt) Verba haec melius abeſſent. Sed iam aliquoties monuimus, Melam in tanta brevitate quandoque eſſe nimium et idem ſaepe bis dicere. VOSSIVS. Prag. *conditum eſt.*

Neſtos) Vindobon. *neſchos;* Cibin. (ut ſupra) Gud. *veſtos.* Ed. 1. *Neſcos,* uti correxerat pro *Neſtos* antiqua manus in exemplari meo ed. 6. Edd. 9. 13. *neſchos;* 6. 7. 8. 10. cum multis codicibus et aliis edd. *Neſtos.* Vid. ſupra §. 2. Pro *fluit* Rehdiger. *fuit,* uti paſſim alibi, veluti 2, 5, 6. Tum ed. 29. *inter eam.*

et Strymona) Vindob. omittit *et;* Cibin. Prag. Vindob. *ſtrimona,* ut ed. 11. Pariſ. 2. *Stymonia.* Pro *inter eum* Ciacconius, qui hic legerat *eam* vult *ea;* ſine cauſa.

Philippi) Vatic. 1. Pariſ. 1. (hic etiam antea *ſunt urbes*) 2. Lipſ. Gud. Prag. Vindob. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Philippia;* Rehdiger. *phylippia;* Cibin. (praepoſito verbo *apollonia*) *philippa.* TZSCHVCKE. Scribendum *Philippi,* [pro *Philippia*] ut faciat *Philipporum,* ex Plinio, [4, 18. ſ. 11.] Ptolemaeo, [3, 13.] caeteris. BARBARVS. Scriptura haec extra controverſiam poſita. Τὸ *a* in libris ex proxima voce adhaeſit.

Apollonia) Gud. Prag. *appolonia;* Rehdiger. *appollonia;* Lipſ. *appollinea.* Ed. 9. *apolonia.* Vera ſcriptura aliorum librorum nota. Pro *Amphipolis* Vindobon. *amphipholis;* Cibin. *amphypolis;* Rehdiger. *amphilopis.*

Strymona) Vindob. *ſtrimona;* Cibin. *ſtrimonia;* Pariſ. 2. *Stymonia.* Pro *Athon* Vindob. *anthon;* Gud. *atton;* Prag. *aton.*

turris Calarnaea) Vatic. Pariſ. 1. 3. Cibin. Gud. Rehdiger. Vindob. Lipſ. *calamea,* ut in exemplari ed. 6. adſcripſerat antiqua manus; Prag. *ea lamia;* Ciaccon. *Calarnia.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Calamea;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. reliquae *Calarnea* vel *Calarnaea,*

quod poſterius hodie remanet. Tantum Schottus Pintiani monita ſecutus totum locum ſic refictum dedit: *Athon, Stagiros clara alumno, et portus Capru, urbs A.* TZSCHUCKE. *Turris Calarnea*) Fortaſſe *Calarnaea.* Fuit enim, (ut ait Stephanus) oppidum Macedoniae *Calarna.* BARBARUS. Sic Hermolaus caſtigavit, cum prius *Calamea* legeretur. Mihi Hermolai commentum non placet; neque puto hic reddi a Mela *Calarnam* oppidum ignobile, et cuius praeter Stephanum a nullo fiat mentio, ſed urbem clariſſimam *Stagira,* ſive, ut Herodotus [7, 115.] vocat, *Stagiron,* illuſtrem alumno Ariſtotele et a nullo praetermiſſam. Sed neſcio quo adverſo, ut urbis ipſius et Ariſtotelis fato, apud pleroſque ſcriptores depravatiſſime ſcriptam. Nam apud Ptolemaeum [3, 13.] *Stantira* pro *Statira* poſitum eſt, et apud Plinium [4, 17. ſ. 10.] atrox adhuc etiam poſt tot cenſores menda memoriae urbis inclytae officit. Sed libuit eius verba in gratiam Plinii ſtudioſorum ſubiicere ex lib. 4. c. 10. *Acanthus,* inquit, *Iſtria,* [h. *Statigra*] *Graſtonia.* [h. *Sithone.*] In codice vetuſto bibliothecae Salmanticenſis Academiae ſupra citato ſic legitur: *Acanthus, Sinis, Tagira, Sitone.* Scribendum: *Achanthus, Singus, Stagira, Sithonia,* etſi Hermolaus in Plinianis caſtigationibus *Graſtoniam* defendat, non recte. *Achanthi* et *Singi* urbis, unde dictus *ſinus Singiticus* et *Sithoniae* magna apud omnes mentio. Pari malo apud Melam *turris* vitioſiſſime ſcriptum eſt pro *Stagiros.* Pro *Calamea* autem, ut antea legebatur, ſubſtitui poſſet *colonia;* multae enim erant in Macedonia coloniae; *Dion* apud Ptolemaeum. [3, 13.] At *Pella, Oreſtae, Caſſandria, Philippi* apud Plinium in quarto. [c. 17. ſ. 10. c. 18. ſ. 11.] Loqui autem hic Melam de *Stagiro,* ſive *Stagiris,* niſi probavero, non recuſo, quin in piſtrinum dedar. Sed prius quam id probem, viſa eſt mihi res digna aeſtimatione, an hic pro *Calamea* ſubſtitui poſſit *clara alumno,* ut Ariſtotelis nomen praetermiſſum ſit librarii culpa; ſicuti permulta alia in hoc

opere ſive denſo quodam et frequenti erroribus ſenticeto, quod tam ex his, quae praeteriere, manifeſtum eſt, quam ex futuris liquebit. Movet me, quod Mela civitates, quae claros viros aut tulerunt, aut etiam ſuſtulerunt, honorificis verbis memorare ſolet. Hoc fecit in urbe Aeolidis *Pitane*, unde fuit Arceſilas; hoc in *Abderis* Thraciae, unde Democritus; hoc in *Mileto* Ioniae, unde Thales aſtrologus, Timotheus muſicus et Anaximander phyſicus; hoc in *Calaurea* inſula, ubi periit Demoſthenes; hoc in *Rudiis* urbe Italica, natali Ennii poetae nobilitata. Credibile igitur mihi ſit, hoc idem feciſſe Melam in urbe *Stagiro* patria Ariſtotelis, tanto illis et ceteris philoſophis praeſtantis. Sequuntur ſtatim verba, quae probant, legendum hic *Stagiros*, non *turris*. Ea ſunt: *portus Caprullon*. PINTIANVS. *Turris Calamaea* omnes libri veteres. Sed recte Hermolaus *Calarnaea*. Stephanus: Κάλαρνα πόλις Μακεδονίας, ὡς Λούκιος ὁ Ταῤῥαῖος. Τὸ ἐθνικὸν Καλαρναῖος. Lectio Pintiani nullam veri ſpeciem habet. Vetuſtiores Graeci, quos plerumque ſequitur Mela, et ipſi quoque omittunt Stagiram tamquam ignobilem locum. VOSSIVS. Vt abunde docuit Pintianus, etſi a more Melae minime abhorret ipſa illa lectio, obtrudi tamen invitis libris nullo modo poteſt, aut in rebus arbitrario ſaepe delectu adpoſitis ad certa praecepta reſtringi, quae miram et in aliis converſionem moveant. Ita vero ſaepe praeteritis locis inluſtrioribus, prout aetas ferebat, obſcura adtingit. Denique ſeriem narrationis turbet, ſi quis hic urbem interponat, cum hinc ad urbes progrediatur.

κάπρου λιμὴν) Pariſ. 3. *et portus caprullum;* Vindob. *et portus crapulon;* Venet. Cibin. Gud. Rehdiger. Vatic. 1. Pariſ. 2. *et portus caprulimen;* Prag. *et portus Capruli Imen;* Mediolan. *caprolimen;* I. Gronovii codex *caprolim̄;* Ciaccon. unus *Caprullimen*, alter *Carpullimen;* Voſſius ex ſuis melioribus notat *Capro-*

limen; Lipſ. *cuprulimū.* (ſic) Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. reliquae cum Vadiano, Olivario omnes *Caprullon;* Vinetus *portus* Κάπρου λιμὴν; Schottus *portus Capru;* Voſſius Κάπρου λιμὴν, quod ſervatum eſt. TZSCHVCKE. *Portus Caprullon*) Lego *portus Capros cum inſula* ex Strabone in ſelectis [lib. 7. p. 108. Hudſ.] tradente *Capron* portum eſſe Stagiri urbis cum inſula parva cognomine. Quis igitur in animum inducat, meminiſſe Pomponium portus Stagiri praeterita ipſa urbe, cuius eſt portus, tantae praeſertim, propter alumnum, claritatis. Praeterea ſitam eſſe *Stagiran* inter *Strymonem* fluvium et *Athon* montem, ubi Mela eam ſtatuit; auctores ſunt Strabo in ſelectis [lib. 7. p. 108. Hudſ.] et Ptolemaeus, [3, 13.] quod adhuc magis adſtruit caſtigationem noſtram. PINTIANVS. Sed in toto opere inſulae non meminit Mela, praeterquam in cap. ult. h. l. ubi de omnibus ſingillatim agit. Quare haec lectio tolerari nequit. CIACCONIVS. H. Stephanus [in praef.] κάπρου λιμὴν, non male. Vulgati *Caprullon,* pro quo *Capros cum inſula* Pintianus reponebat, qui et Ariſtoteli patriam, quae hic in lituris denſisque tenebris iacebat, reddidit, illuſtravitque felici conatu, ſi quam ad alumni laudem, acceſſionem fieri pote eſt. Eandem apud Ptolemaeum [c. l.] ſepultam, ὁδοῦ παρέργου excitare conemur, ubi pro σπάντειρα leg. κονστάτειρα. SCHOTTVS. *Caprullon*) Monſtroſa lectio. Libri meliores habent *et portus Caprolimen.* Quis non videt, veram eſſe lectionem *et* Κάπρου λιμήν? VOSSIVS. Viderat Henr. Stephanus vocem *Caprullon* mendoſam eſſe et in ea latere Κάπρου λιμὴν, nihil ſcribens, quid igitur de praecedente voce fieri vellet, ſatis tamen clare praeferens id ſibi placuiſſe, quod Voſſius rapit ad ſe; *neque enim dubito,* dicens, [H. Stephanus] *quin* κάπρου λιμὴν *a Mela ſcriptum ſit, et Caprullon non aliunde, quam ex errore manarit.* A Pintiano reponebatur *portus Capros cum inſula,* quod nimium et intolerabile. Voſſius deni-

que, quum e libris melioribus proferret *et portus Caprolimen*, eiecta voce media rogat, quis non videat veram eſſe lectionem *Et* Κάπρου λιμήν? Sed tamen etſi in codice Mediolanenſi ſit *caprolimen*, tamen in loco, quem tractamus, illud *limen* non ſemper fuiſſe ita penitus perſcriptum omnibus iſtis litteris apparet ex lectione vulgata. Et ſane ipſe in codice non ſpernendo habui *portus caprolim̄* et ſic tamen in loco citato etiam *lim* exhibebatur. Nec aliter in MS. exſtabat lib. 2. c. 1. *ſinus portuoſus et ideo calos lim̄ appellatus*. Et quid? an noſtrae poteſtatis eſt, vocem probatam ab omnibus antiquis libris ita temere expellere? Ego ſane adſcriptam lectionem, quam vidi, ſcio proxime accedere *et portus* Κάπρου (*capru* exhiberi video in editionibus Sanctii et Schotti ſine auctore) *tum urbs*. Et quod negari nequit, hic ſtylus eſt auctoris, ut Romana Graecis immiſceat. Sic paulo ante praeceſſit *flumen* αἰγὸς, ſic cap. ſeq. *et portum, qui* Κωφὸς *dicitur*. Lib. 2. c. 2. *portus coelos*, haud dubie perperam ſic exhibentibus editionibus pro κοιλὸς, ut in reliquis. I. GRONOVIUS. *Et portus* Κάπρου λιμήν) Cum ſic in melioribus legatur libris, dixi redundare vocem *portus*. At vero Gronovius poſtremam eiicit vocem, ac ſi a librariis, qui Graeca ne legere quidem norant, ea tam opportune addi potuerint. Aliquid dixiſſet, ſi utrumque retinendum eſſe affirmaſſet, ut nempe ſubintelligatur *dictus*, vel *qui dicitur*. Sed profecto, quae deteriora ſunt, ea plerumque ſequitur. VOSSIUS *in appendice ad h. l.* Ne nunc quidem ullam dat rationem, cur vocem *portus* redundare dixerit. An cum in melioribus aliquid legatur libris, ideo redundare vox debet? Si tam infelices librarios ſortitus fuit Mela, ut Graeca ne legere quidem noverint, unde tot Graecae voces fuerunt ſervatae? Ego nolui affirmare, utrumque retinendum eſſe, nec plane decet nos ita ſtatuere, ubi tantopere conſentiunt libri veteres, ibi aliquid redundare. Oſtendi, quam poſſet

aliquid propinquum latere; inde tu excitari debueras. Quod quia noluit Voſſius, ut ſemper, idcirco nunc verum en tibi, mi Lector, quum Mela dederit *et portus* Κάπρου; *Eion urbs*, *Acanthos* etc. Haec enim urbs Ἠϊὼν ab omnibus Graecis oſtentatur ad Strymonem. Haec, quum ignota eſſet, vides manifeſte hinc exſtitiſſe illud vetus *caprullon*. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori*. De *Stagiris* antea dictum eſt. Nec inſula, quod recte monuit hic Ciacconius locum habet, cum in Strabonis producto loco ἐν ᾗ, niſi in ipſa illa urbe inſulam ſtatuas, ad Cherroneſum referri debeat, cuius praecedit mentio. Si Stagirorum nomen in his lateat, malim legere *turris Stagirena*, ut tantum aliqua urbis memoria, ferente nexu, nec longius a Codicibus aberrante vocabulo exſtet. At cum in neutra turri cur celebretur cauſa proſtet, lubenter codicum indiciis propioribus adquieſco. *Eion*, quod I. Gronovius coniecit, ſitu quidem convenit, et prope Strymonem ponitur ab Herodoto 7, 25. Thucyd. 4, 50. aliisque. Plura de ſitu dabunt Berkelius et Holſtenius ad Stephanum, ille p. 378. hic p. 128. ad quorum diſputationes pertinet Diodor. Sic. 11, 2. qui Atho montem in Cherſoneſo locat, etſi illa a Thraciae, quae vocatur, Cherroneſo, eſt diverſa. At et hoc longius diſcedit a libris. Malui igitur retinere *portus*, Κάπρου λιμὴν, quod ſuadent meliores codices et Melae uſu probatur, qui ſic Latinis Graeca ſubiicere ſolet. Sic 3, 8, 1. *rubrum mare* — ἐρυθρὰν θάλασσαν *adpellant;* 2, 1, 3. *ſinus portuoſus et ideo* καλὸς λιμὴν *adpellatur;* 1, 18, 3. *Tum ſinus alter*, Ἀχαιῶν λιμὴν. Accedit, quod λιμὴν etiam in illis locis, ut hic in MSS. quibusdam *lim̄* ſcribitur. Atque id praeivit Vinetus.

Acanthos) Cibin. *achantos*; Rehdig. *achanthos;* Prag. *achaneos;* Gud. *acantos*. Edd. 1. 2. 9. 11. 13. Vadianae poſteriores, 30. 32. 37. *Achantos;* aliae *Acanthos*, quod recte habet, et Vadianus in prima dederat.

Echymnia) Voſſius dicit in omnibus fere libris veteribus eſſe *Echymnia*, in quibusdam *Echymna;* Vatican. 1. Pariſ. 1. 3. Rehdiger. Vindob. *echinia;* Lipſ. *echinnia;* Gud. *echima;* Cibin. *ethima;* Vatic. 3. *chinia;* Prag. *chrinia.* Edd. 1. *Echina;* 2. 3. 4. 5. 11. *Echima;* 9. *Echimma;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. reliquae *Oeſyma* usque ad Voſſium, qui primus revocavit *Echymnia*, ſequentibus ceteris. TZSCHUCKE. *Echima* ubi ſit, non conſtat. Proinde non *Echima*, ſed *Oeſyma* fortaſſe legeris, ut in Thracia expoſui ex Homero [Il. 8, 304. ubi quidem Αἰσύμνηθεν] et aliis frequentibus. BARBARUS. Omnia turbata et permiſta. Neutri enim harum [Acanthi et Oeſymae] convenit ſitus, in quo locantur inter Strymonem et Athon. *Acanthus* enim inferius eſt, *Oeſima* ſuperius. *Acanthus* ad meridiem inter promontorium Nymphaeum et Derrhin in ſinu Singitico. *Oeſyma* ad ſeptentrionem inter Neſum et Strymonem fluvios, in ſinu Strymonico, auctoribus Ptolemaeo [3, 13.] et Strabone in ſelectis. [lib. 7. p. 108. Hudſ. de Acantho quidem.] Caſtigandus igitur ſic totus hic locus: *Ultra Neſius fluit, interque eum et Strymona urbes ſunt Philippi, Apollonia, Amphipolis et Oeſyma. Inter Strymona et Athon Stagiros, portus Capros cum inſula. Inter Athon et Pallenen Acanthos, Scolos et Olynthos. Scolos*, inquam, lego, non *Cleonae*, ut Hermolaus legit, qui pro *Celeona* antiqua lectione *Cleonae* ſuffecit. Ego *Scolos* defendo ex Strabone, qui in ſeptimo [lib. 9. p. m. 281. ſ. 408.] *Scolon* ait fuiſſe unam ex urbibus propinquis Olyntho. Thucydides item in quinto, [c. 18.] ut vicinas ſibi urbes Scolon et Olynthon coniunctim memorat. Nam *Cleonae* Hermolai non ſunt inter Athon et Pallenen, ſed in ipſo monte Atho cum aliis quatuor urbibus, *Dio, Holopyxo, Acrothoo* et *Thyſo*, quas Xerxes perfoſſo Atho inſulares fecit, auctore in Polymnia [7, 22.] Herodoto, qui *Stagiri* et *Acanthi* coniunctim etiam ipſe meminit, ut urbium inter ſe pro-

pinquarum. PINTIANVS. Echymnia — alii in *Oeſyma*, alii aliter mutarunt, ſed omnes inepte. Vera eſt lectio, quam dedimus. Meminit huius oppidi Heraclides in politiis, [p. 2832. in Gronov. theſ. Vol. 6.] qui dicit eius incolas adeo a muribus infeſtatos fuiſſe, ut relicto loco Cleonas, vicinum oppidum, exſtruxerint et inhabitarint. Verum neque apud illum recte id vocabulum ſcribitur: Ἐλύμνιον enim vulgo legitur pro Ἐχύμνιον. De diverſa autem hac terminatione iam alibi. VOSSIVS. Pintianus et hic violentas manus Melae iniicit et ex libidine adfingit. Poteſt auctor erraſſe in locorum ſitu, cum non ſemper in his veteres conſtent. At et ex dubia lectione *Oeſyma* emendandi cauſam petit, quae et ipſam erroris accuſationem dubiam reddit et iniquam. Neque tamen Voſſii ratio ſatis tuta eſt et certa. Cum enim *Echymnia*, quod equidem ſciam, a nemine commemoretur, tum Ἐλύμιον (ita enim ibi) Heraclidis non niſi facta mutatione huc trahi poteſt, etſi ex nexu ſitus non alienus ab hoc loco videtur. Quod enim vicinum oppidum dicit Voſſius, ipſi, non Heraclidi debetur. At hi tamen montis urbem *Elymnium* Heraclidis cenſet etiam Ortelius h. v. Nimis forte remotum ſit de Chalcidenſibus, qui relicto Elymio Cleonas condiderunt, ſi quis ad Elyma Ptolemaei 3, 13. in Macedonia verſus Ionium mare referat. Livio 31, 40. in. et 42, 53, 5. et 43, 21, 5. *Elimea*, etſi codices minime ab omni parte conſentiunt, ſed nec ipſi auctores, uti docent viri docti ad Liv. 31, 40. in. Ita ſi quis ad remotiora excurrat, ſubſiſtere poſſit in *Elymnio* Euboeae inſula cum urbe cognomini, quo Heraclidis *Elymnium* unice etiam referunt Berkelius ad Stephanum p. 343. et Holſten. p. 113. Ille etiam reiecta Voſſii opinione in noſtro auctore malit legere *Elymnium*, parum memor, quantum locorum ſeriem disiiciat. Equidem reliqui *Echymnia*, dum certiora, quae reponi poſſint, adferantur.

Athon) Gud. Prag. *aton;* Vindob. *anthon.* Poſt Lipſ. Gud. Prag. Rehdig. Vindob. *palenen* vel *palenem.* Edd. 15. 17. 20. 23. *Pallene.* Tum Prag. et edd. Vadianae *Cleone;* edd. 15. 17. 20. 23. *Celeona;* 7. 8. *pallene ueleona.* Κλεωναὶ Graecis maxime, ut Herodoto 7, 22. Thucydidi 4, 109. Heraclidi c. l. Straboni in epitome lib. 7. p. 108. Hudſ. Plinio 4, 17. ſ. 10. *Cleone,* forte pro *Cleonae* ex uſu librariorum. Atque ita hic ſi quis malit *Cleonae,* cum τὸ *e* facile a proxima voce abſorberi potuerit, non refragabor. Ipſe tamen propter varias ſaepe urbium terminationes ponere nolui.

Olynthos) Cibin. Vindobon. *Olinthos;* Prag. *olindos;* Rehdiger. *olimros;* Gud. *olimptos;* Pariſ. 1. *Cynthos.* Ed. 1. *colyntos.* Tum Vindob. ed. 2. *ſtrimon;* Pariſ. 2. *Stymon.* Poſt Vindob. *ſic* pro *ſicut.*

ſicut diximus) Certe melius et commodius et verius quoque hac parentheſi utitur vel ſupra 1, 5. *Mulucha ille, (quem diximus,) amnis eſt;* aut infra 2, 7, 15. *in Alpheum amnem, (ut diximus,) infuſum.* Immo et 2, 3. licet cap. praecedenti dixerat *ad promuntorium — dicitur,* tamen ſimpliciter ſcribit, *Sunium promuntorium eſt, finitque id litus Hellados.* Vt ego quidem illi parentheſi dem commeatum; non enim dixerat amnem eſſe. I. GRONOVIVS *in ed. prima.* Tollendam inquit Gronovius parentheſin, [*ſicut diximus*] neque enim dixerat amnem eſſe. Imo clare dixit hoc ipſo capite haud procul initio. Caeterum hoc obiter moneo, parentheſes non eſſe a me, qui eas libenter a Mela expunctas velim more antiquo, aut certe commatis permutatis. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Omiſſam poſtea notam de parentheſi ipſe Gronovius tacite recteque damnavit. Vtique enim ſupra §. 2. dixerat.

longeque) Voſſius abiecit τὸ *que* et ſic ed. 40. Tuentur omnes libri praeter Pariſ. 3. Adpendit Pariſ. 2.

eſt poſt *ortus*. TZSCHVCKE. Ne dubites, ſi hanc editionem conferas cum prioribus, tres poſtremas huius vocabuli litteras ex MSS. a me productas nunc ſignifico. I. GRONOVIVS.

non longe) Τὸ *non* vitioſe abeſt in ed. 14. Prag. *longum*. Poſt Venet. *lacum ferit;* Rehdig. *lacum facit.* Pariſ. 2. *quam veniens et alveo erumpit.*

§. 10. *Athos)* Venet. Cibin. Gud. *Atho.* Tum Cibin. *mons adtus eſt;* Vatic. 1. 3. *adeo eſt altus;* Lipſ. Venet. Rehdiger. *adeo altus eſt;* Prag. Havn. Pariſ. 2. *adeo altus*, omiſſo *eſt;* Gud. *adeo latus eſt;* Pariſ. 1. *At Athos adeo latus;* Pariſ. 3. videtur habuiſſe *elatus*, uti editiones. Voſſius ex libris nonnullis veteribus refert: *Athos adeo mons altus.* Primum hoc adparet, incertam et dubiam eſſe ſedem verbi *eſt;* deinde a plerisque, etiam optimis praeferri *altus*, unde etiam commutatio cum *latus* intelligitur, de qua ad 1, 19, 15. et Drakenb. ad Sil. Ital. 3, 418. et ad Liv. 5, 37, 7. Oudendorp. ad Frontin. 1, 7, 2. Sic *altum* pro *latum* reponi volunt Lipſius et Erneſti in Tacito Annal. 2, 78. At ſolet Mela in notanda rerum diverſarum ſimilitudine vel in earundem incremento idem verbum vel nudum vel auctum referre, uti *vaſtum vaſtius*, *nota notior*, *grandis grandior.* Quae quidem me moverunt, ut darem *altus* pro *elatus*, quod fluxit ex coaleſcentibus duabus vocibus *eſt* (in libris *ē*) *altus.* Ita vero etiam τὸ *eſt* proieci poſt *adeo.*

etiam) Omittunt hanc vocem 5. 11. 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus. At agnoſcunt codices et priores editiones.

quia) Ed. 2. *quare;* Gud. *ſubſtinet;* Vindob. *non omnino abluitur;* Cibin. *ſinis;* Rehdiger. *ſed quo delino relinquitur;* Vindob. *agere;* Prag. *ager.*

totus exſtat) Ciaccon. Vatic. Pariſ. 1. 2. Cibin. Rehdiger. Vindob. Gud. et ex ſilentio conlatorum Havn. Venet. *totus eſt*, nec aliter editiones ad Voſſium, qui poſuit *totus exſtat*, obſequentibus reliquis. Quidam MSSti uti Lipſ. Prag. *τὸ eſt* omittunt. Sed et ſequentia varie proferunt. Lipſ. *totus toto longeque dorſo*; Vatic. *toto longoque*, uti ex ſignis in ed. 23. adpoſitis indico; Vatic. 3. tamen *toto dorſo*; Prag. *totus totoque dorſo*, uterque omiſſa voce *longeque*; Gud. Vindob. *toto longeque*; Rehdiger. *totus eſt totoque*; Cibin. *totus eſt totoque longo*; Ciaccon. *eſt, toto longoque dorſo.* Editiones *totoque longe dorſo.* TZSCHVCKE. Dele verbum *eſt.* PINTIANVS. Pro *eſt* forte leg. *etiam.* CIACCONIVS. Reſcripſi *totus exſtat.* Mons Athos non promuntorio tantum aliquo exit in pelagus, ſed totus exſtat, cum ſit peninſula, vel etiam inſula, quamdiu Xerxi placuit. VOSSIVS. Satis adparet ex codicum lectionibus, varie locum exceptum et informatum fuiſſe, ut nexus conficeretur. Tò *eſt* videtur et hic, ut paullo antea, ex ſcribendi compendio natum eſſe, quo ſimplex litera *e* vel *et* vel *eſt* valet; aut etiam ad nexum continendum acceſſit. Nec enim facile a verbo *exſtat* aberrare poterant librarii, nec, ſi vera ſit lectio, ſenſum obfert commodum, quem ſatis praeſtat ſequens *procedit* longe concinniori et elegantiori forma. Poſui igitur, cum per codices liceret: *verum totus et toto longe dorſo* — etſi etiam poſſit legi: *totus totoque* — Senſus: non promontorium emittit in mare, ſed totus procedit et mare occupat. Sic paullo inferius: *Pallene tota in altum abit.* Cf. Belon obſerv. p. 35.

a Xerxe) Vindob. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. Havn. ut edd. 9. 10. *a Xerſe*; 1. *et Xerſe*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 19. *et Xerxe*; poſt Vadianus cum ſuis et reliquis *a Xerxe.* Cibin. totum hunc locum ſic exhibet: *adheroe axeraſe mgros tendente*; Vindobon. *graos* et *profoſus*; Prag. *transfoſſus.*

transiugatusque) Sic Voſſ. 3. Vatic. 3. Prag. Lipſ. Pariſ. 1. 2. pro quo Gud. dat *transiungatusque*; Gronoviani plerique, Vatic. 1. Cibin. Rehdiger. Vindob. Havn. Auguſtin. Pariſ. 3. et omnes editiones ad Voſſium *transnavigatusque*, qui excitavit *transiugatusque*, quod et placuit poſterioribus. TZSCHUCKE. In melioribus codicibus pro *transnavigatusque et factus* ſcriptum eſt *transiugatus eſt factus*. Legendum: *a Xerxe in Graios tendente perfoſſus transiugatusque eſt, factus freto navigabili pervius*. *Transiugare* eſt iugum montis ſuperare. Herodotus lib. 7. [c. 22.] foſſam illam ab Acantho urbe Sanen usque pertigiſſe dicit. Acanthum vero urbem ponit ad ſinum Singiticum, Sanen vero oppidulum in Pallenaea Cherſoneſo. Hoc ſi ita ſita, quomodo concipi poteſt, ut foſſa illa duodecim tantum fuerit ſtadiorum, ut ait Herodotus. [7, 22. Reliqua, hinc aliena Vol. 2.] VOSSIUS. Sic repoſuit Voſſius pro *transnavigatus*; ſed nec probat, ita dixiſſe unquam Latinos, nec cur vulgata lectio non ſit melior. Nam licet *transiugare* notare poſſet, iugum montis ſuperare, id tamen valde improprie hoc loco diceretur, cum non iugum ſuperatur, quod proprie ſit adſcendendo, ſed praeter montem navigatur. I. GRONOVIUS *in nota MSta*. *Transiugatus*, quod placet Voſſio, non commodiorem facit ſermonem, ſed praeter dubiam Latinitatis notam inepte hiſtoriam tangit, quum non potuerit illic transiugari, ubi Xerxes perfodit, ubi non niſi πεδίον et κολωνοὺς οὐ μεγάλους nominat Herodotus; [7, 22.] quum contra vox *transnavigatus* augeat rei monſtrum, et in eo verbo reſideat vere poetica elegantia, quam nunc captare vult Pomponius, ut patet ex illo etiam Iuvenalis Sat. 10. [v. 174.] *velificatus Athos*, et Catullo [66, 45.] *cumque iuventus Per medium claſſi barbara navit Atho*. Cicero lib. 2. de Finibus cap. 34. *Si Xerxes Helleſponto iuncto, Athone perfoſſo, maria ambulaviſſet, terramque navigaſſet*. Claudian. lib. 2. in Rufin. [v. 122.] *cum claſſibus iret Per ſcopulos*

tectumque pedes contemneret aequor. Sic itaque cum tot aliis auctoribus transnavigatum Atho mirifice quoque ſcripſit Mela. Ita tamen eum ſcripſiſſe puto: *perfoſſus et ad Sanen ab usque Thyſſo factus freto nav.* Voſſius ipſe ſibi laqueum nectit, dum ſcribit, Herodotum foſſam Xerxis ab Acantho urbe coepiſſe, quam ne tetigit quidem. I. GRONOVIVS *in nota edita.* Dedimus lectionem, quam in melioribus invenimus libris. *Transiugare* pro iugum montis ſuperare alibi non occurrit; ſed ſolemne eſt quibusvis ſcriptoribus res novas et inuſitatas novis etiam et non uſitatis explicare vocibus. Et hic quoque Gronovius oſtendit, quam acri ſit iudicio, quum negat, non potuiſſe iſthmum huius montis transiugari, utpote qui teſte Herodoto contineret πεδίον et κολωνοὺς οὐ μεγάλους. An ergo colles quantumvis minuti poſſunt eſſe ſine iugis et montibus? *Trasnavigatusque*, quod vulgo obtinet, ideo minus placet, quia ſequitur *navigabili.* Ipſe tamen laudat, ſed mox reſipiſcens poſt longam meditationem hanc demum commentus eſt lectionem: *perfoſſus ad Sanen ab usque Thyſſo factus freto navigabili pervius.* Quis non eius miretur acumen, tam feliciter coniectantis, ut lectionem invenerit, quae librorum veterum ſcripturam praeterpropter tam bene referat, quam ſimiam referat aſinus. Satis clare loquitur Herodotus, cum libro 6. [7, 21.] et iterum libro 7. [c. 117.] refert, Artachaeum a Xerxe praemiſſum fuiſſe Acanthum, ut inde foſſa ad Sanen perduceretur. Cum vero eodem libro [c. 22.] dicit, ab Acanthiorum mari coeptam fuiſſe foſſionem, idem dicit, ſiquidem in intimo Acanthii maris receſſu in ipſo iſthmo ſita erat Acanthus, ita ut Acanthus et Sane non niſi ſeptem ſtadiorum intervallo a ſe invicem abeſſent, unde ab Anonymo in Periegeſi ad Nicomedem [Scymno Chio v. 647.] διώρυξ illa dicitur ἑπταστάδιος, quam tamen Herodotus, [7, 22.] Plinius [4, 17. ſ. 10.] et alii habita totius iſthmi ratione duodecim ſtadiorum, ſeu mille quingentorum faciunt paſſuum.

Iſte tamen, qui recoctam ſatagit tradere Geographiam, reiecta Acantho omnium veterum auctoritate ſuffulta, Thyſſum ſubſtituit, oppidum eidem litori et eidem, quo Sane, Singitico appoſitum ſinui, et pluribus, quam ducentis ſtadiis, a foſſa remotum, ut nempe conficiat, non Athonem, ſed ipſum a Xerxe perfoſſum fuiſſe pelagus. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* At Cicero Livius, Tacitus habent multas res novas et inuſitatas. Hinc Voſſius dicit, novas etiam et non uſitatas illic reperiri voces. Credesne? Tum ſi quis ſuperet colles minutos, ut in hoc loco tantum ſunt κολωνοὶ οὐ μεγάλοι, hos transiugare dicetur. Vide, quo delabantur illae novae et non inuſitatae res, quando enim non ſuperantur illi? Repeto itaque a Mela transnavigatum Atho dici. Si tamen ita extendere ὕψος ſermonis ſui voluerit Auctor, quod profecto ipſe mox deprimit per additam explicationem, quam omiſiſſet haud dubie, ſi illud captare voluiſſet. Quare foveo diu conceptam opinionem illud *transnavigatusque* et *Athus* vel *Athos* ex mirifica literarum commutatione ortum eſſe, et Auctorem ſcripſiſſe, *perfoſſus et ad Sanen ab usque Thyſſo factus freto nav.* Nam quod Voſſius audet ſcribere, Herodotum libro 7. dicere foſſam illam ab Acantho urbe Sanen usque pertinuiſſe, Acanthum vero ab eo poni ad ſinum Singiticum, Sanen in Pallenaea Cherſoneſo, et ideo non poſſe concipi, ut foſſa illa duodecim tantum fuerit ſtadiorum, quod ait idem Herodotus; falſum dicit omnino, et ipſe ſibi nectit laqueum. — Nusquam ab Herodoto dicitur Artachaeus praemiſſus ad Acanthum. Sed in libro 7. cap. 21. eſt Artachaea, narrans praeparatas ad Eleuntem per triennium copias dicit, qui et quomodo foderint, Βούβαρις δὲ ὁ Μηγαβάζου καὶ Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταίου ἐπεστάτηον τοῦ ἔργου. Eodemque lib. 7. c. 117. Ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος τοῦ Ξέρξεω ξυνήνεικε ὑπὸ νούσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος Ἀρταχαίην etc. Herodotus dicit tantum, tunc mortuum illum fuiſſe, quum Xerxes eſſet Acanthi. Si

etiam illic mortuus eſt, quod fieri potuit, non id contigit, quia illuc praemiſſus, et inde incipiens foſſam, poterat ibi morari ac praeeſſe praeſens operi; ſed quod Regi illuc ingreſſo debuit officium facere, et progreſſum operis iniuncti curamque ſuam probare. Nam ab Acantho urbe non incepiſſe foſſam, inde quoque apparet, quod Xerxes iam manens in ea urbe non narretur vidiſſe foſſam et ſucceſſum operis; quod procul dubio et eſſet factum et narraretur eſſe factum, ſed τὸ ὄρυγμα ἀκούων, nempe ex relatione Artachaei, qui ad eam rem illuc venerat et in morbum letalem incidit. Libro autem 6. aliquid de Artachaeo narrari non memini; de Acantho et alia claſſe quod narratur, nihil ad Artachaeum. Vide autem, quid agat Voſſius. In obſervationibus ad Melam [v. Vol. 2.] Acanthum urbem ponit ad ſinum Singiticum. In appendice autem Thyſſum oppidum dicit eidem litori et eidem, quo Sane, Singitico appoſitum ſinui. Ita ſcilicet tum Acanthus, unde foſſa Voſſiana incepit, tum Sane, ubi foſſa Herodotea finitur, in eodem ſunt ſinu. Ergo revertar, unde coepi; itero Voſſium ſibi nectere laqueum. Non dicit Herodotus, foſſam illam ab Acantho urbe incepiſſe, (eam non tetigit,) ſed clare cap. 22. Πεδίον δὲ τοῦτο (ipſe nempe iſthmus) καὶ κολωνοὶ οὐ μεγάλοι, ἐκ θαλάσσης τῶν Ἀκανθίων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης. *Eſt autem ille campus et tumuli non magni ab mari Acanthiorum ad mare, quod eſt e regione Toronae.* Aliud eſt, ab ipſa urbe Acantho incipere, aliud ab mari, quod illi urbi nomen debet, cuius pars multum poteſt ab illa abeſſe, ut haec certe Acanthiorum maris pars Iſthmum abluens, non parum ab ipſa urbe abeſt. Fateor quidem Herodotum non dicere, foſſam factam ad Sanen ab Thyſſo, et eas duas urbes in iſthmo ſitas affirmare, ſed Thyſſum ponere in ipſo Atho, ut reliquas quatuor urbes, ſed potuit ea fuiſſe quidem intra foſſam, proxime tamen illam. Commodius ad difficultatem huius ſententiae allegaretur Auctor περιηγήσεως ad Nicomedem,

[vid. ſupra] qui ſcribit, τὸν Ἄθω δὲ παραπλεύσαντι παράλιος πόλις Ἄκανθός ἐστιν Ἀνδρίων ἀποικία, παρ' ἣν διώρυξ δείκνυται τετμημένη ἑπτὰ σταδίοις. Hic minuit numerum ſtadiorum, et plane loquitur, quaſi ab Acantho incipere foſſam ſtatueret. Hanc citationem meam in lucrum vertit Voſſius. Sed quis non videt, quam laxe voces illae παρ' ἣν poſſint notare. I. GRONOVIVS *in nota poſteriore.* Adpoſui longiorem hanc, paſſim etiam moleſtam, diſputationem reciſis maxime verborum contumeliis, reliqua, quae de ipſa foſſa eiusque progreſſu et longitudine quaeri poſſunt, ad Vol. 2. reiecturus. I. Gronovii emendationem, quae aliquantum a libris recedit et dubia habet admixta, nemo probavit et facile probaverit. At bene cum Voſſio idem monuit, verbum *transnavigare*, etſi poſtea idem probavit teſte A. Gronovio Oudendorpius, ex ſequente *navigabili* parum elegantiae Noſtri reſpondere. Tum verbum *transiugare* difficilius eſt et obſcurius, quod in alterum transire facile potuerit, non contra. Porro non diſſonat a compoſitionis forma, quae in ſimilibus valet. Sic *transfretare ex Africa in* — Paulus Diaconus de geſtis Langobardor. 6, 14. in. Plinius in Panegyr. c. 81. f. ubi codices quidam ſubſtituerunt *transferre* Suetonius in Caeſ. c. 34. aliique. Graeci eodem modo dicunt ὑπερισθμεῖν, διϊσθμεῖν, ut Polyb. 4, 19. Sic ὑπερνεολκεῖν et ſimilia. Quod qua ratione fiat, ex ipſo nexu iudicari debet et narrationis ſerie. Cum igitur *transiugare* ſit iugum montis ſuperare, trans, per iuga vehere, ne verbi novitas et inſolentia offenderet, quod ultimum monendum reſtat, adiecit noſter *navigabili freto.* Et ſic modum declaravit ſenſumque verbi rexit. Kappius in indice h. v. haec: foſſus ita, ut non amplius cohaereat. Eodem ſenſu occurrit apud Arnobium [lib. 7. p. 211.] *disiugatus*, et apud Apuleium Metam. 6. [p. 180. add. Cic. de divin. 1, 32.] *ſeiugatus.* Hactenus. Nempe ex compoſitis vis oritur. Ciacconius, uti proxima nota docebit, non ad-

mittit. Quod ſi vero quis ideo reiiciendum putet, quod nusquam praeterea legitur, plura reiicienda aut immutanda ſint, quae ſemel tantum in noſtris auctoribus reperiuntur. Quare etiam probavit Arntzenius ad Aurelii epit. c. 14, 6. et alii poſt Voſſium cum ipſo Gronovio, probantibus multis libris, exceperunt. Ceterum ſubiectum *eſt* non habent Pariſ. 3. Gud. Vindob. et edd. 1. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. et aliae plures.

et factus) Tò *et* ignorant Lipſ. et edd. 39. 40. 41. 42. Tum codices ab A. Gronovio conſulti *actus*, *Athus* vel *Athos*. Ciaccon. Auguſtinor. Vindob. Pariſ. 3. *actus;* Pariſ. 2. Voſſ. 3. *factus;* Lipſ. Venet. Havn. Prag. Rehdiger. *Athos;* Cibin. Pariſ. 1. Vatic. 1. 3. Gud. *Athus.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *actus;* Vadianus, Olivarius cum ſuis dederunt *factus*, quod reliqui ſervarunt. Poſt Gud. *fretro;* Auguſtin. *navigabilis;* Cibin. *parvius.* TZSCHVCKE. *Factus — pervius)* Haec etiam verba recidenda; Pomponii enim brevitati ſatis fuit dixiſſe: *a Xerxe in Graios tendente perfoſſus transnavigatusque.* PINTIANVS. Aldùs et Antiq. *actus freto* et V. C. Forte *perfoſſus et freto navigabili pervius*, ut in Hiſpania de Calpe: *atque inde ingreſſis totus admodum pervius.* Athenaeus lib. 6. cap. 7. Vel legendum: *totus etiam.* Sic et loquitur ſupra cap. 2. CIACCONIVS. Gloſſemata puto: *a Xerxe in Graios tendente perfoſſus et freto navigabili pervius.* SCHOTTVS *ad verba* §. 7. *non navigata maria.* Pro factus libri quidam veteres legunt *Athos.* Forſan margini aliquis adſcripſerat: *Athos freto navigabili pervius*, quod poſtea in contextum irrepſit. Attamen, cum iam ſaepe monuerim, quam ubique idem bis dicere amet Pomponius noſter, nolim hic exturbare vulgatam lectionem, quae non recedit a melioribus codicibus, niſi quod in illis pro *transnavigatusque* et *factus* ſcriptum ſit *transiugatus eſt factus.* VOSSIVS. Certe

nauſeam parit haec tam accurata deſcriptionis inſtitutio, ut plane non miremur, Pintianum, ſpectatorem amariorem brevitatis Pomponianae, poſtrema recidenda clamaviſſe, quum plene illa contineantur in verbo *perfoſſus*. Sed et monſtri aliquid his ſubeſſe docent veteres libri, praeferentes *Athos* vel *Athus* pro *factus*. I. GRONOVIVS. Quomodo totum locum legendum cenſuerit I. Gronovius, docuit nota praecedens. Filio teſte Oudendorpius ſic voluerat: *transnavigatusque eſt*, *Athus freto navigabili pervius*. Cum tota narratio Athon ſpectet, cuius etiam nomen in eius fronte propoſitum eſt, male hic recurrat aut obtrudatur. Natum eſt *Atho* vel *Athus* ex corrupta voce *actus*, adiuvitque errorem ipſum montis nomen, quod ſubeſſe putarent. Mollius quidem habeatur *factus*; poteſt tamen et ſic *actus* probari, ſi ad *pervius* referas, unde hic ſenſus exſiſtit, montem pervium facere agendo. Cum tamen etiam codices *factus* referant, quod in hoc nexu eſt accommodatius, et τὸ *f* a praecedente *t* abſorberi facile potuerit in aliis, nolui a vulgata lectione diſcedere. De utriusque verbi commutatione vid. Drakenb. ad Liv. 6, 28, 2. et quos laudat. Ceterum, qui haec verba ſuperflua et hinc expellenda cenſuerunt, offenſi ſunt verbo *transnavigatus*, de quo antea. Ceterum in Cod. Lipſ. poſt *pervius* haec in ipſo contextu leguntur: *Intereſt longitudinis* LXXXV. *paſſuum*, *cum latitudinis eſſet* MD, *et ſic Athon non ſolum montem*, *ſed mari undique transductis navigiis Xerſes inſulam derelinquit*. Sed non ſolum in utroque margine lineis rubris diſtincta erant haec verba, ſed et in ſiniſtro eadem librarii manus adſcripſerat: *Hic non videtur textus pomponi*. Recte. Efficta videtur haec lacinia partim ex Plinio 4, 17. ſ. 10. qua numeros quidem. Poſt tamen inveni eadem verba in Boccatio de montibus ſ. v. Athos; tantum LXXX et *dereliquit*, ex quo conligi poteſt, etiam Boccatium, qui multa ex Mela et hic et alibi mutatis paullum verbis transfert, eadem in ſuo codice habuiſſe,

niſi quis ex Boccatio huc migraſſe velit. Editio tamen Boccatii Veneta 1473. paullum variat. Nam intereſt et *Xerſes* abſunt. Tum habet LXXX *mil.* et *mare.*

fuit oppidum) Venet. et ed. 1. *finit oppidum;* Vindob. *opidum*, uti ſolet.

Acroathon) Cibin. Gud. Lipſ. Rehdig. Venet. Vindob. *acrohaon;* Pariſ. 2. *acroaon;* Pariſ. 3. *acraon;* Prag. *acroanum;* Vatic. 3. *Acroathum.* Edd. 1. 2. 9. *Acronon;* in ceteris *Acroathon.* Varie effertur hoc nomen in auctoribus, de quo Vol. 2. Hic tamen, ſi advocata nominis etymologia codices pleroſque ſequaris, praeferendum utique eſt *Acroathon*, quod et alii quidam diſerte praeſtant. Boccatius c. l. ubi Melam reddit, vocat *acrothon*, *ſeu acrochaon.* A verbis *In ſummo* cap. 18. incipit Vinetus.

§. 11. *Pallene)* Gud. Prag. Vindob. Lipſ. (in quo deſideratur praeterea *erat*) ut edd. 6. 7. 8. *Pakene.* Sic Παλήνη Procop. de aedif. 4, 5. et ſic paſſim; vid. Waſſe ad Thucyd. 4, 116. Alii recte *Pallene*, uti ſcribendum eſſe diſerte monuit Euſtath. ad Il. 2, 639. p. 235. ſ. 311. Poſt Pariſ. 1. *patientis;* Cibin. omiſit *ager;* Prag. habet *ſunt atque;* Vindob. *totam.*

anguſta) Legendum exiſtimo: *anguſtus Iſthmus, unde incipit.* Nam de Iſthmo Pallenes et Ptolemaeus et Pauſanias in Atticis, et Georgius Gemiſtus Hellenicῶν primo. [c. 15.] Plinius quoque lib. 4. c. 10. [ſ. 17.] *et in Pallenes Iſthmo quondam Potidaea, nunc Caſſandria*, etſi Hermolaus aliter legat; [*Pallenenſi*] quem prioris veraeque lectionis potuerunt admonere verba illa, quae paulo ante praecedunt: *oppida Pallene Phlegra.* PINTIANVS. Superflua eſt haec emendatio, cum ſatis clare, etſi non nomine, tamen verbis iſthmum Mela

indicet. Ceterum iſthmum multi auctores iique certiori, quam quos Pintianus excitavit, fide adpellant, quorum loca dabit Vol. 2.

Potidaea) Cibin. Vatic. 1. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. *Pontidea* vel — *aea;* Vindobon. *ponthdea.* Edd. 1. 9. *Ponticlea;* 2. *pontidea,* et ſic reliquae *Pontidea* et *Pontidaea;* poſterius recentiores. Gr. Ποτίδαια. Boccatius de montibus ſ. v. *Pallene,* ubi noſtrum ex more reddit, legiſſe videtur *Poſſidea.*

ubi laxius patet) Venet. Voſſ. 3. *latius,* ut edd. 13. 35. TZSCHVCKE. Scribo *latius,* non *laxius.* Nam *late patere* frequens eſt apud omnes locutio, non *laxe.* PINTIANVS. Laxius nusquam, quantum ſcio, auctor, ſed *latius,* ut lego. Vide lib. 1. c. 9. et 17. et 19. Lib. 2. c. 6. OVDENDORPIVS *in nota A. Gronovii.* Non male, cum ita ſoleat Noſter, et hae voces etiam alibi commutentur; vid. Panegyr. vett. 9, 22, 3. et ibi Iaeger. T. 2. p. 60. et ante Drakenb. ad Liv. 10, 5, 6. 39, 17, 2. et quem laudat Bentlei. ad Horat. Art. Poet. 209. quibus addi poteſt Oudendorp. ad Frontin. 4, 1, 10. Sed quid ſi Mela variat, cum *laxius* in hoc nexu facile intelligi et hoc etiam modo exprimi poſſit?

Mende Scioneque) Vatic. 1. Lipſ. *Mendecioneque;* Vatic. 3. *mendetione quam;* Prag. *mendecione quae;* Cibin. *mendecia neque;* Gud. Rehdiger. *mendetione quae;* Vindob. *menditioneque.* Edd. 1. 2. *Mendetionae quae;* 3. 4. 5. 9. 11. *Mendetione quae;* 12. 14. 19. *Mendae Scioneque;* 6. 7. 8. 10. 13. reliquae *Mende Scioneque,* uti iam emendaverat Hermolaus Barbarus. Antiqua manus in exemplari ed. 6. adſcripſerat leg. *Sycioneque.* Sed recepta lectio ſatis probatur ex auctoribus aliis. Cf. interim Strabo in excerpt. lib. 7. p. 107. Hudſ. Poſt pro *illa* ed. 38. et Lugd. 1645. vitioſe *illae.*

Eretriis) Ciaccon. Lipſ. Cibin. Gud. Rehdiger. *eretris;* Prag. Vindob. *heretris.* Edd. 1. 2. 5. 9. 11. 13. *Heretris;* 3. 4. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Haeretris;* 16. 18. 22. Vadianae, 21. 28. 30. 32. 37. *Haeretriis;* 24. 25. Olivarianae, ceterae *Eretriis.* Gr. Ἐρετριεῖς.

CAP. III.

Hoc caput omiſſa diſtinctionis nota cum ſuperiori in MSS. et vetuſtis editionibus etiam in Aldin. Iuntin. connectitur. Poſteriores, Camers, Vadianus, Olivarius cum ſuis, Schottus inſcribunt *Macedonia;* Voſſius et reliqui *Macedonia, Graecia, Peloponneſus, Epirus et Illyricum* praeponunt in titulo. Capitis 19. inde initium ſtatuit Vinetus.

§. 1. *quot urbes)* Sic omnes fere MSS. A. Gronovii, quibus ex meis accedunt Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Prag. Rehdiger. Auguſtin. Venet. Havn. In ed. 23. ad Vaticanos conlata τὸ *quod,* uti legit illa editio, obelo notatum erat his additis verbis: ſic correctum. Voſſ. 1. Gud. (quem A. Gronovius praeteriit) Cibin. *quod.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. et pleraeque aliae cum recentioribus *quot;* tantum edd. 15. 17. 20. 23. *quod;* 35. quam ſecutus eſt Sanctius, *tot Macedonum populi quot;* 39. 40. *centum quinquaginta urbes,* quam lectionem retinuit Norimberg. editio; (CL) 41. 42. *qua urbes;* aliquae, in quibus Vadianae, Olivarianae duce 24. et Vinetus interrogatione efferunt: *quot urbes habitant?* Quam quidem interrogationem avide adripuit Soonus in editione, tamquam ſuis rationibus aptiſſimam. Ita enim ille: *Multasne urbes habitant? Quot urbes inhabitent, incredibile eſt.* TZSCHUCKE. Aldus: *Tum Macedonum populi, quod urbes habitant;* minus vitioſe.

Lego: *tum Macedonum populi*, CL *urbes habitant* ex Plinio [4, 17. ſ. 10.] et Marciano. [Scymno Chio 623. πολλαὶ tantum.] Cauſa depravationis fuit ſupina, librariorum ſemper, nonnunquam etiam correctorum, ignorantia, coelum terris miſcentium et mare coelo. Primum enim, ut coniicio, duo elementa *cl* librarii in unum *d* confuderunt. Deinde correctores neſcientes, quid *d* ſolum ſignificaret, numerus enim immodicus videbatur, adiecta *q* fecerunt *qd*. Poſtremo alii malum, quod Thucydides [5, 65.] ait, malo curantes, *quot* ſcripſerunt cum nota interrogationis, ubi nulla eſt interrogatio. PINTIANVS. Sunt, qui hunc locum ſic accipiant: Poſt antedictas gentes ſequi populos Macedonum, et eſſe tot numero, quot ſint urbes, quas habitent. Quam recte autem ſic intelligatur, arbitrio lectorum eſto. IDEM. Forte: *Tum Macedonum populi aliquot urbes habitant.* Infra lib. 3. c. 1. *Cantabrorum aliquot populi amnesque ſunt.* Aliqui (inquit Pintianus) hunc locum ſic accipiunt: poſt antedictas gentes — eſto. [vid. antea] Aldus et Antiq. *Tum Mac. p. quod.* CIACCONIVS. *Tot Macedonum populi quot* malim, quam *Tum Macedonum*, quomodo antea legebatur. Locus, ad quem multi ſtatim cap. initio impegerunt; et neſcio, quibus interpunctionibus, quae ſomnia commenti ſint. SCHOTTVS. Legebatur: *Tum Macedonum populi, quot urbes habitant?* Pintianus aliter atque aliter. Reſtitui: *Tot Macedonum populi, quot urbes habitant.* SANCTIVS *in praefatione.* *Quod urbes* eſt meliorum librorum lectio. Sed recte Pintianus emendavit, CL *urbes habitant*, ut Plinius et Martianus. Aliorum coniecturae ſunt ineptae. VOSSIVS. *Centum quinquaginta urbes habitant.*) Libris antiquis et veritati libare malui, quam profanum quid a Voſſio aut Pintiano in hoc ſacrum inferre. Nunquam in Macedonia numerabantur centum quinquaginta urbes, (ut videtur ex Pintiani emendatione citanda intelligere Voſſius, vel centum quinquaginta populi, ad quos ille numerus etiam referri

poteſt) nunquam fuerunt, nunquam dixit Mela, nullus codex huius indicii notam vel minimam habet. Sed neque in ulla alia regione urbes vel populos tam exacto numero terminavit. Et quaeſo, annon fuerunt vel plures vel pauciores? Immo edidimus, prout flagitabant vetera exemplaria. Macedones per Alexandri expeditionem ubique incolebant et ſub eis Graeci. Itaque nunc ait, ſe venire ad Macedonum populos, qui vivunt in urbibus illis, quarum maxime illuſtris eſt *Pella*, quum alii Macedonum populi reſpiciant alios dominos aliasque obſeruent regias. I. GRONOVIVS. Impugnaverat Voſſius hanc Gronovii lectionem *qua urbes* in appendice ad 1, 2, 3. ubi nolui importune referre, ſuamque addito Martiano Capella defenderat. Contra Gronovius in epiſtola ad Graevium de appendice Voſſii p. 41 ſq. pro ſua in eum inſurrexerat. Sed cum ad ipſam loci explicationem idoneam parum aut nihil novi accedat, ſubpreſſi. Locus in vulgata librorum lectione omnino eſt difficilis. Acuta eſt Pintiani emendatio. Nec enim inſolens eſt librariis, numerorum notas invertere et in verba mutare. Ita ſimili fere modo CL expreſſit ex depravata codicum lectione Oudendorp. in Hirtio de B. Alex. c. 12. ſ. Sic pro M duo codices dant *cum* in eodem de B. Alex. c. 69. Pro *multa talenta* in Livio 23, 13, 1. viri docti volunt *mile quingenta talenta*, quia ſcriptum fuerit *MVCta*. Vid. Freinshemius ad Curt. 7, 1, 40. Gronov. ad Liv. 21, 22, 3. In Strabone 7. p. 211. ſ. 305. δ transiit in δύω, cum valeret τέσσαρες. Eodem modo numeri binarii notam II in *n* transiiſſe, et hinc *enim* in libros invectum eſſe acute iudicat Boſius apud Nepotem de regibus c. 2, 3. Contra factum eſt in Ampelio c. 47. in CCIV. ubi vid. notata. At premitur illa emendatio magnis difficultatibus, a Gronovio expoſitis. Plinius etiam, quem adiutorem adſciverat Pintianus, non urbes, ſed populos 150 Macedoniae commemorat, uti ex eo Martianus Capella lib. 6. p. 211. quibus ſingulis ſingulas

tantum urbes fuiſſe parum eſt credibile. Scymnus Chius autem πολλὰς tantum πόλεις ἐν τῇ μεσογείῳ fuiſſe ſcribit. Multiplici etiam fingendi arte opus eſt. Schottus, etſi ad linguae uſum apte locum conſtituit, vi tamen iniecta ſibi viam parat et ad eandem difficultatem delabitur, qua ſingulis populis ſingulae tantum urbes relinquuntur. Quod Ciacconius propoſuit, facile adrideat, ſi cogites, in praecedente *uli* latere *ali*, quo abſorpto pro *aliquot* exſtiterit truncatum *quot*. Sed ad exilem nimis numerum Macedoniae urbes illa lectione rediguntur, quas tamen multas fuiſſe aliunde conſtat et Mela ipſe recenſet, qui, ut Pellae mentio docet, non litoreas tantum urbes, ſed et mediterraneas complectitur. Languidum etiam ſenſum efficias, ſi cum Gronovio exceperis *qua urbes habitant*, quaſi tantum ibi eſſe Macedonas Mela velit, ubi ſint eorum urbes. Poſſis coniicere *quatuor*, quod ex ſcripturae compendio *qt* ſine operoſa arte extrices, ſic ut adtingere Noſter videatur diviſionem Macedoniae in quatuor partes a Romanis factam, de qua Livius 45, 29. Sed illa ipſa diviſio docet, ad Melam non pertinere, quippe a quo Macedonia artioribus limitibus includitur. Si plane eiiciatur τὸ *quot*, uti videntur innuere Vaticani, nemo deſideraverit et lenius fluat ipſa narratio. Equidem in hac haeſitatione reliqui veram loci emendationem melioribus libris aut acutioribus ingeniis lubenter tradens.

quarum Pelle — illuſtris) Varie hunc locum effingunt libri. I. Gronov. ad 1, 2. in. ex tribus adfert *Pelle* pro *Pella* editionum priorum. A. Gronovii plerique codices: *qu. Pelle eſt maxime illuſtris;* ſed Mediolan. Voſſ. 1. Perizon. quibus accedunt ex meis Cibin. Gud. (quem praeteriit A. Gronovius) Rehdiger. *qu. Pelles et maxima illuſtris*, atque ita in ed. 23. conlata ex Vatic. 1. opinor, adſcriptum erat; Pariſ. 1. 2. Venet. *quarum Pelles et maxima et illuſtris;* Prag. *quarum Pelle et maxima et illuſtris;* Lipſ. Vindob. *qu. Pelles eſt m. illuſtris;*

Vatic. 3. *pelle et;* Pariſ. 3. Havn. *quarum Pellan maxime illuſtrem al. efficiunt.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. et hinc Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, *quarum Pellam maxime illuſtrem al. efficiunt;* Voſſius et 40. *quarum Pella et maxima et illuſtris. Al. efficiunt;* ita et 41. 42. tantum *Pelle;* 44. et reliquae, praeeunte Reinoldio, *quarum Pelle eſt maxime illuſtris. Al. efficiunt.* TZSCHVCKE. Haec quoque e libris emendavimus. [*qu. Pella et maxima et illuſtris.*] Vtrumque nempe effecere Philippus et Alexander in hoc oppido nati et educati, ut et illuſtris eſſet, Pella et maxima. VOSSIVS. Etſi vetuſtiorum editionum lectio, nec commodo ſenſu caret, nec a MSStis deſtituitur, tamen, cum Pella illuſtris quidem, ſed non maxima fuerit, addicant etiam potiores codices, tantum quod facili lapſu quidam aberrent, receptam lectionem deſerere dubitavi, quae et Melae brevitati accommodata videtur. *Pella* autem, etſi ſegniter antea ſic editum fuiſſe pronuntiat I. Gronovius ad 1, 2. in. potior tamen et uſitatior videtur eſſe terminatio, quam *Pelle.* Nempe Πέλλα habent Graeci omnes, in iis Herodotus 7, 123. Diodor. Sic. in fragm. 27. p. 644. Weſſel. Stephanus h. v. Ptolemaeus 3, 13. Plin. 4, 17. ſ. 10. ex poſterioribus etiam Geogr. Ravenn. 2, 18. 4. 9. 5, 12. tab. Peuting. 7. B. et hinc Πέλλαν Strabo in excerpt. lib. 7. p. 105. Hudſ. *Pellam* Livius lib. 44. extr. Non igitur video, qua ratione ſtare recte poſſit *Pelle,* cum adeo ſic ſcripſerit Herodotus. Immo *Pelles,* quod multi hic habent, coaluit ex *Pella eſt* et corruptionem indicat. Aliud eſt in *Europe,* pro quo libri paſſim etiam dant *Europa,* et ſic in aliis. Quare revocavi Voſſianum *Pella.*

Philippus) Rehdig. *phylippus;* Gud. *philipus;* Venet. *et Alexander;* Cibin. omittit *Aſiae;* Prag. ſcribit *Azie;* Rehdiger. *aſye;* labes notae.

Mecybernaeus) Lipſ. *Megibernacus;* Pariſ. 2. Gud. *maegibernacus;* Prag. *megibernieus;* Venet. *mergi bernocus;* Pariſ. 1. *maegibernatus;* Vindob. Rehdiger. Boccatius de maribus h. v. *megiberneus;* Vatic. *Maegibernaeus;* Cibin. *Maegiberneus.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. *Megiberneus* aut — *aeus;* 15. 17. 20. 23. *Megybernaeus;* 12. 13. reliquae *Mecybernaeus.* Vera ſcriptura ex Gr. Μηκύβερνα unde Μυκηβερναῖος probatur. Tum Cibin. *promunctoria,* ut 1, 13, 1. et alibi. Cf. ad 1, 5, 1.

Derrim et) Ciaccon. Pariſ. 1. Vatic. 3. Lipſ. Cibin. Venet. Vindob. Havn. Rehdiger. Prag. codex in ed. 27. *dirimit;* idem adfert ex vetuſto exemplari Surita ad Anton. itiner. p. 11. Weſſel. Gud. *dirimet,* quod etiam notavit Ciacconius; Vatic. 1. ex ſilentio conlatoris, Pariſ. 3. *dividit;* Pariſ. 1. Zaluſc. *Derrim et;* edd. omnes ad Schottum usque *dividit;* tantum Vinetus *dirimit;* Schottus dedit *Derrin et,* poſteriores a Voſſio inde *Derrim et.* TZSCHVCKE. Caſtigo *inter promontoria Derrin et Canaſtraeum,* ex Ptolemaeo, [3, 13,] Stephano [ſ. v. Τορώνη.] et Strabone in Selectis. [lib. 7. p. 108. Hudſ.] Sciendum autem, ſinum, quem Ptolemaeus, Stephanus et alii *Toronaeum,* ſive *Toronaicum* appellant, ab urbe *Torone,* nominari a Mela *Mecybernaeum* a *Mecyberna* oppido eiusdem ſinus, de quo paulo ante. Porro ſinum *Toronaeum* duobus promontoriis *Derri* et *Canaſtraeo* includi praeter Ptolemaeum et Strabonem in Selectis. [lib. 7. p. 107. Hudſ.] Stephanus etiam teſtatur in dictione *Torone.* PINTIANVS. Digna profecto erat Pintiani emendatio, cuius acumen teſtarentur codices et agnoſcerent editores. Accedit illis codicibus Boccatius de maribus ſ. v. Macedonicum, unde ſimul vitii origo diſcitur: *flexus megibernus inter promontoria Dyri et paneſtreum et qui copos dicitur portum.* Nempe *Derrin* vel *Derrim* tranſiit in *Dyrim,* cui cum adhaeſiſſet

ſequens *et*, enatum eſt *dirimet* vel *dirimit*, quod gloſſa mutavit in *dividit*. Dedi tamen ad Graecam formam *Derrin*, pro quo poſſit etiam poni *Derrhin*.

Canaſtraeum) Vatic. 1. 3. Cibin. Gud. Rehdig. Boccat. c. l. *panaſtreum;* Venet. *panaſtreium;* Vindob. Havn. Pariſ. 1. *paneſtreum;* Pariſ. 2. *paneſtrum;* Prag. *paneſtroum;* Lipſ. Pariſ. 3. *canaſtreum.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. *caneſtreum;* 6. 7. 8. 10. 11. 12. reliquae *Canaſtreum*, ad Vinetum, qui dedit per *ae;* hunc ſecutus eſt Reinoldius et demum ab ed. 44. reliquae. Voſſius verba: *et Canaſtraeum* ſive negligentia ſive conſilio excluſit, ſed per *ae* in ſequentibus expreſſit. Praeiverat iam olim hanc ſcripturam, ut ſuperior nota docet, Pintianus, cui et favet linguae uſus et auctorum conſuetudo, veluti Scylacis p. 26. Hudſ. Apollonii Rhodii 1, 559. Stephani ſ. v. Κάναστρον, Herodoti 7, 123. Sic etiam adfert Surita c. l. ex vetuſto exemplari.

κωφὸς) Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. Vindobon. Suritae c. l. exemplar vetuſtum, Boccat. c. l. *copos;* Cibin. Vatic. *chopos.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. reliquae cum Schotto *Copos;* Vinetus, Voſſius, reliqui κωφός. Quod Ciacconius particulam *et* ante *portum* deleri iubet, tamquam ſuperfluam, videtur *Canaſtraeum portum* in hoc nomine probaſſe, quae tamen diſerte diſtinguit Strabonis epitome lib. 7. p. 107. Hudſ. qua egregie locus noſter adiuvatur. Ita vero hic ex Strabone olim iam voluerat Pintianus.

Toronen) Pariſ. 3. *corarem;* Cibin. *choronem;* Vindob. *coronam;* Pariſ. 2. Prag. *Turonem;* Rehdiger. *thoronem;* Pariſ. 1. *teronem;* Lipſ. Venet. Gud. *Toronem.* Edd. 1. 2. 9. *cororem;* reliquae *Toronen* praeter aliquas, uti 7. 8. 13. in quibus *Toronem.* Atque illa huius terminationis Graecorum vocabulorum commutatio

non infrequens eſt in libris et ſcriptis et editis. Sic *m* in *n* transire iuſſit Drakenb. in Liv. 44, 12, 7. et in *Pallenen* peccari monet ad 45, 31, 4. Nempe terminatio Graeca *en* poſtulat, vel *am* ponendum. Quantum vero Graeca forma Noſter delectetur, notum. *C* autem pro *t*, uti ſaepe poni obſervatur, ſic etiam in hoc ipſo nomine occurrit apud Liv. 31, 45, 15. Ita *Corone*, a qua nomen urbi impoſitum ſcribit Philargyrius ad Virgil. Georg. 4, 391. pro *Torone*, uti vocant recte Stephanus h. v. Lycophron v. 116. Tzetzes ad c. l. et Euſtath. ad Dionyſ. v. 327.

Phyſcellam) Vatic. 1. Mediolan. *Myſcellam*, quod etiam ex Vatic. Cod. adſcriptum erat in exemplari ed. 40. et praeterea *Miſcellam* ex Cod. Μίσκερα Stephano, ubi pro Σικανίας leg. Σιθωνίας; Vindob. *miſcellam*; Voſſ. 1. Cibin. *Miſſellam*; Pariſ. 3. *Miſcelam*; Prag. *miſſelam*; Lipſ. Gud. Pariſ. 2. *niſcellam*; Havn. *niſcelam*; Venet. *niſcella*; Vatic. 3. *niſſelam*; Pariſ. 1. *niſcolam*; Rehdiger. *nyſellam*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *miſcellam*; 6. 7. 8. 10. 12. reliquae *Phyſcellam*, tantum Reinoldianae *Sermylam*. TZSCHVCKE. Diximus in Plinio [4, 10. ſ. 17.] *Phyſcellam* ſcribendum videri poſſe, Ptolemaeum [?] et alios ſequuti. BARBARVS. Holſtenius in Annot. ad Ortel. p. 123. corrigit *Miſcelam* et p. 153. *Miſcellam* et *Mycellam* in MSS. Melae et Plinii legi teſtatur. A. GRONOVIVS. Apud Plinium 4, 17. ſ. 10. *Phyſcella* etiam in hoc tractu commemoratur, etſi ibi quidam *Phiſcella* et *Mycella*. Holſtenius ad Stephan. p. 210. *Miſcellam* probat, unde a correctoribus *Phyſcellam* fuerit refictum; eſſe autem Stephani Μίσκερα, ubi pro Σικανίας legendum cenſet Σιθωνίας, uti vir doctus ſupra, qui Holſtenium repetiiſſe videtur. At incerta ſunt omnia, nec ulla illarum urbium alibi commemoratur. Praeſtat igitur inſiſtere codicum veſtigiis, in primis cum et apud Plinium c. l. quidam eodem ducant et legere

cum vett. edd. *Miſcellam*, quod et in Plinio vult Holſtenius c. l. Quod Reinoldius repoſuit *Sermylam*, cum ipſe mutationis illius cauſam non adtulerit, nedum probaverit, ſine dubio petiit ex Herodoto 5, 122. qui *Toronen, Galepſon, Sermylen, Mecybernam*, et *Olynthon* coniungit, et in terra Sithonia locat. Apud Scylacem p. 26. Hudſ. pro ea eſt *Iſmyria*, quam Voſſius mutavit in *Sermylia*, cuius etiam Stephanus aliique mentionem faciunt. At ponunt in eo tractu, quem noſter iam reliquit ſupra deſcriptum, ut eo relabi recte iterum non poſſit, niſi miſceat, quod tamen quibusdam viſum eſt. Et ſic vir doctus in margine edit. Gronov. 1685. haec adnotaverat: Mela ordinem περιηγήσεως turbat, dum Mecybernam, Toronen et Derrin poſt Pallenen commemorat. Vide Scylacem et Ptolemaeum. At tam violentae mutationes reluctantibus libris eo minus obtrudi debent, quod non omnia omnibus commemorantur. *Phyſcae* Ptolemaei 3, 13. vel Stephani *Phyſcus*, ſi quis huc referre velit, quod feciſſe videtur Hermolaus Barbarus, nimis hinc in mediterranea Macedonia haec urbs remota diſtat. Si quid levius immutandum, *Miſcera* Stephani huc proxime faciat, dummodo Σιθωνίας repoſueris.

unde — eſt) Rehdiger. *ipſi unde nomen eſt*; Cibin. *unde poſt nomen eſt cingit panaſtreo*; Vadianus cum ſuis etiam 30. 32. 37. et cognatis Vineto ſequente *unde nomen eſt ipſi*. Illud concinniori ſono codices.

Mecybernam) Pariſ. 1. 2. *Maegibernam*; Lipſ. Vindob. Gud. Prag. Rehdiger. cum edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. *Megibernam*; 15. 17. 20. 23. *Megybernam*. Vid. ſupra. Rehdiger. *intingit* pro *incingit*.

Canaſtraeo) Cibin. *panaſtreo*; Prag. *capaſtreo*; reliqui fere, in iis Vatic. *canaſtreo*. Edd. 1. 3. 4. 5.

9. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 23. *caneſtreo*; 6. 7. 8. 10. *caneſtrio*; 13. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *Canaſtreo*; poſt *Canaſtraeo*, de quo iam ſupra.

Sena) Ita omnes MSS. aliorum (tantum Cod. Stephani *Sane*) et mei, cum edd. vetuſtis, et Boccatio de maribus ſ. v. Macedonicum mare; edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Scione*; Vinetus *Sane*; Voſſius cum ceteris *Sena*. TZSCHVCKE. Scribendum non *Sena*, ſed *Scione*. Plinius [4, 17. ſ. 10.] *poſt Scionem*, inquit, *promontorium Canaſtreum*. BARBARVS. Licet idem ſit ſenſus, mallem tamen hic legeres *Canaſtraeum promontorium Scione proximum eſt*, ut a more ſuo et conſueto dicendi modo non diſcedat Mela; Cuius, ut dixi, peculiares ſunt hae admonitiones ad dirigendum Lectoris animum; ut in Cilicia: *Pyramus Iſſo propior*; et mox: *ſed Celendris Sarpedoni propior*. PINTIANVS. Vidit H. Stephanus [in praefat.] leg. *Sane*. Nam ſup. extremo capite *Scione* nominaverat; cui aſſentior, emendationem confirmante Strabone in Collectaneis, [lib. 7. p. 107. Hudſ.] Herodoto Polymnia [7, 22. 123.] et Plinio 4, 10. [ſ. 17.] ut quidem Pintianus reſtituit. SCHOTTVS. *Scione* correctores repoſuerunt, cum prius in omnibus libris legeretur *Sena*, quod rectum eſt, pro *Sana* vel *Sane*. Nam et Ζηναῖοι et Σαναῖοι dicebantur oppidi huius habitatores, ut ex Stephano manifeſtum. VOSSIVS. Recte Voſſius expulit *Scione*; ſed an recte idem *Sena* inſtauraverit, dubitare licet. Auctores enim omnes, Herodotus etiam, *Sanen* vocant. Superioribus addi poſſunt Thucydides 4, 109. Plutarchus in Quaeſt. Gr. p. 192. (Tomi 7. ed. Lipſ.) Hinc Σαναῖοι apud Thucyd. 5, 18. *Sanii* apud Frontin. 3, 3, 5. ubi fere in libris *Samii*. Sed et ibi ex codice Keuchenius excitavit *Senii*, quod praefert, quod urbs etiam Σήνη adpelletur. Melius tamen iam ad noſtrum locum Voſſius

pro *Sanii* ſcriptum eſſe cenſet. Σαναῖοι quidem notatur a Stephano, unde Σάνη de ipſa urbe probari poſſe videatur. At cum nihil de hac forma moneat, aliunde obtruſum Σηναῖοι non temere exiſtimat de Pinedo. Praeſtat igitur Melam in tot tantisque librariorum aberrationibus ad uſitatam aliorum formam revocare, in primis cum ita in libro vetere ſe legiſſe teſtetur Stephanus. Alii emendationi, quam propoſuit argute magis, quam vere Pintianus, ipſe parum tribuit.

Mecybernaeus autem) Ex ſcribendi compendio mirae ortae ſunt formae. Pariſ. 1. 2. 3. *Maegibernacuſa*; Lipſ. Gud. Vindob. *megibernacuſa*; Boccatius de maribus c. l. *megiberneaſa*; Ciaccon. *Mecibernunſa i. m.* Rehdiger. *Megyberna euſa;* Cibin. *megyberaenſa*; Prag. *megibernatus*; Vatic. 3. *Megybernaeus*; Vatic. 1. *Megybernaeus autem*; Venet. *megiberneus autem.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *megibernacuſa*; 6. 7. 8. 10. 13. *Mecyberneus autem*; 15. 17. 19. 20. 23. *Megybernaeus autem*; aliae per *c*, ut hodie recte editur. TZSCHVCKE. Scribo *Mecyberneus autem*, id eſt ſinus in medio et cetera. BARBARVS. Nulla dubitatio, ſi cogites τὸ ἄ, id eſt *autem*, adpenſum turbas dediſſe, uti ex aliis quibusdam adparet et res ipſa docet. Poſt ante verba *in medio* inſerunt *ſinus* edd. 15. 17. 20. 23. invitis libris et praeter neceſſitatem. Contra Ciacconius verba *in medio* forte vacare putat, tamquam expoſitionem *gremii.* Idem poſt τὸ *in* eiicit, quae tamen recte ſervari poſſunt. Tum Rehdiger. *medium modice.*

Ceterum longis) Rehdig. *Iterum longis.* Ciaccon. emendat *longus*; ſine cauſa gravi. Poſt *ingens* deeſt in Olivarianis quibusdam.

inde Thermaicus) Codices, Boccatius c. l. et priſcae editiones ad Vinetum usque dant *inter maria.*

Schottus repoſuit *ingens hinc Thermaicus*; Voſſius cum reliquis *ingens inde Thermaicus*, ad codicum lectionem propius. TZSCHVCKE. Emendo: *ingens hinc Thermaicus ſinus eſt* ex omnibus Geographis et Hiſtoricis; nihil enim inter omnes notius Thermaico ſinu. Confirmat hanc caſtigationem, quod ſtatim ſequitur, *Axium et Peneum fluvios in Thermaicum ſinum emittere*, quod Ptolemaeus [3, 13.] etiam tradit. Item ſtatim redditur urbs *Aloros*, quam eſſe in intimo receſſu ſinus Thermaici auctor eſt Stephanus. In quo tamen librarius imperitus pro *Thermaeus ſinus*, *Hermeus* ſcripſit. PINTIANVS. Acuta haec eſt et indubia Pintiani emendatio, quam recte probarunt viri docti. Olim alios veluti Ortelium, Vadianum vulgata lectio impedivit induxitque, ut Mecybernaeum i. e. Toronaicum ſinum et Thermaicum eundem putarent et hinc difficultates Melae moverent. De nominum propriorum in adpellativa mutatione exemplum paullo poſt ſubminiſtrabit *Peneus*, ubi alia dabo.

Axius) Gud. Rehdig. *aſius*; Prag. *anxius*. Poſt Rehdiger. *Macedones*.

et iam) Tò *iam* omiſit Vindob. et ed. 6. in reliquis coniuncte *etiam*. Cum diviſione legendum monuit Pintianus, uti iam dederat ed. 24. et Olivarianae. Poſt Rehdiger. *theſſalios*; Gud. Vindob. et ed. 1. *theſalos*.

Peneus) Codices et edd. antiquae adferunt *penitus*; 6. 7. 8. 10. 12. reliquae *Peneus* emendante Barbaro, ſuffragantibus auctoribus reque ipſa poſtulante. Tales quidem commutationes non infrequentes ſunt noſtris maxime codicibus. Sic ſupra *dirimit* pro *Derrim*; *inter maria* pro *inde Thermaicus*; 1, 4, 3. *in illo* pro *Nilo*; 1, 18, 3. *illo* pro *Ilio*; 3, 8, 6. *magnae* pro *Macae*; 2, 3, 11. *paulatim* pro *Taulantii*; 2, 6, 5. *deorſum* pro *Dertoſam*; *illam* pro *Vllam* 3, 1, 8. *eorum* pro

Eoum, *adpoſita* pro *ad Colida* 3, 7, 1. *ima* pro *Indo* 3, 7, 5. *collis* pro *Colis* 3, 7, 5. *inde* pro *Indi* 3, 7, 8. *rara tenet* pro *Patalene* ib. *hoc illi* pro *Dioleo* 2, 3, 7. Sic in Strabone lib. 9. p. m. 292. ſ. 424. MSS. quidam θαλάσσης pro Θετταλίας, ἄλλος pro Ἄλος 9. p. m. 298. ſ. 443. omnes eodem libro extr. μάντεως pro Μαντοῦς; lib. 9. p. m. 302. ſ. 439. Μεγαρίδι quidam pro μερίδι. — Idem in aliis auctoribus obſervatur. Sic *circa* pro *Cirta* in Salluſtio ſemper Cod. Fabric. *per ſe* (*Perſae*) Aurel. Vict. de Caeſar. c. 11, 11. *cominus* (*Co minus*) Plin. 6, 21. ſ. 17. uti emendavit Holſtenius ad Stephan. p. 183. et dedit Harduinus. Ex Silio Italico multa excitavit Drakenb. ad 9, 117. et quos commemorat Broukhuſ. ad Propert. 3, 2, 45. 3, 3, 5. et 57. et 7, 44. Data opera de his ſcripſit (1790.) Waſſenbergh in diſſert. de nominibus hominum et locorum propriis librariorum culpa — vitiatis. Poſt Cod. Ciaccon. *excurrunt*.

Theſſalonice eſt) Cibin. Vatic. Venet. Rehdiger. *Theſſalonices*; Vindob. Gud. *theſſalonices*; Prag. omiſit *eſt*. Vnde in illis *Theſſalonices* ortum ſit, facile intelligitur.

Caſſandria) Superius facta eſt mentio *Caſſandriae* in fine Thraciae, ubi Potidaeam retulit. Eadem enim eſt *Potidaea* cum *Caſſandria*. Nec eſt altera Caſſandria. De ea vero nullo modo poteſt hic intelligi. Tum quod ſupervacua eſſet repetitio, tum quod Caſſandria eſt in cervice Pallenes, haec vero urbs, de qua hic agitur, longe illinc remota eſt, inter fluvios Axium et Peneum. Quamobrem legendum hic videtur non *Caſſandria*, ſed *Chalaſtra*, quae urbs eſt Macedoniae, parva quidem, ſed celebris in ſinu Thermaico, cuius Stephanus et, eo referente, Strabo, [epit. libri 7. p. 106. Hudſ.] itemque Herodotus, [7, 123.] Plinius, [4, 17. ſ. 10.]

Lycophron, [v. 1044. incerta tamen lectione] multique alii meminere, quos ne ſim oneroſus, praetereo. Patet autem evidenter, legendum hic *Chalaſtra*; nam Strabo in Selectis [c. 1.] tradit, Axium fluvium inter Chalaſtram et Thermen in ſinum Thermaicum emittere. Porro *Therme* eadem eſt cum *Theſſalonica* a Caſſandro rege condita et ſic dicta a nomine uxoris *Theſſalonicae*, licet Stephanus aliam etymologiae rationem ſequatur. Haec autem ante Axium fluvium ſita eſt, teſte Ptolemaeo, [3, 13.] et hoc loco Pomponio; ſequitur igitur Chalaſtran poſt Axium eſſe, finitimam Theſſalonicae, Axio fluvio ab ea diſterminatam. Accedit ad haec, quod Strabo in Selectis tradit Caſſandrum regem oppidula quaedam vicina transtuliſſe Theſſalonicam ad habitandum, hoc eſt, Chalaſtram, Aeneam, Ciſſon. Ceterum Strabo Theſſaloniceam nominat referente Stephano, ſcribitque Haliam prius dictam. *Chalaſtram* autem cum *a* in penultima Stephanus et Plinius; Strabo in Selectis et Herodotus in Polymnia cum *e Chaleſtram*. PINTIANVS. Caſſandriam alieno plane hic loco collocatam eſſe recte obſervavit Pintianus. Quod ſi locus emendandus ſit, non dubitandum, quin Chalaſtra hic locum habere poſſit, cum illa ſita ſit inter Peneum et Axium flumina. Sed videtur non tam librarius, quam ipſe erraſſe Mela. Nam, cum ſuperius antiquiores, ut fere ſemper, ſecutus Graecos, Thraciam usque ad Pallenen extenderit, ipſamque adeo Pallenen in Thracia collocarit, hic eandem oram relegens Mecybernam, Toronam, Phyſcellam totamque Pallenes peninſulam Macedoniae tribuit. Vti itaque Panen et Canaſtraeum promuntorium non hic, ſed ſuperius in Pallenes deſcriptione recenſere debuerat, ita quoque Caſſandriae meminiſſe debuerat, cum Potidaeae facit mentionem. Ex huius quippe ruinis altera conflata eſt, atteſtantibus omnibus, qui Potidaeam poſtea Caſſandram dictam fuiſſe ſcribunt. Quamvis non Potidaeatae ſoli, ſed et Olynthii et Palleneuſes huc fuere deducti. VOSSIVS.

Caſſandria, quo nomine Potidaeam dictam eſſe a Caſſandro multi tradunt, hoc loco intelligi non poteſt, cum iam ſimus in media Macedonia, at illa fuerit in Pallene. Nec tamen alii mentionem huius faciunt, ita ut vel ſoli Melae credere debeamus, urbem iſto nomine hic quoque fuiſſe, vel eum lapſum eſſe. I. GRONOVIVS *MS.* 1. Caſſandria non utique ipſa, quae Phlegrae locum occupavit poſtea et Potidaeae, ſed, ut videtur alterius urbis eodem nomine, prout potuit Caſſander facile hic aliquam aliam exſtruxiſſe, ſed quae magnam famam non habuit, et ideo ab aliis omittitur. I. GRONOVIVS *MS.* 2. Alterutrum ſtatuendum eſt, ſi quis velit hunc ſitum intelligere. *Chalaſtra* enim, vel quacunque alia forma in auctoribus prodeat, de quo Weſſeling ad Diodor. Tom. 2. p. 578. aliquantum a librorum lectione ſtabili recedit, ut ferri vel ad librarios vitium referri nequeat. Poſſit tamen et ipſe Mela hic vindicari, ſi vera ſunt et in Melae tempora cadunt, quae ex Cod. Graeco Veneto adtulit Leo Allatius in notis ad Acropolitae hiſtoriam p. 241. ed. Pariſ. 1651. f. Ποτιδαία ἡ νῦν Κασσάνδρεια ἤτοι ἡ Βέῤῥοια. Nam Berroeam inter Axium et Peneum poſt Pellam omnes ponunt. Vid. Ptolem. c. l. et tab. Peutinger. 7. Contra poſterius Potidaeae nomen Βύῤῥοια (ſic) memorat Schol. in Demoſth. Olynth. 1. p. 11. ed. Reisk. A vocibus *inter utrumque* cap. 20. incipit Vinetus.

Cydna) MSS. A. Gronovii *Cinda* vel *Cynda*. Ciaccon. Vatic. 3. Cibin. *Cynda*; Pariſ. 3. Gud. Prag. *cinda*; Rehdiger. *cyndra*; Lipſ. Vindob. Pariſ. 2. Boccatius c. l. *cindra*; Pariſ. 1. *cruda*; Vatic. 1. optimus cum ed. 23. *Cydnas* habuiſſe ex ſilentio conlatoris videtur. *Pydna* adſcriptum erat in margine conlatae ed. 40. etſi ſine codicis diſerta nota. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *cinda*; Voſſius et 40. 41. 42. *Cydne*, reliquae *Cydna*. TZSCHVCKE. Lego *Cydna* ex Theagene, qui et *Pydnam*

vocari eam tradit, auctore Stephano. Atque iſta fere dicitur Plinio [4, 17. ſ. 10.] ceterisque. Poſſet quis hoc loco et *Cinna* legere. Stephanus, *Cinna*, inquit, *Heracleae Macedonum propinqua eſt, ab Amazone vocata, ſive a Cinno Coei fratre.* Sed prior lectio commodior. BARBARVS. Scribo *Pydna.* PINTIANVS. Scrib. *Pydna Aſoros, Heraclea.* SCHOTTVS. Mela antiquiores ſecutus Graecos *Cydnam* vocat, quam alii *Pydnam.* Vrbem enim hanc prius ſic dictam et poſtea κατὰ παραφθορὰν appellatam fuiſſe Pydnam, ex Theagenis Macedonicis teſtatur Stephanus. VOSSIVS. *Cydna* egregie tuetur Stephanus. Hinc etiam Pintiani emendationem reiicit Voſſius ad Scylacem p. 61. ed. Gron. At tum *Cydna* praeſtat, non *Cydne*, quia per α edidit Stephanus. An in Strabonis epitome p. 105. Hudſ. pro Κίτρον, quo nomine poſtea venit Pydna, legendum ſit Κίϑνον, disquirant alii. Equidem diverſa temporum ratione conſiderata, vulgatam mutare dubitavi. Sed de hoc ad Strabonem et Melam ſuis locis.

Aloros) Pariſ. 2. Vatic. 3. Lipſ. Venet. Prag. *abros*; Cibin. *alors*; Rehdiger. *alloros*, reliqui, etiam Ciaccon. cum Boccatio c. l. et priſcis edd. *Aloros.* Vadianus cum ſuis *Azoros*, ceteris reluctantibus. TZSCHVCKE. Pro *Azoros* ſcribo *Aloros* ex Ptolemaeo [3, 13.] et Strabone in ſelectis. [lib. 7. p. 105. Hudſ.] Nam *Azoros Pelagonum* diverſa res eſt. Hic urbes maritimae ſinus Thermaïci referuntur, in cuius intimo receſſu, ut dixi, eſt *Aloros.* PINTIANVS. Ita, *Azoros*, videtur dediſſe Vadianus, ſi notas eius adeas, quia *Azoros* maritima ſit, *Aloros* prope Axii fontes ſita Ptolemaeo 3, 13. Sed bene habet Codicum *Aloros*, quam urbem in ſinu Thermaico locat Stephanus h. v. Ita enim pro Ἑρμαίου legendum eſſe dudum monuerat Holſtenius p. 28. Et ſic Plinius 4, 17. ſ. 10. adiungit *Pydnae*, ubi ſic pro *Oloros* recte repoſuit Harduinus et iam ante emendaverat

Voſſius ad Scylacem p. 61. ed. Gron. in quo idem pro Ἀλωρὶς cum Salmaſio corrigit Ἄλωρος. In tab. Peuting. 7. videtur eſſe *Arulos* transpoſitis literis, uti et habet Geogr. Ravenn. 5, 9.

Icaris) Voſſiani quidam libri *Sycharis* et *Hyecaris*. Ex meis Vatic. 1. *itharis*; Cibin. Vatic. 3. Prag. *icharis*; Rehdiger. *icarys*; reliqui cum Boccatio c. l. et priſcis edd. *Icaris*; edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *Derris*; Schottus *Ichne*; Vinetus revocavit *Icaris*, quem ſecuti ſunt Voſſius, Gronovii, reliqui praeter Reinoldium, qui maluit *Ichnae*. TZSCHVCKE. Scribendum arbitror *Derris a Peneo Sepias*. De ipſa *Derri* Plinius, [4, 17. ſ. 10.] Ptolemaeus, [3, 13.] Stephanus prope *Cyduam*, ſive, quod idem eſt *Pydnam*. De *Sepiade* poſt *Peneum* amnem ſita iidem auctores. BARBARVS. Antiqua lectio *Icaris* praeferebat. Hermolaus pro *Icaris Derris* ſuppoſuit ex Ptolemaeo, Plinio, Stephano, a quibus ait *Derrin* locari prope *Pydnam*, quod ſalva manium Hermolai pace, falſum eſt, deſideroque ea in re Hermolai ingenuitatem et in prodendo fidem. Nam *Derris* promontorium eſt Ptolemaeo et Stephano procul a Pydna, finis, ut dixi, ſinus Toronaici, Boream verſus et principium Singitici. *Derrin* autem urbem Macedoniae nusquam, puto, oſtendet mihi Hermolaus. *Derram* ſolum in Plinio [4, 17. ſ. 10.] legimus, ubi de Macedonia disſerit, in quo, ut conſtat, paria fere ſunt errata cum verbis. Quomodo autem in eo legendum ſit, quia non poterat paucis oſtendi, diſtuli in aliud opus, in quo dicata opera res mihi erit cum Plinio. Ceterum ego pro *Icaris Ichnae* ſubſtituo, nobilem urbem in ora ſinus Thermaici prope *Chalaſtram*, *Pydnam*, *Alorop*, quas hic recenſuit Mela. Colligitur id ex Stephano, Herodoto, [7, 123.] Plinio [4, 17. ſ. 10.] aperte. PINTIANVS.

Forte legendum *Ichnae*, quam inter Axium et Aloron Plinius memorat. Quid ſi *Heraclea* ex Plinio, qui illam inter Axium et Pieres, ſed Peneo iunctam ponit? CIACCONIVS. *Ichnae* magis probo, quam quod Herm. Barbarus ſuppoſuit *Derris*, cum e veſtigiis antiquae lectionis *Icaris*, tum e Plinio ibidem. SCHOTTVS. Forſan *Sicyris*, quae aliter Sycurium. Sed potius exiſtimo hanc eſſe, quae Ptolemaeo [3, 13.] dicitur Κύριος, male, ut videtur, pro Κύρις, vel Κύρης. Ab hac ἐθνικὸν Κυρηςῖται et contracte Κυρησταὶ, qui ſunt Cyreſtae Plinii. [*Cyrrheſtae* 4, 17. ſ. 10.] VOSSIVS. Cum hic urbes recenſeat, immiſceri Derris, promontorium ſinus Toronaici, ipſo etiam ſitu alienum et ſupra ſuo loco commemoratum, ferri nequit. Sinus enim Toronaicus a Canaſtraeo ad Derrin permittitur, ut diſerte adfirmat Stephanus ſ. v. Τορώνη, comprobantibus Ptolemaeo 3, 13. et Strabone in epit. lib. 7. p. 107 ſq. Hudſ. Praeterea hoc nomine urbs non facile in antiquis ſcriptoribus excitabitur, niſi quis *Derrham* Plinii 4, 17. ſ. 10. in ſinu Thermaico huc referre velit, etſi dubia lectione et inquieta. Tum *Derris* longe recedit a librorum lectione, longius tamen *Ichnae* et *Heraclea*, quod etiam in nota ſuperiori ſubſtituit Schottus. Propius accedit Voſſii Κύρις vel Κύρης, Ptolemaeo 3, 13. Κυριὸς, pro quo Harduinus ad Plinium c. l. malit Κυῤῥὸς, uti legitur in Thucydide 2, 100. prope Pellam. Cf. Cellarius in Geogr. ant. 2, 13, 53. At fuit in mediterraneis, ut aliae, ſi quis huc adferre velit. Quod, Voſſio quidem teſte, libri quidam praeferunt *Sycharis*, latere hic videatur *Sycurium*. Tum altera lectione *itharis* omiſſo *s*, quod non inſolens eſt, idem innui videatur. Sycurii mentionem, quod ſciam, ſoli faciunt Polybius 27, 8. f. et Livius 42, 54. f. et alibi. Hic tamen poſt Peneum ſub radicibus Oſſae montis verſus meridiem iuxta Theſſaliae campos locat, ex quo mirifice ordinem a Mela inſtitutum turbari et disiici adparet. Verum igitur nomen dubium manet, et, dum

melius et rectius proferatur, plerorumque librorum verbum cum aliis relinquendum duxi.

a Peneo) Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Cibin. Vindobon. Gud. Prag. Rehdiger. *apeno*; Venet. *Appeno.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *apeno*, quaedam etiam diviſe; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. reliquae *a Peneo*, quam lectionem nemo improbabit.

ad Sepiada) Lipſ. *aſepia*; Vindob. *aſepiada*; Voſſiani, ipſo teſte, Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. Havn. Boccat. c. l. *adſepida*; Vatican. Ciaccon. duo *ad Sepiada.* Edd. 1. *iſelpida*; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *iſepida*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Sepias*; Vinetus, Voſſius, reliqui *ad Sepiada.* TZSCHVCKE. Scribendum arbitror *a Peneo Sepias.* BARBARVS. Legendum exiſtimo: *a Peneo Sepias.* PINTIANVS. Legendum videtur *a Peneo ad Sepiada* ex conſueto more Melae, et ſic liber meus MS. et V. C. habet, et haec vera huius loci lectio eſt. CIACCONIVS.

Gyrtona, Meliboea) De priori haec: Voſſii omnes, Lipſ. Vatic. 3. Venet. Prag. Gud. Havn. *corutra*; Boccat. c. l. *corrutra*; Rehdiger. *corruthra*; Pariſ. 1. 2. 3. *coruthra*; Vindobon. *corinthea coruthra*; Cibin. *chornicia*; Vatic. 1. *corinthia.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Corinthia*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus *Cordynia*; Vinetus *Gordynia*; Voſſius, 40. *Gortyna*; 41. 42. aliae *Gyrtona.* Sequitur alterum: Venet. *melliboca*; Gud. *ameliboca*; Pariſ. 1. 2. 3. *ameliboea*; Cibin. Rehdiger. *Melybea*; alii *melibea.* Sic editiones antiquae variant *Moeliboea*, *Melibea*, *Moelibea*, *Melibaea.* TZSCHVCKE. Legendum exiſtimo: *a Peneo Sepias, Dorion, Trachin, Meliboea* ex Coſmographis et

Hiſtoricis omnibus. Lucanus quoque noſter in ſexto: [v. 352.] *Quae tetigit Phylace, Pteleonque [Ptelosque] et Dorion ira Flebile Pieridum, Trachin pretioque neſandae Lampados Herculeis fortis Meliboea ſagittis, [pharetris.]* Male enim pro *Corinthia*, ut prius legebatur, ſubſtituerunt *Cordynia*, qui hunc librum ſuis ſacris initiaverunt. Sed quia ad hunc locum ventum eſt, et Hermolaus in Plinii caſtigationibus Lucanum noſtrum inceſſit, quod in verſibus paulo ante dictis allucinatus ſit et pro *Dotion*, quae eſt Theſſaliae urbs, *Dorion* poſuerit, examinemus, quam diligentiſſime fieri poſſit, quanto id Hermolaus iure fecerit. Ego certe nullo puto. Nam cui obſecro, vel mediocri iudicio praedito, perſuaderi poſſit, Lucanum tantum virum, Romae ſcribentem, hoc eſt, in urbe mundi domina, eruditiſſimis illis temporibus, in poëmate eximio, quod univerſo orbi legendum proponebat, bellum litteris mandans maximum omnium, quae unquam fuerunt, ita inconſideratum et conſilio praecipitem deviumque exſtiterit, ut ſimilitudine nominis in pudendum errorem raptus pro *Dotion* Theſſaliae *Dorion* Achaiae acceperit, praeſertim loca exſequens Theſſaliae, in qua bellum, quod prodebat, geſtum fuit, et unde nomen operi ſuo adſcivit. Quam ob rem ego ita cenſeo: quum in Graecia multa ſint loca non duplicia ſolum, ſed triplicia et plura, eodem nomine dicta, ut *Thebae*, *Argos*, *Orchomenos*, *Pteleon* et huiusmodi, ita duplex etiam *Dorion* fuiſſe, alterum Peloponneſi, alterum Theſſaliae, praeſertim cum ſcripta Plinii et Romana exemplaria *Dorion*, non *Dotion* propalam habeant, et ita oſtendat codex vetus bibliothecae Academicae Salmanticenſis, et codices etiam ſuos ſic habere Hermolaus ipſe fateatur. At nulla mentio *Dorii* Theſſaliae apud Geographos. Quid mirum? Multa enim a Geographis praetermiſſa apud poetas, oratores et hiſtoricos legimus; neque enim illi in opere tam vario ac diffuſo omnia complecti potuere. Nam et ipſe Hermolaus ad confir-

mandum *Teniam* oppidum eſſe Arcadiae, nullius Geographi teſtimonium inveniens; una tantum Ciceronis auctoritate contentus fuit, et ea ab angulo petita non illuſtri, etſi in omnibus Ciceronis exemplaribus non *Tenia*, ut Hermolaus legit, ſed *Tene* habetur. Cur igitur et nos non tanti eſſe clariſſimum vatem putamus, cui vel ſoli *Dorion* etiam eſſe in Theſſalia credamus. *Dorion*, ubi Lucanus ait excaecatum Thamyrin, non fuit Theſſaliae, cuius loca nunc refert Lucanus, ſed *Peloponneſi*. Meminiſſe debuit Hermolaus, homo inter poetas tam diu verſatus, uſitatiſſimum eſſe poetis morem, ut, cum nominum ſimilitudo invitet, confundant ſaepe fabulas, ut Virgilius [eclog. 6, 74.] *Quid loquar aut Scyllam Niſi* etc. et Propertius [4, 4, 39.] *Quid mirum in patrios Scyllam ſaeviſſe capillos Candidaque in ſaevos inguina verſa canes;* et ipſe etiam Lucanus paulo infra hunc locum, de quo dimicamus, pro *Thebis Phthioticis Thebas Boeotias* poſuit: *Veteres*, inquit, *ubi fabula Thebas Monſtrat Echionias*, quod eius interpretes non latuit. Nec finis exemplorum. Sed ut redeamus ad Melam. Deſiderari in eo puto verbum *promontorio*, ut legendum ſit: *A Sepiade promontorio*, ut non ita multo poſt: *A promontorio Sepiade per Demetriam et Boion*. PINTIANVS. Legendum *Erymne* pro *Cordynia*. CIACCONIVS. Scrib. *a Peneo ad Sepiada Erymne Meliboea*. SCHOTTVS. Cum libri veteres habeant *ad Sepida*, certum eſt, Melam ſcripſiſſe: *A Peneo ad Sepiada, Gortyna, Meliboea, Caſtanaea*. Inter oſtia Penei et Sepiada promuntorium tria illa collocat oppida. Gortyna quidem ſita erat ad ipſum os Penei fluminis. Itaque non eſt dubitandum de veritate huius lectionis, quam vetera confirmant exemplaria, in quibus omnibus *corutra* inveni. Meliboea vero ſita erat in ſinu, qui Oſſam et Pelium montem interiacet. Strabo lib. 9. [p. m. 305. ſ. 443.] Τραχὺς δ' ἐστὶν ὁ παράπλους πᾶς ὁ τοῦ Πηλίου ὅσον σταδίων ὀγδοήκοντα· τοσοῦτος δὲ καὶ τοιοῦτας καὶ ὁ

τῆς Ὄσσης. Μεταξὺ δὲ κόλπος πλειόνων ἢ διακοσίων σταδίων, ἐν ᾧ ἡ Μελίβοια. Inepte vulgo legitur Πηγνείου pro Πηλίου / quod miror non vidiſſe interpretes. Caſtanaea vero et ipſa ſita erat ad mare, ad pedem montis Pelii, ut ibidem Strabo et alii alibi teſtantur. Vere itaque Mela dixit, inter oſtia Penei et Sepiada promuntorium ſita eſſe haec tria oppida, *Gortynam*, *Meliboeam* et *Caſtanaeam*. VOSSIVS. Edi debuit *Gyrtone*, quomodo, licet non habeant libri veteres, etiam Voſſius non ſic in emendatione reponat, tamen et in fine eiusdem notae apparet, eum ſic utique cogitaviſſe; et vocabatur haec urbs Γύρτων, vel Γυρτώνη. Sed eodem modo Γορτύνιος et Γυρτώνιος confuſum fuit in Polybio lib. 17. c. 18. I. GRONOVIVS. *Gyrtona* ſcribendum monui, ſed ſemidoctus librarius *Gortynam* exhibuit veluti notiorem. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Verum urbis nomen corruptum eſſe, facile adparet, ſed quale illud fuerit, dictu facile non eſt, Pintiani emendatio, etſi ingenioſe ad codices eſt effecta, aliena tamen ab hoc loco, ignotiora etiam infercit. De Dorio vid. quae disputantur a viris doctis ad Lucan. 6, 352. ubi quidam praeferunt *Dotion*, quod et recepit Burmannus. *Dotion*, Olympi promontorium, commemorat Tzetzes ad Lycophron. v. 410. vicinum Libethris, quod nec ſic referri huc poteſt. *Trachin* iuxta Oetam montem ponitur a Stephano, unde etiam Oetaeam vocat Strabo lib. 9. p. m. 292. ſ. 423. Oeta autem hinc diſtat. *Erymnae* magis ſitu conveniunt, quam urbem prope Penei oſtia locat Plinius 4, 16. ſ. 9. Cf. Strabo lib. 9. p. m. 305. ſ. 443. Stephanus ex Hecataeo et quae diſſeruntur a Drakenb. ad Liv. 39, 25, 3. ubi *Eurymenae* editur. Ita *Gyrton*, uti plerique vocant, Ptolemaeus 3, 13. cum Homero Il. 2, 738. *Gyrtone*, a Strabone in epit. lib. 7. p. 105. ed. Hudſ. ad radices Olympi iuxta Peneum ponitur, ſed ab ipſo lib. 9. p. m. 304. ſ. 442. iuxta Peneum et Pelium. Cf. etiam Plin. 4, 16. ſ. 9. Liv. 36, 10. in. 42, 54. in. Theſſaliae tri-

buunt ſeu Perrhaebiae, eius parti, Strabo 9. p. m. 302. ſ. 443. Stephanus, Schol. Apollon. ad 1, 57. Hyginus fab. 14. Magneſiae cum aliis quibusdam hic in Macedonia recenſitis Plinius 4, 16. ſ. 9. At in Stymphalia procul hinc ponit Ptolemaeus 3, 13. Situm propius declarat Strabo lib. 9. c. l. in Pelasgico campo, qui fuit in campeſtri Theſſalia et Magneſia, cui etiam adſcribit ex his locis Oſſam et Pelium. Facit etiam huc Livius 42, 54. m. Ibi enim magna ex parte dirutis et incenſis Mylis, quae fuit urbs mediterranea, exercitus ad Phalarnam caſtra movit, inde poſtero die Gyrtonem pervenit, quam praetergreſſus Elatiam et Gonnum recepit. Vtraque autem oppida, magis vero Gonnum, in faucibus eſſe dicit, quae Tempe adeunt. Removit igitur etiam Gyrtonem in tabula Graeciae antiqua aliquantulum a mari Anvillius. Ita quidem ſitus, praeterquam quod nomen a Codicum lectione nimis discrepat, vix pati videtur, ut in hoc curſu Melae per oram maritimam acto legatur *Gyrtona*. Tum diſerte Scylax p. 25. Hudſ. Perrhaebos in mediterraneo tractu ponit. Nec *Sycurium*, licet propius accedit, convenit. An *Spalathra*, quam cum Caſtanaea coniungit Mela, et in ora Magneſiae commemorat Scylax c. l. At certi aliquid ſtatui vix poteſt. Quare notatis difficultatibus lectionem hodie receptam reliqui, in primis cum Strabo lib. 9. p. m. 302. ſ. 439. propius mari admovere iuxta Peneum videatur, niſi quis potius de finibus Perrhaeborum verſus aliam partem conſtitutis intelligat.

Caſtanaea) Vatic. 1. Cibin. *caſtanias*; Vatic. 3. Lipſ. Gud. Venet. Prag. Rehdiger. uti edd. 1. 2. 9. *caſtaneas*; 3. 4. 5. et pleraeque aliae *Caſtanea*; 3. 8. *Caſtaneae*; 19. cum Vineto, Voſſio, aliis *Caſtanaea*, ex Graeco Καστάναια, uti eſt apud Stephanum h. v. Lycophron. v. 907. Etymol. M. h. v. etſi forſan melius *Caſthanaea*, quia antiquiores auctores, Graeci fere ſcri-

bunt Κασθάναια, in quibus Herodotus 7, 183. et 188. Eudoxus apud Stephan. h. v. Strabo 9. p. m. 305. ſ. 443. Plinius 4, 16. ſ. 9. *Caſthanaea* ex correctione Harduini. Cf. Weſſeling. ad Herodot. 7, 183. et quae notavi ad Strabonem lib. 9. p. 443. Pariſ.

pares — illuminat) Varietas in libris haec: Prag. *partus*; Vindobon. *niſi qui*; idem et Gud. Prag. *philotetes*; Cibin. Lipſ. *phylotetes*; Rehdiger. *phylothetes*. Ed. 2. *Philottetes*; 21. 28. *Phyloctetes*; Cibin. *alumpnus*; Prag. *melibiam*; Rehdig. *moelybeam* de quo ſupra; Prag. *illuſtriorem facit* pro *illuminat*, quod quidem hoc ſenſu non agnoſcunt priſci bonique auctores. Depromſit ſine dubio ex gloſſa. Ciacconius illa cauſa forte motus coniicit: *illuſtrat*.

§. 2. *Terrae interiores)* Cibin. *Interiores terrae*; Vindob. *nichil*, ut alibi.

Hinc non longe eſt) Sic libri veteres. Tantum *eſt* omittunt Voſſ. 1. Prag. Pariſ. 2. Ed. 8. *Hic non longe*. TZSCHVCKE. Caſtigo: *Hic nobilis Olympus*. Nam dixit ſtatim ante: *pene nihil ignobile ferunt*, et ſuccedit paulo poſt: *Hic ſacro nemore nobilia Tempe*. PINTIANVS. Forte leg. *Hic eſt Olympus*. Cetera *non longe* vacant. CIACCONIVS. Scrib. *Hic eſt Olympus*. Reliqua lituram patiantur. SCHOTTVS ſupra ad verba: *a Peneo*. — Τὸ *hinc* utique offendit. Cum enim proxime antea interiora commemoret, ad quae inde a litore digreſſionem facit, minus commode ad illud relabi poterat, ſine quo *hinc* intelligi non poteſt. Atque ita poſt aliquoties *hic* repetit, ut ad interiora reſpexiſſe eum appareat. Non igitur temere docti viri ſubſtituerunt *hic*; quae particulae quam ſaepe commiſceantur, docui ad 1, 6, 3. et alibi. Sed quid faciendum vocibus *non longe*, quae citius reciduntur, quam ſanantur. Prius cum

nimis ſit violentum, poſterius vix medicinam ferat; tutius eſt, vulgatam lectionem retinere, ſic ut tamen litus antea relictum reſpiciat. Neque vero vel ſic ſatis accurate loquitur, cum et mare adtigiſſe illos montes aliunde conſtet, de quo Vol. 2. Ita vero in Horatio 1. od. 17, 14 ſq. *hinc* et *hic* connexa leguntur; olim quidem.

Pelion, Oſſa) Vtrique nomini Mediol. Voſſ. 1. 3. 5. Cibin. Zaluſc. Gud. Pariſ. 3. Rehdiger. Vindob. praemittunt *hic*, quod etiam Vaticani feciſſe videntur cum Havn. et Venet. Nec aliter editiones omnes ante Voſſium, qui ex utraque ſede expulit. Adſenſerunt Gronovii aliique. Deſideratur in Lipſ. Pariſ. 1. 2. aliisque A. Gronovii. Tum Cibin. Prag. *Pelyon*, hic etiam *et Oſſa*. TZSCHVCKE. Tò *hic* toties repetitum delevimus auctoritate meliorum librorum, ex quorum fide multa quoque alia minuta correximus, quorum ſigillatim rationem reddere non lectori minus, quam nobis ſit futurum faſtidio. VOSSIVS. Probo particulae omiſſionem, quae minus commodum in hac ſede locum occupet, quia non diverſa, uti poſt, ſingulatim diſtinguit, ſed eadem ſimul complectitur.

fabula belloque) Zaluſc. *fama bellorum*. Poſt edd. 9. 13. *hinc Muſarum*; Vindob. *domus* omiſſo *que*; Cibin. *pyeriam*; Rehdiger. *pyeria*; Vindob. *carcatum*.

Graio Herculi) Vatic. Pariſ. 1. Lipſ. Gud. Rehdiger. Vindob. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *grato*; Pariſ. 2. Cibin. Havn. Prag. *gratum*; Venet. *Graco*. Sed iam olim recte Hermolaus mutandum vidit in *Graio*, uti hinc receperunt edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. et ſequentes. Nempe multi fuerunt Hercules, ut ex auctoribus conſtat. Eadem vero et alibi mutatio commemoratur, de qua vid. Heinſ. ad Claudian. de Conſul. Probini et Olybr. v. 198. ad Ovid. Metam. 4, 537. ad Faſt. 5, 8. ubi

plura loca adfert, Broukhuſ. ad Propert. 3, 6, 29. Drakenborch. ad Sil. Ital. 6, 327. et ad Liv. 45, 48, 5. A. Gronov. ad Iuſtin. 8, 4, 9.

ſaltus Oetaeus) Primum Prag. *ſalteus*; ed. 34. *ſaltusque*; deinde Vindobon. *orpheus*; Lipſ. Rehdiger. *cetheus*; Voſſ. 1. Cibin. *oetreus*; Venet. Gud. Prag. Voſſ. 3. Leid. *oetheus*. Edd. 1. 2. 9. 11. *Oetheus*; aliae *Oeteus* et *Oetaeus*; poſterius ex Graeca ratione recte invaluit, probatque Oudendorp. in Lucano 6, 389. ubi mire etiam aberrant codices. Cf. Bünem. ad Lactant. de falſ. relig. 1, 9. f. Poſt Prag. *in ſacro nemore*.

Libethra) Lipſ. Vindob. *lebetra*; Venet. Gud. *lebethra*; Prag. *libreta*; Pariſ. 1. *Libothra*; alii in iis Vatic. Cibin. *libethra*. Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 11. 15. 20. 23. *libetra*; 5. *liberta*; 16. 18. *Lybethra*; 6. 7. 8. 10. 17. et aliae etiam ab ed. 22. Vadianus *Libethra*, uti emendaverat Hermolaus, et Graeci in utroque numero, Λείβηθρον et Λείβηθρα, tuentur.

carminum) Ciaccon. *carmina, fontes obiacent*. Edd. priſcae cum Vadianis, Olivarianis, Schotto *carminumque*; Vinetus, Voſſius et poſt ceteri *carminum* expulſo *que*.

§. 3. *Obiacet tum)* Vatic. Pariſ. 3. Cibin. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. Havn. Venet. Ciaccon. et edd. omnes ad Voſſium *obiacent*. *Tum* Pariſ. 1. 2. habuiſſe videntur *obiacet*, quod tamen plane omiſit Vindob. Vulgarem aliorum diſtinctionem primus mutavit Voſſius hac ſerie conſtituta: *fontes. Obiacet tum* et ſic Gronovii aliique. TZSCHVCKE. Pro *obiacent* legendum *obiacet*, ut ſit principium ſequentium, vel, quod magis placet, *adiacet*. PINTIANVS. Dele *obiacent*. SCHOTTVS ſupra ad 1, 19, 5. Nihil immutandum vel auferendum.

Tales ἐπαναλήψεις amat Pomponius. Sic quoque ſupra locutus eſt. VOSSIVS. Si ſtabilis illi verbo ſedes tribuatur, recte Voſſius mutavit in *obiacet*, transpoſita etiam diſtinctione. Codices retulerunt minus bene ad ſuperiora, unde manavit numeri inverſio. At graviter offendit in hoc nexu, ubi nulla vis ſubeſt, languida eiusdem verbi repetitio. Noſter etiam particulae *tum* non ſic ſolet praemittere verbum, ſed ad finem reiicere, uti 2, 6, 9. Videtur ex fine huc revocatum maleque intruſum eſſe, quare etiam forſitan Vindob. omiſit. Si ſit retinendum, malim ad ſuperiora referre, quam in utroque latere tolerare. At eiiciendum melius videtur, aut uncis certe includendum, quod feci. Ceterum hinc cap. 21. incipit Vinetus, cap. 4. Cocleus (ed. 11.) et Reinoldius praepoſita voce *Graecia*.

vaſte) Ciacconius malit *vaſta*. Sine cauſa. Poſt Rehdiger. omittit *Graecia*. Lipſ. ſcribit *mirthoum*; Gud. *mirtoum*; Vindob. *mirithoum*; Rehdiger. Prag. *myrthoum*, et ſic fere editiones antiquae; Lipſ. *attingit;* Cibin. *ab ſeptentrione;* Lipſ. *in meridie vecta*; Rehdig. *egeis*. In *Myrtoum* ex Graeca ratione adſpirationem expellendam eſſe monuit iam Pintianus.

Ac proximo) Cibin. *At*, ut Schottus; Voſſ. 1. 3. 5. Perizon. Lipſ. Cibin. Venet. Rehdiger. *proximo*; Mediolan. Leid. Gud. Vatic. Prag. Vindob. adnexo ſequenti *s proximos*; Pariſienſes et Havn. videntur habuiſſe *proxime*, uti edd. omnes cum 42. tantum 16. 18. *proxima*; poſt Reinoldius poſuit *proximo*, et hinc edd. 44. 45. et reliquae. TZSCHVCKE. *Proximo* et *proxime*, ut *aſſiduo*, *aſſidue*. *Proximo* etiam ab ipſo Cicerone in Catone maiori cap. 7. et 18. [15.] adhibitum fuiſſe conſtat ex Chariſio lib. 2. inſtit. Grammat. cap. 7. et 15. [lib. 2. p. 191. ed. Putſch.] ubi editiones *maxime* praeferunt. A. GRONOVIVS. Adtulit haec

Gronovius ſine dubio ex ed. Putſchii, ubi ſic lib. 2. p. 191. legitur. At in ed. prima Pierii Cyminii, Neapoli 1532. fol. p. 78. reperitur *proxime*, nec aliter in duobus Ciceronis locis, quod et ſic repetiit conſtanter ed. Baſil. 1551. 8. p. 234. etſi alias *proxime* et *maxime* invicem commutari docuerunt Oudendorp. ad Iul. Caeſ. de B. G. lib. 3. f. et quos memorat. Sed ſunt plurima alia utriusque formae in adverbiis exempla, quae a libris vetuſtis et editoribus etiam variantur. Sic *ſecrete* Publius Syr. v. 697. ubi Bentleius *ſecreto*. *Certo* et *certe*, de quibus Scheller in obſervatt. p. 39. apud Terent. in Phorm. 1, 3, 12. *Opportuno* et *opportune* in Oroſ. 5, 15. ubi v. Havercamp. p. 323. *Inuſitato* apud Plin. in Panegyr. cap. 5. quod ibi exercuit doctos viros, de quo Schwartzius ad c. l. *Commodo* ex Chariſio et Cicerone ipſo tuetur Manutius ad Cicer. ad diverſ. 1, 1. renitente tamen Graevio. Ita *maximo* pro *maxime*, ut *vero* pro *vere* vult Gronov. in Gellio 19, 3. Sic *arcano*, *tacito*, *falſo*, *primo*, de quibus praeter Chariſium Voſſius de arte Grammat. 6, 19. Hic aperte codices inclinant ad *proximo*, quod movere aut mutare dubitavi. I. Gronovius emendat *a proximo*, de quo deinceps.

ſpatioſa et Hellas) Reinoldius dedit *et ſpatioſa et Hellas*; ed. Saling. (1538.) 29. 33. *eſt Hellas*; τὸ *et* ante *Hellas* abiecit Voſſius cumque eo 40. 41. 42. nec agnoviſſe videntur Pariſ. 2. 3. at ſervant reliqui codices cum editionibus aliis. I. Gronovius tamen etiam *eſt* et *et* ex Codd. adfert. Pro *Hellas* Lipſ. *ellas*; Havn. Prag. *elas*; 1. 3. 4. et Vinetus *Helas*; 2. *Heleas*; 9. *Helcas*. TZSCHUCKE. *Ac proxime ſpatioſa eſt Hellas nomine*) Scribo *Ac proxime ſpatioſa et Hellas nomine*. PINTIANVS. Pro verbo *eſt* in V. C. coniunctio *et* habetur, ut legendum ſit: *Ac proxime ſpatioſa et Hellas nomine*. CIACCONIVS. Mutavi diſtinctionem, quum haec, ſi ſic legantur, non poſſint coniungi praecedentibus, et

alibi Mela ab ſimili copulativa periodum inchoat. Si tamen bene attendas, ſunt hae arenae ſine calce. Nam quod Voſſius τὸ *eſt* eiicit prorſus ex ſua editione, idque ſub generali praetextu auctoritatis meliorum librorum, unde minuta multa correxerit, neſcio, an ſic abire hoc debeat, quum vel *eſt* vel *et* hic nos viderimus in ſcriptis. Etiam in uno [Gud.] legi *ac proximos ſpatioſa et Hellas*, nec aliter Mediolanenſis. Hinc vide, quam nitida exſurgat deſcriptio: *Graecia — Ioniis fluctibus obiacet; a proximo ſpatioſa, et Hellas nomine, grandi fronte procedit.* Certe et Pintianus hic offendens ſcribebat: *ac proxime ſpatioſa et Hellas nomine. Ab proximo*, hoc eſt, ab ea parte, quam habet proximam regionibus enarratis, ut lib. 3. c. 8. *Ab ea parte, quae introeuntibus dextra eſt, urbes ſunt; in altera ab intimo angulo* etc. Nonne poterat dicere *ab dextro introeuntibus?* Sic paſſim *ab Oriente* et ſimilia, quae notant reſpectu illius partis. I. GRONOVIVS. In libris *et Hellas nomine*, quod et ipſum rectum. Quum autem novitius editor, quia in vitioſis quibusdam libris legitur *ac proximos*, confidenter reſcribit *a proximo ſpatioſa*, omnino id facit ſine ratione et iudicio. Sive enim referas ad Theſſaliam et Macedoniam, quae praeceſſere, ſive ad Hellada, quae ſequitur, non ſubſiſtit haec lectio. Quis enim ferat ſcriptorem ita loquentem, a proximo loco incipere Hellada? Quod ſi *a proximo* accipias pro ab initio, iam ne quidem Latine loquatur Mela; debuiſſet enim dicere *in proximo*. Quamvis neque iſtuc huic conveniat loco, cum non ſtatim, ſed paulatim in maiorem maioremque ſeſe Hellas explicet latitudinem. Retinenda itaque lectio vulgata, quam melioris notae exemplaria et prima editio nullos paſſa correctores confirmant, nec diſtrahenda haec a ſuperioribus; *proxime* enim conſtruendum cum Aegaeis et Ioniis fluctibus. A Macedonia enim incipiens Hellas primo eſt anguſta, in Magneſia nempe Theſſaliaque, huius ſiquidem partes a mari remotiores, non accenſentur Helladi.

Deinde ſit latior. Vbi vero Aegaeis et Ioniis fluctibus grandi fronte obiacet, a Sunio nempe ad Ambraciam, ibi demum eſt latiſſima. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Vbi mentio verbi *incipere*, immo vel cogitatio? Ab Mela iunguntur *ab proximo ſpatioſa*. An haec non ſunt et Latina et facillima intellectu? An non debuit partes Helladis, quum ſint diverſae ac diſcrepantes ſitu, plures conſiderare, et aut maxime vicinas, aut remotiores, aut remotiſſimas conſiderare? Porro an propterea, quod paulatim in maiorem maioremque ſeſe explicat latitudinem, non eſt ab proximo ſpatioſa, aut non poteſt eſſe? Immo et eſt nunc ſpatioſa, et deinde ſpatioſior, utque recte dicit Mela, grandi fronte procedit. Sed neſcivit ille, qui frontem nunc conſideret Mela, nempe partem verſus Meridiem. Hinc ſcribit: Vbi vero Aegaeis et Ioniis fluctibus grandi fronte obiacet. An unquam monſtrum maius auditum eſt? Frons obiacet Aegaeis et Ioniis fluctibus? Quaeſo igitur quod tergum? Si verſus Aegaeos eſt frons, averſam partem alluunt Ionii neceſſario. Latera clare conſtituunt eas partes, quae obiacent utrisque illis fluctibus. Ideo latera eius intrare dicitur mox utrumque mare. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Vltima recte monuit Gronovius; ipſa tamen eius emendatio, cum ſic nihil habeat, ad quod commode referatur, nec concinniorem nexum adferat, parum videtur probabilis.

grandi fronte — intrante) Rehdig. *grandi nomine;* Venet. *marique utroque;* Schottus *ſed Ionio*, quod antea maluerat Pintianus et ex veteribus exemplaribus adnotaverat Ciacconius; Gud. τὸ *et* ante Ionio omittit; 15. 17. 20. 23. *latere*, uti etiam in Vatic. 1. fuiſſe videtur, quia latera ex ſolo Vatic. 3. notatum erat; Vindobon. *eius latera magis intrante.* Non inepta eſt Pintiani emendatio, *ſed Ionio*, uti paullo poſt *verum in Ionium* etc. Propius forte acceſſerit *at*, quae particulae

commutari ſolent. Neque tamen neceſſaria eſt emendatio.

quatuor milia) Sic omnes Cdd. et edd. vetuſtae. At 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. reliquae ad Schottum *quinque millia.* Voſſius revocavit *quatuor millia.* Tum Gud. Prag. Cibin. Rehdiger. Lipſ. *milia.* Cf. ad 1, 9, 8. Adde, quod Iſidorus 9, 3. aliique *miles* hinc derivant. TZSCHVCKE. Et hic et infra non *quatuor*, ſed *quinque m. p.* Auctores alii anguſtias eas in Peloponneſo faciunt. BARBARVS. Ante Hermolaum legebatur *quatuor millia*, atque ita V. C. CIACCONIVS. *Quinque* Hermolaus, quem ſecuti ſunt alii, cum prius legeretur *quatuor millia paſſuum*, uti quoque eſt in omnibus manu exaratis codicibus. Atqui Melam ſic ſcripſiſſe apparet etiam ex Solino, [c. 13. ſ. 7.] qui et ipſe ſecutus Melam quatuor millium latitudinem tribuit Iſthmo Corinthiaco. VOSSIVS. Pro *pateat* Schottus *patens;* ed. 38. et Lugd. 1605. *patet;* Venet. *ferme media;* ed. 9. *incidit.*

rurſum) Edd. 30. 32. *rurſus;* Pariſ. 2. Vatic. 3. Venet. Prag. Lipſ. *in terris;* poſt Vatic. 1. Gud. Vindob. *vero in;* Vatic. 3. Venet. Prag. *vecto in;* pro *Ionium* Vindob. *Ionum*, et poſt idem *magis lata* pro *tam lata;* Schottus *tam late;* Lipſ. Gud. Prag. Rehdig. *ceperat.*

pene inſula) Sic quidam codices et libri editi cum recentioribus Reinoldii, A. Gronovii et Kappii. Cf. ad 1, 19, 2. Poſt Vindob. *vocantque* et *peloponenſes;* Gud. et ed. 13. *peloponeſos;* Rehdiger. *pelloponeſſos;* Cibin. et edd. 2. 9. *peloponeſſos.*

ob ſinus) Prag. *obeſinus;* Ciaccon. *et ſinus.* Tum Venet. Prag. Pariſ. 2. *et etiam promontoria.* TZSCHVCKE. *Ob* in *et* mutandum. CIACCONIVS. Non video, quid hac emendatione ſpectaverit.

quis) Sic MSS. A. Gronovii et ex meis, quos ipſe inſpexi, Gud. Rehdiger. Prag. Cibin. (*q's*) Lipſ. (*qs*) alii cum editionibus ſuis. Antiquiſſimae *quis*, primaeque etiam Vadianae, 16. 18. nam poſteriores promiſcue *quis* et *queis*. Aliae multae, uti 15. 17. 20. 23. 24. 25. 28. 30. 32. 35. 39. 40. 41. 42. cum Reinoldianis *queis*. A. Gronovius inde ab ed. 44. revocavit *quis*, uti etiam antea praetulerat Vinetus. Vid. de hac ſcriptura ad 2, 1, 2. 2, 2, 2.

ut fibris) Lego *fimbriis*, non *fibris*; ſequitur enim *platani folio ſimilis*; et pleraque arborum et herbarum folia fimbriata ſunt. Plinius 21, 15. [ſ. 55.] de urtica: *caule quoque mordaci, fimbriatis foliis.* PINTIANVS. Alias *fimbriis*. Varro fol. 1072. [de L. L. 4, 13.] *Antiqui fibrum dicebant extremum, unde in ſagis fimbriae, et in iecore extremum fibra; hic fiber dictus eſt.* CIACCONIVS. Nihil hac Pintiani emendatione invitis omnibus codicibus, cum nec linguae uſus repugnet, opus eſſe docuit Salmaſius ad Solin. c. 13. ſ. 7. p. m. 99. ex Servio ad Virgil. Georg. 1, 120. aliisque, ex quibus adparet fibras et fimbrias eodem ſenſu dici de foliorum et radicum extremitatibus. Sed quod ex Cicerone in Piſon. c. 11. *fibrae cincinnorum madentes* excitat; pro *fibrae* ibi editur *fimbriae*. Reiicit etiam Pintiani emendationem Geſnerus in theſauro L. L. ſub v. *fibra*, cui ſuffragatur Garatonius ad Cicer. c. l. ubi de *fibris* praeter Salmaſium laudat Marii Mattii adnotationes cap. 22.

ſimulque) Sic Pariſ. 3. Prag. Rehdiger. reliqui, quos ego inſpexi *ſimul quod;* nec aliter habuiſſe videntur codices ab aliis conlati. Ita certe habent editiones omnes ad 44. quae Reinoldio duce poſuit *ſimulque*. Secutus eſt Kappius et editor Norimbergenſis. Subeſt certe hiulci aliquid in nexu, ſi *ſimulque* legeris; at durius tamen et remotius videtur *ſimul quod*, pro *et quod*.

Retinui igitur prius, cum ſic etiam praecedentibus accommodari poſſit. Propius conſuluiſſe videtur Rehdiger. adpoſita lectione *effunduntur.* Nota autem eſt ex compendio ſcribendi utriusque voculae commiſtio.

tenui — effunditur) Vindob. *in tenui tramitte;* Schottus dedit *termite;* Vind. omittit *in;* Venet. habet *in latum,* quod ex Pintiani ſententia recepit Schottus; Rehdig. *effunduntur.* TZSCHVCKE. Aeſtimandum, an in hoc loco potior lectio ſit *termite*, quam *tramite*, quia aſſimilat Peloponneſon folio platani; ut perſtet in imagine. Nec immemor ſum, ſequi infra: *anguſto tramite Helladi Peloponneſum annecti;* ſed ratione dicta magis hic placet *termite.* PINTIANVS. Scribo: *in latum effunditur.* IDEM. Acute huc *termite* transtulit Pintianus, ſed et argute nimis. Miſcet enim comparationem cum re comparata. Nec opus eſt, *latus* in *latum* mutare, quippe quod ineſt in *effunditur.* Si quid mutandum, malim *in latius.* Locus plane ſimilis eſt 1, 17, 3. *anguſtis cervicibus reliqua extendit in latius.*

ſimillima) I. Gronov. ad 2, 2, 8. malit *ſimilis*, quod et in Cod. Chiſiano invenerat. Vid. ad c. l. Pro eo Gud. Rehdiger. Vindob. dant *ſimilia,* nempe ex ſcribendi compendio.

§. 4. *A Macedonia)* Plerique codices et editiones hic legunt *In Macedonia;* Vinetus, Schottus, Voſſius reliqui *A Macedonia*, uti iam olim dederat Cocleus. TZSCHVCKE. Legendum *A Macedonia,* hoc eſt, poſt Macedoniam. Neque enim regreditur in Macedoniam, ſed ea finita transit ad referendas Graeciae provincias, quarum prima eſt *Theſſalia.* Nam etſi Ptolemaeus [3, 13.] Macedoniae Theſſaliam contribuere videatur, ſimul de utraque diſſerens, quod alias facere ſolet, minores regiones maioribus inſerens, (ne cogatur

parvis etiam terminos aſſignare, quod fuiſſet tum ei, tum lectori oneroſum, et non nimis neceſſarium) diverſa tamen eſt Theſſalia a Macedonia. Quin Strabo [8. p. m. 255. ſ. 370.] ſolos Theſſalos appellari *Graecos* et *Hellenes* Apollodori teſtimonio ſcribit, et Arrianus Hiſtoricus lib. 2. [cap. 5. de exp. Alex. M.] equitatum Theſſalicum a Macedonico ſeparat. Strabo quoque in Selectis [lib. 7. p. 104. Hudſ. cf. 9. p. m. 496. ſ. 429.] Peneum fluvium diſterminare tradit Macedoniam a Theſſalia, Caeſar [de B. C. 3. 36.] Haliacmonem, ut dixi. Quod nonne et ipſe Mela hoc manifeſte monſtravit in ſuperioribus cum dixit: *in eum Axius per Macedonas, et iam per Theſſalos Peneus excurrit.* PINTIANVS. Forte pro *In Macedonia* erat ſcriptum *In ea* ſc. Graecia. Hoc autem ita eſſe videtur, cum ſupra dixerit: *Tum iam vaſte et multum prominens Graecia.* Theſſaliam autem in Graecia eſſe, Strabo [c. l.] auctor eſt. Sic lib. 1. cap. de Aſia: *In ea primos hominum accepimus ab oriente Indos, Seres et Scythas;* et cap. 2. de Phoenicia: *In ea eſt Tyros aliquando inſula;* et cap. 19. *In ea Mariandyni urbem habitant.* Infra h. l. cap. 7. de inſulis: *Hae Thracum Graiorumque terris obiacent;* et lib. 3. c. 1. de Hiſpania: *In ea primi ſunt Artabri.* In Aldino exemplari et antiqua lectione non eſt *in Graecia*, [ante *Doris*] quod magis adiuvat hanc emendationem. At dubium eſſe poteſt, quare, cum in enumeratione Macedoniae Theſſaliam et Magneſiae partem numeravit, deinde non eas provincias Graeciae tribuerit, cum poſt eas numeratas dicat: *tum iam vaſte et multum prominens Graecia;* ſed dici poteſt, Theſſaliam, ut Strabo [c. l.] ait, in Graecia eſſe, neque excludi hic a Pomponio, ſed ipſum dicere, a Theſſalia Graeciam incipere, et a Sepiade illam prominere, cum antea vaſte retracta fuerit in Thermaico ſinu. Sic in Europa poſt Macedoniam locat Graeciam Livius lib. 45. fol. 346. [c. 9.] Solinus cap. 15. CIACCONIVS. Male prius legebatur, *in Macedonia.* Licet

enim Theſſalia a Philippo et Alexandro et poſtea a Romanis attributa fuerit Macedoniae, hoc nihil ad rem facit, cum antiquam Mela, ut oſtendimus, ſequatur diſtributionem. Sequentia praeterea hanc lectionem non admittunt. Nam illa, quae ſequuntur in vulgatis editionibus: *in Graecia Doris, Locris* etc. adſuta ſunt ab aliquo, cum in nullis, quae viderim, compareant exemplaribus. VOSSIVS. *A Macedonia* utique praeferendum eſt. Quis enim dixerit, quas regiones eadem ſerie paullo poſt recenſet, omnes Macedoniae adſcriptas fuiſſe, cum tamen ſupra ad Graeciam proceſſerit. Nec, quod Ciacconius ſuſpicatur, *in ea* ſcriptum eſſe antea hic potuit, quia praecedit Peloponneſus, licet ipſe ſubplere malit *Graecia.* Ceterum hic intervallum conſtituunt edd. 24. 25. Olivarianae, et caput 22. Vinetus.

Theſſalia — Phthiotis) Haec et ſequentia nomina in libris varie corrupta eſſe, facile quivis praevidet. Sic Cibin. *theſſalea;* Vindob. Gud. ed. 1. *theſalia;* 2. 9. *Teſſalia;* Vindob. *mogeſia;* edd. 15. 20. 23. *Meſſania;* Lipſ. *Phiotis;* Rehdiger. *phyotis;* Prag. *phcotis;* Gud. *ptiotis;* Cibin. *pthyotis;* Vatic. *pthiotis;* edd. 1. 2. 9. *Phiotis,* quae quidem poſt facile ſanata ſunt.

Doris) Vadianus invitis libris omnibus praepoſuit: *In Graecia,* quod repetiit familia, in ea etiam 21. 28. 30. 32. 37. praeterea 24. 25. et Olivarianae cum Schotto. Abiecit Vinetus, poſt Voſſius et reliqui. TZSCHVCKE. Dictiones *in Graecia* ſuperfluunt, adiectae ab his, qui perſuaſum habebant, Theſſaliam, Magneſiam, Phthiotida ad Macedoniam pertinere, non ad Graeciam, decepti auctoritate Ptolemaei [c. I.] male intellecti. PINTIANVS. Monuit etiam de hoc additamento Voſſius in ſuperiori nota.

Locris, Phocis) Cibin. *lochris;* Rehdig. *locrys* et *phocys.*

Boeotis) Lipſ. *Bochotis;* Prag. *Boethis;* Rehdiger. *boethys;* Vindobon. *boetis;* Gud. aliique *boeotis.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 19. *Boetis;* 13. 15. 16. et reliquae *Boeotis,* ad quam quidem formam omnes ducunt libri. Quis tamen ea praeter Melam uſus ſit, ignoro. Forte hoc nomen ad reliqua accommodarunt librarii. Infra enim *Boeotia* dicit, ubi eandem formam debebat repetere, ſi ex Graeco aliquo transtuliſſet. In aliis illa occurrit, uti *Achais* apud Ovid. Metam. 5, 577. 7, 504. Cf. Salmaſ. ad Solin. c. 8. ſ. 2, p. m. 45. et ubi plura conlegit ad c. 14. ſ. 8. p. m. 108. Variat tamen etiam noſter, ſi libros audias, in *Laconice,* quam *Laconidem* infra vocat.

Atthis — Arcadia) Cibin. *athys;* Vindobon. Rehdiger. *athis;* Prag. *atis.* Edd. antiquiſſimae, et poſt plurimae cum iisque Schottus *Attis;* Vinetus, Voſſius reliqui *Atthis,* uti Cod. Lipſ. et alii quidam. Graece Ἀτθίς. Cf. ad 2, 7, 10. Poſt Vindobon. *peloponenſi;* Cibin. et ed. 9. *peloponneſſo;* Gud. Lipſ. *peloponeſo;* Rehdiger. *peloponenſo.* Tum Lipſ. *agro* pro *Argolis;* Prag. *Latonice;* Gud. *Meſana.* Edd. 2. 9. 11. *Meſenia;* 15. 20. 23. *Meſſania.* Hinc Vatic. 3. Prag. *achea;* Rehdig. *achaica;* Gud. *archaea;* Cibin. *archea;* ed. 1. *chaia.* Deinde Lipſ. Gud. Venet. et edd. 1. 2. 9. *Helis.* Poſtremo Lipſ. Cibin. Gud. Vindobon. Prag. Rehdiger. *archadia.*

ultra Aetolia) Rehdiger. *etholis;* Vindobon. *etholia;* Prag. *et etholia;* Gud. *aetholia;* Cibin. *aeotholea.* Edd. quaedam vetuſtae *Aetholia* et *Etolia.* Poſt Lipſ. Prag. *Acharnania.* Edd. 7. 8. 10. *Arcanania.* Denique Cibin. Lipſ. Prag. Rehdiger. *epyros.*

Adriam) Cibin. Gud. *adrian;* Rehdig. *adriam;* Pariſ. 1. *andrian;* Pariſ. 2. *adriade;* Vatic. 3. Prag.

abriadi. Nempe *de* adhaeſit ex ſequente voce, cetera depravata. De adſpiratione, quam praefixi, vid. ad 1, 3, 3.

alluit) Vindobon. Gud. Prag. Rehdiger. Lipſ. et editiones omnes cum Reinoldianis ad 45. *alluit*, Vadianae etiam poſteriores *alluunt*. Tandem A. Gronovius in ed. 45. poſuit *alluit* eumque ſecutus Kappius. Voſſ. 1. 2. Mediolan. Cibin. Vatic. *adluit*, unde commiſtio melius intelligitur, de qua dictum ad 1, 4, 4. Poſt verba *memoranda ſunt* titulum praemiſit Cod. Zaluſc. *de Theſſalia.*

Lariſſa) Rehdiger. *laryſſa;* Vindob. *lariſſima;* Voſſ. 1. Cibin. Vatic. 1. *nunc Lariſſa*, uti etiam dedit Vinetus. Locum haberet, ſi ſubiiceretur praemiſſo *aliquando*, ut 2, 5. in. *fuit aliquando Braccata, nunc Narbonenſis.* Infra in noſtro capite: *Pola quondam a Colchis habitata, nunc Romana colonia.* Dicit quidem 1, 5. f. *Mulucha — nunc gentium, olim regnorum quoque terminus;* at ibi prodit in obpoſitione, quae id requirit; uti *nunc — tunc* 1, 13. in. et ſic inverſo ordine *aliquando — nunc* 1, 12, 2. *olim — nunc* 2, 5, 2. Hic vero ſeparatas urbes commemorat, quibus Theſſalia inclaruit, ubi abeſſe poteſt. Minus enim bene Carrio ad Valer. Flacc. 1, 171. ex hoc loco putat, Lariſſam aliquando Iolcon adpellatam fuiſſe, cum omnia alia doceat Strabo lib. 9. p. m. 300. ſ. 436. Malui igitur cum aliis negligere, et adſcribere librariorum curioſae ſedulitati. Simile exemplum, in quo tamen *quondam* praecedit, habes paullo inferius. Cf. 2, 6, 4.

aliquando Iolcos) Lipſ. Vatican. 3. (qui et omittit *aliquando*) *Iolchos;* Vindob. *icolos;* Rehdiger. *iodeos;* Prag. *idchos;* Schottus minoribus literis expreſſit verba *aliquando Iolcos.* TZSCHUCKE. Haec verba, ni fallor, Pomponii non ſunt. Nam paulo ante teſtatus eſt,

dicturum ſe de locis atque urbibus, quae mare non abluit. Porro *Iolcon*, urbem eſſe maritimam, nemo neſcit. Citare auctores in re comperta, quid attinet? Satis ſit pro omnibus Strabo: [lib. 9. p. m. 300. ſ. 436.] *Iolcos*, inquit, *iam dudum diruta iacet, quo ex loco Pelias Iaſonem ac navem Argo foras emiſit.* Et infra paulo: *Supra Demetriadem autem urbem Iolcos ſtadiis ſeptem ad mare iacet.* PINTIANVS. Et haec quoque eraſerat Pintianus, quia nempe Iolcon dicit eſſe ad mare ſitam, hic vero Melam mediterraneas tantum recenſere civitates. Licet hoc verum eſſet, non tamen video, cur exiſtimemus, auctorem noſtrum errare non potuiſſe. Verum ipſe errat Pintianus, cum ex Strabone oſtendere conatur, Iolcon fuiſſe ad mare ſitam. Verba Strabonis haec ſunt: Τῆς δὲ Δημητριάδος ἑπτὰ σταδίους ὑπέρκειται τῆς θαλάσσης Ἰωλκός. Ipſe interpretatus eſt: *iacet ad mare.* Sed quis neſcit, ὑπερκεῖσθαι ſemper accipi de locis a mari remotis? Recte itaque Euſtathius [ad Homer. 11, 280. p. 435, 16. Baſil.] τὸν Ἰωλκὸν ὑπερκεῖσθαί φασι τῆς κατὰ Δημητριάδα θαλάσσης ἑπτὰ σταδίους. Vides, quantillo ſpatio a mari abfuerit Iolcos, ut non mirum ſit ab aliis inter maritimas urbes recenſeri. Porro cum poetae Argonem Iolco ſolviſſe aiunt, id de Aphetis, de quibus infra, vel de litore, quod et ipſum Iolcon vocari tradit Strabo, [c. l.] accipiendum eſt. Sed et cum ſcholiaſtes Apollonii [1, 582.] Sepiadem dicit eſſe ἀκρωτήριον ἐν Ἰωλκῷ, manifeſte Iolcon pro litore accepit. VOSSIVS. Sic *Antronia*, quam noſter mediterraneis accenſet, ab Homero Il. 2, 697. ἀγχίαλος vocatur. Cf. Strabo lib. 9. p. m. 299. ſ. 435. qui tamen patitur ſitum admitti haud procul a mari. Atque ita caute dixit noſter: *quae mare non adluit*, ut tamen in conſpectu quaſi litorum iter perſequatur.

in Magneſia) Prag. *in Imagneſia*, ex geminato *i*; ed. 6. *id eſt Magneſia.*

Antronia) Lipſ. *alcronia.* Edd. veteres cumque iis 9. 11. *Anthronia;* Schottus *Antron.* TZSCHVCKE. Scribendum *Antronia* ſine *h.* Vrbs autem haec et *Antron* vocatur. BARBARVS. Scribendum *Antron*, non *Antronia* ex Strabone, [lib. 9. p. 299. ſ. 435.] Stephano, Homero. [Il. 2, 697.] PINTIANVS. *Antron* utique uſitatiori forma dicitur. Sed cum variata terminatione urbes adpareant multae, et hanc, ex auctore forſitan Graeco ductam, conſtanter tueantur libri, mutare nolui, quod et olim ſuaſerat Holſten. ad Stephanum p. 58. Sic alia forma quidam Ἀντρῶνες dixerunt, de quo monuerat Strabo c. l. in quibus Demoſthenes in Philip. 4. p. 133. ed. Lipſ. Suidas h. v. Ita vero infra §. 6. Brauronia, quae aliis Brauron vocatur.

Phthiotide) Vatic. 1. Cibin. *Pthiotide;* Gud. *thiotide;* Vindob. *phiotici;* Prag. *protheoti;* Rehdiger. *phyoti;* Pariſ. 2. *phtioti;* Lipſ. Auguſtinor. *phiotide;* Vatic. 3. *phthioti.* Edd. 1. 9. *Phiotide.* Syllabam ultimam, quam hic quidam detrahunt, proximae voci addunt. Hinc Vindob. *de pithia;* Vatic. 3. Prag. *Dethia;* Rehdiger. *depthia;* Pariſ. 2. *Delthia;* edd. 5. 9. 11. *Phthia;* Auguſtinor. *phitia.* Vera ſcriptura, ſupra etiam depravata, ex Graecis conſtat.

in Doride — Erineum) Abſunt haec verba ab omnibus Voſſianis, Vatic. Cibin. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. Auguſtinor. Vindob. Venet. Havn. nec magis agnoſcunt edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Primus inſeruit Vadianus et ſequentibus tradidit, renuente tamen Reinoldio; A. Gronovius ab ed. 44. minoribus literis diſtinguere coepit. Soli tres Pariſienſes exhibent verba: *in Doride Pindus*, excluſis reliquis. *Erineon* Vadianus et Olivarius cum ſuis. TZSCHVCKE. Expende, an legendum ſit *Pindus, Boeon, Cytinium, Erineos, Doris* enim *tetrapolis*

erat, ut ſcribunt Strabo [9. p. m. 294. ſ. 427.] et Thucydides, [1, 107. at vid.] etſi Stephanus *tripolin* tradit, modo codex menda vacet, quod non puto. *Erineos* autem non *Erineon* proferunt Stephanus et Ptolemaeus, [3. 15.] qui etiam *Cyteinium* vocat, ceteri *Cytinium*. Idem in Doridis tetrapoli pro *Pindo Lilaeam* ſubſtituit. In Plinio, [4, 13. ſ. 7.] quoque libentius legerim *Erineos*, quam *Erineon*. PINTIANVS. In omnibus, quae vidi, exemplaribus abſunt haec, et ab aliquo forſan adiecta ſunt, qui haec aut ſimilia deeſſe exiſtimavit. Nam cum paulo ſuperius Doridis meminerit, putavit huius regionis oppida hic excidiſſe. VOSSIVS. Deſiderantur hic utique, quae ad Dorida referantur, cum, in ſingularum regionum iterato adiectis potioribus urbibus recenſu, hanc recte praeterire non poſſet. Commode hic adſunt Pariſienſes, ex quibus certe priora verba *in Doride Pindus* adieci, poſteriora uncis incluſi. Dedi tantum *Erineus*, uti in caſu recto ſcribunt Stephanus et Ptolemaeus 3, 15. Feminino genere effert Strabo lib. 10. p. m. 328. ſ. 476. Pintianus, quae vulgo hic producuntur, cum dubia partim ſint, vel omnino ſpuria a quibusdam cenſeantur, tum novis figmentis auget, ut taceam incerta eſſe, quae de Doride tetrapoli et quatuor eius urbibus adfert. Alii enim modo plures modo pauciores urbes commemorant, adeoque in ipſarum nominibus invicem disſentiunt, de quibus, cum prolixior expoſitio nimis hinc aliena videatur, plura disſeram Vol. 2. Ita vero adparet, quam recte Pintianum propter inſerta haec verba notet Hemſterhuſ. ad Schol. Ariſtophan. in Plut. p. 385.

Locride) Cibin. *loride*; Rehdig. *locryde*; Prag. *lethride*. Poſt Lipſ. Auguſtin. Vindobon. Gud. Prag. *cinos*. Ed. 19. *Gynos*. Recte, quod aliae habent, *Cynos*, praeter primas, uti 1. 3. 4. 5. 9. 11. in quibus *Cinos* fertur.

Calliaros) Vindob. Gud. Lipſ. Prag. Auguſtin. edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Calioros;* Rehdiger. *calyoros.* Edd. 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Callicros;* 12. 14. 19. *Callioros.* Recte ed. 10. cum aliis *Calliaros,* uti emendaverat ex Homero Il. 2, 531. Strabone 9. p. m. 293. ſ. 426. Plinio 4, 12. ſ. 7. quibus et alii addi facile poſſint, Hermolaus Barbarus.

Phocide) Prag. *Photide;* Rehdiger. *phocyde.* Tum Cibin. *delphy.*

Parnaſos) Prag. *pernaſos;* Cibin. Rehdiger. Vindob. edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. et pleraeque aliae cum Vadianis et Olivarianis *Parnaſus;* Lipſ. Gud. Vatic. (puto) cum editt. 23. Gronovianis, Kappianis *Parnaſos;* Vinetus, Schottus, Voſſius *Parnaſſus;* Reinoldius *Parnaſſos.* Terminatio in *os* cum et codices praeferant, Pomponio utique eſt accommodatior. Nec magis ſcriptura eorum, et quidem conſtantior dimittenda videtur, qui per *ſ* ſimplex efferunt. Eandem exhibent et alibi codices vetuſtiſſimi probantque viri eruditi. Vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 15, 311. Oudendorp. ad Lucan. 3, 172. Heinſ. ad Ovid. Met. 1, 468. Pierius ad Virgil. eclog. 10, 11. et quos nominant Drakenb. ad Liv. 42, 16. in. et Dausquius in Orthogr. P. 2. h. v. etſi hic vult *Parnaſſus,* uti dedit in Oroſio 1, 9. Havercampus. Broukhuſius adeo ad Propert. 2, 23, 13. nunquam per *ſſ* Latinos ſcripſiſſe contendit, etſi ſic Graeci velint. Sed et in his variatur, uti in Strabonis libris ſcriptis et editis. Simplex σ antiquiſſimi habent Codices in Diodoro Sic. 11, 14. Πάρνησος ſcribendum cenſet Brunk ad Apollon. Rhod. 2, 705. Videtur ſuffragari metrum, unde Παρνησὸς pro Παρνασὸς, quare Παρνασσὸς extruditur apud Homer. in Apollin. Pyth. v. 91. 269. ut vitium ab Ilgenio, quod iam antea fecerat Erneſti. Idem in aliis cum dubitatione notatur. *Nyſſa*

quidem infra 3, 7, 4. ſed et Thiſaphernes, de quo Staveren. ad Nepot. Alcib. 5, 2. Vſus et in his dominatur, et librorum antiquiſſimorum exempla. De illo cf. Euſtath. ad Homer. Odyſſ. 19, 432. p. 706, 46. Baſil. Poſt Vindob. *apolinis;* Prag. *phanum.*

Boeotia) Lipſ. Vindob. Gud. *boetia;* Rehdiger. *boethia;* Prag. *boecia.* Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 19. *Boetia.* Tum Prag. et edd. 21. 28. *Thebe.* Poſt Cibin. *chyteron;* Rehdig. *cytheron;* Prag. ut edd. multae veteres *Citheron*, quam ſcripturam, mirum, ſic reliquit adeoque tuitus eſt in Hygino fab. 8. Munckerus ex Feſto, qui dixerit, ruſticorum non eſſe, pronuntiare diphthongos, et hinc Servium commemoravit ad Virgil. Aen. 4, 463. (303.) et Lactantium 1, 22. ubi ſic editiones multae. Vid. tamen idem ad Hygin. fab. 240. Graecis Κιθαιρών.

celebratus) Vindob. *celebratis;* Rehdiger. *celebrati;* Pariſ. 3. Venet. et edd. omnes cum Vineto (tantum hic *celeberrimis*) et Schotto. Voſſius revocavit *celebratus*, quod eſt in reliquis MSS. etiam Havnienſi, idque ſervarunt reliqui. Recte et apte.

Atthide) Gud. *athiode;* Cibin. Rehdig. *athyde;* Vindob. *athide.* Edd. 24. 25. Olivarianae, et antea quaedam in iis 20. 23. *Attide.* Sed verba in Atthide non habent Vatic. 3. Prag. Pariſ. 2.

Eleuſin) Rehdiger. *eleuſyn;* Vindob. *eluſim;* Gud. *eleuſim*, uti ſcribit ed. 21. quae tamen in corrigendis reponit *Eleuſin;* Pariſ. 2. Lipſ. *Eleuſis*, quam ſcripturam ex Iulio Firmico notat Gronovius in obſerv. in Script. Eccleſ. cap. 9. p. 96. At et Ἐλευσὶς Scylax p. 21. Hudſ. Stephanus h. v. et *Eleuſis* olim vulgo in Ovid. epiſt. 4, 67. In Strabone lib [illegible] p. m. 272. ſ. 395.

Ἐλευσῖν, ſed poſt p. m. 274. ſ. 397. Ἐλευσὶς reperitur. Grammatici tamen, veluti Servius, Priſcianus pugnant pro forma *Eleuſin*, quam et multis adſtruere conatur Heinſius ad Ovid. c. l. Atque hinc poſterior aetas duxit *Eleuſina* in caſu recto. Hic cum plerique et tantum non omnes codices *Eleuſin* aut praeferant, aut certe innuant, moveri non debet. Poſt Vindob. *conſacrata.* Rehdiger. omittit *ut.* Ciaccon. *egeat;* Cibin. *aegant.* Voſſius ex libris aliquot notat *ſoleant* pro *egeant.*

Megaride) Vatic. Lipſ. Pariſ. 2. *in Megarida,* uti poſt Pariſ. 2. Lipſ. Gronoviani aliqui et edd. 1. 9. *Argolida.* Tum Gud. *regioni unde.*

ut in) Sic omnes codices et primae editiones, quaeque eas proxime ſunt ſecutae. Tantum Pariſ. 1. *ut etiam.* Pariſ. 3. videtur habuiſſe *at in,* uti primus poſuit Vadianus in ed. 16. et hinc excepit eius familia cum Olivarianis, quibus acceſſerunt 21. 24. 28. Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. Inde Reinoldio duce 44. et ceterae *ut in,* ſenſu, inquit A. Gronovius, plano et venuſto. Nempe continua ſerie recenſum inſtitutum perſequitur, in quo accommodatius eſt *ut,* etſi abeſſe etiam ſalvo ſenſu poſſit. Prag. *ut in Argolica.*

Mycenae) Cibin. Gud. Prag. Rehdig. Vindob. *micene;* ed. 2. *Micenae;* 25. in altero exemplari *Mycaenae.* Poſt Vindob. *precelebre.*

in Laconide) Cibin. *lachonide;* Rehdig. *laconyde.* TZSCHVCKE. Salmaſius in Plin. Exercit. p. 139. [ad Solin. c. 13. ſ. 7. p. m. 97.] malebat *in Laconice,* ut paulo ante hoc cap. *in Peloponneſo Argolis, Laconice, Meſſenia.* A. GRONOVIVS. At Codices variare Melam voluiſſe indicant, uti in *Boeotis* et *Boeotia,* de quo ſupra. Cf. etiam ad 2, 7, 15.

Therapne) Vatic. 3. *Therampne;* Vindob. *trapene;* Rehdiger. Gud. *therapnae;* Prag. *terapne;* Cibin. et alii *Therapne.* Edd. pleraeque inde a primis ſine adſpiratione *Terapne,* quam poſt addiderunt Vinetus, Schottus et alii. Gr. Θεράπνη. Sola ed. 13. habet *Theramne.* Certe ſic Plinius 4, 8. ſ. 5. in hoc tractu commemorat, pro quo Stephanus olim quidem Θεράμναι, quod in Θεράπναι mutari voluit Holſtenius p. 134. mutavitque ex Codd. Berkelius, etſi nihil intereſſe putat Barthius ad Statii Theb. 3, 422. utro modo ſcribas. Sed *Therapnae* tuetur Meurſius in Miſcellan. Lacon. 4, 12. Eadem variatio notatur in Silio Ital. 6, 303. ubi vid. Drakenb. et Ruperti, et in adiectivo gentili ap. Sil. Ital. 8, 412. Ovid. epiſt. 16, 196. Statium Theb. 3, 422. 7, 793. ubi vid. docti viri. Hic receptam ſcripturam tuentur libri praeter Vaticanum 3. At de hoc poſſit quaeri, utrum per *ae* an per *e* in fine ſcribendum ſit, cum in utramque partem fluctuentur libri, in quibus etiam *e* ſaepe pro *ae* adferatur, et pluralis fere ſit uſitatior. Sic *Amycle* olim in Silio Ital. 4, 358. et hic poſtea *Amicle.* Alia utroque numero inveniuntur apud auctores, uti *Mycene, Argos.* At cum etiam *Therapne* in uſu fuerit, nolui receptam formam relinquere. Poſt Cibin. *lachedemon;* Rehdiger. *lacedemon.* Idem deinde *amiclae,* ut edd. quaedam, in iis 2. 13. Cibin. *amycle;* Prag. *amicle.*

Taygetus) Vindobon. Vatic. 3. Prag. *Tagetus;* Rehdiger. *thaygetus;* Lipſ. *taigetus,* ut edd. quaedam, in iis 2. 9. 11. Graeca vulgatam ſcripturam confirmant.

in Meſſenia) Tò *in* omittit ed. 14. Tum Vindobon. Pariſ. 1. 2. *Meſania;* Cibin. Gud. Prag. *Meſſania;* Rehdiger. *Meſſama.* Tum Prag. et Pariſ. 2. omittunt *Meſſene;* Gudian. dat *Moſſene;* Pariſienſ. 1. *Moſene.* Edd. aliquae, uti 2. 15. 20. 23. *Meſſenae.* Gr. Μεσσήνη.

Methone) An ſcribendum *Ithome?* Notum eſt, illam fuiſſe et urbis Meſſenae et totius regionis arcem. Sed quia iam monuimus, Pomponium valde ſui oblitum fuiſſe toto hoc capite, credamus potius, et hic quoque dormitaſſe, vel ſaltem alios errantes eſſe ſecutum, cum Methonam mediterraneam facit. Adeo enim mari vicinum eſt hoc oppidum, ut vicinius eſſe non poſſit. Olim in litore depreſſiore ſedebat, ſi vera dicit Grammaticus Anonymus, qui penes me exſtat, poſtea vero terrae motu triginta octo ulnis, ſive pedibus ducentis viginti octo in altum evecta eſt. Ἀπὸ τοῦ σεισμοῦ λέγεται ἐκπεπηδηκέναι καὶ φανῆναι ἀνωτέρα τῆς θαλάσσης εἰς ὀργυιὰς λη. Sed cum dicit ἐκπεπηδηκέναι, videtur adluſiſſe ad vocabulum Pedaſi, quomodo Methone prius vocabatur. Verum hoc grammaticale eſt ſomnium, cum iam Homeri aevo Πήδασος fuerit. Alterum vero de terrae motu quod ait, id credo, quia ſimiles habeo hiſtorias. Vel ipſa haec Peloponneſos exemplum exhibet in urbibus Achaicis, radicitus evulſis et translatis alio. — VOSSIVS.

Elide) Lipſ. Venet. *helide;* Vindob. *ellide;* Rehdiger. *elyde.* Edd. 1. 9. *Helide;* 14. *Eliade.*

Piſae) Prag. *Piſa;* Rehdiger. *pyſe;* Cibin. *piſe;* Vindob. *ipſe;* ed. 9. *piſce.* Poſt Cibin. *oenomay;* Vindobon. Pariſ. 2. *cenomai.* Edd. 11. *enomai;* 38. et Lugd. 1605. *Onomati;* Pariſ. 1. *piſconomai.* TZSCHVCKE. Legendum puto inverſis dictionibus *Piſae Oenomai quondam*, ut Melae cum Plinio conveniat. Cui ut ſuppetias ferremus, libenter incidimus in hanc mentionem. Is lib. 4. [6. ſ. 5.] *Piſa*, inquit, *eorum* [pro quo nunc *Piſaeorum*] *quondam oppidum praefluente Alpheo amne.* Corrige: *Piſa Oenomai quondam oppidum* etc. Vnde apparet, legendum hic *Piſa*, non *Piſae*. Nam *Piſae* urbs Italiae multitudinis numero dicitur, Peloponneſi vero *Piſa* unitatis numero ex Strabone, [8. p. m.

245. ſ. 356.] Stephano, Diodoro. [4, 73.] Lucanus quoque noſter [2, 401.] *Hinc Tyrrhena vado frangentes aequora Piſae.* Et Statius quarto Thebaidos [238.] *depreſſae populus ſubit incola Piſae.* Et ſeptimo [416.] *Oenomaum ſua Piſa refert.* Accedit Demetrii Triclinii, nobilis Grammatici, auctoritas, qui in enarratione Pindari [ad Olymp. 1, 28.] appellatam ait *Piſam* a *Piſa* filia Endymionis. Sed et Pindarus ipſe [c. l.] *Piſam* numero ſingulari nominat. PINTIANVS. Non omnino valere hoc Pintiani effatum ex Lutatii verbis ad Statium Theb. 4, 238. putat Barthius. Nempe is etiam plurali numero effert. At quaeritur, an ſic in vetere auctore; quem quidem ignoro praeter Ptolemaeum 3, 16. in quo Ὀλυμπία πίσσαι, (cf. Herod. 2, 7. in varr.) ubi certe vitioſum eſt duplex σ, tum propter aliorum auctoritatem, tum quod diſerte monet Euſtath. ad Dionyſ. v. 409. ſimplici ſcribendum eſſe. Sed aliae editiones Ptolemaei, veluti Argentor. 1520. Πίσα. Forte Ὀλυμπία ἡ Πίσα. Certe haec forma ſi non mutanda propter librorum optimorum in primis conſenſum, at notanda videtur. Vbi enim *Piſae* occurrunt, Etruriae urbs ſpectatur. *Quondam* autem locum ſuum occupare poteſt, quia ſic antiquius eius nomen indicatur, cui recentioris oppidi mentio obponitur.

Elis) Rehdiger. *elys;* Voſſ. 2. *Helys.*

etiam nunc) Voſſ. 1. Mediolan. Vatic. 1. Cibin. *etiamnum;* Lipſ. Rehdiger. *etiamnunc;* Voſſ. 3. 4. Pariſ. 1. Leid. Perizon. Vindob. *etiam numen;* Voſſ. 2. Gud. Prag. Pariſ. 2. 3. *et numen,* uti editiones omnes ad Voſſium, qui repoſuit *et fanum;* et ſic 40. 41. 42. Notatur haec lectio in variantibus ed. 27. adſcriptis. Reinoldius repoſuit *etiamnunc,* quem ſecuti ſunt reliqui. TZSCHVCKE. Et hic quoque correctores, non Mela, loquuntur. Optimus codex legit: *Elis etiamum.* Alii *Elis etiam num.* Legendum eſt: *Elis et fanum delubrumque*

Olympii Iovis etc. Cicero quoque [cf. Catil. 3, 9. de N. D. 3, 40. pro C. Rabirio c. 10. —] haec coniungit, cum ait, *pro fanis atque delubris propugnare.* Differunt enim fana a delubris in eo, quod fana et templa dicantur loca ſingulis diis attributa, delubra vero multarum aedium ſub uno tecto a diluvio pluviae munitarum, ut loquitur Aſconius. [ad Cicer. divinat. in Caecilium c. 1. ſ. §. 3.] Idem quoque confirmat Servius. [ad Virgil. Aen. 2, 225.] Cicero etiam alibi [cf. antea] coniungit templa et delubra. Fana vero et templa nemo recte coniunxit, cum idem ſit prorſus. Nam a *ναὸς ναϜός* transpoſitione Aeolica fit Ϝάνος, unde Latinorum *fanus.* Vtrumque enim rectum fanum et fanus. Hinc apud Ciceronem 3. de Natura Deorum [c. 18.] *Eumenidum fanus.* Ita enim hoc loco legit codex noſter optimus et inſignis antiquitatis. Mela itaque hoc loco fanum Olympii Iovis vocat ipſum templum Olympium; in quo ingens illa eborea Iovis ſtatua erat a Phidia elaborata. Iovis vero delubrum vocat ſacellum, in quo ſimiliter Iupiter Olympius *σύμβωμος* Neptuno viſebatur, et quidem longe antiquior illo Phidiaco. Sex enim illic erant delubra totidemque arae, quibus inſiſtebant *θεοὶ σύμβωμοι.* Vide de illis Pauſaniam, [5, 14.] qui copioſe de his agit, et Scholiaſten Pindari Ode 5, [v. 8.] Olympiorum. VOSSIVS. *Etiamnum* vel *etiamnunc* aptius videtur tamquam obpoſitum praecedenti, quod deſideratur. Tum delubrum propius adficit Iovem Olympium. Alterius lectionis cauſa quaerenda eſt in lineola impoſita, quae modo negligitur, modo obtruditur. Docet id ed. 1. in qua *ct num̄* legitur. Poſt Gud. *ginicos;* Prag. *Gingrico.* Ante Rehdiger. *olimpii.*

tamen) Agnoſcunt hanc particulam notante Abr. Gronovio Mediol. quatuor Voſſ. Leid. Perizon. Gud. meique omnes praeter Cibin. et Vindob. agnoſcunt etiam priſcae editiones, et hinc reliquae ad Voſſium, qui pri-

mus expulit, eumque ſecutae edd. 40. 41. 42. Poſt reliquae inſtaurarunt. I. Gronovius ex Chiſiano adfert *ipſoque tamen.* TZSCHVCKE. Lego mutato loco illius particulae *quidem; certamine quidem gymnico et ſingulari ſanctitate, ipſo tamen ſimulacro, quod Phidiae* etc. PINTIANVS. In quibusdam libris legitur *ipſo quidem tam,* ut videatur ſcribendum, *ipſo quin etiam ſimulacro.* Verum cum vocula *tamen* abſit a melioribus libris, viſum fuit illam potius expungere. VOSSIVS. *Ipſo quidem ſimulacro* Voſſius, quum priores ederent *ipſo quidem tamen ſimulacro,* quod etiam in MS. mihi fuit obvium. Chiſianus habebat *ipſoque tamen ſimulacro.* Certe iuſtam cauſam non habuit Voſſius, cur aut voculam hanc expelleret, aut neſcio qua coniectura ſuffocaret, quae prorſus eſt Pomponiana. Nam ſic plane lib. 2. c. 5. *Maſſilia olim inter aſperas poſita, nunc ut pacatis, ita diſſimillimis tamen vicina gentibus.* Lib. 1. c. 9. *Labyrinthus magno et inde explicabili tamen errore perplexus.* I. GRONOVIVS. Monui abeſſe a quibusdam libris *tamen.* Iuvenis autem Leidenſis loca profert, unde oſtendat, *tamen* eſſe Latinum. Libenter ſane id credimus, ſed quaeritur, utrum *quidem tamen* coniunctum ſit Latinum. E libro, quem contulit, hanc profert lectionem: *ipſoque tamen ſimulacro.* Vnde confici poteſt librarios offenſos hac loquendi formula alterutram vocem expungendam eſſe cenſuiſſe. Si ſciret libris uti, facile ex hac varietate potuiſſet colligere, vocem *quidem* non in ſuo verſari loco, et transferendam eſſe ante *ipſo,* ſic nempe: *Numen delubrumque Olympii Iovis, certamine gymnico et ſingulari ſanctitate quidem, ipſo tamen ſimulacro, quod Phidiae opus eſt, maxime nobile.* VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Quaſi in duobus illis locis ea vox non potuerit omnino abeſſe ſine damno ſententiae ullo, perinde ut in hoc noſtro loco, quum tamen, ut in illis, ita in hoc voluiſſe videatur Mela additam. Sed praeterea quid vult? Cur non a ſe ita rogat de illo *transiugare?* An eiusdem

hominis eſt, ſic loqui ad cap. 5. [in appendice] *Tunc poſt* an alibi apud Melam occurrat, quaerant, qui nugas bonis volunt redimere horis. Et ſic non deſinit ad cap. 5. nugari aliquid de iunctis *etiam alioquin.* Quid ſi iuncta occurrant, an tum Mela in ſalvo erit? Perinde etſi non occurrant iuncta. Potuit enim Mela iunxiſſe, quae ab aliis non iungerentur. Sed ſic Apuleius in Apologia [p. m. 338.] *et quidem C. Lucilium, quamquam ſit iambicus, tamen improbarem.* — I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Inſolitus certe utriusque particulae nexus, cuius exemplum ex bonis auctoribus non ſuccurrit. Ita tamen volunt Codices, certe alteram minus bene quidam omittunt; traiectionem prioris omnes improbant. Poſt Cibin. Rehdiger. *phydie;* Prag. *ſidie.*

§. 5. *Peloponneſiacae)* Cibin. *peloponneſyace;* Rehdiger. Gud. Prag. *peloponenſiace;* Vindob. *peloponenſiaſſe.* Tum Cibin. Rehdig. Lipſ. Gud. Prag. edd. 1. 2. 9. *Archadiam.*

Pſophis, Tegea) Pariſ. 3. Lipſ. Voſſ. 3. Vindobon. *perſophiſtenia;* Rehdiger. *perſophyſtenia;* Pariſ. 1. *perſoſisema;* Perizon. *Perſophyſoenia;* Vatic. 1. Mediol. Venet. *pſophiſtenia;* Vatic. 3. Prag. *pſophiſtenea;* Pariſ. 2. *Phosphitenia;* Gud. *pſophisnia;* Voſſ. 1. Cibin. *ſophyſtenia.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 11. *Perſophiſtenia;* 9. *pſophiſtenia;* reliquae diviſe et quidem *Pſophis*, praeter 12. 14. 19. 21. 28. in quibus *Sophis;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *et Tenia;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. absque et *Tenea;* tum praeeunte Reinoldio ceterae *Tegea.* TZSCHVCKE. Legendum *Pſophis et Tenia.* De *Pſophide,* unde Aglaus ille Pſophidius, auctores omnes. De *Tenia* Cicero in epiſtolis ad Atticum. [6, 2.] BARBARVS. Scribe *Tegea,* non *Tenea,* etſi aliter ſentiat Hermolaus. Nam Mela,

ut ſaepe dictum eſt, celeberrima quaeque refert. *Tegea* autem nobile oppidum eſt Arcadiae Geographis omnibus, Hiſtoricisque ac Poetis, et in primis Homero, [Il. 2. 607.] ut credibile non ſit, in relatione Arcadiae omiſſam eſſe a Mela, qui locorum veluti flores delibat. PINTIANVS. *Tenea.*) Nihil hic mutandum. Licet enim *Tenea* Corinthiaci agri fuerit oppidum, *Tegea* vero dicta ſit haec Arcadica; ſaepe tamen confunduntur iſta vocabula, Teneataeque dicuntur, qui Tegeatae dici debuiſſent. Neque tantum cum urbs eſt Τέγεα vel Τένεα, verum etiam cum κόρυζαν ſignificat, utrumque dictum fuiſſe, teſtatur Heſychius. In pluribus vero vocibus literae iſtae permutantur. Sic μετάλειον et μεγάλειον, ἰστέον et ἰσγέον, Τόργος Γόργος, Τελέοντες Γελέοντες, et, ſi Stephano credendum eſt, Τάβιοι et Γάβιοι, Τένεα et Γένεα aliaque multa referenda erunt inter διττογραφούμενα. VOSSIVS. Cum Pintiano et Reynoldo Melam ſcripſiſſe putem *Pſophis Tegea*. *Tegea* etiam legendum videbatur Cellario Geogr. ant. 2, 13. p. 1001. A. GRONOVIVS. *Tegea*, quam cum Pſophide coniungit Ptolemaeus 3, 16. et alii commemorant tamquam Arcadiae urbem celebrem, neque omittere noſter hic recte potuit, ſine dubio praeferenda hic eſt. Atque ita legendum adſcripſerat etiam vir doctus in editione 23. *Tene* apud Ciceronem c. l. vel ut alii, conſentientibus Graevio et Erneſtio, malunt *Tenea*, ad urbes maritimas ibi refertur, ab aliis Corinthiaco agro adtribuitur, veluti a Strabone lib. 8. p. m. 262. ſ. 380. et a Pauſania 2, 5. a Corintho 60 ſtadiis removetur. Quod Voſſius τ et γ commiſceri exemplis docuit, in Teneatae teſtatur ipſe Strabo c. l. ubi notat pro Τενεάτης ab aliis adferri Τεγεάτης. Geographicae igitur hic rationi potius conſulendum eſt, quam librariorum negligentiae. Cf. Harduin. ad Plin. 4, 10. ſ. 6.

Orchomenos) Voſſ. 3. edd. 1. 2. 9. *orcomenos*; Vindob. *orcomeros*; in reliquis MSS. et edd. vetuſtis

Orchomenos; Vadiano placuit praeire *Orchomenon*, quod retinuerunt praeter ipſius familiam 21. 24. 25. 28. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. Poſt revocatum eſt *Orchomenos* duce Reinoldio. TZSCHVCKE. Scribe *Orchomenos*, non *Orchomenon* ex Strabone, [8. p. m. 267. ſ. 388.] Ptolemaeo, [3, 15. qui tamen de Boeotiae urbe cognomini] Pauſania in Boeoticis [9, 36.] et Homeri interprete. [ad Il. 2, 605.] Idem error caſtigandus in Plinio. [4, 10. ſ. 6.] PINTIANVS. *Orchomenos* ſcribendum non ſolum MSS. et auctores, quos ad h. l. laudat Pintianus, evincunt, ſed etiam Scylax in Periplo p. 36. [ed. I. Gronov. ſ. p. 16. Hudſ.] A. GRONOVIVS. Nempe cum plures fuerint, (quatuor autem adeo commemorat Schol. Apollonii ad 2, 1190.) omnes tamen in *os* terminantur. Male igitur, Plinii libris forte motus, alteram formam praeivit Vadianus.

Pholoe) Lipſ. *foloe*; Prag. Vatic. et edd. 1. 2. 9. *phole*; 13. *pholee*; reliquae *Pholoe*. Recte. Tum Lipſ. Vindob. *cilenius*; Vatic. 3. *Celenus*; Prag. *cilenus*. Edd. 1. 9. *cilenius*; 11. *Cylenius*. TZSCHVCKE. Lego *Cyllene*, non *Cyllenius* ex Strabone, [8. p. m. 267. ſ. 388.] Stephano, Plinio [4, 10. ſ. 6.] et Halicarnaſſeo Dionyſio, [1, 13. in.] adiecta etiam ratione, unde ſic dicatur. *Cyllenius* enim poſſeſſivum eſt, non proprium nomen. PINTIANVS. Nihil mutandum. *Cyllene* Graecis, Latinis etiam *Cyllenius* dicitur. Sic quoque Feſtus Pompeius [p. 110. ed. Dacier.] *Cyllenium alii volunt ſic appellatum, quod a Cyllene avia ſit nutritus. Alii, quod in monte Arcadiae Cyllenio.* Inepte vulgo legitur *Cyllenia via.* Sed et pro *Cyllenio*, uti habent veteres libri, male repoſuerunt *Cyllene.* Nam et mons et Mercurius uterque Cyllenius vocatur, ut teſtatur Servius ad 8. Aeneid. [v. 139.] VOSSIVS. Abſolute quidem et Graecis et Latinis Κυλλήνη, Cyllene dicitur. An *Cyllenius* conſtanti librorum conſenſu alius cum Mela

dixerit, ignoro. In Feſto, quem Voſſius excitavit, aperte Mercurius ſpectatur. *Cyllenius* de monte legi in ed. Florentina a. 1526. Vibii Sequeſtris h. v. ubi alii *Cyllene*, codices quidam tamen etiam *Cyllenus*, quam formam ferebat olim Ovidius Metam. 1, 216. dum Heinſii manus in *Cyllene* mutavit, uti eſt Faſtor. 2, 276. At ſubintelligitur hic *mons*, ut in proximo *Parthenius*, quem et Graeci vel adpoſita vel ſubintellecta voce ὄρος ita vocant. Pro *Parthenius* Vindob. *et perthenius*; Lipſ. *pertenius*. Idem, Cibin. Rehdiger. Gud. Prag. edd. 2. 11. forte aliae *menalus*; Vindob. *meralus*. Poſt Vindob. *herimanthus*; Gud. Prag. *erimantus*; Cibin. *erymantus*; ed. 11. *erimanthus*.

in Aetolia) Vindobon. Rehdiger. Prag. ed. 11. *etholia*; Cibin. *loetholia* pro *in Aetolia*. Tum idem, Vindob. Rehdiger. Gud. Vatic. Lipſ. *naupacto*. Ed. 1. *Haupactos*.

Acarnania) Vatic. 3. et Prag. ſubſtituunt *Archadia*, de qua iam antea. Vindob. habet *acarmania*; Lipſ. *ackarnania*.

Stratos) Cibin. *Strathos*; Gud. *aſtratos*. Tum Cibin. *opidum*; Ciaccon. *oppidum*, uti dederunt edd. 15. 17. 20. 23. Melius tamen cum aliis legitur *oppida*, ut praecedentia ſimul complectatur. Cf. ad 1, 8. 2. p. 282.

Epiro) Rehdig. *epyro*; Prag. *Epiridonei*; Cibin. Rehdiger. *doanei*. De ſequentibus haec: Vindob. *univerſas* pro *immerſas*; ed. Reinold. 1775. omiſit *et*; Vindobon. *ceteros*; idem *exinguat*; ed. Reinold. 1775. *exſtinguat et*; Vindob. neglecta lineola *admovetur*.

§. 6. *At cum)* Cibin. *Ac cum* mutatione crebra, de qua ad 2, 1. in. Poſt Prag. *legentur*; idem cum Vatic. 3. et Veneto *ex promontorio*; Rehdig. *ſepyade*.

Demetriam) Rehdiger. *demetryam*; Prag. *de Metriam*; Pariſ. 2. *Demetiam*; Cibin. *demetrium*; Pariſ. 1. 3. videntur habuiſſe *Demetrion.* Edd. omnes cum aliis MSS. dant *Demetriam* ad Voſſium, qui repoſuit *Demetrion* adnitentibus poſteris. TZSCHVCKE. Scribendum *Demetriada*, non *Demetriam* ex Ptolemaeo, [3, 13.] Strabone, [9. p. m. 300. ſ. 436.] Stephano et Plinio. [4, 15. ſ. 8.] PINTIANVS. Legendum eſt *Demetrium* vel *Demetrion*, non *Demetriada*, ut Pintianus. Dictum vero Demetrium a Cereris illic fano. Demetrias autem civitas nomen habet a Demetrio rege. Saepius vero iam monuimus, Melam antiquiores fere ſequi Graecos, itaque recentiorum urbium, licet famoſae fuerint, raro meminiſſe. VOSSIVS. *Demetriada* quidem a recto *Demetrias*, quod vult Pintianus recte habet; neque tamen Voſſii emendatio reiici debet, cum et propius ſequatur libros, et Geographorum aliorum fide comprobetur. Nempe *Demetrium* etiam habet Stephanus, qui vocat τόπον περὶ Θεσσαλίαν κείμενον περὶ τὸν Ἄμφρυσον, et a Demetriade diſtinguit. Habet etiam ex emendatione doctorum virorum Livius 28, 6, 7. iuxta mare in Phthiotide, et ad Pagaſaeum ſinum in urbibus commemorat Scylax p. 24. Hudſ. Cf. etiam Euſtathius ad Homer. Il. 2, 696, et Strabo 9. p. m. 300. ſ. 435. qui Cereris fanum vocat, et in urbe maritima Pyraſo ponit, etſi poſt diruta. Accedit igitur etiam ſitus, qui hanc lectionem tuetur, quam tamen, ut libris aliquid darem levi facta inflexione in *Demetrium* tranſire iuſſi.

Halon) Omnes Codd. apud Voſſium, ex meis Vatic. 1. 3. Pariſ. 2. 3. Lipſ. Cibin. Vindob. Rehdiger. Gud. Prag. aliique conlati cum Boccatio de maribus ſ. v. *Macedonicum* et edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Balon*; 6. 7. 8. 10. 12. reliquae ad Voſſium *Boion*; ille dedit cum ceteris *Halon*, quod fuiſſe etiam videtur in Pariſ. 1. TZSCHVCKE. Scribendum *Boion*. BARBARVS. Poſſet et

Dorion legi, quod in hoc tractu Plinius auctor [4, 7. ſ. 5.] refert. At quia *Boion* Hermolaus probat, aſſentiendum tanto viro eſt. VADIANVS. Non video, quomodo hic *Boion*, ut Hermolaus caſtigavit, defendi poſſit, quum ſit *Boion* urbs in mediterraneo Doridis Ptolemaeo. [3, 15.] Doris autem nullam partem occupat in hac ora Magneſiae, quam refert Mela, ut planum eſt ex Ptolemaeo et ceteris. Quapropter commodius hic legetur *Boebon*, quam *Boion*. Eſt enim *Boebos* Stephano Theſſaliae urbs, quam ab Homero [Il. 2, 217.] vocatam ait *Boeben*. Quo in loco temperare mihi non poſſum, quin profitear, neſcire me, quare Stephanus idem tradat, *Boion* urbem Doridis nominari ab Homero *Boeben*, quum *Boebe* Homerica in Theſſalia ab ipſo Homero reddatur cum *Iolco* et aliis civitatibus Theſſaliae. PINTIANVS. Prius legebatur *Balon*, uti eſt in omnibus, unde Hermolaus fecit *Boion*. Recte hoc reprehendit Pintianus, verum ipſe non recte *Boeben* repoſuit. Non enim inter Sepiadem et Maliacum ſinum, verum inter Sepiadem et Penei oſtia ſita eſt *Boebe* palus et *Boebos* oppidum. Vera lectio eſt illa, quam reddidimus, *et Halon et Pteleon* etc. Duo vero ſunt oppida ita dicta, utrorumque vero meminit Stephanus, cuius verba ita concipiuntur in veteribus libris: Ἅλος πόλις Ἀχαΐας καὶ Φθιώτιδος ὑπάρχει τῷ πέρατι τῆς Ὀθρύος. Altera *Halus* erat ad ſinum Maliacum, de qua accipiendus eſt hic Melae locus. Idem Stephanus: Δύο δὲ Παρμενίσκος Ἅλους ἱστορεῖ, τὸν μὲν Μαλιακὸν ὑπὸ Ἀχιλλεῖ, τὸν δὲ ὑπάρχειν Πρωτεσιλάου. Ita libri veteres, ſed manifeſte et hic legendum, τὸν δὲ ὑπάρκτειον Πρωτεσιλάου, vel ὑπάρκειον, quod idem eſt. Nam pro ἄρκτος olim quoque ἄρκος ſcribebant euphoniae gratia, ut notatum Grammaticis. *Halos* vero vel *Alos*, nam utrumque dicebatur, quae ſub Proteſilao erat, quamque borealem hic vocat Stephanus, etiam Phthiotica dicebatur. Haec vero altera, quae Melae memoratur Maliaca vel Achaica

vocabatur. Vtriusque meminit Strabo lib. 9. [p. m. 298. ſ. 433.] Ὑπὸ δὲ τῷ Κροκίῳ Θῆβαί εἰσιν αἱ Φθιώτιδες. Καὶ ἡ Ἅλος δὲ Φθιῶτις καλεῖται καὶ Ἀχαϊκὴ συνάπτουσα τοῖς Μαλιεῦσι, ὥσπερ καὶ οἱ τῆς Ὄθρυος πρόποδες. Sic recte olim legit locum iſtum Strabonis Plethon in deſcriptione Theſſaliae. VOSSIVS. Boion Hermolai locum habere nequit, uti recte docuit Pintianus. Cf. praeter Ptolemaeum Plinius 4, 13. ſ. 7. et Strabo 9. p. m. 204. ſ. 427. Sed et recte Pintiani *Boebon* profligavit Voſſius. Nempe *Boebe*, ita enim auctores, in vicinia fuit Pherarum in finibus Pelii et Magneſiae, quocum conſentit Orpheus, qui Argonaut. 1, 164. Boebeida lacum iuxta Peneum et Meliboeam commemorat. Cf. Homer. Il. 2, 711. et Burmann. ad Valer. Flacc. 1, 448. qui inde *Oſſaeam Boebeida* a Lucano 7, 176. adpellari docet. At progreditur Mela a Sepiade ad ſinum Maliacum. Quare meliorem et Codicibus accommodatiorem lectionem protulit *Halon*, ab omnibus poſtea exceptam. Scilicet B. et H. in ſcriptura Langobardica ſaepe confundi notum eſt. Vid. Drakenb. ad Liv. 38, 1, 6. Adſpirationem, quam fere omittunt auctores Graeci, Latini in his frequentant, praepoſuit etiam Plinius 4, 14. ſ. 7. Sed et a Graecis promiſcue adhiberi, notavit Euſtathius ad Homer. Il. 2, 682. quod quidem ita valere exiſtimat Politus ad Euſtath. T. 2. p. 683. ut noſtra, quippe maritima, Proteſilai olim, (quod adparet ex Homero Il. 2, 697.) potius cum ſpiritu aſpero ſcribatur, quippe ab ἅλς, ἁλός, altera, mediterranea, olim Achillis ab ἄλης, ob Athamantis errores, ſpiritu leni.

Pteleon) Pariſ. 3. Vindob. Rehdiger. *Ptheleon*; Prag. *petheleon*; Pariſ. 2. *peteleon*; Mediolan. Voſſ. 1. Perizon. Ciaccon. Vaticani, Lipſ. et reliqui ex meis *Pteleon*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 12. 14. 19. 21. 23. *Ptheleon*; 16. 18. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae cum Schotto

Phtheleon; 13. *Phteleon*; 6. 7. 8. 10. 13. reliquae cum Vineto, Schotto, aliis *Pteleon*, tantum 42. *Ptelaeon*. Τὸ *et* praecedens Vadianae poſteriores et 21. 28. 31. 35. omittunt. Ceterum *Pteleon*, quod iam emendaverat Hermolaus Barbarus, probat Graecum Πτελεόν.

Echinon) Vatic. 3. Lipſ. Pariſ. 2. Vindob. *ethinon*; Rehdiger. *ethynon*; Prag. *edhmon*; Gud. *ethionon*; alii in iis Venet. *echinon*. Edd. 1. ut Boccatius c. l. *ethmon*; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Ethinon*; 13. *et Echinus*; 33. et Lugd. 1605. *Echidnon*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. reliquae *Echinon*, uti iam emendaverat Hermolaus, non *Chnon*, uti dat ed. 42. Gr. Ἐχῖνος. Corruptiones ſimiles invenies apud Drakenb. ad Liv. 32, 33. f.

Pagaſaeum) Pariſ. 2. 3. *Pegaſaeum*; Lipſ. Venet. Rehdiger. Gud. Prag. et edd. 1. 2. 9. *pegaſeum*; Vindob. et edd. 3. 4. 5. et aliae quaedam *Pagaſeum*. Ciacconius notat *Pegaſium*; Boccatius de maribus ſ. v. *Aegeum* refert *pegaſum ſinum* ſemel iterumque, et ſ. v. Macedonicum *Pagaſeum*. Commutatio τοῦ *a* et *e* in prima ſyllaba non infrequens eſt in hoc nomine, uti docuit Burman. ad Propert. 1, 20, 17. aliique, quos ibi producit. Sic Πηγασαῖος habet Stephanus ſ. v. Ἀκέται, quod reprehendit Berkelius, et in Παγασαῖος, quod habet alibi, emendat Gavel in obſerv. miſcel. nov. T. 4. p. 239. Vera ſcriptura ex Graecis conſtat. Poſt Vatic. 3. et Prag. *eſt curſus*, minus numeroſe. Tum Lipſ. Vindobon. Rehdiger. Gud. Ciaccon. edd. 1. 9. *Pegaſam*; Pariſ. 2. 3. *Paegaſam*; Venet. *pegaſan*; Cibin. *pagaſan*; Prag. *pelagam*. TZSCHVCKE. Lego plurali numero *Pagaſas*, non *Pagaſam*, ex Strabone, [9. p. m. 300. ſ. 436.] Ptolemaeo, [3, 13.] Herodoto. [7, 193.] Erratum idem in Plinio. [4, 15. ſ. 8.] PINTIANVS. Dubium facit nexus in Plinio numerum. At ita erravit in numero etiam Propertius 1, 20, 17. Frequentioris

tamen uſus et in Graecis certe conſtantioris eſt pluralis Παγασαί.

Minyae) Vindob. *nunc*; Rehdiger. *minae*; Prag. *minie*; Cibin. Gud. ed. 2. *miniae*. Schottus poſuit *et Aphetae quia*, quem nemo probavit. TZSCHVCKE. Deſideratur procul dubio hic nomen *Aphetae*. Lucus eſt Theſſaliae in ſinu Pagaſitico, unde ultimo Argonautae ſolverunt. Scribe igitur ſic: *Aphetae, quia Minyae Colchida petentes* etc. ex Strabone, [9. p. m. 300. ſ. 436.] Stephano, Herodoto, [7, 193.] Apollonio, [1, 591.] qui tamen ut litoris meminit, non ut urbis. PINTIANVS. Interponendum *Aphetae lucum*, ita ut legatur: *et Aphetae lucum, quia Minyae*. CIACCONIVS. Recte Mela dicit, Argo navem Pagaſis ſolviſſe. Nam quod Aphetas hic repoſuit Pintianus, id non probo, tum, quod id adverſetur veteribus exemplaribus, tum quoque, quod Aphetae et Pagaſae pro eodem accipi debeant loco. Portus enim, ubi fabricata eſt Argo, Pagaſa eſt. Littus vero ei vicinum a re, ut teſtatur Apollonius Rhodius, [c. l.] Ἀφεταὶ vocabatur. Itaque et Aphetis et Pagaſis recte dicuntur ſolviſſe Argonautae. Lucanus [6, 400.] *Prima fretum ſcindens Pagaſaeo litore pinus.* VOSSIVS. Recte reiecit Voſſius Pintiani emendationem, quam propero nimis ſtudio excepit Schottus, quippe a libris alienam et errore vitiatam, qui hinc Melae obtruditur. Conſtat enim ex Apollonio 1, 525. aliisque, Argonautas Pagaſis ſolviſſe, et Sepiade promontorio, Sciatho et Pireſia, Magneſiae urbe, ſuperatis, biduo in illo litore moratos eſſe, quod, quia tertio inde evecti ſolverunt, Aphetas vocatum eſt, et ſic poſtea Meliboeam, acto curſu, praenavigaſſe; cf. Apollon. 1, 582 ſqq. Herodotus etiam 7, 193. eo Herculem aquatum ex Argo navi miſſum eſſe narrat, ipſos Argonautas ibi aquatum egreſſos, et, quod poſtea inde ſolviſſent, nomen litori illud indidiſſe. Vtrumque locum porro diſtinguit Strabo c. l. et Pagaſis,

Pherarum navali, Argo emiſſam ſcribit; Aphetas, locum vicinum, ὡς ἀφετήριόν τι τῶν Ἀργοναυτῶν, ſubiicit. Quis vero cum Pintiano et Ciacconio *lucum* dixerit, neſcio. Poſt Cibin. *cholcida*; Rehdig. *colcyda*; Vindob. *petens*; idem et Prag. cum edd. 2. 9. 13. *argon.*

memoratur) Ciaccon. Vatic. Cibin. Lipſ. Rehdiger. Gud. Prag. Vindob. et ex ſilentio Venet. Havn. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. *memorantur.* Vadianus primus poſuit *memoratur* et hinc alii. Ita etiam ed. 28. quae hic a duce, 21. diſcedit. Recte, nexu poſtulante. Error natus eſſe videtur ex voce *ſolvere,* quam librarii ad infinitivum reiecerunt; tum quod praecedit *petentes.*

Ab eo) Hinc cap. 25. incipit Vinetus.

Sunium) Vindobon. Prag. *ſinum*; Pariſ. 2. *Simium*; Pariſ. 3. et edd. 2. 9. *Summum.* Tum Ciaccon. Vindob. *pernaviganda*, errore facili et noto.

Maliacus) Cibin. Gud. Rehdiger. *malliacus*; Prag. *maliachus*; Lipſ. *mallicus.* Cf. ad Lucan. 6, 367. Poſt Vindob. *opuntus*; edd. Lugd. 1605. et 30. *Opontius.* Tum Cibin. Pragenſ. *in hiis*; edd. veteres multae, etiam 15. 17. 20. 23. *in iis.* Vox *caeſorum* in Varr. ed. 27. obelo notatur. Pro *Laconum* Vindob. *lacaonum*; Prag. *lachonum.*

grandes ſinus) Immo legendum: *non grandes ſinus.* Nam in ora Locrorum ſunt ambo a duabus earum civitatibus *Malieo* et *Opunte* nominati; tota autem illa Locrorum ora vix excedit ducenta ſtadia, auctore Strabone in nono, [p. 294. ſ. 427.] ex quibus quadraginta tantum ſtadiorum eſt ſinus Opuntius, ut idem Strabo tradit eodem libro. [p. 293. ſ. 425.] PINTIANVS. Nihil

muto. Licet enim reſpectu Thermaici, Corinthiaci aliorumque ſinuum iſti perexigui ſint, ſi tamen comparentur cum aliis Graeciae proprie dictae ſinibus, erunt maximi. VOSSIVS.

tropaea) Cibin. Rehdiger. Lipſ. Gud. Vindob. Prag. aliique cum edd. *trophea* vel *trophaea*, quod et retinuerunt Vinetus, Schottus, Voſſius. Sed iam ed. 13. *tropea*; Gud. *tropaea*, uti ex Graeca ratione ſcribendum eſſe hodie omnes probant.

Thermopyle) Lipſ. Gud. Prag. *termophile* vel — *ae*, uti etiam edd. 2. 9. Rehdig. *termophyle*; Cibin. *thermophyle*; Havn. *termophiles*; Vindob. *tremophile*; ed. 11. *termopyle*. Gr. Θερμοπύλαι.

Opoes) Vatic. 1. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Cibin. Vindob. Rehdig. Gud. Prag. Venet. Havn. Boccat. ſ. v. Malliacus ſinus et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *oroes*; 6. 7. 8. 17. *Opes*; 15. 20. 23. 35. *Opus*; 10. 12. 13. 14. aliae *Opoes*, uti voluerat antiqua manus ad ed. 6. TZSCHVCKE. Scribendum arbitror *Opoes*. Eſt autem *Opoes*, id eſt Ὀπόεις, eadem, quae et *Opus*, *Opuntis* κατὰ κρᾶσιν dicitur. BARBARVS. Scribe *Opûs* cum circumflexo, non *Opoes*, ut legit Hermolaus. Poetae enim perfectis utuntur, oratores contractis. Denique ſic Ptolemaeus, [3, 15.] ſic Strabo, [9. p. m. 293. ſ. 425.] ſic Pauſanias, [in quo certe 1, 23, 4. Ὀπούντιοι] ſic Plinius, [4, 12. ſ. 7.] ſic omnes proferunt. PINTIANVS. Forte *Thermopylae et intus*. CIACCONIVS. Vtrumque recte ſeſe habet, Ὀπόεις et Ὀποῦς. VOSSIVS. Quod Pintianus de utraque forma obſervat, non ſemper uſu venire ſolet. Nam Ὀπόεις habet Stephanus et Heſychius, contra Ὀποῦντος Pindarus Olymp. 9, 87. ante v. 22. Ὀπόεντος et Ovid. ex Ponto 1, 3, 37. *Opunta*.

Hinc vero Ὀποέσιος et Ὀπούντιος, uti notant Stephanus h. v. et Euſtathius ad Homer. Il. 2, 531. In numis exſtat fere Οπουτιων et Οπουυτιων, de quo cf. Eckhel in doctrina num. vett. P. 1. Vol. 2. p. 192. De potiori tamen uſu ſi quis quaerat, recte Pintianus. Et certe noſter formas poeticas praeferre ſolet. At quo minus hic praeferatur, obſtant libri. Ciacconii coniectura codicum praeſcripta egreditur et praeter rem fertur.

Scàrpha, Cnemides) Voſſius ex ſuis libris adfert *Carpha*, cui A. Gronovius addit *Carpa*. De meis ſic in utroque nomine, quod varie connectunt: Vatic. 1. Pariſ. 1. 2. Rehdiger. Gud. Venet. uti Boccatius de maribus ſ. v. Macedonicum *Carphagnemides*; Prag. Vatic. 3. *carphagne mides*; Lipſ. *carſagne mides*; Pariſ. 3. Havn. *carphanemides*; Cibim. (qui alias cum Voſſ. 1. concinit) *carpagnemides*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *carphanemides*; poſt diviſe ſic: edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Sanctius *Scarphia*; praeeunte Voſſio 40. 41. 42. *Tarpha*; Reinoldio 44. 45. reliquae *Scarpha*. Tum 6. 7. 8. 13. 15. 17. 20. 23. *Enemides*; 10. 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. ceterae *Cnemides*, uti antiqua manus ad edit. 6. notaverat. TZSCHVCKE. Legendum *Scarphia, Cnemides* (ita ed. 1493, non *Enemides*, uti vulgo hic) ex Plinio, [4, 12. ſ. 7.] Strabone, [9. p. m. 293. ſ. 426.] Ptolemaeo. [3, 15.] BARBARVS. Pro *Scarphia* in omnibus veteribus libris ſcriptum eſt *Carpha*, unde fac *Tarpha* vel potius *Scarpha*. Tarpham et Scarpham, (quae aliter Scarphia) utramque recenſet Homerus, [Il. 2, 532 ſq.] et ex eo Strabo, [c. l.] licet prius aliter apud hunc poſteriorem legeretur, uti recte monuit Caſaubonus. VOSSIVS. MSS. *Carpa* et *Carpha* pro *Scarpha*, litera *S* abſorpta a ſimili praecedente. Homero Il. β. 532. Σκάρφη. *Scarphia* correxerat Hermolaus,

quem Aſulanus [in ed. 17.] et Sanctius ſecuti fuerunt. A. GRONOVIVS. Vtrum *Tarpha*, an *Scarpha* legi debeat, disquiri poſſe videtur, cum utrumque oppidum in Homero c. l. Locrenſibus tribuatur, cum quo conſentit Stephanus et ex emendatione Caſauboni, quam probat Holſten. ad Stephan. p. 314. Strabo c. l. Neque enim, quod obſcurior eſt Τάρφη, impedit, cum et obſcura ex priſcâ aetate perſequatur. Porro *c* et *t* alibi etiam confunduntur, de quo ad 1, 16. 2. et 2, 1, 13. Attamen, cum optio hic detur, inluſtrius oppidum et a multis commemoratum rectius praefertur, et ſine mutatione a libris accipi poteſt. Nempe ob praecedens *S* alterum hoc facile periit, quod etiam in diſſimili nexu praeter alias depravationes neglexerunt librarii apud Pauſan. 2, 29, 3. Liv. 36, 19, 5. Dicitur autem non ſolum in Graecis Σκάρφεια, uti etiam in Strabone 1. p. m. 41. ſ. 60. pro Σκαρφία, quod praeferunt poſteriores, adſentiente quidem Cod. Moſcov. tacite tamen repoſuit Siebenkeeſius, ſed et Σκάρφη, uti apud Homerum c. l. Strabonem lib. 1. et 9. cc. ll. Cf. notata ad Strabonem lib. 9. cap. 4, 4. p. 552. et §. 6. p. 556. Tum vero in terminatione adamatam Melae terminationem in *e* aliquis deſideret, nec temere. At dandum id eſt libris, cum et *Europa* legatur *Hermiona*, *Agathan*; contra mox *Larymne*.

Alope) Pariſ. 1. 2. *apolae*; Cibin. *alopae*. Poſt idem, Lipſ. et Vatic. 3. *antedon* cum editionibus vetuſtis multis; Prag. *artendon*. Edd. 15. 20. 23. *anteon*. Tum Lipſ. *larune*; Vindob. *lariume*; Pariſ. 1. 2. Rehdiger. Gud. Prag. *larumpe* vel — *ae*; Cibin. *larumpne*. Edd. 1. 2. 9. *larunae*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. (*Larūnae*) 15. 17. 19. 20. 23. *Larumnae*; 11. *Larunnae*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. 44. *Larymna*; denique praevio Reinoldio, 45. et ceterae

Larymne. Datum et hoc eſt codicibus, cum Graeci frequentent Λάρυμνα, quod et ſic reddidit Plinius 4, 12. ſ. 7. Τὸ υ Graecorum in multis transire ſolet apud Latinos in *u*. Sic ſupra 2, 1, 2. *Buces*, et alibi *Boruſthenes*, *Illuricum*, *Themiſcurum* et ſimilia. Neque hic *Larumna* ſi quis malit, morabor, etſi ad Graecum propius ducit Vindob. codex. Sic poſt contra *Rhamnus* mutarunt.

Agamemnoniae) In his varie errat Vindobonenſis. Dat enim *agamenonie* — *graorumque* — *claſſes* — *in troia* — *virtum.* Prag. *maracio* pro *Marathon.*

teſtis, iam inde) Lipſ. Vindob. omittunt *inde.* TZSCHVCKE. Interpungendum poſt *teſtis*, vel voces *iam inde a Theſeo* parentheſi ſunt includendae. Nam ibi Theſeum Marathonium mactaſſe taurum inquit Strabo lib. 9. fol. 384. [ex ed. Baſil. 1549. p. m. 275. ſ. 399.] CIACCONIVS. De hac diſtinctione, quam ſuadet hiſtoria, monuit etiam Caſaubonus ad Strabonem 9. p. m. 273. ſ. 396.

Perſica) Vadianus, quem ſecutus eſt cum ipſius familia et edd. 21. 24. 28. Olivarius et cognatae, item Schottus *Perſarum*, invitis omnibus libris et ſine iuſta cauſa. Vindob. vitioſa traiectione *preſica.* Poſt codices omnes exceptis forte Vatic. 1. Venet. et Havn. *maxime*, ſed editiones *maxima* ad Voſſium usque, qui prius, duce tamen Vineto, monente etiam Pintiano, revocavit concinniore nexu.

Rhamnus) Vatic. 1. Rehdig. *Thamnis*; Havn. Venet. Gud. Prag. Pariſ. 1. *Tamnis*; Pariſ. 2. et ex Vaticanis alius *Tanis*; Lipſ. *ranis*; Cibin. Pariſ. 3. *rhamnis*; Vindob. *Iamnis.* Edd. 1. 2. 9. *Ramnis*; 3. 4. 5. *Rhamnys*; 11. *Rhamnis*; 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23.

Ramnus; 13. *Rhannus*; 10. cum ceteris plerisque *Rhamnus*, quod voluerat Hermolaus Barbarus. Scilicet in Graecis eſt Ῥαμνοῦς. Igitur hic contra ab *u* Graeco deflexerunt ad *y* et inde ad *i*. TZSCHVCKE. Et hunc locum comminutum eſſe et corroſum, multaque deeſſe verba, pro comperto habeo. Nec enim in oppido Atticae Rhamnunte fuit fanum Amphiarai, ſed in agro Oropi; qui locus celeberrimus alioquin eſt, medius inter Boeotios et Atticos magnarumque utriusque contentionum materia. Sic invenies apud Pauſaniam in Atticis. [c. 34.] Sic apud Strabonem, [lib. 9. p. m. 275. ſ. 399.] qui loco nomen dedit *Pſaphis*; ſic apud Plinium, qui lib. 16. [c. 87. ſ. 44.] apud Thebas periiſſe Amphiaraum tradit. Strabo in nono [p. m. 278. ſ. 404.] *Graea*, inquit, *Oropo vicina eſt et Amphiarai ſacellum.* Demetrius quoque Triclinius in enarratione Pindari [ad Olymp. 6. 18.] auctor eſt, apud Oropum Boeotiae terram Amphiaraum abſorbuiſſe et Oropi fuiſſe eius oraculum, certaminaque illic celebrari ſolita, quae ab eius nomine *Amphiaraia* vocarentur. Quam ob rem puto reſarciri poſſe hunc locum, ſi ſic legatur: *Rhamnus et Oropus parvae, illuſtres tamen, quod in hac fanum eſt Amphiarai, in illa Phidiaca Nemeſis.* Fefellerunt haec Solinum. [c. 13. ſ. 7.] PINTIANVS. Melae lectionem vulg. confirmat Solinus, niſi hunc ille in errorem induxit. Discrepat tamen. *Dianam* enim, non *Nemeſim*, Phidiae opus fuiſſe ſcribit c. 13. *Delphi*, inquit, *Rhamnus quoque, in qua Amphiarai fanum et Phidiacae ſignum Dianae.* Pauſanias Atticis [c. l.] a nobis ſtat, et *Rhamnuſia Nemeſis* in proverbium ceſſit, nec temere eſt, quod vulgo dictitant. SCHOTTVS. Et hic quoque errat Mela, cum dicit Amphiarai fanum eſſe Rhamnunte. Nec mendum hic latere, uti credebat Pintianus, oſtendunt tot alii Melae errores in hoc capite, et Solinus, qui eadem habet. Athenis enim petentibus Oropum transeundum erat per Amphiarai templum; at

vero longe inde ſatis aberat Rhamnus. Dicaearchus [p. 11. Hudſ.] Ἐντεῦθεν εἰς Ὠρωπὸν διὰ δαφνοϊδῶν καὶ τοῦ Ἀμφιαράου διὸς ἱεροῦ ὁδὸν ἐλευθέρῳ βαδίζοντι σχεδὸν ἡμέρας πρόσαντα. Vulgo legitur διὰ δαφνιδὸν, unde Salmaſius [ad Solinum c. 13. ſ. 7. p. m. 103.] fecit διὰ Ψαφίδος. [de quo loco disputatur ad Strabonem lib. 9. p. m. 275. ſ. 399.] Noſtram vero lectionem probat ipſe Dicaearchus, qui ſic ſolet vias deſcribere, uti paulo infra, ὁδὸς δι' ἐλαιοφύτου καὶ συνδένδρου χώρας. De Daphnoide ſive lauru ſilveſtri agemus ad Apuleium *de herbis*, quem ita emendatum et auctum dabimus, ut pene alius videri poſſit. In reliquis Dicaearchi verbis nihil mutandum. Graeci enim saepe ſic utuntur Dativis abſolute poſitis. Sic Homerus ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη. Sic Plato, ſic alii loquuntur. Ita quoque locutus Martialis, *fiat, quod utrique volenti*, quamvis vulgo aliter legatur is locus. Dicit vero a viro expedito et non onuſto illam, quae Athenas inter et Oropum interiacet, viam, uno circiter die poſſe confici. Licet enim ſit praerupta et montoſa, nullam tamen affert laſſitudinem, propter crebra diverſoria et amoenitatem locorum, quae non patitur, ut viatoribus aliquod obrepat faſtidium. Πρόσαντα hic adverbium eſt, ut κάταντα, ἄναντα et ſimilia. Vt vero ad Melam redeam, Salmaſius [c. l.] et hic et apud Solinum pro *Rhamnunte* ſubſtituit *Harma*, nempe quia ſic vocabatur locus, ubi Amphiaraus cum curru abſorptus eſſe credebatur. Sed ſane multo haec lectio peior eſt vulgata. Vulgata enim ſcriptura, quam meliores confirmant libri, unum ſaltem, ut diximus, continet errorem. Verum ſi hanc Salmaſii ſequamur lectionem, quae quam longiſſime abit ab omnibus antiquis libris, iam neutrum erit verum. Nemo enim unquam vel Phidiacam Nemeſin, vel Amphiarai fanum in *Harmate* collocavit; omnes in eo conveniunt, hanc Rhamnunte, illud vero in agro Oropio, duodecim tantum ſtadiis ab Oropo, collocatum fuiſſe. *Harmatis* vero

ſitum, ubi deglutitum a terra fabulantur Amphiaraum, incertum fuiſſe olim, ſatis teſtantur veteres. Quodſi quis illum prorſus ignorare velit, legat prolixam diſſertationem, quam de hoc inſtituit Solinianus interpres. Mirum quam apud ipſum Strabo vapulet, cuius tamen verba adeo ſunt plana, ut nulla magis. *Cnopiam* usquam in Boeotia fuiſſe negat, cum tamen hoc oppidum ita dictum ſit a *Cnopo* fluvio, qui idem eſt atque *Iſmenus*. Ita ut *Iſmene* oppidulum et *Cnopia* eadem fuiſſe videatur. Sed vero Ποτνία ἑνικῶς, quam ipſe male ſubſtituit, nulla in Boeotia fuit, cum omnes πληθυντικῶς id nomen efferant. Deſinat quoque mirari, quod multi Oropum urbem in regione ſive agro Thebano collocarint. Recte enim hoc ab illis factum, cum Oropus non ſui iuris, ſed propria fuerit Thebanorum. Hoc manifeſte Dicaearchus docet: Ἡ δὲ πόλις τῶν Ὠρωπίων οἰκεία τῶν Θηβῶν ἐστι. VOSSIVS. Erraſſe potius credam noſtrum, quam invitis libris illi augmentum Pintiani obtrudam. Vulgatam lectionem probat etiam Solinus c. l. certe vetuſtiſſimam eſſe docet. Niſi Rhamnunte etiam vere fuit Amphiarai fanum, quippe quem ab omnibus Graecis tamquam Deum cultum fuiſſe ſcribit Pauſanias 1, 34. locorum vicinia deceptus eſſe videtur, quo certe nomine eum excuſandum putat Baumgartenius in hiſtor. Vniverſ. T. 5. p. 37. cum quo conſentit Politus ad Euſtath. ad Homer. Il. 2, 498. T. 2. p. 534. Neque enim, quod ſcribit Voſſius, tam longo intervallo remota fuerunt illa oppida, uti contra eum docuit Politus ad Euſtath. c. l. Nempe, quod narrat Pauſanias 1, 33. in. a Marathone ſtadia 60 Oropum verſus per litus progreſſis Rhamnus occurrit; haud procul a mari fanum fuit (Dicaearchus v. 87.) circiter 12 ſtadia ab Oropo, (Pauſanias 1, 34. in.) unde de ſitu iudicari poteſt, quia pluribus hic exponere non adtinet. Quod Harnia vult Salmaſius, prope Oropum Harma nullum fuit. Cf. Politus p. 536. c. l.

ſanum —) Vindobon. Prag. ed. 10. *phanum.* Cibin. omittit *eſt*; Lipſ. *amphirii*; Vindob. *amphirai*; Cibin. *amphyaray*; Rehdig. *amphyarai*; Prag. *amphiaray.* Tum Rehdiger. Cibin. *phydiaca*; Lipſ. *fidiaca*; ed. 1. *hemeſis.*

Thoricos) Pariſ. 1. 3. *Phauricos*; Vatic. 1. 3. Cibin. Vindob. Rehdig. Prag. Boccatius c. l. *phoricos*; Ciaccon. *phociros*; Lipſ. *forcos.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *phoricos*; 14. *Thoriacos*; 16. 18. *Toricos*, poſt Vadianus praeeuntibus aliis *Thoricos*, uti emendaverat ex ſitu Geographico Hermolaus Barbarus.

Brauronia) Pariſ. 1. 2. 3. Cibin. Rehdiger. Gud. Lipſ. Vindob. Boccat. c. l. *bauronia*; Prag. *ſauronia*; Ciaccon. *Brazion*; Vatic. *Brauronia.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 13. *Bauronia*; 11. *Gauronia*; 6. 7. 8. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Brauronion*; 10. *Bauronion*; 16. (Vadianus) 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Brauron*; Voſſius cum reliquis advocarunt *Brauronia.* Hermolaus voluerat diviſe *Brauron, Ion,* et ſic adſcripſerat antiqua manus in ed. 6. At nulla fuit in Attica *Ion*, niſi quis huc referre velit locum Scholiaſtae ad Ariſtoph. Ran. v. 501. ubi cum pagis quibusdam Atticae commemoratur Ἰὼ, et hinc Ἰωνα ματηρ in inſcriptione apud Sponium de pagis Atticis p. 18. At cum obſcurior ille fuerit pagus, quam ut hic praecipue notaretur, tum in Scholiaſte illo pro ἐξ Ἰοῦς, quidam forte rectius malunt ἐξ Οἴου, et ipſe ille pagus Ἰωνίδαι ſolet potius nominari, et hinc ἐξ Ἰωνιδῶν dici; vid. Corſinius in faſt. Atticis T. 1. diſſ. 5. p. 231. Si quid mutandum, magis adridet *Oenoa*, Gr. Οἰνόη, pagus item Atticus, duplex quidem hoc nomine, unus ad Eleutheras, alter prope Marathonem, qui in hoc nexu intelligi debeat et a Strabone 8. p. m. 264. ſ. 383. et Stephano ſ. v. Τετράπολις

in tetrapoli Atticae conlocatur. De utroque idem Strabo lib. 8. p. m. 259. ſ. 375. Cf. etiam Harpocration h. v. pag. 260. Suidas h. v. Prior fuit in finibus Boeotiae, et monente praeterea Scholiaſte intelligitur apud Thucydid. 2, 18. ubi etiam conſuli poſſunt Hudſon et Waſſe, praeterea Meurſius de populis Atticae p. 765. (Theſ. Gronov. Vol. 4.) et Vindingii Hellen. p. 238. (Theſ. Gronov. Vol. 11.) Vnam tantum, quae noſtra videtur, commemorat Plinius 4, 11. ſ. 7. Dicit enim: *Fuere et Oenoa et Probalinthus*, qua formula ſolet exſtinctas urbes indicare. Huic tamen coniecturae, quo minus indulgeam, impedit particula *et* praemiſſa, quam omnes libri agnoſcunt. Eadem ratione ſupra dixit *Antronia.* Vtraque terminatio forte in uſu fuit, ut *Caulon* et *Caulonia*, etſi altera minus frequentata.

Sunium) Vindob. *ſinium;* Rehdiger. ut edd. 1. 2. 9. *ſummum;* Prag. *ſiunum;* cf. ſupra. Tum Prag. et quidam Voſſiani *latus* pro *litus.* TZSCHVCKE. Forte *ſinitque id latus Hellados. Latus* id eſt frons. CIACCONIVS. Salmaſius in Solinianis [c. 15. ſ. 7. p. m. 103.] tollit τὸ *eſt*, omninoque hic redundare exiſtimat. Sed ſimul tollit orationis nexum. Supra iam meminit Mela Sunii, verum non addidit, quid rei id ſit. Nunc vero dicit, eſſe promuntorium et ſinire littus vel latus, uti habent quaedam exemplaria, Helladis orientale. VOSSIVS. *Latus* poſſit commode hic ſubſtitui, quia ſitum diſtinctius notat, et propter ſimilitudinem facile commutatur. Cf. Salmaſ. ad Solin. c. 8. ſ. 2. p. m. 41. Sic contra in Noſtro 1, 3, 4. Mutari tamen quidquam vetant libri meliores, quibus nec ratio adverſatur. Poſt Lipſ. Gud. Vindobon. *elados;* Rehdiger. *helados;* Prag. *elachos.* Antea pro *ſinitque* Cibin. *ſuitque.*

orientem) Ita A. Gronovii omnes et mei praeter Lipſ. et Prag. qui praeponunt *ad* cum edd. omnibus etiam Reinoldianis ad 43, in qua primum expulit Abr.

Gronovius, et hinc in ceteris abeſt. Voſſius plures et meliores eam voculam agnoſcere in appendice adfirmat, reluctante A. Gronovio. Si ex conlatorum ſilentio certi aliquid elicitur, certe habuerunt etiam Pariſienſes, Havn. et Venetus. TZSCHUCKE. Particula *ad* expungenda. Sic cap. 7. de Pachyno: *Pachynum vocatur, quod Graeciam ſpectat.* CIACCONIUS. Scio ſic lib. 3. c. 7. *ad Meridiem ſpectans*, et ſimiliter alibi. Sed hoc loco praepoſitionem neuter MSS. agnoſcebat. Et ſic forſan alii codices quoque, ut nunc etiam de tertio Mediol. teſtari poſſum. Certe non gravior nunc cauſa fuit inferendi eam, quam lib. 1. c. 4. *totum latus, quod meridiem ſpectat usque in Aſiae confinia poſſident.* Lib. 1. c. 15. *Etiam qua ſpectat orientem.* Lib. 2. c. 6. *Qua ſeptentrionem ſpectat.* Lib. 2. c. 7. *Pachynum quod Graeciam ſpectat.* Lib. 3. c. 1. *Qua mare Atlanticum ſpectat.* Lib. 3. c. 6. *Qua oceanum ſpectat.* Lib. 3. c. 7. *Terrae ſpectantis Orientem.* Neſcio, quid Voſſio acciderit, qui, quum citaſſet lib. 2. c. 3. *In eo ad ſeptentrionem ſpectare litora incipiunt*, et monuiſſet legendum *ſeptentriones*, tamen edi curavit *in eo ſeptentriones ſpectare litora incipiunt* ſine ulla auctoritate et negligenter. Quin etiam pari et cura et veritate in eiusdem editione legitur lib. 3. c. 8. *Tigris ita deſcendens in litora permeat*, quum omnes editiones his inſerant voculam *usque*, quam ab tribus MSS. comfirmatam et agnitam ſcio, nec dubitans de aliarum membranarum conſenſu, eam rurſus appoſui; maxime quum ſic quoque loquatur plus vice ſimplici Auctor. I. GRONOVIUS. Cum utrumque rectum ſit, *ſpectare orientem* et *ſpectare ad orientem*, et non hoc tantum loco, ſed et paſſim alibi promiſcue in libris utraque occurrat ſcriptura, contenti fuimus eam ubique ſequi lectionem, quam in antiquioribus et magis emendatis invenimus exemplaribus. Sed iſte nimis feſtinus iuvenis auferendam hoc loco affirmat praepoſitionem, quod eam duo MSS. non agnoſcant.

Verum ego longe plures et meliores poſſim oſtendere, a quibus non abſit. In eo quod ſequitur *ad ſeptentriones*, ubi aliter in obſervationibus ac in ipſo Mela additur praepoſitio, id, ut paſſim alibi, ita quoque hoc factum eſt loco ad ſignandam variantem lectionem, liberum relinquentes lectori, quam vellet eligere. Quod negligenter id a me factum eſſe exiſtimet, id ſane libenter audio. Ingrato et inepto labori quantumvis ſupinam praefero negligentiam. Fruſtra vero eſt, cum fidem noſtram infirmare conatur et in hoc et in eo, qui proxime ſequitur loco: *Tigris ut natus eſt, ita deſcendens in litora permeat;* ac ſi librorum auctoritate deſtitueretur haec lectio, cum et Arundellianum ſic habeat exemplar et Ciacconius in ſuis ſic ſcriptum invenerit codicibus, Quin et optimus ille liber, quem praecipue ſecuti ſumus, eandem exhibet lectionem, cui demum a manu recentiore ſuperſcriptum erat *usque ad litora*. Cum bibliotheca et libri mei omnibus pateant, ſatis iſti teſtabuntur, non me malae fidei hominem, ſed iſtum iuvenem gnaviter eſſe impudentem. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Quaeſo te, Lector, an alibi citatum a me *ad ſeptentriones?* prout tamen legi debet habetque Mediolanenſis? Credisne autem ita Voſſium ſollicitum tui fuiſſe, adeoque indulgentem? Quid legere tamen poteras, ſi non perfecte aperiret? Nulla fuit dubitatio illic in vocula *ad*. In eam enim conſentiunt omnia exemplaria. Quaeſo autem, conſidera, quid ſit illud *relinquentes*. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori*. Non tanti erat haec vocula, ut eas lites moveret. Solet Mela plerumque omittere, praeponit tamen etiam interdum, ut infra §. 10. quare ex Codicibus plerisque agendum eſt. Potuit tamen ob praecedens ſpectat vel abſorberi *τὸ ad* vel repeti.

§. 7. *Inde ad)* Hinc cap. 26. exorditur Vinetus. Pro *convertitur* Rehdiger. *convertit*. Cf. ad 2, 1, 2. 2, 2. in. et alibi paſſim.

Megaram) Prag. *Megariam*. Poſt idem et Vindobon. *Athice*. Venet. *ita tunc;* Gud. *nunc fronte nunc pelago;* Prag. *adiacens pelago*. TZSCHVCKE. Lego *Megara* genere neutro, non *Megaram*, ex omnibus. PINTIANVS. Scrib. *Attica* et *adiacet*. Plinius 4, 7. [ſ. 11.] *Attica*, inquit, *attingit Iſthmum parte ſui, quae appellatur Megaris*. CIACCONIVS. Disſentiunt paſſim in hac forma codices, viri docti in utramque etiam partem disceptant. Feminino genere in recto et obliquis caſibus occurrit et hodie in Cicerone de divin. 1, 27. epiſt. ad div. 4, 5. m. Livio 31, 22, 6. Plinio 4, 11. ſ. 7. Valer. Max. 4, 1. ext. 3. 1, 7. ext. 10. ubi Kappius contra Torrenii monita Megaram retinuit, Frontino 4, 1, 8. ſine librorum discrepantia. Sic in cognomini Siciliae urbe Liv. 24, 30, 9. Sil. Ital. 14, 273. In priori loco neutrum exhibent Codices quidam, omnes in Iuſtino 13, 5, 9. ubi *Megara* pro *Megaris* pleraeque editiones. Sic variatur in Livio 28, 7, 16. inter *Megara* et *Megaram*. Feminino renituntur Vorſtius et Graevius ad Iuſtin. 2, 8, 3. Heinſ. ad Vellei. 1, 2, 5. Admittendum tamen cenſent Dukerus ad Liv. 31, 22, 6. Oudendorp. ad Sueton. Tiber. c. 4. Ruhnken. ad Vellei. c. l. Sed et ita paſſim neutra Graecorum a Latinis efferri obſervatum eſt, certe in libris iactari, veluti *Leuctram* Nep. Epamin. 8, 3. Ageſ. 6, 1. ubi vid. Heuſinger. *Pataram*, Mela 1, 15, 3. *Aſtyram*, idem 1, 18, 2. antea quidem, ut *Deltam* 1, 9, 2. Sic Σοῦσαν et Σουσῶν Theophraſt. hiſt. plantar. 9, 15. f. et 9, 17. Λύστραν et Λύστροις Actor. 16, 1, 2. haec quidem adeo in Graecis. Sic *Hieroſolymam* in omnibus libris teſtante Erneſtio apud Ciceron. pro Flacco cap. 28. qui tamen reiicit; cf. Oudendorp. ad Suetonii Aug. c. 93. Ita paſſim *Abdera*, *Ecbatana*, *Bargylia* aliaque feruntur, etſi in bonis libris omninoque in auctoribus Graecis Orientis maxime nomina neutra ſunt et pluralis numeri, de quo Burmann. ad Propert. 2, 10. in. Feminino

genere poſterioris potius aetatis eſſe videntur, et ſi quando in Latinis auctoribus veteribus obiiciuntur, aut dubia, aut certe notanda, non imitanda. Vid. ſupra ad 1, 15, 3. In ſequentibus emendatione Ciacconii opus non eſt, cum in vulgata lectione ſenſus ſit rectus et expeditus.

Piraeeus) Vindob. Prag. Lipſ. *pireus;* Rehdig. *pyreus;* Cibin. Gud. (hic et antea *ubi*) *piraeus;* reliqui cum ſuis editionibus. Edd. 1. 2. 9. 11. *Pyreus;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 17. 19. 20. 21. 23. 26. 28. *Pyraeus;* 13. *Pyreneus;* 15. 24. 25. Olivarianae pleraeque, Schottus, Reinoldianae *Piraeus;* 16. 18. *Pyrraeus;* 22. 30. 32. 37. Vadianae *Pyrrhaeus;* Vinetus, Voſſius, Gronovii cum ceteris *Piraeeus.* Ita et alibi hoc nomen varie agitatur. Vadianus de ſcriptura haec ſubiecerat: Multi *Pyrrhaeum*, plerique *Piraeeum* pronuntiant ſcribuntque, et *Pyreum*, a quo *Pyrrhaca* et *Pyrrhaeea* accuſandi caſu, ut Statius libro 12. [v. 616.] *Munychiam et trepidis ſtabilem Pyrrhaeea* [*Pyraeea* Barthius] *nautis*, et *Pyrrhaea* plurali Ovidius Faſtor. 4, 563. ubi Burmannus *Piraeaque.*" At τὸ y ferri nullo modo poteſt, cum in Graecis conſtanter ſcribatur per ει, de altera tamen forma diſceptari, utrum *Piraeus* an *Piraeeus* edi debeat. Sic *Piraeus* defendit Schurzfleiſchius, Micyllus ad Ovid. Metam. 6, 446. aliique quidam; *Piraeeus* probant fere hodie viri docti, quia in Graecis, ut loca a Meurſio de Piraeeo congeſta docent, adparet Πειραιεύς. Vnus quod ſciam, Stephanus tradit, Πειραιός portum Atticae dictum, poſt Πειραιεὺς de pago. At aegrotare iſtum locum docuit ex Pauſania 1, 1, 2. Holſten. p. 248. Poetae per contractionem dicunt *Piraeus*, uti monuit Donatus ad Terent. in Eun. 3, 4, 1. et exemplis adpoſitis probavit Cellarius in Geogr. ant. 2, 11, 345. *Piraeus* etiam ſemper ſcribendum tradunt Guyetus ad Terent. c. l. et Muret. ad Platonis lib. 1.

de republ. p. 622. Cf. praeterea Gronov. in obſervatt. 1, 3. Vorſtius ad Iuſtin. 5, 8, 5. Oudendorp. ad Iul. Obſequ. c. 116. idem ad Frontin. 1, 11, 20. aliique paſſim. Subſtantivum tamen *Piraeeus* uſitatius efferri et hic redditum eſſe arbitror. Poſt Vindobon. *Athinenſium.*

Scironia) Cibin. Venet. Gud. Vindob. *Schironia;* Rehdiger. *Syronia;* Lipſ. *ſironia.* Edd. 1. 2. *ſchyronia;* 9. *ſchironia;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 13. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *Scyronia;* aliae et maxime recentiores *Scironia.* Sic paullo poſt Venet. Gud. Vindob. Prag. edd. 1. 2. 9. *Schironis;* Cibin. *chironis;* Lipſ. *Syronis;* Rehdiger. *Syrotus;* edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. aliaeque *Scyronis;* aliae, ut antea, *Scironis.* In Lipſ. deeſt *quondam.* TZSCHVCKE. Scribendum *Scironia*, vel per duplex *rr Scirrhonia*, ſemper cum *i* in prima ex innominato apud Graecos ſcriptore de ſignis aquarum et ventorum, qui ait, petras in Megaride *Scirrhonidas* appellari. — Latronem Plutarchus [in Theſ. c. 10.] modo *Scironem*, modo *Scirrhonem* appellat cum *i*, ut dixi, in prima. Ariſtoteles ſecundo Meteorῶν [c. 6.] ventum, qui a petris dictus eſt, *Scirrhonem* cum *ei* diphthongo nuncupat; quam orthographiam ſecutus eſt etiam eius Enarrator Alexander Aphrodiſcus. Pauſanias in fine Atticorum [1, 44, 10.] latronem *Sirona* vocat cum *i* tantum. Itemque Herodotus in *Vrania* [8, 71.] viam in Iſthmo a *Scirone* latrone nominatam ſcribens. Euripides in Heraclidis [v. 860.] *petras Scironidas* cum *ei* diphthongo appellat. Quem ſecutus Alexandrinus Heſychius Γλωσσογράφος, *Sciron*, inquit, Ἀργέστης *dicitur; videtur autem a petris Scironidibus ſlare.* Licet in Heſychio non Ἀργέστης, ſed Ἀρχέτις perperam ſcriptum ſit. Strabo quoque in initio noni [p. m. 270. ſ. 391.] et petras *Scironidas* et latronem *Scironem* eadem diphthongo

ſcribit: *Hoc loco*, inquit, *res Scironis et Pityocaptae a Poëtis memorantur, qui partem eam regionis, quae montana dicitur, depopulabantur, quos Theſeus peremit. Ab his iugis procellas cientem a laeva Argeſten, Scironem Athenienſes cognominarunt. Poſt petras Scironidas promontorium imminet Minoa.* Haec Strabonis verba adduxi, ut laborantibus eius codicibus Latinis opem ferrem, in quibus partim interpretis culpa, partim Librariorum, male ſcripta erant. Quin et Nicander in Theriacis [v. 214.] et eius Enarratores *Scironem* cum eadem diphthongo ſcribunt. Orthographiam hanc tam moroſe praeter conſuetudinem meam proſecutus ſum, quod recentiores Litteratores, velut coniuratione facta, ad unum omnes in ſuis Lexicis per *y* ſcribunt. Praeterque in cunctis fere Latinis auctoribus non aliter invenias, inter quos eſt etiam Seneca, conterraneus noſter, ut ego quoque caſtrenſi verbo utar, quinto Naturalium Quaeſtionum. [c. 17.] PINTIANVS. Vt ex hoc nomine expelleret *y*, ſatis prolixa disputatione effecit Pintianus. Variatur autem in prima *ει* et *ι* non ſolum, ſed et in proxima ſyllaba *ω* et *ο*, in Graecis quidem, de quibus vid. ad Diodor. Sic. 4, 59. Herodot. 8, 71. et in primis Heyne ad Apollodor. 2, 8, 1. p. 497. Sed duplex *r* non niſi in codicibus quibusdam paſſim reperitur, veluti apud Plutarchum c. l. et probari nequit. Poſt Rehdiger. *infamis*.

Iſthmon) Vindob. *hiſtimonos;* Lipſ. *hyſtmons;* Prag. *Iſchimons;* Cibin. *hiſmon;* Gud. *hiſthmon.* Cf. infra §. 9. Tum ed. 9. *attigit*.

Diolco) Voſſiani omnes, Vaticani, Ciaccon. Lipſ. Pariſ. 1. 2. Cibin. Venet. Rehdiger. Gud. Prag. *de illo;* Vindob. *de illo hoc illi;* Pariſ. 3. *hoc illi*, uti editiones omnes ad Voſſium usque, qui, ſequentibus Gronoviis et reliquis, repoſuit *Diolco*. TZSCHVCKE. Temporibus

Melae quid ſignificaret Iſthmos et dictionis eius etymon, puto fuiſſe omnibus luce clarius. Itaque nullum erat operae pretium auctori gravi, et verborum parciſſimo, ea docere, quorum nemo ignoratione teneretur; aut, ſi omnino ſtabat ſententia, tanto ſua tempora beneficio afficere, cur non ſupra antevertit in Cherroneſo Thraciae, cuius anguſtias dixit appellari *Iſthmum*. Legendum itaque, ut opinor, ſic: *Hic quinque millium paſſuum ſpatio Aegaeum mare ab Ionio ſubmovens* etc. Reliqua ſuperfluunt. PINTIANVS. Gloſſema putat Pintianus; mihi tamen ſine libris veteribus delere religio ſit; quod non infrequens ſit Graecis Latinisque auctoribus etiam ſuo ſeculo notiſſima inculcare, quod de poſteritate exterisque cogitarent. Non longe abiero. Lib. 3. c. 1. Oceani aeſtum explicat, et Solin. c. 26. et lib. 3. ab V. C. [9, 2, 6.] Livius *furcae* quid fuerint. Omitto innumera. SCHOTTVS. Cum nemini olim ignotum eſſe potuerit, quid ſit iſthmus, delet Pintianus interpretamentum. Alii ſimilium locorum locutiunculis vulgatam lectionem adferunt. Sed videtur aliud latere; omnium quippe antiquorum codicum, quos vidi, haec eſt lectio: *Iſthmon attingit, de illo cognomen eſt.* Vnde fecerim: *Iſthmon adtingit, Diolco cognomen eſt, qui quatuor millium ſpatio* etc. Quia enim naves ex uno in alterum mare trahebantur per iſtas anguſtias, ideo Δίολκος hic locus vocabatur. Heſychius: Δίολκος ὁ ἀπὸ Λεχαίου ἕως Κεγχρεῶν τόπος. VOSSIVS. Recte ad vulgatam lectionem offenderunt viri docti, quam tamen hac forma melius gloſſam cenſuit Pintianus, quam explicationem Schottus. Diverſiſſima etiam eſt locorum adpoſitorum ratio, quippe in quibus obſcuriora aut memoratu digniora exponuntur; at hic cognomen agitur, quod tamen non adparet. Ingenioſa igitur eſt at acuta emendatio Voſſii, digna utique, quam poſteriores reciperent. Poterat tamen teſtem producere Strabonem lib. 8. p. m. 262. ſ. 380. ubi diſerte δίολκον hic commemorat. Cf. etiam

Suidas ſ. v. διϊσθμονίσαι et Ἰσθμὸς, Strabo 8. p. m. 231. ſ. 335. Plura de ipſa re Vol. 2.

qui quatuor) Pro priori voce Pariſ. 1. 3. Cibin. Gud. Lipſ. Prag. Vindobon. et ex ſilentio Vatic. Venet. Havn. cum edd. omnibus dant *quia* ad Voſſium, qui tacite mutavit in *qui*, quod poſteriores retinuerunt. Nempe, ut, cum cognominis nulla ſubſit cauſa, proxime Iſthmum addita explicatione reſpiceret. Hinc etiam cum Reinoldio A. Gronovius in edd. 44. et 45. ceterique verba *Diolco cognomen eſt* uncis incluſerunt. Librarios falſa lectio ad *quia* deduxit, e quibus tamen Pariſ. 2. auctor eximendus videtur. Poſteriorem vocem, quam conſtanter ſervant codices, cum edd. 1. 2. 3. 4. 9. 11. 13. reliquae duce 6. ad Voſſium mutarunt in *quinque*. Librorum lectionem ille revocavit eaque ſtetit. Etſi enim Strabo 8. p. m. 231. ſ. 335. et Agathemer. 1, 5. τετταράκοντα faciunt σταδίων, Euſtathius ad Dionyſ. v. 403. τεσσαρακονταστάδιον, unde 5 M. P. conficiuntur, quot habet Plinius 4, 5. ſ. 4. nihil tamen contra libros immutari debet, in primis cum etiam Solinus c. 13. ſ. 7. et Martianus Capella lib. 6. p. 210. tantum 4 M. P. numerent.

milium) MSS. *milium* et *millium*, de quo vid. ad 1, 1, 4. 1, 9, 8. Lipſ. IIII. *milia paſſuum ſpatio.* Sed reliqui, etiam A. Gronovii, uti notat ad 2, 1, 4. *milium ſpatio* ſine *paſſuum*, quod etiam alibi omittit. Vid. ad Melam c. l. Poſt Vindobon. *egeo mari;* Gud. *egaeum;* ed. 13. *aegeon.* Tum Lipſ. Cibin. Rehdiger. Prag. forſan et alii cum edd. antiquis plerisque *ſubmovens*, quod recepi, uti poſt *adnectit*, quod etiam eſt in ed. 44. et in Cod. Cibin.

Helladi) Prag. *cladi;* Vindob. *heladi.* Similia ſupra. Proxime Pariſ. 2. *peloponeſion;* Prag. *pelopo-*

nenſium; Vindob. *peloponeſon;* Cibin. *peloponneſſon;* Rehdiger. *pelloponenſum*, ut alibi talia.

Cenchreae) Multas corruptiones expertum eſt hoc nomen. Vaticani *centirae;* Pariſ. 2. *centiroe;* Lipſ. *cetiroe;* Venet. *centre;* Gud. *cenchiroe;* Pariſ. 1. *cenchirae;* Prag. *centirce;* Vindobon. *chencera;* Rehdiger. *cerittre;* Pariſ. 3. *cincherea;* Cibin. *cenchree*. Edd. 1. 3. 4. 5. 9. *Chencerea;* 2. *Chenecrea;* 11. *cenchrea;* 6. 7. 8. 10. 12. reliquae *Cenchreae*, ex emendatione Hermolai, ad quam uſus eſt auctoritate Strabonis 8. p. m. 262. ſ. 380. Plinii 4, 5. ſ. 4. et aliorum, ſuffragante quidem hic Cibinienſi. Nam etiam in auctoribus Graecis variata ſcriptura hoc nomen producitur, veluti Κεγχρεαὶ vel Κεγχρέαι, quod quidem uſitatius eſt, Κεγχρειαὶ, quod cum priori forma notavit Thomas Magiſter h. v. pag. 520. Κεγχρειὰ vel Κεγχρεία, quae et in iisdem auctoribus, veluti Thucydide, libri verſant. Sed dabunt variantis ſcripturae exempla plurima Solanus ad Lucian. de conſcrib. hiſtoria c. 29. Reitzius ad eiusd. navigium c. 32. Cellarius in Geogr. ant. 2, 13, 402. Wettſten. ad Nov. Teſtam. Tom. 2. p. 96. Schweighaeuſer. ad Polyb. 2, 59. et 60. et in primis Waſſe ad Thucyd. 8, 19. Sic *Teucris* et *terris* dant MSS. pro *Cenchris*, quod repoſitum eſt apud Ovid. Triſt. 1, 10, 1. In Callimacho ad Delum v. 271. Κερχνὶς legitur pro Κεγχρίς, et ſic alia. Ceterum *eſt* omittunt 30. 32. Gud. Vindobon. ut alibi, ſcribunt *opidum;* poſt Prag. *phanum*.

ludis — celebre) Cibin. Zaluſc. Vindob. Rehdiger. Gud. aliique conlati cum edd. vetuſtis omnibus etiam Camertinis, Ald. Iunt. Vadianis, Olivarianis *ludi celebres;* Lipſ. Prag. et alterum exemplar ed. 25. cum Vineto *ludis celebres;* Vatic. 3. omiſit *ludis;* Schottus, Voſſius, ceteri *ludis — celebre*, uti habuiſſe videntur

Pariſienſes. Pro *Iſthmicos* Vindobon. *Shimeos;* Prag. *hiſmochos;* Lipſ. *hiſimocos;* Cibin. *hiſmicos;* Gud. *hiſthmicos.* TZSCHVCKE. Emendatior lectio: *Cenchreae, fanum Neptuni ludis, quos Iſthmios vocant, celebre.* Strabo in octavo [p. m. 262. ſ. 380.] *In Iſthmo,* inquit, *Neptuni, quem Iſthmium vocant, templum eminet, picearum arborum luco circumcluſum, ubi ludos Iſthmios celebrare ſoliti ſunt.* PINTIANVS. Propius huc facit Plinius 4, 9. ſ. 5. *Iſthmi pars altera,* inquit, *cum delubro Neptuni quinquennalibus incluto ludis.* Ita quidem meliori et faciliori nexu ad fanum, quo pertinet, refertur. Quod porro Pintianus *Iſthmios* reponit, facit ex uſu auctorum, quem Pindarus maxime probat, ſolemni, neque Ἰσθμικὸς memoratur a Stephano, ubi tamen Ἰσθμιακὸς addi poteſt ex Schol. Pindari ad Iſthm. praef. in. et 1, 11. auctoribus etiam Latinis. Quare haec forma, ſi detur librorum voluntati, cum omnino vitioſa cenſeri nequeat, utique tamen notanda videtur.

poſt clade) Ciaccon. Pariſ. 3. Lipſ. cum edd. 1. 8. 9. *poſt cladem,* uti adleverat antiqua manus ad exemplar ed. 6. Reliqui libri *poſt clade,* quod praefero.

Acrocorinthum) Cibin. *chorinton;* Vindobon. *acrochinton;* Gud. *acrochorinton;* Prag. *acrocorinton.* Pro *utraque* Prag. *utrique.*

§. 8. *Peloponneſi)* Vindob. *peloponeſi;* Gud. *peloponenſi;* Rehdiger. *pelloponenſi;* Venet. *Peloponnenſium;* Prag. *peloponenſium;* Cibin. (etiam *horam,* ut alibi) Lipſ. *Peloponenſem.* Sic apud Plin. 4, 9. ſ. 5. quidam libri editi *Peloponnenſem oram* pro *Peloponneſi oram,* ubi prius recte reiecit Harduinus. Terra ipſa potius hic erat deſignanda. Aliae depravationes notae ſunt ex ſuperioribus et aliunde. Poſt Prag. *et ſinus;* Vindob. *lacerat.* Hinc vero c. 27. initium ſtatuitur a Vineto.

Bucephalos) Vindob. *bucefalos;* Prag. *bucephalus.* Cibin. Lipſ. Gud. Prag. ed. 13. *Cherſoneſſus;* Rehdiger. *Cherſonenſus.*

Scyllaeon) Lipſ. *ſcilleon;* Cibin. *ſcylleon;* Auguſtin. Gud. Prag. *ſcileon;* Rehdiger. *ſylleon;* Vindob. *ſchileon;* Venet. *ſchyleon.* Edd. 1. 2. 9. *Scileon;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Scyleon;* Vadianae, (tantum 18. hic *Scyllaeon*) Olivarianae *Scylleon;* Vinetus, Schottus, Voſſius, alii *Scyllaeon.* TZSCHVCKE. Scribendum cum *ae* diphthongo *Scyllaeon* ex Strabone [8. p. m. 257. ſ. 373. et alibi] et Stephano a Scylla, Niſi filia, nominatum, ut iidem tradunt. In Ptolemaeo [3, 16.] *Scillion* vitioſe. PINTIANVS. Occurrit etiam ſimplici λ ſcriptum in Agathemero 1, 3. Stephano ſ. v. Δία, minus recte. Ceterum ſimiles corruptiones idem nomen oſtentat infra, magnamque in iis eorundem etiam librorum inconſtantiam, quod hic omnino, vitandi faſtidii cauſa, monui. Accedit tantum ex Gud. *ſcileum;* Prag. *ſtileon.* Vatic. 3. poſt recte dat *Scyllaeon.* Cf. etiam de his, quae ex libris proferuntur ad Liv. 36, 42, 6.

ad meridiem) Cibin. *a meridie.* Pro *Malea* 15. 20. 23. *Malaea;* Lipſ. *melea.* Tum Vindob. *theneros;* Lipſ. Rehdig. Prag. *thenaros.* Edd. 2. 11. 13. forte aliae antiquae *Tenaros.* Per *ae* probant Graeca, etſi in iis alia variatio obſervatur. Hinc Pariſ. 2. *Achriteras;* Prag. *Achritetas;* Cibin. *acrythos;* Rehdig. *acrytas.* Edd. cum quibus alii Codd. conſenſiſſe videntur, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 15. 17. 20. 23. *Achritas;* aliae ut Codd. Lipſ. Vaticani aliique *Acritas.* Recte, quia in Gr. veluti Strabone 8. p. m. 248. ſ. 359. Ἀκρίτας. Atque ita olim voluerat Hermolaus non *Acrytas,* ut male refert A. Gronovius.

Ichthys,) Lipſ. *ietis;* Gud. *Ictis;* Vindob. *ythis;* Rehdiger. *uthis;* Cibin. *icchis;* Prag. *hietus;* alii, ut Vaticani Venet. Havn. habuiſſe videntur *Icthis;* Pariſienſes, uti ex 2. diſerte notatum erat, *Ichthys.* Edd. 2. *Ictis;* 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 15. 17. 20. 23. *Icthis;* Vadianus primum et hinc 18. *Ichthys,* uti antea aliquae; poſt 22. et reliquae etiam 30. 32. 37. *Ichtys;* 24. 25. et poſt Olivarianae et reliquae *Ichthys,* uti ad vocem *Araxos* voluerat Hermolaus. TZSCHVCKE. Concinnius forte: *Ad veſperum Ichthys.* Nihil tamen neceſſe mutare, ſi recte interpungatur. PINTIANVS. [Non recte Schotto tribuit A. Gronovius.] Ichthyn Pintianus ad ſequentia transfert verba, quia potius ad meridiale, quam veſpertinum Peloponneſi latus ſitum hoc promuntorium. Sed iam ſuperius monuimus, Pomponium toto hoc capite ſui videri oblitum. Aliqua tamen hic ratio ſubeſſe potuit, quamobrem Ichthyn ad meridiem collocarit; nempe quia hoc promuntorium altero crure longe admodum in pelagus excurrat, et meridiem potius, quam occidentem, ſpectare videatur. Porro quod Pintianus totum hunc locum transponit, et promuntoriis mox ſinus ſubiungit, ac deinde urbes et flumina, nec hoc probamus. Prius enim populos et urbes recenſet inter illa, quae retulit, promuntoria ſitas. Dein vero ſinus, qui a populis et urbibus nomen accepere, non vero contra. VOSSIVS. Codices erraſſe Melam volunt, cum ad occaſum, non meridiem, adpareat hoc promontorium; Elidis enim fuit, uti docent Plinius 4, 6. ſ. 5. Ptolemaeus 3, 16. et alii.

Chelonates) Lipſ. *chelonaces;* Vindob. *chelonatos;* Rehdiger. *chelonathes.* Edd. quaedam ut 15. 19. *Chelonatas;* aliae pleraeque cum MSS. Cibin. Gud. Vatic. Prag. — *Chelonates.* In Graecis terminatur in ας et ης. Illud eſt in Strabone 8. p. m. 231. ſ. 335. Agathemero 1, 5. Dorica dialecto; hoc in Plinio 4,

6. ſ. 5. legitur, pro quo Ptolemaeus 3, 16. habet Χελωνίτης. Terminationem in *es* vindicant hic libri. Cf. infra et deinceps Pintianus.

et Araxos) Lipſ. Rehdiger. *tharaxos;* Vindob. *tharoxus;* Vatic. 3. *traxos;* Prag. *traſos;* Pariſ. 2. *taracos;* Pariſ. 1. 3. Cibin. Gud. et alii adpenſo *t* ex voce praecedenti cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *taraxos.* Antea *at* pro *et* ed. 30. *Araxos,* quod habent reliquae, ex Strabone 8. p. m. 233. ſ. 337. et alibi et Ptolemaeo 3, 16. dudum emendaverat Hermolaus Barbarus. TZSCHVCKE. Scribendum alterutro modo, aut *Chelonites,* quod mallem ex Ptolemaeo, [3, 16.] aut *Chelonatas* declinatione Dorica ex Strabone, [8. p. m. 231. ſ. 335.] qui error et in Plinio [4, 16. ſ. 5.] caſtigandus. Ceterum advertendum attentiore cura verba, quae poſt haec protinus leguntur, confuſo turbatoque ordine ſcripta eſſe, non qualem tenuiſſe Pomponium monſtrarent, puto, eius exemplaria, ſi non truncata, ut dixi, et tot lacerata plagis ad nos perveniſſent. Naturalis enim ordo narrandi depoſcebat, ut expoſitis promontoriis continuo ſubiiceret ſinus ipſis promontoriis incluſos, deinde nobiliores populos, civitates, portus et fluvios, quos ſinus ipſi cingerent. Videntur igitur, quae poſt ſequuntur verba, permutato ordine ſcribenda hoc contextu: *Ad veſperum Chelonatas et Araxos. His litoribus appoſiti ſinus. Inter Scyllaeon et Maleam Argolicus. Inter hanc et Taenaron Laconicus. Hinc ad Acritam Aſinaeus. Inde ad Ichthyn Cypariſſius. Habitant ab Iſthmo ad Scyllaeon Epidaurii, Aeſculapii templo incluti, et Troezenii fide ſocietatis Atticae illuſtres. Portus Saronicus et Schoenus et Pagonus. Oppida autem Epidaurus et Troezen et Hermione. In Argolico ſunt noti amnes,* reliqua. PINTIANVS. Poterat ita Noſter, ſed ita noluiſſe codices clamant, quos ſi quis velit abiicere, ex omnibus omnia refingat, ſicubi aliqua cauſa emicet. Hinc

Voſſius in ſuperiori nota hos Pintiani ſolitos conatus et hic contudit.

Iſthmo) Pariſ. 1. *hiſtro;* Cibin. *iſtinoi;* Prag. *hiſchinon;* Vindob. *ad hiſchinio;* Rehdiger. *iſthmon;* Gud. *hiſthmo.* Similia ſupra adfuerunt. Poſt Lipſ. Vindob. Gud. Prag. et quaedam edd. *epidauri;* Cibin. Rehdiger. *epydauri.* Porro Rehdiger. *eſculapii.* Deinde Cibin. *troegenii;* Prag. *troeſenii.* Denique Rehdiger. Gud. Prag. *incliti;* edd. fere *inclyti* etiam hodie, quaedam, ut 14. *incliti;* Cibin. *incluti,* quem et hic ſecutus ſum. Vid. ad 1, 1, 6.

Saronicus) Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Cibin. Rehdig. Gud. Prag. Vindob. *Sardonicus;* Vatic. 1. 3. *Sadonicus.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. *Sardonicus;* 9. *Sardonibus;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 15. 17. 19. 20. 23. *Sarronicus;* 11. et omnino pleraeque, *Saronicus.* TZSCHUCKE. Scribendum *Sarronicus.* BARBARUS. Mirum eſt, quod, cum omnium magnorum Peloponneſi ſinuum meminerit, Saronici non meminerit. An itaque hic pro *portus* legendum *porus Saronicus?* Strabo [8. p. m. 231. ſ. 335.] docet, ſinum Saronicum dici quoque Πόρον Σαρωνικόν. Sed omnino retinenda eſt vulgata lectio. Portum Saronicum vocat portum Troezeniorum, qui et ipſe ſinus Saronicus dicebatur, ita dictum a quercubus eum ambientibus, ut teſtatur Plinius. [4, 9. ſ. 5.] Ab hoc ſinu, ſive portu Saronico, nomen accepit mare Saronicum, ſive ingens ille ſinus, qui inter Atticae et Peloponneſi latera usque ad Iſthmum irrumpit. Quem, ut puto, ideo hic non refert Mela, quia non ſola Peloponneſus illum efficit. Eadem ratione ſeorſum recenſet ſinum Corinthiacum; nam et hic quoque non magis ad Peloponneſum, quam ad oppoſitum Graeciae latus pertinet. Sinus itaque grandes Peloponneſi ſunt quatuor tantum, Argolicus, Laconicus, Aſinaeus ſive Meſſeniacus et Cypariſſius; con-

tenti a quinque illis, quae hic memorantur promuntoriis, multosque alios minores ſinus comprehendentes. Recte itaque ſuperius Peloponneſum platani folio comparavit. VOSSIVS. Πόρον recte reiecit poſt ipſe Voſſius, cum Latinum potius vocabulum poſuiſſet, aut ſi Graecum, hoc certe ſuo more explicaſſet. Accedit, quod πόρος ſic importune proxima adficeret. Quod de minore ad Troezenem, de magno ſeu mari Saronico inter Atticae et Peloponneſi litora ad Iſthmum usque extentum dicit, refutavit Spanhemius ad Callimachum in Delum v. 42. Sed ſubeſt aliud, quod ex Strabone 8. p. m. 257. ſ. 373. ferri nequit. Nempe Saronicus portus ad Troezenios, quod et vult Pintianus, minime pertinet, quippe quorum portum Pogonum diſerte vocant Herodotus 8, 42. Strabo c. l. aliique, etſi, cum Troezene ſecundum Stephanum dicta olim fuerit Σαρωνία, Σάρων etiam apud eundem Troezenes locus fuerit, veri ſpecies inde emicare videatur. Portum enim Saronicum quis praeter Melam commemoraverit, neſcio. Sed cum omnis disputandi de eo materies ad Volumen alterum reiicienda ſit, tantum hoc adferam, quod ex progreſſione curſus inſtituti adiuvatur, videri fuiſſe prope Salamina et Eleuſina, quia ſinum Saronicum etiam Salaminiacum et Eleuſinium dictum eſſe ſcribit Strabo 8. p. m. 231. ſ. 335. p. m. 262. ſ. 380. et *Troezenen* idem 8. p. m. 254. ſ. 369. non huic Saronico, ſed proximo Hermionico ſinui tribuit; nominis autem cauſa varia ab auctoribus iactatur. Alias Mela diiecit loca ordinemque turbavit. Cur vero ſinum non nominaverit, in quo illi alii portus, ſatis probabiliter expoſuit Voſſius. Ceterum male cum duplici *r* emendabat Barbarus.

Schoenitas) Vaticani, Lipſ. *Scenitas;* Prag. *Stenitas;* Cibin. *et ethſcenitas;* Vindob. *ſchenitas;* Rehdiger. *ſcoetinas;* Venet. Ciacconii codex *Scoenus;* alii ſi fides Ortelio in theſ. Geogr. h. v. *Schoenus;* alii etiam

Schoenitas; Gud. omiſit hoc nomen et proximum. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 21. 24. 25. Olivarianae, 35. *Schenitas;* aliae pleraeque *Schoenitas*, tantum 15. 17. 20. 23. *Schoenus.* TZSCHVCKE. Scribendum *Schoenitas.* Fuit, quando *Caenitam* legi poſſe credidi, ut illo loco Plinii [4, 9. ſ. 5.] *Portus*, inquit, *Caenitas et Sarronicus*, [immo ibi *ſinus Saronicus*,] quoniam *Caenae* urbs Ptolemaeo [3, 16. ubi quidem eſt Καινὴ] Pauſaniaeque [3, 21. m. et 25. ſ. ubi Καινήπολις] ad Taenarum montem erat. Quia vero non inter Scyllaeum et Iſthmum ſunt *Caenae*, [ita ed. 1493. non *Taenae*, uti falſo apud A. Gronov.] ſed mediis Argolico et Laconico finibus ad *Taenarum*, et omnino procul a *Sarronico*, vertimus fere ſententiam, et *Schoenitem* potius, quam *Caenitem* et hic et in Plinio defendimus. Habetur vero et portus *Schoenus*, ſed in Attica, ut conſtat iisdem auctoribus Ptolemaeo [immo unus *Schoenus* 3, 16. prope Corinthum] ac Stephano. [h. v. At ibi Ἀρκαδίας χωρίον dicitur.] BARBARVS. Male apud Plinium *Caenitas*, cum in melioribus auctoris iſtius codicibus manifeſte *Schoenitas* legatur. VOSSIVS. De Plinii lectione conſulendi ſunt eius interpretes; de ipſo portu et eius ſitu disquiretur Vol. 2.

Pogonus) Pariſ. 1. 2. Lipſ. Cibin. Rehdiger. Venet. Havn. Vindob. Prag. cum Vatic. et edd. ſuperioribus omnibus, quibus adhaeſit Schottus, *Pagonus.* Vinetus, Voſſius ceteri *Pogonus*, uti iam emendaverat Pintianus. TZSCHVCKE. *Pogonus* rectum eſt, quia Latini terminationem addiderunt. Graecis omnibus Πώγων vocatur. VOSSIVS. Vulgata lectio Pagonus ita Vadianum induxit in errorem, ut ſcripſerit eius unicum Melam auctorem eſſe, nec ſe alibi eum legiſſe.

oppida autem) Vindob. *opida vero.* Poſt idem *epidaucrus;* Rehdiger. *epydaurus.*

Troezene) Prag. *Troerem;* Vindobon. *trozene;* A. Gronovii omnes et reliqui ex meis *Troezene.* Edd. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Troezen;* Reinoldianae et ab ed. 44. reliquae *Troezene*, uti primum 1. 2. 3. 4. 9. 11. 13. Si Graecam rationem requiras, utique *Troezen* melius habet. Graeci enim Τροιζὴν, quod et caſus obliqui docent, et in *Troezena* ſervant etiam auctores Latini, de quo vid. ad Nepot. 2, 2, 6. *Troezen* habet etiam Plinius 4, 9. ſ. 5. Τροιζηνὴ tamen legitur apud Ptolemaeum 3, 16. et *Troezene* ante Heinſium in Ovid. Faſtor. 2, 276. qui ex MSS. quibusdam, re ipſa adiutus, repoſuit *Cyllene.* Videtur igitur poſterioris aetatis haec forma fuiſſe, quam et hic invexerunt forte librarii. Sed timide in his nominum formis verſatur iudicium, niſi quis plane codices ſpernere velit.

Hermiona) Rehdiger. *hermonia;* Prag. *heremona;* Cibin. *herituona;* in aliis MSS. et in omnibus edd. *Hermiona.* Cum in Graecis plerumque ſcribatur Ἑρμιόνη, deſcivit et hic Mela a more ſuo. Vid. ſupra ad 2, 3, 6. de *Scarpha.* In Plinio 4, 9. ſ. 5. eſt *Hermione.*

Malean) Libri hic et proxime in hoc nomine multum, ut ſupra, variant. Venet. Prag. *Maleam;* Cibin. Rehdiger. *Malleam;* Mediolan. Pariſ. 2. ut edd. 15. 20. 23. et forte Vaticani *Malaeam;* Lipſ. *Malean.* Editiones aliae pleraeque *Maleam*, recentiores ab Abr. Gronovio maxime *Malean*, Graeca forma.

ſinus Argolicus —) Haec et ſequentia verba varie proferuntur in MSS. et editionibus, aliis detractis, aliis etiam additis, quae ſingulatim luſtrata oculos mentemque obtundunt. Nempe verba *ſinus Argolicus* —

inter Malean deſunt in Vatic. Mediol. Lipſ. Pariſ. 1. 2. Venet. Prag. Rehdiger. Gud. et edd. 1. 3. 4. 9. Praeter illa omittit etiam Vindob. *et Taenaron*. Et ſic edd. multae, veteres maxime, in quibus 12. 15. 17. 20. 23. poſt *Malean* ſtatim ſubiungunt *Laconicus*. In aliis, uti Vadianis, Olivarianis, 21. 24. 28. 35. 39. 40. 41. 42. omiſſa ſunt verba *ſinus dicitur*. Eaedem editiones poſt *Argolicus* ita habent: *Inter hanc et Taenaron Laconicus. Hinc ad Acritam Aſinaeus; inde ad Ichthyn Cypariſſius;* tantum 16. 18. *Aſinae* pro *Aſinaeus*, praeter alias quasdam in nominum ſcriptura diverſitates, de quibus poſt Reinoldio duce inde ab ed. 44. (quae tamen omiſit *dicitur*) verba ſic componuntur: *inter Taenaron et Acritan Aſinaeus; inter Acritan et Ichthyn Cypariſſius.* At verba *Aſinaeus; inter Acritan* ignorant omnes MSS. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. quare etiam inde ab ed. 44. minoribus literis diſtinguuntur. Iisdem tamen, quibus reliqua, expreſſit Reinoldius, quaſi ſincera nec in controverſiam vocata. Neque habent Voſſ. 1. et Cibin. qui ſuperiorem in aliis lacunam ſoli explent. An ex codice Anglicano, uti putat A. Gronovius, ea hauſerit Reinoldius, hic certe nec probavit, nec adeo diſerte indicavit, etſi ex ſequenti Melae narratione facile ſe tueantur. Quare etiam reliqui. Decepit librarios repetita vox *Malean*, fecitque, ut interpoſita non ſolum, ſed et alia quaedam negligerent. Quod lectionem Vadiani, Olivarii, et quos adiunxi, ex Pintiani emendatione profectam ſcribit A. Gronovius, in eo fallitur, cum Vadianum auctorem agnoſcat. In ſingulis autem haec variantur praeter ea, quae iam notavi: Pariſ. 1. *Taeneron;* Vindob. *teneron;* Cibin. Venet. Prag. *tenaron;* Prag. poſt *tenarun;* Rehdiger. *thenaron;* Gud. *tenaron* et *trenaron;* Pariſ. 2: *tanaron*. Poſt Prag. ed. 11. *achritam;* plerique cum edd. *Acritam;* Cibin. *Acritan*, uti ed. 5. et Gronovianae cum Reinoldianis et reliquis. Porro Pariſ. 1. 2. 3. Gud. *hictim;* Cibin.

hicthym; Vatican. *hietin*; Prag. *hyetim*; Lipſ. *hictin*; Vindob. *ithym*; Rehdiger. *ythin*; Venet. *Nytin*. Sic edd. veluti 1. 9. *Ictim*; 3. 4. 5. 12. 14. 16. 18. 19. *Icthim*; 11. 22. *icthin*; 6. 7. 8. 10. *ichthym*; 13. 24. 25. Olivarr. *ichthyn*; 15. 17. 20. *Icththym*; 23. *Icthym*; 21. 28. *Icthyn*; poſteriores Vadianae *Icthin* et *Icthim*; Vinetus *Ichtyn*; Schottus, Voſſius, alii *Ichthyn*, uti et ſupra voluerat Hermolaus Barbarus, uſu Graeco. Denique Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Auguſtinor. Rehdiger. Prag. *Cypariſſus*; Lipſ. Gud. Vindob. *cipariſſus*; Cibin. Vatic. *Cypariſſius*. Edd. 1. *cipariſſus*; 7. 8. 15. 17. 20. 23. *cyparifius*; 9. 11. *cypariſſus*; 3. 4. 5. 6. 10. 12. 13. reliquae *Cypariſſius*. Quae quidem omnia ex Graeca ratione ſine mora reparantur.

§. 9. *Eraſinus*) Venet. *Eraſmus*. Poſt Lipſ. *Inacus*; Vindob. *macus*; Rehdiger. *mathus*, in quibus in antiqua ſcriptura facile transiit in *m*; Gud. *a acus*; edd. 9. 13. *Ignachus*. Deinde Cibin. *totum oppidum*. Porro Prag. *lorne*; ed. 13. *Lernae*. A vocibus: *In Argolico* cap. 28. initium apud Vinetum.

Laconico Gythius) Prag. et ed. 1. *lachonico*; ed. 9. *laconio*. Tum Pariſ. 1. 2. 3. Rehdiger. et aliqui codices apud Ortelium in theſ. Geogr. ſ. v. *Gythium cynthius*; Vatic. 3. Vindob. *cinthius*; Cibin. *cyncius*; Gud. *cincius*; Prag. *cirithus*; Vatic. 1. habuiſſe videtur *cithius*. Edd. 1. *cinthius*; 3. 4. 5. 9. 11. 12. 14. *Cynthius*; 6. (in qua antiqua manus adſcripſerat *cynthius*) 7. 8. 10. 13. 19. *Cythius*; 15. 17. 20. 23. *Cithius*; Vadianae *Githius*; 21. 24. 28. Olivarianae *Gythius*, exceptis quibusdam, veluti 26. 29. 36. in quibus *Githius*; Vinetus, Schottus, Voſſius et hinc ceteri *Gythius*. TZSCHUCKE. Lego *Gythium* terminatione neutra, non *Gythius* ex Ptolemaeo [3, 16.] et Polybio in quinto, [c. 19.] qui cum *i* in ſecunda ſcribunt.

Stephanus cum *ei* diphthongo: Xenophon Hellenicῶn [1, 4, 11. 6, 5, 32.] et Pauſanias [1, 27, 6. 3, 21, 4. et 6.] variant, modo per *i* ſimplex, modo cum diphthongo. PINTIANVS. *Gythium* erat dicendum, ut Graeci. Sed Latini ſaepe mutant iſtas terminationes. Sic ſtatim poſt *Pamiſum* pro *Pamiſus*. VOSSIVS. Vtique praeferendum ſit neutrum. Sed alia praecipiunt libri omnes, etſi ſcribae minus accurato excidiſſe hoc genus facile credi poſſit Paciaudio in monument. Peloponneſiis Vol. 2. p. 124. Si tamen cum Ortelio c. l. intelligas fluvium, forte hic terminatione diſcrepuit, et, ut alibi, urbis nomen tacite innuitur. De penultimae variata ſcriptura Vol. 2. Corruptionis exempla proſtant a Drakenb. expoſita ad Liv. 34, 29. in. Pro *Eurotas* Rehdiger. *Eurothas*.

Taenaro) Vindob. *tenero*; Gud. *taenero*; Rehdiger. *thenaro*; Prag. et ed. 11. *tenaro*. Poſt Havn. *ſpecus ille*; ed. 44. τὸ *et* ante *ſpecus* omittit. Vindob. deinde *in pontum*.

Acheruſium) Auguſtin. *acherixium*; Prag. *acheruſeon*; Gud. *acherruſium*; alii *Acheruſium* cum editionibus *Acheruſian* legendum monuerat ad 1, 19, 7. Oudendorpius, ubi addi a me diſputata poſſunt, ex quibus hic poſui *Acheruſiam*, uti et adſcripſerat, neſcio an ex codice, Ciacconius.

facie et fabula) Vatic. Prag. non male: *et facie et fabula*.

Aſinaeo) Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. *aſinaco*; Prag. *aſinacho*; Gud. *aſianaeo*; Rehdiger. *aſyneo*; Vindob. cum edd. vetuſtis *aſineo*.

Pamiſſum) Pariſ. 1. 2. Cibin. Prag. *pampſum*; Venet. *pamphiſum*; Lipſ. Havn. *panipſum*; Vatic. 1. 3.

Rehdig. *panypſum*; Vindob. *parupſum*; Gud. *paniſſum*; Pariſ. 3. opinor, *Pamiſſum*. Edd. 1. 2. 9. *pampſum*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. reliquae *Pamiſſum* praeeunte Vadiano. TZSCHUCKE. Scribe *Pamiſus*, non *Pamiſum* [pro *Pamiſſum*] et cum uno *ſ* tantum ex Strabone, [8. p. m. 249. ſ. 361.] Pauſania, [4. 34. in. et alibi] Plinio, [4. 7. ſ. 5.] Ptolemaeo, [3. 16.] apud quem tamen mendoſe *Paniſus* pro *Pamiſus* [uti vult Bertius] et Latine et Graece ſcriptum eſt. PINTIANUS. Recte de terminatione ex aliis monuit. Sed cum in inconſtanti nominum forma altera etiam, quam codices tuentur, uſum obtinere potuerit, tum, quod flumen adiicitur, eadem cauſa valere poteſt, qua *Rhenum*, *Metaurum*, *Ledum* probantur. Vid. ad 2, 5, 5. In eo tamen auctores alios ſequendos putavi, qui ſimplici *ſ* proferunt. Vid. quae notavi ad Strabonem lib. 8. cap. 3, 1.

Cypariſſio) Lipſ. Gud. Prag. Vindob. *cipariſſo*; Venet. *cypariſſo* cum edd. quibusdam vetuſtis, veluti 9. 11. Rehdiger. *cyparyſſio*. Sed ſupra de his. Poſt in Rehdiger. verba *Alpheus* — *Cypariſſae* deſunt. Prag. *Alſeus*.

urbs — *ſita* — *Aſine*) Sic legunt MSSti fere omnes A. Gronovii, tantum, qui ipſius fuit, *Cypariſſe*. De meis haec: *urbs* — *ſita* exhibent omnes. Vadiano duce editiones reliquae dederunt *urbes* — *ſitae*, quod ad codicum praeſcripta revocavit Reinoldius, et edd. ceterae inde a 44. probarunt. Cum utraque ratio valeat, non erat, cur a codicibus diſcederetur. Sic infra §. 10. *et notior aliquanto nomine Calydon et Evenos*. Vid. ad 2, 4, 5. ubi pro *flumen* Pintianus malebat *flumina*. In poſterioribus verbis variantur maxime *huic* et *illi*, quae Vatic. 3. plane omittit, alii ſic adferunt: Cibin. Vatic. 1. Lipſ. Ciaccon. *huic* — *illic*; Prag. *hic* — *illic*; Vatic. 1.

huic et forte poſt *illinc*; Gud. *hinc* — *illi*; Rehdiger. omiſſis, quae ſunt interpoſita, *in Cypariſſio illi aſyne meſſenio*; Pariſienſes cum reliquis meorum habuiſſe videntur *hinc* — *illinc;* contra A. Gronovius ex ſuis adfert *huic* — *illi*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. ceterae ad 42. *hinc — illinc*; poſt cum Reinoldio 44. 45. reliquae *huic* — *illi*. Praeter illa codices haec habent: Venet. *in littore oppoſita*; Cibin. A. Gronovii fere omnes *cypariſſo*; Lipſ. Gud. *cipariſſo*; A. Gron. *cypariſſe*; Venet. *cypariſſae*; Prag. *cipariſſe*; Vaticani, opinor, cum Pariſienſibus *cypariſſus*. Edd. 1. 2. 3. 4. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 18. 19. 20. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Cypariſſus*; 9. *cyphariſſus*; 6. 10. 17. 23. *Cypariſus*; 5. *cipariſſus*; 8. *cipariſſius*; 7. *cipariſus*; cum Reinoldio 44. 45. ceterae *Cypariſſae*. Poſt Cibin. *aſinaei*; Gud. *aſiane*; Lipſ. *aſinae*; Rehdig. *aſyne*; Venet. Prag. alii *aſine*. Edd. 1. 2. *aſinae*; 3. 4. 5. ceterae *Aſine*. TZSCHVCKE. Scribe: *huic Cypariſſus, illi Aſine*. PINTIANVS. Legendum *Cypariſſae* cum Reynoldo. Ptolemaeo lib. 3. c. 16. Κυπάρισσαι. A. GRONOVIVS. De lectione *urbs* — *ſita* dictum iam eſt. Sic magis probatur ex nexu *huic* et *illi*. Nec *Cypariſſus* ferri poteſt, quae Phocidis urbs fuit prope Delphos, et a cognominibus in Stephano diſtinguitur. Haec ad Elida vel Meſſeniam pertinet, et licet varia forma et modo ſingulari (uti in Plinio 4, 6. ſ. 5.) modo plurali, interpoſito etiam fere *i*, efferatur, *Cypariſſae* tamen praeter Ptolemaeum praeeunt etiam codices. In Aſine, Gr. Ἀσίνη, nemo haeſerit.

Meſſenii) Pariſ. *Meſſen*; Vatic. Cibin. Gud. *Meſſeni*; Venet. Prag. *Meſenique*; Lipſ. *Piliique miſeni*. Poſt Vindob. Gud. Prag. *pilos*. Poſt Rehdiger. *phyliique*; Vindob. Lipſ. *piliique*; Pariſ. 1. *philiique*; Gud. *filiique*; Vatican. 3. Prag. *terras filii*; alii, in iis Venet. recte. Edd. 6. 7. 8. *pillique*; 19. et forte aliae quae-

dam *piliique*. Poſt Vindobon. *et in ipſa*. TZSCHVCKE. Cum ſint tres *Pyli*, *Pylus*, Neſtoris patria (quae et *Triphyliaca* dicitur et *Lepreatica* et *Arcadica*) a mari remota eſt ſtadiis XXX. Reliquae mari propinquae. At Pylum, Neſtoris regiam, Homerus in principio [v. 5.] III. lib. Odyſſeae, mari propinquam facit. Item Ptolemaeus [3, 16.] in ora eam locat. Cui contributae erant non ſolum aliae *Pyli*, ſed etiam ſex amplius urbes. *Enneapolin* enim fuiſſe Pylum Enarrator Homeri [ad Odyſſ. 3, 7.] prodit, hoc ſignificaſſe ſcribens, novem illas ſedes, quas in litore Pyliorum Homerus fuiſſe tradit. De qua Ovidius ep. 1, 63. *Nos Pylon antiquam Neleia Neſtoris arva* etc. Et Strabo [8. p. 232. ſ. 337.] omnia loca Neſtori ſubdita, quae fuerunt tria, *Olympia*, cuius pars Piſa, et *Triphylia*, et *Cauconia*, et univerſam illam plagam usque ad Meſſenem, *Pylum* appellaſſe Homerum refert. Legendum ergo in Mela: *At ipſa Pelago Pylos adiacet*, hoc eſt Pylios interiora colere, at civitatem Pylon, Neſtoris regiam, mari propinquam eſſe. PINTIANVS. Mutantur quidem hae particulae; ſed et vulgata lectio poteſt retineri. De Pylis alibi.

Cyllene) Pariſ. 1. 3. *Cylenae*; Lipſ. Vindobon. Prag. *cilene*; Cibin. Gud. *cillene*; Rehdiger. *cyllene*, cum aliis quibusdam. Edd. 1. 9. *Cylene*; 2. *Cylane*; 7. 8. *cillene*; 3. 4. 5. 6. 10. 11. et deinceps *Cyllene*.

Enneapolis) Vatic. 1. Pariſ. 1. 3. Gud. Lipſ. Venet. *callipolis*; Cibin. *callipolis*; Rehdiger. *callypolis*; Vindob. *caupolis*; Vatic. 3. Prag. Pariſ. 2. Havn. et optimus Voſſii *Neapolis*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. Vadianae *Calipolis*; 9. *Caliopolis*; 25. et reliquae Olivarianae pleraeque, (nam 36. *Calipolis*) Schottus *Callipolis*; Vinetus *Callipollis*; Voſſius cum Gronoviis aliisque *Enneapolis*. TZSCHVCKE. *Callipoleos* in

hoc tractu nemo, quod ſciam, meminit. Sed neque optimus meus codex oppidum hoc agnoſcit; ſcribitur quippe in eo *Neapolis*. Omnino legendum exiſtimo: *Cyllene, Enneapolis, Patrae*. Quaerat aliquis, quid hoc ſit oppidi? Dico ego Pomponium ſic appellare Pylum Eliácam. Tres vero ſunt Pyli iuxta illud commune [apud Strabon. 8. p. m. 234. ſ. 339.] Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο· Πύλος γέ μέν ἐστι καὶ ἄλλος. Meſſeniae erat una, altera Arcadiae, tertia vero Elidis ad mare ſita inter Penei et Selleentis oſtia. Omnes tres Neſtorem ſibi vindicabant. Neſtori novem parebant urbes iuxta Homerum, [Il. 2, 591 ſqq.] quas omnes ordine in Boeotia [c. l.] recenſet. Harum vero caput, erat ipſa Pylos, atque inde Ἐννεάπολις vocabatur. Huc quoque refer novem ſedilia [ἐννέα ἕδραι] in litore Pylio exſtructa apud Homerum initio [v. 7.] libri 3. Odyſſ. Quae ita interpretatur Euſtathius: οἱ δὲ παλαιοί φασιν ἐννέα Πύλοις ἕδρας εἶναι διὰ τὸ καὶ πόλεις τοσαύτας ὑπὸ ἐξουσίαν κεῖσθαι τῷ Νέστορι. Inepti vero ſunt, qui Neſtorem tribus illis Pylis praefuiſſe credunt. Hoc enim qui potuit fieri, aut cur controverſia fuiſſet, quam Pylum intellexiſſet Homerus? Itaque verum eſt, urbes Neſtori ſubiectas fuiſſe illas novem, quas ordine recenſere Homerum monuimus. Porro ab iſtis tribus Pylis dicta eſt regio Triphylia. Verum de hac alibi egimus. VOSSIVS. Nusquam diſerto nomine occurrit *Enneapolis*, ſed nec *Callipolis* hac ſede reperitur. Quae igitur Voſſius adtulit, veri habent ſpeciem non levem, nec a codicum veſtigiis recedunt. Effecit nempe τὸ *ene* in voce *Cyllene*, ut *Neapolis*, quod aliqui non temere exhibent, duabus illis ſyllabis et hinc capite ſuo truncaretur. At ex ipſa re gravis illi lectioni difficultas obſtruitur. Etſi enim Neſtori ſubiectae fuiſſent urbes, nunquam tamen illae uno nomine inſigniuntur, neque hic potuerunt, cum Pylus praeceſſerit, quae ad complendum eum numerum requiritur. Nec a Cyllene turbato ordine relabi ad

Pylum noſtram et inde ad Patras reſilire potuit; tum nec omnes illae urbes oram, quam hic adtingit, tenuerunt. *Illam* enim referendum puto, ad remotius, Cypariſſium ſinum, prius de Pylo ad Aſinaeum, ne idem bis et diviſe de his urbibus narret. Quid tamen aptius ſubſtitui poſſit, equidem non video, cum *Dyme*, et *Olenus*, quae a Ptolemaeo 3, 16. Plinio 4, 6. ſ. 5. interponantur, nimium a librorum ſcriptura recedant. Quod de Triphyliae nomine adpendit Voſſius, erroris coarguit Strabo 8. p. m. 232. ſ. 337. atque hinc eo nomine Voſſium notavit Politus ad Euſtathium in Homerum T. 2. p. 627.

Patrae) Vatic. Pariſ. 1. 3. Cibin. Venet. Rehdiger. edd. 1. 2. 9. *patriae;* Vindobon. *patrie;* Prag. *prime;* edd. 11. 13. *patre;* aliae *Patrae.*

Chelonates) Vindob. *telonates;* Lipſ. *chebonates;* Rehdiger. *chelonathes;* Venet. *chelonatae;* Prag. *celonates;* Cibin. Havn. Vatic. 3. nec minus, opinor, Pariſienſes *Chelonates.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. *thelonates;* 11. *telonates;* 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Chelonatas*, uti Vatic. 1. habuiſſe videtur; reliquae inde a 13. et Vadiano *Chelonates*, de qua terminatione ſupra.

Araxos) Venet. Havn. *taraxos;* Vatic. 3. *Traxos;* Prag. *Traſos.* Poſt Prag. *Chilene;* Vindob. *cilene;* Lipſ. *cylene.* Edd. 6. 17. *Cyllenae;* 7. 8. *Cillenae.* Cf. paullo ante. Tum Lipſ. *inſignes*, forte quia librarius *Cyllene* pro *Cyllenae* habuit.

Rhion) Pariſ. 1. 3. Vatic. 1. Gud. Vindobon. edd. 1. 2. 9. *Phion*; Cibin. Rehdiger. *phyon*; Venet. Vatic. 3. Prag. Havn. *philon*; in ed. 18. ſcribitur ῥιομ. Aliae *Rhion*, quod ſervavit Lipſ.

maris —) Haec verba profecto corrupta, et quae nullum commodum ſenſum exhibent, tentabam ſic in melius reſtituere: *Rhium deinde, (montis id nomen eſt. anguſta velut falce latus maris ſecantis) quod incidens inter Aetolos* etc. PALMERIVS *in Graecia antiqua* 4, 20. p. 490. At nimis violenta eſt et dura haec emendatio, de qua deinceps. Ceterum hinc cap. 19. exorditur Vinetus.

latus — *ſequentis*) *Latus* meliores libri teſte Voſſio, neque aliter mei omnes, ſi recte hic ſiluerunt, qui Venet. et Havn. conſuluerunt. Nam edd. inde a prima cum Schotto etiam ad Voſſium habent *lacus*; ille praeeunte quidem Vineto (nulla enim discrepantia erat adſcripta) repoſuit *latus*, quod reliqui probarunt. Poſt Vatic. (tantum *orae*) Lipſ. Gud. Vindobon. Rehdiger. Havn. Prag. *ore ſequenti*; Cibin. et, quod puto, Pariſienſes *orae ſequentis*. Edd. pleraeque, etiam antiquiſſimae, *ore frequenti*. Vinetus *frequentis*; Schottus totum locum ſic ordinavit et inſtruxit: *anguſte et velut falce lacus ore frequenti incidens*. Voſſius primus ita: *anguſte et velut freto latus orae ſequentis incidens*, quae lectio poſt unice invaluit. TZSCHVCKE. Scribendum puto: *Maris id nomen eſt, anguſto ore velut freto, latiore fronte, incidens inter Aetolos* etc. Poſſet etiam legi: *anguſto ore velut fluvio*, ut de Gadibus: [3, 6. in.] *eaque a continenti anguſto ſpatio et veluti flumine abſciſſa*. Et in Cilicia: [1, 13, 3.] *Ibi ingens amnis ingenti fronte ſe extollens*. PINTIANVS. Ioannes Scribanus, Grammaticus Hiſpanus, emendandum cenſet: *latus orae ſequentis*. CIACCONIVS. *Velut fluvio* Pintianus emendat. Mihi *velut falce*, ut et Fr. Sanctio magis placet, cuius proprium *incidere*. Μάντις δ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζοι καλῶς. SCHOTTVS. *Anguſte et velut falce lacus ore frequenti incidens*) Et haec quoque a bonis nimium viris excogitata eſt lectio, cum meliores libri longe

aliter habeant, ſic nempe: *anguſte, et velut freto, latus ore ſequenti incidens.* Priſca ſcriptura fuit: *Rhion deinde, maris id nomen eſt, anguſte et velut freto, littus orae ſequentis incidens* etc. Sic ſupra [3, 6. in.] locutus eſt, cum dicit: *anguſto ſpatio et veluti flumine abſciſſa a continenti.* Porro, quod *Rhion* maris ſive freti nomen eſſe inquiat, id ex uſu vulgari fecit, cum et Livius lib. 7. [c. 29, 9.] et iterum lib. 8. [c. 7. f.] decadis tertiae fauces ſinus Corinthiaci ab accolis Rhion vocari ſcribat. Antiquiores tamen Graeci unanimiter ſita utrinque promuntoria ita appellant. VOSSIVS. Adgreſſus etiam eſt hunc locum Palmerius in Graecia antiqua 4, 20. p. 490. eumque, cum vulgatae lectioni ſenſum commodum ineſſe non putaret, ita in melius reſtituere tentavit: *Rhium deinde (montis id nomen eſt, anguſta velut falce latus mare ſecantis) quod incidens inter Aetolos* etc. At haec lectio omnium minime ferri poteſt, quippe quae et in notis verbis libros deferit et aliena (*mons velut falce incidens*) infercit. Parcius mutant Pintianus et Schottus, (cui et Hiſpanus interpres ob uſum hunc Melae adhaeret,) neque tamen vel ſic aequius et commodius. Optime procedit emendatio Voſſii a Ciacconio petita, quippe quae propius a libris abeſt, ſenſumque aptum admittit, quatenus libri ſubminiſtrant. Mare autem diſerte vocat Livius cc. ll. nec aliter intellexiſſe Polybium adparet ex 4, 64, 2. ubi dicit: ἔπειθον αὐτὸν διαβάντα τὸ Ῥίον ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἠλείαν. Hinc Antirrhion ignorat noſter, et poſt Calydonem et Evenum extra Rhion ponit. Veterum editionum lectio ſenſu deſtituitur.

Aetolos) Lipſ. Rehdig. Vindob. ed. 11. *etholos*; Gud. edd. 1. 2. 9. *aetholos*; Prag. *Edhos.* Poſt Rehdiger. *pelloponeſiacos*; Vindob. *poloponeſiacos*; Prag. *poloponneſiacos.* Cum ante Gronovium editiones pleraeque veluti Vadianae, Olivarianae, Schotti, Voſſii poſt

incidens diſtinguerent, monuit de eo in nota ſubnexa. TZSCHVCKE. *Inter Aetolos et Peloponneſiacos usque a. I. irrumpit*) Id vero falſiſſimum eſt; nec ut huius maris alteri lateri appoſiti ſunt continue Peloponneſiaci usque ad Iſthmum, ſic quoque Aetoli alterum latus eo usque poſſident. Minimam certe litoris eius partem habent Aetoli. Vitium foedum et tamen in omnibus editionibus, quas vidi, exhibitum, ut diſtinctio ponatur poſt τὸ *incidens*, quum manifeſte conſtet, ſic diſtingui debere, *Rhion latus orae ſequentis incidens inter Aetolos et Peloponneſiacos, usque ad Iſthmon irrumpit.* Vult enim idem modo declarare, quod Dicaearchus [v. 49.] Λευκάδα, ἀφ' ἧς μέγας ἐστὶ κόλπος εἰς Ἰσθμὸν φέρων. Simile diſtinctionis vitium annotavi lib. 2. c. 5. ubi de exitu fere Rhodani ſic legitur in editis plurimis, *et ſubinde grandior inter Volcas et Cavaras emittitur;* niſi quod Sanctiana, *grandior, inter Volcas, et Cavaras emittitur.* Aliae nugacius, *grandior, inter, Volcas, et Cavaras;* una Vadiana nullam diſtinctionem prorſus agnoſcente. Sed certe Rhodanus non emittitur inter Volcas et Cavaras, quum Cavares non ſint litorales, ſed inter Volcas et Avaticos emitti ſupponit ſatis clare Mela, dum procedens in litore ab Maſſilia ad Rhodanum ſcribit Avaticorum ſtagnum contineri; quod videlicet in illo contineri non poſſet, niſi illic eſſent Avatici: et Rhodanus, *factus ſubinde grandior inter Volcas et Cavaras, emittitur* ita per Avaticos, quas ultimas voces neceſſe non habuit auctor adnectere, ne ingenii ſui ſincerum nectar acidum redderet. I. GRONOVIVS. Certum eſt ſine diſtinctione ſcripſiſſe Melam, utpote qui nullas parentheſes, commata, cola ſeu alias Grammaticorum notas ſcripto ſuo inſeruerit. Obſecuti tamen aliqua ex parte illorum, qui proximis vixere ſeculis, Grammaticorum placitis, ſola iſthaec verba, *maris id nomen eſt*, commatis incluſimus. Si penitus horum inſiſtere voluiſſemus monitis et praeceptis, non haec ſolum, ſed et ſequentia

et velut freto et denique iſta *inter Aetolos et Peloponneſiacos* parentheſibus ſeu commatis, uti in editione Vineti, fuiſſent diſtinguenda. Verum nos, neglectis iis, quae ipſe etiam neglexit Mela, maiorem priſci moris habendam cenſemus rationem, quam Grammaticorum parum inter ſe conſentientium commentis, praeſertim cum etiam absque illis plana ſint huius ſcriptoris verba. Nam quod dicit novitius annotator, falſum eſſe, Aetolos pertingere ad Iſthmum, id nihil omnino ad rem facit, nec confici poteſt ex verbis Melae, quamcunque demum ſequaris diſtinctionem. Non Aetolos, ſed ſinum Corinthiacum usque ad Iſthmum pertingere ſcribit, nec opus eſt, quia Peloponneſii, ideo quoque Aetoli in oppoſito litore usque ad Iſthmum continenter habitarint. Si dixiſſet ſinum Corinthium inter Rhium et Antirrhium, ſeu, ut Livius [27, 29, 9.] habet, inter Naupactum et Patras usque ad Iſthmum irrumpere, et ſic quoque recte fuiſſet locutus. In altero, quem ſubiungit, loco, ubi de Rhodano agit Mela, miſere omnino decipitur, quum verba eius ſimili diſtinctionis vitio ſcribit laborare. Nam quod negat, flumen hoc inter Volcas et Cavaras in mare effluere, quod Cavares, ut ipſe putat, non ſint litorales, in eo quantum fallatur, ſatis docet Strabo, [4. p. m. 128. f. 185.] ex quo manifeſte cognoſcimus, Cavaras non tantum dictos illos, qui inter Iſaram et Druentiam habitarent, ſed et Salyas et omnes a Druentia et mare Rhodanum accolentes gentes, Cavarum cenſas fuiſſe nomine. Hoc tamen errore caecatus verba Melae ſic diſtinguit: *poſt curſu in meridiem abducto hac intrat, acceſſuque aliorum amnium iam grandis et ſubinde grandior inter Volcas et Cavaras, emittitur.* Hac diſtinctione facta, quia locus oſtiorum Rhodani deſideratur, dicit, poſt vocem *emittitur* ſubintelligi *ita per Avaticos*, iſtas autem voces non additas a Mela, ne ingenii ſui ſincerum nectar acidum redderet. Iſte profecto iuvenis nauteam pro nectare propinat, et putat

bene ſe de Mela mereri, ſi illum ſibi ſimilem et nullius iudicii faciat hominem. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Scilicet in his mihi placuit videre parentheſes, commata, cola, ſeu alias Grammaticorum notas, ad quas deviat in appendice Voſſius, in hoc tamen ſtolide garrulus, quod etiam iſta *inter Aetolos et Peloponneſiacos* diſtingui poſſe his ſignis iudicaret: De pravo inde intellectu mihi res fuit. Debuit enim Mela notare, ubi et apud quos populos incideretur hoc latus. Vbi autem dixi *falſum eſſe Aetolos pertingere ad Iſthmum?* Haec eſt Voſſii Latinitas, qui etiam grate repetit, *usque ad Iſthmum pertingere.* Sic eſt; non opus eſt, quia Peloponneſii, ideo quoque Aetoli, in oppoſito litore usque ad Iſthmum continenter habitarint. Hoc verum credo. Sed qui iunctim dicit mare inter Aetolos et Peloponneſiacos usque ad Iſthmum irrumpere, utrosque eodem modo conſiderat, idemque de duobus dicit. Etiam mentitur, dum ſcribit, ſe commatis incluſiſſe ſola iſthaec verba, *maris id nomen eſt*, quum fecerit Stephanus. Et qui credimus, ab ipſo factum, quum cap. 4. ad voces *Circes domus aliquando Circeii* fateatur redundare comma, temere a librariis ſe abſente additum? — De Cavaribus res in eo vertitur, an fuerint litorales. Illos autem certe tales eſſe manifeſte cognoſci dicit ex Strabone. — At Strabonis verba ſunt lib. 4. p. 186. Οὐολκαὶ γειτονεύουσι τῷ ποταμῷ τῷ Ῥοδανῷ, τοὺς Σάλυας ἔχοντες ἀντιπαρήκοντας αὐτοῖς ἐν τῇ περαίᾳ καὶ τοὺς Καυάρους. Ἐπικρατεῖ δὲ τὸ τῶν Καυάρων ὄνομα, καὶ πάντας οὕτως ἤδη προσαγορεύουσι τοὺς ταύτῃ βαρβάρους. Vbi hic mentio maris? aut gentium ad mare accolentium Rhodanum? Quid ſuſpicabimur dicturum fuiſſe ad haec verba Livii lib. 21. c. 26? *Volcarum agrum gentis validae; colunt autem circa utramque ripam Rhodani.* Etiam Plinius lib. 3. c. 4. *Deſuviates* et *Cavaras* intus locat. I. GRONOVIVS *in nota poſteriore.* Tanti certe non erat diſtinctio iſta, graves et acerbas lites exercere.

Si ad verum curioſius exigas, recte pronuntiavit Gronovius, cum ab obpoſita regione inter Aetolos et Iſthmum obiiciantur Phocenſes et Boeotii. Quam diffi-cultatem removet mutata diſtinctio, etſi minus eleganter ſic Mela verba trahere videatur. Aut igitur hoc ferendum, aut Aetoli quippe in aditu primi unice poſiti ſunt praeteritis ceteris. Cf. infra ad verba: *Extra Rhion*.

Iſthmon) Lipſ. *hyſimon*; Gud. *hiſtmon*; Gibin. *iſtmon*; Vindob. *hiſtimon*; Prag. *iſchinon*. Cf. ſupra §. 7. et alibi paſſim in libris. Poſt Vindob. *inrumpit*; Rehdiger. *erumpit*.

§. 10. *ad ſeptentriones)* Ita MSS. Abr. Gronovii, ex meis Vatic. Pariſ. 1. Cibin. Venet. aliique; tantum ex Pariſ. 3. Vindob. Zaluſcian. ad quos refero Havn. notatur *ſeptentrionem*. Ignorat hanc vocem Pariſ. 2. Edd. ante Voſſium legunt *ſeptentrionem*; ille omiſſa praeterea praepoſitione repoſuit *ſeptentriones*, et ſic 40. 41. 42. et Reinoldius. Hinc 44. 45. ceterae, ſervata quidem illa terminatione, praepoſitionem revocarunt. TZSCHUCKE. Sincerior lectio: *Ab eo ad ſeptentrionem* etc. Similia menda caſtigata eſt ſupra: *In Macedonia prima eſt Theſſalia*, pro: *A Macedonia prima eſt Theſſalia*. PINTIANUS. Legendum *ſeptentriones*, ut habent veteres libri. Cum ſeptentriones dicit, intellige Auſtrum et Boream. Sic quoque infra [3, 7, 2.] de India dicit, in ea neutrum ſeptentrionem apparere. In ſinu vero Corinthiaco cum duo ſint latera oppoſita, alterum boream, alterum auſtros aſpiciens, manifeſtum eſt, veram eſſe, quam reddidimus, ſcripturam. VOSSIUS. MSS. et ed. Iuntina [at hoc falſo] *In eo ad ſeptentriones ſpectare l. i.* Vide Paterna ad hoc caput p. 170. 171. A. GRONOVIUS. Nempe ſupra §. 6. prolixius de uſu particulae *ad* in hoc nexu disputatur. Hic quidem omitti nolunt libri veteres. Iidem etiam, ſcripti

maxime, praeferunt *ſeptentriones*, cuius explicationem dedit Voſſius, etſi pro *ſeptentrionem* poſitum eſſe et intelligi poteſt, quia ſubiectae urbes ad hanc plagam ſunt expoſitae. Sic inter utrumque numerum fluctuantur codices in Iul. Caeſ. de B. G. 4, 20. ubi Oudendorp. praetulit pluralem, aliaque exempla congeſſit. Et ſic aperte plurali utitur noſter 3, 2, 1. Cf. ad 3, 1, 9. 3, 2, 1. Ceterum non male vult Pintianus *Ab eo.* Poteſt tamen et alterum intelligi, cui poſt obponere videtur *extra Rhion*, et diverſa eſt plane huius loci ratio et ſuperioris, ubi *In Macedonia* ferri non poterat.

Aegion) Lipſ. Rehdig. *egion*; Boccatius de maribus ſ. v. Corinthius ſinus *egionem* vocat; Cibin. *aegyon*; Vindob. *eligion*; Pariſ. 3. *Aegeum*; Gud. *aegeon*; Prag. *Egeon*; Vaticani aliique *Aegion.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 14 19. *Aegeon*; 11. *Egeon*; 15. 17. 20. 23. *Aegeon*; 13. et aliae *Aegion.* Gr. Αἴγιον.

Aegira) Pariſ. 3. forte et Havn. *aeginna*; Lipſ. Vindob. Prag. *egira*; Rehdiger. *egyra*; alii in iis Venetus, Cibin. Gud. *Aegira.* Edd. veteres *Aegina*, *Aeginna*, *Egina*, *Eginna*, et ſic *Aegina* etiam Camertinae, Ald. Iunt. Vadiano debetur *Aegira.* Gr. Αἴγειρα.

Oluros et Sicyon) Pariſ. 1. Lipſ. Gud. Vindobon. *oliros*; Pariſ. 2. *olitos*; Vatic. 3. *Olythos*; Prag. *Olithos*; Cibin. Rehdiger. Vatic. 1. *Olyros*; Pariſ. 3. videtur cum Voſſio habuiſſe *Oluros.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Oliros*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Olyros*; Vadianus reliquis praeivit *Oluros.* Poſt Vatic. 1. Cibin. Gud. *Scion*; Pariſ. 1. Vindob. *Scyon*; Rehdiger. *Syon*; Prag. *Schion*; Venet. *Syron*; Lipſ. Pariſ. 3. *Siron*; Pariſ. 2. *Styon*; Vatic. 3. *Jihion*; Boccat. c. l. vocat *Scironem.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Sciou*; 19. *Sicion*; reliquae *Sicyon.* TZSCHUCKE. Scribe *Olyros*

ſive *Oluros* et *Sicyon*, omnibus, qui unquam de hoc ſcripſerunt teſtantibus. BARBARVS. Quidam *Olyros* et *Holyros*, ſed verior vulgata lectio. Graecis enim Ὄλουρος. Attamen etiam Graecos priores vocabulum hoc adſpiraſſe exiſtimo. Erat enim Oluros portus Pellenaeorum; propter commoditatem vero adpulſus non dubito, quin locum illum vocarint ὅλουρον, voce idem fere ſignificante, quod πάνορμος. VOSSIVS. *Oluros* etiam Plin. 4, 6. ſ. 5. Sic ſupra §. 6. libri in *Rhamnus*.

at) Venet. Vindob. *et.* Edd. veteres, in quibus etiam Camertinae, Ald. Iunt. *ac.* Sed recte Vadianus in hoc nexu dedit *at* codicibus plerisque ſuffragantibus. Accedit etiam, quod boni ſcriptores τὸ *ac* non ſolent ponere ante vocalem, de quo vid. Oudendorp. ad Iul. Caeſ. de B. G. 6, 38. Sueton. Claud. c. 12. in. ubi eadem, vulgaris quidem illa, variatio, Burmann. ad Sueton. Iul. c. 27. et Calig. c. 3. Erneſti ad Cicer. Philipp. 11, 3. f. Ruhnken. ad Vellei. 2, 105. et praeter alios plures Garaton. ad Cicer. pro Flacco c. 3. 9. et quos commemorat. Hinc ne Eutropio quidem id concedit Verheykius ad 8, 14. ſ. 6. ubi etiam de hoc aliqua. Cf. ad 2, 4, 6. ubi antea: *ac Aterni* edebatur. Poſt Rehdiger. *adverſo*; Pariſ. 2. *adverſis*; ed. Lugd. 1605. *averſis.*

Pagae, Creuſis) Pariſ. 2. *Paguacreuſis*; Vatican. 3. Prag. *Pagnachrenſis*; Rehdiger. *pagnocrenſis*; Venet. *page crenſis*; Cibin. *pagae creſis* cum lineola inflexa ſuper *e.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Pagecreuſis* uno verbo, ex quo recte Hermolaus Barbarus duo *Pagae* et *Creuſis* excitavit in nota.

Anticyra) Vindobon. Pariſ. 2. *Antycira*; Lipſ. Venet. *anticira*; Prag. *Anthicira.* Ed. 1. *Aticyra.* In aliis recte *Anticyra* ex uſu quidem Latinorum et Grae-

corum plerorumque. Cf. infra ad v. *Cirrha*. Ceterum Vindob. hunc locum ſic exhibet: *antycira openta promontorium oeanthia*. Quae unde duxerit, non liquet. Quod enim in confinio eſt promontorium, Strabo 9. p. m. 291. ſ. 423. vocat *Pharygium*.

Oeanthia) Pariſ. 2. Vatic. 3. Venet. Prag. *Centhia*; Lipſ. *ceantia*; Gud. *oeantia*; Rehdiger. *oeanthya*; Cibin. *oethya*; alii cum antiquis edd. *Oeanthia*, tantum 11. *eanthia*. Paſſum eſt et alibi varias hoc nomen corruptiones. Sic Polyb. 4, 57, 2. Οἰνάνθεια, quod ex MSS. emendavit Schweighaeuſerus, uti Ὑανθέω in eodem 5, 17, 8. Sic Ptolem. 3, 15. Εὐανθία; Scylax p. 14. (Hudſ.) Εὔανθις. Geogr. Ravenn. 4, 10. 5, 13. *Euantia*; tab. Peuting. 7. *Euanthia*. Cf. Waſſ. ad Thucydid. 3, 101. Graecis teſte Stephano Οἰάνθη, Οἰάνθεια, Οἰάνθειον et Οἰανθίς.

Cirrha) Vatic. 1. Lipſ. Prag. *chirra*; Cibin. *Chyrra*; Venet. *Cirra*; Rehdiger. *cyrra*; Gud. *chira*; Vindob. *chiera*. Edd. 1. 2. 9. *Chirra*; 3. 4. 5. 11. *Cyra*; 7. 8. 10. et aliae *Cyrra*; quaedam *Cyrrha*, in quibus Vadianae, Olivarianae, Schottus; *Cirrha* inde a Vineto, Voſſio locum occupavit. TZSCHVCKE. Scribendum *Cyrrha*. [ed. 1493. *Cyrra*.] Nam de *Anticyra* non convenit, aliis *Anticyram*, aliis *Anticyrrham* [ed. 1493. *Anticyrram*] ſcribentibus, ut aliubi notavimus. BARBARVS. Κύῤῥα apud Ptolemaeum [3, 15.] et alibi non recte ſcribitur, cum verum nomen ſit Κίῤῥα. Quia autem *Cirrha* et *Anticyra* vicinae urbes in ſinu Cirrhaeo, et Anticyram interpretarentur quaſi Cirrhae oppoſitam, inde factum eſſe puto, ut vocales permutarentur. Licet autem hoc ita eſſe videatur, non debet tamen etymologiae ratio officere ſcribendi receptae conſuetudini. VOSSIVS. Sic ante Maſvicium in Polyaeno 6, 3. edebatur Κύῤῥα, et paſſim alibi in libris legitur. At praefe-

rendum Κίῤῥα, Cirrha, uti exempla plurima a Palmerio in Gr. ant. 6, 3. propoſita docent. Cf. Oudendorp. ad Lucan. 3, 172. et quae de hac variatione inter *y* et *i* monuit Rezzonicus in diſquiſ. Plin. Tom. 2. p. 63. Quod de *Anticyra* notavit Voſſius, uſus auctorum plerorumque comprobat, Latinorum in primis, quem, adnuentibus libris, ſupra ſecutus ſum cum aliis. Nempe initio dictum videtur Ἀντίκιῤῥα, tum Ἀντίκυῤῥα denique Ἀντίκυρα, uti non temere iudicat Politus ad Euſtath. in Homerum T. 2. p. 558. Prima forma hodie reperitur paſſim in Strabonis libro 9. veluti p. m. 291. 295. 299. ſ. 423. 428. 434. etſi ſibi non conſtitit editio Caſauboni, et codices quidam in iis Pariſ. optimus, Moſcov. Ἀντίκυρα malunt, uti in eadem narratione, qua Straboni p. m. 295. ſ. 428. tribuitur Ἀντίκιῤῥα, Herodotus 7, 198. ſcribit Ἀντικύρη. Sed de his Vol. 2.

notior — nomine) Sic MSS. A. Gronovii et mei, Zaluſcianus etiam hic notatus, tantum quod de Pariſ. 2 et 3. ſiletur, et Prag. omiſit *nomine*. Sic et editiones omnes ante Voſſium, qui dedit *notiora aliquanto nomina*, quod repetierunt edd. 40. 41. 42. Poſt prior lectio rediit. TZSCHVCKE. Scribo: *et notiora aliquando nomina Calydon et Evenos.* Lucanus in ſexto: [v. 365] *Et Meleagream maculatus ſanguine Neſſi Evenos Calydona ſecat.* Scribendum enim cum y tenui in ſecunda ex Strabone, [10. p. m. 317. ſ. 460. et alibi] Stephano, Homero [Il. 2, 640.] et omnibus. PINTIANVS. *Et notior aliquando)* Nihil muto. Quidam [immo omnes, quos et ipſe in textu ſecutus eſt] libri *aliquanto*. SCHOTTVS. Solet quidem Mela, ubi plura nomina propria ſequuntur, adpellativum etiam in plurali praemittere, de quo cf. ad 1, 8, 2. Et ſic 1, 2, 5. in ſimili nexu: *et notiora iam nomina, Medi, Armenii* — Perire etiam facile τὸ *a* et abſorberi a ſequente voce *aliquanto* potuit, et hinc *nomina* in *nomine* mutari. Atta-

men ſic et ſupra §. 9. *urbs* ad prius retulit et de ſubiecto intelligi ſimul voluit.

Calydon et Evenos) Cibln. *chalidon*; plures *calidon*, uti edd. veteres, etiam 21. 28. et in prima Vadianus, uti ed. 18. Tum Vatic. 3. *aumenos*; Prag. *eumenos*; Rehdiger. *enenos*; Vindob. *euhenos*; ed. 9. *Eveos*. Similes huius vocis depravationes ſiſtent Bersmannus et Oudendorpius ad Lucanum 6, 366.

extra Rhion) Venet. *et Exerchion*; Rehdiger. *rhyon*; Lipſ. *extrachion*. Poſt vocem *Evenos* diſtinctionem maximam ponunt editiones, quam poſt *Rhion* reiecit Voſſius cum ceteris, et ego hic vidi in Cod. Lipſ. et ed. 1. TZSCHVCKE. Oppidum hoc fluviusque extra Rhion ſitum eſt. Sic itaque legendus et diſtinguendus hic locus: *Et notiora aliquanto nomina Calydon et Evenos extra Rhion. In Acarnania maxime clara ſunt* etc. VOSSIVS. De diſtinctione poteſt in utramque partem disputari, unde etiam libri hic variant. Nempe et altera diſtinctio poſt *Evenos* apta eſt, quia bene convenit cum Calydonis et Eveni ſitu, quem ſic Mela accuratius definit, et congruit cum orationis forma, qua in progreſſionis partibus ſingulis conſtituendis et quaſi ſegmentis uti ſolet noſter ne languide adiecta trahantur. Hinc ſaepe praemittuntur particulae, *iuxta*, *ultra*, *ſupra*, ſed et *extra* maxime ponitur poſt ſinum, mare vel maris partem finitam, uti declarant 1, 18, 5. 2, 6, 7. 2, 7, 4. 3, 1, 4. 3, 8, 8. et inde docuit I. Gronovius ad 2, 2, 8. Narratio autem ſic procedit, ut exponat de urbibus potioribus, quae in utroque Rhii maris litore iacent, eoque relicto alia ſubiiciat. Sinum autem Corinthiacum, quem hic intelligit, incipiebant fere ab Eveno fluvio, quidam adeo ab Acheloo, uti docent Strabo 8. p. m. 231. ſ. 335. et Plinius 4, 5. ſ. 4. *Calydon* parum hic quidem valet, quippe quam Strabo 10. p. m. 316. ſ. 459. Ptolemaeus

3, 15. in mediterraneis locant. De Eveno dubitatio moveri poſſit, ſi Rhion ſenſu aliorum intelligas de ſinus Corinthiaci oſtio, (Plinius 4, 3. ſ. 2. aliique) a quo ad Evenum ſtadia fuiſſe dicit 120. Strabo 10. p. m. 316. ſ. 460. At idem 8. p. m. 231. ſ. 336. 10. p. m. 316. ſ. 460. in Antirrhio confinia Acarnaniae et Aetoliae ſtatuit. Iam vero, ut ſingula artiori ſumma comprehendantur, ſi Rhion mare a verſo Peloponneſi latere ad iſthmum pertinet, et urbes inter Aetolos et Peloponneſiacos adluit, a quibus noſter ad Acarnaniam progreditur, ſatis adparet, quo ſenſu Rhion dixerit et hunc locum diſtinxerit. Ad ſuum igitur morem et diſtinctionem veterum editionum Melam revocavi. Ita vero aptis intervallis ſeparantur *In eo* (Rhio) et *Extra Rhium.*

Acarnania) Cibin. *archanania*; Vindob. *acharnania.* Cf. ſupra §. 4. Poſt Prag. *Leuchas; et fluvius Achelous*; Rehdiger. *achelorus.*

In Epiro —) Cibin. Rehdiger. *epyro*; Vindob. *nichil*, ut ſaepe alibi. Poſt Vatic. Lipſ. Gud. Prag. Vindob. *ambrachio*; Cibin. *ambrachyo*; Rehdiger. *ambratio.* Edd. 1. 2. 9. *ambrachio*; 13. *Ambrancio*; 15. 17. 20. 23. *bracio*; 19. *Ambratio*; 3. 4. 3. 6. reliquae *Ambracio.* Recte. Sic vero et alibi per *ch* in libris occurrit. Vid. Heinſ. ad Ovid. epiſt. 15, 164. Et ſic Boccatius de maribus h. v. Ceterum a verbis *In Epiro* capitis 30. initium ſtatuitur a Vineto.

Facit ſinus) Legendum fortaſſe: *Facit ſitus, quippe anguſtis faucibus*, reliqua. PINTIANVS. Graevius in epiſtola ad N. Heinſium T. 4. Sylloges epiſtolarum [quas Burmannus edidit, epiſt. 261.] p. 351. legit: *Facit faciei ſinus*, ut c. 1. lib. 1. [lib. 2.] *Poſt ſpatioſa modice paulatim ſe ipſa faſtigat, et quaſi in mucronem longa colligens latera faciei poſiti enſis*

allecta eſt; eandemque vocem etiam alibi occurrere monet idem, nempe lib. 2. c. 2. *iugo facie valli;* et lib. 3. c. 3. *facie amnium.* Avus autem in domeſticis ſcholis *ſinum* interprebatur *faciem ſinus.* A. GRONOVIVS. Quod Pintianus emendat *facit ſitus*, ita quidem noſter 1, 12, 4. *ſitus efficit;* at ibi apte et efficaciter ad nexa ponitur, hic vix congruat. Graevii lectio inſuavem adfert ſonum et Melae elegantiam tollit. Nec eſt, cur invitis libris omnibus obtrudatur *facies*, cum, quae ſit vel fuerit, ex ipſa deſcriptione adpareat; nec comparatio hic *cum alieni* deſideratur, cum alieni nihil, ut in illis locis, adiunctum ſit. Accedit concinnitas huius et ſequentis narrationis, quae ex ſimili forma ſibi invicem reſpondent. Equidem ſenſum, quem alias nullum ineſſe vult Graevius, ex brevitate noſtri hunc video: *Non ſolum ſinus ipſe facit, ſed et urbes adpoſitae.* Ita *facit* repetitum expoſite partes declarat, *ſinus* et *urbes* ipſas partes enarrant. Poterat quidem ſimpliciter ſic efferre: *ſinu nobilius, qui* etc. Sed quantum amet ſimiles repetitiones ex plurimis exemplis adparet. Sic 3, 1. in. *dicta — dictae;* 2, 2, 7. *eſt — eſt* et deinceps; 2, 5, 3. *tangit — tangit — tangit* et ſic alia. Inde vero ſimul, cum eius rei cauſae per partes exſequendae eſſent, nata hic eſt repetitio *ſinus.*

anguſtis —) Cibin. *anguſtos*; vox *grande* deſideratur in Vatic. 3. Pariſ. 2. et Veneto. Male propter obpoſitam rationem. TZSCHVCKE. Polybius in quarto [c. 63.] vix ſexcentis paſſibus [λείπει γὰρ τῶν πέντε σταδίων] ſcribit patere os ſinus Ambracii; cui ſubſcribit Strabo, [7. p. m. 224. ſ. 325.] paulo maius faciens quatuor ſtadiorum. In Plinii [4, 1.] impreſſis codicibus locus hic mutilatus habetur: *maximeque*, inquit, *nobilitatus Ambracius ſinus, faucibus ſpatioſum aequor accipiens.* Codex vetuſtus: *maximeque nobilitatus Ambracius ſinus faucibus paſſuum.* Numerum autem

librariorum incuria [uti in Martiano Capella lib. 6. p. m. 209. In Plinio Harduinus ex MSS. addidit D] praeteriit. Legendum igitur in Plinio *paſſuum o.* [D] Verum expendamus exactius, an haec verba Pomponii alio magis pertineant. Nam auctore Thucydide lib. 2. [c. 86.] os ſinus Corinthiaci, ſive, ut ipſe nominat, *Criſaei*, quod Pomponius paulo ante *Rhion* vocavit, ſeptem eſt ſtadiorum. Quae cum propius accedant ad millenarium numerum, videntur *Rhio* potius convenire, quam ori ſinus Ambracii, atque illuc eſſe transferenda, ut fortaſſe hic poſitus ſit alienus numerus; illic deſideretur proprius, et legendum ſit hic: *anguſtis faucibus quingentorum paſſuum;* illic: *anguſto ore et quod minus mille paſſibus pateat, latiore fronte*, etc. PINTIANVS. Lege *ut quae* pro *et quae*, vel, *ut minus mille paſſibus pateant.* Strabo lib. 7. fol. 142. CIACCONIVS. Plinius [4, 3. ſ. 2.] hoc ſpatium tribuit non oſtio ſinus Ambracii, ſed faucibus ſinus Corinthiaci. Itaque Pintianus omnia haec verba alio transpoſuit; cum et ex Strabone et Polybio manifeſtum ſit, fauces ſinus Ambracii plus quatuor, minus vero quinque ſtadiis patere. Sed Mela antiquiores fere ſequutus eſt auctores. Fieri vero potuit, ut cornua iſtius oſtii, utrimque pene concurrentia, cura regum Epiroticorum excreverint fretumque anguſtarint. Quod ſi quis exiſtimet potius erraſſe hic Melam, et hoc quoque per me licet. Longe certe ignoſcibilior eſt hic error, quam is, quem committit Strabo, cum dicit ambitum ſinus Ambracii eſſe trecentorum ſtadiorum. Polybius enim certiſſimus teſtis prodit, tantam eſſe longitudinem eius, latitudinem vero ſtadiorum centum. Polybium ſequutus eſſe videtur Plinius, cuius verba ope libri veteris ita ſunt reſtituenda: *Ambracius ſinus* DCC *paſſuum faucibus*, longitudinis XXXVII *millia paſſuum, latitudinis* XII *millia.* Niſi itaque nos fallat lectio vulgata, quod tamen vix puto, valde exiguum fecit hunc ſinum Strabo, quod optime colligere poſſunt, qui non ſunt

plane ἀγεωμέτρητοι. VOSSIVS. De Plinii lectione conſulendus Harduinus. In Mela reluctantibus libris nihil mutandum, etſi ab aliorum indiciis aliquantum aberrat. Ciacconii emendatio elegans quidem eſt, ſed nec vulgata omnium inepta.

aſſidunt) Sic omnes libri, tantum ad orthographiam rectius Cibin. *adſidunt.* In Vaticano 1. tamen fuiſſe videtur *aſſident*, uti etiam ſcribunt edd. 4. 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. Aliae *aſſidunt;* quae quidem verba cum ſimplicibus et cognatis inter ſe et alibi commutantur, de quo Burmann. ad Quinctil. Inſtit. 2, 1. Declam. 13, 4. Sueton. Tiber. c. 14. Cortius ad Plinii epiſt. 3, 1. quos laudat Drakenb. ad Liv. 9, 21. f. Cf. idem ad Liv. 2, 29, 6. et Sil. Ital. 5, 3. ubi plures alios producit; item Burmann. ad Propert. 3, 7, 37. et Garaton. ad Cicer. in Piſon. c. 33. — Proprie quidem *ſedere* quietem in loco ſpectat, *ſidere* motum, niſum ad locum inferiorem. Sed vel auctores ipſi vel librarii promiſcue hic agunt ſaepe, uti contra *ſedere* 3, 9. in. *circumſident* 1, 12, 4. et ſic alibi. Edd. 38. et Lugd. 1605. *quis aſſidunt.* Pro *Actium* 15. 17. 20. 23. *Accium*, uti contra in libris *Actius* pro *Accius*, de quo cf. Heuſinger. ad Cicer. de off. 3, 21, 12. et 28, 7.

Argia Amphilochis) Vindob. *argi anphilocis;* Cibin. *argiam phylochys;* Rehdiger. *argi amphylocis;* Prag. *argi amphilocis;* Lipſ. *argos amphylocis;* Gud. Pariſ. 3. altero verbo omiſſo tantum *argi;* reliqui cum Voſſianis et Ciaccon. *argi amphilochis.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. *Argi, Amphilocis;* 9. *Argi, Amphilogis;* 13. 15. 17. 20. 23. *Argi Amphilochis;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Argi Amphilochii;* Voſſius, Gronovii, Reinoldius, reliqui *Argia Amphilochis.* TZSCHVCKE.

Plinius [4, 2. ſ. 1.] et Ptolemaeus [3, 14.] *Argos Amphilochium* [— icum] vocant. Strabo *Amphilochos*, qui etiam lib. 7. [p. m. 225. ſ. 326.] ab Amphilocho *Amphilochicum* vocatum ait. Livius lib. 38. [c. 10. in.] *Profectus ab Ambracia conſul in mediterranea Aetoliae ad Argos Amphilochicum (viginti duo millia ab Ambracia abeſt) caſtra poſuit.* CIACCONIVS. Omnes alii *Argos Amphilohicum* nominant. Stephanus tamen Amphilochos etiam urbem vocat. Verba eius, quae in vulgatis exemplaribus deſunt, haec ſunt: Ἀμφίλοχοι πόλις, Ἀκαρνανίας, οἱ καὶ Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος κληθέντες ὑπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ Ἀμφιλοχία ἡ χώρα, οἱ πολῖται Ἀμφίλοχοι καὶ Ἀμφιλοχικοὶ ἐκ τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους. Attamen cum neminem inveniam, qui urbis huius nomen πληθυντικῶς extulerit, ac praeterea in omnibus melioribus libris ſcriptum ſit *Argi Amphilochis*, non dubito, quin priſca lectio fuerit *Argia Amphilochis*. VOSSIVS. Facile quidem in hoc nexu abſorberi potuit τὸ *a*; ſed non magis quisquam *Argiam* vocavit, nec vocari ſic poteſt, cum *Argos* primarium ſit nomen, cui alterum diſtinctionis cauſa adiicitur. Hinc uſitate a Graecis vocatur *Argos Amphilochicum*, quod et Latini ſunt imitati, vel *Argos Amphilochium* apud Liv. 38, 10. in. uti quidem dedit Drakenb. etſi adſentientibus etiam Codicibus vulgaris forma revocari poterat. An ſimpliciter *Amphilochi* dixerint auctores, uti Stephanus a Voſſio et Holſtenio ex MSS. reſtitutus adfirmat, eius quidem exemplum non exſtat, etſi ſic videri poſſit in Strabone 10. p. m. 318. ſ. 462. et de Callaetiae urbe vel portione in eodem 3. p. m. 108. ſ. 157. et Iuſtino 44, 3, 4. Sed rectius, ut aperte alibi veluti apud Strabon. 7. p. m. 225. ſ. 326. de populis intelliguntur, a quibus etiam in Hiſpania ductum eſt nomen, ut ſimile exemplum praemiſſum in Ἕλληνες declarat. Occurrit quidem et hic *Argia*, veluti apud Thucydidem 3, 105. at de agro valet et praecedit Ἄργος Ἀμφιλοχικόν. Pro

13. Schottus, Voſſius reliqui *Buthroton*. TZSCHUCKE. Scribitur *Buthrotos* cum adſpiratione in media Stephano, Straboni, [7. p. m. 224. ſ. 324.] Ptolemaeo [3, 14.] et neutra quidem terminatione Ptolemaeo et Straboni; in *os* autem Stephano deſinit, qui per *t* exile in ſecunda proferri a Lepido tradit *Butroton*. PINTIANUS. Adſpirationem, quippe quae lubrica eſt et vaga in codicibus, probant maxime numi, quos producunt Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 1630. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 163.

Ceraunii) Lipſ. Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. Vindob. forte alii cum edd. plurimis vetuſtis etiam Camertinis, Ald. Iunt. *Cerauni*; 20. *Gerauni*.

ab his flexus) Cibin. *hiis*; Venet. *iis* et ſic edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. hinc Vadianae, Olivarianae, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. Poſt, Reinoldio praeeunte, repoſitum eſt *his*, uti habent Vatic. Havn et alii. Pro *flexus* Vatic. 1. 3. Pariſ. 2. Lipſ. Venet. Cibin. Vindob. Gud. Prag. Havn. Rehdiger. uti edd. 1. 2. 9. dant *flexibus*; in aliis *flexus*; melius ad diſtinctam etiam expoſitionem. Ciacconius profert: *ab iis iam flexus*. Librarii *flexibus* ad praecedentem vocem accommodandum putarunt. Pro *Adriam* Vindob. *andriam*. Quod adſpirationem praefixi, de eo ad 1, 3, 3. et 2, 2, 2.

§. 11. *Hoc mare magnum)* Pro *hoc* ed. 25. in utroque exemplari *huc*. Poſt Vatic. Cibin. Lipſ. Pariſ. 1. 3. Rehdig. Gud. Prag. Vindob. quibus, opinor, accedunt Venet. Havn. *magnum*; Ciaccon. adnotavit *magno*, quod Pariſ. 2. etiam habuiſſe videtur. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 19. *magnum*; inde ab Ald. et Iunt. ceterae *magno*, quod

Melae locoque aptum exiſtimo. Poſt Vindob. *ſeceſſu*; reliqui *receſſu*; at edd. antiquae et poſteriores cum Vadianis, Olivarianis, Schotto *ſeoeſſu*, ex vitio 6. 7. 8. *ſucceſſu*; poſt Vinetus, Voſſius reliqui *receſſu*, quod ex vetuſtioribus iam habent Aldina et Iuntinae.

in latitudinem) Gud. *in altitudinem* transpoſitis primis literis, uti 1, 2, 1. ubi vid. notata et de *latus* et *altus* ad 1, 19, 15. et 2, 2, 10. Poſt Cibin. Rehdiger. Vindob. et quaedam edd. *illiricis*; Prag. *hiliricis*; Pariſ. 3. *Illyrisque*; ed. Lugdun. 1605. *Illyricae*.

Tergeſtum) MSS. ab A. Gronovio inſpecti *Tergeſtum* vel *Tergeſtrum*; mei, in quibus Vaticani, Pariſienſes, Lipſ. Gud. *Tergeſtum*; Cibin. *tergreſtum*; Prag. *trigeſtum*; Rehdig. *tergereſtam*; Voſſius poſuit *Tergeſte* cum edd. 40. 41. 42. cum et priores et poſteriores recte exhibeant *Tergeſtum*, uti volunt codices. Cum de mutationis cauſa nihil monuerit Voſſius, haec moviſſe videtur, quod *Tergeſte* infra recurrat, et ab auctoribus frequentetur. Ita nempe *Tergeſte* Plin. 3, 22. ſ. 18. Antoninus in itiner. p. 270. ed. Weſſ. tabula Peutinger. 4. A. Geogr. Ravenn. 5, 14. (etſi hic 4, 30. *Tergeſtae* et 4, 31. *Tergeſton* etiam habet.) Illud *Tergeſte* occurrit etiam in inſcriptt. apud Gruterum p. 388. n. 1. Gudium p. 126. n. 1. Hinc Strabo 7. p. m. 217. ſ. 314. ἐκ Τεργέστης, etſi mox idem ἀπὸ Τεργεστῶν, et 5. p. m. 149. ſ. 215. Τεργέσται. Sed nec terminatio in *um* ſua auctoritate deſtituitur, etſi ipſum nomen in aliis corruptum ſaepe profertur. Sic Ptolem. 3, 1. Priſcian. v. 375. Avienus v. 529. Servius ad Virgil. Aen. 1, 246. *Tergeſtum*. Euſtath. ad Dionyſ. v. 382. Τέγεστρον et Τέργεστρον; Stephanus ex Artemidoro Τέργεστρον, ipſe Τέργεστρα οὐδετέρως. Appian. in Illyr. c. 18. Τεργετὸν, pro quo Τεργηστὸν repoſuit Schweighaeuſer, quem vide p. 673. Non erat igitur, cur hanc formam

Voſſius repudiaret. Terminationis variatio eadem eſt, qua ſupra dixit *Boeotis* et *Boeotia*, *Iberes* et *Iberi*. Cf. ad 2, 7, 15.

Italicisque) Vaticani cum ed. 23. habuiſſe videntur, uti certe habent Gud. Rehdiger. *Italisque*, atque idem ferunt etiam editiones omnes, exceptis Camertinis et Vinetiana, in quibus eſt *Italicisque*, quod excepit Voſſius et propagarunt reliqui. Prag. *Italicis Gallicisque*. *Italicis* pro *Italis* legi etiam volebat Cluverius in Ital. ant. 1, 2. p. 18. Sic noſter poſt c. 4, 5. *inter Gallicas Italicasque gentes*. Frontin. 2, 3, 17. *Italica gens*; etſi etiam alterum ferri poſſit, uti Virgil. Aen. 6, 757. *Itala de gente*. Poſt pro *cingitur* Pariſ. 1. 2. Cibin. Rehdiger. Vindob. Gud. Prag. puto etiam Vaticani cum edd. veteribus, tum Camertinis, Ald. Iunt. *cinguntur*. Vadianus repoſuit *cingitur* et hinc 18. 21. 22. 24. 25. reliquae *cingitur*. Nempe decepit librarios illos *cetera*, et depravationem peperit.

Partheni) Cibin. Vindob. Gud. Prag. Rehdiger. aliique quidam etiam Gronoviani et quinque, quos a ſe inſpectos ſcribit Oudendorp. ad Sueton. in Auguſto c. 19. *Parthenii*; Lipſ. *partenii*; Ciaccon. notat *Partheni*; Pariſ. 1. 2. *Parthini* videntur habuiſſe; at habet Pariſ. 3. *parthenum*. Edd. vetuſtae, quibus adhaerent Camert. Ald. Iunt. *Parthenii*; Vadianus (16.) et hinc 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gronovii in edd. 40. 41. 42. *Parthini*, tantum 18. *Partini*; tum praecedente Reinoldio 44. 45. ceterae *Partheni*. TZSCHUCKE. Lego *Partheni* ex Stephano, qui a *Partho* urbe Illyria gentile nomen deducit *Partheni*. Sic etiam proferunt Plinius in tertio [c. 26. ſ. 22.] et Appianus in Illyrico. [c. 2. ſine nota varietatis.] Strabo [7. p. m. 225. ſ. 326.] ſolus *Parthini*, ſed vitioſe, ſicut et *Tibarini* in eodem [11. p. m.

362. ſ. 527. 12. p. m. 373. ſ. 548. p. m. 382. ſ. 555.] legitur corrupte, [at ibi per η, Cod. Moſc. per α et in poſtremo loco per ι] et pleraque huiusmodi. Eadem quoque menda in Caeſaris commentariis. [de B. Civ. 3, 41. 42, ſine variatione.] PINTIANVS. Magna eſt de huius nominis ſcriptura in penultima disputatio, quam obiecerunt libri. Nempe in Graecis modo per η, modo per ι, modo per ει reperitur in iisdem adeo auctoribus, unde ad Latinos illa inconſtantia manavit. De Strabone iam dictum, et de aliis quibusdam in nota Pintiani. Potiora, ſub conſpectum vocata, ſunt fere haec: Παρθηνοὶ Stephanus ſ. v. Πάρθος, Appianus in Illyr. c. 2. ſine varietatis nota; *Partheni* Plin. 3, 26. ſ. 22. et c. 26. ſ. 23. ubi tamen libri quidam dant *Parthini*; Παρθινοὶ Polyb. 7, 9, 13. qui tamen 2, 11, 11. ſcribit per ει. Dio Caſſius 41, 49. 42, 10. in. et, qui ſic variat, Stephanus ſ. v. Βρυσάκιον, quam Παρθίνης πόλιν vocat; *Parthini* Livius 29, 12, 3. in plerisque MSS. quod et hic et alibi probavit Drakenborchius, Cicero in Piſon. c. 40. Caeſar de B. Civ. 3, 41. in. In Suetonii Auguſto c. 19. adeo eſt *Parthyna gens*, quod retinuit Burmannus, reprobante Drakenb. ad Liv. 33, 35, 11. et per *i* emendavit Oudendorpius. In Ptolemaeo 3, 13. iidem videntur dici *Parthyaei*, uti et notavit Bertius et cenſuit Palmerius in Gr. ant. 1, 34. p. 183. In hac igitur varietate disputatum etiam eſt de utraque ſcriptura a viris doctis, quorum alii *e*, alii *i* praeferunt. Illud in noſtro loco tuentur Pintianus, Reinoldius, et propter Stephani locum probari omnino poſſe putat Vrſinus ad Polybii fragm. 9. T. 2. p. 839. ed. Erneſti, etſi ille parum ſibi conſtat, itemque Holſten. p. 244. *Parthini* verius cenſent enarratores Livii ad 29, 12, 3. Palmerius p. 182. c. l. Garatonius ad Ciceron. c. l. et qui prolixius de eo expoſuit Oudendorp. ad Suetonium c. l. Quorum quidem ſententia eo eſſe videtur gravior, quod in faſtis triumphalibus ad a. V. 714. *Parthineis* legitur. Cf. Gru-

ter. p. 297. et Pighii annales ad eandem annum. Variatio illa ſine dubio originem traxit ex ambigua poſterioris aevi ſcriptura, quae τὸ ι modo per η, modo per ι efferebat, cuius exemplum, omiſſis aliis, eſt in *Mauretania* et *Mauritania*. Facit tamen etymologia Stephani, ut haerere aliquis poſſit et libris unice adquieſcere, etſi Oudendorp. c. l. aliam nominis cauſam a Παρθὶς ſiſtat. Si diſerte in libris quibusdam exſtaret *Parthini*, reiecta altera forma hanc lubens exciperem. Ceterum hinc cap. 31. initium ſtatuit Vinetus.

Daſſaretae) Vaticani *Aſſarethae*; Prag. *aſſerete*; Lipſ. *darſarete*; Vindobon. *dararethe*; Gud. Pariſ. 3. *daſaretae*; Rehdiger. *Daſarethe*, Edd. 2. *daſaretae*; 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 19. *Daſarete* vel — *tae*; 13. *Daſaritae*; 15. 17. 20. 23. *Daſarethae*; 21. 28. *Dacarethae*; Saling. 1538. *Diſſaretae*; Vadianus cum ſuis itemque Olivarius aliique *Daſſaretae*, quod et legi in cod. Cibinienſi. TZSCHVCKE. *Daſaretios* Strabo in ſeptimo [p. m. 220. ſ. 318.] cum unico *ſ* et tertia Graecorum inflexione nominat. Stephano et Polybio [5, 108, 8.] per duplex et prima declinatione et *i* in penultima *Daſſaritae* ſunt; Ptolemaeo [3, 13.] cum Strabone, ſed cum duobus *ſſ Daſſaretii*. Plinius [3, 26. ſ. 23. et 4, 1.] *Daſſaretas*, ſed corrupte, ut reor, appellat. Videtur autem Strabo, quos alias nominaverat *Daſaretios* rurſus diverſo nomine *Seſaraſios* dicere. [7. p. m. 225. ſ. 326.] Adeo auctores alii ab aliis, nonnulli etiam a ſe ipſis, diſſentiunt. PINTIANVS. In duplici *ſ* conſentiunt auctores praeter Strabonem, ubi alterum facile potuit excidere, quod in libris Polybii quibusdam 5, 108. notatur. Maior diſcrepantia in penultimae ſyllabae ſcriptura, ubi in libris modo η modo ι adparet. Vſum tamen in plerisque obtinet η vel *e*, velnti in Strabone c. l. Ptolem. 3, 13. Appian. Illyr. c. 2. Polyb. c. l. Plut. in Flamin. c. 4. in Livio 27,

32. f. et alibi, Plinio cc. ll. Hinc recte Holſten. p. 93. Palmer. in Gr. ant. 1, 35. p. 188. et Schweighaeuſerus ad Polyb. 8, 38, 4. in Stephano Δασσαρῆται legendum cenſent, quod in primis Polybii memorati teſtimonium evincit, quippe, qui alibi η adhibet. De aliis formis hic dicere, nihil adtinet, cum in receptam conſpirent omnes libri.

Taulantii) Gud. Prag. Vatic. 3. Pariſ. 1. Auguſtin. et ex edd. 4. 5. Venet. Havn. *paulatim;* Rehdiger. *paularim;* Pariſ. 2. *paulati;* Cibin. *paulathi;* Pariſ. 3. Ciaccon. unus *Paulanti;* Vatic. 1. 2. Lipſ. Vindobon. *Paulanthi;* Cod. Ciacconii alter et meliores teſte Voſſio *Taulantii.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. omninoque omnes cum Vadianis, Olivarianis ad Vinetum usque *paulatim;* hic repoſuit *Taulantii,* quod exceperunt Schottus, Voſſius, ceteri. TZSCHVCKE. Lego: *Sequentia Taulantii Encheleae.* Nam *Taulantii* in hoc tractu populi ſunt adeo clari, ut a nullo non celebrentur. Earum urbes ſunt *Dyrrhachium* et *Apollonia* Ptolemaeo. [3, 13.] Stephanus et *Taulantios* et *Taulanthinos* vocari ait. Procopius [de B. Goth. 1, 1. olim] *Talantios* appellat, ſi non eſt vitium in exemplari. PINTIANVS. *Taulantii Encheliae)* Haec eſt meliorum librorum lectio, e quibus etiam alia quaedam minuta emendavimus, quae non eſt operae pretium ſigillatim monere. VOSSIVS.

Encheliae) Pariſ. 1. 2. Ciaccon. Auguſtinor. *Entellae;* Lipſ. Gud. Venet. *entelle;* Pariſ. 3. *enthellae;* Prag. *enthelle;* Vindob. *enchellae;* Cibin. *entele;* Vatican. 1. 2. *encele;* Vatic. 3. *entheile;* Rehdiger. *oncelle.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. (in fine *e*) 12. 14. 15. 17. 20. 23. *Enthellae;* 13. 19. 21. 24. 25. 28. Olivarianae cum Vineto *Encheleae;* 16. 18. 22. Vadianae, Voſſius, Gronovii, reliqui *Encheliae.* TZSCHVCKE. *Encheleas* Strabo [7. p. m. 225. ſ. 326.] *Enche-*

lias nominat; Stephanus *Encheleas* et *Enchcleos* et *Engelanas*. PINTIANVS. Quae Voſſius de huius vocis ſcriptura iudicavit, docet et ſuperior nota eiusque editio. Varie illius populi nomen efferri, docet Stephanus a Pintiano iam excitatus, ubi tamen addi poteſt Ἐγχέλυες ex Schol. Apollonii ad 4, 508. Strabo c. l. vocat Ἐγχελίους, ubi Cd. Medic. ſcribit Ἐγχελείους, uti Scymnus Chius v. 436. Ἐγχέλεες ſunt Appiano in Illyr. c. 2. Apollon. Rhod. 4, 518. et Apollodoro 3, 5, 4. ubi codd. Ἀγχέλεας habent; Ἐγχελεῖς Scylaci p. 9. Hudſ. *Encheleae* Plinio 3, 25. ſ. 21. *Encheliae* non ſine codicum adſenſu Lucan. 3, 189. et Lutatio ad Statium Theb. 3, 290. ex Lucano. Hic de terminatione in *ae* dubitationem non admittunt codices, ſed iidem etiam ſuadent ſcribendum in penultima per *i*, quippe quod facile transiit in *l*, idque confirmare videtur traiectio in Vatican. 3. eo magis notanda, quod et auctores quidam habent *i*.

Phaeaces) Rehdiger. *phacaces*; Prag. *phenees*; multi *pheaces*, quidam etiam, uti Vatic. 1. 2. *phaeaces*. Edd. 1. 2. 9. 11. 13. *Pheaces*; 12. 14. 19. 21. 28. *Phoeaces*; aliae recte *Phaeaces*, uti iam 3. 4. 5. TZSCHVCKE. Fuit, quando legendum putavi non *Phaeaces*, ſed *Phrygi*. Poſtea legi in Appiano ſecundo bellorum civilium [c. 39.] *Corcyraeos*, hoc eſt *Phaeacas* habitaſſe urbem Dyrrhachium; ampliandum igitur cenſui iudicium. Phrygorum etiam meminit Appianus eodem libro, [c. l.] quos *Phrygas* tamen, non *Phrygos*, nominat. PINTIANVS. *Phaeaces* ex hoc loco adparet, non tantum Corcyram tenuiſſe, ſed etiam in terra continente olim rerum fuiſſe potitos. Corcyraeos ſane aliquando Dyrrachenam regionem tenuiſſe, teſtis locupletiſſimus eſt Thucydides. VOSSIVS. Narrat tantum Thucydides 1, 24. cum Strabone 7. p. m. 219. ſ. 316. et Diodoro 12, 30. Corcyraeos Epidamnum condidiſſe, et poſt 1, 29. cum,

auxilio contra Corinthios negato, defeciſſent, expugnaſſe. Sed an inde Corcyraeis, immo Phaeacibus ſedes adſignari in hoc tractu poſſit, dubito. Quod de Appiano refert Pintianus, ille c. l. tantum narrat, Dyrrhachinos a Liburnis expulſos adſcitis Corcyraeis illos viciſſim eieciſſe, hisque Corcyraeorum colonos fuiſſe admixtos. Pro Phryges autem ibi Schweighaeuſerus ex Codd. aliquibus dedit Βρίγας, qui poſt demum, cum in Aſiam migraſſent, adpellati ſunt Phryges. Vid. Herodot. 7, 73. praeter alios. Obſcura eſt fama, quam ſecutus hic eſſe Mela videtur de Phaeacum in hoc ora ſedibus. Quod ex Homero Odyſſ. 6, 2—8. diſcitur, relicta Hyperea, Siciliae urbe, ob iniuriam a Cyclopibus inlatam, Scheriam migrarunt, quam Corcyram poſt vocatam eſſe auctores adfirmant. Colchos quosdam Argonautarum tempore apud Phaeacas conſediſſe tradit Apollon. Rhod. 4, 1209. Cf. et Apollodor. 1, 9, 25. Poſtero tempore Corcyraei, quod ſciam, ſoli occurrunt, Phaeaces nusquam, multo minus in hac ora. Ortelius in theſ. Geogr. h. v. ubi Pomponio Illyriae gentem eſſe notat, in Corcyra forte ponendos addit, ſic quidem non ſine gravi Melae errore, quippe qui infra ſeparatim Corcyram in inſulis recenſet. Codices tamen aliam lectionem hic reſpuunt, nec ad Phaeaces temere delapſi videntur.

§. 12. *Deinde)* Vatic. et Cibin. *dein*, ut dederat A. Gron. in ed. 44. Cf. ad 1, 2, 2. et 1, 4, 3. Poſt *proprie* deeſt in Pariſ. 1. et Prag.

Illyricos) Ciacconius haec: Alias *Illyrios*, quod codicem ſpectare ſolet. Certe ex meis Gud. *illirios;* Cibin. Rehdig. *illyrios;* alii *Illyricos;* Vindob. *illiricos;* Prag. *ilicicos*. Editiones omnes in forma *Illyricos* conſentiunt, quae quidem an probari poſſit, non temere dubitant viri docti, et *Illyrios* praeferendum cenſent. Sic Oudendorp. ad Frontin. 2, 5, 2. 2, 5, 10. ubi Ten-

nulius τὸ c cum multis codicibus et editionibus retinuerat, illud extrudendum putavit auctoribus MSS. integerrimis et vetuſtiſſimis. Sic Codd. quidam *Illyrici* habent in Frontino 3, 6, 3. uti in Nazarii panegyrico c. 20. in. ubi ex aliis alteram formam praeferunt Baumius, Cellarius et Iaegerus. Nec aliter volunt codices ipſi in Eutropio 3, 4. ſ. 1. etſi alibi variant. Cf. quae notavi ſupra ad 2, 2. in. item Dukerus ad Flor. 2, 5. in. 13. in. et in primis Drakenb. ad Liv. epit. lib. 20. qui plures nominat. Idem vero et hic probat ex Ciacconii codice, cui nunc acceſſerunt alii, in quibus eminet Cibinienſis, qui et ſic ſupra ſcripſit. Conſtat quidem aliunde et ex Graecis *Illyricum* et *Illyricus* de regione dici *Illyrius* de incolis. Atque ita Plinius 3, 26. ſ. 22. Melam retulit: *proprie dicti Illyrii.* Igitur non haeſitavi, et hic reponere.

Pyraei) Lipſ. *pirei;* Vindob. Prag. *pirrei;* Gud. *piraei;* Rehdiger. *pyrraci;* Venet. *phyrei;* Cibin. *pyrei.* Edd. 1. 2. Vinetus *pirei;* 9. 11. aliaeque plures in iis Vadianae, Olivarianae *Pyrei;* ſed iam 3. 4. 5. et aliae vetuſtae *Pyraei* cum Plinio 3, 26. ſ. 22. et Stephano, quorum ille cum Taulantiis coniungit, hic in Theſſalia ponit, ut huc referri non poſſint. Quare etiam in Stephano recte emendat Holſtenius p. 267. Πυῤῥαία et Πυῤῥαῖος, quod evincit Strabo lib. 9. f. et Rhiani verſus apud Schol. Apollonii ad 3, 1089. in quibus quidem Scaliger ad Euſebium p. 20. ex Strabone pro Πύῤῥαν δή ποτε vult Πυῤῥαίαν ποτέ. Reſtat igitur ſolus Plinius, qui cum Mela hic Pyraeos commemoret. At diſpiciendum videtur, an non in utroque legendum ſit *Pleraei* ex Strabone 7. p. m. 218. ſ. 315. quippe qui prope Corcyram nigram in hoc tractu producit, etſi Phaeacum Scheriam Plinius de altera Corcyra explicat. Sic iam Cellarius in Geogr. ant. 2, 8, 102. Plinii *Pyraeos* cum Strabonis *Pleraeis* componere tentavit. Contra Pleraeos

illos potius *Palarios* eſſe Appiani in Illyr. c. 10. quam *Pyraeos* Melae et Plinii, exiſtimat Schweighaeuſerus p. 667. quia in utroque cum Ardiaeis iungantur. Certe obſcura haec ſunt, et aut vitiatus eſt Mela, aut erravit. Poſt Cibin. Prag. ed. 1. *Lyburni.*

Iſtria) Lipſ. Gud. Vindob. *hiſtria;* Cibin. Rehdiger. *hyſtria;* Vatic. 1. 2. et alii *iſtria;* Vatic. 3. *iſtri;* Pariſ. 2. Venet. Prag. *hiſtri.* Edd. *Iſtria,* tantum Vinetus *Hiſtria.* Similis variatio infra occurrit et cap. 4. Ciacconius procul dubio regionis ſocietate cum populis offenſus legit *Iſtri.* Sic inter *Belgium* et *Belgae* variant libri in Iul. Caeſ. de B. G. 5, 12. in. 24, 2. At coniungit talia noſter etiam alibi, uti 2, 4, 2. *Volſci, Campania, Bruttii.* Strabo 8. p. m. 231. ſ. 336. Φωκέων, Βοιωτῶν καὶ τῆς Μεγαρίδος. Ita in deſcriptione regionum et terrarum modo populos enumerat, modo ipſa loca nominat, etſi magis diviſe et per partes ſingula, uti 1, 2. Sic Herodotus 1, 145. Δύμη καὶ Τριταιέες. *Iſtri* videntur librariis deberi, qui ad praecedentia accommodarent, quare alterum non movendum putavi. At de adſpiratione, quam multi praefigunt, quaeri poſſit, de qua praeter alios disputavit Cluverius in Ital. ant. 1, 21. Parum intereſſe, quomodo exaretur, exiſtimat Berkelius ad Stephanum p. 423. Alii reiiciunt propter Graeca, uti Sigonius ad Liv. 21, 16, 4. 41, 1, ſ. 5, 4. omiſitque in textu Drakenborchius; probat Cellarius in orthogr. Lat. T. 1. p. 252. et editiones Eutropii 3, 7. (2.) ex libris ſcriptis, tuenturque antiqua monumenta. Sic *Hiſtriae ſanum* apud Reineſ. in Syntagmate inſcrr. ant. claſſ. 2. n. 40. *Hiſtria* in Muſeo Veronenſi p. 88. n. 2. Gruter. p. 285, 2. 402, 4. 433, 4. (ubi quidem *Hyſtria*) Non igitur adparet, quomodo Dausqueius in orthogr. h. v. adfirmare poſſit, marmora adſpirationem reſpuere. Nec Graeca huc valent, quae in permultis nominibus hic a Latina ratione diſſident. *Iſtria*

tamen occurrit etiam in Muratorii theſ. inſcrr. p. 725, 3. 740, 9. et quod longe graviſſimum eſt in faſtis triumphalibus a. 676. quorum quidem maxime auctoritate permotus adſpirationem neglexi, ut ſupra in *Iſter*, cui etiam multi praemittunt. Cf. ad 2, 1, 8. Poſt Rehdiger. *prima urbium*.

Oricum) Vatic. Prag. *orichum;* Gud. *orithum;* Cibin. *orycum;* Vindobon. *oricon;* alii ut edd. *Oricum*. Sic *Orithon* et *Orichon* libri apud Lucan. 3, 187. ubi Oudendorp. tenuit *Oricon*, quam terminationem nec omnino libri, nec in aliis conſuetudo Melae reiiciat.

Dyrrachium) Lipſ. Gud. Prag. Vindob. *dirachium;* Cibin. *dirachium;* in Vatic. puto *dyrachium*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 19. *durachium;* 11. 15. 17. 20. 23. *Dyrachium;* pleraeque, veluti Vadianae, (prima quidem 1518. *Dyrrachium*) Olivarianae cumque iis 21. 28. 30. 32. 37. Vinetus, Schottus *Dyrrhachium;* Voſſius et reliqui, ut olim edd. 14. 18. *Dyrrachium*. Scriptura huius nominis non in adſpiratione ſolum, ſed et in reliqua forma verſatur. Sic *Durraci* apud Gudium in antt. inſcrr. p. 171. n. 8. Iul. Caeſar de B. Civ. 1, 25, 2. in ed. Oudendorpii *Dyrachium*, ſed ex vitio, cum hic priores edd. et ipſe alibi conſtanter habeat *Dyrrhachium*. At de adſpiratione maior quaeſtio, quam inferunt alii, alii excludunt. Sic *Dyrrachi* in Donii inſcrr. ed. Gorii p. 271. n. 166. Sed *Patronus coloniae Dyrrhach. in Illyric. deductor col.* II *Vir* — in Gudii antt. inſcrr. p. 48. n. 5. et ſic praeferunt viri docti, veluti Oudendorpius in Caeſare, Frontino, Lucano, Suetonio, negligunt alii, veluti Erneſti in Cicerone, Ruhnkenius in Velleio, fluctuatur in Livio 29, 12, 3. 42, 48, 7. Drakenborchius. Equidem addidi, ut aequalitas cum ſimilibus ſervaretur. Sic 1, 14. *Catarrhactes;* 2, 2, 8. *Serrhium;* 2, 1, 3. *Cherrhone;* 2, 1, 4. *Gerrhos*.

Epidamnos) Vindobon. *epidanos;* Cibin. Rehdiger. *epydamnos.* Poſt Prag. *eratante;* ed. 2. *quare* pro *quia;* Prag. Vindobon. omittunt *in an[illegible] damnum;* Lipſ. habet *damnum marinis nomen;* Cibin. *iturus;* Vindob. etiam ut ed. Lugd. 1605. *nomen;* 10. *omne id;* 16. et poſteriores quaedam Vadianae *omnem;* Pariſ. 1. *omen adviſum eſt.*

§. 13. *Apollonia)* Vindob. Prag. *appolonia.* Edd. 7. 8. *Appollonia;* infra recte. Tum Vatican. 1. 2. Pariſ. 3. Lipſ. Gud. Rehdiger. Cibin. Venet. *Salonia;* Vindob. *Salonia* vel *Salone;* edd. 1. 2. *Salonia;* 9. *Solonia;* 11. 13. *Solona;* 15. 17. 20. *Salone;* 23. *Solone;* aliae cum multis MSS. *Salona.*

Iader, Narona) Vatic. 1. *Iarolena;* Vaticani alii, (in ed. 23.) Gud. *Iaderna nona;* Vindob. *Iardena roma;* Pariſ. 3. Lipſ. *Iardena Rona;* Pariſ. 2. *Iadra Rona;* Pariſ. 1. *Lader Narona;* Rehdiger. *ader Narona;* Vatic. 3. *Iadra et nona;* Prag. *Iadra et Nocia,* uterque tamen reiicit poſt *Tragurium;* Cibin. *Iader* (hoc et ex ſuis codd. notant Ciaccon. et A. Gronov.) *Naron atracurium.* Edd. vel coniunctim, vel diviſe, et ſic 1. 9. *Iardena rona;* 2. *Iardena vano;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. *Iadera Nona;* 13. *Iadera Enona;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Iadera Narona;* Reinoldius et inde 44. 45. reliquae *Iader, Narona.* TZSCHVCKE. Lego *Naro,* non *Narona* ex Strabone ſeptimo. [p. m. 218. ſ. 315.] PINTIANVS. Idem ad Plinium 3, 25. ſ. 21. pro *Iadera,* uti vitio exemplarium hic et in Ptolemaeo 2, 17. proferatur, vult *Iader.* Atque haec vera forma in noſtro fuiſſe videtur, ſi cogitemus τὸ να, Naronae avulſum, huic nomini fuiſſe adpenſum. Neque enim ſimpliciter *Iadera* damnari poteſt, cum ſic Ptolemaeus c. l. et Plinius 3, 25. ſ. 21.

etſi Pintianus ex ſuis ibi et cap. proximo notet *Iader*, quam formam probat ipſe Plinius cap. ult. ubi in omnibus MSS. legitur: *Contra Iader eſt Liſſa.* Quod ex numis excitant *Iadera* Goltzius, Ligorius, Spanhemius, et qui haec conlecta dedit Raſche in Lex. num. T. 2. P. 2. p. 502. nunquam huius urbis monetam exſtitiſſe iudicat Echhelius in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 152. ex quo dubia certe redditur huius formae ex numis auctoritas. *Iadera* tamen occurrit in Muratorii theſ. inſcrr. p. 328, 1. 871, 6. Sed et *Iader* in Grutero p. 301. et muſeo Veronenſi p. 267, 1. Ita etiam proferunt Antonin. itiner. p. 272. Weſſel. Lucan. 4, 405. Vibius Sequeſter p. 13. Oberl. quamquam in his duobus fluvii eſt nomen, quod et legitur ſic in Boccatio de flumin. h. v. Non igitur, quod ſcribit Cellarius in Geogr. ant. 2, 8, 111. aliquando tantum in MSS. *Iader* reperitur, immo forte *Iadera* poſteriori aevo magis frequentata eſt, et ſic effert Geogr. Ravenn. 4, 16. et 5, 14. Ptolemaeus ipſe lib. 8. in Europae tab. 5. ſcribit Ἰάδερ. *Narona* autem habet etiam Plinius 3, 26. ſ. 22. praeterque illum Antonin. in itiner. p. 338. Geogr. Ravenn. 4, 16. 5, 14. tab. Peuting. 6. A. et, ſi fides habenda Goltzio in theſ. p. 241. in numis etiam legitur. Pro eo vitioſe apud Ptolemaeum 2, 17. Ναρβονὰ Κολώνια vel Ναρβωνὰ, uti ex codd. adfert Weſſeling. ad Antonin. itiner. c. l. pro Ναρωνὰ, uti iam dudum docuerat Salmaſius ad Vopiſci Carum c. 4. contra Scaligerum ad Euſebium n. 2298. qui inde Narbonam in Illyrico etiam fuiſſe notaverat. Sed docet optime Ptolemaeus ipſe, qui lib. 8. in Europae tab. 5. Νάρωνα in hoc tractu commemorat. Non igitur neceſſe eſt, a MSS. diſcedere et cum Pintiano ex Strabone legere *Naron*, in quo etiam non urbis nomen eſt, ſed fluvii, quem et hic commemorant Plin. 3, 26. ſ. 23. et Ptolemaeus 2, 17.

Tragurium) Vatic. Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Gud. Rehdiger. Vindob. Cibin. (de quo antea) *tracurium;* Prag. *Tracgutrium;* Havn. videtur habuiſſe *tragurium.* Edd. 1. 2. 9. *Tracurium;* 11. *Traſurium;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 13. reliquae *Tragurium;* tantum Vadianae aliquae, uti 22. 30. 32. 37. *Tagurium,* ut in erratis adeo leg. monuit Heniſchius (ed. 34.) cum in ipſo contextu recte legatur *Tragurium.* In Graecis eſt γ. Quam autem ſaepe in Latinis *g* et *c* commutentur, docent nominum exempla permulta, quorum etiam ſcriptura ideo varie agitatur et fluctuatur. Sic *Gandari* et *Candari, cycnus* et *cygnus, Procne* et *Progne, Cnoſſus* et *Gnoſſus, Cnidus* et *Gnidus,* aliaque. Plura dabunt Muncker. ad Hygin. in. p. 3. ed. Staver. Noriſius ad Cenotaph. Piſ. diſſ. 4. c. 5. p. 475. et quae iam ſupra notavi ad 1, 16, 2.

Polaticus) Gud. *pollaticus.* Poſt Rehdiger. *quondam ut ferunt a Colchis;* Cibin. *colchiis;* Gud. *cholchis;* Cibin. *ut feret.*

in quantum res transeunt) Aliena verba, non Melae. PINTIANVS. Quatuor hae dictiones ſupervacaneae exiſtunt, et ab aliquo ex ſuo capite textui interpoſitae, proinde abolendae; duae dictiones, *ut ferunt,* quae iſtam ſententiam praecedunt, etiam delendae. CIACCONIVS. Non probo eorum iudicium, qui haec verba abiiciunt. Vt enim oſtendat, in quantum mutata ſit ſors iſtius civitatis, dicit illam olim conditam et habitatam fuiſſe a viliſſimis barbaris, Colchorum nempe exulibus; at vero nunc, inquit, eſſe eam populi Romani coloniam, et inhabitari a civibus Romanis. Quanto vero in honore habitae ſint omnes Romanorum coloniae, exiſtimatasque fuiſſe tamquam parvas effigies et ſimulacra amplitudinis et maieſtatis Romanae, opus non eſſe exiſtimo pluribus monere. VOSSIVS. Servant haec verba libri

omnes et ſcripti et editi, tantum Schottus ita Pintiani monitis ceſſit, ut minutis literis diſtingueret. Lubrica eſt de his ſententiis vel aliis explicandi formulis, narrationi inſertis, et in utramque partem patens disputatio. Cum tamen Mela a talibus non abhorreat, et magnam in hoc rerum converſionem, qua ipſe percuſſus erat, non inepte ab aliis etiam percipi penitus cuperet, ſedem datam tenere et porro poſſunt. Ita vero *ut aiunt* et ſimilia, de quibus ad 1, 4, 4. et 2, 1, 3. dictum eſt, adſperguntur, et, ut hic, ſic fere de Helleſponti ponte 2, 2, 7. *mirum atque ingens facinus.* Cf. 1, 7. f. de Philaenis. Poſt Gud. τὸ *nunc* omiſit.

Aeas) Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. puto etiam Vatic. *eas*; Lipſ. *Heas*; Pariſ. aliique *Aeas*. Edd. 1. 2. 9. 11. 13. 15. 17. 20. 23. *Eas*; reliquae *Aeas*, quod ex aliis auctoribus probatur, etſi etiam in iis libri nomen verum vitiant. Sic in Lucano 6, 361. MSS. *Oeas*, *Aenas*, et *Eas*. Ἄνας in Dione Caſſ. 41. 45. Cf. etiam poſt.

Nar et Danubius) Ita omnes MSS. etiam Zaluſc. hic diſerte notatus; tantum pro *Nar* Pariſ. 1. *natura*; in Rehdiger. verba *et Danubius* — *Nar* exciderunt. Cum MSS. faciunt edd. omnes ante Schottum et Voſſium. Ille dedit: *Naro* (uti poſt) *et alius ab eo, qui iam* — hic: *Nar ex Danubio, qui iam* — idque receperunt 40. 41. 42. Priſcam lectionem revocavit Reinoldius, quae et inde ab ed. 44. locum obtinuit. TZSCHUCKE. Italiae fluvius eſt *Nar*, urbem *Narniam*, ab eo nominatam, alluens, teſte vel ſummo poeta in ſeptimo [Aen. 7, 517.] et Servio in eum. Item et Claudiano. [in Conſul. Probini et Olybr. v. 256.] Quapropter *Naro* hic legendum, non *Nar*, ex Strabone, [7. p. m. 218. ſ. 315.] Stephano, [ſ. v. Ναρωνία, ubi Νάρωνον vocat] Plinio, [3, 26. ſ. 23.] Appiano in Illyrico, [c. 11.] qui nomen dedit Naroni civitati, de qua

mox ante. Nec Pomponius *Nar* ſcriptum reliquit, ut Hermolaus ſentire videtur, ſed librariorum eſt ac correctorum ea culpa. Tum legendum puto, *et alius ab eo, qui iam dictus eſt Iſter.* Nam ſupra de Iſtro, qui in Pontum decurrit, dictum fuit. Cuius an ſit alveus hic Iſtriae fluvius, magna inter antiquos ſcriptores contentio fuit. Quam ſi vellem ad longum perſequi, citatis utriusque opinionis fautoribus, alterum eſſet opus. Maior pars negat, inter quos Diodorus in quinto, [immo 4, 56.] deceptos, qui eſſe tradant, vocis unitate putat. PINTIANVS. Conſtituta hac lectione, fruſtra ſudàt Vadianus et Olivarius Valentinus. SCHOTTVS. Qua Euxino vicinus eſt, ſit Iſter, ut ſuperius monuit; qua vero vicinus eſt fontibus ſuis, Danubius vocatur. Itaque ſic intelligenda videntur eſſe haec verba, eundem illum Danubium, quem ſupra Iſtrum vocari dixit, effluere in Adriaticum pelagus, et illic vocari Danubium. Quia tamen nemo hic Danubium nominat, verior, ut puto, eſt lectio noſtrà *ex Danubio, qui iam dictus eſt, Iſter.* Graecorum antiquiſſimos exiſtimaſſe, Iſtrum etiam in hoc pelagus exire, notiſſimum eſt. Certe de huius fluminis fontibus non minus fabulati ſunt veteres, quam de fontibus Nili. Quae de iis prodit Herodotus [2, 33.] et Ariſtoteles in meteorologicis, [1, 13.] et illa quoque ſatis ſunt nota. Verum illud operae pretium eſt monere, inepte quosdam *Adduam* et *Dubin* flumina Danubium vocare, tamquam ſi eadem eſſent, aut ex iisdem profluerent fontibus. Iulianus Apoſtata [epiſt. 38.] Δάνουβιν vocat, non Δοῦβιν, fluvium illum, qui Ararim influit. *Adduam* vero vel *Aduam*, utrumque enim dicitur, qui Pado miſcetur, dici Danubium teſtatur Feſtus Pompeius *Addubanum* [h. v.] *Danubium.* Per Adubanum enim hoc intelligendum eſſe flumen docent gloſſae veteres *Adubanus*, Ἀδούας. Verum haec penitius inſpicienda. Sic itaque exiſtimo vocem *Adubani*, uti habent gloſſae, promanaſſe ex vetuſta quidem, attamen corrupta Feſti

lectione. Notum eſt, quam multa ex hoc auctore tranſtulerint omnes fere Gloſſographi. Pro eo vero, quod eſt in melioribus Feſti codicibus, *Addubanum, dubium*, reponendum eſſe arbitror, non uti Scaliger exiſtimabat, *Ad dubienum*, ſed vero *Adduam, Dubim.* Confudit iſta duo flumina Feſtus, vel nominis aliqua ſimilitudine, vel quod ex iisdem fontibus provenire legiſſet, uti exiſtimarunt veterum nonnulli. Sed nihil efficimus, niſi ex ipſo Caeſare verum hoc eſſe oſtendamus. Is igitur libro 1. de bello Gallico [c. 38.] de Veſontione urbe dicit: *Flumen Alduasbis, ut circino circumductum, pene totum oppidum cingit.* Meliores libri legunt *Alduasdubis*, vel *Abduasdubis*, corrupte pro *Adduas, Dubis.* Sed profecto ſcripſerat Caeſar: *Flumen Dubis.* Alterum vero quis iam non videat ex hoc Feſti loco pro interpretamento fuiſſe adſcriptum? VOSSIVS. De *Narone*, unde *Narona* dicta eſt, non temere monuit Pintianus. At *Nar* tuentur omnes libri, et in *r* deſinentia hic et alibi occurrunt, niſi quis velit Melam cognomini fluvio deceptum fuiſſe. Forte tamen haec accolarum fuit forma, cui ſcriptores ſuam popularium adleverunt. Poſteriorem huius loci partem, in qua ingens mendum latere exiſtimaverat etiam Cluverius, ita ille in Ital. ant. 1, 21. p. 205. tentat: *et alius a Danubio, qui iam dictus* — Emendationem ſuam Voſſius iam antea propoſuerat ad Scylacem p. 14. ed. I. Gronovii, qui inanem vocat, in margine reddidit Lucius de regno Dalmatiae 1, 2. p. 16. ubi hunc Melae locum adpoſuit. Eſt quidem illa lenior, attamen Melae obtrudi non poteſt, qui vulgarem de altero Iſtri exitu errorem ſecutus, cum verus Iſter Danubius adpelletur, Danubium etiam hic male obtruſit. Talia non tam corrigenda, quam caſtiganda videntur. *Nar* etiam habet Boccatius de fluminibus h. v.

Aeas) Cibin. aliique cum quibusdam edd. ut ſupra *Eas.* Sic Pariſ. 1. *apolineam*; Vatic. *apollineam*; Lipſ.

appollineam; Gud. *appoloniam*; Prag. edd. 12. 19. *Appolloniam*; Vindob. *apoloniam*. Vid. ſupra.

Pyraeos) Lipſ. Vindob. *pireos*; Venet. *Pitheos*; Rehdig. *pyrecheos*; Cibin. Prag. ut edd. aliquae *pyreos*. De iis ſupra etiam notatum. Sic porro et hic nominibus *Iſtros*, *Iſter* adſpirationem codices multi praeponunt, quidam etiam, in quibus Cibin. Rehdiger. per *y* in penultima ſcribunt. Pro *Liburnos* ante Gud. *iliburnos*; Rehdiger. *lyburnos*. Tum uterque *emittit*; Havn. *amittitur*.

Tergeſte) Ita hic omnes codices praeter Voſſ. 1. qui notante ſupra A. Gronovio uti Ciaccon. habet *Tergeſtum*, Cibin. in quo legi *Tergreſto*, et Pariſ. 1. qui habet *Tergeſto*. Edd. vetuſtae *Tergeſte*; Vadianus primus dedit *Tergeſtum*, et hinc cum eius familia 21. 24. 28. Olivarianae, Vinetus, Schottus. *Tergeſte* reduxit Voſſius ceteris ſequentibus. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [3, 1.] *Tergeſtum* nominat; Strabo, [7. p. m. 217, ſ. 314.] Plinius [3, 22. ſ. 18.] et ipſe Pomponius infra *Tergeſte*. PINTIANVS. Poſſit quidem altera terminatio ferri, cum tot codices ſuffragantes nacta ſit, et paſſim ſic variare ſoleant ipſi auctores, certe variare iubeant libri, ut in hoc ipſo nomine Strabo c. l. Τεργέστης et Τεργεστῶν, noſter etiam ſimilia exempla ſubminiſtret, veluti *Illyris* 1, 3, 4. et hic *Illyricum*; ſupra in hoc capite *Atthis* et *Attica*, *Boeotis* et *Boeotia*; cf. ad 2, 7, 15. malui tamen in hac vicinia id dare optimis illis codicibus, ut *Tergeſtum* reciperem. Forte huc faciat vox *ſitum*, cum Strabo Τεργέστης dixerit; at dubium hoc, cum et *Praeneſte* et ſimilia occurrant, et Velleius 2, 110, 4. *Tergeſtis* in obliquo caſu, non *Tergeſtes* vel *Tergeſtae* inflexerit.

intimo in ſinu) Aldus *Tergeſte in intimo ſinu*. Alius codex: *Tergeſtum intimo ſinu*, abiecta particula *in*.

Forte leg. *Tergeſte in intimo ſinu Adriae.* Sed et ἄστυ Τεργεσταίων agnoſcit in Macedonia Dionyſius Periegetes. [v. 382.] CIACCONIVS. At ed. Aldina 1518. habet *intimo in ſinu.*

Adriae — Illyricum) Cibin. *ſinum adrie*; Rehdiger. *adrie*; Pariſ. 1. *atriae.* Edd. 1. 2. 9. 13. *hadrie.* De ſcriptura iam aliquoties dictum eſt. Poſt Rehdiger. *ſitum.* Edd. 32. 37. *ſinum ſinit.* Lipſ. *ylliricum*; Vindob. *illiricum*; ed. 9. *Iliricum*; Prag. eam vocem omiſit.

CAP. IV.

Cod. Lipſ. et Gud. inſcribunt *de Italia breviter*; Pariſ. 2. *Italiae deſcriptio particularis*; Zaluſcian. *de Italia et oris Italiae, fluminibus et memorabilibus locis. Principium ab Alpibus mediis inter cornua. Finis ad Galliam*; alii intervallo ſeparant a priori capite, uti Rehdiger. Prag. alii continua ſerie adnectunt, ut Cibin. Sic editiones; 1. 9. 11. 13. inſcribunt *de Italia*; 12. 14. 19. Vadianae, Olivarianae, 21. 25. 28. cum Schotto, Voſſio, Gronoviis et poſterioribus *Italia*; 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Italiae deſcriptio*; addunt aliae capitis numerum uti 9. 13. capitulum 2; 15. 17. 20. 23. caput 2; 11. capitulum 5; recentiores caput 4; vetuſtae tantum fere ſegmento aut ſpatio vacuo diſtinguunt. Vinetus hinc exorditur cap. 32.

§. 1. *De Italia)* Cibin. *De Ytalia*; poſt Gud. bis *quod*; Vatican. 1. *exegit*; Lipſ. omiſit *ordo*; Rehdiger. *egent*; Ciaccon. et Lipſ. *egeat*, magis eleganter; Pariſ. 1. *dicuntur*; Prag. *dicenda ſunt*; idem deinceps lepide: *nota ſunt omnia mihi.*

Ab Alpibus) Venet. *Ab Alpinis*; poſt Ciaccon. *utque procedit*; idem *ſe mediam.* Edd. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae et pleraeque Olivarianae, Vinetus, Schottus *mediam ſe*; ex Olivarianis, quas certe notavi, Münſterus, Stephanus, Lugdun. 1646. *media ſe*; Voſſius, uti et in nota monuit, ex MSS. repoſuit *ſe media*, quod manſit.

iugo Apennini montis) Parum ſibi in libris horum verborum ordo conſtat, nec in primo ſcriptura. Sic Lipſ. Rehdiger. *appenini*; Cibin. *appennini*; Gud. Vindobon. *apenini.* Editiones *appenini*, ut 1. 2. 9. *appennini* 11. 13. *Apoenini* 6. 7. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 19. Vadianae; Olivarianae tantum non omnes *Apoenini.* Sed de ordine, ſervata vera ſcriptura *Apennini*, Ciaccon. item meliores, teſte A. Gronovio, et ex meis Cibin. Lipſ. Vatic. Gud. Prag. quos notavi *iugo Apennini montis*; Vindob. Rehdiger. edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Apennini iugo montis*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivariane, Vinetus, Schottus *Apennini montis iugo*; Voſſius, 40. 41. 42. *iugo Apennini attollens montis*; Reinoldius cum ceteris *iugo Apennini montis attollens*, quod, cum praeferant meliores, reliqui. Forte vox *montis* inſerta turbas dedit, cum *Apenninus* etiam ſimpliciter dicatur. Solinus cap. 8. ſ. 2. ubi noſtrum fere reddit: *Apennini montis dorſo.* Tum *Apennini* melius duplici *n* ſcribitur, uti docent veterum auctorum, poetarum maxime, loca, etſi paſſim ſimplici occurrit, uti in Ptolemaeo Bertii 3, 1. Duplex vero *p* alibi etiam habent libri vetuſti, de quo Drakenb. ad Liv. 5, 33, 6. qui et ſic dedit in Silio 2, 314. 333 — rectius a Rupertio deſertus, quam ab Erneſtio probatus. Vid. quae de hac ſcriptura eiusque etiam proſaica ratione diſſeruerunt Schraderus ad Avien. v. 483. et, quem laudat, Oudend. ad Sueton. Iul. c. 44. p. 72. Tuentur etiam

inſcriptiones, veluti decretum in tabula aenea apud Gruterum p. 204.

Adriaticum) Leidenſ. Voſſ. 3. 5. Lipſ. Gud. *adriacum*; Vindobon. *andriaticum*. Edd. 1. 2. 9. 13. *Hadriacum*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 23. *Adriacum*; poſt mutata priori lectione Vadianus in ed. altera 22. dedit *Adriaticum*, et inde 24. 25. et ceterae. Ita tamen iam legitur in ed. 21. TZSCHVCKE. Sic quidem et ſupra. Non tamen negligendum puto, quod in MS. [Gud.] inveni *Adriacum*, quod et praefert Iuntina; ſed alterum eſt in MS. Mediolanenſi. Quod idem prorſus contigit lib. 2. c. 7. *Adriaco mari*, prout in eodem MS. vidi, I. GRONOVIVS. Retinui *Adriaticum* ex Codd. plerisque, in quibus optimi, veluti Vatic. Cibin. praefixa tantum adſpiratione, de qua ad 1, 3, 3. et 2, 2, 2. etſi altera forma damnari omnino nequit. Poſt Vindob. Prag. *tuſchum*. Edd. aliquae vetuſtae, ut 2. 9. 13. *Thuſcum*, uti olim ſolebat, et Voſſius adeo poſuit, ut infra *Thuſcis*, invitis quidem bonis libris et maxime priſcis monumentis.

eadem) Abeſt in Vatic. 3. Havn. Prag. et forte in Pariſienſibus; omiſit etiam Voſſius et inde 40. 41. 42. Sed agnoſcunt meliores MSS. ab A. Gronovio inſpecti et quos ego adhibui, diſerteque notatum erat ex Zaluſc. In Lipſ. forte compendio deluſus librarius, dedit *eam*. Poſt Vindob. *appellant*; Prag. *ut dicitur (dr) appellentur*.

finditur) Voſſii optimus *funditur*; Lipſ. Vindobon. Pariſ. 1. 2. 3. Prag. Vatic. 3. *ſcinditur*; Havn. *findit*; Vatic. 1. Cibin. Zaluſc. Venet. Rehdiger. Gud. *finditur*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. reliquae cum Camertinis, Ald. Iunt. Vadianis, Olivarianis, Vineto, Schotto *ſcinditur*; Voſſius *funditur*; Gronovii et ſequentes *finditur*. TZSCHVCKE. Alii libri *finditur*;

verum optimus *funditur*, uti repoſuimus. Sic quoque alibi loquitur. De eadem re agens Salluſtius in fragmento apud Servium ad Aeneidos 3, [v. 400.] *Omnis Italia coacta in anguſtias funditur in duo promuntoria Brutium et Salentinum.* Sic legendum, non *inter duo promuntoria*, ut vulgo. Idem hic dicit Mela, qui paſſim Salluſtium imitatur. vossivs. Verbum *funditur* minus aptum in hoc nexu videtur, quippe quod latam diſperſionem in varias partes indicat. Sic 1, 5, 3. *Hic iam mare latius funditur.* Confuſio verborum *funditur* et *finditur* facillima eſt, et paſſim occurrit, veluti in Virgilio Aen. 6, 540. Tum parum ſibi conſtat Servii lectio, ubi in aliis libris eſt *ſcinditur*, quod habet ed. Burmanni, et reddidit cum Waſſio Curtius. Rectius inter *ſcinditur* et *finditur* fluctuari poteſt iudicium et in utramque partem deliberatio agitari, cum verba ſint non modo ſenſu ipſo adfinia, ſed et alibi commiſceantur, uti docuerunt Burmann. ad Ovid. epiſt. 12, 94 17, 139. idem et Heinſius ad Ovid. Metam. 2, 159. Zinzerling. in diatribe priori poſt promulſ. crit. p. 188. Drakenborch. ad Liv. 22, 1, 11. Heyne ad Tibull. 1, 7, 21. et 1, 10, 53. Tum noſter *findere* ſic adhibere ſolet, uti 1, 18. f. *mare — litus obvium findit*; 2, 6, 6. *pelagus — in duos ſinus promontorio finditur.* At habet etiam *ſcindere*, uti 1, 9, 2. *Nilus in ſeptem ora ſe ſcindens*, et in primis infra, ubi hunc locum reſpiciens dicit: *Frons eius in duo quidem ſe cornua, ſicut ſupra diximus, ſcindit.* Etſi igitur latius patet vis verbi *ſcindere*, verbis tamen adiectis ſatis regitur, et altero loco eius ſedes in hoc figitur. Accedit, quod addicunt hic libri etiam non pauci, qui infra ad unum omnes in illa voce conſpirant. Denique etiam Solinus c. 8. ſ. 2. qui noſtrum preſſius reddidit, habet: *in duo cornua ſcinditur.*

Siculum) Prag. omiſſo vocabulo *pelagus* dat *Scieulum*; idem poſt *leonium* et *alicui*; Ciaccon. *allubi*,

de qua variatione Burmann. ad Petronii Satyr. 45, 4. et infra ad 3, 6, 9. Vindob. Gud. Rehdiger. *cepit.*

§. 2. *aliae aliaeque)* Priorem vocem omittunt Vatic. 3. Vindob. Prag.

gentes) Voſſian. 5. addit *tenent*; Vadianus adpendit *habitant*, quod cum eius familia ſervarunt Olivarianae cum 24. Vinetus et Schottus, expulit iterum Voſſius, et ignorant codices editionesque ante Vadianum. TZSCHVCKE. Lectionem, quam dedimus, confirmant vetera exemplaria, in quibus deeſt τὸ *habitant.* VOSSIVS. Editiones addunt *habitat.* At Voſſ. 5. addit *tenent*, perinde atque meliores MSS. h. l. cap. 1. *quoad Satarchae et Taurici tenent.* Τὸ *habitant* ortum fuiſſe ex gloſſa τοῦ *tenent*, idque verbum ob vicinitatem literarum vocis *gentes* e contextu excidiſſe exiſtimabat Oudendorpius. A. GRONOVIVS. Nihil puto, excidit, immo facile, quod quis hic deſideret, ſuppleri poteſt ex ſequentium nexu, in quo *colunt*, pro quo hic maluit Voſſ. 5. infercire *tenent.* Maiori contra et iuſtiori deſiderio in quibusdam edd. exſulat *tenent* 1, 2, 6.

ſiniſtra parte) Ciaccon. (in quo et poſtea *Togatae Galliae*) Vatic. Lipſ. Cibin. Pariſ. 1. 3. Gud. Prag. Vindob. Rehdiger. Venet. Havn. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *ſiniſtram partem*; inde a Vadiano legitur in reliquis *ſiniſtra parte.* TZSCHVCKE. Aldus: *ſiniſtram partem.* Vide, an legendum ſit: *ad ſiniſtram partem*; nam ſequitur: *Ad dextram ſunt ſub Alpibus Ligures.* PINTIANVS. Equidem recte a Vadiano locum conſtitutum eſſe puto, in quo male ſedula manus adpoſuit *in*, cuius ſignum, lineola brevis, etiam alibi modo negligitur, modo obtruditur. Nempe verba *Togatam Galliam* hanc formam reſpuunt, et quod Cod. Ciaccon. ſcribit

Togatae Galliae, quo quidem ſtructura altera vindicatur, duriuscula tamen illa eſt in hac verborum ſerie et a ſumma narrationis remotior.

Carni) Vatic. 1. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Gud. Prag. Vindobon. forte Venet. Havn. *Cauni*; Rehdiger. *Caurni*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Cauni*: 6. 7. 8. 10. 12. reliquae *Carni*, uti iam Hermolaus Barbarus emendaverat, et ipſa res poſtulat. Sed et praeterea ſic habet Ciaccon. et ex meis Cibin. qui tamen poſt ſcribit *ytalici*.

Frentani) Cibin. *Fentani*; alii *Frentani*; Lipſ. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Ferentani*. Alii libri *Frentani*. TZSCHVCKE. Scribendum *Frentani*. Nam *Ferentani* a *Ferento* Sabinorum ſive Samnitum oppido. Sunt et *Ferentini*, *Feretinatesque*, illi Etruriae populi, *Ferentinates* vero Latii, ut in Plinio [3, 9. ſ. 5.] declaratum eſt. BARBARVS. *Ferentani* et *Frentani* et alibi, veluti in Livio 9, 16. in. Iulio Caeſ. de B. C. 1, 23. ſ. variantur, et Φεῤῥεντανοὶ reliquit in Appiano de B. Civ. 1, 39. Schweighaeuſerus, etſi Cluverius de Ital. ant. 2, 14. p. 755. mutatos volebat in Φρεντανοὶ, qua forma uti ſolet Strabo 5. p. m. 166. ſ. p. 241. et alibi cum Ptolemaeo 3, 1. Plinio 3, 6. ſ. 5. Sic et recepit Schweighaeuſerus in Polybio 2, 24, 12. ubi antea Φεῤῥεντάνων ferebatur, et tuentur in Caeſare de B. Civ. 1, 23. ſ. Voſſius et Oudendorpius. In utroque enim auctore cum Marrucinis aliisque populis coniunguntur, ut de Ferenti, Apuliae oppidi, vel Latii incolis intelligi nequeant. Eadem de cauſa in Cicerone pro Cluentio cap. 69. *Frentani* legendum cenſet Graevius, adprobante Garatonio. Sic cum Marrucinis iungit Silius 8, 519. et 15, 567. ubi metri leges hanc formam confirmant. Ipſorum regio apud Plinium 3, 16. ſ. 11. *Frentana regio* dicitur, et Φρεντανὴ apud Polyb. 3, 88. 3.

qui Μαῤῥουκίνην adiungit. *Ferentanos* tamen dedit ex plerisque libris Drakenb. apud Liv. 9, 16. in. ubi prolixa agitur de his populis eorumque ſcriptura virorum doctorum disputatio, in quibus certe I. Fr. Gronovius *Ferentanos* nullos agnoſcit. Nempe etiam quaeritur, an nomen duxerint ab amne *Frentone*, quod putat Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 534. aliique, et cupidius tuetur Cluverius in Italia ant. 4, 9. p. 1206. quod ſuſpicari liceat ex Plinio 3, 16. ſ. 11. mutata quippe tum una litera; an ab urbe *Ferento* Apuliae, quam Acro ad Horat. 3. od. 4, 16. prope Venuſiam locat, quae in d'Anville tabula vocatur *Forentum*, uti et in Horatii melioribus libris, ex quibus ſic recepit Mitſcherlichius, et Stephani Φορεντανὸν eſſe videtur. Apuliae urbem Φερέντην commemorat etiam Diodorus Sic. 19, 65. et ſic *Ferentani* leguntur apud Livium 9, 15. in. ubi urbis mentio adiicitur. At cum urbis nomen non huius ſolum, ſed et aliarum cognominum ſit *Ferentium* vel *Ferentinum*, *Ferentini* potius inde dicendi ſunt, qua forma etiam commemorantur, vel *Ferentinates*, uti docent loca ad Livium congeſta. Hic, quacunque tandem origine profectum eſt nomen, *Frentani* ex bonorum auctorum uſu de populo valet. Et ſic *Frentani* occurrunt in Gudii inſcrr. ant. p. 141, 9. Cf. etiam Voſſius ad Iul. Caeſ. de B. C. 1, 23. extr.

Dauni) Lipſ. *Cauni* et in margine colore rubro *Clauni*, ut *cl* et *d* mutari ſolent; Havn. *Celauni*; Vatican. 3. Prag. *Calauni*; edd. 15. 20. *Daune*.

Apuli) Prag. *Appuli*; reliqui etiam Gronoviani *Apuli* cum plerisque editionibus; tantum 15. 17. 20. 24. 25. Olivarianae, etſi non omnes, *Appuli*. Prior ſcriptura praeferenda ex monumentis antiquis, quae dant *Apulia*. Vid. Gruter. inſcrr. p. 14, 12. 411, 1. et alibi, Reineſ. inſcrr. 2, 18. 3, 62. Gudii ant. inſcrr. p. 10, 8.

46, 10. Muſeum Veronenſe p. 113, 1. Marmora Piſaurenſ. n. 55. et alibi, in primis faſti triumphal. an. 431. Sic in tabula Peutinger. 5. C. Accedit, quod Horatius, iudice Oudendorpio ad Lucan. 2, 607. alias primam corripere non potuiſſet, uti facit 3, od. 4, 10. Quare et eam ſcripturam probant Manutius, Dausqueius, Cellarius in orthographiis, hic etiam in Geogr. ant. 2, 9, 543. Vinetus ad Flor. 1, 18. Drakenb. ad Liv. epit. 9. Garaton. ad Cicer. pro Cluentio c. 9. et alii. Nec discrepant auctores Graeci, Strabo 6. p. m. 197. ſ. 285. Ptolemaeus 2, 1. — Poſt Gud. *calebri.*

Sallentini) Lipſ. Gud. Prag. Vindob. et forte Pariſienſes, Venet. Havn. *Salentini;* Voſſ. 1. *Sallentani;* reliqui *Sallentini*, quod de Mediol. etiam notavit Abr. Gronovius. Edd. 1. (2?) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. et reliquae cum Reinoldianis *Salentini;* 30. vitioſe *Salantini.* Primus A. Gronovius in ed. 45. dedit *Sallentini*, cui acceſſerunt poſteriores editores. TZSCHVCKE. Hanc ſcripturam confirmat inſcriptio apud Gruterum p. 296. et 297. Livius 25, 1. *Sallentinorum ignobiles urbes.* A. GRONOVIVS. Eadem variatio et infra et alibi in libris notatur. Quodſi audias Grammaticos aliquos veteres, qui a *ſalo* nomen deducunt, veluti Feſtum in Gothofredi auctorr. L. L. p. 203. Varron. apud Probum in Virgilii eclog. 6, 31. *Salentini* ſcribendum ſit, et ſic ſcribunt Strabo 6. p. m. 194. ſ. 282. Sic et inſcriptio ſub Nerva apud Gruterum p. 199, 1. et tabula Peutinger. 6, B. et, ſi numis quibusdam fides habenda eſt, quam tamen dubiam faciunt disputata ab Eckhelio in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 145. ſuffragantur et hi, tantum Σαλαντινον. Ad alteram tamen ſcripturam antiquiora monumenta avocant, uti faſti Capitolini apud Gruter. p. 296. 297. tab. Peutinger. 6. B. Cf. Muratorii theſ. inſcrr. p. 566, 7. etſi ſimplex *l* p. 1078, 1.

Sallentiam etiam tuetur in Stephano literarum ordo, et in Eutropio 2, 17. ſ. 9. reddit Paeanius. Hinc etiam probant fere hodie viri docti, e quibus vid. Drakenb. ad Silium 8, 573. et ad Livii epit. 15. Oudendorp. ad Frontin, 2, 3, 21. et Heinſius et Burman. ad Virgil. Aen. 3, 400. Reliqui igitur receptam hodie ſcripturam, quae et antiquior videtur.

Ad dextram) Cibin. Gud. Lipſ. (etiam hi duo infra) *ad dexteram*, uti poſt variatur. Vinetus hinc exorditur cap. 33.

Apennino) Prag. Rehdiger. *appennino;* Gud. *appenino;* Vindobon. *apenino.* Edd. priſcae *appenino, appennino, apoenino*, quod et poſt pluribus adhaeſit. Sed vid. ſupra. Poſt Rehdiger. *lygures;* Gud. *bigures.*

Etruria) Ita ex Mediol. et Voſſ. 1. notat Abr. Gronovius, nec aliter mei, niſi forte cum edd. ſuis Pariſienſes, Havn. Venet. *Hetruria* habuerunt, uti ſcribunt edd. plurimae, etiam 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. aliaeque, et propagavit Voſſius ad 40. 41. 42. Inde rediit *Etruria*, ſcriptura magis probabili, quam tamen propoſuit ed. 13. et adhibent monumenta priſca, veluti publicum in Gruteri theſ. p. 296. ſaepius. Vid. Gorii inſcrr. ant. P. 2. n. 12. p. 18, 3. p. 60. et 369. P. 3. p. 11. Reineſii ſyntagm. inſcrr. ant. 6, 43. 104. 105. Gudii inſcrr. ant. p. 186, 8. et ſic ſaepe in Muratorii theſauro. Occurrit quidem paſſim cum adſpiratione, veluti in Gudii inſcrr. p. 134. n. 5. Reineſii ſyntagm. claſſ. 3. n. 74. (ſub Tiberio Claudio) ſed rariora ſunt huius formae exempla, forte vitiata, aut ſecutae mutationis documenta. Quare etiam viri docti adſpirationem reiicere et damnare ſolent. Vid. quos commemorat Drakenb. ad Liv. 1, 2, 3. inque iis Pierium ad Virgil. Georg. 2, 533. Poſt edd. 15. 20. 23. vitioſe *Volci.*

Campania) Lipſ. Vindob. Prag. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. omninoque omnes ad Voſſium *Campani.* Hic repoſuit *Campania,* quod comprobant reliqui mei codices. Nempe offenderat regionis in mediis populis commemoratio. At ita et proximo capite §. 12. dixerat noſter *Pyraei,* et *Liburni* et *Iſtria,* ubi etiam codices multi *Iſtri.*

Bruttii) Mediolan. Voſſ. 3. Gud. *Brutti;* Vatic. Cibin. *bruti;* Vindob. Prag. *brucii;* Lipſ. Rehdiger. et ſic forte Pariſienſes, Venet. Havn. *Brutii* cum editionibus etiam Reinoldianis. A. Gronovius in edd. 44. 45. dedit *Bruttii,* quod poſtea manſit. Cf. infra ad 2, 7, 14. Videtur tamen ita iam ſcripſiſſe Vinetus. Rectius quidem, ſi fidem ſequaris priſcorum monumentorum. Vid. Gruter. p. 199, 1. in primis p. 296. Reineſ. 6, 12. Murator. p. 618, 4. 1078, 3. Accedunt Graeci, qui, etſi in vocali antepenultimae discrepant, conſonam tamen illam geminare ſolent. Sic Βρουττία et Βρούττιοι Stephanus, ubi literarum ordo id tuetur, etſi Βρούτιοι editur in Ptolemaeo 2, 1. Sic, quod Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 625. ex Appiano de B. Hannib. (cap. 44. 49. 54.) Βρούτιοι adfert, ſuffragantibus codicibus transiit in Βρούττιοι, de quo cf. Schweighaeuſer. Vol. 3. p. 379 ſq. ubi etiam Βρέττιοι huc refert, quod damnaverat H. Stephanus. Ita enim hi populi paſſim in auctoribus Graecis et in numis multis adpellantur, de quibus vid. Raſche in Lex. num. T. 1. P. 1. p. 1609 ſqq. et Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 166 ſq. Et ſic Strabo Βρέττιοι habet et Βρεττία prima adpellatione, ex qua deinde a Latinis prodiit *Bruttium.* Cf. lib. 6, p. m. 176. ſ. 255. et alibi. Nam quod lib. 5. p. m. 146. ſ. 211. Βρέτιοι legitur etiamnunc, id ad uſitatam formam revocant ex codicibus meis Pariſ. et Moſcov. Ita vero Βρεττία et Βρέττιοι in Polybio paſſim, quae ex variata auctorum ſcriptura ſeparatim commemorat Ste-

phanus. *Brittii* occurrit in inſcriptione apud Gualtherum (in theſ. Sicil.) Vol. 5. p. 874. et 934. Gruter. p. 1094, 3. Diſerte etiam duplici *t* ſcribendum eſſe hoc nomen monet Euſtathius ad Dionyſ. v. 362. Quare etiam *Bruttii* probatur a viris doctis, e quibus vide Manutium, Dausqueium et Cellarium in orthographiis, Heinſium et Drakenb. ad Sil. Ital. 6, 15. hunc etiam ad Livii epit. lib. 12. Cortium ad Salluſt. Catil. c. 42. Oudendorp. ad Frontin. 2, 3, 21. — fruſtra renitente Cluverio in Ital. ant. 4, 15. p. 1283. ex *Britanniae* ſcriptura, quae in utraque lingua uſu ſuo invaluit.

a mari) Abeſt in Pariſ. 1. 2. Vatic. 3. Prag. vitioſe, ut ſequentia docent. Poſt Lipſ. *patavum;* Vindobon. *pantavium;* idem et Prag. Rehdiger. *Anthenoris;* Cibin. *bonia;* Vindob. Rehdiger. praecedens *et* omiſerunt.

Capua a Tuſcis) Vindobon. *Capuam;* Havn. Pariſ. 2. *Capua Etruſcia;* Vatic. 3. Prag. *Capua Etruſca.* Verba *et Roma* deſunt in Vindob. τὸ *et* in Pariſ. 1. et *Romam* habet Rehdiger.

a paſtoribus) Τὸ *a* ignorant Cibin. quinque MSS. A. Gronovii, ex meis Vatic. 1. Cibin. Gud. Rehdiger. TZSCHVCKE. Praepoſitio *a* redundat, eaque abeſt a quinque MSS. Vide Oudendorpium ad 1, 11. f. A. GRONOVIVS. Adde, quae ibi notavi. Durius hic abeſſe putem, vel ad remotum nimis *a* referri, cum ſic melius Noſter diſtinguat. Tum verba *a Tuſcis,* quae a voce *condita* reguntur, aperte docent *paſtoribus* ablativum eſſe; at quae ad 1, 11. diſputantur, de dativo, Graeca forma, unice valere, quae quidem ratio ſi huc accommodetur, ſtructuram diſiiciat. Occurrit quidem infra 3, 6, 2. *Erythia, quam Geryone habitatam accepimus.* Sed ibi legendum potius videtur *Geryonae.* Poſt

pro *dicatur* Vindob. *ditatur*, et Rehdiger. *alter orbis* pro *alterum opus*.

§. 3. *At in oris)* Vatic. 3. Venet. *At altinois;* Pariſ. 2. *Altines;* Prag. *alti nominis;* Cibin. *atinoriis;* Gud. *at moriis;* Vindob. *moris.*

Tergeſte) Sic omnes libri. Cluverius tamen in Ital. ant. 1, 20. p. 198. mutatum velit in *Tergeſto*, ut in ſuperiori capite bis legerat. Sed et Strabo hoc nomen ſic variat. Vid. ad 2, 3. f. Hic propter conſtantem librorum conſenſum, cum proba ſit haec forma et in aliis Mela ita verſetur, per intervalla maxime, nihil mutem.

interfluit) Vindob. *interfuit;* Cibin. *tymaius;* Prag. *Timanus;* Rehdiger. diſtinguit: *interfluit. Timavus;* poſt Vindob. *in hoſtio.*

Natiſo) Cibin. Lipſ. *atiſſo;* Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. Gud. Vindobon. *atiſo;* Pariſ. 3. Prag. *a Tiſo;* Havn. Rehdig. *Athiſo.* Edd. 1. 2. 9. *atiſo.* Alii libri *Natiſo.* Tò *n* omiſſum latere videtur in praecedente voce *deinde* ex ſcripturae compendio *deīn.* A. Gronovius etiam in ed. 44. dedit *dein Natiſo.*

Aquileiam) Voſſius ex veteribus libris, ex tribus MSS. A. Gronovius adferunt *Aquilegiam*, quibus Pariſ. 1. 2. Lipſ. Gud. Prag. Vindobon. et edd. 1. 2. accedunt. Rehdiger. *aquilema;* ed. 23. *Aquileam;* in aliis *Aquileiam.* Voſſius *Aquilegiam* priſcum nomen urbis fuiſſe autumat, ductum a fontium et rivorum copia. Quod etſi verum eſſe poteſt, tamen, ut nec Melam eiusque librarios in animo habuiſſe credibile eſt, ita *Aquileia* ab aliis exprimitur. Et ſic apud Gruter. p. 433, 8. *Aquileia colonia* legitur in triumvirum, qui deduxit, L. Manilium. *Aquileienſis* eſt in inſcr. quam dedit

Martin in libro la religion des Gaulois T. 1. p. 379. Adfertur etiam numus Attilae regis, in quo integre ſcribitur *Aquileia*. Vid. Raſche Lex. num. T. 1. P. 1. p. 1000. *Aquileia* etiam eſt in tab. Peutinger. 4. A. Conſentiunt auctores, ex quibus Graeci huc maxime valent. Ita Strabo 4. f. et 5. p. m. 148. ſ. 214. Stephanus h. v. Ἀκυλήϊα. Ptolemaeus 3, 1. Ἀκουλήϊα forte Ἀκυλήϊα, uti ſcribit idem in Europae tabula 6. Secundum Euſtathium ad Dionyſ. v. 378. dicta eſt Ἀκυλήϊα et Ἀκυλία τετρασυλλάβως, quot ſyllabas conficit apud Sil. Ital. 8, 604. Avien. v. 528. et alios. Immo Cluverius in Ital. ant. 1, 20. p. 179. *Aquilegia* barbaram formam exiſtimat.

Altinum) Vindob. *altinium;* Prag. *altitonum.*

§. 4. *Superna)* Voſſiani libri veteres, Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. Vindob. ut edd. 1. 2. 9. *ſuper ita;* Ciaccon. *ſuper ora;* Lipſ. edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. aliaeque ad Voſſium *ſuperiora*, et cum iis Vatic. Venet. Havn. ex ſilentio. Voſſius dedit *ſuperna*, quod ceterae retinuerunt, et cum ed. Voſſ. habuiſſe videntur Pariſienſes, et ex alio codice adfert Ciacconius. TZSCHUCKE. Veteres libri *ſuper ita*, non *ſuperiora*. Scribe *ſuperna*. Padus in ſuperna Italiae parte exoneratur. Notum vero, partem ſupernam dici mari Adriatico et Ionio vicinam, infernam vero Tyrrheno. Hinc ſupernates et infernates. VOSSIUS. Verba *ſupernas* et *infernas* hoc ſenſu, quo hic vult Voſſius, non occurrunt; at arbores, ligna ſic, ut prius ad ſuperi, poſterius ad inferi maris loca, in quibus creverunt, ſpectet. Cf. Plin. 16, 76. ſ. 39. Vitruv. 2, 10. unde Cluverius in Ital. ant. 1, 6. f. pag. 45. conligit, Italiae populos diſtinctos fuiſſe Apennino in *Supernates* et *Infernates*, quamquam diſerte ſic nusquam occurrit. Ineſt tamen aliquid, quod dubitationem moveat. Licet enim *Altinum*

ad ſuperna litora referri non poſſe, ſed ad interiora potius concedam, nulla tamen hic eſt obpoſitio ad inferum mare, quae illud verbum protulerit, ſed eodem, quo ſolet modo, curſum perſequitur, eamque progreſſionem particulis conſuetis denotat. Excidiſſe igitur potius vel depravatum loci nomen in verbo *ita* vel *ora* latere videatur, cum ſic inſerere amet Noſter et in curſu ſuo quaſi legere. Tum vero optime conveniat *Atria*, ſ. *Adria*, quam ultra ſ. ſuper Altinum ponit Ptolemaeus 3, 1. a quo non diſſentit Strabo 5. p. m. 148. 214. et prope Padum Plin. 3, 20. ſ. 16. Nempe diverſa haec a Piceni urbe. Neque tamen, cum dubium hoc ſit et fallax, Voſſii lectionem retinere dubitavi, cum rarius verbum a notiori repulſum eſſe videatur. Ceterum hinc cap. 34. incipit Vinetus. Poſt pro *late* Cibin. *lape*, edd. 1. 9. *latae*.

Veſuli) Vatic. 1. Cibin. Vindob. Venet. Rehdig. varr. in ed. 27. *Veſuvii;* Lipſ. *veſumii;* Gud. *veſumi;* in aliis, alias deterioribus, recte *veſuli*, uti in edd. etiam primis; tantum 1. *vexuli*. Antea Cibin. *ab unis* pro *ab imis*.

e fontibus) Vindob. *ſe fontibus;* Voſſ. 1. Mediolan. tres I. Gronovii, in quibus Gud. tum Cibin. Pariſ. 2. Lipſ. Vatic. 3. Venet. Havn. Prag. Rehdiger. *e fontibus;* τὸ *e* omittunt Vatic. 1. Pariſ. 1. 3. ſine nota relicti et edd. omnes cum Reinoldianis ad Abr. Gronovium usque, qui in ed. 44. primum adiecit adſentientibus ceteris. Et quidem rectius adeſt, cum non fontibus ſe conligat, ſed ex pluribus fontibus emiſſus.

exilis) Lipſ. Gud. *ex illis;* Vindob. omiſit; poſt pro *ac* Vatic. *atque;* tum Prag. *atque alter ut;* Rehdiger. *atque aliter ut*.

ut ſe —) Venet. *ut per ſeptem — ſe effundat;* Cibin. *ad extremum;* Prag. cum Pariſ. 2. omiſit; Cibin. *oſtio;* Vindob. et quaedam edd. *hoſtia,* ut alibi.

de eis) Rehdiger: *unde de eis.* Sic Prag. Voſſ. 1. Mediolan. Lipſ. Vatic. Cibin. et alii *de eis;* Vindobon. Gud. edd. 1. 6. 7. 8. 9. 10. 15. 17. 20. 23. *de his;* 3. 4. 5. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. et reliquae ad Reinoldium et ed. 42. *de iis;* inde ab edd. 44. 45. prodiit *de eis.* Ad ſenſum nihil valet, magis ad plurium MSS. auctoritatem. Ceterum Cluverius in Ital. ant. 1, 21. p. 205. rectius forte legi poſſe putat: *Vnum de iis magnum Paduſam adpellant.*

citus) Prag. *ſitus;* poſt Vindob. *emiſſit* et *nudam;* Cibin. *alitum ſervet.*

Iſtriae) MSS. hic et poſt cum et ſine adſpiratione, et quidam ex more *y* pro *i*, de quibus in ſuperioris cap. §. 12. dictum eſt. Vindob. *excipiet.*

Hac re) Gud. *ac re,* ex qua variatione acrior disputatio nata eſt 3, 3, 4. Poſt Cibin. Lipſ. et aliquot MSS. A. Gronovii *utrique;* Gud. *utrumque.* TZSCHVCKE. Oudendorpius ex aliquot MSS. legit *utrique* i. e. ambo, ut cap. praeced. *utraque maria,* et mox, *utraque cornua et flumina utraque.* A. GRONOVIVS. Non opus eſſe puto mutatione lectionis receptae. Evanuit, ut ſaepe, linea, qua τὸ *m* ſignatur. Pro *eunt* Vindob. *eant.*

§. 5. *Anconam)* Prag. *Anchonam;* reliqui libri *Anconam.* TZSCHVCKE. Legendum *Anconem,* non *Anconam* ex Geographis omnibus et poetis. Lucanus [2, 402.] *Illinc Dalmaticis obnoxia fluctibus Ancon,* et Silius [8, 436.] *Stat fucare colus, nec Sidone vilior Ancon.* PINTIANVS. Adſentitur in terminatione Schottus.

Ita quidem auctores Graeci et, qui eorum formas reddere amant, poetae, etſi urgente metro id hic factum eſſe contendit Rezzonici in disquiſ. Plin. T. 2. p. 6. ubi et alteram formam, *Ancona*, tuetur, quippe quam uſurpent Livius 41, 1. ſ. 5. in. et alii. Sic nempe etiam Plinius 3, 18. ſ. 13. et alibi, Iulius Caeſar. de B. Civ. 1, 11. ubi tamen, ſi per codices liceret, praetulerit Graecam terminationem Oudendorpius, Cicero ad diverſ. 16, 12, 3. Vitruvius 2, 9. Occurrit etiam haec forma in inſcrr. apud Gruter. p. 301. et 459, 9. Poſteriores promiſcue etiam dant, *Anconam* Antoninus in itiner. p. 101. et alibi, Geographus Ravennas 2, 17. et poſt, *Ancone* tab. Peutinger. 4. B. Poetae praeferunt *Ancon*, *Ancona*, falſoque Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 264. certe ſine graviori auctoritate, ex Catullo 36, 14. profert *Anconam*. Ita vero plura nomina variant, veluti *Derton*, *Hermion*, *Dodon*, *Gyrton*, *Narbon*, *Antron*, *Brauron*, de quibus vid. Euſtath. ad Il. 2, 560. et 738. Idem valet in aliis formis, veluti *Bargylos*, *Cromnos*, *Troezen*, de quibus ſuo loco. Plurima congeſſit Heuſinger. ad Vechneri Hellenol. p. 28 ſq. *Anconam* igitur hic retineri poteſt.

transitur Ravenna) Vindob. *ravennam;* alii cum editionibus primis *Ravenna*, quod et poſteriori aetate locum obtinuit. Nec aliter in prima ed. Vadianus, et hinc ed. 18. at idem poſt, ab ed. 22. dedit *Ravennam*, quod et exſtat in 15. 17. 20. a quibus hic discrepat 23. quae habet *Ravenna*. Sola 14. *per Ravennam*. TZSCHUCKE. Verba tum converſa, tum etiam depravata. Caſtigo: *a Pado transito ad Anconam Ravenna, Ariminum* etc. locutione honeſta et a doctiſſimis etiam non faſtidita, ut Cornelio Tacito [? at ſimilia paſſim.] *regnata civitas*, et ipſi Melae in Hiſpania [2, 6, 6.] *et, quo magis penetratur, anguſtior*, et Caeſari in commentariis [de B. G. 3, 25.] *circuitis caſtris*,

[3, 7. in.] *inita hieme*, et Ammiano Marcellino [31, 2.] *Tanai tranſito*, lib. 31. et plura huiusmodi. Legendum praeterea *Anconem* — [vid. antea] PINTIANVS. V. C. *tranſitur Ravenna.* Livius lib. 21. fol. 122. [c. 43, 4.] *a tergo Alpes magnae vix integris nobis et vigentibus tranſitae.* Sed forte dictio *tranſitur* redundat, ut legendum ſit *a Pado ad Anconam Ravenna*, locutione a Mela et Plinio frequenter uſurpata. CIACCONIVS. Lege *ad Anconem tranſitor, Ravenna Ariminem.* Vel *tranſitur* ferri poteſt. SCHOTTVS. Nihil cauſae vel ex ſenſu, vel ex libris ſubiicitur, cur vulgata lectio durius etiam immutetur. Solet ſic Mela paſſivis uti, v. c. 3, 7. in. *curſus inflectitur;* 1, 13, 3. *quo magis ſubitur;* 2, 6, 6. *quo magis penetratur.* Poſt Rehdiger. *arymi-num;* idem *pyſaurum;* Cibin. *piſeurum.*

Faneſtris) Vatic. 1. Cibin. Gud. Rehdiger, Pariſ. 1. 2. 3. Vindobon. *feneſtris;* Vatic. 3. *phaneſtis;* Prag. *phaneſleis.* Edd. 1. 2. 9. *Feneſtris;* in aliis MSS. et edd. *Faneſtris. Phaneſtris* (ſic) *colonia* ex h. l. adfert Boccatius de fluminibus ſ. v. Metaurus. TZSCHVCKE. Legendum puto non *Faneſtris colonia*, ſed *fanum Fortunae*, ſic eam Ptolemaeo, [3, 1.] ſic Strabone, [5. p. m. 157. ſ. 227.] ſic Plinio, [3, 19. ſ. 14.] ſic omnibus nominantibus. Stephanus [ſ. v. Φάναι] *Fanam* vocat, ſi, quod vereor, menda non ſit in exemplari. Alioquin a *Fano Fanenſis* poſſeſſivum magis ex analogia, quam *Faneſtris*, fieret. Animadvertendum autem diligenter, *Senogalliam* urbem, quae non multo poſt librariorum culpa reddita eſt, poſt haec verba *Fanum Fortunae* locandam eſſe ex Strabone, Ptolemaeo, Plinio. [cc. ll.] Nam Mela *Aeſin* fluvium inter *Fanum* et *Anconem* ſtatuit. Porro Strabo [c. l.] eundem *Aeſin* fluere ait inter Senegalliam et Anconem; ergo inter *Fanum* et *Aeſin* eſt *Senegallia.* PINTIANVS. Nihil mutandum ipſe Pintianus monuit extremo lib. 3. quod eſt hominis

vere humanitate exculti. SCHOTTVS. Certe ſe in medium relinquere ait. *Fanum* quidem *Fortunae* a plerisque hic producitur; ſed nec *Faneſtris colonia* reiici debet, quippe quam non ſolum Vitruvius 5, 1. et 2, 9. f. commemorat, ſed et inſcriptiones tuentur. Vid. Gruter. p. 433, 1. 445, 8. Gudius p. 49, 3. 142, 10. Donius p. 323, 33. Dubia tamen auctoritate ex numis profert Raſche in Lex. num. Tom. 2. P. 1. p. 902. Cf. Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 96. Quod Pintianus addendum putat *Senegallia*, addiditque vere Schottus, etſi, quod adparet ex Strabone 5. p. m. 157. ſ. 227. apto factum eſt ſitu, ſine codicibus tamen audacius paullo admiſſum videtur. Hac enim lege data acceptaque, quam multa ſint addenda? Nemo etiam, quod ſciam, probavit, praeter Cluverium in Ital. ant. 2, 5. p. 609. Priorem vero emendationem relicta vulgari lectione retractavit poſt ipſe Pintianus ad 3, 10. f.

Metaurus) Prag. Rehdiger. Vindob. *methaurus;* vitioſius literis tranſpoſitis ed. 28. *Meaturus.* Poſt Cibin. Vindob. *eſis;* Gud. Rehdiger. *meſis.* Edd. 1. 2. 9. *heſis;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *Eſis;* Vinetus, Schottus, alii poſt *Aeſis.* TZSCHVCKE. Strabo [5. p. m. 250. ſ. 217. et alibi] cum *ae* diphthongo *Aeſis.* Ptolemaeo [3, 1.] *Aſia* nominatur, ſi codex, quod dubito, ſincerus eſt. Praeterea cum duo ſint fluvii, melius legetur *flumina*, ſive *fluvii*, quam *flumen*. PINTIANVS. Legendum *Aeſis* cum diphthongo, Strabo fol. 99. Ptolemaeus et Dionyſius. [?] CIACCONIVS. De ſimili corruptione, quam hic oſtendunt libri, vid. Weſſeling. ad Antonin. itiner. p. 316. *Aeſis* recte habet, ſuffragantibus etiam inſcriptionibus, quae *Aeſin* coloniam, fluvio cognominem, commemorant. Vid. Reineſ. claſſ. 6, 22. Donius p. 10, 34. 155, 1, Atque ita volebat etiam Cluverius in Italia antiqua 2, 5.

p. 612. Idem vero etiam cum Pintiano emendabat 2, 5. p. 609. *flumina*, eadem inductus cauſa. At ſic non ſemel noſter in ſimili nexu, veluti 2, 7, 8. *promontorium Geraeſton et Caphareu;* 2, 2, 9. *urbs Acanthos et Echymnia;* 2, 3, 9. *nomen dedit urbs in litore ſita, huic Cypariſſae, illi Aſine.* Sic poſt §. 10. ubi plura, etſi diverſa ſequuntur, *notior aliquanto nomine Calydon et Evenos.* Saepius tamen, quod non diffiteor, in ſimili nexu *urbes, montes, flumina,* uti 2, 3, 5. *amnes* 2, 3. f. maxime nominibus propriis praemiſſis, ubi quidem aliter fieri non poteſt. Denique quod N. Heinſius ad Sil. Ital. 7, 486. ait, codices Melae habere *Metaurus*, quam formam ibi ex Stephano et paucis aliis tueri conatur, repetitque Ruperti, equidem in nullo inveni, etſi ita paſſim legi lubenter largior, forma tamen poſteriori aetate magis frequentata.

Exin illa — duorum) Diſcrepant et hic libri. Meliores Voſſii, Lipſ. Gud. Rehdiger. Vindob. Pariſ. 1. 2. 3. cum edd. 1. 2. 9. *et in illa in anguſto;* Prag. *et in illa anguſtum;* Vatic. 3. *et illa in anguſtum;* Cibin. forte Venet. Havn. edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. reliquae ad Voſſium *et illa in anguſto;* hic dedit *exin illa in anguſto*, quod poſt ſtetit. Tum poſt *anguſto* libri et ſcripti et editi omnes *illorum* interponunt, tantum 30. 32. *anguſtorum duorum*, cum cognata 37. priorem lectionem oſtendat. Vinetus omiſit *illorum*, poſt Voſſius cum reliquis. Hic etiam tacite adfirmat τὸ *illorum* a ſuis libris abeſſe. TZSCHVCKE. Lego longe aliter: *At illa in anguſto illo Cumeri promontorii e diverſo coeuntis inflexi cubiti* etc. Neque enim Strabo Pliniusve, qui de Anconis ſitu diſſerunt, duo illi promontoria attribuunt; ſed unum tantum, quod Plinius [3, 18. ſ. 13.] *Cumerum* nominat, forte a coeundo dictum. PINTIANVS. Promontorium, in quo ſedet urbs Anco, in Plinio appellatur *Cumerum;* ſic enim habent vulgati codices. Ceterum apographum Toletanum, non

Cumero habet, ſed *Cunero*, ut putem neutro modo legendum eſſe, ſed *Cuneo*. Nam Hiſpaniae ora in occidentem vergens promontorium habet nomine *Cuneus* a figura dictum, ut poſtea conſtabit. IDEM. Forte leg. *in angulo illorum duorum promontoriorum.* In promontorio, quod portum includit, ſitam eſſe Anconam, Strabo [5. p. m. 166. ſ. 241.] auctor eſt. Forte ita claudebatur portus duobus promontoriis, ut apud Teium Geraeſticum portum claudi narrat Livius lib. 37. [c. 28, 6.] *Promontoriis coeuntibus inter ſe ita clauditur portus, ut vix duae ſimul inde naves poſſint exire.* Habitabatur vero Ancona duobus promontoriis ex diverſo coeuntibus et urbis gremio portum accipiebat. CIACCONIVS. Repone: *At illa in angulo duorum promontoriorum ex diverſo coeuntium.* SCHOTTVS. In melioribus libris ita hic locus ſcribitur: *Et illa in anguſto duorum promontoriorum.* Legendum: *Exin illa in anguſto duorum promontoriorum ex diverſo coeuntium inflexu, cubiti imagine ſedens, et ideo a Graecis dicta Ancon.* Senae vel Senogalliae, quam et hic et infra temere obtruſerunt, nullus apud Pomponium locus. Inflexum vocat ſinum, in quo ſedet Ancona. Sic quoque infra loquitur. Aliter hunc locum corrigit Cluverius, [in Ital. ant. 1, 22. p. 221. et alibi] inſignis Geographus, verum et in hoc, et in aliis veterum locis eruendis et interpretandis minus felix. VOSSIVS. Cluverius c. l. pro *et illa* emendat: *hinc illa*, quod ſenſu parum, aut nihil diſcrepat a lectione Voſſiana, tantum quod haec propius codices ſequitur, quare et recepta ſtetit. Quae praeterea in hoc loco immutavit Cluverius, dabo infra. Priorem Pintiani lectionem *Cumeri promontorio* refutavit Cluverius in Ital. ant. 2, 11. p. 729. quia illud longius a reliquo litore in mare verſus ſeptentrionem excurrat, h. *il monte Guaſco.* Verba *duorum promontoriorum* (a quibus recte expulſum eſt *illorum*) offendere primo intuitu poſſunt, cum praeter Plinium Strabo etiam 5. p. m. 166. ſ. 241.

ἄκραν tantum in Anconae ſitu commemoret, nec inepte Pintianus Plinium in ſubſidium vocaſſe videtur. Poteſt etiam huc arceſſi locus Procopii de B. Goth. 2, 13. ubi πέτρα ἐγγώνιος vocatur et ἀγκῶνι ἐμφερὴς, unde adpellatio. Sed longius procedit et ultra librorum veſtigia eius emendatio, quae ſequentium etiam mutationem traxit. Quare admitti recte non poteſt, ſed ad acutas viri ſagacis coniecturas ablegari debet. Immo ex Strabone adparet, promontorium illud τῇ πρὸς τὰς ἄρκτους ἐπιστροφῇ portum effeciſſe, cuius alteram partem paullum ex inflexu prominentem ad portumque includendum neceſſariam, alterum promontorium, cuius ſpeciem referebat, noſter vocavit. Ex anguſto igitur promontoriorum horum ad flexum illum formata tamquam inflexus cubitus adſurgebat Ancona. *Inflexi* enim potius retulerim ad τὸ *cubiti*, quam hac voce nudatum in *inflexu* cum Voſſio mutaverim, de quo deinceps.

coeuntium) Lipſ. Vindob. *coheuntium*. Edd. 30. 32. *coeunte*. Poſt Prag. *inflexique;* Voſſius et edd. 40. 41. 42. *inflexu*, quod habet margo Voſſ. 1. ſed idem in contextu, ut alii, *inflexi*. Tum Cibin. *ymaginem;* Vindobon. *in magine;* Gud. *magne ſedes*. Cluverius emendabat in Ital. ant. 2, 5. p. 609. *coeuntium ſinu inflexi cubiti* — At *ſinu* ſine cauſa infercitur, et *inflexi* cum omnibus libris antiquis aptius ad *cubiti* refertur, unde ſitus comparatio enata eſt.

et ideo) Voſſ. 1. Chiſ. *ac ideo*, ſed alii libri veteres *et ideo*, ut edd. ante Vadianum, qui moleſtiori etiam ſono et praeter morem Latinum, de quo ad 2, 3, 10. 2, 4, 6. dedit *ac ideo* cum reliquis etiam Reinoldianis *ac ideo*. A. Gronovius revocavit in ed. 45. *et ideo*, atque ita Kappius et ſequentes. Vinetus tamen iam *et ideo* ſcripſiſſe videtur. Tum ex more codices quidam, veluti Rehdiger. Vindob. forte etiam Vatic. *grais;* Gud.

et grais; Lipſ. *agris;* edd. vetuſtae, etiam Ald. Iunt. *Grais*, praeter 9. in qua *Graiis.* Quod Voſſius in nota ſuperiori ſcribit *Graecis* exagitavit I. Gronovius in epiſt. de Voſſii append. p. 65. Poſt vitioſe 6. 7. 8. *picta.*

Ancon) Pariſ. 1. 2. Vindobon. Prag. *anchona;* Cibin. Lipſ. Gud. Rehdiger. forte etiam Vatic. Venet. Havn. *Ancona*, uti edd. omnes ad Schottum, qui dedit *Ancon*, uti voluerat Ciacconius; recte. Nam Graecam formam hic diſerte Mela notat cum antea Latinam adtulerit.

§. 6. *Haec enim)* Prag. ut ed. 11. *Hac enim;* reliqui libri et edd. ante Vadianum: *Haec enim.* Dedit ille *Hanc enim*, eumque reddiderunt 21. 24. 28. et praeter cognatas Olivarianae, Vinetus, Schottus. *Haec*, quod habent ceteri libri, revocatum eſt a Voſſio. Pintianus redundare putat *enim*, cui auſcultaverunt Voſſius et Gronovii in edd. 40. 41. 42. At redditum eſt ab Reinoldio et edd. aliis poſt 42. Poteſt abeſſe, ſed cum libri agnoſcant, reſpexit noſter praecedens vocabulum *terminus*. Vinetus hinc cap. 35. exorditur. Poſt MSS. quidam A. Gronovii, ex meis Venet. Cibin. Rehdiger. *progreſſos;* Prag. *progreſſus;* reliqui cum edd. *praegreſſos*, quod praeſtat; tantum 19. *praetergreſſos*, uti etiam emendat Heniſchius (ed. 34.) in erratis ad calcem propoſitis, et Cluver. in Ital. ant. 2, 5. p. 609. At *prae* ſaepe pro *praeter* in compoſitione dicitur, uti *praevehi* et ſimilia. Vid. ad 2, 2, 8. ubi etiam de utriusque commutatione in libris. Quam autem ſaepe *prae* et *pro* miſceantur, notiſſimum eſt. Vid. de hoc ipſo verbo Drakenb. ad Liv. 9, 10, 7. Poſt, uti ſolet, Rehdiger. *pyceni.*

in quibus) Scribo *in quo*, ſcilicet *Piceno.* Sic enim vocatur regio Picentium Plinio in libro 3. [18. ſ. 13.] PINTIANVS. Pintianus legendum putat *in quo*

ſc. Piceno. Sed non advertit, praeceſſiſſe *litora Piceni: in quibus* ſc. litoribus. CIACCONIVS.

Numana) Vatic. Cibin. Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Rehdiger. Prag. Vindob. Venet. Havn. *humana*, et ſic edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. (in cuius margine antiqua manus correxerat *Numana*) 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. Vadianus recte poſuit *Numana*, et ſic 18. 23. (Iunt.) 24. omninoque cum Vadianis, Olivarianis editionibus aliae omnes. Memoratur ita apud Plin. 3, 18. ſ. 13. Ptolemaeum 3, 1. Antonin. in itiner. p. 312. Geogr. Ravenn. 4, 31. 5, 1. in tab. Peutinger. 4. C. et cum *Potentia* iungitur. Sic *municip. Numanat.* legitur in Grutero p. 446. n. 1. Gudio p. 27, 8. Vnde vitium irrepſerit, docet Weſſeling. ad Antonin. c. l. Nempe nomine *Humana* medio aevo dicta eſt. Pro *Potentia* Prag. *potencia;* ed. 13. *pontentia.*

Cluana) Voſſius ex ſuis adfert *Cluerna*, Ciacconius *Clierna* et *Cliena*. Ex meis Lipſ. Vindob. *dierna;* Vaticani, Pariſienſes, Gud. Prag. Havn. *clierna;* Venet. Rehdiger. *clyerna;* Cibin. *cliena*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Clierna;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Cliterna;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Claterna;* Voſſius cum ceteris *Cluana*. TZSCHVCKE. Scribendum *Cliterna*, *Cupra* ex Plinio [3, 16. ſ. 11.] ceterisque. BARBARVS. Pro *Cluerna*, uti erat in manuſcriptis, repoſui *Cluanam*, quod etiam Cluverius [c. l. et 2, 11. p. 733.] vidit. VOSSIVS. Nulla hic *Clierna* aut *Dierna*, nec ſuperiorum lectiones, *Cliterna* et *Claterna* propter ſequentia ipſumque ſitum admitti poſſunt. Nempe *Claterna* Galliae Cisalpinae fuit oppidum longe hinc diſſitum, *Cliterna* ſ. potius *Cliternia*, ut infra, Daunorum, ubi vid. notata. Tantum igitur aberrare Mela non potuit. At *Cluanam* in eodem recenſu tuetur Plinius 3, 18. ſ. 13.

ſolus quidem, cum alii minime adtigerint. Poſſis ex *Cliena* codicum extundere *Tinna*, quam urbem prope cognominem fluvium in hoc ſitu commemorat Geogr. Ravenn. 4, 31. 5, 1. et tab. Peutinger. 5. A. ex ed. Scheybii, cum antea legeretur ibi *Tuma*, quod ſic mutandum iudicaverat antea Cluverius in Ital. ant. 2, 11. p. 732. Apud veteres fluvius tantum occurrit, etſi variato nomine, *Tinia*, *Teneas*, de quo Drakenb. et Ruperti ad Sil. Ital. 8, 452. et in primis Rezzonici in disquiſit. Plinian. T. 2. p. 23. Tabula in mare educit prope Firmum, alii cum Tiberi miſcent. Tum vero haec mutatio facta eſt *t*, *d* et *cl*.

Cupra) Cibin. Vatic. Prag. Rehdiger. Venet. Havn. *cypra*; Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Gud. *cipra*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Cypra*; reliquae, monente Hermolao, *Cupra*. Nempe *u* et *y* ſic ſolent paſſim commutari, uti *Boryſthenes*, *Illuricum*, *Suria*. Cf. Corte ad Salluſt. Catil. 5, 6. Sic, *Cupra* ſcribunt Silius Ital. 8, 432. Plin. 3, 18. ſ. 13. Ptolem. 3, 1. Geogr. Ravenn. 5, 1. — per *y* Strabo 5. p. m. 166. ſ. 241. Sed et ſic veteres Graeci Ἄστυρες, Λάρυμνα, et alia. Tum *Cupra* tuentur etiam inſcriptiones apud Gruter. p. 108, 7. Gudium p. 184, 10. p. 136, 2. Donium p. 177, 63. Poſt Rehdiger. *firmium*. Edd. 15. 17. 20. *Firmum*.

Adria) Vindob. *andria*; Cibin. *harida*; Vatic. edd. 1. 9. 13. ut infra, *Hadria*, et ſic adſpirationem in omnibus fere libris ſupereſſe apud Liv. 24, 10, 10. adfirmat Drakenborchius, qui ut alibi, tuetur ad c. l. Cf. Surita ad Antonini itiner. p. 308. quamquam ibi Weſſelingio ſine adſpiratione hoc verbum placet, uti et edidit aliquoties, nec tamen ſemper, veluti p. 313. Et ſic *Hadrianopolis* ſcribit idem, cuius tamen eadem eſt ratio. *Hadria* etiam diſerte legitur in tab. Peuting. 5. B. et ſic eadem vox et cognatae in inſcriptionibus profe-

runtur. Vid. Gorii muſeum Etruſcum Vol. 2. p. 207. et quae ſupra notata ſunt ad 1, 3, 3. 2, 2, 2.

Truentinum) Ciaccon. Pariſ. 1. *Truentium*; reliqui, certe ex meis, *Truentinum*, ut editiones vetuſtae, in iis Camertinae; idem etiam in varr. ed. 27. adſcriptum eſt in margine. Edd. 13. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus cum Vineto *Truentum*; Voſſio praeeunte rediit *Truentinum*. TZSCHUCKE. Ptolemaeus [3, 1.] *Truentinum*; Strabo [5. p. m. 166. ſ. 241.] *Druentum* fluvium et oppidum. PINTIANVS. *Truentini* fluvii oſtia memorantur a Ptolemaeo. In Strabone eſt Τρουεντῖνος ποταμὸς et πόλις ἐπώνυμος. *Caſtrum Truentinum* habent Pompeius apud Cicer. ad Attic. 8, 12. et Antoninus in itiner. p. 309. 313. 317. *Truentum cum amne* Plinius 3, 18. ſ. 13. *Truentus* Boccat. de fluminib. h. v. *Troento civitas* Antonin. itiner. p. 101. Ita nempe, ut Weſſeling. ibi docet, inclinante imperio pronuntiatum. Geogr. Ravenn. 5, 1. *Troentino*; Peuting. tab. 5. A. *caſtro Trentino* ex corruptione. Τρουεντοῦ ex Plinio malebat in Ptolemaeo Surita ad Antonin. c. l. Videtur utique *Truentum* primitivum eſſe nomen, derivatum *Truentinum*, quod ad caſtrum refertur. Sic Silius Ital. 8, 434. *Truentinae turres*. Suum igitur locum recte hic teneat, niſi *Firmum* in hoc nexu prius poſtulet, cum aliis veluti Antonino in itiner. p. 101. et alibi *caſtellum Firmanum* appelletur. Hinc forte moti *Truentum* alii ediderunt. Et ſic infra 2, 5, 6. *caſtellum Latera*. At cum *Truentinum*, quod codices volunt, ferri poſſit, reliqui.

id et —) Varia inverſione haec verba prodeunt. Ciaccon. Lipſ. Pariſ. 3. Cibin. Gud. Prag. Rehdiger. puto etiam Vatic. Venet. Havn. *id ei fluvio*; Vindobon. *ideo fluvio*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 15. 17. 20. 23. cum Reinoldianis *id ei fluvio*;

13. 19. *id etiam fluvio*; 16. 18. 22. Vadianae et ex Olivarianis, 27. 29. Vinetus *idem ei fluvio*; 24. 25. Olivarianae pleraeque, Schottus *id a fluvio, qui praeterit, ei nomen eſt*; 21. 28. *id in fluvio, qui pr. ei nomen eſt*; 14. poſt Voſſius cum ceteris *id et fluvio.* TZSCHVCKE. Melior lectio: *Id ei a fluvio, qui praeterit, nomen eſt.* PINTIANVS. Reſcripſi: *Truentinum; id et fluvio, qui praeterit nomen eſt.* VOSSIVS. An: *id ex fluvio?* 2, 2, 8. 2, 7, 19. cf. quoque 2, 19, 12. Nihil tamen mutandum putem. KAPPIVS. Vera ſine dubio Voſſii lectio, cum haec Mela prioribus adpendat. Ab *et* facilis tranſitus ad *ei.* Pariſienſ. etiam 1. 2. videntur cum Voſſio habuiſſe *et.*

Frentani — Aterni) Miſere haec verba in libris divexantur. Voſſius ex ſuis refert: *Ab eo Frentia villa maritima habent Aterni fluminis* — Ciacconius: *Ab eo Frentra* (vel ut habet alius V. C. *Frentia*) *villiae maritima habent Eterni fluminis oſtia.* Alias: *Ab eo Senagallia, Villa marina, habens Eterni fluminis;* vel alias: *ab eo Frentani Matrini habent et Eterni fluminis oſtia.* I. Gronovius: unus *ab eo ſtentra cula maritima habent ac eterni;* alius, *ſtrenta villa maritima habent aeterni;* Mediolan. *frentra villa maritima habent eterni.* Hactenus illi. De meis haec: Pariſ. 1. *Ab eo Strentavilla, Maritima habent Eterni fluminis;* Vatic. *Ab eo Fretavilla maritima habent Aeterni.* Sic et alii quidam; tantum Cibin. ut Mediol. *frentra villa;* Pariſ. 3. Vindob. *Fentra villa;* Lipſ. *ſtentia villa;* Gud. *ſtentra vila;* Rehdiger, *ſtentra villa;* Pariſ. 2. *ab eo Senogallia Maritiſia habent Eterni fluminis.* Sic et alii quidam *Senogallia* exhibent, variata tamen proxima voce. Nempe Vatic. 3. Prag. *martidia;* Havn. *martinia;* Venet. *maritima habent aeterni enim fluminis.* Omnes autem vel *aeterni* vel *eterni.* Eadem inconſtantia editionum et interpretum. Edd. 1. 2. 9. *ab eo Fentra villa maritima*

habent eterni vel *aeterni fluminis;* 11. *ab eo Frenta villa maritima habent Aterni fluminis;* idem 13. tantum *Trinii* pro *Aterni;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. *ab eo Senogallia maritima, habent enim fluminis;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *ab eo Senogallia maritima ad Aterni fluminis;* 15. 17. 20. 23. *ab eo Sennogallia* (23. ſimplici *n.*) *maritima Aterni fluminis;* Vinetus: *ab eo Frentani illa maritima habent. Aterni fluminis;* Schottus: *ab eo Samnites maritima tenent ad Aterni fluminis;* Voſſius, 40. *ab eo Frentani, Apuli ac Marucini habent Aterni fluminis;* 41. 42. reliquae cum Reinoldianis: *ab eo Frentani iam Matrini habent Aterni fluminis.* Proxime poſt libri multi, ut alibi, *hoſtia.* Cf. 1, 9, 4. TZSCHVCKE. Oſtenſum eſt, [ad §. 5. *Faneſtris*] ubi locanda ſit *Senegallia.* Nunc addo, Ptolemaeo [3, 1.] eſſe *Senam Gallicam*, Straboni [5. p. m. 146. ſ. 227.] *Senegalliam,* [Σηνογαλλίαν] Plinio [3, 19. ſ. 14.] *Senagalliam*, Silio *Senem* in libro 8, [v. 455.] *et Senonum de nomine Sene.* [nunc *Sena.*] In lib. 15, [v. 552.] autem *Senam Gallicam; qua Sena relictum Gallorum a populis traxit per ſecula nomen.* Reſtituto autem in proprium, quem dixi, locum verbo *Senegallia,* ſequitur proxime *Maritima* nomen oppidi, cuius meminit Ptolemaeus. [3, 1.] Inſigni tamen in eo ſive librariorum, ſive correctorum errore; duorum enim oppidorum nomina miſcentes, unum fecere, *Cupram maritimam* ſcribendo. Cauſa erroris, quod prope erat altera *Cupra* cognomine *montana,* ad cuius differentiam putaverunt hanc dictam eſſe *maritimam.* Eſt etiam *Maritima* oppidum infra [2, 5, 3.] in Narbonenſi. PINTIANVS. Legendum puto: *Ab eo Frentani,* quorum ſupra meminerat Pomponius; et haec oppida Frentanis tribuuntur a Plinio lib. 3. c. 12. [ſ. 17.] In itinerario Antonini [p. 100. Weſſel.] poſt Piſaurum Senegallia eſt. CIACCONIVS. *Ab eo Samnites maritima tenent*) Mendum latere ſuboluit Fredenando. Ego hanc

lectionem probo. Editi enim: *Ab eo Senogallia maritima.* SCHOTTVS. Monſtroſe haec ſunt deformata. Alii repoſuerunt: *Ab eo Samnites maritima tenent.* Vt breviter dicam, omnes ſtrenue nugantur, et praeterquam quod falſa et ordini Geographico contraria adſerant, abeunt quoque quam longiſſime a veteribus libris, in quibus conſtanter ita ſcribitur: *Ab eo Frentia villa maritima habent Aterni fluminis oſtia.* Scripſerat Mela: *Ab eo Frentani, Apuli ac Marucini. Habent Aterni fluminis oſtia.* Tres iſtos populos ſibi invicem in ora maritima vicinos ſimul nominat, ac ultimo quidem Marucinos, quoniam in illis ſunt oſtia Aterni fluminis, quae ſubiungit. Frentanorum vero eſt Buca et Hiſtonium. Daunii, et quae ſequuntur, ſunt in Apulia. VOSSIVS. Quum nuper in his nonnulla diverſo charactere tamquam ſpuria et plane non Pomponiana exprimi curaviſſem, nunc aliter agere praeſtat et pergere. Nam certe quam monſtroſe haec ab aliis deformata queritur Voſſius, non minus monſtroſe ipſe transformando foedat: Dicat enim, in qua parte ſcripturae veteris, quam exhibet, conſpicere poſſit latentia τὰ *Apuli ac.* Sed fortius haec oppugnari poſſunt. Nam nunquam curioſiſſimus hic ſcriptor *oſtia* dicit de fluvio, qui habet modo unum, ſed ſemper ſingulari numero utitur. Sic lib. 1. cap. ult. *oſtio fluminis proximi Ixamatae.* Lib. 1. c. 17. *Maeandri exitum et Gaeſi fluminis oſtium.* Lib. 2. c. 7. non dicit *Boryſthenis oſtiis,* ſed *oſtio.* Lib. 3. c. 1. *Tagi oſtium.* Lib. 2. c. 7. dicit quidem *Tiberina oſtia,* ſed ibi vocabulum illud maiuscula *O* ſcribendum eſt, ut in hac editione (nam priores minori *o* utuntur peſſime) fecimus, quum non ad exitum, ſed ad urbeculam ita nominatam reſpiciat, quam ſic quoque agnoverat lib. 2. cap. 4. et lib. 3. c. 9. Hanno *cum per Oceani oſtia exiſſet,* habebant olim editi, ſed bene a viris doctis et ex MSS. correctum poſtea *oſtium.* Haec quum ita ſe habeant et ſint certiſſima clariſſimaque, quae fides poteſt

eſſe, hoc loco uno Melam ſcripſiſſe unius Aterni fluminis oſtia? Immo quae fides nobis perſuadebit, in hac particulari urbium fluviorumque per regiones recenſione Melam voluiſſe allegare plurium populorum vocabula, quam ſuperius uno ſpiritu protulit, ubi nulla eſt horum Marucinorum mentio? ut prorſus eadem aequitate huc interveniant hi Marucini, (ſic colligo eius vocis literas, quia praeit ad hunc modum Voſſius, quum ab aliis geminetur canina, ut Scaligero ad Catullum p. 18. ubi ſtupeo, unde tantus vir *Marrucinos* Campaniae populos dixerit) quo ſupra lib. 2. c. 1. admiſceri debuerunt *Auchatae*, nuſpiam ab Mela ſcripti, vel in hoc opuſculo cogitati, contra fidem et regulam MSS. omnium, ut diximus iam alibi. Deinde credemus, ita incondite ſcribere voluiſſe aut Melam, aut quemquam alium, ut, quum dicat, *Habent Aterni fluminis oſtia, urbes Bucam et Hiſtonium*, poſteriora tribuantur Frentanis, priora referantur ad Marucinos et non intelligatur unus populus habere ſimul et urbes illas et oſtia fluminis? Nemo hominum aut ſic ſcripſerit, aut aliter intellexerit. Rurſus an credibile eſt, et hoc loco et tali ordine Melam *Apulos* et *Marucinos* numeraviſſe, quum ſtatim dicatur ſequi *ſinus Apulo litore incinctus* cum ſequentibus aliquot extra eum urbibus? Hac ipſa phraſi pro variationis ſuae more definit Apuliam et ibi ſitam innuit. Accedit profecto, quod, quum Voſſius ſupra numeraverit non modo quaſi diverſos Daunios et Apulos, ſed etiam Daunios ordinaverit ante Apulos, nunc eosdem faciat. Denique Piceno, Frentanis, Dauniis attribuit urbes, ſolos Marucinos nominavit ridendi cauſa, quippe nudatos et deſolatos. Haec omnia reſpiciat oro diligens lector, et tum pronuntiet. Sane multo convenientius concinnabat hunc morboſum locum Cluverius [in Ital. ant. 2, 5. p. 609.] *Ab eo Frentani tenent Aterni fluminis oſtia, urbes Bucam et Hiſtonium*, ſi liceret ſic graſſari contra ſcriptos codices. Sed in his Marucinis ſane quam iactantur viri magni, de

quo videbimus. Nunc Melam videamus. Dico manifeſte in ſcripta lectione apparere haec: *Ab eo* (nempe Truentino) *Frentani iam Matrini habent ac Aterni fluminis oſtia.* Res tam clara eſt, ut probationem non requirat. Debuerat quidem dixiſſe *fluminum*, ſed quum eum numerum alibi obſervet, ſcimus quoque alibi eam differentiam negligi. I. GRONOVIVS. Quibus librorum ſuppetit copia, quique eo valent iudicio, ut recte iis uti norint, per me licet, ut ea, quae ſcripſi, expendant. At vero animoſus iuvenis monſtroſe a me deformata haec eſſe affirmat, fortemque in oppugnandis iis ſpondet operam. Sed dum inconſulte properat, in ipſo ſtatim limine miſere admodum impingit, cum dicit peſſime apud Melam legi *Tiberina oſtia.* Ipſe *Oſtia* reſcribit maiuscula nempe litera, et accipi vult de urbecula, ut loquitur, *Oſtia*, quae tamen magna fuit civitas, et per quatuor minimum paſſ. millia in directum habitata. Quam parum triverit Virgilium, vel exinde cognoſcas, quod et apud illum ſtatim in initio Aeneid. occurrat *Tiberinaque contra oſtia*, quod tamen nemo integrae mentis de urbe Oſtia interpretetur. Sed putavit bonus iſte iuvenis, Tiberim non duobus, ſed uno tantum in mare effluere oſtio. Porro ſi quis velit hominem videre ſine corde ambulantem et audire linguam ſine capite loquentem, legat ea, quae ſequuntur; in quibus priori plane contrarium committit errorem. Vti enim ante Tiberina Oſtia pro civitate, ita hic civitatem pro oſtio accipit. Aterni enim Oſtia, ſeu etiam abſolute Oſtia, eſt ipſum Aternum oppidum, ſitum ad oſtium fluminis Aterni. Vibius Sequeſter [p. m. 6.] *Aternus Hadriae decurrens per Marſos, ubi et Oſtia civitas.* Sed et Antoninus [p. 101. Weſſel.] et alii Oſtiorum Aterni faciunt mentionem. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Numquam, credo, magis cum corde ambulavit Voſſius, quam quum haec attrectavit. Nam quum illa ſua *Apuli ac* in MSS. reperire deſperaret, et ſtulte videret ab ſe Apulos huc promotos, ipſam rem

prorſus non tangit, ſed in parergis carpens anſam ſerviliter garriendi locum Melae de Tiberinis Oſtiis comparat cum Virgilio, ubi, quoniam nemo interpretetur de Oſtia urbe, hinc ego parum trivi Virgilium. Sic vidit me terentem tabulas Ptolemaei, Virgilium nequaquam. Cur autem ad Virgilium ire debemus? An non Heinſius ad Ovidium lib. 4. Faſtor. [v. 329.] notat? *de Tiberinis oſtiis paſſim Veteres.* An non Livius lib. 7. c. 25. *Tiberis oſtia*, et lib. 26. c. 19. *cum triginta navium claſſe oſtiis Tiberinis profectus.* Sidonius lib. 1. Epiſt. 10. *Naves quinque Brundiſio profectas cum ſpeciebus tritici ac mellis oſtia Tiberina tetigiſſe.* Vt plures naves, potuerunt aliae iſto, aliae altero oſtio navigare. Sed an ideo *Tiberina Oſtia* non dicuntur de oppido? Martianus Capella ſolitus multum uti noſtro Pomponio lib. 6. p. 204. *Vmbri mox Latiumque et Oſtia Tiberina.* Ita édidit, et recte, Grotius, quum p. 207. *Item ultra Tiberina Oſtia in Antiano Palmarea.* Edunt in Tacito lib. 15. Ann. c. 22. *ab lacu Averno navigabilem foſſam usque ad Oſtia Tiberina depreſſuras.* An poterat illa etiam perduci ad alterum oſtium verſus Etruriam? Immo et Plinius apud Lipſium et Suetonius Neron. c. 32. dicunt *Oſtiam*, ut Tacitus urbem quoque intellexerit. Apud Ovidium lib. 15. Metamorph. v. 758. navis Aeſculapium vehens *Lavini ſedes Tiberinaque ad oſtia venit.* Aut urbs intelligitur, aut diviſam navem ſuppones; unam enim ſolum poſuit. Et tamen Cicero pro L. Manil. cap. 12. *qui modo ante oſtium Tiberinum claſſem hoſtium videbatis.* Idem Livius lib. 29. cap. 14. *Oſtiam ire iuſſus obviam Deae . . . Poſtquam navis ad oſtium amnis Tiberini acceſſit.* Florus lib. 3. c. 9. *Per Tiberinum oſtium invexit.* An hi debuerunt Virgilium reſpexiſſe? Perinde ut ego, qui in recenſione illa Pomponii mentionem fieri urbium, non fluviorum et oſtiorum, ſtatui, quidquid Voſſius velit me putaſſe, vel ſomniet. Oſtia illa ſcilicet Tiberina, quorum antea

memini. Et quis tandem audivit, *Aterni oſtia eſt ipſum Aternum oppidum?* Portentum certe ingens. Omnia, quae huc citat, rapta ſunt per furtum ab ingrato Voſſio ex Cluverii Italia, [p. 751.] tanto impudentius, quod ſcribens illam notam, ſignificabam me ea tunc legere. In Mela vero id totum vanum eſſe, nec habere locum, inde patet, quia de urbibus poſtea demum ſequitur, Quid enim erit *Frentani habent Aterni fluminis Oſtia;* (oppidum) *urbes Bucam et Hiſtonium?* I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Cluverius in Italia ant. 2, 5. p. 609. totum hunc locum ſic refingit: *A Pado ad Anconam tranſitur Ravenna — Faneſtris colonia Senogallia* (quia nempe non magis ſit maritima, quam reliquae) *flumina Metaurus atque Aeſis. Hinc illa in anguſto illo duorum — coeuntium ſinu inflexi — ac ideo — Hanc enim praetergreſſos — Cupra maritima urbes — Hadria, Truentum; id q. fluvio, qui praefluit, ei nomen eſt. Ab eo Frentani tenent Aterni oſtia; urbes — Daunii — Garganum.* Hactenus. Repetit hanc emendationem 2, 11. p. 738. et partim p. 729. Mirum eſt, unde codices aliqui petierint *Senogallia*, quae tamen ſitu hinc remota eſt, quippe inter Aeſin et Metaurum potius reponenda. Vid. Plin. 3, 19. ſ. 14. Ptolem. 3, 1. Sic Strabo 5. p. 146. ſ. 227. inter Anconam et Senogalliam ponit Aeſin. Quare et Cluverius c. l. ſupra eam Melae, invitis tamen codicibus, obtruſit, et Melam ex vitioſa huius loci lectione reprehendit Praetorius in praeſ. ad orbem Gothicum §. 4. p. 5. Nec probari poteſt, ſi cum Vadiano velis, Melam eius, ut regionis tractusve magis, quam oppidi, meminiſſe, tamquam et trans Anconam illi tenuerint; quod nullo modo evinci poteſt. Idem etiam viſum erat primum Orlandio de urbis Senae antiquitate — p. 13. ſed poſt ex lectione primarum editionum, cum illud repugnaret, ad Frentanos inclinat; ſequentia enim eſſe in Frentanis apud Strabonem et alios, hodieque ita regionem adpellari. (Vid. in Graevii theſ.

Ital. Tom. 8. P. 3. p. 13.) Nec componi facile poſſunt, quae ſubiiciuntur, *maritima* et *habent;* immo populi nomen deſideratur, qui ſeriem recenſus ſupra facti nectat et ſitu conveniat. Is autem commode latet in verbo primo, etſi varie vitiato, atque adeo in aliquo Ciacconii codice integro nomine expreſſus legitur. Idem etiam egregie reliqua expedit, et τὸ *maritima* ad veram rationem revocat; quare et eum unice ſequendum et reddendum putavi. Τὸ *villa* enatum ex fine vocis *Frentani* et initio ſequentis, facta corruptione et hinc copulatione; τὸ *iam* Gronovii languere videtur. Idem tamen in notis MSS. legit: *et Matrini et Aterni* — Sed uti populus hic per progreſſionis ſeriem et ſententiae nexum deſideratur, ſic et *oſtia* de uno flumine Aterno minus recte intelligi ſic poſſunt, cum adſit alterum, quod in libris emicet et ipſo ſitu congruat. Nam Pintiani *Maritima* nulla eſt abſolute dicta; *Samnites* Schotti nec per codicum indicia nec in diverſo ſitu recipi poſſunt et ad maritimos referri, cum interiora loca tenuerint, quare et olim reiecit Cluverius in Ital. ant. 2, 5. p. 609. Prius etiam de Voſſii emendatione valet, quam moleſta opera refutavit I. Gronovius. Cur *habent* Schottus in *tenent* mutaverit, iuſta cauſa non adparet. *Aternus* probatur a Strabone lib. 5. p. m. 167. p. 241: Plinio 3, 17. ſ. 12. et aliis quibusdam. Pro eo *Eternus* ſcribunt etiam tab. Peutinger. 5. B. et Boccat. de flumin. h. v. et *Aderno* Geogr. Ravenn. 4, 31. 5, 1. de civitate quidem, ſed, teſte Strabone c. l. eodem, quo fluvius, nomine. Denique pro *ac Aterni* dedi *et Aterni*, non ſolum, quia Mela *ac* ſequente vocali curioſe vitavit, uti et obſervavit Erneſti in notis ad prooemium Melae, et ex aliis auctoribus alii viri docti, de quo ad 2, 3, 10. et ad Eutrop. 8, 13. ſ. 6. ſed et propter codices, qui vel omittunt, vel pro fluminis diverſa ſcriptura ab initio nominis vel *ac* vel *et* exhibent. Ceterum in margine unius MS. Vaticani eadem manu adſcriptum erat: *Male hic deſcribis*

Italiam Pomponi; quod iudicium ex depravata lectione ortum eſt.

Bucam) Vatican. Pariſ. 1. 2. 3. Ciaccon. Lipſ. Cibin. Rehdiger. Vindob. Venet. Havn. et edd. 1. 3. 4. 5. 6. (hic antiqua manus adſcripſerat forte ex Ptolemaei forma *Bubara*) 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae; Schottus *Bucara*; Gud. *bocara*; Prag. *buchara*; edd. 2. 9. *bucata*; 13. et poſt Vinetus, Voſſius cum reliquis *Bucam*. Probant hanc lectionem Plinius 3, 17. ſ. 12. et in primis Strabo lib. 5. p. m. 167. ſ. 242. et 6. p. m. 197. ſ. 285. In Ptolemaeo 3, 1. vitioſe Βοῦβα, in quo et Plinio cum Hiſtonio coniungitur.

Hiſtonium) Cibin. Prag. Rehdiger. *biſtonium*; Vatic. 3. *iſtonum*; reliqui *hiſtonium*. Edd. et vetuſtae et poſteriores *hiſtonium* et *biſtonium*, illud pleráeque, maxime recentiores. Ex iis, qui memorant, Ptolemaeus 3, 1. ſcribit Ἰστόνιον, ut tab. Peuting. c. l. et Geograph. Ravenn. 4, 31. 5, 1. Cum adſpiratione Plinius c. l. et Antonin. itiner. p. 314. ubi quidem *Hiſtonios*, pro quo Salmaſius, notante Schotto, volebat *Hiſtonio*. Vid. ibi Weſſeling. qui ex antiqua inſcriptione, quam ferunt, próducit *municipium Hoſtonienſium*. Duplici igitur modo, ut *Hadria* et ſimilia, effertur.

Tifernum) Ciaccon. (hic etiam antea *alit* pro *autem*) Cibin. Gud. Lipſ. Vatic. Vindob. *Trifernum*; Prag. Rehdig. *Tufernum*. Edd. 13. *Tiernum*; 21. 28. *Trifernum*; Schottus *Tefernum*; in aliis recte *Tifernum*. Et ſic Plinius 3, 17. ſ. 12. et quidam alii; ſed et in Gudii ant. inſcrr. p. 50, 2. *municip. Tifer.* quod inde nomen ſine dubio traxit. TZSCHUCKE. Legendum puto: *Daunii* [ut ſupra Cluverius c. l.] *habent Tifernum amnem*, ut in Hiſpania [2, 6, 6.] *Sequens Illicitanus*

Alonem habet et Lucentiam. Ptolemaeus [3, 1.] permutatis prioribus ſyllabis *Fiternum* nominat; ut neſcio, an mendoſe, ſic ſcio, fieri hoc ſubinde apud auctores, et ut uno interim ex multis exemplo contenti ſimus, urbem Piſidiae, *Sagalaſſum* Straboni, Stephano, Ptolemaeo dictam, Arrianus Hiſtoricus [de exped. Alex. 1, 28, 3.] *Salagaſſum* nominat. Nec eſt dubitandum de fide codicis impreſſi; ſic enim habent duo ſcripti et vetuſti codices, quibus utor familiariter. Hermolaus vero, qui in Plinii libro 5. [c. 24. ſ. 27.] emendat legitque *Sagaleſſus* cum *e* in tertia ſyllaba, unde id acceperit, neſcio. Strabo certe, [lib. 12. p. m. 392. ſ. 569.] cuius auctoritate nititur, et ceteri, quos legerim, *Sagalaſſus* omnes, nemo *Sagaleſſus*. PINTIANVS. Particula *autem* in hoc nexu, opinor, abeſſe poterat, ſed cum codices tueantur, durius in *habent* transeat, quippe quod paullo ante praeceſſit, et haec omnia amplectitur. Lubentius in terminatione *Daunii* adſenſerim, quam et Graeci frequentant, veluti Strabo 5. p. m. 167. ſ. 242. 6. p. m. 191. ſ. 277. pro Αὐδάνιοι hic ex probabili emendatione Caſauboni, quam et codices mei ſuſtinent; Lycophron v. 1254. Ptolem. 3, 1. Plinius 3, 16. ſ. 11. aliquoties. Videtur tamen et altera forma in Latinis locum obtinuiſſe, ut Apulus Daunus apud Horat. 4. od. 14, 26. Ovid. Faſtor. 4, 76. nec repugnat analogia in aliis, uti in Italia, Apulia. Quare, cum ſic codices velint, reliqui.

Cliterniam) Voſſ. 1. Cibin. *Clatinam*; Voſſ. 3. *Claternia*; Holſtenii codex, uti ipſe notat ad Cluverii Ital. ant. p. 275. *Elaternia*; Lipſ. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Rehdiger. Vindobon. Voſſ. 2. 4. 5. Perizon. Mediolan. Vatic. *Claterniam*; Ciaccon. *Clateniam*; Prag. *clatrunam.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Claterniam*; reliquae *Cliterniam* inde ab edd. 13. 16. 18. TZSCHVCKE. *Claterniam* in optimis MSS. legi monuit Holſtenius in annotat. ad

Ortelium p. 53. et ad Cluverii Italiam antiquam p. 275. ubi non absque mendo legitur *Elaternia.* A. GRONOVIVS. Duae fuerunt urbes, ſimili quidem nomine, *Claterna* vel *Claternae*, et *Cliterna* vel *Cliternia*, ſed diverſo ſitu, quae tamen ſaepe in auctoribus invicem commutantur, adeo ut Cluverius in Ital. ant. 4, 9. p. 1208. de vero ſitu ambigat. Habet tamen ipſe *Cliternia*, et h. *Campo Marino* eſſe coniicit. Sic *Claternae* a Ptolemaeo ponuntur inter *forum Cornelii* et *Bononiam* 3, 1. *Claterna* ſic Antonino in itiner. p. 287. tabulae Peuting. 4. A. *Claternum* Geogr. Ravenn. 4, 33. nec repugnat Plinius 3, 20. ſ. 15. in quo dicitur *Claterna.* Cf. de hoc ſitu Ambroſius lib. 2. epiſt. 8. et Cluver. in Ital. ant. 1, 28. p. 289. At in eodem tractu a Strabone 5. p. m. 150. ſ. 216. conlocatur Κλίτερνα, ubi Κλάτερνα leg. videtur, cum et alibi non ſolum illas voces commiſceri doceat Cluverius in Ital. ant. 1, 28. p. 289. ſed et, praeter ſuperiores auctores, Cicero in epiſt. ad diverſ. 12, 5. in Philipp. 8, 2. quidam etiam utramque commemorent, illam in Gallia Togata, hanc in Daunia vel vicinia, uti Ptolem. 3, 1. ubi ed. Argentor. 1520. Κλειτερνον, Plinius 3, 16. ſ. 11. Hinc *Cliternini* apud Cicer. ad diverſ. 9, 22. etſi quidam laceſſunt, nec ad ſitum eorum aliquid adiungitur. Recte igitur neglecta codicum ſcriptura hic receptum eſt *Cliterniam.*

Larinum) Vatic. 1. Rehdiger. Lipſ. *Lacrinum*; Gud. Venet. Pariſ. 1. Ciaccon. *Latrinum*; Cibin. *Latrinum*; Pariſ. 2. *Latrinium*; Vatic. 3. *latinurim*; Prag. *latrinurum*; Pariſ. 3. Havn. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. reliquae, in iis Vadianae, Olivarianae *Lucrinum*; 13. Vinetus, Schottus, Voſſius alii *Larinum.* TZSCHUCKE. Lego *Larinum*, non *Lucrinum*, ex Plinio. [3, 16. ſ. 11.] Stephanus, ut arbitror, *Larinam* vocat, in quo falſo *Laviniorum eſſe* ſcriptum eſt pro *Dauniorum.* Meminit et *Larini* Ptolemaeus, [3, 1.]

ſed in Frentanis collocat, vicinis Dauniorum. PINTIANVS. *Larinum* hic etiam probant alii, qui memorantur in indice ad Gudii inſcrr. p. 29: etſi poſt ambigitur ibi propter inſcriptionem, in qua legitur *Patron. Munic. Lucrini* addito *D*, quod explicatur *Daunia*, ut alibi. Si recte excepta et reddita eſt ea inſcriptio, poſſit utique dubitationem movere. At *Larinum* tuentur auctores ſupra citati, et praeterea Cicero ad Attic. 7, 12. et 13. ubi prope Teanum ponitur, tab. Peuting. 5. C. Geogr. Ravenn. 4, 31. Hinc Polyb. 3, 101, 3. ἡ Λαρινᾶτις χῶρα; Livius 22, 18, 8. et c. 24. in. *Larinas ager*; Cic. pro Cluentio c. 15. et alibi, Plin. c. l. Iul. Caeſ. de B. C. 1, 23. extr. Sil. Ital. 8, 402. 15, 565. *Larinates*; et idem 12, 174. *Larinatia ſigna.* Suffragantur denique numi, ex quibus etiam, cum delphinus ſ. piſcis adpoſitus ſit, diſcitur maritimos fuiſſe, unde et Silius Ital. 15, 565. *Larinas accola Ponti.* Sed de ſitu alibi.

Teanum) Vatic. Pariſ. 1. Cibin. Venet. Prag. Rehdiger. Vindob. Havn. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. reliquae cum Vadianis, Olivarianis, Vineto, Schotto *Theanum.* Inde a Voſſio conſtanter reiecta eſt adſpiratio, quam etiam omiſerunt Pariſ. 2. 3. Ciaccon. Lipſ. et ex edd. ante Voſſium 13. TZSCHVCKE. *Teanum* ſine ulla aſpiratione ſcribendum. PINTIANVS. *Teanum* ſine ſpiritu. Sic Ptolemaeus, [3, 1. f.] Strabo [ſaepius] Τέανον, Livius [22, 57, 8. etſi ibi Sidicinum eſt] et Cicero. [pro Cluentio c. 69. et alibi] *Theani* fluvii Campaniae meminit Oroſius lib. 5. c. 18. *Tianum* per *i*, in quibus Pomponii libris ſe offert; quae ſcriptura inſuper habenda non eſt, quod et in antiquis numis cuſis reperiatur, quos mihi Abr. Ortelius oſtendit. SCHOTTVS. Cum duplex fuerit, Apuliae et Campaniae, commune tamen utraque urbs nomen geſſit, ut teſtatur Strabo 6. p. m. 197. ſ. 285. At utra-

que ſine adſpiratione non a Graecis ſolum, ſed et Latinis ſcriptoribus adfertur, etſi in his paſſim libri variant, veluti in Livio c. l. Cicerone de lege agraria 2, 31. f. pro Cluentio c. 9. Iul. Obſeq. c. 71. Inveni adeo apud Gruterum p. 249, 5. in tabula Traiano Hadriano dicata *Theanenſes*, *Theanum Apulum* etiam ex lapide producit Ortelius in theſ. Geogr, ſ. v. *Teanum*, et ſic ſemper cum adſpiratione hoc nomen dedit in Cicerone Erneſti. Improbat tamen Stephanus ſatis graviter ex literarum ordine, quippe qui habet Τεανόν. Sic Peuting. tab. c. l. etſi vitioſe *teneapulo*, et, quod non leve momentum addit, numi, de quibus vid. Raſche Lex. num. T. 5. P. 1. p. 705 ſq. et Eckhel in doctrina num. P. 1. V. 1. p. 117. Quare eam etiam reiiciunt viri docti, etſi in ipſo contextu diſſentiunt paſſim. Vid. Vrſinus ad Cicer. pro Cluentio c. 69. Garatonius ad eundem de lege agr. 2, 31. f. et pro Cluentio c. 9. Sigon. ad Liv. 9, 20, 4. Drakenb. ad eundem 23, 24, 5. Surita et Weſſeling. ad Antonin. itiner. p. 121. ſ. Oudendorp. ad Obſequ. c. l. Qui tamen ſint libri, ex quibus Schottus commemorat *Tianum*, ignoro. Videtur idem ab Ortelio accepiſſe, qui id c. l. adfirmat, Melamque erroris incuſet, niſi ita legatur etiam in antiquis numis. Recte quidem hoc, cum numi non ſolum *Tianum*, ſed et *Taanum* exhibeant praeter uſitatam ſcripturam, uti docent Raſche et Eckhel. cc. ll. Poſt Gud. omiſit *oppida*, et Vindobon. ſcribit *graganum*.

§. 7. *Apulo)* Libri quidam, ut ſupra, *Appulo*. Tum ed. 13. *Vria*; Vindob. *incintus*; Lipſ. Prag. Vatic. 3. *modico ſpatio*; Cibin. *ſpacia*; Vindob. *pluraque aſpera*; Prag. *plereque*; ed. Lugd. 1605. et 38. omittunt verba *aſper acceſſu*, et Cibin. dat *acceſſus*. Ceterum hanc narrationem non diſtincte ſatis Mela ſubiicit praecedentibus, ſed explicandi forma exhibet, cum tamen ad novum locum aperte progrediatur. Quare etiam

Cluverius in Ital. ant. 4, 13. p. 1248. ſubplendum putat: *Intra hunc.*

Sipontum) A. Gronov. ex MSS. adfert *Sipronium* et *Siponium*; Vatic. *Syponium*; Lipſ. Pariſ. 1. Gud. Rehdiger. Vindobon. *Siponium*; Pariſ. 3. *Simponium*; Cibin. *Sipomium*; Vatic. 3. *Sypontum*; Venet. Havn. Prag. Ciaccon. *Sipontum*; Pariſ. 2. *Sipuntum.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 11. *Simponium*; 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. 24. 25. Olivarianae pleraeque *Sypuntum*; tum ex Vadiana familia, 30. 32. 37. et Schottus *Sypuntum*; 10. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 28. ex Olivarianis Stephanus, Vinetus, Voſſius, 40. 41. 42. *Sipuntum*; poſt cum Reinoldio in ceteris *Sipontum.* TZSCHUCKE. Ptolemaeus [3, 1.] et Strabo [6. p. m. 196. ſ. 284.] *Sepûs* nominat, accentu in ultima circumflexo, non *Sypuntum.* — Ex eorum auctoritate lego in Pomponio: *Extra Sepus, vel ut Graii dixere Sepius.* Stephanus, quod miremur, cum *i* in prima *Sipus.* PINTIANUS. *Sipontum* etiam ſcribitur hoc nomen apud Plin. 3, 11. [ſ. 16.] Livium 34, 145. [c. 45, 2.] et 39, 23. [§. 3. adde 8, 24, 4.] Frontinum de coloniis p. 127. et apud eundem p. 110. ager *Sipontinus.* A. GRONOVIUS. De Hermolao Barbaro poſt. *Sepontum* habet Paulus Diaconus de geſtis Longobardorum 2, 21. et Boccatius ſ. v. Appenninus in ed. quidem Veneta 1473. pro quo Veneta 1494. *ſypontum.* Sed et *Sipontum* idem habet ſ. v. Garganus. In Strabone c. l. Guarinus vertit *Sipontem* et *Sepiuntem,* et ego pro Σηπιοῦς in codicibus meis inveni Σιπιοῦς. Caſaubonus ad c. l. non audiendum putat virum doctum, (intelligit Pintianum) qui hic velit *Sepius.* In Ptolemaeo 3, 1. cod. Palatinus, notante Bertio, Σιπoῦς et ſic Stephanus. Accedit, quod in tab. Peutinger. 5. C. eſt *Siponto,* apud Geogr. Ravenn. 4, 31. *Sipontus,* Livium cc. ll. Ciceron. ad Att. 9, 15. 10, 7. in. Plin. 3, 16. ſ. 14. *Sipontum.* In Antonini itiner. p. 314. libri

quidam et Weſſelingius legunt *Sipunto*, et idem p. 497. *Sipunte*, ubi plerique libri habent *Siponte*. Sic Cicero de leg. agrar. 2, 27. habet *Sipontina ſiccitate*, licet ad Attic. 6, 2. ubi de hac forma diſceptatur, ipſe in Graecis eſſe dicat Σιπούντιοι, Ὀπούντιοι, qui quidem locus hic eſt memorabilis. *Sipuntum* et *Sipontum* ſcriptoribus antiquis dictum eſſe docuerunt Cluver. in Ital. ant. 4, 11. p. 1212. et Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 157. Certe ſic in ſimili ratione *Ceraſuntum*, *Hydruntum*, et ſic *ſinus Opuntius*. At et dicitur *Buxentum*, et a Φλιοῦς in Latinis *Phliaſii*, de quo Cicero c. l. ubi tamen adiuvant, quae notavit de hoc gentili Stephanus. Cf. poſt *Hydruntum*. Hic quidem vix me contineo, quin revocem *Sipuntum*, cum *Sipontum* codicum ex recentiori forma natum videatur. Reliqui tamen receptam, aliorum auctorum ſimul auctoritatem reveritus, et quod in deſcriptione numor. vett. Lipſ. 1796. 4. p. 16. in numo legitur Σιπο.

Graii) Cibin. Prag. *gray*; Lipſ. Gud. Vindob. Rehdiger. *grai*, uti ſupra §. 5. et alibi. Pro *dixere*, quam formam amat noſter, Venet. *dixerunt*.

Sipus) Voſſius ex libris ſuis, tacente A. Gronovio, profert *Sipilus* et *Siphus*; Ciacconius *Syppillum* et *Spilluon*; Lipſ. Havn. Cibin. Rehdig. Pariſ. 1. 3. *Sipillum*; Vindob. *Sipilum*; Pariſ. 2. *Sipulum*; Venet. *Sipilium*; Gud. *Sippilum*; Prag. *Sipium*; Vaticani, puto, *Sipyus*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Sipillum*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus *Sipyus*; 21, 28. *Sypius*; Schottus *Sipyns*; Voſſius et ceteri *Sipus*. TZSCHUCKE. Scribo: *Sipuntum, vel, ut Graii dixere, Sipyus*. Strabo [c. l.] *Sipuntum*, inquit, *ſive*, quod idem eſt, *Sipus, a Diomede conditum*. Videtur nominatum, inquit, ante a Graecis *Sipyus* a ſepiarum proventu. Dicetur ergo et

Sipuntum, ut Plinius, [3, 16. ſ. 11. ubi h. per *o*] et *Sipus*, *Sipuntis*, [ſic in ed. 1493.] ut antiqui. BARBARVS. *Sipus* vera lectio. VOSSIVS. Eandem etiam probat in Lucano 5, 377. Oudendorpius, ubi etiam, etſi lenius, variatur. Aperte id ſuſtinet Stephanus, nec aliter apud Strabonem c. l. et alios. Atque haec forma unice hic probanda eſt, cum diſerte, Graecorum qualis fuerit, declaret. Cf. de Pinedo ad Stephan. p. 603. Poſt Vindob. *camiſium*; ed. 9. *tanuſium*; Rehdiger. *harium* pro *Barium*.

et Gnatia) Sic codd. Voſſii et A. Gronovii cum d'Orvilliano, quem adfert Weſſeling. ad itiner. Hieroſolymit. p. 609. et alio Suritae, de quo idem ad Antonini itiner. p. 315. itemque meis. Tantum Vindobon. *et guacia* et Cibin. *et gnacia*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *et Gnatia*; hinc reliquae vel *et Egnatia* vel *Egnatia*, quod ultimum ſervavit Gronoviana 44. Poſt praeeunte Reinoldio 45. et ceterae *et Gnatia*. TZSCHVCKE. Scribo: *Poſt Barium*, *Egnatia*. Ptolemaeus, [3, 1.] Strabo, [6. p. m. 195. ſ. 283.] Plinius. [3, 16. ſ. 11.] BARBARVS. *Gnatia* quoque Horatius. [Sermon. 1, 5, 97.] Sed et Plinius. Nam quo loco apud ipſum legitur, *Rudia*, *Egnatia*, omnino ſcribendum eſt: *Rudiae*, *Gnatia*. Sic quoque meliores libri Ptolemaei. VOSSIVS. Plinius lib. 3. c. 11. *Rudia*, *Egnatia*, ubi forte legendum *Rudiae*, *Gnatia*. Horatius lib. 1. Sermon. Ecl. 5. v. 95. *dein Gnatia lymphis Iratis exſtructa dedit riſusque iocosque*. Surita ad Antonini itiner. p. 472. in vetuſto exemplari Melae *et Gnatia* etiam ſe reperiſſe teſtatur. A. GRONOVIVS. *Gnatia* habet etiam Geogr. Ravenn. 4, 31. et tabula Peuting. 6. A. Sic et Antoninus in itiner. p. 316. At idem p. 117. in omnibus libris *Egnatia*. Non igitur, quod putant cum vetere Scholiaſte commentatores, in iis etiam Wielandius, pro *Egnatia* poſuit Horatius, ſed fecit ex uſu promiſcuo, quem et in hoc

nomine agnoſcit Snrita ad Antonini itiner. p. m. 315. Neque tamen negaverim, probabilius eſſe *Egnatia* ex gentis et cognominis origine, et quod *Ignatium agrum* adpellat Frontinus de coloniis, qui aliis *Egnatius* eſt. Sic prodit *Ignatii* nomen apud Plutarch. in Craſſo c. 27. et aliquoties apud Appian. de B. Civ. 1, 45. In utroque codices dant etiam *Gnatius*, uti pro *Egnatius* in Dione 53, 24. Cf. Drakenb. ad Livii epit. lib. 75. In numis paſſim *Egnatius* legitur. Quod vero de urbe Ortelius et Ferrarius in Lex. Geogrr. adfirmant, in Strabone etiam eſſe *Ignatia*, conſuluerunt vitioſa exemplaria lib. 7. p. 223. ſ. 322. ubi tamen MSS. dant per *E*, ut alibi. Nec priore loco lib. 6. ab Ἐγνατία diſcedunt libri, niſi quod ex meis quidam habent *στεγνατία*, uti et poſt Guarinus in vetuſta verſione. Variationem in Ptolemaeo ego quidem nullam inveni. Praetulerim igitur *Egnatia*, niſi obſtent omnes codices, et alteram formam aliorum anctoritas ſuſtineat. Poſt ed. 13. *Rhudie*. Sic paſſim alibi cum adſpiratione legitur.

et iam) Lipſ. Pariſ. 3. *et in*, uti edd. omnes ad Voſſium, qui ex melioribus libris, ut ſcribit in nota, dedit *et iam*, quod et exhibent Gronoviani et mei reliqui, tantum quidam coniuncte *etiam*, quos imitati ſunt Reinoldius et A. Gronovius in ed. 45. cum Kappio. Idem ſupra 1, 19, 14. occurrit, ubi recte Pintianus et ad morem Melae accommodatius diviſit. Cf. 3, 9, 7. et notata ad Eutropium 1, 11. p. 85. Ciacconius eiecta particula ſimpliciter malebat: *in Calabria*. Rehdiger. *in cabria*.

Brunduſium) Pariſ. 1. 2. et Schottus *Brundiſium*. Inter utramque ſcripturam fluctuantur et alibi codices, et docti viri ex vetuſtioribus et melioribus adeo *Brundiſium* praeferendum cenſent. Vid. cum Rupertio N. Heinſius et Drakenb. ad Sil. Ital. 8, 574. hic etiam ad

Liv. 42, 17, 6. Harduin. ad Plin. 3, 16. ſ. 11. Burmann. ad Sueton. Caeſ. c. 34. Weſſeling. ad Antonini Itiner. p. 118. Duker. ad Flor. 1, 20, 1. et praeter Geographiae Latinae auctores A. Gronov. ad Iuſtin. 12, 2, 7. Sic per *i* conſtanter ſcribit in Iulio Caeſare, Frontino et Lucano, Oudendorpius, Drakenb. in Livio, et in aliis alii. At per *u* dedit in Oroſio 1, 2. p. 24. Havercampus. Prius adiuvant lapides apud Gruterum p. 151, 2. 801, 5., Gudium p. 71, 2. Sed et *Brunduſium* inveni apud Donium p. 94, 96. Vtramque igitur etiam formam probare videtur Cluverius in Ital. ant. 4, 13. p. 1245. Numi nihil proſunt, cum in iis tantum *Brun.* adpareat. In noſtro loco codices malunt *Brunduſium*, quod ideo minus laceſſendum putavi, quod facilius ad formam ſui aevi delabi potuerint, quam antiquam et acceptam ſervare.

Valetium) Lipſ. Vatic. 3. Prag. Vindob. d'Orvillianus apud Weſſeling. ad itiner. Hieroſol. p. 609. *Valentium*; Gud. *Valentinum*; Pariſ. 1. 2. *Valetum*; alii cum edd. *Valetium*. TZSCHVCKE. Recte, qui pro *Valetium* ſubſtituerunt *Valeſium*. PINTIANVS. Forte *Valeſium*. CIACCONIVS. Variis modis hoc oppidum concipitur; nam et Βαρήτιον Stephano ex Theopompo. Ἀλητία Straboni, [?] Ἀλήτιον Ptolemaeo. [3, 1.] Latinis vero *Valetium* et *Valentium* et *Aletium* paſſim nominatur. Non recte Cluverius [in Ital. ant. 4, 13. p. 1244.] *Valetium* et *Aletiam* tamquam duo diverſa oppida in Calabria deſcribit, cum unum omnino idemque fuerit. Varia, ut hoc probet, affert auctorum loca, ſed omnia fruſtra. Nam quo loco apud Plinium [3, 16. ſ. 11.] legitur *Aletia* [*Aletium*] vulgo, illic meliores codices habent *Sarmadium*. Sic itaque legendus erat locus ille Plinianus: *Oppida per continentem a Tarento Vria (quia cognominis Apulae) Meſſapia Sarmadium.* A Sarmadio ſeu Armadio apud Frontinum Armadillus ſeu Sarmadillus

ager, de quo alias. Circa finem vero eiusdem capitis, ubi Valentinos et Alentinos nominat, ſic legit optimus noſter codex: *Salentinorum*, *Salentini*, *Baſterbini*, *Neretini*, *Valentini*, *Veretini*. Salentini iſti poſteriores dicuntur ab oppido Salentia, de quo mox. Alio quoque videtur perſuaſus fuiſſe argumento, ut hoc crederet, Cluverius, nempe quia Valentia bis occurrit in tabula itineraria. Verum et hic quoque male Valentia pro Salentia ſcribitur. Liquet hoc ex Geographo Ravennate anonymo,]5, 1. cf. 4, 31. etſi in utroque loco discrepat ed. Porcheronis] qui in plurimis convenit cum tabula itineraria, in quo ita procedit ordo: *Brunduſium*, *Baletium*, *Lubiae*, *Hydruntum*, *Minervium*, *Verentium*, *Salentium*, *Neretum*, *Manduris*, *Tarentum*. Hinc itaque apparet, nullam in Calabria Alentiam fuiſſe, quae diverſa fuerit a Valentia, ſive ab illo oppido, quod hodie *Lezza* vel *Lecce* dicitur, quinque circiter paſſuum millibus a mari remoto, unde Strabo [lib. 6. p. m. 194. ſ. 282. Σαληπία.] μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάσσης illud collocat. VOSSIVS. *Aletium* Ptolemaei Valetium eſſe, notat etiam editio Bertiana, et Stephani Βαρήτιον cum Voſſio Holſten. p. 63. At conſulendus, ne ultra terminos hic ſtatutos evager, Mazochius ad tabul. Heracl. p. 522. n. 58. ubi diverſum utriusque ſitum fuiſſe docet; docent et itineraria et Geographus Ravennas cc. ll. Certius hoc eſt, quod ex aliorum auctorum comparationibus diſcitur, *Baleſium* eſſe ex vulgari pronuntiationis uſu Plinio 3, 16. ſ. 11. *Baletium* Geographo Ravenn. cc. ll. *Balentium* in tab. Peutinger. 6. B. *Valentiam* vel ut eſt in MS. *Valentium* in itiner. Hieroſolym. p. 609. Ex quibus adparet, ultra cum Voſſio procedi non poſſe, et dubiam eſſe in medio nomine ſcripturam.

Lupiae) Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. d'Orvillianus apud Weſſel. c. l. Cibin. et reliqui cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Lupae* vel *Lupe*; 6. 7. 8. 17. *Lubiae*;

15. 20. 23. *Lubyae*; 10. et reliquae *Lupiae*. TZSCHVCKE. Strabo [lib. 6. p. m. 194. ſ. 282.] *Lupiae*; in quibusdam Plinianis codicibus [3, 16. ſ. 11.] et Ptolemaeo [3, 1.] *Luſpia*. [Λουσπίαι] BARBARVS. Priorem partem vitiant varie auctorum libri; at in poſteriori τὸ *i* tuentur. Sic Plin. 3, 16. ſ. 11. et Geogr. Ravenn. 4, 31. *Lupia*, et hic 5, 1. *Lubias*; Antonini itiner. p. 118. *Lipias*; tabula Peutinger. 6. B. *Luppia*. Vid. Weſſeling. ad Antonin. itiner. c. l. ubi addi poteſt ex Gruteri inſcrr. p. 374, 5. *col. Lupienſium*; ex Frontino de colon. lib. 2. 111. *Luppienſis ager*, nempe hoc ex librarii pronuntiatione; *Lupiae* in MS. *Lopiae* ex Iul. Capitolino in Antonino Philoſ. c. 1. Inferendum igitur hic eſt τὸ *i*, at terminatio in *ae*, quam mordicus tenent omnes codices, ſervanda.

Hydrus) Lipſ. Vindob. *idrus*; Prag. *Idros*; Gud. *hidrus*; reliqui *hydrus*. Edd. 6. 7. 8. *Hydus*; 15. 17. 20. 23. *Idrus*. TZSCHVCKE. Locus corruptus, quem nos inter alios reſtituimus. Legendum eſt *Hydruntum*, nunc *Otrento*. OLIVARIVS. Nulla hic opus eſt mutatione, cum utraque forma occurrat in Latinis. Sic Livius 36, 20, 5. Plinius 3, 16. ſ. 11. Martian. Capella lib. 6. p. 209. Antonin. itiner. p. 118. *Hydruntum*, etſi in Plinio reluctatur Pintianus, quia poſt ſequatur *Hydrunte*, pro quo ſic malim *Hydrunto*, quia facilius *o* in *e* transire poteſt, quam *Hydrus* in *Hydruntum*. *Hydruntem* ſic mavult in Martiano Capella Grotius. Geogr. Ravenn. 4, 31. 5, 1. *Ydrontus*, ſed in tabula Peuting. c. l. *Ydrunte*. Graeci *Hydrus*, Hydruntis, quod imitati ſunt ex Latinis Cicero ad diverſ. 16, 9. Lucan. 5, 375. et dubia fide Plin. c. l. Vtramque igitur formam olim uſum obtinuiſſe, poſt etiam abiectam eſſe adſpirationem, inde exiſtimat Cluverius in Ital. ant. 4, 13. p. 1243. atque adeo Oudendorp. ad Luc. c. l. Hydruntum fuiſſe uſitatius putat. Vid. de hac forma in aliis etiam obvia

Salmaſ. ad Solin. c. 8. ſ. 2. p. m. 47. At ſi Mazochium audias in commentario in titulum amphitheatri Campani c. 5. p. 117. rectius ſcribatur *Hudrentum*, quia in inſcriptione ab incolis poſita, qui optime illa noſſe debuerint, legatur *Hudrentinor.* ut a Πυξοῦς fiat *Buxentum.*

mons) Legendum: *Hydrus, Soletum et Salentini campi.* Plinius [3, 16. ſ. 11.] *Ab Hydrunte Soletum deſertum.* PINTIANVS. Forte: *Hydrus, mox Salentini,* ut apud Plinium 3, 5. *Ab eo* (Brutio) *Graeciae ora, mox Salentini* etc. Quod ſequitur *tum*, gloſſa eſt, ad particulam *mox* adſcripta. CIACCONIVS. De corruptione huius loci conſentit etiam Oudendorpius ad Lucan. 5. 375. quia Hydrus ſit oppidum, non mons, etſi ipſe, quomodo ſanari poſſit, non adfert. Libri omnes *mons* tuentur. Leviſſima mutatione transeat in *mox*, quod et noſter veluti 1, 17, 2. in progreſſione ponit, et ſaepius ſic Plinius adhibet. *Soletum* Pintiani ex Plinio remotius eſt, et cum deſertum fuerit, vix a Mela commemoratum. Accedit nominis obſcuritas, quod alii, veluti hic Voſſius, pro *Solentum*, vel potius depravate pro *Salentum* accipiunt; cuius mentio ſubeſt in Salentinis campis. Mazochius in tab. Heracleenſ. P. 2. p. 524. ex vocibus *mons tum* effingere malit *portus*, putatque Scylacis illud λιμὴν Ὑδροῦς exſcribere Melam voluiſſe. Poſſis tamen cum Cellario 2, 9, 583. de promontorio vicino intelligere, ſic, ut more ſuo urbem tecte indicet.

Sallentini) Lipſ. Rehdig. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Vindob. Venet. Havn. cum edd. vetuſtis et recentioribus, quibus acceſſerunt Reinoldianae ad 42. *Salentini.* Inde a 44. ceterae *Sallentini*, uti ſcribunt Voſſ. 1. Mediolan. (quos ſupra indicavit Abr. Gronovius) Vatic. Cibin. hic et deinceps. Vatic. 3. *Salemni campi*; Prag. *Salenni.* Ante *Sallentini* invitis codicibus inſerſit Voſſius *et*, et hinc edd. 40. 41. 42. Poſt Prag. omiſit *et Sallentina*, τὸ *et* ante urbs edd. 30. 32. 37.

Callipolis) Pariſ. 3. *Gallipolis*; Vindob. *galipolis*; Lipſ. Gud. Rehdiger. Havn. Prag. *Calipolis*; Cibin. Venet. Vatic. *Callipolis*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Vadianae, inde ab ed. 12. 30. 32. 37. *Gallipolis*; 10. *Gulliopolis*; 16. 18. 21. 24. 25. 26. 27. 28. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius reliqui *Callipolis*. TZSCHVCKE. Scribendum videtur: *et urbs Gallica Gallipolis*. Plinius in libro 3. [c. 16. ſ. 11.] *In ora vero Senonum Gallipolis, quae nunc Anxa.* Erit igitur *Gallipolis* dictio compoſita, ex voce Graeca et Latina, quod etſi raro, aliquando tamen fit, ut in *Epitogium* et *Epirrhedium* monſtrat Quinctilianus. [1, 5. 68.] Alioqui Graeci ipſi *Galliam* Latino nomine interdum appellant, ut oſtendit Stephanus. PINTIANVS. *Graia* legendum videtur, ut ſit magnae Graeciae initium. Sic enim appellatur frons Italiae. Similiter Plinius lib. 3. c. 5. *Ab eo* (Brutio) *Graeciae ora, mox Salentini* etc. Livius Graecas urbes has vocat lib. 35. fol. 254. [c. 16. 3.] CIACCONIVS. Ridicule apud Plinium [c. l.] *Callipolis* dicitur Senonum eſſe colonia. Cluverius [in Ital. ant. 4, 13. p. 1239.] pro *Senonum* ſeponi debere contendit *Salentinorum Callipolis*. Sed minime opus hoc loco repetere vocem iſtam. Libri manu exarati legunt: *Senum Callipolis*. Optimus vero noſter habet: *Saenum*. Procul dubio hoc verum eſt. Itaque ſic totum lego locum: *Oppida per continentem a Tarento Vria, (quia cognominis Apulae) Meſſapia, Sarmadium. In ora vero Saenum Callipolis, quae nunc eſt Anxa 62 millia paſſuum a Tarento.* In tabula itineraria [6. A. ſed in ed. Scheybii *Scamnum* nec in ora, nec hoc ordine] male locus iſte vocatur *Seanuium* pro *Saennum*. Geographo Ravennati [4, 35. in ed. Porcheronis *Samnum*] eſt *Sannum*. VOSSIVS. Obſcurum quidem nomen urbis *Seni*; attamen hoc adparet *Senones* male ad haec loca vocari, quorum

mentione in quibusdam editionibus motus Pintianus *Graia* in *Gallica* mutavit. Vid. ad Plinii locum Harduinus, qui etiam numum adfert, in cuius una parte Καλ. in altera Ταρας legitur. Nunquam enim Senones hanc Italiae partem adtigerunt, at occuparunt et frequentarunt Graeci, unde etiam *Magna* ſ. *Maior Graecia* adpellata eſt. Vid. Iuſtinus 20, 1. et 2. et quae ibi notantur. Mazochius ad tab. Heracl. p. 34. not. 50. praeterea putat, Melam hac voce *Graia* indicaſſe, ſolam hanc ſuo tempore Graeciſmum tenuiſſe, ceteras ſive nunquam Ἑλληνίδας fuiſſe, ſive tunc a Graecitate defeciſſe; quamquam haec arbitraria videntur. Immo ideo factum a Mela videtur, ut prius nomen indicaret, cui ſucceſſit Latinum *Anxa* ſecundum Plin. c. l. De commutatione literarum *C* et *G* ſatis crebra dictum eſt aliquoties. Vid. ad 1, 16, 2. (*Cnidus*) Idem in Thraciae Callipoli oſtendunt libri apud Liv. 31, 16, 6. in noſtra apud Plin. c. l. Atque hanc ſcripturam per *C* tuetur etiam praemiſſa vox *Graia*. Quod plures non memorant, eius cauſam indicat Strabo 6. p. m. 194. ſ. 281. ubi ſcribit, 13 in hoc tractu fuiſſe urbes, quae tamen ſuo tempore, praeter Tarentum et Brunduſium, omnes ad oppidulorum tenuitatem, cladibus adflictae, deciderint. De *Hadria* quod dedi, et hic exhibent MSS. aliqui et edd. 1. 9. dictum ſupra et alibi. Verba: *Huc usque Hadria* deſunt in Vindob. *Hadriae huc usque* in Pariſ. 3. Cauſa patet.

§. 8. *Frons —)* Gud. Prag. *fons*, de qua commutatione ad 1, 13, 3. Hinc vero cap. 36. exorditur Vinetus.

in duo quidem) Vindob. non habet *quidem*; Vatic. 3. et Prag. *ſe*. Pro *ſcindit* Pintianus vult *ſcinditur*, nempe omiſſo *ſe*, uti hunc locum adfert. Pro *admittit* Lipſ. Cibin. Gud. Rehdig. Vindob. forte etiam Venet. Havn. *admiſit* cum edd. omnibus ad Voſſium,

qui ex codicibus ſuis, quibus etiam accedunt ex meis reliqui, repoſuit *admittit*, aptiori nexu.

non uno) Voſſiani aliqui, Venet. Havn. Prag. *niſi uno*; Ciaccon. *neque uno.* TZSCHVCKE. Libri aliqui habent: *niſi uno margine circuit.* Forte *ſinuoſo margine circuit.* Sed vulgata, quam etiam optima repraeſentant exemplaria, magis placet. Supra vero ex iisdem libris reſcripſimus *admittit*, non *admiſit*; mox dein *Salentinum* non *Salen.* VOSSIVS. Poſt Rehdiger. *circumit ne*; Lipſ. *circuitur nec diffuſus*; Gud. omittit relicto vacuo ſpatio, *patens*; Prag. *ſed.*

Tarentinus) Rehdiger. *tharentinus*, uti poſt; Vatic. 3. et Prag. *dicitur in eo.*

Sallentinum) Pariſ. 2. ignorat; Lipſ. Pariſ. 3. Gud. Rehdiger. Vindob. dant *Salen*; Pariſ. 1. *Salon*; Venet. *Salerni*; Vatic. 3. Havn. Prag. *Saleri*; Cibin. Vatic. *Sallentinum*; in ed. 27. notatur *Salentinum.* Edd. omnes ad Schottum *Salen*, tantum 30. 32. 37. *Salem*; Vinetus et poſt Reinoldius *Salentinum*; Voſſius cum ceteris *Sallentinum*, de qua ſcriptura ſupra eſt dictum. *Salentinum* legendum eſſe iam viderant Pintianus et Ciacconius, probaveratque Cluverius in Ital. ant. 3, 13. p. 1240. Idem Boccatius de montibus h. v. innuere videtur: *Salen*, inquit, *ſeu Salentinum promontorium.* Ita legendum tantum duplici *l*, de quo ſupra.

Lacinium) Pariſ. 2. *Laciuſum*; Rehdiger. *lariciſum*; Cibin. *laciriſum*; Gud. *lacipſum*; Ven. *Latrinii*; Vindob. *lanciſium*; Prag. *Lachinium*; Pariſ. 2. *Lachinum*, alii ut edd. recte *Lacinium.* Poſt Venet. et ed. 44. *in eo.*

Tarentus) Legendum *Tarentum*, neutra deſinentia vel ex illo Iuvenalis verſu [6, 297.] *Atque coro-*

natum et petulans madidumque Tarentum. Ita Plinius [34, 6. ſ. 3.] ceterique. PINTIANVS. Recte, puto. *Tarentus* fuit poſterioris aetatis, et ſic legitur in Sidon. Apollin. carmin. 5, 436. Porro nomina Graeca in *as* et *us*, *untis* per *um* ſolent a Latinis adferri, ut *Acragas*, *Hydrus*. Denique ſuffragatur Cod. Lipſ. qui luculenter exhibet *Tarentum*. *Vs* autem et *um* etiam in aliis commutantur. Sic poſt Venet. *Metapontus*; *Saguntus*, et *Saguntum*.

Metapontum) Venet. *metapontus*; Vindobon. *methaponthum*; Rehdiger. uti edd. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. *Methapontum*; 53. *Metapontum*. Graecis uſitate Μεταπόντιον. Poſt Gud. Prag. *eraclea*; edd. 21. 28. *Heraclaea*.

Croto) Lipſ. *crotona*; Vatic. 3. Pariſ. 2. *crotonium*; Venet. *Crottonium*; Prag. *crotomerum*; Cibin. *chroto*; alii *Croto* cum editionibus. Ita *Narbo*, *Belo*, aliaque, quae etiam in libris per *on* et *o* efferuntur, de quo ad 1, 11, 3. 1, 19, 5. *Crotona* autem in Lipſ. ut *Narbona*, *Ancona*, aliaque, in quibus uſus conſulendus eſt. Vid. ſupra ad §. 5. de *Ancona*. Sic *Crotona* quidam legunt apud Martian. Capell. lib. 6. p. 209. Alii *Croto*, ut Liv. 24, 3. in. Plin. 3, 15. ſ. 11.

Thurium) Vindob. *turini*; Lipſ. Rehdiger. Gud. *turium*, uti plurimae editiones inde a primis, quibus acceſſerunt poſtea Ald. Iunt. Vadianae, Olivarianae, Schottus. Cum adſpiratione recte Vinetus, Voſſius et alii; uti etiam olim voluerat Pintianus ex auctoribus Graecis, qui per Θ efferunt, etſi diverſa terminatione Θούριοι. Quidam tamen etiam Θούριον, uti Ptolem. 3, 1. Schol. Theocriti ad 5. in. quod etiam notat Stephanus. Ita vero *Thurinus* ſine adſpiratione in libris profertur apud Iul. Caeſ. de B. Civ. 3, 21. et 22.

Scylaceus) Vatic. 3. Lipſ. Vindobon. *ſilaceus*; Prag. *ſillacrus*; Rediger. *ſillaceus*; Pariſ. 1. *ſcilacaeus*; Cibin. *ſcylacaeus*; Vatic. 1. *Scyllacaeus*; Gud. *Scyllaceacus*. Edd. 1. 2. 9. *ſilaceus*; 3. 4. 5. (hinc Venet. et Havn.) 6. 7. 8. 10. aliaeque *Scyllaceus*; 15. 20. 23. *Scyllacius*; Vinetus *Scyllacaeus*; 13. aliquanto poſt Voſſius, Gronovii aliique *Scylaceus*. Similem variationem dant libri in Virgilio Aen. 3, 553. ubi vid. Burmann. et ad Plin. 3, 15. ſ. 10. Harduinus, qui parum tamen ſibi conſtitit. Ex Virgilio probari poſſit ſcriptura per *l* ſimplex, niſi quis metri cauſa factum velit. Nam etſi etiam in Strabone 6. p. m. 180. ſ. 261. legatur Σκυλάκιον per ι pro ει, codex Moſc. tamen habet duplex λ. Sed ſimplex Ptolem. 3, 1. (etiam per ι,) quod et hic praeferunt Pintianus, Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1305. et Salmaſ. ad Solin. c. 2. ſ. 8. p. m. 47. et 57. Dubia videtur ſcriptura etiam per codices noſtros, neque tamen gravius peccet, qui Virgilium ſequatur, ad quem conferri etiam poteſt Pierius.

Lacinium) Rehdiger. *lacinum*; Cibin. *lacinum* (*lacerinum*); Prag. *latinium*. Vid. ſupra. Poſt Lipſ. *zefirum*; Cibin. *ſephyrium*; Prag. *Cephirum*; Vindob. *cephirium*; Gud. et edd. 2. 11. *zephirium*; edd. 1. 9. *zephirum*; in aliis recte *Zephyrium*.

Petilia) Cibin. Gud. *petelia*; Pariſ. 3. edd. 1. 2. 9. *petila*; in aliis *Petilia*. TZSCHUCKE. Ptolemaeus, [3, 1.] Strabo, [6. p. m. 175. ſ. 254.] Stephanus *Petelia* cum *e* longo in penultima. PINTIANUS. Vulgatam ſcripturam ex ſuo codice repetit etiam Boccatius de montibus ſ. v. Lacinium, et de flumin. ſ. v. Carcines. Ita vero alibi fluctuantur codices, veluti in Livio 27, 26, 5. Valerio Max. 6, 6. f. Virgilio Aen. 3, 402. ubi Cod. Medic. optimus habet *e*, Frontino 4, 5, 18. Variant etiam viri docti, et modo per *i*, ut in Silio Ital. 12, 431.

Virgilio c. l. modo per *e* uti in Livio, Valerio Maximo etiam hic per duplex *l* ſcribunt. At τὸ *e* tuetur ſcriptura Graeca Πετηλία, quam exhibent Strabo c. l. ubi etiam prima verſio Latina dat *Petelia*, Ptolemaeus c. l. Stephanus, Appianus de B. Hannib. c. 57. etſi Πετιλῖνοι in Athenaeo 12, 6. p. m. 528. et in Plinio 3, 15. ſ. 10. *Petilia* legitur. At *Petelia* diſerte habet tab. Peutinger. 6. B. pro quo corrupte Geogr. Ravenn. 4, 31. *Pelia*. Accedunt praeterea, quod graviſſimum eſt, numi, in quibus Πετηλινων legitur, et inſcriptiones, quas proferunt Gualtherus in inſcrr. Brutiorum Vol. 5. theſ. Sicil. p. 883. et Fabrettus in inſcrr. p. 404. ex quo ſimul intelligitur, vitioſe in Grutero p. 215, 2. exhiberi *Petilini*. Hinc etiam ſecundam ſyllabam producunt poetae Latini Virgilius, Silius, etſi in iis vulgo *Petilia* legitur. Nempe τὸ η Graecorum ex poſterioris aevi pronuntiatione transiit in ι, et hinc apud Latinos in *i*, cuius exempla ſiſtunt *Mauretania, Partheni* et alia. Cf. etiam viri docti ad Frontin. 4, 5, 18. Livium 23, 20, 4. 27, 26, 5. ad Appian. de B. Hannib. c. 29. et paſſim alibi. Hic cum praecipue addicant codices *Petelia* reponere non dubitavi. Ceterum verba: *in quo eſt Petelia — inter Zephyrium* abſunt a cod. Vindob.

Carcinus) Cibin. et alius in ed. 27. notatus *carcynus*; Prag. *carzinus*; Ciaccon. *Coecinus*; recentiores Voſſii, quod ipſe adfirmat, *Corinthus*, vel *Corinus*; reliqui *Carcinus*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 13. *Carcinus*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. *Cocinthus*; 15. 17. 20. 23. *Corinthus*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. Vadianae, Olivarianae pleraeque, et Schottus *Coecinum*; Lugd. 1605. et 38. *Cycinum*; Vinetus *Caecinum*; Voſſius et reliqui *Carcinus*. TZSCHUCKE. Scribendum arbitror aut *Cocinthus*, non *Carcinus*, ex Polybio, [2, 14, 5.] Antonino, [p. 114. Weſſel.] Plinio, [3, 15. ſ. 10.] ut in Locris Italiae diſſerui; aut *Caecinum*, a *Caecino*

Locrorum amne, de quo Pauſanias [6, 6, 2.] et Thucydides. [3, 103.] Philiſtus quoque [apud Stephanum h. v.] *Caecinum* Italiae reddit oppidum, non longe a Siciliae traiectu. BARBARVS. *Coecinum*) a fluvio nomen indepta. Alii *Carcinum* atque etiam *Concinthum* [*Cocinthum*] legunt, ſed ſuo periculo. VADIANVS. Repoſuimus e libris *Carcinus*, uti quoque habent vetera Plinii exemplaria, [3, 15. ſ. 10.] et numi veteres. In recentioribus vero Codicibus *Corinthus* vel *Corinus*, quod manifeſte corruptum ex Cocinto vel Cocino, quo modo hoc ipſum oppidum ac promuntorium ab aliis appellatur. Vtrumque enim variis modis ſcriptum reperitur. Nam et Κάρκινοι et Καίκινον et *Cocinthum* et *Cocinum* vocant. Corruptum eſt huius promuntorii nomen apud Ovidium lib. 15, [Metam. v. 703.] ubi deſcribit iter legatorum Aeſculapium e Graecia Romam advehentium, quem locum integrum adſcribam, quoniam pluribus mendis foedatus eſt: *Italiam tenuit praeterque Lacinia templa Nobilitata Dea, Scyllaeaque litora fertur. Linquit Iapygiam laevisque Amphryſia remis Saxa fugit; dextra praerupta Ceraunia parte Romechiumque legit, Caulonaque Nariciamque.* Ac quidem primo Scylla ac Scyllaea litora locum hic habere non poſſunt; nondum enim adtigerat fretum. Legendum eſt itaque *Scylaceaque litora.* Ad *Amphryſia ſaxa* Turnebus aliique viri magni miſere impegerunt. A laeva illa quaerenda ſunt, non a dextris. In codice noſtro ſcriptum invenio a prima manu *Arangia.* Omni procul dubio legendum eſt *Argennia*, ſic dicta ab Argennio, Siciliae promuntorio, quod a laeva ſitum erat fretum Siculum intrantibus. Sed et ad Ceraunia iſta Ovidiana naufragium fecere iidem. Variant et hic veteres libri, *celenia*, *cerinia*, *celentia* et alii aliter. Omnino legendum eſt *Cocintia*, ſic dicta a Cocinto promuntorio. Pro *Romechiumque* libri quidam manu exarati legunt *Plemyrium*, quod avide amplexi ſunt viri quidam eruditi. Sed profecto non ſic ſcripſit Ovidius,

cum Plemmyrium ad laevam ſita ſit, longiſſimeque abſit. *Rumetiumque* legunt alii vetuſti libri, vel *Romethumque*. Veram lectionem eſſe exiſtimo *Lametumque*. Oppidum Lametum ſitum fuit in anguſtiſſimo illo Italiae iſthmo, quem Scylaceus et Hipponiates ſinus efficiunt, haud procul a fontibus Lameti fluminis. Hodie Maida vocatur, corrupto procul dubio nomine ex Lamatia, extrita priore ſyllaba, quod et ipſum in adſiti fluminis vocabulo factum eſt, quem Matum vel Amatum vocant pro Lameto. Quia vero hoc oppidum ſitum eſt in medio fere iſthmi iſtius procul a mari, ideo factum eſt, ut aliqui ad ſinum Scylaceum illud collocarint. Sic ſane Hecataeus apud Stephanum; cuius locum ſic lege ex veteribus libris: Λαμητῖνοι πόλις ἀπὸ Λαμήτου ποταμοῦ πρὸς Κρότωνι, Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ. Ἐν δὲ Λάμητος ποταμὸς, ἐν δὲ Λαμητῖνοι, ὁ πολίτης Λαμητῖνος. Reprehendunt viri eruditi hunc Stephani locum, ſed ipſi falluntur, cum hoc oppidum in ipſo litore ſinus Hipponiatis collocant, hodieque S. Euphemiae appellari credunt. Nullam illic vel Lampetiam vel Lametum exſtitiſſe, mox docebimus. VOSSIVS. Non interpretes ſolum, ſed et alii viri docti de huius nominis vera ratione eiusque ſitu disputant. *Cocinthus*, uti ſcribit Plinius c. l. aut *Cocynthus*, uti nunc ex libris editum eſt in Polybio 2, 14, 5. utroque teſte, longiſſimum erat Italiae promontorium, quod mare Siculum ab Ionio ſeparabat. A Plinio in hoc tractu memoratur. At cum non apte promontorium in recenſu urbium produci poſſit, adiuvet forte Antoninus in itiner. p. 114. qui manſionis nomine producit, uti docet Surita, probante Weſſelingio. Nimis tamen longe a codicum indiciis recedit, et locum obſcurum adfert. Propius adtingit *Caecinus*, quod adeo exhibet Cod. Ciacconii. Ita quidem commemoratur fluvius, quem Aelianus V. H. 8, 18. prope Locros ponit, ut Thucydides 3, 103. *Caecinus* etiam olim, praeeunte Hermolao, legebatur in Plinio 3, 15. ſ. 10. ubi Harduinus ex libris revocavit

Carcines. Et ſic Cluverius in Italia antiqua 4, 15. p. 1305. *Cocinthum*, *Carcinum*, *Caecinum* idem eſſe putat, cui tamen refragatur Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 649. quia ſecundum Melam *Carcinus* ad ſuperiorem ſinum pertineat, ſecundum ſive Scylaceum, *Cocinthum* autem ſit in tertio; *Carcinum* autem oppidum cum *Carcine* amne Plinii c. l. componendum non dubitat. Diſſentit etiam a Cluverio Holſtenius in adnotatt. ad eius Italiam p. 303. et *Caecinum* et *Cocinthum* diverſa loca ſtatuit, uti propoſuit in tabula Anvillius. Inter Carcinum et Caecinum fluctuari ſententia poteſt, quia utrumque in libris obiicitur; porro *Caecinum* urbs a Philiſto apud Stephanum commemoratur, Καρκινιων in numis quibusdam adparet, de quibus cf. Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 384. non ex Goltzio tantum, ſed et Magnano; denique utriusque vocis facilis fuit commutatio, dum vel *r* tranſiit in *e*, vel contra. Equidem, quod plerique et tantum non omnes hic volunt codices, reliqui, etſi *Caecinum* non plane reiiciendum puto.

Scylaceum) Pariſ. 3. *Silacrum*; Prag. *Sillateum*; Vatic. 3. Lipſ. *Silaceum*; Rehdiger. *Sillaceum*; Cibin. Gud. *Scyllacaeum*. Edd. 1. 2. 9. *Silacrum*; aliae pleraeque *Scylláceum*. Sed de hoc ſupra dictum eſt.

Myſtiae) Ciaccon. *Mypae*; Lipſ. Venet. Rehdig. varr. in ed. 27. *miſtiae*; Cibin. *miſtice*; Gud. *miſtitie*; Prag. *miſlere*; Havn. *miſtrae*; Voſſii veteres libri Vatic. Pariſienſes *Myſtiae*. Edd. ad Voſſium omnes *Miſtrae*, tantum Vinetus *Miſtae*; Voſſius et ceteri *Myſtiae*. TZSCHVCKE. *Miſtre*, (non *Miſtros*, uti refert cum Olivario Gronovius) Plinius [3, 15. ſ. 10.] *Miſtiam* ſcribit, ut in alterutro ſit erratum. Stephanus *Myſtiam* urbem Samnitum commemorat. *Lucani* vero a Samnitibus orti iudicantur, auctore Plinio. [3, 10. ſ. 5.] BARBARVS. *Abyſtron* neutro genere urbem in mediterraneo, Magnae

Graeciae invenio apud Ptolemaeum [3, 1.] coniunctim cum *Petelia.* Itaque dubito, an in Plinio et Pomponio legendum potius ſit *Abyſtron*, quam *Myſtra*, ut in Plinio, aut *Miſtrae*, ut in Pomponio. PINTIANVS. Reſcripſi *Myſtiae*, ut libri veteres. Sic quoque Plinius. Stephano eſt Μυστία. VOSSIVS. Praeſtat utique codicibus adhaerere, dum adſit cauſa in locis ipſis et aliorum teſtimoniis. Quare etiam Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1305. hic volnit *Miſtia* vel *Miſtiae*, quia Romani literam Graecam υ fugerent. At cum parum hoc valeat, praeferendum et hic y, quod praeit dux certus Stephanus, literarum ordini adſtrictus. Quod vocat Samnitium urbem, repetiit ex Philiſto, et vel conditores urbis, vel gentis indicat. Pro *Zephyrium* Prag. *cephirum;* Lipſ. *zeſirum.* Ed. 1. *Zephirum;* quaedam ut 12. 14. 19. *Zephirium.* Sic Cibin. ed. 1. *brucium;* alii MSS. et edd. ad 42. *Brutio*, quod retinuit Reinoldius. Sed Voſſ. 1. Perizon. et poſt Rehdiger. *t* geminant, ut edd. 44. 45. et ceterae, quod tamen iam praeiverat Vinetus. Ita poſt variatur, et variatum eſt ſupra §. 2. ubi dictum eſt de ſcriptura.

Conſentiam) Voſſius ex plerisque libris profert *Conſentia*, ex uno *Conſentinum;* A. Gronovius ex plerisque *Conſentiam* vel *Coſſentiam;* Holſtenius in annott. in Cluverii Ital. ant. p. 303. ex optimo MS. *Coſſentiam;* Perizon. *Conſentina;* A. Gronov. *Conſentia.* Ex meis Vatic. 3. Rehdiger. *Conſentiam;* Vindobon. *coſſentiam;* Prag. *coſencia;* reliqui, ut veteres editiones, *Conſentiam;* poſt Vadiano duce (16.) 18. 21. 22. 24. 25. Vadiana gens et Olivariana, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Conſilinum;* Reinoldius revocavit *Conſentiam* ſequentibus aliis. A Cod. Pariſ. 2. haec vox plane abeſt. TZSCHVCKE. *Conſentiam* alii legunt, ſed temere. Longe enim diſtat infra Vibonem et Terinaeum ſinum ſita. VADIANVS. Hermolaus ait hic legi *Conſentiam*,

[ita ſimpliciter in nota] nec corrigit ipſe. Neſcio quis mutavit vocem *Conſentia* in *Conſilinum*. Vetus codex habet *Conſentina*. CIACCONIVS. In nullo reperi *Conſilinum*. Verum tamen id eſſe apparet ex Plinio. [3, 10. ſ. 5.] Meminerunt quoque huius oppidi auctores de coloniis, et Caſſiodorus variarum lib. 8. cap. 33. qui aliquanto fuſius de hoc loco agit. VOSSIVS. In optimo MS. Melae pro *Conſilinum* legitur *Coſſentia*, quod forte in *Cocintia* mutandum, ut ſit idem cum Cocinto Antonini. [p. 114.] Nam *Conſilinum*, aut *Coſilinum* in Lucania fuit, quod Caſſiodori certa atteſtatione conſtat Variarum lib. 8. epiſt. 33. et Frontini de Coloniis p. 90. ed. Rigalt. Haec in Cluverii Ital. ant. HOLSTENIVS p. 303. *Conſilinum* tamen Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1305. ex Mela et Plinio adfert, ut ſic eum et hic legiſſe adpareat. *Cocintum* autem legendum adſcripſerat etiam vir doctus in ed. 23. At nimis hoc a codicibus diſcrepat, nec minus Conſilinum, etſi ſitu aptius utrumque. Tum vix temere et ſuo motu librarii ad Conſentiam delabi potuerunt, quo nomine urbs a pluribus commemoratur. Inſigniter igitur erravit Mela ipſe. In Bruttiis enim ponunt Strabo 6. p. m. 176. ſ. 256. inter Terinam et Pandoſiam, Ptolemaeus 3, 1. f. Livius 29, 38. in. tab. Peutinger. 6. B. ubi quidem perperam ſcribitur *Contentia*, aliique. Plinius etiam 3, 10. ſ. 5. ubi ſinum ingentem Terinaeum commemorat, adiicit: *Oppidum Conſentia intus*. Cf. Cellarius in Geogr. ant. 2, 9, 648. ubi de huius loci lectione diſputat. Scribitur autem ab auctoribus *Conſentia*, et hinc Cicero de Fin. 1, 3. *Conſentini*. In lapide tamen, veteri miliario, apud Gruterum p. 150, 7. *Coſentia* dicitur, uti a Iornande rer. Gethic. c. 30. Cf. etiam Gualtherus in inſcrr. Bruttiorum p. 895. Vol. 5. theſ. Siciliae.

Cauloniam) Vatic. 1. Cibin. *pauloiam*; Pariſ. 1. 2. Gud. Prag. *paulonia*; Pariſ. 3. Rehdig. Vindob. Venet.

Havn. Vatic. 3. *pauloniam;* Lipſ. *Cauloniam.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Pauloniam;* reliquae *Cauloniam,* tantum 14. *Caulonia.* TZSCHVCKE. Scribo *Caulonem,* ſive *Cauloniam* ex Plinio, [3, 15. ſ. 10.] Strabone, [6. p. m. 180. ſ. 261.] ceteris. BARBARVS. *Cauloniam* etiam Stephanus de urbibus. Solini tamen exc. [c. 8. ſ. 2.], *Caulona* τρισυλλάβως. SCHOTTVS. *Caulon* et *Caulonia* promiſcue a Graecis et Latinis vocatur. Poſterius praecipiunt libri. Poſt Prag. *lotrosque;* Gud. *Locros* ſine *que.*

In Bruttio) Hinc caput 37. incipit Vinetus. De ſcriptura, quae et hic variat, in *Bruttio,* ante dictum eſt. Ex qua vero editione Pintianus et Ciacconius referant: *In Brutia,* ignoro. Forte pro: *In Brutio,* uti habent Vadianae.

columna Rhegia) Duplex hic obiicitur discrepantia. Lipſ. *colunia;* Vatic. 3. Prag. Venet. Havn. *colonia;* Gud. *colonna;* Vindob. *columnia;* Cibin. Rehdiger. *columpna;* Vatic. 1. Mediolan. alii cum Boccatio ſ. v. Tuſcum mare *columna.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *colonia;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. reliquae *columna.* Poſteriorem vocem libri omnes efferunt ſine adſpiratione, praeter Prag. Mediolan. Leid. in quibus inferitur. Sic primum ex editoribus adpoſuit Reinoldius, et hinc edd. 44. 45. et ceterae. TZSCHVCKE. Scribo *columna,* non *colonia.* Graeci enim vocant locum eum *Stylida.* [male cum Olivario Abr. Gronovius reddidit *Stylidia*] Id ex Strabone [6. p. m. 177. ſ. 257.] Antoninoque [p. 106. 111.] probavimus in Plinio. [3, 10. ſ. 5.] BARBARVS. *Columna regia* quoque multi alii, qui hanc columnam (quae ſane videtur fuiſſe columella miliaris) *Regiam* vocant, non *Reginam.* Ab urbe enim *Regio* utrumque ἐθνικὸν recte deducitur. VOSSIVS. In

Strabone vocatur ἡ Ῥηγίνων στηλὶς, in Plinio, Geogr. Ravenn 4, 32. *columna Rhegia*, etſi hic 5, 2. etiam *columpna Regia;* neque eſt, quod cum Cluverio in Ital. ant. 4, 15. p. 1295. quamvis recte adſpirationem probat, mutetur in *Rhegina,* uti ex Voſſii nota diſcitur. Sic vulgatam formam accipit etiam Weſſeling. ad Anton. itiner. p. 106. At non recte, nec conſtanter Voſſius hic adſpirationem omittit, poſt adponit. Pro *columna* etiam in Plinio olim *colonia.* Civitatem diſerte vocat Geogr. Ravennas.

Rhegium) Cibin. Gud. Lipſ. Vindob. Rehdiger. *regium;* Pariſ. 3. *regum;* alii *Rhegium.* Edd. 1. 2. 9. *regum;* 22. 30. 32. 37. Vadianae poſteriores *Rhegyum;* aliae *Rhegium.* Sic Boccatius de montibus ſ. v. Apenninus *Rhegium* et *Regium.* Tabula Peutinger. 6. F. *Regio;* Geogr. Ravenn. 4, 32. 5, 1. *Rhegium Iulii.* Et ſic alibi promiſcue ſcribitur, neque ſolum in libris, ſed etiam, quod gravius eſt, in lapidibus et numis, etſi hi propter Graecam ſcripturam parum huc, certe pauci, valent. Sic plerique MSS. omittunt in Salluſtio de B. Iug. cap. 28. extr. omnes teſte Tennulio apud Frontin. 1, 4, 11. Cf. etiam ad Ciceron. Philipp. 1, 3. Livii epitom. 12. et alibi. Ex lapide Gruterus p. 150, 6. adfert *Rhegium,* ſed poſt ex eodem *Regium,* prout in diverſis ſchedis invenerat. Idem p. 199, 1, *Rheginei,* et p. 174, 2. et 7. *Reginis.* Variatur item in Muratorii theſ. 475, 1. et 1076, 4. Gualtherus adeo in inſcrr. Liparae inſulae et Bruttiorum in theſ. Sicil. Vol. 7. p. 868 ſq. ſe ſemper absque adſpiratione in ſaxis legiſſe adfirmat, etſi ipſe p. 929. ſiſtit inſcriptionem, in qua *Rheginei* legitur. Plura dabit, Moriſani liber, in quo inſcriptiones Reginae inluſtrantur, Neapoli 1770. 4. editus. Contendit hic diſſert. 7. p. 307. ſine adſpiratione conſtanter a Latinis ſcribi, quia regis quaſi ſedes a Samnitibus dicta fuerit, non a ῥήγνυμι. Si numos inſpiciamus,

hi fere Graecum vocabulum ponunt, aut etiam *Recion* et *Recinon*, quod tamen et ipſum antiquam Graecam formam fuiſſe docet Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 180. At excitavit Latinum *Regium* ex numo Magnan. in Bruttia numiſm. t. 22. 24. Cf. Eckhel in ſylloge T. 1. tab. 2, 1. niſi eſt *Regium Lepidi* in Gallia Cisalpina, quod Feſtus ab noſtro Rhegio hac ſcriptura diſtinguit. Hinc vero ſententiarum divortia nata ſunt, quae alit dubitatio Strabonis 6. p. m. 178. ſ. 258. utrum a ῥήγνυμι, propter Siciliam ab Italia avulſam, derivandum ſit nomen, an a ſplendore quaſi regio. Hinc aliqui *Regium* probant, veluti Graevius ad Ciceron. epiſt. ad div. 12, 25. Dausquei. in Orthogr. h. v. qui comparat cum Roma, et quidam alii. Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1296. certe Romanos ſaepe vitaſſe adſpirationem notat. Alii *Rhegium* praeferunt, uti cum Manutio Tennulius ad Frontin. 1, 4, 11. et in primis Eckhel. in doctrina numor. c. l. Et ſic editur fere hodie in veteribus auctoribus; in Cicerone tamen parum conſtanter Erneſti. Alii denique nihil certi ſtatuunt in utriusque ſcripturae notatione, uti Drakenb. ad Sil. Ital. 13, 94. ad Liv. epit. 12, et 29, 6, 4. Novam viam iniit Mazochius ad tab. Heracl. p. 550. qui, reiecta Strabonis ratione, *Regium* ideo praefert, quod primi conditores Iapyges ſ. Tyrrhenos aut Oſcos, quippe qui re nihil discrepent, *Recion* ab Orientis voce *Rec*, rex, vocarint; Graecos vero poſtea ſervato nomini notionem et originem Graecam ſubieciſſe a ῥήγνυμι, hinc *Recion* et *Recino* in numis legi, nec colonia deducta nomen mutaſſe Octavium, quod Latinum agnoverit. Eum prolixe docteque refutavit Eckhelius c. l. quem reddidit Raſche in Lex. num. T. 4. P. 1. p. 977 ſqq. et adſpirationem nomini operoſe vindicavit. Probant eam maxime, a Latinis receptam et frequentatam, quae Iuſtin. 4, 1, 7. et Iſidorus Orig. 13, 18. de cauſa nominis adferunt, quam ex *abrupto* ducunt. Reliqui igitur et in noſtro loco.

Scylla) Vindobon. Prag. *Silla;* Gud. *Scilla;* alii cum Boccatio ſ. v. Tuſcum mare *Scylla.* Edd. 2. *Sylae;* 9. 13. *Syla;* aliae *Scylla.* TZSCHVCKE. Scribo cum duplici *ll* et *ae* diphthongo in penultima. Promontorium eſt et ſtatio navium Straboni, [6. p. m. 177. ſ. 256.] Ptolemaeo, [3, 1.] Stephano; at Plinio [3, 10. ſ. 5.] oppidum. PINTIANVS. Lege *Scyllaceon.* CIACCONIVS. Neutrum codices adiuvant; melius tamen Pintianus, cum *Scyllaceon* minime huc pertineat, et ſupra iam adfuerit. Si hic *Scylla* ſaxum eſt in freto Siculo infame illud, uti putat Kappius in indice h. v. et antea innuit Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1293. uſitate quidem Mela dixit, ſed infra 2, 7, 15. ſuo loco commemoravit. Tum vero mirum eſt, quod ſaxum illud in mediis Italiae urbibus poſuit, nec ex more, et, ut ſupra factum eſt et infra, ſaxum adiecit, etſi infra *Lirin* admiſcet, quod tamen urbis nomen etiam fuiſſe putat Ortelius h. v. uti *Metaurum.* Sin urbem vocavit *Scyllam*, uti videtur Ortelio h. v. inſolite dixit, neque tamen mutationem admittunt codices. *Scyle* in tabula Peutinger. 6. F. congrueret, niſi ſitu differret inter Cauloniam et Leucopetram procul a Rhegio; *Syleon* Geographo Ravennati 4, 32. et 5, 1. Tum *Syla* πόλις legitur in Strabone 6. p. m. 196. ſ. 285. At cum ibi ſpatium metetur ab Iapygia ad Aquileiam, inque medio ponat Sylam, locum haec urbs ibi habere non poteſt, quare etiam docti viri vel *Senam* vel *Spinam* ſubſtituunt. Occurrit etiam in hoc tractu *Sila*, prope Mamertium (Strabo 6. p. m. 180. ſ. 261.) Leucopetram et Rhegium (Plin. 3, 10. ſ. 5.) at eſt *ſilva*, quam plures commemorant; *Rheginos ſaltus* vocat Solinus c. 8. ſ. 2. et propter ambitum Bruttiis tribuit Vibius Sequ. p. 25. *Lucaniae* Servius ad Virg. Georg. 3, 219. et Boccatius h. v. cuius quidem montem faciunt. Vrbem cognominem nemo novit. Igitur reſtat *Scyllaeum*, quod in eadem ſerie oppidum producit Plinius c. l. Inde Solinus c. 8. ſ. 2. *Scyllaea regio cum Scyllaeo oppido.*

Stationem navium iuxta ponit in iſthmo Strabo 6. p. m. 177. ſ. 257. unde poſtea fortaſſe accrevit oppidum, quod et infra de Metauro dicetur. Idem vero, niſi transformare Melam velis, dictum etiam videtur *Scylla*, quare ſub utroque nomine adfert d'Orville in Sic. Vol. 1. c. 1. p. 9. et h. ibi *capo Sciglio* eſſe ſubiicit. Propius huc facit Bartel. in Briefen über Kalabrien und Sizilien T. 1. p. 285. qui oppidulum commemorat *Sciglian o* prope *Silam* ſilvam.

Taurianum) Vaticani, Lipſ. Pariſ. 3. Cibin. Gud. Rehdiger. Vindob. Venet. Havn. et Boccat. ſ. v. Tuſcum mare *Taurinum;* Prag. *Thaurinum;* Pariſ. 1. *Taurium;* Pariſ. 2. videtur habuiſſe *Taurianum*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Taurinum;* aliae *Taurianum*, tantum Heniſchius (34.) in textu poſuit *Taurianum*, in erratis, ad calcem notatis, emendat *Laurianum*, quod ante ipſum dederat Soonus in ed. a. 1572. TZSCHVCKE. Legebatur in Plinio [3, 10. ſ. 5.] *Terentum* hoc loco, non *Taurinum*. Nos Ptolemaeum [3, 1.] et alios auctores ſequuti *Taurianum* ſcribimus. BARBARVS. Scopulus eſt *Taurianus* Ptolemaeo, oppidum Plinio *Tauranium*. Regionis *Tauraniae* ſuper *Thurios* Strabo [lib. 6. in.] meminit. Stephanus urbem facit Italiae *Tauriam*. PINTIANVS. In Plinio olim etiam legebatur *Taurianum*, nunc *Tauroentum*, ad quod nihil ex MSS. monuit Harduinus; alias Galliae Narbonenſis urbs, noſtro 2, 5. 3. *Tauroïs*. At huc propius pertinet *Taurianía* Geogr. Ravennatis 4, 32. et 5, 2. item tab. Peutinger. 6. F. et Stephani Ταυρανία, quam cum ignoraſſent Cluverius in Ital. ant. 1, 11. p. 89. et Berkelius ad Stephan. p. 696. mutarunt in Ταυρασία, refragantibus de Pinedo et Holſtenio p. 315. qui tamen ipſe de urbe ambigit. Equidem putem ibi excidiſſe ι, quod literarum ſeries patitur. Noſtram etiam in Stephano urbem agnoſcit Caſaubonus ad Strabon. c. l. ubi Ταυριανὴ χώρα com-

memoratur, non Ταυρανία. Poteſt tamen eſſe *Taurania* Plinii 3, 9. ſ. 5. in Campano agro, quam intercidiſſe ſuo tempore adfirmat. Equidem hic, cum *Taurinum* ſtare nequeat, terminatione ſervata, quia urbium formae ſaepe ſic variant, *Taurianum* probavi; quam formam loco vindicavit ad ſaeculum usque 9. Matthaeus Aegyptius ad SCtum de Bacchanalibus p. 217 ſq. in ed. Livii Drakenb. T. 7. Sooni et Heniſchii *Laurianum* alienum hic eſt et ex errore natum.

Metaurum) Prag. Rehdiger. *Methaurum;* Vindobon. *methaurium;* alii cum editionibus *Metaurum,* tantum 30. 32. *Maurum.* TZSCHVCKE. Scribendum *Metaurus*, non *Metaurum* ex Strabone [6. p. m. 177. ſ. 256.] et Plinio. [3, 10. ſ. 5.] PINTIANVS. Lege *Metaurus.* CIACCONIVS. Pintianum hoc nomine reprehendit Arntzen. ad Aurel. Victor. de V. I. cap. 48. p. 205. quod et *Metaurum* occurrat apud Horat. 4. od. 4, 38. et ſic *Saguntum* et alia dicantur, quamvis ibi non ſolum omnino fluvius eſt, ſed et fluvius Vmbriae, quem ſupra noſter memoravit. Hic Bruttiorum oppidis adnumeratur, qua dignitate etiam agnoſcit Solinus c. 8. ſ. 2. In Strabone Metaurus fluvius eſt et navium ſtatio. Sic idem evenit, quod de Scylla paullo antea monui. Stephano eſt Μάταυρος, etſi Siciliae tribuit ſuo more, ubi hanc Italiae partem Siciliae obpoſitam adtingit. Docet id aperte, quod Steſichorum eius civem facit, quem Ματαυρίας τῆς ἐν Ἰταλίᾳ fuiſſe ſcribit Suidas ſub v. Στησίχορος. *Mataurum* ex noſtro loco profert Ortelius ſ. v. *Metauros* ſuopte ingenio. Triplex igitur occurrit variatio, neque tamen quidquam in Mela mutandum. Sic et *Metaurum*, *Rhenum* flumina, et *Lampſacum*, *Saguntum*, *Cyzicum.* Vid. ad 1, 19. in. *Lampſacum.* *Ager Metaur.* in marmoribus Piſaurenſibus n. 30. commemoratur.

§. 9. *Hinc —)* Vatican. 3. Lipſ. Venet. Pariſ. 2. Gud. Prag. *Hinc intus cum mare;* Rehdiger. *Hinc intercum m.* Poſt Vindob. *deflexus eſt;* Vatic. 3. Prag. *flexum eſt;* Cibin. Gud. Rehdiger. Vatic. 1. varr. in ed. 27. Havn. Venet. *flexus eſt,* quod et dedit Vinetus; aliae edd. ad Voſſium *deflexus eſt;* hic ex libris veteribus, quod ait, repoſuit *eſt flexus,* quod manſit. Ante *eiusdem* in Prag. abeſt *et. Flexus* volebat etiam pro *deflexus* Ciacconius idemque antea extrudebat *mare.*

terrae latus alterum) Prag. pro *terrae* dat *terrenus;* pro *alterum* Pariſ. 2. Vatican. 3. *altera;* Prag. *alta.*

Medama) Vatic. 1. Cibin. Gud. Havn. Venet. Pariſ. 2. et Boccat. ſ. v. Tuſcum mare *Maticana;* Vatican. 3. Prag. *Matichana;* Rehdiger. *maticama;* Pariſ. 1. 3. *Maciana;* Ciaccon. *Mativarici;* Vindob. omittit *Medama, Hippo.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Maticana;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. ceterae ad Voſſium *Terina,* a quo propagatum eſt *Medama.* Poſt Ciaccon. Vatic. 1. Cibin. Gud. Rehdiger. Lipſ. Venet. *Ionium Vibon;* Vatic. 3. *matichanalonium vibon;* Pariſ. 1. 2. 3. Havn. Prag. Lipſ. in margine eadem manu *Ionium iubon;* Boccat. ſ. v. Tuſcum mare hinc reddit: *iubovem ionium* inverſa progreſſione. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Ionium Iubon;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. reliquae *Hippo, nunc Vibon,* tantum Reinoldianae *Hipponium Vibon.* Denique Pariſ. 1. *et Ennis Adampotia;* Lipſ. et *emis adampetia;* Pariſ. 2. Prag. *et emiſſa clampetia;* Cibin. *et emis ac lampetia;* Vatic. 3. *et emiſa clampentia;* Gud. *et emis aclampetia;* Ciaccon. *et Enuſſa Campetia;* Rehdiger. *et enus aclampetia;* Vindob. *et emis clampetia;* Pariſ. 3. *et Eumica Clampetia;* Havn. *et emica clampetia;* Venet. *et emiſia campetia;* Vatic. 1. *Temiſa clampetia.* Edd. 1. 9. *eminea;* 2. 5. *emica;* 3. 4. 11.

emiea; eaedem *Clampetia;* reliquae *Temeſa* et ex iis pro *Clampetia* 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Campetia.* Boccatius c. l. inverſo ordine dat *clampetiam, enum.* TZSCHVCKE. Erratum quadruplex ex Plinio, [3, 10. ſ. 5.] Strabone, [6. p. m. 176. ſ. 255.] Ptolemaeo, [3, 1.] quos ſecutus ita lego: *Latus alterum Terina, Hippo, nunc Vibon, Temeſa.* De *Terina* hoc ſitu, unde *Terinaeus ſinus,* Strabo Pliniusque a fluvio cognomine, ut inquit Stephanus, *magna* quondam *Graecia,* (ut Apollonides [apud Stephanum] ait) vocata, Lycophroni [v. 726.] eſt inſula hoc nomine, uni Sirenum, *Ligeae* dictae, ſacra. De *Hippone* iidem auctores. Plinius: *Hippo, quod nunc Vibonem Valentiam appellamus,* eiectis, ut Strabo inquit, Brutiis, mutato a Romanis vocabulo. De *Temeſa,* quam Graeci *Tempſam* vocant, metallis inclyta, clarius eſt, quam ut adſtipulatorum egeat fide. BARBARVS. Strabo [6. p. m. 177. ſ. 256.] et Stephanus *Hipponion,* non *Hippo;* Ptolemaeo [3, 1.] etiam ſinus eſt *Hipponiates,* procul dubio ab *Hipponio,* quamvis Stephano ratione analogiae magis placeat ab *Hipponia* deduci. Item Strabo *Vibona* nominat, Ptolemaeus *Vibon,* Plinius quoque *Vibon.* Praeterea puto deſiderari in Mela dictionem *Valentia,* legendumque *Vibon Valentia* ex Strabone, [6. p. m. 177. ſ. 256.] Ptolemaeo, [3, 1.] Plinio, [c. l.] Stephano, apud quem perperam ſcriptum eſt *annibu alentia* pro *Vibona Valentia* ſive *Vibon Valentia.* Tum poteſt quidem legi *Temeſa* ſive *Temeſe;* malo tamen legere *Temeſa* cum Ptolemaeo, Strabone, Plinio. [cc. ll.] *Prius,* inquit Strabo, *dicta ſunt Temeſa, nunc Tempſa dicitur.* PINTIANVS. Forte *Hipponium Vibon.* CIACCONIVS. Hermolaus *Terina, Hippo nunc Vibon,* cum prius legeretur *Maticana, Iouium Vibon.* Sed haec emendatio longe abeſt a veſtigiis veteris lectionis, ordinique Geographico eſt contraria. Inter Temeſam enim et Clampetiam collocanda erat Terina. Verum eſt itaque, quod repoſuimus: *Medama, Hippo, nunc Vibon.* Apud Plinium

ſimiliter, ubi veteres libri habent *Meddua* vel *Medara*, reſcribendum eſt *Medana*. Nam non tantum Medama et Medma vocabatur hoc oppidum, ſed et Medana et Medna. Male apud Strabonem [6. p. m. 177. ſ. 256.] Caſaubonus τὰ Μέδαμα plurium numero corrigit, cum proba ſit lectio vulgata: Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ τούτῳ, Μέδαμα πόλις Λοκρῶν τῶν αὐτῶν. Ὁμώνυμος κρήνη μεγάλη πλησίον ἔχουσα ἐπίνειον καλούμενον Ἐμπόριον. Cum dicit Λοκρῶν τῶν αὐτῶν intelligit Locros Ozolas, illos namque paulo ante dixit Hipponium condidiſſe. *Hippo* vero pro *Hippon*; ut ſupra *Iaſo* pro *Iaſon* Romani Hipponem vocarunt, mutata adſpiratione in quintam vocalem, ut ſolent. VOSSIVS. Etſi aegre hic deſideretur *Terina* ob ingentem ſinum, quem dicit Plinius c. 1. vix tamen ex librorum *Maticana* etiam ſitu aptius nomen extrices, quam Voſſii *Medama*, quod et alibi varie efferri ille iam docuit. Cf. etiam Cluverius in Ital. ant. 4, 15. p. 1292. qui tamen ex Mela receptam tum lectionem *Terina* repetit. Expeditior aditus ad ſequentia nomina, in quibus *Hipponium* quidem ſubeſſe videatur, ſed quia nunquam ſic adiecto *Vibon* dicitur, nec dici poteſt, melius altera pars tranſiit in *nunc*, ut ſic duplex nomen declaretur, quod et adtigerunt Strabo, Plinius, Stephanus. Iidem etiam τῷ *Vibon* adiiciunt *Valentia*, et ſic Ptolemaeus 3, 1. ubi corrupte Οὐιῶν pro Οὐίβων, A. Geogr. Ravenn. 4, 32. (*Bibona Valentia*) tab. Peuting. 6. E. (*Vibona Balentia*) quare et hic addere voluit Pintianus. At ea ratio nec a codicibus adiuvatur, nec eſt perpetua et conſtans, atque ita *Vibon* ſimpliciter apud Ciceron. ad Attic. 3, 3. Antonin. in itiner. p. 111. Sic in lapide miliario apud Gruterum p. 150, 6. *a Bibano ad Locros milliaria* 45. Porro quod *Hippo* non *Hipponium* ſcribitur, offendere non debat, quia hoc Graeci frequentant perpetuo uſu, illud Latini, nec recte Graecis etiam *Hippo* tribuit Graevius ad Ciceron. ad Attic. 3, 3. Vid. Salmaſ. ad Solin. c. 8. ſ. 2. p. m. 49. qui et monet,

minus caute a Mela dici *nunc Vibon*, cautius et prudentius a Plinio: *quod nunc Vibonem Valentiam* appellamus. Nempe prius nomen antea in uſu fuit, poſterius acceſſit, ex quo tempore Bruttiis ademtus Hippo Romanorum colonia facta eſt, de quo Strabo c. l. Scymnus v. 307. Velleius 1, 14. f. ubi ſimpliciter *Valentia* dicitur. Et hinc etiam ſimpliciter Livius 35. 39. 5. *Eodem hoc anno* (561.) *Vibonem colonia deducta eſt*. *Temeſa* et *Clampetia* facilius probantur, etſi miſere in libris diſtracta.

Blanda) Vatic. Pariſ. 2. Rehdiger. Lipſ. Venet. Havn. *Blunda;* Pariſ. 1. *Blundia;* Vindobon. *blimda;* Prag. *Brunda*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Blunda;* aliae *Blanda* cum reliquis meis codicibus. Poſt Vatic. Pariſ. 2. Lipſ. Cibin. Gud. Prag. Vindob. Havn. Venet. Boccatius c. l. *Buxentium;* Pariſ. 1. *Buſentum;* Pariſ. 3. Rehdiger. *Buxentum*. Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Buxentium;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. ceterae *Buxentum*. TZSCHVCKE. Plinius [3, 10. ſ. 5.] et ceteri *Buxentum*, non *Buxentium*, quod Graeci vocant *Pyxunta;* item non *Blonda*, ſed *Blanda*, in quo tamen aeſtimationi locus eſto. BARBARVS. Sed *a* praeferunt Livius 24, 20, 5. Plinius 3, 10. ſ. 5. tab. Peutinger. 6. E. Geogr. Ravenn. 4, 32. in quo *Blandae*, quam formam etiam in Livio plerique codices exhibent. Ceterum de diſtinctione huius locorum recenſus aptiori, quam olim quidem erat, a *Buxentum* ad *Etruſca loca et flumina* (ſic enim legit) disſeruit Cluverius in Ital. ant. 3, 1. p. 820.

Palinurus) Vindobon. *pallimurus*. Edd. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Palinuri*. Tum Rehdiger. *frigii;* Vindobon. *loci non nomen*.

Paeſtanus) Vatic. Lipſ. Cibin. Venet. Rehdig. Vindob. *preſtanus;* Gud. *praeſtanus;* Pariſ. 3. *Praeſti-*

nus; Pariſ. 1. *praeſtans;* Prag. *preſtans.* Edd. 1. 2. *preſtinus;* 7. 8. 9. *praeſtanus;* aliae pleraeque *Paeſtanus*, tantum quaedam ut 11. 20. ſimplici *e*. Sic deinceps Vatic. Lipſ. Gibin. Rehdiger. Venet. Vindob. et edd. 1. 9. *preſtum;* Pariſ. 1. 3. *Praeſtum;* Prag. *peſtum;* ed. 13. *Peſtanum oppidum.* TZSCHUCKE. Strabo, [lib. 5. extr. et 6. in,] Ptolemaeus [3, 1.] cum *ae* diphthongo in prima. PINTIANUS. Sic per *e* olim in Silio 8, 578. Livio 26, 38, 5. ubi de *ae* monuit Drakenborch. Inſerto *r* etiam libri apud Plin. c. l. Receptam ſcripturam tuentur etiam numi.

Silerus) Cibin. *ſylerus;* Rehdig. *ſyllerus;* Gud. *ſillerus*, reliqui etiam Voſſiani cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 12. 14. 16. 18. 21. 28. *Silerus;* 6. 7. 8. 10. 13. 15. 17. 19. 20. 22. 23. 24. 25. Vadianae, (alteram auctoris editionem ſecutae) Olivarianae, Vinetus, Schottus *Silarus;* Voſſio duce rediit *Silerus.* TZSCHUCKE. Alii ſcriptores modo *Silarus*, modo *Silaris.* BARBARUS. Libri manu exarati habent *Silerus.* Et hoc bene. Nam utrumque dicitur *Silarus* et *Silerus* et *Siler.* Lucanus lib. 2. [v. 426.] *Radensque Salerni culta Siler.* Verum et ſic apud Virgilium: [Georg. 3, 146.] ſcribendum ex antiquiſſimo omnium codice Medicaeo: *Eſt lucus Sileri circa ilicibusque virentem Plurimus Alburnum volitans* etc. VOSSIUS. De varia ſcriptura cf. etiam Dausquei. ad Sil. Ital. 8, 582. et Oudendorp. ad Lucan. c. l. Cum igitur codices hic velint *Silerus*, dimitti haec ſcriptura non debet.

petrae — Sirenes) Rehdiger. *petrea quis Sirenes;* Cibin. *Syrenes;* Vindob. *ſirene.* Edd. 2. *Lyrenes;* 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Syrenes;* et antea 6. 7. 8. 10. *perae.*

habitavere) Cibin. Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Prag. *habitaverunt;* Voſſius ex quibusdam MSS. notat

habitant ſimulque reprehendit. Alii cum edd. *habitavere*, quam terminationem amat noſter.

omnia) Sic omnes codices et editiones ante Vadianum, qui in ed. 16. dedit *opima* et hinc 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. omninoque Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus. Poſt Voſſius revocavit *omnia*. TZSCHVCKE. Inepte hic legitur *opima*, cum omnes libri veteres habeant *omnia*, quod verum eſt. Poſtquam enim oram litoralem Lucaniae abſolvit, addit, omnia ea, eſſe Lucaniae loca. Hinc iam Campani litoris oppida ſequuntur. VOSSIVS. *Opima* de locis dici, notum eſt. Sic Cicero de lege agrar. 2, 19. *ager opimus et fertilis;* idem pro lege Manil. c. 6. *Aſia;* Sidon. Apollin. carm. 5, 343. *Capua* et ſimilia. At hic recte ex libris et ſcribentis conſilio *omnia*. De commutatione utriusque vocis cf. ad 3, 2, 3.

Surrentum) Venet. Pariſ. 2. Gud. Prag. Vindob. (hic etiam antea *puteleanus*) *Sirentum;* Lipſ. *ſurentum;* Rehdiger. *Birrentum;* Cibin. *ſyrrentum*. Ex edd. 13. 35. *Surrentium;* aliae *Surrentum*. Ita vero etiam variatur in aliis auctoribus. Sic Ptolemaeus 3, 1. Galenus de methodo medendi lib. 5. (Opp. P. 4. p. 92. ed. Baſil. 1538.) Σούρεντος, Stephanus Συρέντιον, ubi tamen literarum ſeries duplex ρ poſtulat et praeterea terminatio vitiata videtur; Strabo 5. p. m. 171. ſ. 247. Σύραιον, ubi codices mei Σύρρεντον, quod et reſtituit Siebenkeeſius; idem p. m. 168. ſ. 243. Σουρεντῖνος οἶνος, cum tamen lib. 1. p. m. 15. ſ. 22. conſonam illam geminet, quod et fecerunt ex Graecis Diodor. Sic. 5, 7. Dio 52, 43. — ex Latinis Plinius 3, 9. ſ. 5. Silius Ital. 8, 544. et praeter alios tab. Peutinger. 6. D. Probat etiam *r* duplex Cluver. in Ital. ant. 4, 3. p. 1161. Et ſic *Surrentini* apud Gruter. p. 489, 3. et Gudium in inſcrr. p. 89, 8. et alibi.

Herculaneum) Lipſ. Pariſ. 2. Prag. *herculatum;* Venet. Gud. Vindob. *herculanatum;* Rehdiger. *Hercule natum;* Cibin. *herculaſeum;* Vatic. *herculanacum;* alii *Herculaneum.* Edd. antiquae cum Camertinis, Ald. Iunt. Vadianis, Olivarianis, Schotto *Herculanaeum*, tantum 1 1. 29. *Herculaneum*, uti poſt Vinetus, Voſſius et hinc alii. Cum ex Graeco defluxerit vel *ium* vel *eum* valet, et ſic utrumque exhibent libri in Livio 10, 45, 9. Plinius 3, 9. ſ. 5. ſcribit *Herculanium*, pro quo tab. Peutinger. 6. D. *Herclanium*, et Geogr. Ravenn. 4, 32. *Merclanium.* In Cicerone ad Attic. 7, 3. in *Herculaneum*, quod Cluverius in Ital. ant. 4, 3. p. 1155. corruptum putat pro *Herculaneum*, quae quidem terminatio hic a melioribus codicibus probatur et alibi ab aliis. Cf. Flor. 1, 16, 6. Vellei. 2, 16, 2. et quae notantur ad Dionem 66, 23.

Veſuvii) Lipſ. *veſumii;* Vindob. *veſemii;* Gud. *veſunii;* Prag. *veſirnii;* Venet. *veſuli;* alii, ut Vatic. Cibin. Pariſ. *Veſuvii*, de quo nulla dubitatio eſſe poteſt, etſi varia forma prodit in auctoribus. TZSCHVCKE. Forte: *Veſuvii montis adſpectu Pompeii.* Plinius 3, 5. [ſ. 9.] *Herculaneum, Pompeii haud procul adſpectante monte Veſuvio.* CIACCONIVS. Eleganter et ex more etiam noſtri, qui ſic ſaepe in curſu oblata delibat et interponit. Attamen invitis libris nihil mutandum videtur. Poſt pro *Lucrinus* Pariſ. 2. *Lucinus*, et pro *Avernus* Cibin. *averticis;* Lipſ. *puteolei.*

Miſenum) Pariſ. 3. *Meſenium;* Prag. *miſſenus;* alii *Miſenum.* Edd. veteres tantum non omnes *Miſſenum* cum Schotto; *Miſenum* Ald. Iunt. Vinetus, Voſſius et ceteri. Recte, uti alii auctores. Sic apud Gruter. p. 521, 5. p. 564, 4. Reineſium 8, 35. *Miſenates*, et *Praet. Miſen.* ſaepius in inſcrr. Herculan. in Gorii ſymbolis literar. V. 1. p. 79 ſq.

Cumae) Prag. *cumme;* Vindob. *cuvie.*

Liternum) Rehdiger. uti Boccatius ſ. v. Tuſcum mare *Linternum;* Prag. *linthernum;* Pariſ. 3. Havn. *linternium;* reliqui in iis etiam Ciaccon. Venetus *Liternum,* tantum Vatic. 3. *litternum.* Edd. 1. 2. 9. *linternium;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. reliquae ad Gronovianam 42. Inde ab ed. 44. praeeunte Reinoldio, *Liternum.* Ita hic et in Cicerone ad Attic. 10, 13. reponi volebat Heinſius ad Ovid. Metam. 15, 714. et ad Sil. Ital. 6. 654. neque aliter ex hoc loco, adfert Cluverius in Ital. ant. 4, 2. p. 1098. et a librariis in *Linternum* corruptum eſſe dicit. Ita dedit etiam in Cicerone c. l. Erneſti, etſi de Agrar. 2, 25. idem *Linternum* reliquit. *Liternum* etiam ſcribunt in aliis codices meliores, veluti in Livio 23, 35, 5. notante Sigonio et alibi, et ſic ſine varietatis indicio dedit in Oroſio 4, 20. p. 274. Havercampus. Vid. Drakenb. ad Liv. 22, 16, 4. N. Heinſius ad Sil. Ital. c. l. et 7, 278. Corrad. ad Cicer. ad Attic. c. l. Weſſeling. ad Antonin. itiner. p. 123. Torren. ad Valer. Max. 2, 10, 2. *Liternum* etiam dat tab. Peutinger. 5. E. Tum confirmant Graeci, Strabo 5. p. m. 168. ſ. 243. *Λείτερνον*, Appian. de B. Civ. 1, 39. Ptolem. 3, 1. *Λίτερνον.* Denique accedit vetus numus, in quo oſce inſcriptum legitur *Cumelternum* cum Concordiae Signo, qua illae urbes coniunctae fuerunt.

Volturnus — Volturnum) Vindobon. Prag. Rehdig. puto etiam Vaticani, Pariſ. 2. 3. Venet. Havn. cum edd. omnibus ad 42. praeterea Reinoldianis *Vulturnus — Vulturnum;* Mediolan. Voſſ. 1. Gud. Perizon. Cibin. Pariſ. 1. Lipſ. bis per *o,* uti inde ab ed. 44. ceterae. *Vulturnus* quidem praeferunt alibi modo omnes, modo plures libri. Vid. ad Liv. 23, 36. f. et alibi. Plinius 3, 9. ſ. 5. ſine diverſitate per *u.* Tab. Peutinger. 5. E. Geogr. Ravenn. 4, 32. *Bulturnum* B pro V. ut ſaepe. *Vulturnus* ſcribit etiam Boccatius h. v. At

Volturnus Virgil. Aen. 7, 729. conſtanti codicum conſenſu. Ita vero et Graeci variant. Strabo 5. p. m. 164. ſ. 238. et alibi Οὐλτοῦρνος. Dionyſ. Halic. 7, 3. Ptolemaeus Οὐολτοῦρνος, etſi in utroque cum accentus diverſitate. Poſſit hanc formam probare inſcriptio apud Gudium p. 71. n. 4. *a porta Volturn ad vicum*, ſi quidem huc pertineat. Ita disſentiunt paſſim viri docti, et ad Frontinum 3, 14, 2. Modius et Tennulius probant *u*, contra Oudendorpius ad 2, 2, 7. praefert *o*. Diſceptationem peperit non utriusque ſolum formae uſus, ſed et in earum literarum in multis verbis promiſcua conlocatio, veluti *volgus*, *volnus*, *quom*, *avolſus*, et *Vulſci*, *Vulſinii* aliaque plurima, quae et conlegit Drakenb. ad Liv. 39, 53, 2. et de commutatione utriusque Corte ad Salluſt. Catil. 44, 3. Vrſinus ad Cicer. Catil. 3, 5. Graevius et Garaton. ad 3, 1. 1, 5. In multis nominibus lapides veteres et mos aevi Tulliani, quem ſub Auguſto mutari coeptum eſſe ex monumento Ancyrano docuit Noriſius ad Cenotaph. Piſ. 4, 4. p. 469 ſq. poſtulant, ut ſcribatur in Cicerone et aequalibus *o*. Attamen ea ratio nec in omnibus locum obtinuiſſe videtur, nec ſingulatim in hoc nomine, uti ſuperiora docent; quare recentiorem lectionem non mutavi. Poſt omiſſa lineola transverſa Vindob. *capanie*.

Sinueſſa) Vatic. 1. Lipſ. Ven. Vindob. *Sinoeſſa*; Ciaccon. Gud. Rehdig. *Sinceſſa*; Prag. *Siceſſa*; Pariſ. 1. *Seniceſſa*; Pariſ. *Sineſa*; Vatic. 3. *Sueſſa*; alii cum edd. *Sinueſſa*. TZSCHVCKE. Stephanus *Sinoeſſa*, in quo falſo legitur [uti quidem in hoc tractu ſolet] Σικελίας pro Ἰταλίας. Strabo variat, modo *Sinueſſa*, modo *Sinoeſſa* [vid. poſt] proferens. In Ptolemaei exemplaribus [3, 1.] in ora Campaniae falſo etiam ſcriptum eſt *Soeſſa* pro *Sinoeſſa*. Conſtat enim ex Strabone [5. p. m. 167. ſ. 242. et p. m. 161. ſ. 233.] maritimam eſſe civitatem Latii. *Sueſſa* autem altera eſt in mediterraneo eiusdem

Campaniae; nam has duas urbes Ptolemaeus [c. 1.] Campaniae, Strabo Latio attribuit; in cuius Graeco codice atrox menda inolevit lib. 5. [p. m. 165. ſ. 237.] καὶ σύες, σατραπόντιόν τε καὶ Οὐελίτραι. Legendum reor: *et Soeſſa, Cloſtra Antiumque et Velitrae;* ridicula interpretis tralatione. PINTIANVS. Strabo effert per ου, tantum lib. 5. p. m. 151. ſ. 219. Σινύεσσα, et in Cod. Moſc. per ο p. m. 168. ſ. 243. uti ex nummis profert Raſche in Lex. num. T. 4. P. 2. p. 1113. Et ſic Guarini interpretatio *Sinueſſa*, Polybius 3, 91, 4. Σεινουεσσανοὶ, quod probavit ex plurium MSStorum conlatione Schweighaeuſerus, etſi ex illo loco Stephanus adfert Σενοεσσανοὶ, qui et ipſe ſcribit per ο, ut Dio Caſſ. 67, 14. Latini conſtantius Sinueſſa, et ſic tab. Peutinger. 5. F. *Sinueſſani* in inſcriptione apud Reineſium 3, 19. pro quo antiquus lapis, quem excitavit Holſten. ad Cluverii Ital. ant. 224. traiectis literis *Senuiſſanis.* *Sueſſa* Vatic. 5. locum hic non habet, ut iam docuit Pintianus. Cf. etiam Fabricius ad Oroſ. 4, 17. Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 122. Poſt Cibin. *lyris*, uti adeo Harduini Plinius 3, 9. ſ. 5. Pariſ. 1. *loris;* Cibin. *formae;* idem et Gud. *fundit;* Vindob. *fondi;* Lipſ. *fundis.*

Tarracina) Pariſ. 3. *Teraacina;* Pariſ. 2. Prag. *Teracina;* Cibin. Rehdiger. Venet. Havn. *terracina;* Gud. *toracina;* Vindob. *terracena;* Vaticani Pariſ. 1. *Tarracina.* Edd. 1. 2. (?) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.* 13. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. 28. ex Olivarianis 29. *Terracina;* 16. 18. 22. 24. 25. reliquae, duce Vadiano, *Tarracina.* Eodem modo variatur in Livio 4, 59, 4. 22, 15, 11. Plinio 3, 9. ſ. 5. in inſcriptionibus apud Gruter. p. 152, 8. ubi *Terracinenſis* tempore Theodorici Gothorum regis, et p. 381, 1. ubi *Tarricinenſes* ſub Alexandro Severo. At *Tarracina* apud Gorium P. 1. n. 56. p. 31. Muratorium 328, 1. *Terracin* in Gudii inſcrr. p. 101, 2. uti in tab. Peutinger. 5. E. et

Boccatio de fontibus ſ. v. Anxir. Hinc et eruditorum ſententiae discrepant, in quibus *Terracina* tuentur Vrſinus ad Cicer. pro Roſcio Amer. c. 23. Cortius ad Salluſt. Catil. c. 46. et quos hic memorat; plures *Tarracina*, in quorum numero Cluverius in Ital. ant. 3, 7. p. 1009. Drakenb. ad Liv. 4, 59, 4. Gronovius in variis Geogr. p. 183. Atque ita legitur nunc in editionibus auctorum veterum, Ciceronis, Caeſaris, Livii aliorum. Praeferenda utique videtur haec ſcriptura, quod Graeci, qui minus depravati ſunt, eam conſtanter referunt. Non enim libri ſolum Latini, ſed et monumenta ſequioris aetatis mutationem ſubierunt, quare etiam Guarinus ſemper habet *e*, ubi Strabo Graecus *a* ponit. Nempe *Terracina* poſteriorum temporum fuit ſcriptura, quae et hodie uſum obtinet, uti recte cenſent Cluverius c. l. Graevius ad Cicer. pro Roſcio Amerino c. 23. aliique. Denique τὸ *e* tuentur numi, quos commemorat Raſche in Lex. num. T. 5. P. 1. p. 559. Mox pro *Circes* Vindobon. *cirſes;* Rehdiger. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Cyrces.*

Circeii) Vatic. 1. *cyrcea;* Ciaccon. Vindob. *circea;* Lipſ. Venet. Gud. *circeia;* Cibin. *cyrceya;* Rehdiger. *cyrceia;* Pariſ. 3. *circeca;* Pariſ. 2. *circela;* Vatican. 3. Prag. *cretela;* Havn. *cretella;* Pariſ. 1. *cretia.* Edd. 1. 2. *circeia;* 9. 11. *Circei;* 7. *Cyreii;* 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Cyrceii;* 3. 4. 5. aliae *Circeii.* TZSCHUCKE. Ita interpungendum: *Circes domus aliquando, Circeii,* vel *Circeius,* id eſt, ſunt et Circeii, ubi quondam fuit Circes domus. Solinus c. 8. [ſ. 2.] ſcribit *Circen Circaeos inſediſſe montes.* CIACCONIVS. Diſtinctione ſublata ediderant Sanctius, Schottus et inde propagatae minores editiones, et recte ſane. Voſſius tamen maluit cum Vadiano, Stephaniana, in qua notae Olivarii, et minore inde formata diſtinguere, *Circes domus, aliquando Circeii,* profecto peſſime, quum non aliquando, ſed ſemper, ex quo ſemel coepit, nomen illud Circeii obtinuerit; ſed

verum eſt, credidiſſe veteres, aliquando fuiſſe domum Circes, quod innuit iuſta diſtinctio. Plane ut lib. 3. c. 9. *Inſulae Gorgades, domus (ut aiunt) aliquando Gorgonum.* I. GRONOVIVS. Voſſius ſe abſente illud comma, quod tamen antea poſuerant Camers, Vadianus, Olivarius, a librariis temere additum eſſe monet. Quodſi comma addatur, ex Ciacconi ſententia fieri poteſt. Sed cum omnes codices urbis nomen in *a* terminent, legendum videatur *Circaea*, quod legitur apud Dionyſ. Halic. 4, 73. et 8, 14. Reliquis eſt *Circeii*, praeter Ciceronem, qui ad Attic. 12, 19. 15, 10. vocat *Circaeos*, quo nomine adficiuntur ipſi oppidani a Dionyſio Hal. 8, 14. qui in Polybio 3, 22, 11. et 24, 16. dicuntur Κιρκαιῖται, Livio 6, 12, 6. et 17, 7. Ciceroni de N. D. 3, 19. *Circeienſes.* At nunquam Latini urbem aliter, quam *Circeii* proferunt, in quibus Livius, Plinius, uti pro *Circaei* forte etiam in Cicerone legendum eſt, et in poſteriori loco ad Attic. 15, 10. f. repoſuit Erneſti. Ita etiam reddit tabula Peutinger. 5. E. pro quo Geogr. Ravenn. 4, 32. 5, 2. vitioſe dat *Cercellos.* Tum in Κιρκαία vocem πόλις ſubintelligendam eſſe, docet poſterior Dionyſii locus, ubi diſerte additur. Adhaeſit igitur τὸ *a* ex ſequentis nominis prima litera.

Aphrodiſium) Lipſ. Vindob. *afrondiſium;* Rehdiger. *anfrodiſcum;* Cibin. Gud. *afrodiſium.* Tum Vatic. 3. Gud. Vindobon. *hoſtia*, uti et alibi adſpiratio praemitti ſolet, de qua vid. Arntzen. ad Aurel. Victor. de V. I. c. 5. et quos nominat A. Gronov. ad Iuſtin. 34, 3, 8. ubi adſpiratio poterat ſubmoveri; et de adpellativo ad Melam 1, 9, 4. et paſſim alibi. Sine adſpiratione ſcribunt numi, de quibus Raſche in Lex. num. T. 3. P. 2. p. 221. ſq. et in inſcriptionibus apud Gudium 77, 1. aliquoties legitur *Oſtienſis.* Cf. et Sponii Miſcell. eruditae antiqu. p. 175. Poſt Prag. *tibrim;* Cibin. uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. et aliae plures *Tyberim;* Rehdig. *Thiberim.*

Variatur ſic et alibi, de quo monent viri docti ad Silium Ital. 1, 607. et alibi, in primis ad Virgil. Aen. 8, 330. Servius et la Cerda. Invaluit tamen poſt *Tiberis*, quod et probant inſcriptiones. Cf. Gruterus p. 252, 1. et paſſim.

in hoc latere) Sic omnes MSSti etiam Zaluſc. diſerte hic notatus, et edd. ad Voſſium, qui dedit *in hoc litore*, eumque ſecutae 40. 41. 42. TZSCHVCKE. Verba: *in hoc latere ſunt* redundant. Dictum fuerat ſupra: *Hinc in Tuſcum mare flexus eſt, et eiusdem terrae latus alterum.* PINTIANVS. Forte: *in Latio ſunt.* Reddit enim nunc urbes populorum, quos ſupra in Volſco et Latio memoraverat; aut legendum *in hoc litore.* Plinius 3, 5. [ſ. 9.] Livius lib. 4. fol. 52. [c. 59.] CIACCONIVS. Et haec quoque emendata ſunt a nobis conſentientibus libris veteribus. Romae enim erat Pomponius, cum haec ſcriberet. Itaque hoc litus vocat litus Latii, quod extendit a Sinueſſa usque Oſtiam. VOSSIVS. Ingenioſe excogitata eſt ratio, qua Voſſius probatam ab omnibus libris lectionem impugnat. Antea enim ipſas regiones, quarum potiora recenſet, nominat, quod et poſt facit, veluti Lucaniam, Campaniam, Etruriam ad finem usque Italiae. Attamen Tiberis facta mentione ex nexu de Latio commode intelligi poteſt, et τὸ *hoc* aperte ſuperiora reſpicit. Neque enim redundant haec verba, immo tanto intervallo cum codicibus ferri recte poſſunt.

Pyrgi Minio) Vatic. Cibin. Pariſ. 2. Venet. Havn. (puto) *Pyrgi anio;* Prag. *pirgi anio;* Lipſ. *Phirgi Antho;* Gud. *Phirgi anio;* Vindob. *phirginiano;* Rehdigér. *phyrginiano;* Pariſ. 1. *phigi anio;* Pariſ. 3. *phrigi anto;* *anio* ex ſuo codice notat etiam Holſten. in Cluverii Ital. ant. p. 35. Edd. 1. 2. 9. prius ſcribunt *phirgi*, ſed et hae et reliquae ad Voſſium *Anio*, qui obſequentibus ceteris mutavit in *Minio.* TZSCHVCKE. Mariangelus

non *Aniohit*, ſed aut *Halium* legit ex Strabone, [5. p. m. 157. ſ. 225. nempe ex vetuſtis éditionibus] aut *Alſium* ex M. Catone, Dionyſio, [1, 20. extr.] Plinio, [3, 8. ſ. 5.] Antonino, [p. 301. Weſſ.]. Ptolemaeo. [3, 1.] PINTIANVS. Pro *Anio*, quod nullum locum habere poteſt in litore Tuſco, recte Cluverius [in Ital. ant. 2, 2. p. 483.] emendavit *Minio*. Notum illud flumen ex Virgilio, [Aen. 10, 183.] quem imitatus hic eſt noſter aliquot in locis, praecipue in Italia. VOSSIVS. Prius nomen, quod in quibusdam libris cum poſteriori coaluit, atque etiam alibi, veluti in Virgilii loco cit. corrumpitur, facile ſuae formae redditur. Strabo 5. p. m. 156. ſ. 225. Ptolemaeus 3, 1. Πῦργοι. Plinius 3, 8. ſ. 5. et alii *Pyrgi*. Sic et tab. Peuting. 5. A. proque eo commutatione frequenti Geogr. Ravenn. 4, 32. *Purgi*. Poſterius nomen *Anio*, quia in litore Tuſco locum habere non poteſt, et ad ea, quae citra Tiberim ſunt, pertinet, unde nunc ad ulteriora progreditur Voſſius, praeeunte Cluverio, mutavit in *Minio*, etſi hic parum conſilii certus fuiſſe videtur, cum 3, 1. p. 820. *Alſium* hic legat, quod et alii ſupra laudati in hoc tractu ponunt, et praeter illos cum Pyrgis coniungit Rutil. in itiner. 1, 225. At, ſi vel omittas, ante Pyrgos Alſium memorandum fuiſſe, uti patet ex Strabone c. l. Plinio 3, 8. ſ. 5. Antonini itiner. p. 301. et tab. Peutinger. 5. D. nimis id nomen discrepat a codicibus. Quare *Minio* probavit etiam Holſten. ad Ortelium p. 12. quod profecto propius abeſt a libris. At neque Minio fluvius commode admitti poteſt, quia hic noſter urbes tantum recenſet, et, ſi fluvius intelligi debeat, verus exitus turbatur, qui inter Graviſcas et Centumcellas aperitur, uti et monuit Cellarius in Geogr. ant. 2, 9. 198. cui adſentitur Oberlinus ad Vib. Sequ. p. 143. At idem coniecturam ſat probabilem adiecit de Minione urbe, quam etiam memorat inter Caſtrum novum et Graviſcas, Geogr. Ravenn. 4, 32. 5, 2. et ibi agnoſcit Porcheron, etſi vocatur Minium. Cf. ſupra §. 8.

de *Metauro.* Ad verum tamen ſitum nihil inde redundat. Aliam denique emendationem innuit Holſtenius ad Cluverii Ital. ant. p. 35. utrum forte hic locus Rutilium iuvare poſſit, nec eam reiicit Cellarius. Nempe apud Rutilium 1, 232. hoc ſitu conlocatur *Inui caſtrum*, cuius mentio etiam exſtat in Virgilio Aen. 6, 775. At quod obſervavit Cluverius in Ital. antiqua 2, 2. p. 488. caſtrum Inui in Latio fuit, non in Etruria, ubi *Caſtrum novum*, quod quidem Virgilii locus indicare videtur. Sed ſi vel hoc negligatur, cum Servius Caſtrum id novum dictum etiam eſſe adfirmet, manifeſtum eſt, Inui caſtrum ſubſtitui non poſſe. Maneat igitur cum levioris erroris reprehenſione Minio.

Graviſcae, Coſa) Coniuncte et haec nomina praebent codices. Vatic. 1. Pariſ. 1. Cibin. *Grabus caecoſa*; Vatic. 3. et, quod adſcriptum erat, tres alii, Lipſ. Gud. Prag. Vindob. Venet. Havn. *grabus cecoſa*; Pariſ. 3. *Grabs cecoſa*; Rehdiger. *gabiis cecoſa*; Pariſ. 2. omiſſis *Coſa*, *Telamon Populonia* tantum *Graviſſae*; Ciaccon. *coſa*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *grabus, cecoſa*; tum diviſe 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Graviſce*; 13. *Graniſce*; 16. 18. *Graviviſcae*; 12. 14. 19. 21. 22. (altera Vadiani) 24. 25. reliquae *Graviſcae*. Tum pro *Coſa* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. ceterae praeter Vinetianam (puto) ad 42. *Coſſa*; hinc praeeunte Reinoldio ab ed. 44. et aliis iterum prodiit *Coſa*. TZSCHUCKE. Pro *Grabus eecoſa* ſcribendum *Graviſcae*, *Coſſa* (non *Coha*, ut Olivarius et Gronovius) ex Plinio, [3, 8. ſ. 5.] Ptolemaeo [3, 1.] ceteris. BARBARUS. De *Graviſcae* nulla poteſt eſſe dubitatio, quod et adfert ex codice ſuo Holſtenius in Cluverii Ital. ant. p. 35. De *Coſa* haec Abr. Gronovius: MSS. ed. Mediolan. *Coſa*. Strabo etiam lib. 5. p. 222. [p. m. 153.] Κόσαν nominat iuxta MS. Mediceum, [adde Moſcov.] non Κόσσαν, ut vulgo editur. Rutil. itiner. 1, 285. *Cernimus anti-*

quas, nullo cuſtode, ruinas. Et deſolatae moenia foeda Coſae; et *Coſana praedia* apud Sueton. in Veſpaſ. c. 2. et *portus Coſanus* apud Livium lib. 22. c. 2. et lib. 30. c. 39. Haec A. GRONOVIUS. De duplici illa ſcriptura vid. Cluver. in Ital. ant. 2, 2. p. 480. Simplicem ſibilum praeferunt Drakenb. ad Liv. epit. 14. ubi Sigonius duplicem probaverat, et 22, 11, 6. Popma ad Cicer. ad Attic. 9, 6. Ruhnken. ad Vellei. 1, 14, 7. Weſſeling. ad Anton. itin. p. 292. aliique, atque ita hodie in auctoribus fere legitur. Adiuvant poetae, qui corripiunt penultimam, uti Rutil. c. l. Virgil. Aen. 10, 168. Denique ſuffragantur numi et lapides. De iis vid. Eckhel. in doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 90. De inſcriptionibus apud Reineſium 3, 37. p. 315. *respublica Caſānorum,* qui tamen, cum putat τῷ *a* temonem a quadratario iniectum geminationem ſibili ſignificare, quod male adpoſita linea illa ex Donio exceperit, notatur a Gorio in Donii inſcrr. ant. 3, 46. p. 125. Cf. p. 41. n. 116. ubi *Coſani* ſe vidiſſe infra teſtatur Donius, Gorii inſcrr. ant. 3, 208. p. 169. et tab. Peuting. 3. F. *Coſſa* tamen in numo oſtendit Triſtan. in commentaires hiſtoriques T. 1. p. 365. qualem quidem numum non notavit Eckhelius. Obſtat etiam Stephanus, qui duplici ſibilo adfert. At dum facit Oenotrorum urbem, huc pertinere vix videtur. Oenotri enim primi Italiae incolae, qui Oenotro duce primam coloniam in Italiam deduxerunt (vid. Pauſan. 8, 3.) oram maritimam a Tarento usque ad Paeſtum tenuere. (Dionyſ. Halic. 2, 1. in. conl. Heynio in excurſu ad Virgil. Aen. 1, 530 ſq.) Atque ea de cauſa ad Compſam Hirpinorum refert Holſten. ad Steph. p. 170. quia Graeci aſperam adpellationem mollierint. Certe non ſolum utriusque vocis mutatio in libris paſſim obiicitur, uti in Livio 22, 11, 6. ſed et de vera lectione eligenda dubitatum eſt. Vid. Voſſ. ad Vellei. 2, 68. Oudendorp. ad Iul. Caeſ. de B. C. 3, 22. et Iul. Obſequ. c. 76. At quidquid id eſt, hic recte *Coſa* cum MSStis ſcribi non

ſolum potuit, ſed et debuit. Refert etiam ſic Boccat. de maribus c. l.

Telamon) Rehdiger. *thelamon*; Venet. *thelimon*; Gud. *thalamon*; Vindobon. *telqmonia*; reliqui *Telamon*. Edd. 1. 2. 9. 11. *Thelamon*; ceterae *Telamon*, etſi Latino ore melius cadere putat *Telamo* Cluverius in Ital. ant. 2, 2. p. 476. Anceps in his et vaga eſt ratio. Cf. ad 1, 11, 3. 1, 49, 5. 2, 2, 8.

Cecina) Pariſ. 2. Prag, *cetina*. Tum Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. *Piſa*. Poſt edd. multae *Hetruſca*, de quo ſupra ad §. 2.

et loca et nomina) Non recte haec ita reformat Cluverius [in Ital. ant. 2, 2. p. 483. 3, 1. p. 820.] *et loca et flumina*, quia nempe loca, quae enumerat, non Thuſcam, ſed Graecam, habeant appellationem. Sed Etruſca loca et nomina tralatitium eſt loquendi genus, pro locis et nominibus in Etruria ſitis. vossıve. Addit et hanc cauſam Cluverius, quod *Cecina* amnis, non loci, nomen fuerit, et vix ibi urbs propter Vadorum (urbis) vicinitatem hoc nomine alia eſſe potuerit, unde etiam Melam erraſſe putat, ſi, quod videatur, urbem eam putaverit. At utrumque vocabulum notum ſic eſt, ut librarii mutationem intuliſſe non videantur. *Etruſca et loca et nomina* ſunt locorum nomina, quae ad Etruriam pertinent.

Luna Ligurum) Rehdiger. *dictum* (pro *deinde*) *luna lygurum*; Vindobon. *lugurum*; ed. Lugd. 1605. omiſit *Ligurum*.

Tigulia) Ciaccon. ex ſuis MSS. *Ligulia* et *Tigulia*; Vatic. Pariſ. 1. 2. Prag. Venet. Havn. *liguria*; Cibin. Lipſ. Gud. *ligulia*; Rehdiger. *lyguna*; Voſſiani et forte

Pariſ. 3. *Tigulia.* Edd. 1. 2. 9. *ligulia*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. ceterae cum Schotto *Liguria*; Vinetus, Voſſius et inde alii *Tigulia.* TZSCHVCKE. Mariangelus ex Ptolemaeo [3, 1.] et Plinio [3, 7. ſ. 5.] *Tigulia*, non *Liguria*; recte. PINTIANVS. Proba eſt coniectura Pintiani et Mariangeli, *et Tigulia*, confirmantque illam veteres libri. VOSSIVS. *Tigullia* tamen ſcribendum cenſet, ut ſcribitur in Ptolemaeo, Rezzonici in disquiſit. Plin. T. 2. p. 18. Et ſic ex ſuis exemplaribus adfert in Plinio et in tabula Traiana, quam etiam ibi exhibet, apud Veliam eruta. Poſt Lipſ. *ianua*; Prag. *Ienua*; Gud. *Sabaria*; Prag. *Sabbatia*; Venet. *Sabavidia*; Ciaccon. *Sabatira*; Lipſ. *Sabatria*; Cibin. omiſit. Edd. *Sabatia*, Vadianus tantum cum ſuis uti Olivarius et 21. 24. 28. Vinetus, Schottus ſine particula *et*. *Ianua* in Lipſ. adpellatio eſt, quam barbara aetas frequentavit, uti notant Cluver. in Ital. ant. 1, 9. p. 70. et Weſſeling. ad Antonin. itin. p. 294. Pro *Sabatia* Cluver. p. 68. c. l. Melam ſcripſiſſe exiſtimat aut *Sabata*, aut *Vada Sabatia.* Nempe Ptolemaeo 3, 1. Σάβατα, qui in mediterraneis ponit; Straboni 4. p. m. 139. ſ. 202. Σάββατα, et paullo ante Σαββάτων οὔαδα, ubi tamen Pariſ. et Moſc. ſimplici β ſcribunt, uti et volebat Hondius in Italiae deſcr., p. 75. Plinio 3, 7. ſ. 5. *Vadum Sabatium*; Iulio Capitolino in vita Pertinacis c. 8. et 13. *vada Sabatia*; Antonino in itiner. p. 295. *Vada Sabbata*; Geogr. Ravenn. 4, 32. 5, 2: *Bata Sabbata*; in tab. Peuting. 2. F. *Vadis Sabates.* In Plinii vetuſtis exemplaribus legi *portus Vadorum Sabatium* adfirmat Surita ad Antonin. c. l. Cicero ad diverſ. 11, 10. et 13. ſimpliciter *Vada* vocat. Solus noſter *Sabatia* ſimpliciter dixit, uti quidam volunt libri.

Albingaunum) Vatic. 1. Pariſ. 1. Cibin. Lipſ. Rehdiger. Mediol. Voſſ. 1. Perizon. *Albincaunum*; Gud. *albim caunum*; Voſſ. 3. Leid. *Albingaunum*; Vindob.

albinganum; Ciaccon. *albincanum*; Venet. *albicanum*; Pariſ. 2. *albiganum*; Pariſ. 3. *albigaunum*; Vatican. 3. Prag. Havn. *Albiri et caunum*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. et reliquae ad 42. *Albigaunum*, tantum 18. *Albiganum*; poſt praeeunte Reinoldio 44. 45. ceterae *Albingaunum*. TZSCHVCKE. Legendum *Albingaunum* ex Strabone [4. p. m. 139. ſ. 202.] et Plinio. [3, 7. ſ. 5. ubi tamen *Albium Ingaunum*] In Ptolemaeo [3, 1.] depravate ſcriptum eſt *Albigaunum* pro *Albingaunum*. Sicuti et aliud ante oppidum *Albiniminion*, cum legendum ſit *Albion Intimelion* ex Strabone [c. l. ubi tamen Ἄλβιον Ἰντεμέλιον, etiam per *e* in Latinis] in quarto aperte, reddita cauſa, cur utrumque ita appelletur. Caſtigandus itaque Plinius, [c. l.] in quo *Albion Intemelium* legitur pro *Albion Intimelium*. PINTIANVS. Boccatius de montibus ſ. v. Appenninus habet: *albagaunum et ienua*. Veram ſcripturam docet Strabo c. l. qui contractum illud nomen dicit ex *Albium Ingaunorum* vel *Ingaunum* ex Graeco Ἰγγαύνων. Lineola illa transverſa hic, ut ſaepe in aliis, neglecta eſt a librariis. Idem contendit etiam Cluverius in Ital. ant. 1, 9. p. 67. Sed et ita *Albingaunum* Tacitus hiſt. 2, 15. Vopiſcus in Proculo c. 12. Antonin. in itiner. p. 295. et 502. pro quo in tab. Peutinger. 2. F. ex ed. Scheybii *albincauno*, cum antea legeretur per *g*, et in Geogr. Ravenn. 4, 32. 5, 2. *Albinganis*. Similes corruptiones notant Surita et Weſſeling. ad Antonin. c. l. Evincit tamen maxime uſus in inſcriptionibus apud Muratorium 1021, 7. 8. 1031, 4. in quibus *Albingaunenſes* legitur.

Paulo) Ita Ciaccon. Mediolan. Voſſ. 1. 2. 3. 5. Perizon. A. Gronov. Lipſ. Pariſ. 1, 3. Vatic. Cibin. Gud. Rehdiger. uti 1. 2. 9. ex editionibus vetuſtis. Reliqui codices et edd. ad 42. *Paulon*, tantum 13. *Padon*, uti apud Plin. 3, 7. ſ. 5. *Pado*; poſt cum Reinoldio 44. 45. ceterae *Paulo*. TZSCHVCKE. Plinius *Padon*, non *Paulon*,

ut ſit *Padon*, *Padonis*, aut certe *Paulon*, *Paulonis*, omnino alius a *Pado*, quandoquidem Pomponius hoc loco Varum amnem *Padone*, aut ſi quis ita malit, *Paulone* dicit eſſe notiorem. BARBARVS. Scrib. *Tum Padon et Varus*. SCHOTTVS. Plinius *Padum* hoc loco habet, ubi tamen optimus meus codex habet *Palo*, manifeſte pro *Paulo*. VOSSIVS. Omnes Harduini codices in Plinio dant *Pado*, pro quo tamen etiam antea *Paulo* volebat Cluverius in Ital. ant. 1, 9. p. 62. quod et repoſuit Rezzonici in disquiſ. Plin. T. 2. p. 14. ubi de eo multa. *Paulo* videtur praeter noſtros codices etiam vindicare hodiernum eius nomen *Paglione*, ſ. *Paillon*.

Varum) Vindob. bis *Varus*; Prag. *Pharum*, poſt cum aliis codd. et edd. *Varum*; tantum Schottus et Reinoldius in ſuis bis *Varus*. TZSCHVCKE. Lego *Paulon et Varus* ex Strabone [4. p. m. 127. ſ. 184.] et Ptolemaeo, [2, 10. f.] adde etiam, ſi placet, Vibio Sequeſtre. [p. 20. Oberl.] PINTIANVS. Ita, ut ſuperior nota declarat, volebat etiam Schottus deditque. In Graecis diſerte additur τόν. *Varus* ſine discrepantia apud Lucan. 1, 404. et ſic fortaſſe rectius eſt, niſi quis utramque formam in uſu fuiſſe velit. Nam certe in tab. Peuting. 2. E. legitur *fl. Varum*. Poteſt tamen etiam ex nexu cum *flumen* altera forma probari, uti *Ledum flumen*, et alia, de quibus ad 2, 5, 6. Nihil igitur hic contra libros mutandum eſt. Poſt Cibin. *diviſa*; Vindobon. *dilapſa*, confuſione nota. Pro *notius* Vindob. et Schottus *notior*; nempe, quia iidem *Varus* volunt.

§. 10. *ab his*) Cibin. *hiis*; Prag. *ab ipſis*; Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Havn. videntur habuiſſe cum edd. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. aliisque ad 42. cum Reinoldianis *iis*; inde ab ed. 44. *his* duce A. Gronovio, quod idem notat ex Voſſ. 1. 2. 3. 5. Mediol. Perizon.

et ſuo habentque ex meis reliqui. Variatio facilis et alibi notata.

excurrunt) Vindobon. *excurrit*; poſt Gud. *dein*, ut alibi promiſcue utrumque; Lipſ. Gud. Vindob. *attingerunt*.

diremtisque) Vatic. 3. Prag. Rehdiger. *directisque*; Gud. *direptisque*; reliqui *diremptisque*, quod et ex ſuo codice notavit in praefatione H. Stephanus. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *direptisque*; 15. 17. 20 23. 32. *diremtis*; 30. 37. *direptis*; 25. (in altero exemplari) Voſſius, Gronovii, alii *diremptisque* vel, melius, poſthac *diremtisque*. TZSCHVCKE. In vet. MS. Pariſino *diremptisque* repperi; quomodo leg. coniecerat H. Stephanus lib. 1. Schediaſm. c. 25. Dionyſius Afer Graece huiusmodi effert [v. 920.] μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων. SCHOTTVS. *Diremtis* coniecerat H. Stephanus in praef. ad Melam (licet ipſe dederit *direptisque*) et poſt explicatius probaverat in ſchediaſm. var. 1, 24. p. 92. (cf. etiam in Gruteri theſ. crit. Vol. 5. p. 39.) Melam enim lubenter hac voce uti de fluviis v. c. 2, 5, 5. et apud Livium alicubi *ademtum* et *adeptum* commutari. Vid. 2, 15, 6. et ibi Drakenb. qui ſimilia loca excitavit. Sed et exempla de commutatione *direptus* et *diremtus* dabunt Corte ad Plinii epiſt. 6, 16, 11. Schwartz. ad Plinii Panegyr. c. 32. p. 117. et in ſupplem. ad c l. p. 601. Burmann. ad Quinctil. decl. 3, 4. viri docti ad Valer. Max. 4, 7. in. et 8, 1, 9. A. Gronov. ad Iuſtin. 4, 1. in. Lineola enim transverſa, qua in ſcribendi compendio τὸ *m* redditur, modo omitti, modo addi temere ſolet, cuius exempla etiam noſtri libri praebent. Hic quidem, cum violentiae in diverſas partes rapientis notio aliena ſit, aptius utique eſt *dirimo*, quod verbum amant Geographi de locis,

quae fretis, maribus, fluviis, montibus interiectis ſeparantur. Cf. Surita ad Antonini itiner. p. 11. Weſſel. Palmerius in apologia pro Lucano p. 22. Sic dirimuntur regiones, populi, flumine Liv. 22, 15, 4. Lucan. 3, 275. Mela 2, 1, 8. ubi vide. Contra 1, 3, 3. *Graecia Aegaeum ab Ionio mari dirimit*; etſi per nexum vis etiam ſubeſſe poteſt, ut 1, 5, 3. Recte igitur hic probavit Stephanus, poſt etiam Cluver. in Ital. ant. 1, 30. p. 320. et recepit Voſſius. In ſequ. pro *Thraciam* Prag. habet *Cratiam*; Rehdiger. *echratiam*; Vindobon. ut alibi *traciam* idemque etiam *penetrat*.

CAP. V.

Codices quidam, uti Lipſ. Gud. titulum praeponunt *de Gallia*, uti edd. 1. 6. 11. 13. Zaluſc. haec: *De Gallia et oris Galliae, gentibus, urbibus, fluminibus, promontoriis, locisque memorabilibus. Principium a Narbonenſibus; finis ad Hiſpaniam.* Pariſ. 2. *Galliae totius deſcriptio particularis.* Plerique aut intervallo ſeparant a proximo, uti etiam edd. 3. 4. 5. 6. 10. aut deinceps connectunt, in quibus Pragenſis. Aliae edd. inſcribunt *Gallia*, ut 12. 14. 19. aut *Galliae deſcriptio*, uti 7. 8. 15. 17. 20. 23. aut *Gallia Narbonenſis* inde a Vadiano, Olivario, idque ſervatum manſit. Ita in numerandis capitibus discrepant; tertium faciunt edd. 7. 8. 9. 13. ſextum ed. 11. pleraeque, in quibus recentiores, quintum, praeter Reinoldium, qui facit ſeptimum. Vineto eſt cap. 39.

§. 1. *Gallia)* Vindob. *Galia*; Prag. *Allia*.

Lemanno) Zaluſc. Lipſ. Gud. et cum edd. ſuis Venet. Havn. Vindob. et Vaticani, uti omnino editiones ad Voſſium, qui a Vineto hic ex ed. 29. recepit

Lemanno, adſentientibus reliquis. Ita tamen etiam ſcribunt Cibin. Rehdiger., et, quod videtur, Pariſienſes. In Prag. *Lemanon.* TZSCHVCKE. Strabo cum *a* in fine et cum duplici *n* *Limennam* appellat; Ptolemaeus [2, 10.] cum uno *n* et *e* longo in fine *Limene.* In Strabonis libro 4. [p. m. 129. ſ. 186] ubi de Rhodani et Araris coitu diſſerit, oſcitantes librarii μεγάλης ſcripſerunt pro λιμήνης. Rhodanus enim Lemano lacu excipitur, Plinio [3, 5. ſ. 5.] et Pomponio auctoribus. PINTIANVS. In Strabone huius lacus bis occurrit mentio, ſemel 4. p. m. 129. ſ. 186. ubi vulgo olim legebatur λίμνη ἡ μεγάλη et Guarinus vertit *magnus lacus*, pro quo λίμνη ἡ Λεμάνη repoſuit Siebenkeeſius ex Vatic. 1. ſuadentibus antea Caſaubono et Palmerio. Iterum p. 141. ſ. 204. ubi vulgò Πελαμένα, quod propagatum haeſit, Oberlinus ex Ptolemaeo c. l. in ἡ Λιμένα vel Λιμέννα mutatum velit. At hic agitur ſcriptura in *anus* et *annus*, in qua non conſtant auctores. Apud Plinium 2, 106. ſ. 103. et 3, 5. ſ. 4. eſt *Lemannus lacus*, uti dedit Oudendorp. in Iul. Caeſ. de B. G. 1, 2. et 8. 3, 1. — et tantum ex edd. quibusdam notat *Lemanus*; ita idem in Lucano 1, 396. ubi antea per ſimplex *n*. Sic variat Boccatius, qui ſub v. Rhodanus habet *Lemanus*, at de lacubus *Lemannus* et *populi Lemanni.* Interpres tamen Graecus Iulii Caeſaris ſimplex *n* habet et Vibius Sequeſter p. 24. ſine lectionis diſcrepantia apud Oberlinum, etſi Vatic. meus ſcribit *Lemannus*, uti Cod. Leidenſ. notante Oudendorpio ad Lucan. c. l. Duplici *n* pondus accedit ex Servio ad Virgil. Georg. 4, 278. ubi a Lemanno fluvio (ſic) *Alemannos* dictos eſſe tradit. Graeci tamen auctores ad alteram opinionem deducere videntur. Equidem in hac ambiguitate, quod inveni, mutare dubitavi. Poſt in Vindob. abeſt *lacu.*

Cebennicis) Voſſ. 1. *Tebinnitis*; Voſſ. 5. *Cebinnutis*; Gud. Rehdiger. *cebenicis*; Leidenſ. *Cebennitis*;

Prag. *gebennitis*; Cibin. *Sebennicis*; Zaluſc. Mediolan. *Cebennicis*; Vatic. 3. *Gebennicis*; reliqui cum editionibus ſuis, e quibus 1. 3. 4. 9. *Gebenniciis*; 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus, Voſſius, Gronovii in edd. 40. 41. 42. *Gebennicis*; 23. Vinetus, Reinoldius, 44. 45. reliquae *Cebennicis*, uti infra variatur. Sic in aliis auctoribus, ubi praeterea pro *b* reperitur *v* uſitata commutatione, uti *Svebi*, contra *Danuvius*. *G* habet Plinius 3, 5. ſ. 4. et edd. quaedam Caeſaris de B. G. 7, 8. ubi, et cap. 58. per Γ etiam reddit Metaphraſtes Graecus, probatque in Latinis mollioris ſoni cauſa Penzelius in verſione Strabonis T. 1. p. 358. At τὸ *C* tuentur Graeca, veluti Strabonis 2. p. m. 88. ſ. 128. ubi Κέμμενον ὄρος, uti lib. 4. in. Sic Ptolemaeus 2, 8. τὰ Κεμμένα ὄρη. Hinc etiam, et quod hodie paſſim *les Cevennes* ſcribuntur, probant *C* recentiores, e quibus vid. Vinetus ad Auſonii urbes 12, 5. Valeſius in notitia Galliarum p. 140. Oudendorp. ad Iul. Caeſ. c. l. Anvillius in notice de la Gaule p. 219. Retinui igitur, cum praeterea non deſint boni Codices, e quibus Vatic. 1.

latera) Edd. 15. 20. 23. *litora*. Vitioſe. Poſt ed. 15. *Thuſcum*, de quo ad 1, 3, 3. Cibin. Rehdiger. Vindob. *Occeanum*.

hinc) Rehdiger. Vatic. 3. Cibin. *hic*; Vatic. *illic*, ut Gud. Prag. Rehdig. *hic* — *illic*; variatione frequente, de qua ad 1, 5, 3. Sed vulgata in hoc nexu praeſtat. Ceterum in edd. 30. 32. truncatus hic locus ſic legitur: *hinc a Rheno ad Tyrenaeum*.

Rheno) Edd. 1. 2. 9. cum Vineto *Reno*. Quod etſi probari poſſit, placuit tamen Romanis, uti numi docent, Graeca ſequi. Vid. Cellarii orthogr. Lat. T. 1. p. 114. ed. Harleſ.

Pyrenaeum) Vindobon. *pirineum*; Rehdiger. in quo praeterea *ad* abeſt, *pireneum*; edd. 1. 2. 9. *pyrreneum.*

permittitur) Sic Cdd. A. Gronovii duo, Ciacconii (vid. ad 1, 3. f.) et mei, praeter Vatican. Pariſ. Venet. Havn. qui cum edd. ſuis videntur habuiſſe *promittitur*, uti omnino editiones omnes inde a primis ad 44. Tandem in poſtrema (45.) A. Gronovius recepit *permittitur*, retinuitque Kappius. Cod. Lipſ. more ſuo *permictitur.* Quamvis *promittitur* aliquo modo defendi poſſit, defenditque I. Gronov. MS. verbis *protendere*, *promovere*, *barba promiſſa*, aptius tamen videtur alterum, maiori etiam Codicum conſenſu probatum. Variatio, ex ſcribendi compendio facile enata, etiam alibi notatur, veluti ab Oudendorpio ad Iul. Caeſ. de B. G. 8, 9. f. Cf. ad 1, 3. f. 1, 19, 20. ubi eadem vox probatur. Nempe *promittere* propius et in conſpectu poſitum ſpatium indicare videtur, longius deductum et extentum *permittere*, hoc ad initium, illud ad finem pertinere.

Braccata) Lipſ. Gud. Prag. *brachata*; Cibin. Rehdiger. *bracata.* Edd. 1. 2. 9. 11. 13. *bracchata*; aliae *braccata* cum recentioribus et codd. conlatis. Reinoldius dedit *bracata*, quod antea receperat Vinetus. Eadem diſcrepantia 2, 1, 10. et alibi. Vid. Graevius ad Cicer. pro Fonteio c. 11. qui ſimplex *c* praefert, ſequentibus Verburgio et Erneſtio, etſi hic in Taciti Hiſt. 2, 20. duplex poſuit, ut alibi alii. Cf. etiam ad Suetonii Iul. Caeſ. c. 80. et paſſim alibi, et quae habet Dausqueius in Orthogr. P. 2. p. 61. Ex Graecorum tamen ſcriptura praeferendum videtur ſimplex. Sic enim Heſychius et Suidas βϱάκες, βϱάκια· Euſtathius ad Homer. Il. 2, 262. p. 163. Baſ. βϱάκαν vocat, et ad Il. 1, 8. p. 17. βϱακίον f. in utroque loco leg. βϱακίαν, vel hic etiam βϱάκαν. Sed et Βϱάκας habet Diodor. Sic. 5, 30. in. *bra-*

cata Alcuinus de divin. offic. c. 38. Quare et ſic dedit in Lucano Oudendorpius, qui poteſt praeterea conſuli ad 1, 430.

eſt magis culta et) Tacite haec verba omiſit Voſſius et hinc edd. 40. 41. 42. Ante Voſſium habent editiones omnes cum codicibus, tantum quod in illis non adparet *eſt*, uti ex Cdd. in Leid. et Chiſ. Solus Prag. vitioſe *Narbona eſt magis* — Poſt Rehdiger. *adeoque*; Venet. *ideoque eſt laetior.*

§. 2. *Vrbium, quas)* Vatic. 3. Venet. *Vrbes, quas* — minus bene. Cf. ad 2, 7, 16.

Vaſio) Ciaccon. *Vaſto*; Lipſ. Rehdiger. Gud. Prag. Vind. forte etiam Venet. et Havn. *Vaſco*; Vatic. *Vaſſco*; Pariſ. 2. *Naſio*; Pariſ. 3. *Viſio.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. *Vaſco*; 2. *Vaxo*; reliquae *Vaſio.* TZSCHVCKE. Scribe *Vaſio*, non *Vaſco*, unde *Vaſionenſes* ex Sidonio Apollinari multis locis praeter ea, quae in Pliniana eiusdem partis caſtigatione diximus. BARBARVS. Plinius 3, 5. ſ. 4. *Vaſio*, ubi libri quidam etiam *Vaſco. Oppidum Vaſionenſe* apud Sidon. Apollinar. 5. ep. 6. et 7. ep. 4. ubi cf. Sirmondus. Sed et Ptolemaeus 2, 10. Οὐασιῶν ſcribit.

Vocontiorum) Rehdiger. *Vacontiorum*; Havn. *Nacontiorum*; Vatic. 3. Pariſ. 2. *Nocontiorum*; Prag. *Nopontiorum*; Cibin. *Voconciorum*; Pariſ. 1. Venet. *Vocuntiorum*; reliqui ex meis *Vocontiorum.* Edd. inde a primis ad Vadianas 16. 18. et cum iis Ald. Iunt. 21. 28. *Vocuntiorum*; poſt, praeeunte in altera Vadiana, ceterae *Vocontiorum*; quae ſcriptura etiam praefertur in Plinio 3, 5. ſ. 4. Iulio Caeſ. de B. G. 1, 10. f. Livio 21, 31, 9. Cicerone pro Fonteio 5. f. Silio Ital. 3, 467. (Ruperti tamen per *u*) et aliis, etſi paſſim libri variant.

Sed tuentur τὸ ο etiam Graeci, Οὐοκόντιοι, in iis Strabo 4. p. m. 128. ſ. 185. Ptolemaeus 2, 10. f. uti et reponendum videtur in Strabone 4. p. 140. ſ. 203. etſi, Οὐοκούντιοι propagavit Siebenkeeſius. Eadem ſcriptura ſervata poſteris, et *Bocontii* pro *Vocontii*, uti ſit, in tab. Peutinger. 2. A. legitur et in libris quibusdam Antonini in itin. p. 357.

Allobrogum) Vindob. Gud. Prag. forte etiam Venet. Havn. *Alobrogum*, uti edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 22. et cognatae; 1. 2. *alobregum*; 21. 28. Olivarius, Schottus, alii *Allobrogum*, uti ſolent Latini et Metaphraſtes Graecus Caeſaris, et, ſi duplex *l* ſpectes, Graeci auctores, quamvis hi in penultima ſibi non conſtant, de quo alibi.

Avenio) Vatic. Cibin. Vindobon. Lipſ. *Avennio*; Prag. *Avinio*; Rehdiger. *apennio*. Editiones *Avenio*, uti apud Plin. 3, 5. ſ. 4. et Strabon. 4. p. m. 128. ſ. 185. et Ptolem. 2, 10. Αὐεννιών. Poſt Rehdiger. Vindobon. Vatic. 3. Lipſ. Pragenſ. et edd. 1. 3. 4. 5. *Canarum*. TZSCHUCKE. Scribo *Cavarum* ex Plinio [3, 5. ſ. 4.] et infra Pomponio. BARBARUS. Recte.

Arecomicorum) Vatic. 3. *Arecomiorum*. Poſt Rehdiger. *Nemauſcis*; edd. 13. 19. *Nemauſum*, uti eſt in Plinio c. l. et Antonini itin. p. 288. et 396. etſi in hoc accuſativus, ut ſequentia admittunt, eſſe poteſt. Sed in vulgata terminatione libri conſentiunt antiqui, nec aliter effert Strabo 4. p. m. 129. ſ. 187. Ptolemaeus 2, 10. Stephanus et Suidas h. v.

Toloſa) Prag. *Tholoſa*. Edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. Vadianae, Olivarianae *Toloſſa*; ſed priores, aliquae poſt, et cum Vineto, Schotto, reliquae uti MSS. *Toloſa*. Simplex *ſ* ponunt

alii etiam auctores Latini et Ptolemaeus c. l. In Strabone tamen lib. 4. p. m. 130. ſ. 188. liberalitate forte librarii, Τολῶσσα aliquoties. Sed *Toloſenſis* exhibent marmora Piſaurenſia n. 57. et ex numis adfert Raſche in Lex. num. T. 5. P. 1. p. 1388. Pro *Tectoſagum* Lipſ. *Tecoſegum*; Venet. *Tetogagum*; Prag. *Tetoſcum*; Pariſ. 2. *Tectotegum*; Vindob. *rectoſagum*. Vulgata lectio probatur ab aliis MSS. et edd. antiquis, quibus addicunt Graeci.

Secundanorum) Rehdiger. Vindob. *Secondanorum*. Tum Ciaccon. *Aurato*; ed. 27. *Auraufio*, pro quo Pintianus ex aliis emendat *Arauſio*, uti eſt in libris.

Sextanorum) Vatic. Lipſ. Cibin. Gud. Rehdig. Havn. *Sectanorum*; Venet. *Secanorum*; Prag. *Seſtanorum*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Sectanorum*; in reliquis, ex certa Hermolai correctione, *Sextanorum*, quod et habuiſſe videntur Pariſienſes. Poſt *Arelatae* edd. 24. 25. 29. Olivarianae, Vinetus, Schottus; reliquae cum libris antiquis *Arelate*. TZSCHVCKE. *Arelatae* quidem Strabo [4. p. m. 125. ſ. 181.] cum *ae* diphthongo in fine. Ptolemaeus [2, 10.] tamen neutro genere *Arelatum*. PINTIANVS. Ex Strabone ductum videtur *Arelatae*, etſi in eo Ἀρελάτε emendat Surita ad Antonini itiner. p. 290. ed. Weſſ. Et ſic Plin. 3, 5. ſ. 4. *Arelate Sextanorum*. *Arelate* item exſtat in Codd. Iulii Caeſ. de B. C. 1, 36. f. ubi, notante Oudendorpio, ſic etiam editiones quaedam variant. Nec aliter efferunt Sueton. in Tiberio c. 4. in. Ammianus 15, 11. f. aliique quidam et inſcriptiones duae in Sponii Miſcell. erud. ant. p. 165 ſq. Poſterior demum aetas frequentare coepit *Arelatum* et *Arelatus*, de quo alibi. Hinc *Arelate* et *Arelatum* invenitur in Caſſiodori Varr. lectt. 8, 10.

Septimanorumque) Sic plerique codd. A. Gronovii et mei cum vetuſtis editionibus. Tantum Venet.

Settimanorumque; Prag. *Setumanorumque*. Tò *que* adpenſum omittunt Vatic. Pariſ. 1. 2. Gud. Rehdiger. Vindob. Edd. 13. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gronovii in edd. 40. 41. 42. *Septumanorumque*, unde rediit prior forma eademque probabilior, quam etiam praefert Plinius 3, 5. ſ. 4. Nota *Septimania* in Sidonio 3. epiſt. 1. et Geogr. Ravenn. 4, 28. quamquam alia de cauſa hoc nomen nacta, de quo Vol. 2. Denique nota eſt ſcriptura etymi uſu crebriori recepta.

Baeterrae) Varias per formas haec vox agitatur. A. Gronov. ex MSS. adfert *Betterre* et *Beterre*, et ex Voſſ. 4. addit *Boeterre*. De aliis haec: Ciaccon. omnes, quos ſe contuliſſe adfirmat Holſten. ad Stephan. p. 62. Vatic. *Beterrae*; Lipſ. Cibin. Rehdig. Vindob. *Beterre*; Pariſ. 1. 2. 3. *Beterae*; Prag. *Betere*; Gud. *Beeterre*; Venet. *Bettere*. Edd. 1. 2. 9. *Betere*; 3. 4. 6. 7. 8. *Blittera*; 5. 10. 29. *Blitera*; 11. *Blittere*; 12. 13. 14. 19. *Beterra*; 15. 17. 23. *Baetterae*; 20. *Betterae*; 16. 18. 22. Vadianae *Blitera*; Saling. 1538. *Bliterra*; 21. 24. 25. 28. Schottus *Blytera*, et ſic pleraeque Olivarianae; nam et aliquae, uti 26. 29. *Blitera*; Vinetus *Boeterae*; Voſſius, 40. 41. 42. 44. *Baeterra*; Reinoldius, 45. reliquae *Baeterrae*. TZSCHVCKE. Strabo [4. p. m. 126. ſ. 182.] quoque *Blitera*; ſed Plinius, [3, 5. ſ. 4.] Stephanus et Antoninus [p. 389. et 397. Weſſ.] *Beterra*. BARBARVS. Ptolemaeus [2, 10.] *Baetirae*. Strabo *Biltera*. Plinii vetuſtus codex *Beterre*. PINTIANVS. Veterem ſcripturam reduximus, quam omnia vetera exemplaria confirmant. *Baeterra* enim olim vocabatur, quod nunc *Beziers* vocant, non *Blitera*. Apud Plinium in veteribus libris ſimiliter *Baeterra* legitur. Sed et in veteri inſcriptione, (quam apud Gruterum [p. 272. n. 10.] vide) *Baeterrenſes* nominantur. Perperam itaque Caſaubonus ex corrupto Strabonis loco ceteros cor-

rigere conatur, cum ipſe Strabo ſit corrigendus. Stephano eſt Βαίταῤῥα. Eius locum ſic emendabis: Βαιταῤῥοῦς κώμη τρίτης Παλαιστίνης, οἱ κατοικοῦντες Βαιταῤῥηνοί. Ἔστι καὶ πόλις Κελτικὴ Βαίταῤῥα, ἧς ὁ πολίτης Βαιταῤῥίτης· τῆς δὲ προτέρας Βαιταῤῥούσιος· κλίνεται Βαιταῤῥοῦντος. Male haec vulgo ſeparantur, tamquam ſi et aliqua urbs eſſet in Gallia, quae Βαιταῤῥοῦς vocaretur. VOSSIVS. Strabonis Βιλτέρα, pro quo Moſcov. Βλιτέρα cum aliis, ſine dubio corruptum et ex confuſione α et λ enatum eſt, quod recte ex Stroz. in Βαιτέρα mutavit Siebenkeeſius, uti iam olim voluerant Holſten. ad Stephan. p. 62. et Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 389. Anvillius in notice de la Ganle p. 136. In Plinio 3, 5. ſ. 4. Harduinus ex MSS. ſuis repoſuit *Beterrae*, ſed idem 14, 8. ſ. 6. *Baeterrae*. Sic prima ſyllaba inter *ae* et *e* fluctuatur. Stephano eſt Βαίταῤῥα, Ptolemaeo Βαιτίραι. Tuentur τὸ *ae* etiam inſcriptiones apud Gruter. c. l. *Sept. Baeterr.* et in Muſeo Veronenſi p. 418. n. 5. *Vrbi Iul. Baeter.* At in aliis praefertur *e*. Sic Antonin. c. l. *Beterrae*; tab. Peutinger. 1. E. *Beteris*; Theodulphus Paraen. v. 135. *tecta Beterris*; Geographus Ravenn. 5, 3. Chron. Aemilianenſe (ſaec. 9.) apud Florez in Eſpãna Sagrada T. 4. p. 254. *Beterris*. Quam literam tuentur numi, in quibus Βηταρρα, Βητηρρατων conſpicitur, de quibus vid. Holſten. ad Stephan. c. l. et Ortelii theſ. p. 31 ſq. Raſche in Lex. num. T. 1. P. 1. p. 1517. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 67. Quod Harduinus ad Plin. 3, 5. ſ. 4. ad Syriae locum ignoti ſitus retulit, refutatus eſt a Liebio in Gotha num. p. 67. Poſteriori aevo in prima ſyllaba receptum etiam eſt *i*, quod quidem huc non pertinet. Sed de prioribus duabus literis, utra praeferenda, diſſentiunt viri docti, vel in incerto poſitum relinquunt. Vid. praeter iam laudatos Savaro ad Sidon. Apollin. 8. epiſt. 4. Valeſius in notitia Galliarum p. 90. Cellarius in Geogr. ant. 2, 2, 99. Weſſeling. ad Anton. itiner. p. 389.

Equidem, cum in utramque partem diſceptari poſſit, retinui vulgatam, quam, praeter Graecos auctores, tuentur etiam inſcriptiones.

anteſtat omnes) Vatic. 1. *anteſta tonnis*; Vatic. alii, Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Vindob. Havn. Venet. *anteſtationis*; Gud. *anteſtatonis*; Cibin. Rehdiger. *anteſtatonius*; Prag. *ante Stacionis*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 15. 17. 20. 23. *anteſtatonis*; 9. *anteſtationis*; 13. 16. 18. 21. 22. 28. diviſe *anteſtat omnis*; poſt in Vadianis et 30. 32. 37. *omnibus*; 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus *omneis*; Voſſius, ceteri *omnes*. TZSCHVCKE. *Anteſtatonis*) Diſtinguendum: *Sed ante ſtat omnis*, hoc eſt, Martius Narbo. BARBARVS. Coaluiſſe has voces in libris facile intelligitur, ſed ex iisdem praeferendum putavi *omnis*, quae forma a Pomponii more non aliena eſt.

Decimanorumque) Sic plerique MSS. A. Gronovii et mei omnes, exceptis forte Pariſienſibus. Nec aliter editiones veteres. Poſt 13. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Decumanorumque*. In reliquis vulgata locum occupat. Ita variatur in *Decumana porta*, et cognatis. Cf. Oudendorp. ad Iul. Caeſ. de B. G. 2, 24. in. qui haerere ſe dicit, utrum ſit praeferendum; dedit tamen per *u*. Idem vero *Decimani* praetulit in Frontino 1, 11, 3. ubi etiam aliqui codices *u* habent. In Plinio 3, 5. ſ. 4. editur *Decumanorum colonia*, qua forma nomen profert etiam Goltzius ex numo p. 241. at incerta fide. Gruterus tamen p. 266. n. 7. inſcriptionem habet ſub Septimio Severo Pio factam, in qua *Decuman. Narb.* Cf. de ſcriptura duplici Drakenborch. ad Liv. 2, 59. extr. et quos memorat. Ego libris vetuſtis, cum poſſit, auſcultavi. Antea pro *Atacinorum* Vatic. 3. Prag. Rehdiger. *Aracinorum*; Vindob. *Atacirorum*; Gud. *Attacinorum*; alii cum edd. recte *Atacinorum*.

unde olim —) Venet. hoc ordine: *colonia Narbona, unde olim his terris nomen ſuit et auxilium, nunc* — Prag. aliis omiſſis: *unde olim his nomen eſt Martius Narbo.*

his terris) Ita ſeptem MSS. A. Gronovii et ex meis certe Vatic. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. Venet. Zaluſc. cum edd. 1. 2. In reliquis *iis terris*, dum prius a Reinoldio revocatum et inde ab ed. 44. exceptum eſt. Cibin. *bisternis. Fuit* omiſit Voſſius et edd. 40. 41. 42. invitis libris, ſi forte Pariſ. 2. exceperis.

Martius) Rehdiger. *Mantius.* In aliis *Martius*, quod probat marmor vetuſtum ibidem effoſſum anno 1566. teſte Ortelio in theſ. h. v. Cf. Gruter. p. 229. Numi enim fides, quem profert Goltzius c. l. ſuſpecta eſt. Quod alii *Marcius* malunt, de eo et terminatione *Narbona* in Veneto diſſeretur Vol. 2.

§. 3. *In litoribus —)* Mallem legere *litore*, quam *litoribus*, vel, ſi placet, ſcribe, *in litore eius.* Dictio etiam *aliquibus otioſa eſt.* PINTIANVS. Seriem litoris innuit. Pro *aliquibus* Rehdiger. *aliquis*, quod et notatum erat in ed. 23. cum Vatic. MSS. conlata. A vocibus: *In litoribus* c. 40. initium facit Vinetus.

aliquot ſunt) Ita V. C. Sed verbum *ſunt* vacat. Supra 1, 19. *Vna gens, aliquot populi et aliquot nomina.* CIACCONIVS. Lubrica eſt haec ratio, nec illo exemplo firmior.

rarae urbes) Rehdiger. *etiam rare u.* Prag. *ea re urbes.*

auſtro —) Lipſ. *hauſtro atque affrico*; Vindob. *haſtro*; Rehdiger. *Africo atque auſtro.* Ed. 19. *Aphrico*, qualia obvia. Pro *expoſita* Cod. Ciaccon. *oppoſita.*

Nicaea) Cibin. Gud. Lipſ. Prag. Rehdiger. et edd. 1. 2. 9. 11. 13. 21. 24. 25. 28. Olivarianae *Nicea.* TZSCHVCKE. Scribendum cum *ae* diphthongo in media *Nicaea* ex Strabone, [4. p. m. 127. ſ. 184.] Ptolemaeo, [2, 10.] Stephano. PINTIANVS.

Deciatum) Ciaccon. *Deciarum*; Vatican. Lipſ. Venet. Gud. Rehdiger. *Deciacum*; Havn. *Detiacum*; alii *Deciatum.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Detiacum*; 13. *Deciatium*; reliquae a 6. 7. 8. 10. 12. — cum Vineto, Schotto *Deceatum.* A Voſſ.o poſt *Deciatum.* TZSCHVCKE. Lego: *Deceatum* ex Polybio, [33, 7, 8. et 8, 9. Δεκιῆται] Strabone, Plinio. [vid. deinceps] BARBARVS. Scribendum videtur: *Tangit oppidum Deciatiorum Antipolis*, ut ſuperfluat verbum *tangit* ſecundo poſitum, ex Ptolemaeo, [2, 10.] cui *Antipolis Deciatiorum* urbs eſt. Strabo [immo Polybius apud Strabonem 4. p. m. 139. ſ. 202.] *Deceitas* appellat primo flexu; Plinius [3, 5. ſ. 4. et 7. ſ. 5.] modo *Deceatas*, modo *Deciatas.* Poſſet tamen retineri antiqua lectio, ſi *Deciatum* legas ex Stephano, cui urbs eſt Italiae *Deciatum.* PINTIANVS. Oppidi nomen tuetur Stephanus, cui dicitur Δεκίητον. *Tangit* igitur, repugnantibus libris, expelli non debet, nec urbis nomen mutari. Ita enim paſſim eadem verba pro ſimplici particula nectendi repetit noſter, uti *facit* — *faciunt* 2, 3, 10. *eſt* 2, 2, 7. Sed ipſa ſcriptura pendet ab ipſo populi nomine, quod variatur. Straboni c. l. ſunt Δεκιηϊτῶν, quod retinuit Siebenkeeſius, ubi mei etiam codices Δεκιητῶν, quod probat Schweighaeuſer. ad Polyb. 33, 7, 8. qui ita ſcribit poſt c. 8, 9. uti Stephanus. In Ptolemaeo 2, 10. Δεκιάτιοι. Latinis, ſi qui hunc populum proferunt, in uſu fuiſſe videtur *Deceates*, veluti Plinio cc. ll. Floro 2, 3, 5. ubi vid. Aliunde fruſtra auxilium petas. Apud Geogr. Ravenn. 5, 3. *Dicaeorum urbs Antipolis*, corrupte. Quod

ſi igitur adhibitis codicibus Graecos ſequaris, utique reponendum eſt *Deciatum*.

Deinde) Chiſ. *Dein*, nota variatione. Tum *eſt* primus omiſit Camers, et hinc edd. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadiana et Olivariana familia, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. unde duce Reinoldio rediit ex libris antiquis, e quorum numero tamen eximendi videntur Pariſ. 1. et 3.

Octavanorum) Sic Ciaccon. et plerique ex meis cum edd. antiquiſſimis; tantum Venet. *betavianorum*; Havn. Prag. Rehdiger. cum edd. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianis, Olivarianis, Schotto *Octavianorum*; Vetuſtiores et poſt 11. Vinetus, Voſſius reliqui *Octavanorum*. Eadem varietas vocis in Plinio 3, 5. ſ. 4. fuit, ubi etiam auctoritate codicum, quam firmat analogia, verior forma revocata eſt, propugnante Pintiano. Sua fide Goltzius ex numo Auguſti in theſauro rei antiquariae, Opp. Vol. 2. p. 150. adfert *Col. Iulia Octavianorum*. TZSCHVCKE. Dele *Octavianorum* et illud *poſt*. SCHOTTVS. Sine cauſa gravi.

tunc poſt) Venet. Gud. Rehdiger. Ciaccon. Vindobon. *tum poſt*, rectius, puto, in recenſendis et numerandis progreſſionis partibus, et nota variatione, de qua vid. ad 1, 19, 15. et alibi paſſim.

Athenopolin) Vatic. Cibin. Rehdiger. *Athenopolim*; Lipſ. Gud. Vindob. *Antenopolim*; Venet. Prag. Pariſ. 2. *Arenopolim*; Pariſ. 3. *Antinopolim*; Pariſ. 1. *Antipolim*; Havn. *Arepolim*. Edd. 1. 2. 3. 4. 9. *Antenopolim*; 5. *Antiopolim*; 11. *Antipolim*; 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. 31. *Athenopolim*; 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schot-

tus, Voſſius, I. Gronovius in ed. 40. *Athenopolis*; 30. *Atenopolis*; 32. *Aenopolis*; 41. 42. et ſic deinceps *Athenopolin*, quod ex ſuis libris excitant Ciacconius et Voſſius. TZSCHVCKE. Lego: *Tum Athenopolis et Olbia* ex Plinio [c. l.] fere ad verbum. PINTIANVS. Legunt libri manu exarati: *Tunc poſt Athenopolin et Olbiam et Laurion.* Inepti nempe librarii, ut alibi paſſim, ita hic quoque caſus rectos in obliquos mutarunt, cum prius ſcriberetur: *Athenopolis et Olbia et Laurios.* VOSSIVS. In citando ſane ſecuti ſumus editionem Voſſii, ſed nihil longius a nobis abeſt, quam ut perſuaſi ſimus, ſcriptum ita fuiſſe a Mela, et fieri poſſe, ut in hoc loco ſine ineptia criminetur ineptos librarios. Attende modo Lector, et brevi tota res deciſa erit. Nuspiam Mela has duas particulas *tunc poſt* ita coniungit, ſed alterutram modo adhibet. Itaque et Pintianus more ſuo deleri iuſſit poſtremam *poſt*. Ceterum ſolam hanc voculam initio periodi perſaepe inſtar adverbii uſurpat. Sed et porro quoque Mela ſemper fere praepoſitionem ſubnectit voculae *tunc*, ut hoc ipſo capite, *tunc ex*, *tunc inter*, et ſic paſſim. Qua ratione igitur fieri poteſt, ut hoc loco non credamus, particulae eidem *tunc* ſubnexam particulam *poſt* eſſe poſitam non quaſi adverbium, ſed praepoſitionem? in primis cum omnia ſcripta exemplaria per quartum caſum efferant ſequentia: *Tunc poſt Antenopolin et Olbiam et Laurion et citharis tenet macedon*, ex quorum poſtremis Barbarus texuit: *Glanon et Cithariſtes et*, ſed pertemere. Haud dubie ſcripſit: *Tunc poſt Athenopolin et Olbiam et Tauroin et Cithariſten eſt Lacydon.* Conſummatiſſima periodus. I. GRONOVIVS. Alteram lectionem, quae propius aliquanto ad veteres accedat libros, exhibuit Vinetus; ſed nos eam, quam dedimus, probatam etiam ab aliis, praetulimus. *Tunc poſt*, an alibi apud Melam occurrat, quaerant, qui nugas vanis volunt redimere horis. Sufficit optimos quosque ſic loqui ſcriptores, et Melam ſciviſſe Latine. Quod vero Gronovius vocet con-

ſummatiſſimam periodum, exin facile intelligas, illum neſcire, quid rei ſit periodus. Illud vero *Tauroin* perquam ineptum, cum nec Graecum ſit, nec Latinum. *Taurentum* Latini, Graeci *Tauroenta* vocant; et ſic Caeſar. [de B. C. 2, 4.] VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Τὸ *poſt* frequentiſſime in hoc ſcripto adverbium eſt; ſed etiam τὸ *extra*, qua vocula paſſim auctorem uti poſt egreſſum ex ſinu, iam ſupra [ad 2, 1, 8.] declaravimus. An ergo nunquam τὸ *extra* illi placuit conſtructione praepoſitionis? Immo lib. 3. c. 8. *extra ſinum, verum tamen in flexu etiamnum modico Rubri maris.* Omnia docent, τὸ *poſt* hic eſſe praepoſitionem. — Totam loci huius controverſiam retulit in accuſativo *Tauroin*, quem non potuit concoquere, ſic ut nec Graecum, nec Latinum eſſe pronuntiet, pronuntiaturo, opinor, idem Holſtenio, qui ad Ortelium [p. 186.] ſic notaverat: apud Pomponium Melam corrupta haec vox in *Glanon*, ubi MS. *Laurion.* Sed legendum haud dubie *Taurentum*, vel potius Graeca formatione *Taurois.* Cauſam prodit Voſſius." In quo [Voſſius] imitari voluit Melam, [2, 4, 8.] *Extra Sipuntum, vel, ut Graii dixere, Sipus*, qui tamen apud Graecos agnoſcit *Opoes.* — Sed an Caeſar eſt Graecus? Non Graeci magis, quam Latini, ſic vocarunt, quippe quibus multa Graeca magis placuerunt, quam ſua. Talis eſt ipſe noſter Pomponius. Sed quam Tauroenta vocant, eam non etiam queunt vocare *Tauroin?* Patet analogia, *Taurois*, *Tauroenta*, *Tauroin*, ut *Simois*, *Simoenta*, ut aliquoties apud Virgilium, pro quo tamen Servius dicit in genitivo *Simois* ad lib. 1. Aen. verſ. 104. etſi ille citet Virgilianum *Simoentis*, quod quum occurrat verſ. 622. ibi tamen dicit *circa fluvium Simoin.* Si haberemus in Latinis aliqua de Selinunte, non ambigo, ſimilia repertum iri Σελινόεις, Σελινοῦς. Vis ridicula? Scylax [p. 53. Hudſ.] Σολόεσαν ἄκραν, quae, ut et notavit Voſſius, Heſychio dicitur Σολουντὶς, Ptolemaeo [4, 6.] Σολοεντία ἄκρα, et tamen Voſſius in prima lanugine

iam arbitrabatur legendum Σολοέντα. I. GRONOVIVS *in poſteriore nota*. Adſentior Gronovio in ſenſu particulae *poſt*, quo relicto, vel immutato mire langueat oratio. Inde vero efficitur, recte ſubiici accuſandi caſus, quod et faciunt libri veteres. De reliquis deinceps.

Olbiam) Gud. Lipſ. *Olbian*; Vindob. *olbeiam*; reliqui *Olbiam*. In editionibus iisdem, quae antea habent *Athenopolis*, *Olbia* caſu recto, ut ſequentia duo nomina. Mannert in Geographie T. 2. P. 1. quia eadem urbs videatur, legendum forte coniicit: *Athenopolis*, *quae et Olbia*. At nec libris, nec nexui apta eſt haec lectio.

Tauroin) Codd. Voſſii, I. Gronovii, Ciaccon. et mei omnes *Laurion*, tantum Prag. *Laureon*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Laurion*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Glanon*, 13. *Glanum*; Voſſius et 40. *Taurois*; 41. 42. 44. 45. Kappius *Tauroin*; Reinoldianae *Tauroenta*. TZSCHVCKE. Scribo *Glanon*, de quo Antoninus [p. m. 343.] et Plinius. [3, 5. ſ. 4.] BARBARVS. *Glanum* hic locum non habet, cum longe ultra Maſſiliam ſita ſit in mediterraneis. — Facile eſt ex libris veram lectionem eruere *et Taurois*. VOSSIVS. *Glanum* commemorat etiam Ptolemaeus 2, 10. in *Salicibus*, pro quo vitioſe tab. Peuting. 2. D. *clano*, et Geogr. Ravenn. 4, 28. extr. *Calum*, uti ex ſitu diſcitur, de quo prolixe disſeruit Menardus in Memoires de litterature — de Paris T. 32. p. 650 ſqq. qui ponit in vicinia oppidi *St. Remi*, etſi alii illud ipſum eſſe volunt. Sed recte iam Voſſius monuit, ſitum eius minime huc convenire, quare etiam recte expulſum eſſe hoc nomen, probat Weſſeling. ad Antoninum c. l. *Taurois* probat etiam Holſtenius c. l. et ad Stephanum p. 316. quod facile enaſci potuit ex *Laurion*, ſive, ut Voſſius refert, *Laurios*, et aptum eſt illi nexui, quem recto caſu hic

multi faciunt. At ſi accuſativum cum aliis librorum fide probes, dura eſt et inſolens forma *Tauroin*, pro *Tauroenta*, uti eſt in Caeſare de B. C. 2, 4. m. et recepit Reinoldius, ſed id ipſum a codicum lectione remotius, uti *Taurentum*, quod leg. adſcripſerat vir doctus in exemplari meo ed. 23. etſi Latino uſu alias probatum. Si usquam occurreret *Taurium* commode ſubſtitui poſſet, erutum quidem ex Ταυρῖνοι Stephani ſ. v. Ταυρόεις, a quo quidem nomine ea forma effingi nequit. Ita vero *Rhegini* a *Rhegium* et ſimilia. Tum vero truncatus ſit ille Stephani locus et exciderit aliud urbis nomen Ταύριον a Stephano notatum. At lubrica eſt haec coniectura, et praeſtat ſe continere iis, quae attulit I. Gronovius in nota ſuperiore, dum meliora proferantur.

Cithariſten eſt) Ciaccon, *Cythariſten et*; Voſſ. ut ipſe refert, *Cithariſtes et*; I. Gronov. Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Lipſ. Gud. Vindob. *citharis tenet;* Venet. Havn. Prag. *citaris tenet;* Rehdiger. *cytharis tenet*; Cibin. *cythariſten et.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *citaris tenet*; 6. 7. 8. 10. 13. 15. 17. 20. 23. 24. 25. Olivarianae, Voſſius, 40. *cithariſtes et*, uti emendaverat Barbarus; 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 28. 35. *citariſtes tenet*; Vinet. *Citheriſten*; 42. cum Reinoldianis et ceteris *Cithariſten et.* In Graecis Κιθαριστής. Depravationis cauſae patent.

Lacydon) Gud. *macedon*; Prag. Vindob. *lacidon*; reliqui *Lacydon.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Lacidon*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Olivarianae, Schottus *Halycidon*; 13. *Halycido*; Vinetus *Halicidon*; Voſſius et ceteri *Lacydon.* TZSCHUCKE. Scribo et *Halycidon.* De *Halycidibus* Strabo; [4. p. m. 126. ſ. 182.] id autem verbum ſalinas ſignificat. Ad campum, inquit, lapideum vocatum ἐν μέσῳ ὕδατα καὶ ἁλυκίδες συνίστανται καὶ ἅλες· for-

talſeque locum eum, aut ſimili natura praeditum ſignificat, quem Antoninus [p. m. 389.] *Salſulas* appellat 64. millibus paſſuum a Pyrenaeis. BARBARVS. Euſtathius in Dionyſium [v. 75.] Λακύδων legit. Vide hic Hermolaum et Strabonem. In antiquo codice palam *Lacydon* legitur, ut non ſit dubitandum de integritate lectionis. CIACCONIVS. Legendum reor *Lacydon* ex Euſtathio. Aeſtimationi locus. SCHOTTVS. *Halycidon* Hermolaus. At ipſe Mela ſcripſerat: *Lacydon.* Sic etiam veteres libri. Euſtathius in Dionyſium [c. l.] Ἀγαθὸς τοῖς Μασσαλιώταις λιμὴν ὁ Λακύδων. VOSSIVS. A vero longe aberrat Hermolaus, dum *Halycidon* repoſuit, et quae in Strabone commemorantur ἁλυκίδες ad campum lapideum pertinent et Salſulae fonte infra a noſtro conſtituuntur. Fruſtra igitur eum ſecuti ita portum nominant ſcriptores quidam Franco-Gallici, uti de Ruffi in hiſtoire de Marſeille T. 1. lib. 1. p. 4. (ed. 1696.) et Papon in hiſt. générale de Provence T. 1. p. 22. Notavit Barbarum etiam Caſaubonus ad Strabon. lib. 4. p. m. 124. ſ. 179. Corrupte Boccatius de maribus ſ. v. Gallicum vocat *Lacedonem.* Tum recte I. Gronovius praecedentibus accuſativis pro *et,* quod ſic minus bene ſervavit Reinoldius, ſubiunxit *eſt.*

in eo) Mirum loquendi genus, civitatem ſitam eſſe in portu. Libri manu exarati legunt: *et in ea.* Omnino ſcribendum *et hinc,* vel *et inde ipſa Maſſilia.* Lacydon olim vocabatur portus Maſſilienſium. Sed ſciendum, etiam Olbiam, Antipolin, Taurentum et alias colonias in hoc litore portus Maſſilienſium fuiſſe appellatas. Puto tamen aliter hoc vocabulum accipiendum, nempe de portu ipſi Maſſiliae adſito. Verum ut cognoſcamus, quis ille portus fuerit, operae pretium eſt monere, veterem Maſſiliam non ſitam fuiſſe, ubi eſt hodierna, ſed ſatis longe inde remotam, nempe ad promuntorium, quod vulgo la Crocetta appellatur. — VOSSIVS. Plane

ut lib. 1. c. 16. *Portus, cui ex urbe, quam amplectitur, Tiſanuſa cognomen eſt.* Vt illic dicitur portus Tiſanuſa amplecti urbem cognominem, ſic nunc in Lacydonte portu ſtatuit urbem eſſe Maſſiliam. Veriſſime ſic eum deſcribi a Mela, et quid velit, apparet ex Dionyſii Periegeſi v. 75. ubi ſcribit: Ἔνθα τε γαῖα Μασσαλίη τετάνυσται ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα. Vide illic Euſtathium. I. GRONOVIVS. De Tiſanuſa, quae ſcribit Gronovius, illa nihil ad rem faciunt. Magni enim ſi ſint portus, fieri poteſt, ut amplectantur urbes illis minores, praeſertim ſi inſulae ſint, aut peninſulae. At vero minuti portus, qualis eſt iſte Maſſilienſium, quomodo illi ambire magnas poſſunt civitates, qualis erat Maſſilia? Dicat, ſi poſſit, ubinam fuerit portus Lacydon, quemcunque huic locum et ſitum adſcribat, nunquam efficiet, ut Maſſilia ſita fuerit in portu. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Cunctatus fui monere quidquam de furto Voſſii, quo totam iſtam notam et emendationem Melae contra Hermolaum ingrate deſcripſit ex Caſaubono ad Strabonem p. 83. [ed. Pariſ.]. Nunc ut indicem, cogit κακία hominis, qua in appendice negat, Tiſanuſam cum Maſſilia componi poſſe, quum ipſe de ſpatio Tiſanuſae aut portus eius omnino nihil noverit, ac debeamus contenti eſſe illis, quae tradita ſunt in reſiduis fragmentis. — Quo tandem metatore utriusque portus fuit uſus? Ecce rem omnem aperta narratione expreſſam in Panegyrico, qui dictus eſt Conſtantino: [c. 19. in.] *Maſſilia enim, ut audio, in profundum mare prominens et munitiſſimo accincta portu; in quem anguſto aditu meridianus refluit ſinus, mille quingentis paſſibus terrae cohaeret,* (ſic patet fuiſſe χεῤῥονησίζουσαν, ut ab tribus partibus mari allueretur, et eſſet in portu) *qua firmiſſimus et turribus frequens murus opponitur.* Itaque mox refert terra marique admotis machinis, aggeribus exſtructis, navalibus proeliis ſaepius oppugnatam, quum Conſtantini militem *nihil altitudo murorum, nihil creberrimae* (perperam editur *celeberrimae*)

turres, nihil loci natura remorata eſt, quo minus et portum caperes et urbem continuo, ſi velis. Ergo portus ibi primum capiebatur atque adeo exterior erat, quam urbs, quam cingebat et in ſe continebat. Sic Martianus Capella lib. 6. p. 210. *Oenanthe, in quo portus Apollinis.* Nonne in Cilicia memoratur auctori noſtro *Corycos oppidum portu ſaloque incinctum?* Contra de Syracuſis Cicero lib. 5. in Verrem, cap. 37. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Codices mei omnes et priſcae edd. *in eo.* Adparet, diverſam fuiſſe urbis et portus olim et nunc formam. Oudendorpius, teſte A. Gronovio, explicabat *inter eum*, vel *intra eum.* Senſus alius eſſe non poteſt, quam uti I. Gronovius exponit: portus tam fuit amplus, ut urbem ipſam cingeret.

Maſſilienſium) Lipſ. *maſilientium;* Vindob. *maſilienſium.* Poſt Cibin. et edd. 1. 2. 3. 4. aliaeque poſt etiam *Phoceis;* Rehdiger. Prag. *Phocis.*

poſita) Obelo fodio, ut gloſſema; *gentes* ἀπὸ κοινοῦ repetendum, et verbum aliquod exaudiendum. Quis enim conciſum Melae dicendi genus non obſervavit? SCHOTTVS. At qui huic obſit, non video.

disſimillimis) Vatic. 3. Prag. Rehdiger. Vindobon. *disſimilis;* Prag. ſubiicit *cauſa viciniis.* Pro *vicina* Rehdiger. *vicinia;* pro *et tunc* Prag. Vatic. 3. et edd. 9. 13. 25. et quaedam Olivarianae *et nunc*, et pro *ceperit* Prág. et edd. veteres quaedam, uti in prima Vadianus, *coeperit.*

§. 4. *Inter eam)* Vatican. 1. Lipſ. Gud. Prag. uti edd. 1. 9. 25. altera *inter eum*, forte quia referrent ad *portus*, cum melius ad nomen poſterius, *Maſſilia*, pertineat. Ceterum cap. 41. hinc inchoat Vinetus.

Rhodanum) Gud. *rodanum;* Vatic. 3. *maritimi;* Lipſ. Prag. Rehdiger. *anaticorum;* Havn. Pariſ. 2. *a Vaticorum.*

ſtagno) Sic omnes libri et edd. ante Voſſium, qui repoſuit *ſtagnum*, eumque ſecutae 40. 41. 42. unde prior lectio rediit. Tum A. Gronovii MSS. *aſſidet* vel *abſidet;* Voſſ. 1. Cibin. *deſidet;* Lipſ. *abſidet;* Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. Havn. *obſidet;* reliqui, in quibus Zaluſc. *aſſidet;* Voſſius et edd. 40. 41. 42. *ſtagnum obſidet.* TZSCHVCKE. Legendum fortaſſe, non, *ſtagno aſſidet,* ſed *ſtagnum Aſtromela.* Cuius ut celebris mentio apud Plinium [3, 5. ſ. 4.] et Stephanum, qui non *Aſtromela* nominat, ſed *Maſtramelle,* tum ſtagnum, tum civitatem eiusdem nominis per *a* in tertia a fine et duplex *ll;* et ita in Plinio legendum videtur. PINTIANVS. Quia liber antiquus optimus legit *obſidet*, ideo non dubitavimus reſcribere: *Maritima Avaticorum ſtagnum obſidet.* Oppidum enim hoc aditum et oſtium vaſti illius ſtagni claudit et obſidet. Ptolemaeus [2, 10.] Μετὰ δὲ τὸν Ῥοδανὸν ἐπὶ θαλάσσῃ κεῖται Ἀυατικῶν πόλις Μαριτίμα κολώνια. Sic recte libri veteres. [Vulgo Ἀνατιλῶν.] Plinius de eodem oppido et ſtagno: *Vltra foſſa ex Rhodano, C. Marii opere et nomine, inſigne ſtagnum Maſtramela, oppidum Maritima Avaticorum.* Et oppidi et lacus nomen eſſe Maſtramelam docet Stephanus. Eadem itaque eſt Maſtramela et Maritima. VOSSIVS. Temere Pintianus obtrudit *Maſtramela.* Neque Voſſii lectio a libris adiuvatur et a ſenſu flagitatur. Probavit etiam vulgatam *ſtagno adſidet* Papon in hiſt. de Provence T. 1. p. 86.

Mariana) Rehd. *marina.* Poſt *Mariana* punctum poſuerunt Camers, Vadianus et Vinetus; diſtinctionem minimam Olivarius, Schottus cum ſuis. TZSCHVCKE. Et haec quoque ſola diſtinctione ſanavimus. Omnes foſſam Marianam ab hac parte Rhodani collocant. Solus Ptole-

maeuſ illam ad ulteriorem collocat ripam, quem perperam ſecuti ſunt multi. VOSSIVS. Ante Voſſium ita diſtingui iuſſerat Caſaubonus ad Strabonem lib. 4. p. m. 127. ſ. 184. quod res ipſa poſtulat, et ſenſus verborum praecedentium, in quibus alias *Maritima* ſenſu caret.

amnis — ignobile eſt) Exciderunt haec in Prag.

navigabili) Cibin. Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Vindob. et alii cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 20. 23. *navigabilis;* reliquae, praeeunte Vadiano, *navigabili*, quod et in Zaluſc. et Pariſ. fuiſſe videtur; aptiori et efficaciori ſenſu. Poſt Vindobon. *effondit;* Vatic. 3. Havn. *effunditur*, uti fit ſaepe, hic alieno ſenſu. Cf. ad 1, 7, 3.

ignobile) Vindob. *ignobilis*. Poſt omnes libri Voſſiani, ipſo teſte, *lapideus*, at A. Gronovio, quatuor *ignobile eſt lapideus;* Voſſ. 1. *ignobilis eſt lapideos vocant, in quo;* Mediolan. Chiſ. *ignobile eſt, lapideum, ut vocant;* ex meis Cibin. *lapideos vocant;* Pariſ. 1. *et lapideus, ut vocant;* Gud. Rehdiger. Vindob. Vatic. 3. et edd. 1. 2. 9. 13. (haec etiam antea *Alioqui*) *lapideos;* Vinetus *lapideum vocant;* Voſſius, 40. 41. 42. *ignobile, et lapideus, ut vocant, campus, in quo;* ceterae cum MSS. aliis *ignobile eſt, lapideum, ut vocant*, TZSCHVCKE. Pro *eſt* reponendum *et*. CIACCONIVS. Non litus tantum lapideum, ſed et totus tractus mediterraneus iſtic locorum campi lapidei dicuntur. Libri omnes exarati habent hic *lapideus*. Itaque non dubito, quin vera ſit lectio: *alioqui littus ignobile et lapideus, ut vocant, campus; in quo Herculem* etc. Nemini in Galliis ignotus eſt campus lapideus. Vulga *la Crau* vel aliquanto integriori vocabulo *Crautium* vocant. VOSSIVS. *Campus* in nullo codice adparet, et latiori ſenſu *litus* intellexit noſter, pro quo Plinius 3, 5. ſ. 4. *campi lapidei*, et Strabo 4. p. m.

126. ſ. 182. πεδίον λιθῶδες. At ſi vel *campus* infercias hic, reſidet tamen *litus*, ad quod per adpoſitionem *campus* referendum ſit. Porro etiam ſic rectius *eſt*, quam *et* legitur. Poſt Gud. *et vocant*.

Albiona) Ita libri omnes, et edd. antiquae, tantum 1. *lalbiona;* 5. *albiana;* praeeunte Vadiano, 16. 18. 21. 22. 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Albionem;* cum Reinoldianis ceterae iterum *Albiona*. Poſt pro *Bergion* Pariſ. 1. 2. *Bergium;* Vatic. 3. et Prag. *Gergion;* Voſſius ex nonnullis refert *Burgiona;* ex edd. duce Vadiano eaedem, quae antea, *Bergiona*. TZSCHVCKE. Pro *Albiana* [vid. ed. 5.] ſcribendum *Albiona*. BARBARVS. Nonnulli veteres libri legunt *Burgiona*, alii *Gergion*. Anonymus de Diis, qui Apollodorus vulgo creditur, hosce Neptuni filios vocat [2, 5, 10.] Ἀλεβίωνα et Δέρκυνον, aitque eos occiſos fuiſſe ab Hercule. Sic quoque Tzetzes chiliadibus, [2, 341.] ubi de Hercule agit. At vero alter Tzetzes, Lycophronis interpres, [ad v. 648.] fratrem Alebionis [uti quidam ibi; in aliis Ἀλεξίωνος] vocat Ligurem. VOSSIVS. Enimvero, dignum politiſſimo Pomponio auctorem! ut eiusdem declinationis duos caſus ſic variata terminatione efferret, nulla prorſum ſuavitatis gratia? Quis hoc credat? Atqui iam olim hic lectum *Albiana*, unde Barbarus monuit legendum *Albiona*. Immo ipſe etiam in MS. legi clare *Albiona*, habetque iam Iuntina editio et MS. Mediolanenſis, nec aliter citabat Voſſius pater in lib. 1. de Idololatria Gentil. cap. 35. Itaque hoc pro certiſſimo habendum. Alterum *Bergiona* plane fictum falſumque eſſe apparet vel inde, quod Voſſius teſtetur in aliis veteribus libris legi *Gergion*, tum etiam ex Graecis fabulatoribus, qui hunc poſtremum vocant Δέρκυνον, hoc eſt, vocabulo tertiae declinationis. Ego certe in MS. perſpicue legi *Bergion*. Itaque ſecure et propter has rationes abhinc edatur *Albiona et Bergion*. Sed et prae-

cedentia nullum habent nexum, et duntaxat, ſi probare volumus correctionem Voſſii, ſcribendumque eſt diſtinguendumque: *Alioquin litus ignobile. Eſt lapideus, ut vocant, campus.* Campus enim nec ille eſt ignobilis, et facit, ut litus ſatis ſit nobile. I. GRONOVIVS. Hanc lectionem [*Albionem et Bergiona*] e ſuis libris dederunt et Vinetus et alii. Albiona an Albionem utrum legas, perinde eſt. Pro *Bergiona* audacter Gronovius reponit *Bergion.* Sed variantibus libris ſi vel unum producere poſſit teſtem, a quo iſte Neptuni filius ſic nominetur, credam libenter. Aliquid dixiſſet, ſi Dercynum, aut etiam Berginum ſcribendum cenſuiſſet; habuiſſet enim, ſi non iuſtam, aliquam tamen, ſic ſentiendi cauſam. In iis vero, quae ſubiungit, cum aliam ab ea, quam dedimus facit diſtinctionem, miſere fallitur, et omnino non intellexit Melam, cum ſcribit campum lapideum non eſſe ignobilem, et efficere, ut litus ſatis ſit nobile. Dicit Mela litus hoc lapideum et annexos huic campos lapideos fore ignobiles, niſi foſſa eſſet Mariana, qua parte Rhodani illuc translata, campi iſti irrigantur. Huius enim foſſae beneficio campi alias ſteriles et inutiles, facti ſunt habitabiles et fertiles, vinumque producunt non ignobile. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* An debebat credi, fieri poſſe, ut his obſtreperetur. — In nullis libris eam lectionem aut ipſi, aut ulli alii invenerunt; inveniſſem enim et ipſe; immo nec Voſſius de uno quodam ſuo id teſtari ſuſtinuit. Hinc addit, Albiona an Albionem utrum legas perinde eſt, non illi, qui Melam legere vult, ſed qui neſcio, cuius impuras et plane Voſſianas manus, ut eſt iſta ipſa Latinitas. Egone autem dicendus ſum audacter reponere *Bergion* pro *Bergiona,* quum iſta poſtrema *a* ſit in nullo codice, quum ipſe teſtetur, alios veteres libros legere *Gergion?* An non debet abiici et expelli, quod iniuſte et inique invaſit? Iuntina iam habet *Bergion,* nec aliter MS. quem citavi ex Mediolano; immo iam editio Veneta anni 1482. 15. Calend. Auguſti, quam

in muſeo eruditiſſimi Deinotii conſului. — In quibus libris legitur *Bergiona*, in iisdem legetur quoque *Albiona*, ut lego in membrana, quam mihi donavit politiſſimus ille vir. Quid quod eandem terminationem Graeci velint. An vero Δ et B miſceri mirabimur? qui in libro primo vidimus ab Voſſio amari Bechiros, quos MSS. vocant Diſcheros? Dercynum aut Berginum nemo cogitare poteſt, niſi Voſſius. — Denique ut Mela campum lapideum, ita Euſtathius ad Dionyſium [v. 76.] λίθινον πέδον· nihil de litore. Etiam campos lapideos ignobiles fore non dicit Mela. Fuit campus lapideus nobilis ante foſſam Marianam. Docent Graeci, docet Hercules. Porro an foſſa Mariana ducta fuit ob irrigationem? an ſine foſſa fuiſſent hi campi ſteriles et inutiles? Aliter Solinus c. 2. *C. Marius bello Cimbrico factis manu foſſis invitavit mare; perniicioſamque ferventis Rhodani navigationem temperavit*, quae citat Harduinus ad Plinii lib. 3. [c. 5. ſ. 4.] addens, quo in Rhodanum naves e mari facilius ſubirent; quibus aegre aditus eſſet in amnem per orientale oſtium, quod id erat navigiorum vix patiens. Sed et is tamen campos ibi lapideos novit. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Cum Gronovio ex libris noſtris, certe plerisque et iis melioribus praeferendum videatur *Albiona* et *Bergiona.* In priori forma conſentit etiam Boccatius in Genealogia Deor. 13, 1. f. non item in poſteriori. Ita enim ibi: *De ſuperatis Albione et Bergione.* Ita 10, 12. inſcribit: *de Albione et Borgine* pro *Bergione filiis Neptuni.* In ipſa narratione haec ex noſtro: *Albion et Borgion,* (pro *Bergion*) *ut Pomponius Mella in libro Coſmographiae teſtatur, filii fuere Neptunni, ex quibus ipſe idem talem recitat fabulam: Transeunte Hercule inter hoſtia rhodani et loca, quae poſtea mariana foſſa dicta ſunt, ei Albion et Borgion obvii facti ſunt, eius impedientes transitum.* Cum vero nusquam alibi haec nomina, certe poſterius, occurrat, varie tentarunt viri docti et Apollodori *Dercynum* in *Bergion* latere putarunt,

in quibus Heynius ad Apollodor. p. 399. ubi de campo lapideo plura leguntur. Valeſius in notitia Galliarum p. 123. mutandum poſterius primo exiſtimaverat in *Geryone*, quod adiuvare videatur quorundam MSS. *Gergion;* at reputans ad Hiſpaniam illud pertinere mutata ſententia ex Apollodoro ſubſtituebat: *Alebionem et Dercynum.* Contra ex Gellio 15, 21. qui inter Neptuni filios *Cercyona* memorat, adripuit ibi Oiſelius hoc nomen et inferri hic poſſe putavit, refragante ibi Gronovio. Forte, ut in Albione Britanniae, ſic in hoc Hiberniae veſtigia latent, quam et Βεϱνίαν olim dictam fuiſſe notat Euſtathius ad Dionyſ. v. 566. et tunc *Bernium* legendum videatur. Alii tamen aliter, de quo Vol. 2. Terminationem dubiam facit Boccatius. Quodſi vero cum codicibus noſtris retinueris *Bergion*, Graecam formam praeferre maluit Pomponius, uti paſſim in maſculinis etiam, uti *Haemon* 2, 2, 2. etſi *Bergium* Pariſ. duo.

Neptuni) Rehdiger. *neptunnii;* Vindob. *nepotum liberum;* Gud. *libertos;* idem poſt *adutrum* pro *adiutum*.

imbre) Cibin. *ymbre;* Prag. *nube imbre*, quae ſingulae voces alias in ſimili nexu de rerum magna multitudine occurrunt. Forte voluit librarius *nube et imbre*, quae duo commemorantur ab Aeſchylo apud Strabon. 4. p. m. 126. ſ. 182. et Euſtathio ad Dionyſ. v. 76.

pluiſſe) Edd. 1. 2. 9. 11. *pluviſſe*, quae forma et alibi in MSS. notatur. Vid. Salmaſ. ad Solin. c. 2. ſ. 8. p. m. 42. et Drakenb. ad Liv. 1, 31, 1. qui adeo Priſciani auctoritate lib. 10. p. 181. praeferendam cenſet in Livio. Tum Prag. *ac late*.

§. 5. *Iſtri —)* Cibin. Gud. Rehdiger. Vatic. Pariſ. 1. *Hiſtria* vel *Iſtria archenique.* Forte quia olim fuit *Hiſtri ac Rheni.* Vindobon. *Iſtri a rhenique.*

De adſpiratione, quam hic praefixit Vinetus, in *Rheni* omiſit, in *Hiſtri* ad 2, 1, 8.

deinde) Cibin. *dein* nota variatione. Poſt Vatic. *Lemanne;* Lipſ. Gud. Prag. *lemano;* Vindob. *lenniaco.* Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Lemano;* Vadianae *Lemano* et *Lemanno. Lemanno* pleraeque Olivarianae, inde a Voſſio conſtantius omnes. Vid. ſupra ad init. capitis.

integer) Pariſ. 2. Vatic. 3. Havn. Prag. *iter.* Sed vulgata lectio ex opinione antiquitatis recte habet, uti docet explicatione facta Plinius 2, 106. ſ. 103. et Ammianus 15, 11. qui de eo: *eam* (paludem) *intermeans nusquam aquis miſcetur externis.*

egreditur et) Tò *et* omittunt praeeunte Vadiano 21. 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. invitis libris antiquis, ex quibus poſt reductum.

contra occidentem) Poſt *contra* addunt *in* Leidenſ. Chiſ. Gud. Vatic. Lipſ. Prag. Ciaccon. Vindob. et edd. 1. (2?) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae; Schottus *in occidente;* Vinetus *contra occidentem,* uti Voſſius et ceteri cum aliis MSS. TZSCHUCKE. Forte: *Contra occidentem,* ut cap. 7. *contra Boſporum Thracium duae parvae* (inſulae) *parvoque diſtantes ſpatio, et aliquando creditae dictaeque concurrere.* CIACCONIUS. Et haec quoque perperam mutarunt. Vetus et vera ſcriptura fuit: *Inde contra occidentem ablatus.* VOSSIUS. Poſſis huc exempla ſimilia *in — verſus, ad — verſus* transferre, quae plurima conlegit Oudendorp. ad Frontin. 1, 4, 11. Muncker. ad Hygini Poet. Aſtron. 3, 16. aliique paſſim. At cum aliquatenus

diverſa haec ſit forma ab uſuque probata, quae hanc noſtram non adiuvat, melius eſt cum plerisque libris τὸ *in* omittere. Poſt Rehdiger. *allatus;* Vindob. *dirrimit;* Venet. *adducto;* Prag. ridicule *ab octo.*

hac intrat) Rehdiger. *hanc intrat.* TZSCHVCKE. Scribendum reor: *hanc intrat,* hoc eſt Narbonenſem, quod innuit Strabo: [4. p. in. 131. ſ. 189.] *Deinceps de Aquitanis et de attributis illis gentibus Gallicis numero XIV dicendum eſt, quae inter Garumnam et Ligerim habitant, ex quibus nonnullae Rhodani amnis aſſumunt regionem camposque Narbonenſes;* et Caeſar in commentariis [de B. G. 1, 2.] lacu Lemano et Rhodano fluvio Provinciam Romanorum ab Elvetiis dirimi ait. PINTIANVS. Redundant haec verba. CIACCONIVS. *Hac intrat,* et poſt: *ingentis alioqui alvei tenens* expungo. A librariis enim intempeſtive intruſa ſunt ex ſcholiis. SCHOTTVS. Libri: *Curſu in meridiem adducto hac intrat. Hac intrat,* id eſt in noſtrum mare effluit. Sed redundat hic quoque Mela et bis idem dicit. Pintianus non male *hanc* legit, et interpretatur Narbonenſem. VOSSIVS. Vadianus etiam explicat, meridiem verſus elabitur. At tum Mela moleſte idem bis dixit, quod et alios moverat, ut haec verba tollere ſuaderent. Tum *intrare* nusquam ita adhibet Mela, nec, quia in ſequentibus curſum fluvii deſcribit ad mare tendentis, ſic adhibere poteſt. Rectius vero haec referuntur ad verba *Gallias dirimit,* quod ab Helvetiorum parte fieri docet etiam Caeſar c. l. Igitur duo ſunt hic ſpectanda, quae ſibi invicem obponuntur, *Gallias dirimere,* et *hac,* i. e. ubi ad meridiem flexit, *Gallias intrare,* quod hic ad eius partem Narbonenſem aperte pertinet. Non igitur neceſſe eſt, vel excludere, vel ſubſtituere *hanc intrat.*

Volcas) Pariſ. 2. Venet. *voleas;* Lipſ. *intus Voleas;* Rehdiger. *nolcas.* Poſt Vatic. 3. Pariſ. 2. Ven.

De adſpiratione, quam hic praefixit Vinetus, in *Rheni* omiſit, in *Hiſtri* ad 2, 1, 8.

deinde) Cibin. *dein* nota variatione. Poſt Vatic. *Lemanne;* Lipſ. Gud. Prag. *lemano;* Vindob. *lenniaco.* Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Lemano;* Vadianae *Lemano* et *Lemanno.* *Lemanno* pleraeque Olivarianae, inde a Voſſio conſtantius omnes. Vid. ſupra ad init. capitis.

integer) Pariſ. 2. Vatic. 3. Havn. Prag. *iter.* Sed vulgata lectio ex opinione antiquitatis recte habet, uti docet explicatione facta Plinius 2, 106. ſ. 103. et Ammianus 15, 11. qui de eo: *eam* (paludem) *intermeans nusquam aquis miſcetur externis.*

egreditur et) Tò *et* omittunt praeeunte Vadiano 21. 24. 25. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. invitis libris antiquis, ex quibus poſt reductum.

contra occidentem) Poſt *contra* addunt *in* Leidenſ. Chiſ. Gud. Vatic. Lipſ. Prag. Ciaccon. Vindob. et edd. 1. (2?) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae; Schottus *in occidente;* Vinetus *contra occidentem,* uti Voſſius et ceteri cum aliis MSS. TZSCHUCKE. Forte: *Contra occidentem,* ut cap. 7. *contra Boſporum Thracium duae parvae* (inſulae) *parvoque diſtantes ſpatio, et aliquando creditae dictaeque concurrere.* CIACCONIUS. Et haec quoque perperam mutarunt. Vetus et vera ſcriptura fuit: *Inde contra occidentem ablatus.* VOSSIUS. Poſſis huc exempla ſimilia *in — verſus, ad — verſus* transferre, quae plurima conlegit Oudendorp. ad Frontin. 1, 4, 11. Muncker. ad Hygini Poet. Aſtron. 3, 16. aliique paſſim. At cum aliquatenus

diverſa haec ſit forma ab uſuque probata, quae hanc noſtram non adiuvat, melius eſt cum plerisque libris τὸ *in* omittere. Poſt Rehdiger. *allatus;* Vindob. *dirrimit;* Venet. *adducto;* Prag. ridicule *ab octo.*

hac intrat) Rehdiger. *hanc intrat.* TZSCHUCKE. Scribendum reor: *hanc intrat,* hoc eſt Narbonenſem, quod innuit Strabo: [4. p. m. 131. ſ. 189.] *Deinceps de Aquitanis et de attributis illis gentibus Gallicis numero* XIV *dicendum eſt, quae inter Garumnam et Ligerin habitant, ex quibus nonnullae Rhodani amnis aſſumunt regionem camposque Narbonenſes;* et Caeſar in commentariis [de B. G. 1, 2.] lacu Lemano et Rhodano fluvio Provinciam Romanorum ab Elvetiis dirimi ait. PINTIANUS. Redundant haec verba. CIACCONIUS. *Hac intrat,* et poſt: *ingentis alioqui alvei tenens* expungo. A librariis enim intempeſtive intruſa ſunt ex ſcholiis. SCHOTTUS. Libri: *Curſu in meridiem adducto hac intrat. Hac intrat,* id eſt in noſtrum mare effluit. Sed redundat hic quoque Mela et bis idem dicit. Pintianus non male *hanc* legit, et interpretatur Narbonenſem. VOSSIUS. Vadianus etiam explicat, meridiem verſus elabitur. At tum Mela moleſte idem bis dixit, quod et alios moverat, ut haec verba tollere ſuaderent. Tum *intrare* nusquam ita adhibet Mela, nec, quia in ſequentibus curſum fluvii deſcribit ad mare tendentis, ſic adhibere poteſt. Rectius vero haec referuntur ad verba *Gallias dirimit,* quod ab Helvetiorum parte fieri docet etiam Caeſar c. 1. Igitur duo ſunt hic ſpectanda, quae ſibi invicem obponuntur, *Gallias dirimere,* et *hac,* i. e. ubi ad meridiem flexit, *Gallias intrare,* quod hic ad eius partem Narbonenſem aperte pertinet. Non igitur neceſſe eſt, vel excludere, vel ſubſtituere *hanc intrat.*

Volcas) Pariſ. 2. Venet. *voleas;* Lipſ. *intus Voleas;* Rehdiger. *nolcas.* Poſt Vatic. 3. Pariſ. 2. Ven.

iuxta Acatam. [ſic ed. 1493.] Ptolemaeus autem [2, 10.] *Araurius iuxta Agathopolin.* Differt autem omnino *Araurarís* ab *Arari* eadem provincia, ut conſtat. BARBARVS. Strabo *Rauraris.* Ptolemaeus *Araurias* ſive *Arauris.* PINTIANVS. Forte *Arauris;* et ſic legit Aldus. CIACCONIVS. *Arauris* reſtituimus. Sic veteres membranae et Ptolemaeus. Sic quoque legendum apud Plinium, [3. 5. ſ. 4.] qui ad Agatham recenſet flumina *Ararim* et *Liriam*, pro quibus omnino reponendum cenſeo *Arauris* et *Libria;* ineptum enim alterum nomen iſtic loci. Straboni Ῥαύραρις corrupte. VOSSIVS. Strabonem, Melam olim et Plinium in hac voce corruptos eſſe, monuit iam Valeſius in notitia Gall. p. 35. In Plinio etiam olim Surita ad Antonin. itiner. p. m. 389. reſtituerat *Arauris*, uti nunc ibi legitur. Cf. etiam Menard in deſcr. de la province Narbonnoiſe in hiſt. de l'academie — de Paris Tom. 25. p. 80. et Oberlin. ad Vibium p. m. 97. Ῥαύραρις in Strabone, ubi etiam ſic reddidit Guarinus et retinuit Siebenkeeſius, literarum facto diſiectu ortum eſt ex Ἄραυρις, pro quo *Araura*, neſcio unde, adfert d'Anville in notice de la Gaule p. 87. Occurrit autem in hoc tractu *Araura* urbs apud Antonin. c. l. quae a fluvio nomen traxit ſine dubio. *Araris* olim in Plinio diverſus ab hoc fluvius, quem tamen in Ammiano 15, 11. hic miſcet Ciacconius.

Agathan) Pariſ. 2. 3. Vindob. Havn. *acatam;* Lipſ. (etiam *iuſta*) Gud. *acatan;* Vaticani puto *Agatam;* Prag. *Achatam;* Venet. Rehdiger. *achatan;* Cibin. *hecatan.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 12. 14. 19. *Acatam;* 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Agatam;* 13. 16. 18. 21. 22. Vadianae, Olivarianae, Vinetus *Agatham;* Schottus, Voſſius reliqui *Agathan*, uti et Pariſ. 1. habuiſſe videtur. *Agatha* in Plinio 3, 5. ſ. 4. et urbem *Agatham* memorat Vibius p. m. 8. At cum in Graecis Strabonis lib. 4. p. m. 124. ſ. 180. it. p. m. 126. ſ. 182. Ptolemaei

2, 10. et Scymni Chii v. 207. Ἀγάϑη vocetur et in accuſativo Ἀγάϑην, ſi terminatio Graeca adhibeatur, utique praeferendum ſit *Agathen*, dummodo MSS. addixerint, in quibus etiam paſſim eadem a Graecis discrepantia; uti 2, 3, 6. *Scarpha*, ubi vide. Sic 2, 6, 5. *Rhodan* Reinold. *Rhodam* alii cum libris. Vnde et hic malui *Agatham*.

Baeterras) Vatic. Cibin. Gud. Lipſ. Havn. *Beterras;* Venet. *Betteras;* Prag. et varr. in ed. 27. *Beteras;* Vindob. *Bateras;* Rehdiger. *Betherras.* Edd. 1. 9. 13. *Beteras;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 16. 18. 19. 22. Vadianae *Bliteras;* 11. *Blitteras;* 15. 17. 20. 23. *Bleteras;* 21. 24. 25. Olivarianae pleraeque, Schottus *Blyteras;* Vinetus *Baeteras;* Voſſius, ceteri *Baeterras.* TZSCHVCKE. Legendum, ut dictum eſt, *Bitteram* ex Strabone [4. p. m. 126. ſ. 182.] et Ptolemaeo, [2, 10.] cui *Orobis* fluvius eſt, ceteris cum Pomponio *Obris.* PINTIANVS. Vid. ſupra §. 2.

Orbis) Cibin. *urbis;* Venet. *urbes;* alii, in quibus etiam Havn. Ciaccon. *Orbis,* quae quidem vox crucis ſigno erat notata in Lipſ. quod dubitationem librarii indicat. Edd. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Obris;* 1. 2. 9. Ald. Iunt. Voſſius reliqui *Orbis.* TZSCHVCKE. Sic corrige: *Secundum Baeterras Orbis fluit.* Fluminis enim huius nomen verum eſt *Orbis* vel *Orobis.* VOSSIVS. *Obris* ſine dubio fluxit ex Strabone 4. p. m. 126. ſ. 182. ubi ſic legitur; nec aliter reddit Guarinus. Ptolemaeo 2, 10. *Orobis,* (Ὀρόβιος ποτ. ἐκβολαὶ, quod male Latina, *Orobii fl. oſtia* vertunt) et, ex emendatione Voſſii (vid. ſupra) Avieno in ora marit. v. 590. ubi antea *Orobus.* Poſteriori aevo *Orubio,* uti docet Valeſius in notitia Galliar. p. 389. *Orbis* tamen praeferunt hic codices, et confirmat hodiernum nomen *Orb.* Poſt Vatic. 2. Prag. *fuit* pro *fluit.* Cf. ad 2, 2, 9.

Atax) Vindobon. *arax;* Rehdiger. *Abax;* Prag. *Alanx;* ed. 25. in utroque exemplari *Atax*, ſed recte Olivarianae cum aliis; 11. *Arar;* at ex vitio typographico. Nempe ad calcem in erratis Cocleus correxit *Atax* his additis: Virgilius tamen [eclog. 1, 63.] vocat *Ararin* et Servius *Arar;* ubi Germaniae minus proprie tribuitur, de quo vid. Burmann. et Heynius, praeter alios. Ita quidem etiam variatur *Arar*, *Arax* et *Atax* in Tibullo 1, 7, 11. et Lucano 1, 403. ubi vid. Sed et ipſe Mela, dum addit, ex *Pyrenaeo monte degreſſus*, ſatis declarat, *Arar* hic minime locum habere poſſe, etſi in origine eius variant. Nam Ptolemaeus 2, 10. ex Alpibus deducit, qui ſic conſentit cum Strabone 4. p. m. 129. ſ. 186. et Livio 21, 30. in. ubi graves inde disputationes motae ſunt inter viros doctos. Alii, ut Vibius Sequeſter h. v. e Vogeſo monte, quod rectius eſſe ex Iulio Caeſare de B. G. 1, 12. in. intelligitur. Ita et Boccatius h. v. qui illius verba repetit, ut Melae in voce *Atax*. Deinde Arar omnibus conſentientibus (loca dabunt Emmeneſſius ad Virgil. c. l. viri docti ad Sil. Ital. 3, 451. Oberlinus ad Vibium p. m. 44.) in Rhodanum influit placidusque eſt fluvius et *incredibili lenitate*, teſte Caeſare de B. G. 1, 12. in. *ut oculis, in utram partem fluat, iudicari non poſſit*, quibus ſequentia hic repugnant. Diſtinguuntur etiam a Ptolemaeo diſertis verbis *Atax*, *Araurius* et *Arar*. De ſimili confuſione cf. Heyne ad Tibull. 1, 7, 4.

Pyrenaeo) Vindobon. *pirineo;* Prag. *pirenio;* Cibin. *e pyreneo*. At talia nota. Poſt Cibin. Lipſ. Vatic. aliique cum editionibus etiam Voſſiana et Reinoldianis *digreſſus*, quod recte I. Gronovius mutavit in *degreſſus*, probantibus Abrahamo et Kappio. TZSCHVCKE. Non putavi hic opperiendum conſenſum a libris ſcriptis, quin ſic [*degreſſus*] ederem, non *digreſſus*, ut retro factum. I. GRONOVIVS. Invitis etiam libris Gronovius monet

ſcribendum eſſe *degreſſus*, quia nempe ſic iubent nonnulli Grammatici. Sed ex antiquioribus Grammaticis conſtat, utrumque rectum eſſe, cum particula *dis* in compoſitione idem ſaepe valeat, quod *de*, unde in Philoxeni gloſſis exponitur non tantum διὰ, ſed et κατὰ et ἀπό. Idem utrumque *degredi* et *digredi* habet, non tantum pro diſcedere, ſed et deſcendere. Sic *dimiſſum* pro *demiſſum* in antiquiſſimis Bembi membranis paſſim ſcriptum fuiſſe teſtatur Pierius, eamque lectionem pluribus exemplis confirmat Nonius Marcellus, [c. 4. ſ. v. *dimittere*] ut audiendi non ſint, qui pleraque iſthaec immutarunt loca, et Nonium erraſſe exiſtimant. vossivs *in appendice ad h. l.* Ne hic quidem ſe continet Voſſius. — Quod quidquid ſit, Rhenanus locupletior Voſſio teſtis ſcribit ad Tacitum lib. 1. hiſt. cap. 61. *Peninis iugis degredi iuſſus.* (Codex MS. pro *digredi* plerumque habet *degredi* etc.) Ad eundem Tacitum lib. 4. Annal. cap. 49. *degrediebantur* ex unico MS. reſtituit Pichena, illic laudans in ſimili cauſa Sigonium. Id ſi in Mela locum non habet, cur igitur modo ante dixit ex Gebennis *demiſſus?* Cur lib. 3. cap. 2. *ex Pyrenaeo monte delapſus?* Cur lib. 1. cap. 18. *ab Idaeo monte demiſſus?* Cur toties *defluere* vel *devolvi?* Sed Voſſio etiam *deductus* et *diductus* pro iisdem habentur ad lib. 3. c. 6. [§. 7.] quod nulli Latino. i. gronovivs *in nota poſteriori.* Satis hodie conſtitutum eſt utriusque diſcrimen, et variatio tam frequens, ut taedeat aliqua adferre.

qua ſui) Vatic. 1. Lipſ. Gud. Rehdig. Vindob. aliique conlati praeter Pariſienſes *qua vi ſontis;* Vatic. 3. Pariſ. 1. Cibin. Prag. *qua in ſontis.* Edd. 1. 2. (?) 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *qua vi ſontis;* praeeunte Vadiano reliqui *qua ſui ſontis.* Mira quidem primo intuitu videatur notae vocis corruptio, orta ſine dubio ex omiſſione primae literae in Codice aliquo. Nec bene componantur diverſi

ſenſus ablativi, et repugnet vox *vi* ipſi narrationi. Nemo igitur dubitavit.

Vadusque) Vinetus, Schottus: *vadoſusque*, et ſic autea unum exemplar ed. 25. Notaverat etiam antiqua manus in ed. 6. Sed Codd. *vadusque*, quod et in codice ſe legiſſe teſtatur Barthius in adverſar. 57, 19. Tum *τὸ eſt* omittunt edd. 15. 17. 20. 23. Aliae, ut 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. cum MS. Pariſ. 3. *vadusque. Eſt etiam ingentis* — TZSCHUCKE. Lego: *exiguus vadoſusque*, et *ingenti ſe alioquin alveo tendens.* PINTIANUS. Alias *exiguus vadoſusque et ingentis.* Verbo *eſt* in *et* coniunctionem mutato. CIACCONIUS. *Vadus* utique rariori uſu et forma occurrit. At praecipiunt codices, et ſunt plura ſemel obvia in noſtris auctoribus. De proxima lectione deinceps.

et iam ingentis) MSS. A. Gronovii *et iam* vel *etiam ingentis alvei tenens.* De Voſſ. 1. poſt. Cibin. *et etiam;* Pariſ. 1. 2. *et iam ingentis;* ſic reliqui vel *etiam ing.* Havn. *et iam gentis.* Edd. 1. 3. 4. 5. 9. 11. 13. aliaeque *etiam ing.* 2. *et ing.* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. omiſſo *etiam*, quod cum Reinoldio poſt iterum acceſſit, ita tamen, ut diviſe ſcriberetur. Tum Voſſ. 1. et varr. in ed. 27. *alioquin locum alvei tenens;* Lipſ. *ingentis obliquum alvei;* Rehdiger. 13. 19. forte aliae *alioqui;* Schottus, etſi in ſuperiori aliqua nota verba: *ingentis alioqui alvei tenens* expungebat, ex ſententia tamen Pintiani in ipſo contextu: *et ingenti ſe alioquin alveo;* Vadianus in edd. 16. 22. *ſive alveo.* TZSCHUCKE. Non dubito, quin foede hanc ſcripturam invertat Pintianus; [vid. ſupra] ſed etiam an haec ſit manus Pomponii, [*et ingentis* —] dubito. Nam in duobus MSS. legitur, *etiam ingentis*, quae ſcriptura cur poteſt cuiquam non placere. I. GRONOVIUS. Gronovius —

debuiſſet oſtendere *etiam alioqui* eſſe Latinum. Eſto in libris pluribus ſic legatur, ſed, ſi illi ſequendi ſunt, iam ſic diſtinguendus erat locus: *exiguus vadusque eſt etiam, ingentis alioquin alvei capax.* VOSSIUS *in appendice ad h. l.* Scilicet Voſſio perinde eſt tum *tenens*, tum *capax*. Deinde an quum ſic notavi, aliquid coniunxi, aut ſeparavi? Tum ingratus eſt, qui me excitante cogitur ad commata ponenda, nec tamen amat. I. GRONOVIUS *in poſteriori nota.* Equidem adquieſcendum puto Reinoldiana lectione, quam et libri probant et nexus admittit. Verba autem: *ut ſe ipſe non capiat*, deleri propter obpoſitionem minus recte poſſunt. Tum Prag. *Narbonam*, poſterioris maxime aevi uſu; Rehdiger. *Harbonem;* Gud. Vindob. *imbernis;* Rehdiger. *hybernis* uti *ymbribus;* Prag. *intravit imbribus;* Vindob. *intonuit.*

usque eo ſolitus) Vatic. 3. Pariſ. 2. *ſolitus eſt;* Venet. Prag. *eſt ſolitus.* Edd. 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *unde eo ſolitus inſurgere.* Tum Havn. Prag. Vatic. 3. *ut ſe ipſum;* hic minus bene.

Lacus) Edd. 15. 20. 23. *Locus*, uti in libris 1, 9, 2. variatur.

Rubreſus) Vatic. 3. *Rubreſius;* Prag. *Rubreſis.* Plinius 3, 5. ſ. 4. *Rubrenſem lacum vocat.* At in recepta lectione reliqui codices concinunt cum Boccatio de fluminibus ſ. v. Atax.

ſed qua) Cibin. *quia;* Gud. *quo;* edd. 7. 8. *quam.*

§. 7. *eſt)* Omittit Rehdiger. A Vineto hinc ponitur cap. 42. initium.

Salſulae) Havn. Gud. *Salſuſe;* Venet. *Salſuleque;* Pariſ. 2. *Salſuſa;* in aliis MSS. uti in edd. vetuſtis cum Ald. Iunt. *Salſulae* vel *Salſule;* tantum 5. *Salſuſe;*

12. 14. 16. 18. 19. 21. 24. 25. 28. Olivarianae pleraeque, Vinetus, Schottus *Salſuſae*; 38. Lugd. 1605. *Salſucae*; Lugd. 1646. *Saluſae*; 34. *Salſuli*; Vadianae poſteriores, Voſſius, ceteri *Salſulae*. Boccatius de fontibus h. v. ſcribit *Sarſula*. *Salſulae* ſc. aquae, uti ſubplet Geſnerus in theſ. L. L. h. v. cum plerisque MSS. recte habere videtur, quibus accedit auctoritas Antonini in itiner. p. 389. ubi *Salſulis* legitur. Atque ita pro *Salſuſae* malebat etiam Valeſius in notitia Galliarum p. 499. *Salſas* vocat ſeneſcens Latinitas. Strabo 4. p. m. 126. ſ. 182. χωρίον ἁλυκίδων μεστόν. Quae omnia receptam formam confirmant.

non dulcibus — ſint) Neque haec integra manſerunt. MSS. Abr. Gronov. *non dulcibus aquis defluens, ſed ſalſioribus etiam, quam marinae ſunt;* tantum Voſſ. 2. et 4. *et tam.* In priori lectione conſentiunt et mei. Pariſ. tantum ut Ciaccon. *non dulcibus aquis defluens*, reliquis omiſſis. Boccatius de fontibus ſ. v. *Sarſula: non dulcibus aquis defluens, ſed ſalſioribus, quam ſint maris.* Editiones multae, praeeunte Vadiano, verba *aquis defluens* reiiciunt; poſt praeferunt *quam marinae ſint*, et ſic 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. Poſt revocante Reinoldio ſedem occuparunt, quam libri vetuſti adſignarunt. Prior tamen ordo in Pariſ. 1. et 3. fuiſſe videtur. Tum *etiam* abeſt in edd. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianis, Olivarianis, Vineto, Schotto. Pro *etiam quam* 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 19. legunt *et quam.* Poſt pro *ſunt*, quod habent MSS. A. Gronovii, ex meis Vatic. Prag. Vindob. puto etiam Venet. et Havn. cum edd. antiquis, et 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. praeeunte Vadiano (16.) 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, reliqui ponunt *ſint*, praeter A. Gronov. in ed. 44. ubi *ſunt*. TZSCHUCKE. Antiquus Codex et Aldus: *non*

dulcibus aquis defluens. Lege: *non dulcibus aquis, ſed ſalſioribus, quia marinae ſunt, defluens.* CIACCONIVS. Oudendorpius τὸ *defluens* ex gloſſa ortum, atque hinc tam varie locatum fuiſſe putabat. A. GRONOVIVS. *Defluens* commode ſervatur, quippe cuius locus etiam conſtans eſt in MSS. Nec movendum *etiam quam*, unde ſcribendi compendio exſtitit *et quam.* At τὸ *ſint* cum aptiori hic *ſunt* commutavi.

iuxta) Capitis 43. initium facit hinc Vinetus.

abſciſſa proximis) Vindob. *proximis abſciſa;* Havn. Pariſ. 2. Prag. Venet. et edd. 15. 17. 20. 23. *proximis ripis*, ex gloſſa; Prag. Vindob. Cibin. Gud. edd. 1. 9. 13. *abſciſa*, de qua commutatione frequenti dixerunt plurimi. Vid. quos laudat Arntzen. ad Aurel. Victor. in epit. c. 23, 3. Drakenb. ad Sil. Ital. 15, 473. Livium 31, 34, 4. Geſnerus in theſ. L. L. h. v. viri docti ad Vellei. 2, 66, 2. Torrenius ad Valer. Max. 1, 1, 18. Oudendorp. ad Lucan. 3, 33. et alibi, Garaton. ad Cic. de provinc. conſul. c. 14. m. quibus facile alii poſſint addi. De utriusque diſcrimine quaeritur, quod ſaepe ambiguum videtur et dubium, et nullum eſſe ſtatuunt alii, veluti Bentleius ad Horat. Sermon. 2, 3, 303. alii eſſe contendunt, e quibus Arntzen. c. l. Duker. ad Flor. 2, 2, 2. Oudendorp. ad Frontin. 1, 4, 7. Proprie hoc intercedere videtur, ut *abſcindere* rupturam, *abſcidere* amputationem indicet. Hic igitur prius magis videtur accommodatum, uti in ſimili nexu docent poetarum loca, Virg. Aen. 3, 418. Horat. 1. od. 3, 21. ubi Bentleius alia dat. Sic Mela 2, 7, 14. 3, 6, 1. Cf. ad 2, 7, 14. Poſt Gud. *pelli ſeque;* Prag. *vel ut inſulſa*, ſatis inſulſe.

ex iis) Lipſ. Gud. *quin ex his;* Prag. *quin ex hiis;* Vindob. *ex hiis;* Lipſ. Vatic. Gud. Rehdig. *ex his*, nota commiſtione. Cf. ad 1, 5, 5. 2, 5, 7. 2, 6, 7.

ad imum) Vindob. *ad annium;* Rehdiger. *ad unum.* Poſt Gud. Lipſ. Rehdig. Vindob. *grais;* Cibin. *grays;* Vindobon. *auctoribus et iam;* id. *veri at etiam ignorantia;* Cibin. omittit *etiam;* Cib. Gud. Pariſ. 1. 3. Rehdiger. Vindob. edd. 1. 2. 9. *mendaciis;* Vindobon. *libidine etiam.*

oriri) Sic Cod. A. Gronov. Venet. Pariſ. 2. Prag. forte etiam Ciaccon. In aliis tamen MS. ut et edd. ad Voſſium legitur *erui*, qui repoſuit *oriri*, ſequentibus poſteris. TZSCHVCKE. Mirus eſt Mela, qui cum illorum explodat opinionem, qui dixerunt piſces hic e terra erui, idem tamen ipſe adfirmet. Sed profecto aliter eum ſcripſiſſe ſuadent manu exarati libri, [nihil de iis admonuit A. Gronovius] quorum optimi legunt *oriri*, non *erui.* Sic itaque ſcribo totum hunc locum: *In ea regione piſcem e terra penitus oriri, quia, ubi ex alto huc usque penetravit, per ea foramina ictu capulantium interfectus extrahitur.* Negat hic Mela piſces iſtos eſſe terrenos, aut in terra naſci, ſed ex ſuffuſo huic inſulae mari a piſcantibus extrahi. — Non tamen propterea falſa ſunt, quae alii de foſſilibus piſcibus prodiderunt. VOSSIVS. *Oriri* tuetur Voſſius. Verum alii MSS. [nempe praeterquam ipſius] *penitus erui*, quod vulgato praeferebat Oudendorpius, quia Auctor non dubitat *piſcem e terra oriri*, ſed *penitus;* cum conſtat *ex alto huc usque per foramina penetrare.* A. GRONOVIVS. Mela repetit hic fabuloſam, quam putat, auctorum narrationem, eamque poſtea, expoſita vera rei origine et cauſa, refutat. Ita vero Graeci, quorum loca dabo Vol. 1. ponunt ὀρύττειν, ἀνορύττειν, ipſos piſces ὀρυκτοὺς vocant, ut Strabo 4. p. m. 126. ſ. 182. Ariſtotel. de mir. auſc. c. 75. Nec pugnat, quod ὑπογείους eos vocat Polybius apud Athenaeum 8, 2. p. 332. quia ſtatim ſubiicit, οὓς ἀνορύττοντες λαμβάνουσι. Ariſtoteles c. l. cap. 91. etiam dicit ἐξαίρειν. In Latinis auctoribus Plinius 9, 83. ſ. 57. dicit *effodi*, et

hoc ipſum verbum, quod noſter, *erui* adhibet Seneca in Nat. Qu. 3, 16. f. Optime igitur Mela, quae ab antiquioribus tradita erant, retulit, et poſt, ut melius mendacii coargueret, docuit, non *erui*, ſed ex mari ſub terra adlapſos interfici. Eadem etiam de cauſa verbum *erui* probat Aſtruc in Memoires pour l'hiſtoire de Languedoc P. 3. ch. 10. p. 558. Suffragantur etiam huic lectioni codices plerique et optimi. Quare revocavi.

qui) Rehdiger. *quid;* alii vel *quod*, vel *qui;* illud habent etiam antiquae editiones cum Ald. Iunt. hoc, Vadiano duce, aliae praeter Vinetum, qui *quod* retinuit. Voſſius malebat in ſuperiori nota *quia*, cum poſſet *quod* ex libris multis inſtaurare. At Mela non cauſam adfert ab auctoribus iis ſubiectam, quae facile eos vanitatem opinionis docuiſſet, ſed obponit, quae rem ipſam eiusque veram rationem declarent. Alias etiam *extrahatur* dicendum, ni fallor, fuerit.

capulantium) Secundum Voſſium omnes veteres libri habent *capulantium;* at A. Gronovius, qui eosdem inſpexit, adfert *caplantium.* Ita vero etiam ex meis Vatic. 1. Cibin. Gud. Rehdig. Prag. Auguſtinor. 2 quibus qui diſcrepant, Vatic. 3. habet *clapantium;* Havn. *clapontium;* Vindob. *capalantium;* Lipſ. *calantium*, ita tamen ut poſterius *a* obelo notetur; Zaluſc. Venet. *captantium;* Pariſ. forte *capulantium.* Edd. 1. *caplantium;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. reliquae *captantium* ad Voſſium, qui, obſequentibus aliis, repoſuit *capulantium.* TZSCHVCKE. In *captantium* mutarunt correctores, cum prius legeretur *capulantium*, quomodo habent omnes libri veteres. Et verum eſt hoc omnino. *Capulum* enim dixere veteres, quidquid aliquam rem intra ſe capit, ut ait Nonius. [cap. 1, 13.] Itaque non ſarcophagum tantum et manubrium gladii, quo gladius continetur, ſed etiam fuſcinam ſive tridentem, quo anguillas et mugiles

configunt ruſtici, recte capulum dixeris. Hinc *capulare* et *capulator*, qui capulis aliquid prehendit. Vtuntur hac voce Cato [c. 67. in.] et Columella [12, 52, 10.] pro eo, qui capulis oleum deplet. Manſit hoc vocabulum etiam apud ſequioris aetatis homines, ut, cum dicunt hominem capulare, vel pedem alicuius capulare pro confodere et vulnerare. Sane in hac ſignificatione ſaepiſſime haec vox occurrit in corpore legum barbaricarum. VOSSIVS. Acute vidit Voſſius, latere hic verbum *capulantium*, quo etiam utitur Cato c. 67, 1. et Columella 6, 2, 4. Et ſic optime conſentit Strabo, immo adiuvat c. l. qui τριόδοντα adhiberi narrat, uti Ariſtoteles de mir. auſc. c. 91. quem inter inſtrumenta piſcatoria refert Pollux 10, 30. p. 1314. Cf. etiam ad Strabon. Caſaubonus. Perturbata codicum varietas ſatis etiam declarat, gravius ab uſuque remotius verbum hic olim ſtetiſſe. Probat porro Voſſii emendationem Geſnerus in theſauro L. L. ſub h. v. etſi a capio, non a capulus mavult derivare, uti iaculari, ſpeculari formantur. Plura idem in hanc rem diſputat ad Columellam 6, 2, 4. et ad Caton. c. l. ad priorem locum etiam Schneiderus. Cf. praeterea Cuper. obſerv. 2, 9. in. ex veteribus Grammaticis. Ita vero etiam *caplatores* in inſcr. apud Gruterum p. 1088, 3. eodem monente. I. Gronovius in nota MS. quam dabo Vol. 1. reluctatur quidem Voſſio, non tam in ipſa voce, quam eius explicatione de tridente, ſeu fuſcina, ſed vidulum ex Plauto in Epid. 1, 1, 20. aut aliud ſimpliciſſimum inſtrumentum, quo piſces extrahebantur, barbarisque illis magis conveniens intelligit. At Strabonis locus rem evincit.

§. 8. *Sordonum)* Vatic. Cibin. Gud. *Sardonum*; Vindob. *Sordonium*; reliqui mei et priſcae edd. *Sordonum*; poſt edd. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. ceterae *Sardonum*, dum Voſſius repoſuit *Sordonum*. TZSCHVCKE. Plinius [3, 5. f. 4.]

Sardonum. BARBARVS. *Sordonum* ſcripſimus. Sic quoque habent vetera Plinii exemplaria. Iſti vero Sordones appellabantur etiam *Sordi*, ab Avieno in ora maritima; [v. 552.] ſed et fluvius *Sordus*, uti teſtatur idem. [v. 574.] VOSSIVS. D'Anville in notice de la Gaule p. 580. et antea Valeſ. in not. Gall. p. 490. ex Iuliano Toletano locum adfert, in quo caſtellum memoratur *Sordonium*. Strabo et Ptolemaeus non adtigerunt. Boccatius ſibi non conſtat, et de fluminibus ſ. v. Telis ſcribit *fluvius Sordonum*, at de maribus ſ. v. Gallicum *ora Sardonum.*

Telis) Cibin. Vindob. Rehdiger. Vatic. et edd. ad Voſſium *Thelis*; hinc *Telis*, quod et alii codices habent, et ex melioribus notat Voſſius. Ciaccon. ex ſuis libris *Thelim*, alias *Telis*. Adſpirationem probant Pintianus et Ciacconius, reiicit Voſſius. *Telis* etiam ſcribit Boccatius c. l. Petrus de Marca in Marca Hiſp. 1, 5. in. *Tetis* legit in Mela pro *Telis* et cum eo Cellarius in Geogr. ant. 2, 2. 21. non temere, ſi ſpectes hodiernum nomen *Tet*, quod a vetere ductum eſt.

Tichis) Pariſ. 2. *Cithichis*; Vatic. 3. Prag. *Citicis*; Ciaccon. *Thicim* et *Tycis*; Vindob. *thetis*; Lipſ. Gud. *ticis*; Cibin. Rehdiger. Venet. Vatic. 1. Havn. *Thicis*; Pariſ. 1. 3. forte ut ed. 13. *Tichis*; reliquae edd. *Thicis* ad Voſſium, qui intulit *Tichis*, quod hodie nomen ſervaverit *Tech.* Boccat. c. l. ſcribit *Ticis*, ſi quidem hic idem eſt fluvius, cuius Mela meminit cap. proximo, nec potius alius, de quo vid. Marca c. l. Equidem *Thicis* ex optimis libris praeferendum putavi, ut diſtingueretur a *Tichi* Hiſpaniae fluvio, cum aperte ſit Plinii 3, 5. ſ. 4. *Tecum*, et *Tichis* ab eodem 3, 4. ſ. 3. in Hiſpania commemoretur cum noſtro. Vid. infra ad 2, 6, 5.

perſaeva) Venet. *ubi autem accrevere, immania ſiunt*, et ex eo 15. 17. 20. 23. *immania ſiunt*; in

Vatic. 3. Prag. et Pariſ. 2. vox *perſaeva* abeſt. Ex Aldin. et Iuntinarum lectione Pintianus hanc effinxit: *ubi accrevere, immania. Sunt Ruſcino* etc. At delectatur Mela iſtiusmodi compoſitionibus, cuius hic gloſſam praebet vox *immania*. Pro *Ruſcino* Vatic. 3. Prag. *Ruſino*, ut Geogr. Ravenn. 5, 3. Venet. *Ruſiga colonia*; Cibin. *colonia rus, qui cynonicus*, verbis miſere diſtortis et vitiatis. Pariſ. 2. *ruſcinos vicos.* Poſt Cibin. *adcrevere.*

Eliberri) Vatic. 3. *liberi*, quod et latere videtur in Geogr. Ravenn. 4, 28. *Caucholiberi*; Venet. *vicus eſt liberre magnae*; Prag. *vico liberi*; Lipſ. Gud. Vindob. *elibere*; Rehdiger. *vicus quondam eliberie magne urbis et m.* Cibin. *elyte*; Pariſ. 1. 3. *Iliberae.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *eliberre*; aliae *Eliberri*; 30. 32. 37. *vicinus Eliberri.* Boccat. ſ. v. Gallicum mare ex Mela refert: *eliberrae.* TZSCHUCKE. Graeci fere ſcribunt *Iliberris*, ut Ptolemaeus; [2, 10. Ἰλιβεῤῥὶς] nam et Strabo [4. p. m. 126. ſ. 182.] *Ilibirris*, ποταμὸς Οἰλιβίῤῥις [vulgo Ἰλυβίῤῥις, MSS. Pariſ. et Moſc. Ἰλίβιῤῥις] πόλιν ἔχων ὁμώνυμον. Nos *Eliberri* et *Illiberri* [*Iliberri* in ed. 1493.] quidam *Illiberis* et *Illiberi*; ſed prior ſcriptura melior. Fuit et in Baetica oppidum hoc nomine, quod nunc opulentiſſimum eſt, et *Granatam* vocari, quemadmodum et regionem ipſam, putant, cum aliis argumentis, tum illo maxime, quod eius urbis porta una in hodiernum quoque diem *Eliberris* appellatur *la puerta de Elvira,* [deſunt Hiſpanica haec in ed. 1493.] Id maxime compertum hoc anno eſt, cum ea civitas in poteſtatem Hiſpaniae Principum conceſſit, Mauritanis, qui DCCC. fere annos occupaverant, obſidione longa in deditionem compulſis. BARBARUS. Livius fol. 113. [21, 24, 3.] Theophraſtus, Strabo, [c. l.] Plinius [3, 5. ſ. 4.] *Illiberris. Eliberis* Baetica urbs haud procul a Granata quondam fuit, nunc ruinae tantum viſuntur iuxta oppidum *Eluire*, atque ideo Granatae *porta de Eluire* dicitur; ea enim

Eliberim itur. Alia eſt *Illiberis* in Gallia en el condado de Ruiſſelon, cuius nullum nunc exſtat veſtigium. Invenitur concilium *Eliberitanum* in Eliberi Hiſpaniae celebratum. CIACCONIVS. Haec pene ad verbum deſcripſit Plinius, [3, 5. ſ. 4.] quamvis in huius auctoris vetuſtis codicibus non *Iliberri*, ſed *Eliſabere* ſcriptum inveniam, quam hic noſter Auſcorum facit urbem. Verum de iſta inferius [ad 3, 2, 4.] agemus; eſt enim alia. Haec vero eſt ad mare ſita, nempe illa, quae vulgo *Colibre*, vocabulo corrupto ex colonia Iliberi, appellatur. VOSSIVS. Varie hoc nomen, ut hic, in auctoribus antea memoratis ſcribunt et codices et editiones, quod virorum doctorum notae docent. Apud Liv. c. l. plerique MSSti conſentiunt in *Illiberi*, uti et dedit Drakenborchius. Idem apud Plin. c. l. De Strabone dictum. Polybius apud Athenaeum 8, 2. in. p. 832. Ἰλέβεϱνις, pro quo Caſaubonus malebat ex Strabone, etſi nunc quidem parum tuto, Ἰλύβιϱϱις, Schweighaeuſer. Ἰλίβυϱϱις. In tab. Peutinger. v. E. *Illiberre*. Hiſpaniae contra civitas ib. A. *Eliberre*, quae 2, 4. Ptolemaeo dicitur Ἰλλιβεϱὶς, Plinio 3, 3. ſ. 1. *Iliberi*. Quidquid eſt, certe urbs noſtra in principio ab omnibus per I. ſcribitur, quod cum diſerte notatum eſſet ex duobus Pariſienſibus, aliique in fine vellent *i*, recipere Melamque aliis aequare non dubitavi. Sed et Hiſpaniae civitas *Illiberris* rectius ſcribitur, uti ex lapidibus probavit Pedraza in antiquedad y excelencias de Granada 2, 7. p. 35. et ubi de corruptionibus 2, 14. p. 48. etſi concilium *Eliberitanum* etiam commemoratur, et in Chronico ſaec. 10. apud Florez in Eſpãna Sagrada T. 4. p. 256. *Eliberi*. Sed haec poſterioris aetatis. Poſt *urbis* deeſt in Prag.

Pyrenaei) Rehdiger. *pyrenei*; Vindob. *perenei*. Ed. 1. *prenei*, nota corruptione.

Portus —) Zaluſc. *Portus in ſinu Salſo*; Venet. *promontoria locus Galliae*; Rehdiger. *corvaria locus*

Gallie finis; Vatic. 2. *portus vetus* et in margine *Tucuis*; Lipſ. cum aliis pleriſque meorum *portus veneris*, ita tamen ut poſteriorem vocem obelo notaret et in margine ferret: *alibi portus vetus*, quod forte voluit facta evulſione et corruptione Vatic. 2. Tum Pariſ. 1. *eſt* non agnoſcit et *Crevaria* habet; quid Voſſius ex optimo ſuo proferat, in nota ſubiecta adparebit. A. Gronov. ex ſuis: *portus Veneris eſt ſinu Salſo*, uti etiam habent editiones omnes, tantum praeeunte Vadiano in ed. 16. cognatae 18. 21. 22. 28. tum 24. 25. Olivarianae, Vinetus *in ſinu ſalſo*; Schottus: *Veneris et in Sinu ſalſo*; Voſſius et 40. 41. 42. *Portus Veneris inſignis fano et Cervaria*. TZSCHVCKE. Scribo diverſa et ratione et interpunctione: *Tum in Pyrenaei promontorio templum Veneris et in ſinu ſalſo Cervaria* etc. Nam omnes in hoc tractu *Pyrenaei promontorium* et in eo *templum Veneris* noſcunt, nemo *portum*. Praeterea an ſit dictio illa *ſalſo* adiectitia, dubito. PINTIANVS. Et haec quoque Pintianus mutavit, cum prius legeretur: *portus Veneris eſt ſinu ſalſo*. Sed quis eſt iſte ſinus ſalſus? An et hic quoque ſalinae, a quibus ſic dictus ſit? Nonne etiam absque illis ſalſus foret? Omnes hic memorant templum Veneris. Marcianus [p. 44. Hudſ.] ἀκρωτήριον, ἐφ' οὗ ἵδρυται τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης. Optimus Melae codex ſic habet: *Tum inter Pyrenaei promuntoria Portus Veneris in ſinu ſalſo et Cervaria locus, finis Galliae*. Scribendum: *Tum inter Pyrenaei promuntoria portus Veneris, inſignis fano, et Cervaria locus, finis Galliae*. VOSSIVS. De templo Veneris utique hic multi loquuntur, etſi nemo in portu ponit. Sic Strabo 4. p. m. 123. ſ. 178. τὸ ἱερὸν τῆς Πυρηναίας Ἀφροδίτης in Galliae finibus commemorat, et poſt p. m. 125. ſ. 181. τὸ Ἀφροδίσιον τὸ τῆς Πυρήνης ἄκρον· Ptolemaeus 2, 10. in iugis Pyrenaei montis τὸ Ἀφροδίσιον ἱερόν; Auſonius epiſt. 9, 28. *Narbonem ad Veneris*; Plinius 3, 4. ſ. 3. *Pyrenaeam Venerem in latere promontorii altero*, ex quo d'Anville

in notice de la Gaule p. 532. refutat eos, veluti Marianam in hiſt. Hiſpan. 1, 2. qui templum illud in vertice promontorii illius ponunt. At Mela nihil hic, ſi codices audias, de fano Veneris, tantum portum eius adtingit, qui prope Pyrenaei latus illud fuit, ubi ſtetit olim Aphrodiſium, unde ipſe nomen nactus eſſe videtur. Servatum eſt hodie eius nomen *Port de Vendre* levi immutatione facta. Sinus unde *ſalſus* dictus fuerit, etſi non conſtat, nec ab aliis commemoratur hoc nomine, forte a ſalinarum ſtagnis vicinis, is eſſe debet, quem minorem ex duobus a Sigio monte, Setio apud Ptolemaeum 2, 10. a Narbone ad Pyrenaeum extendit Strabo 4. p. m. 125. ſ. 181. cui ſitus bene reſpondet. Certe ita omnes libri nec aliter refert Boccatius c. l. Reiiciunt igitur Voſſii emendationem Marca 1, 9, 4. p. 42. c. l. Aſtruc in hiſt. naturel. de Languedoc P. 1. cap. 3. p. 38. Menard in deſcr. de la province Narbonnoiſe in hiſt. de l'academie — de Paris T. 25. p. 73. Vulgatam firmat etiam Marca ex vetere tabula Hugonis Comitis Emporitani data anno 1228. ubi de finibus legitur: *usque ad gradum ſalatum*. Violentior autem aliquanto eſt emendatio Pintiani, nec ipſo ſitu ante Cervariam congruo. Neque fuit templum illud in promontorio ipſo, ſed in eius latere, ut ſupra ex Plinio notatum. Locus porro iſtius templi dubius eſt, quippe in finibus Hiſpaniarum et Galliarum poſitus, quare etiam a Ptolemaeo 2, 6. et 10. in utraque regione commemoratur, a Plinio tamen c. l. in Hiſpania. Quodſi poſtea ex eius ruinis emerſit templum et monaſterium S. Petri Rhodenſis, ab urbe Rhoda vicina, ad Hiſpaniam potius illud referendum ſit. Vid. Petrus de Marca in Marca Hiſpanica 1, 19. p. 44 ſqq. ubi de eius ſitu ex auctoribus prolixe disquirit. Iniecta tamen eſt eius lectionis mentio in controverſia illa nota de utriusque regni finibus ſub Ludovico XIV. agitata, ſed quam Galli reiecerunt. Vid. Marca 1, 3, 3. 4. c. l.

CAP. VI.

Multi codices nullo adpoſito titulo vel ſegmento facto, veluti Cibin. Zaluſc. Rehdiger. Pariſ. 1. 3. hoc caput ſuperiori adnectunt; alii breve ſpatium interponunt, ut Gud. In Pariſ. 2. inſcribitur: *Hiſpaniae totius deſcriptio*; in Lipſ. *de Pyrreneo et de Hyſpania*. Ita editiones aliquae, uti 3. 4. 5. 6. 10. ſegmento ſeparant; 12. 14. 16. 18. 19. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus inſcribunt: *Hiſpania*; 1. 3. 4. 9. 11. 13. *de Hiſpania*; 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Hiſpaniae deſcriptio*; 21. 28. Voſſius cum ceteris *Hiſpaniae ora citerior*. Quae capitum numeros addunt, edd. 9. 13. 15. 17. 20. 23. faciunt quartum; 11. ſeptimum; Schottus, Voſſius, Gronovii, Kappius ſextum; Reinoldius octavum; Vinetus, 44.

§. 1. *Pyrenaeus)* Zaluſc. Vind. *pireneus*; Lipſ. *pyrreneus*; et ſic alia. Poſt Vindob. *Britanniam*; Rehdig. *Brittannicum*; *in* abeſt in Cibin. Tum Ciaccon. neſcio an ex MS. notat *occurrit*. Pro *Oceanum* Vindob. (qui ita ſolet) Rehdiger. et ed. 1. *occeanum*.

in terras) Edd. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 20. 23. *inter terras*, ex male repetita ſyllaba *ter*. Codices enim aptiori ſenſu *in terras*.

fronte) Non habet Pariſ. TZSCHUCKE. Vox *fronte* redundare videtur, ideoque expungenda. CIACCONIUS. Poteſt cum aliis retineri, cum et alias, ubi res patiatur, amet hanc vocem Mela, et hic reſpondeat *latera*. Poſt Rehdiger. ut infra et alibi cum aliis, *Hyſpaniam*; Cibin. *inrumpit*; Rehdiger. *irrupit*.

eius parte) Vatican. Lipſ. Gud. Prag. Cibin. Rehdiger. *parte eius*. Inde Lipſ. Prag. *à dextra*; Gud. *a dexteram*, pro *ad dexteram*, quod habent Cibin. Reh-

diger. et edd. multae, veluti 4. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 21. et forte aliae, etiam Reinold. an. 1775. Pro *trahit* ed. 32. *traxit*, et poſt Pariſ. 1. Rehdiger. *perpetua littora*, quae commiſtio notata eſt ad 1, 3, 4. 2, 3, 6. 2, 6, 5. et alibi. Havn. Prag. *terra continuis*, poſterius etiam edd. 9. 13.

per omnem donec) Vatic. 1. Cibin. Rehdiger. forte Pariſienſes et edd. 16. (Vadiano duce) 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *donec per omnem*; in reliquis edd. iam ante Vadianum, et in MSS. quibus accedunt Ciaccon. et 6. A. Gronovii *per omnem donec*, quod ideo immutare nolui, cum et parum referat, et hoc forte ſit elegantius. *Longo* abeſt in Prag.

adverſa) Poſſet etiam legi et commodius: *obverſa*. PINTIANVS. Non opus. Sic infra: *cuius partem occidenti adverſam* i. e. obiectam.

§. 2. *Gallias)* Vindob. ut ſemper *Galias*. Tum Vatic. Cibin. Venet. et MSS. duo A. Gronov. pro *eſt ubi* habent *et ubi*.

in Noſtrum — mare) Ita omnes codices etiam mei, praeter Rehdiger. in quo *noſtrum mare et occeanum*, et in edd. 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianis, Olivarianis, Schotto, Vadiano duce, et in ed. Reinoldiana anni 1775. Aliae omnes, quas novi, *in Noſtrum et Oceanum mare*; Vindobon. tantum *occeanum*. TZSCHVCKE. Auctoritate veterum librorum reſcripſimus *et Oceanum mare*. VOSSIVS. Nempe haeſerat Vadianus in voce *Oceanum*, adiectivi vi adpoſitum, ut in aliis auctoribus alii. Sic Erneſti in Tacito Hiſt. 4, 2. ubi ante ipſum et Broterium legebatur *Mare Oceanum* mutavit in *Oceanus*, quia in neutra forma atque adiective nusquam occurreret. At re-

liquit *mari Oceano* Ann. 1, 9. Sic in Iuvenale 11, 113. pro *litore ab Oceano* hodie receptum eſt *Oceani*; v. 94. *in Oceani fluctu* pro *Oceano*. Dabit alia Geſnerus in theſ. L. L. ſub h. v. Contra in Cicer. pro lege Manil. c. 12. notante Grutero quidam maluerunt *Oceanum oſtium* pro *Oceani*. Exempla plura non deſunt huius formae in ſequioris aevi ſcriptoribus, quae certiora etiam cenſet Geſnerus veluti in Ampelio c. 1. et 7. et S. Rufo c. 5. quibus addi poſſunt Antoninus in itin. p. 508. Iornandes de rebus Langob. 1, 6. et alii. Sed et *Oceanum mare* ſuffragantibus libris in Iulio Caeſare de B. G. 3, 7. ubi tuiti ſunt etiam, cum Ciacconius τὸ *mare* expungere vellet, Voſſius et Daviſius nec hoc Melae loco praetermiſſo. Sic Catullus 115, 6. Eodem modo additur vocibus litus, pelagus, fluctus, aquae. Vid. Heinſius ad Claudian. epithal. Honorii v. 88. Barthius ad eundem epigr. 1, 1. Gronov. ad Senec. N. Qu. 3, 22. Duker. ad Flor. 4, 12, 49. Muncker. et Staveren. ad Hygin. fab. 3. p. 22. Ita ſimili ratione Graecis Ἑλλὰς, Σκύθης — Latinis Arabia, Italia, — qualia conlegerunt Heinſ. c. l. Oudendorp. ad Lucan. 7, 847. et praeter alios Scriverius in operr. anecdotis philol. 86. p. 40 ſq. De natura talium ſubſtantivorum expoſuit etiam Voſſius de conſtr. c. 2. Cf. hic ad Melam 3, 3, 1. Contra hanc formam tamen nuper graviter inſurrexit Ruperti ad Iuvenalem 11, 94. quod non niſi ea ſubſtantiva pro adiectivis ponantur, quae proprie ſint adiectiva, exceptis paucis, quae tamen vitioſam ſapiant lectionem; Oceanum nuſpiam adiective dici, dubia certe exempla proferri; alia tum ex recentioribus eſſe petita, tum librariorum ſocordiae et ſtupori deberi. Nolui tamen codicibus coniunctis vim inferre, ſed ad labentis ſaeculi uſus referre.

magisque et magis) Pariſ. 1. 2. *extendit et magis*; Venet. Havn. edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. ceterae cum Vineto, Schotto et Voſſio *magis magisque*. Edd. 1. 9.

magisque magis; Vatic. 1. 3. Lipſ. Gud. Prag. Pariſ. 3, Cibin. Rehdiger. Ciaccon. et quos Voſſius ſe inſpexiſſe adfirmat *magisque et magis*, quod probat idem in nota, in textu exceperunt Gronovii cum reliquis. Quod hic omittunt quidam alterum *magis*, contra plures obtrudunt 1, 7, 3. Vtrumque minus recte. Hinc Prag. *latior occidentem* abiit, *at ſit ſere*, *argento*; Vindobon. *ſit ubi*, *plombo*.

auroque etiam) Vindobon. *auroque eſt tam*; Venet. *auroque etiam tam*; Lipſ. Prag. Gud. Rehdiger. Ciaccon. plures A. Gronovii et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *auroque et tam*; Vadiano (16.) praeeunte 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Schottus, Voſſius, Reinoldius, 40. 41. 42. *auroque tam*, uti fuiſſe videtur in tribus Pariſ. hinc cum A. Gronovio in ed. 44. repoſitum *auroque etiam*, uti melius dant Vatic. 1. Cibin. Mediol. Voſſ. (non item Gud. quem A. Gronovius falſo addit) TZSCHVCKE. Scribo *auro argentoque etiam abundans*. Nam quia tribuerat Hiſpaniae copiam ferri, plumbi, aeris, ne quis putaret, eorum tantum metallorum copiam habere, adiecit, *argento etiam auroque abundare*. PINTIANVS. Probavit etiam Schottus cum A. Gronovio, et apte vindicavit ſine codicum uſu Pintianus. Ita etiam a ſequentibus bene diſtinguuntur. Cf. Iuſtin. 44, 3, 3. Vocem *abundans*, quod et fit alibi, cum adſpiratione ſcribunt Rehdiger. Vindob. Ante *adeo* deeſt *et* in Rehdiger. et ante *ſicubi* in Cibin. *ut*. Edd. 30. 32. vitioſe *ut ſibi ob* — Tum Vindobon. *affecta*; Gud. *affeta*; Rehdiger. *effecta*; Lipſ. Prag. *efeta*.

ac ſui) Ita Ciaccon. meliores A. Gronovii ex meis Vatic. Cibin. Venet. Rehdiger. Lipſ. Gud. Prag. In aliis *et ſui*, uti habent omnes editiones cum Reinoldianis ad Gronovianam 44. in qua primum prodiit *ac ſui*,

quod plurium Codicum auctoritate ſervavi. Poſt Vindob. *tantum* pro *tamen*, quod Pariſ. 2. omittit; Pariſ. 1. *tamen ut ſpartum*. In Lipſienſi obelo notata erat vox *ſpartum*, et in margine eadem manu adpoſitum *ſpaltum*, infra *canabum* pro *cannabum*. At ſpaltum nihili eſt vox, et de ſparto narratio frequens.

§. 3. *eſt diſtincta)* Cibin. omittit *eſt*; edd. 30. 32. *eſt et diſtincta*. Vinetus a *Tribus* cap. 45. incipit.

Tarraconenſis) Varie iſta nomina ſcribunt libri, ipſi etiam ſui hic et poſt diaſimiles. Cum pigeat ſingulos nomine proferre, defungar ſcripturae, qualis hic et infra occurrit, indicio. Pro *Tarraconenſis* multi *Tharaconenſis*, *Teraconenſis*, *terragonenſis*, (Cibin.) *Terraconenſis*. Cf. ad 2, 7, 20. Poſt *bettica*, *boetica*, *Bethica*, *Betica*. In *Luſitania* conſentiunt, tantum infra Cibin. Vindobon. ed. 9. *Luſitanea*. Denique ed. 30. omittit *pars Baetica*, et Pariſ. 3. habet: *altero capite pars Baetica, pars Luſitania vocatur*.

contingens) Lipſ. Gud. Prag. Vatic. Venet. *attingens*. Antea poſt Baeticam Vatic. 3. inſercit *tangit*. Pro *obiicit* Rebdiger. *obicit*, ut alibi *adicit* et ſimilia, de quibus ad 3, 5, 8. Gud. *manu* pro *mari*.

Anas) Legendum *Ana* non *Anas*. OLIVARIVS. Immo retinendum cum omnibus libris *Anas*, quod ſapientius ipſe fecit. Nam *Ana*, Graecis etiam Ἄνα, dicitur in caſibus obliquis veluti apud Strabon. 3. p. m. 96. ſ. 139. Ptolem. 2, 4. Et ſic *Ana* in ablativo apud Caeſ. de B. C. 1, 38. Plin. 3, 3. ſ. 1. et alibi. Ἄνας diſerte in Strabone c. l. legitur.

et ideo) Duae hae dictiones falſo additae ſunt. PINTIANVS. Minutioribus etiam literis diſtinxit in textu

Schottus. At habent eas voces libri omnes et bene habent, ſi ſequentia intuearis, et verbum *ſeparare* ad curſum fluvii referas.

ad occidentem —) Scribo *ab occidente Atlanticum, a meridie Noſtrum*, ut lib. 1. [c. 2. in.] *Tribus hanc e partibus tangit Oceanus: Eous ab oriente, a meridie Indicus, a ſeptentrione Scythicus.* Par menda protinus. PINTIANVS. Verum lib. 2. c. 3. *Peloponneſi oram, ut diximus, ſinus et promontoria lacerant, ab oriente Bucephalos, ad meridiem Malea, ad veſperam Chelonates.* Quare nihil immutandum. CIACCONIVS. Obſequi tamen Pintiano in ipſa editione invitis libris maluit Schottus. Proxime, uti ſolet, Cibin. Rehdiger. *athlanticum*; Vindob. *athalanticum;* Vindob. *occeano*, et *abiecta*; Gud. *occeanum.*

ſeptentriones) Venet. Rehdiger. Gud. Prag. et edd. Lugdun. 1605. et 1609. *ſeptentrionem*; in aliis *ſeptentriones.* Cf. ad 2, 3, 10. Sic antea *ſeptentrionem* dixit, et hinc, quod codices volunt, utrumque promiſcue. TZSCHVCKE. Lego: *ſed latere a ſeptentrione, fronte ab occaſu.* PINTIANVS. De eo antea dictum eſt. Poſt ed. 13. habet *fronte ad oceanum. Vrbium —* contra libros et nexum cum praecedentibus, cuius hae ſunt partes expoſitae.

§. 4. *mediterraneis*) Rehdiger. *mediterranenſis.* Poſt Vatic. 3. *fuere.*

Pallantia) Ita teſte A. Gronovio, Gud. (falſo) et Chiſ. ex meis Prag. et, quod videtur, Havn. et Pariſienſes cum edd. omnibus; in reliquis A. Gronovii, quibus accedit utique Gud. tum meis *Palantia* legitur. Sic per duplex *l* Strabo 3. p. m. 112. ſ. 162. Plin. 3. 4. ſ. 3. in voce *Pallantini.* Similis varietas, monente A. Gro-

novio, occurrit apud Ptolemaeum lib. 2, 6. ubi edd. Παλαντία et MSS. Παλλαντία exhibent, uti contra, iis invitis, propter literarum ſeriem, conſentiente Holſtenio p. 239. repoſuit Berkelius in Stephano, et in Appiano, de reb. Hiſp. c. 55. et de B. Civ. 1, 112. Schweighaeuſerus, in priori quidem loco ſuum iudicium ſecutus, in poſteriori aliquos codices. Sic in Ptolemaei c. l. editur Παλλαντία ποτ. ἐκβολαὶ et poſt de urbe Παλαντία. Apud Oroſium 5, 23. fluctuantur inter utrumque libri, ubi duplex praetulit Havercampus. In Plinio etiam variare vetuſta exemplaria, notavit certe Surita ad Antonini itiner. p. m. 448. in quo et Iul. Frontin. de colon. p. 38. editur per ſimplex *l*. Ex monumentis ſubſidium non ſubpetit, unde placuit Graeca ſequi cum editionibus, non plerosque codices. — Scripſeram haec, cum obportune oculis ſubiicitur deſcriptio numorum veterum Lipſ. 1796. 4. quae p. 2. numum ſiſtit cum epigraphe *Pala*, qui ad noſtram urbem refertur; neque tamen hoc ſatis eſt exploratum et certum.

Caeſarauguſta) Lipſ. Prag. *Caeſaria Auguſta*, fere, ut Ptolemaeus 2, 6. et in tab. Europae 2. Καισάρει Αὐγοῦστα; Vindob. *ceſara auguſta*; multi *ceſarauguſta*, uti etiam edd. 1. 2. in ceteris *ae*. Coniuncte tamen hac forma, exceptis ſuperioribus, omnes, uti Strabo 3. p. 112. ſ. 162. Plin. 3, 4. ſ. 3. Prudent. in periſteph. 4, 3. 54. Nec aliter editur in Antonino p. m. 392. et alibi, quamvis codices aliqui *Caeſarea Auguſta*, uti Goltzius p. 238. adfert. Alterum tamen praeferunt numi, quos commemoravit Surita ad Antoninum c. l. plures commemorant Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 123. et Eckhel. P. 1. V. 1. p. 37. etſi diremtione conſpicua, quam auctores neglexiſſe videntur, quod efficit maxime *Caeſarauguſtanus* apud Plin. 3, 4. ſ. 3. in. et ſic *Caeſarauguſta* in Chron. Aemilianenſi (ſaec. 9.) apud Florez in Eſpaña Sagrada T. 4. p. 254. Cf. p. 256.

Ita tamen etiam coniuncte *Caeſarauguſta* in Grutero p. 324, 12. Cf. Cellarius in Geogr. ant. 2, 1, 90. Poſt Pariſ. 2. *Emmerata.*

Aſtigi) Ciaccon. *Aſtygi*; Vatic. Lipſ. Rehdiger. *Haſtagi*; Cibin. *haſtigi*; Gud. *baſtagi*; Pariſ. 1. 2. Prag. Vindob. uti edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. 28. *Aſtagi*; 13. *Laſtigi*; Vadianus dedit *Aſtigi*, eumque ſecuti ſunt ceteri. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [2, 4.] *Aſtygis*, Plinii [3, 3. ſ. 1.] vetus codex *Aſtygi*, uterque cum y in penultima; idque expoſcere videtur Etymologiae ratio. PINTIANVS. *Aſtigi*, quod Pariſ. 3. agnoviſſe videtur, praeferendum eſt ex aliis auctoribus, veluti Plinio c. l. Antonino p. m. 414. Geogr. Ravenn. 4, 44. Chron. Aemilianenſi (ſaec. 9.) apud Florez in Eſpāna Sagrada T. 4. p. 253. Cf. p. 259. unde *Aſtigitanus* in Plinio. Sed et utrumque ita efferunt inſcriptiones lapidum et numorum. Illorum exempla dabunt Gruterus p. 101, 8, 351, 5. Muratorius p. 1029, 7. Nonius in Hiſpania c. 18. horum Raſche in Lex. num. T. 1. P. 1. p. 1195. Etſi enim non una haec fuit urbs eo nomine, quod in Hiſpania ſaepius obſervatur, certe in penultima *i* magis et frequentius valet, et hic comprobat Cibin. *Laſtigi*, uti habet ed. 13. a Plinio 3, 3. ſ. 1. in Celticis ponitur forte pro *Aſtigi.*

Hiſpal) Lipſ. *hyſpalis*; Ciaccon. *hiſpalis*; Vindob. *iſpal*; reliqui, uti de ſuis Voſſius adfirmat, *Hiſpal* exceptis forte Venet. et Havn. Edd. 1. 2. 9. *Iſpal*; 11. *Iſpalis*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, (praeter 33. Stephanum, qui poſuit *Hiſpalis*) Vinetus, Schottus *Iſpalis*; Voſſius, uti olim ed. 13. cum reliquis *Hiſpal.* In adſpiratione conſentiunt etiam cum inſcrr. (cf. Gruter. p. 201, 6.) alii auctores; at variant in ter-

minatione. Strabo 3. p. m. 97. ſ. 141. Ἵσπαλις· Plinius 3, 3. ſ. 1. Geogr. Ravenn. 4, 45. in. *Hiſpalis*, pro quo *Emerita* recepit Scaliger in Auſonio de clar. urb. 8; 2. invitis MSS. et reluctante Weſſelingio ad Antonin. p. 410. Frequentius in caſibus obliquis legitur *Hiſpalim* et *Hiſpali*, veluti apud Iul. Caeſ. de B. C. 2, 18. in. et 20. auctor. de B. Hiſpan. c. 35. 36. Antonin. c. l. Altera terminatio *Hiſpal* legitur in Silio Ital. 3, 392. Poteſt igitur et hic retineri, cum ita velint plerique libri, etſi alias priorem malim, quae in Hiſpaniae oppidis etiam obſervatur. Cf. Gronov. ad Liv. 21, 60, 7. Ἵσπολα Philoſtrati in vita Apollon. 5, 9. aliquantum hinc, forma quidem, recedit. Quod in Ptolemaeo 2, 4. ſine adſpiratione Ἴσπαλις editur, cum poſſit librariorum negligentiae dari, tum in multis diverſa ratio apud Romanos uſum obtinet. In *Corduba* libri concinunt; tantum Vindob. *cordoba*.

§. 5. *At ſi*) Hinc caput 45. ex Vineti ratione.

a Cervaria) Coniunctim ſcribunt Prag. edd. 1. 3. 4. et aliquae aliae vetuſtae; Rehdiger. *acetuaria*. Pro *extrudit* Vindob. Prag. et ed. 38. (Graſſerus) *extendit*; ex gloſſa. Nam et ita 2, 7, 8. et magis apte, et Melae more graviter. TZSCHVCKE. Diſtinguendum *a Cervaria*, hoc eſt, poſt Cervariam, de qua paulo ante dictum fuerat in Narbonenſi: *Cervaria*, inquit, *locus*, *finis Galliae*. BARBARVS. Emendatior lectio, *quam in altum Pyrenaeus extrudit*; nam magis eſt rationi conſentaneum magisque e ſenſu communi, quod minus eſt extrudi a maiore, quam retro. PINTIANVS. Qui me audiet, audiet autem, qui rationi auſcultabit, nihil mutabit. Latina enim et elegans formula, ut, *quod bene vertat*, pro vertatur; aliaque ſexcenta melioris notae ſcriptoribus uſurpata, ſaepe etiam affectata. Sic Iuvenalis. SCHOTTVS.

Male percepit Schottus Pintianum, qui talia bene noſſet. Et quid ſit *extruditur*, ſi ita intelligas? At nec opus tamen eſt Pintiani mutatione, cum inverſione formae facta, poetarum imitatione ductus, ita Noſter loquatur. Loca adponam in diſſ. de Mela c. 7. Porro diſtinctio in utramque rationem poſita commoda eſt.

dein) Venet. Rehdiger. Gud. ed. 13. *deinde*; in aliis *dein*. Cf. ad 1, 4, 9. et alibi.

Tichis) A. Gronovius adfert ex Voſſ. 1. *Tichis*, ex aliis *Ticis* vel *Thicis*. Ciaccon. Pariſ. 1, 2. 3. Lipſ. Gud. Prag. Venet. Boccatius de flumin. h. v. *Ticis*; Rehdiger. *tycis*; Vatic. Cibin. Vindob. Havn. cum edd. omnibus ad Voſſium *Thicis*, tantum 13. *Tichis*; Voſſius et 40. 41. 42. cum Reinoldianis *Ticer*; inde 44. 45. Kappius *Tichis*. In exemplari meo ed. 3. manus recentior emendaverat *thicer*. TZSCHVCKE. Plinius [3, 4. ſ. 3.] etiam in hoc tractu meminit *Tichis* fluvii, nulla tamen facta mentione Rhodae. Verum omnes manu exarati libri legunt iſtic loci *Ticer*, et omnino hoc eſt aliud flumen, atque illud, quod iam ſuperius monuimus vocari *Tech*. Porro quod Plinius hoc loco non meminerit Rhodae, ea eſt cauſa, quod illam cum Rhodanuſia confuderit et in Gallia collocarit, cum ſit Hiſpaniae oppidum, illud nempe, quod vulgo *Roſes* vocatur. Locus eſt lib. 3. c. 4. [ſ. 5.] — Confudiſſe autem Plinium Rhodam et Rhodanuſiam ex eo quoque liquet, quod, ut nullum Rhodae in Hiſpania fecerit mentionem, ita etiam nullam Rhodanuſiae circa Rhodanum. — VOSSIVS. In Plinio etiam Pintianus ex vetuſto codice notavit *Ticher*; nihil tamen ex ſuis Harduinus. At in Gallia, ubi ſupra Tichis ex Voſſiana quidem et recentiorum lectione a Mela commemorabatur, nullum contra hoc nomine novit Plinius, ſed tantum in Hiſpania, ita ut praecedant Emporiae, ſequatur Pyrenaea Venus in altero promontorii

latere. Ex quo efficiatur, flumen hoc in finibus utriusque regionis fuiſſe, et hinc promiſcue ab aliis Galliae, ab aliis Hiſpaniae datum fuiſſe. Certe in Mela *Tichis* videtur Galliae minus bene acceſſiſſe, nec niſi Voſſii arbitrio, cum idem flumen Pyrenaei promontorio interpoſito non poſſit Galliae et Hiſpaniae tribui, et ad aliam lectionem ibi codices deducant, de qua c. l. Igitur *Tichis* Melae et Plinii locum ſuum rectius occupat, nec obſtat, quod Rhodae mentionem fecit nullam, quia id eſt arbitrarium, vel, ut Petrus de Marca in Marca Hiſpanica 2, 17. p. m. 178. cenſet, librariorum culpae accidere potuit. *Ticer* nec usquam alibi certa fide occurrit, nec a libris noſtris ullo ſigno innuitur, etſi hoc nomen Melae vindicare operoſe conatus fuit Kirſchius in proluſione ſcholaſtica (Curiae Regnitianae 1784.) et ex noſtro, Voſſii lectionem ſecutus reiecto Pliniano Tichi, unice probat Mannertus; quae tamen non poſſunt valere ad immutandam veterem lectionem. Nempe Kirſchius ex falſa lectione *Tichis* in Gallia disputationem inſtruxit, quippe qui fluvius ſine discriminis nota adpoſita redire hic non poſſit, ſed a librariis, quibus obverſaretur ex ſuperiori narratione temere obtruſus fuerit. Vbi vero recte quaerendus et quo nomine notandus, de eo disputant. Quae cum ad aliam expoſitionem pertineant, reieci ad Vol. 2.

Rhodam) Vatic. 3. Havn. *Rhodanum*; Rehdiger. adſcito proximo vocabulo *rodandionum*; Gud. edd. 1. 9. *rodam*; Lipſ. *rodan*. Edd. Reinoldi *Rhodan*, uti aliae etiam ſupra 2, 5, 6. *Agathan* in eodem etymo. Vatic. 4. tamen et hic *Rhodan*. Pro *Clodianum* Vindob. *claudianum*; Vatic. 4. *Dodianum*. Edd. 15. 17. 20. 23. *Clodiannum*; alii codd. et edd. *Clodianum*. Boccatius de flumin. h. v. *Clodianus*, quo genere etiam memorat Cellarius in Geogr. ant. 2, 1, 124. Tum noſter retulit ad flumen, qualia ſunt in nominibus Rhenum, Metaurum. Cf. infra ad Rubricatum. Ex Ptolemaeo 2, 6. qui unus

eius meminit, vera tantum ſcriptura, non terminatio cognoſcitur. Nempe refert Κλωδιανοῦ ποτ. ἐκβολαί.

Emporias) Lipſ. Gud. Prag. Vatic. Rehdiger. Vindob. aliique cum edd. ad Voſſium *Emporia*, qui dedit ex MSS. opinor, ſuis *Emporias*, obſequentibus reliquis. Ita quidem Cibin. et varr. lectt. in ed. 27. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [2, 6.] *Emporias*, et item Silius [3, 369.] *Phocaicae dant Emporiae.* Plinii [3, 4. ſ. 3.] quoque vetus codex non aliter legit. Stephanus urbem *Emporium*, Maſſilienſium aedificium, Galliae attribuit, non Hiſpaniae. PINTIANVS. Lege *Emporias.* Livius lib. 34, [8. f. et 9. in.] *Ab Rhoda ſecundo vento Emporias perventum. Iam tunc Emporiae duo oppida erant muro diviſa.* CIACCONIVS. Eadem, quae hic, librorum variatio apud Liv. 21, 61, 4. ubi vid. Drakenb. Et ſic alibi dicit Livius praeter ſuperiores auctores. Nec aliter legitur in Plinio c. l. In Graecis tantum Ἐμπόριον, velut in Strabone 3. p. m. 110. ſ. 160. Scylace p. 1. Hudſ. Stephano h. v. Polybio 3, 39, 76. nusquam hic Ἐμποϱίαι, uti deceptus verſione poſterioris loci retulit Petrus de Marca in Marca Hiſp. 2, 18. p. m. 172. ideo notatus a Drakenborchio ad Liv. 21, 60, 2. Graecis igitur ſingularis numerus placuit, alteram formam Latini maluerunt. Δίπολις autem in Strabone receptum numerum explicat.

partem occidenti) Ciaccon. (hic etiam poſt *adverſa*) Vatic. Lipſ. Gud. Prag. Cibin. Rehdiger. Vindobon. Venet. Havn. *parti occidenti.* A. Gronov. quae ad h. l. ex MSS. affert proximis verbis continet, Pariſienſes cum ed. 39. conſenſiſſe videntur in lectione *partem occidenti.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *parti occidenti.* Inde a Vadiano (16.) ceterae exhibent *partem occidenti*; commodiori ſane nexu et ſenſu. Pertinent enim ad hunc

ipſum montem, qua occidentem ſpectat, non ad ea, quae illi ſunt obiecta.

eminentia) Vatic. 1. Cibin. Rehdiger. Lipſ. Gud. Vindob. Venet. Havn. Pariſ. 1. et edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. *eminentiam*; Vatic. 3. Prag. et cum Vadiano edd. reliquae etiam 28. *eminentia* ſtructura nota, quam et nexus et ratio aptior, cum τὸ *eminentia* epitheti vicem gerat, flagitant. Quam ſaepe autem talia, neglecta lineola illa, qua τὸ *m* indicatur, commutari ſoleant, librorum docent exempla. Sic ſupra 2, 4. extr. *direptis* et *diremtis* et alia. Poſt renitentibus MSS. edd. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *cautium habet, quae* — Cibin. *caminumque inter.*

quae inter exigua) Voſſius ſuo ſenſu et cum eo edd. 40. 41. 42. dederunt *quod i. exigua.* TZSCHVCKE. Probatior lectio: *quae intra exigua ſpatia.* PINTIANVS. Prius poterat Mela ſat commode etiam dicere, minus commode poſterius.

gradus) MSS. A. Gronovii, ex meis Vatic. Cibin. Rehdiger. Pariſ. 1. Vindob. Havn. Venet. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *gradu*; Lipſ. Gud. (quem igitur falſo et hic MSS. adnumerat A. Gronovius) Prag. Pariſ. 2. 3. et praeeunte Vadiano reliquae *gradus*, quod praefero, etſi prius placebat Oudendorpio in A. Gronov. nota. Poſt pro *ſubinde* Prag. *deinde*, Cibin. *ſubmee.* Ex iis, quae expoſita ſunt hactenus, adparet, quam varie iactarint libri tentarintque interpretes hunc locum, quem ſi uno obtutu exploratione facta conſideres, Vadianus omnium optime ſic inſtituit: *cuius partem occidenti adverſam, eminentia cautium, quae inter — ut gradus ſ. conſurgunt* — tantum quod in verbis *eminentia cautium* duriuscula reſideat adpoſitio, quae concinnius interpoſita particula

in cauſam transeat. Ita vero ſe omnia in hóc monte, (h. *Monſgrinus* ſ. *Mongri*) vidiſſe, uti a Mela deſcribantur, adfirmat de Marca in Marca Hiſp. 2, 17. p. m. 169 ſq. qui et optime monet, ſenſum verborum, *partem occidenti adverſam* (*obverſam* quidem refert) ex initio capitis eſſe petendum contra Pujades in Cronica — de Catalunna 2, 23. qui male de orientali parte interpretatus erat.

Hannibalis) Sic MSS. A. Gronovii ut 3, 1. et infra *Haſdrubal.* Ita et plerique ex meis. Editiones vetuſtae maiorem partem *Annibalis*, quod et retinuerunt Vinetus, Voſſius, tres priores Gronovianae et Reinoldianae. Ita vero adſpirationem plerique codices praeponunt apud Salluſt. de B. Iug. c. 5. in quibus codex Polantinus bibl. Dresdenſis nondum conlatus. Et ſic apud alios. Probant etiam ſuis ſuffragiis et exemplis viri eruditi plerique, e quibus vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 1, 39. et ad Liv. 21, 1. in. ubi de hoc et aliis nominibus Punicis, Oudendorp. ad Lucan. 1, 305. Boſius et Staverèn. ad Nepot. Hamilc. in. Arntzen. ad Aurel. Victor. de V. I. 14, 6. Muretus ad Cicer. Philipp. 1, 5. Verheyk ad Eutrop. 3, 7. ſ. 3. Garaton. ad Cicer. de haruſp. reſponſ. c. 13. aliique, et quos illi producunt. Accedunt etiam gravi auctoritate inſcriptiones. Quare minus audiendi ſunt, qui vel reiiciunt, ut Dausqueius ſ. v. *Anno*, vel negligunt, ut in Oroſio Havercampus.

Tarraconem) Cibin. *terraconenſem*; varr. in ed. 27. *Tarraconenſem.* Male, cum et praecedentia in Tarraconenſi fuerint.

Blanda, Eluro) Ciaccon. *Blandae Loro*; Vatican. 1. 3. Prag. Lipſ. Gud. Venet. Havn. *blandeluro*; Cibin. *blandelura*; Vindobon. *blanda eluro*; Pariſ. 1. *Blandeluero*; Pariſ. 3. *Blandluero*; Pariſ. 2. *Blandluro*;

Vatic. 4. *Blandelubro*; Rehdig. *Bladeluro*, omnes modo coniunctim, modo diviſe. Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 11. *Blandeluro*; 13. *Blanda Iluro*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Blanda, Illuro*; Voſſius cum ceteris *Blanda, Eluro*. TZSCHVCKE. Scribendum *Blanda Illuro*, ſive *Blanda Eluro*. BARBARVS. Ptolemaeus [2, 6.] *Diluro*, [Διλουρῶν] Stephanus *Ilurgia* penultima producta. [etſi, an noſtra ſit, poſt ipſe recte dubitat.] Plinii [3, 4. ſ. 3.] codex antiquus *Iluro*. Omnes cum uno *l*. PINTIANVS. Diximus *Iluronem* appellari a Stephano *Ilurgiam*; ſed cum Ptolemaeus ſtatuat in mediterraneo Baeticae oppidum nomine *Ilurgis*, vocari non abſurde in dubium poſſet, ſitne potius *Ilurgia* Stephani, quae eſt *Ilurgis* Ptolemaeo, quam quae eſt *Iluro* Pomponio. IDEM. Ptolemaeo Διλουρῶν male pro Ἰλουρῶν vel Αἰλουρῶν potius. *Illuro* eſt Plinio. In multis quippe Hiſpaniae urbibus ſecunda et tertia vocalis promiſcue in ſe invicem commutantur, ut Eliberri et Iliberri, Ilici et Elici, Elepola et Ilipula et innumera alia. VOSSIVS. In Plinio hodie legitur *Iluro*, uti ex codice antiquo notat Pintianus. Ita quidem etiam Antonin. in itiner. p. 453. ſed de alia urbe, quae hinc aliquantum diſtabat, et h. *Oleron* vocari creditur, etſi eodem nomine urbes in utriusque regionis confinio obſervantur. Adferunt etiam inſcriptiones, in quibus hoc nomen cernitur, ſed et illae incertam urbis ſedem relinquunt. Si codices noſtros audias, praeferendum utique eſt *Blanda, Eluro*.

Baetulo) MSS. A. Gronovii *Baetullo*, *Betulo*, *Bethulo*; Perizon. Vatic. 1. Gud. Pariſienſes *Baetullo*; Ciaccon. Rehdig. *Baetulo*; Lipſ. Cibin. Vatic. 3. Prag. *betulo*; Vatic. 4. Venet. Havn. *betullo*; Vindob. *bethino*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 21. 22. 24. 25. Vadianae poſteriores, Olivarianae, Schottus *Betullo*; 16. 18. *Betulo*; 13. *Beturo*; 19. *Be-*

turio; Voſſius et 40. 41. 42. *Baetullo*; Vinetus, poſt Reinoldius, A. Gronovius ab ed. 44. Kappius *Baetulo*, quam ſcripturam probat Ptolemaeus 2, 6. ubi Βαιτουλῶν legitur, tamquam gentis nomen, vitioſe ut putat Mannert in Geographie T. 1. p. m. 400. Sed quod idem de hac urbe Livium producit, quod et Harduinum ad Plin. 3, 4. ſ. 3. ex Livio lib. 27. feciſſe vidi, in eo lib. 27, 18. in. et 28, 13, 5. olim quidem *Baetula* ferebatur, nunc auctoritate Polybii 10, 35. repoſitum recte eſt *Baecula*, uti in Plinio 3, 4. ſ. 3. *Baeculonenſes* pro *Baetulonenſes* addicentibus etiam libris et antea conſente et probante Marca in Marca Hiſpan. 2, 21, 6. p. m. 193. Cf. viros doctos ad Livium cc. ll. et quae iam Cellarius monuerat in Geogr. ant. 2, 1, 107. iisque adde Schweighaeuſer. ad Appian. Vol. 3. p. 233 ſq. Noſtra *Baetulo* ſcribitur in Plinio c. l. nec renuit Ptolemaeus. *Betulum* vocat Boccatius ſ. v. Iſpanum mare, ſed et idem eadem forma Barcinum ſubiicit. Rem conficiunt inſcriptiones duae apud Marcam in Marca Hiſp. 2, 15, 1. et 2. p. m. 159 ſq. quarum quidem prior habet *Betulo*, poſterior *Baetulo*, atque haec maiori fide digna, quippe ducta a baſi ſtatuae, quam ordo Baetulonenſis Imper. Gordiani uxori poſuerat.

Barcino) Pariſ. 3. Vindob. Vatic. 3. Prag. Ven. Havn. uti ante Schottum editiones, etiam Vadianae et Olivarianae; Rehdiger. *bartino*; ceteri *Barcino* cum editionibus inde a Schotto et Voſſio. Eiiciendam adſpirationem iam monuerat ex Ptolemaeo 2, 6. Pintianus. Accedit Plinius 3, 4. ſ. 3. ex quo *Barcine* adnotaverat ille, Antoninus in Itiner. p. 390. 398. Geogr. Ravenn. 5, 3. pro quo 4, 42. recentius nomen *Barcelo*, et in primis multae inſcriptiones, veluti apud Gruter. p. 429. 5. Gudium 26, 8. 56, 1. Marcam c. l. 2, 14. p. m. 150 ſq. Numi enim Goltzianam fidem faciunt. In *Subur* conſentiunt omnes libri. Vid. tamen poſt.

Tolobi) Vatic. 3. 4. Pariſ. 2. Prag. *Colobi*; Lipſ. *colobus*; Vatic. 1. Venet. Havn. Pariſ. 3. *Tholobi*; Pariſ. 1. aliique *Tolobi*; Rehdiger. a *Tolobi* ad *Subur* mancus eſt. Edd. ante Voſſium praeferunt *Tholobi*, hic cum edd. 40. 41. 42. et iam olim 13. *Telobi*; poſt reliquae *Tolobi*. Voſſius ex Ptolemaeo 2, 6. in quo Τηλοβὶς mutationem factam adſtruit, etſi et per *o* ſcribi poſſe largitur. Vid. poſt.

Baetulo) Ita Cibin. Gud. Lipſ. Voſſian. 1. Discrepant paullum alii. Perizon. Pariſienſes, Vatic. 1. *Baetullo*; Venet. Havn. Gronoviani alii *Betullo*; Vatic. 3. *bactulo*; Prag. *bacculo*; Cibin. *betulo*; Vindob. *bethulo*. Edd. veteres pleraeque, ut ſupra, hic etiam 19. *Betullo*; tantum 6. 7. 8. 17. 20. *Bettulo*; 13. *Beturo*; Vinetus, Schottus, Voſſius aliique ut ſupra, ubi dictum eſt de ſcriptura. *Betulus* eſt apud Boccat. de flumin. ſ. v. Rubriacus.

Rubricatum) Diviſe quaedam editiones, uti 1. 3. 4. 5. 9. 11. *rubrica: tum* cum Pariſ. 3. TZSCHVCKE. Scribo *Rubricatum*; ita enim vocatur amnis Plinio, [3, 4. ſ. 3.] Ptolemaeoque, [2, 6.] unde *Rubricata* oppidum. BARBARVS. Ita etiam, *Rubricatum*, Geogr. Ravenn. 4, 42. 5, 3. Sed Boccatius de fluminibus h. v. habet *Rubriacus* ſeu *Rubricatus* fluvius, uti ſupra *Clodianus*. Atque hoc genere adferunt Harduinus ad Plin. c. l. ex Ptolemaeo, ubi tamen genitivus dubium reddit, et Mannert. in Geogr. T. 1. p. m. 400. Quodſi recte habet, ex adiecto nomine vel ſubintellecto id efficiatur.

Barcinonis) Vatic. 1. Cibin. Venet. Gud. Pariſ. 2. et Boccat. c. l. *Barginonis*; Vindob. Prag. *barchinonis*. Editiones, ut ſupra; tantum hic 15. 17. 20. 23. *Brachinonis*.

Subur et Tolobin Maius) Sic MSS. melioris notae apud A. Gronovium, uti omnes mei cum editionibus ante Voſſium, qui dedit *Subin* ſequentibus 40. 41. 42. unde rediit prior lectio. Boccat. c. l. ſcribit *inter Suber.* Poſt teſte A. Gronovio Voſſ. 1. *Thòlobin;* Mediol. *Tolobin*; reliqui *Colobim* vel *Colobin.* Ex meis Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. *tolobin*; Rehdiger. *tolobim*; Vindob. *torobim*; Venet. Havn. videntur habuiſſe *tholobin*; Cibin. Lipſ. cum Ciaccon. *colobin*; Prag. ut Boccatius c. l. *colobim.* Editiones, ut ſupra, variant; pleraeque inde ab antiquis cum Vineto, Schotto *Tholobin,* praeterquam 10. 14. *Thelobin*; 18. *Tolobin*; 6. 7. 8. 12. 13. 15. 17. 19. 20. 23. 39. 40. 41. 42. *Telobin,* pro quo antiqua manus ed. 6. adleverat *Tolobin.* Voci *Maius,* quam habent omnes MSS. et vett. edd. ſubſtituunt 10. *amnis,* Voſſius et 40. *amnes.* Ipſa verba *inter S. et T. Maius* minuſculis literis diſtinxit Schottus. TZSCHVCKE. Hic etiam haereo, habeamne pro legitimis haec verba, an potius pro nothis et ſubdititiis. PINTIANVS. A gloſſa eſt, vel librarii oſcitantis ſomnium; quare in inſulam deportetur. Apparet, ſi coniectare licet, ſupra paullo ſic interpunxiſſe: *Subur, Tholobi, parva flumina.* Vt igitur geographiam ſcioli locupletarent, et ob prolata pomoeria Imperatores fierent, totidem maiora flumina commenti addiderunt. O homines nimis largos! SCHOTTVS. Ptolemaeus [2, 6.] Τήλοβις. Male autem Pintianus et alii delent verba illa: *inter Subur et Tolobin maius.* Sic ſolent, ubi aliquid occurrit, unde ſe nequeunt expedire. Omnino legendum: *inter Subin et Tolobin* [dedit tamen *Telobin*] *amnes Tarraco urbs eſt* etc. Subin hoc ipſo loco recenſet Plinius. [3, 4. ſ. 3.] Telobis vero ſive Tolobis urbi, quam praeterfluit, cognominis eſt. Ptolemaeus autem [2, 6.] hoc oppidum in mediterraneis collocat. VOSSIVS. Hac mutatione eximie ſe habere effectam rem putat Voſſius contra haeſitationem Pintiani, quum profecto nihil mihi videatur occurrere

poſſe abſurdius. Quid enim? an Mela deſcriberet ſitum *Tarraconis* tribus fluviis cinctum, *Subi, Telobi* et *Tulci?* id ſi iam concedatur voluiſſe, cur non ordine et iunctim et eodem narrationis proceſſu eos deſcripſit? quaſi vero quum eam inter *Subin* et *Telobin* amnes poſuiſſet, tunc adhuc addi debuerit, a *Tulci* modico amne eam ſuper attingi. Et ſic audet corrigere in Pomponio ille, qui tranſcriptores Melae ante aliquot ſecula reprehendit lib. 2. c. 1. et ſq. idque ob hanc quoque cauſam, quod eum offenderet intempeſtiva repetitio vocis *terra*. Denique moleſtiſſima prorſus eſt vox *amnes*, quae non magis apponi debuit his duobus, quam praecedentibus *Rubricato* et *Baetulloni*; et quis ultra non videt, eſſe ea nomina fluminum, quod clare praemiſerat? Mihi dubium nullum eſt, quin τὸ *maius* ſit appellatio fluvii ibidem, licet ignoti ſcripſeritque auctor: *Parva flumina, Baetullo iuxta Iovis montem, Rubricatum in Barcinonis litore, inter Subur et Telobin* (urbes nempe quas ſupra nominatas nunc repetit, ut repetiit *Barcinonem*, quum prope illas litora per hos amnes ſecentur) *Maius* nempe tertii fluminis nomen, quod poſt ſequitur Tulcis prope Tarraconem. Litus illud in hodiernae Hiſpaniae tabulis impletur laceraturque frequentibus fluviis; at in antiquae prorſus ab Samſonio nulli ponuntur, niſi *Rubricatus, Subis, Telobis, Tulcis,* non ſecus ac nuper illi fluvii demum exſiſtere coepiſſent. Non vacat ulterius inquirere. I. GRONOVIUS. Et haec quoque abſurda vocat Gronovius. *Quid enim,* inquit, *an Mela tribus fluviis Tarraconem cingi ſcripſit?* Profecto non intellexit Melam. Ille ut ignobilium alias inter Pyrenaeum et Iberum fluminum ſitum oſtendat; illuſtriora iam apponit nomina, unde, quo in loco ſint iſta flumina, cognoſcamus. Itaque Ticer ipſi eſt ad Rhodam, Clodianum ad Emporias, Baetullo ad ſcalas Annibalis, Rubricatus in litore Barcinonis, denique Subin et Tolobin quo loco ſint declarat, quum dicit inter haec duo flumina ſitam eſſe Tarraconem. Ipſam

vero Tarraconem praeterfluit Tulcis, qui aeque ac ipſa Tarraco medius eſt inter Subin et Telobin. Plana haec ſunt, ut opus non ſit fingere aliquod flumen, quale nunquam exſtitit, et Melam adeo facere ineptum, ut ignota per ignotiora declarare voluerit. Quare autem *amnis* in *maius* a ſemidoctis mutatum fuerit librariis, ratio eſt manifeſta, quia nempe parvam ſecuti diſtinctionem, cum Telobis parva praecederet, exiſtimarent alteram deeſſe, quae appellaretur *Telobis maius*. Sed et in eo peccat Gronovius, quod librariorum ſecutus errorem ſuper conſtruat cum Tulci, cum ſic diſtinguendus ſit locus: *Tulcis eam modicus amnis ſuper ingens Iberus Dertoſam attingit*. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Dicit primo Voſſius me rogare, an Mela tribus fluviis *Tarraconem* cingi ſcripſit? Sic *Tarraco* et *ſitus Tarraconis* idem illi eſt. Et tamen nihil niſi id ipſum oſtendit Voſſius, nempe inter duo flumina, *Subin* et *Telobin* ſitam eſſe Tarraconem, quum ipſam praeterfluat *Tulcis*. Nihil affirmat, niſi quod ego ipſe quaeſivi. Vbi autem Mela dicit, *Ticer* et *Clodianum* eſſe ignobilia flumina? poſt haec demum ſequuntur, quae vocat parva flumina. Qui vero poſſum dici fingere aliquod flumen, ex quo licet Voſſius nunquam biberit, non ideo poteſt dici non exſiſtere, quum Mela id appellaverit, ut teſtantur omnes priſci codices. Quis autem inſuſurravit Voſſio a ſemidoctis hoc eſſe mutatum librariis. Certe ratio eius tota eſt irrationalis. Sic iidem, qui *Telobin* crediderunt feminino genere dici, ii tunc, quum id crederent et ita uſurparent, tamen redegerunt mox ad neutrum. Haec non viri probe eruditi, ſed mulionis pronuntiatio. Quaenam fuit aut eſt parva diſtinctio in MSS. qui fere habent nullam? Quomodo autem potuerunt ſeparare *Telobis parva?* idque quum in eodem ſenſu praemitterentur *parva oppida?* Porro, ſi peccavi, non librarios ſecutus fui et eorum errorem, ſed Voſſianam editionem, quae *ſuper* conſtruit cum *Tulci*. Et quid erit ex diſtinctione Voſſiana *ſuper?* verſus

meridiem procedit ordo Melae. Et id dicetur *ſuper* apud Geographos veteres ſeptentrionalia ſemper vocare ſolitos ſuperna et editiora? ut lib. 3. c. 1. *Cetera ſuper Tamarici incolunt;* et cap. 3. *Super Albin Codanus ſinus.* Imo manifeſte docet Mela, *Tulcin* eſſe *Tarraconi* ad ſeptentrionem. I. GRONOVIUS *in nota poſteriori.* Omnes codices exhibent *maius*, niſi quod in Lipſ. obelo notatum erat, quaſi delendum vel ſuſpectum. Sic editiones antiquiſſimae ita tantum, ut *maius* coniungant cum *Tarraco*, et deinceps incidant, aut finiant. Vix igitur deleri poteſt et ex noto aeque *amnes* emerſiſſe. Ipſa etiam oratio Melae docet, parva hic flumina commemorari. Tum moleſta ſit et ieiuna illa ſynonymia *flumina — amnes.* Porro inepte ſic ſubiiciatur, Tarraconem a Tulci adtingi. At de iis luculenter iam expoſuit I. Gronovius, qui in nota MS. addit, obſcuritatem fluvii non poſſe remorari, cum et ita a Martiale 4, 55, 2. nominetur flumen aliquod *Graius.* Igitur peſſime hanc a Voſſio factam eſſe mutationem, qui ex oppidis flumina intulerit, iudicavit etiam P. de Marca in Marca Hiſp. 2, 9, 2. p. m. 130. qui tamen in eo diſcrepat a Gronovio, quod hic *Maius* fluvii nomen putat, ipſe adiectivum dicit, et locum ſic explicat: Rubricatum inter utramque urbem cum antea parvum fuerit flumen, augeri aquis increſcentibus, quod luſtranti ripas eius ab oſtiis ſuperiora verſus certum fieri poſſit ab oppido Martorello, ubi Noya amnis influit in Rubricatum fluvium, qui, cum antea per ſcopulos et ad montis Serrati radices conluctatus ſit, ſe per laxiſſimum alveum in mare effundat, praeterlapſus antea agrum oppidi hodie San-Boy. Quae explicatio loci ad vindicandam librorum lectionem comparata, etſi primo intuitu adridere poſſit, magis tamen arguta, quam vero Melaeque accommodata videtur. Si Rubricatum in Barcinonis litore ponitur, deduxit iam ad mare, ubi auctum aliis fluminibus increvit, nec poteſt ſequentia adnectere. Tum turbat locorum ſitum et Rubricatum diſiicit. Cum

enim Subur et Tolobis infra Barcinonem in litore etiam ponantur, ſi Rubricatum, hodie eſt *Lobregat*, et, quo *maius* fieri illud dicit, h. *Noya*, coniunctis aquis nimis haec removentur a litore, ad quod pertinent. Refragari etiam ſic videtur tabula, quam praefixit operi ſuo Marca; immo ex ea conficitur potius, uti ex. aliis, veluti Ianvierii, *Maium* eſſe nomen proprium fluvii, qui prope *Vila nova* in mare influit, quem quidem Marca ipſe non nominat, alii *Tamarit* vocant, et utrimque urbes ſitas eſſe *Subur* cis, (ex progreſſione Melae) *Tolobin* trans. Denique non niſi parva flumina recenſere voluit, quorum nec curſum, nec incrementa curaret. Ipſe autem Hiſpanus parva etiam loca et flumina melius noſſe et indicare poterat. Ceterum quae de vi voculae *ſuper* adnotavit Gronovius, regi et conſtitui poſſunt ex iis, quae adtulit Perizonius ad 1, 2, 5. ubi etiam hic locus memoratur.

Tarraco) Vindob. *terraxo;* Rehdig. Lipſ. Gud. ut edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *taraxo;* Prag. *Tarrazo;* Cibin. adiuncta priori voce *manuſtarraco;* editiones aliquae, uti 10. 12. 14. 18. 19. *Taraco,* qua forma reperitur etiam in Strabone 3. p. m. 110. ſ. 159. Ptolemaeo 2, 6. et in epitaphio apud Gudium in ant. inſcrr. p. 100, 9. Vſitatius tamen duplici *r* ſcribitur, quod et hic ſequuntur libri. Tum aliquae editiones poſt *Tarraco* diſtinctionis maximae ſignum male ponunt, nempe quia *Tulcis* huc referrent, tamquam urbem Voſſius reiecit poſt *opulentiſſima* ex ſenſu receptae lectionis. *Taraxo,* quod in Veneta ed. invenerat Barbarus, facile ad veram ſcripturam revocavit. Pro *oris* Rehdiger. et edd. 7. 8. *horis;* ed. 18. *in iis oris;* Vindob. *maritimam.*

Tulcis —) Venet. *iuxta eum modicus;* Prag. et Nunneſii codex (cf. ad prooem. §. 2.) *culcis eum;* Gud. *modicis;* in aliis *Tulcis eam modicus.*

ſuper) Ita libri omnes; tantum Venet. *ſupra.* Ex editoribus Schottus *ſubit.* TZSCHVCKE. Scribendum videtur *ſurſum* potius, quam *ſuper;* ſequitur enim confeſtim: *Ingens Iberus deorſum.* PINTIANVS. Forte: *Tulcis eam modicus amnis ſubit* — ex Plinio, [3, 4. ſ. 5.] qui poſt Tarraconem ſtatim memorat Tulcim fluvium, ut in prooemio: *Litora, ut intra extraque ſunt, atque ut ea ſubit ac circumluit pelagus;* et iterum: *mare ſubit noſtro receſſum.* [Forte voluit: *ſubit ripam mare* ex 2, 1, 4.] CIACCONIVS. Alii *ſurſum* legunt, cui *deorſum* altera ex parte reſpondeat. Amicus quidam meus: *ſubit: Ingens Iberus* tentabat. SCHOTTVS. Olim ſic: *Tulcis eam modicus amnis ſuper, ingens Iberus deorſum attingit.* Peſſime. Lego: *Tulcis eam modicus amnis ſubit, ingens Iberus Dertoſam attingit.* SANCTIVS *in praefatione.* *Subit* videtur ſcripſiſſe Mela; alioqui ſanus ſenſus non eſt. Nempe praeter duos illos amnes, inter quos ſitam Tarraconem dicit auctor, tertius apponitur Tulcis, ſed ita, ut eam ſubeat h. e. quum reliqui duo ſint remotiores, hic plane ad illam accedit. I. GRONOVIVS *in notis MSS.* Nempe diſputat haec Gronovius ex lectione et diſtinctione Voſſii, de quibus tamen poſt aliter ſenſit. At *ſuper* probam eſſe lectionem, adparet etiam ex eo, quod poſt *Dertoſam* ita mutarunt libri, ut eſſet, quod huic opponeretur. Alias enim *ſuper* et *ſubit* tam nota fuere librariis, ut depravatio vix agnoſci poſſit. Accedit porro, quod Nunneſius monuit ad prooemium §. 2. Non poteſt pro *ſuper* emendari *ſubit*, tum quia contra fidem codicum, tum etiam, quia amnis ille, qui *Francoli* nunc vocatur, non ingreditur Tarraconem nec, ſi ad pomoeria priſcae urbis producas, ſed ſuper eam mare ſubit. Non autem recte Ciacconius ex Plinio ſuam adſtruit ſententiam, qui Tulcim omnino non memorat, ſed Subim, quamvis non poteſt non idem eſſe h. *Francoli*, uti etiam cenſet Marca in Marca Hiſpanica 2, 10, 10. p. m. 140. vel olim duplici nomine vocatus, vel in alterutro auctore

corruptus; tum in recenſu locorum et rerum nihil quam Subim ante Tarraconem ponit Plinius. Dimitti igitur *ſuper* non poteſt. At male ſic ex vulgari diſtinctione in extrema parte haeret et languet, quod reparatur aptiori ſede, ſi, mutata inciſione, novam ſententiam inde exordiaris, uti locum noſtrum etiam intellexit Perizonius ad 1, 2, 5. Poſſis etiam, ſi ſic eius uſus offendat ex MS. Veneto ſubſtituere *ſupra*, etſi *ſuper* eodem modo infra 3, 1, 8. adhibetur. Poſt vidi, ita iam diſtinxiſſe Vinetum.

Iberus) Lipſ. Rehdiger. *hyberus;* Gud. Prag. Venet. Vindob. *hiberus;* uti codices quidam apud Iul. Caeſ. de B. C. 1, 60. m. et alibi etiam in ſimilibus; ſed et *Hiberus* in urna bis apud Gruter. p. 690. n. 5. occurrit, et hac forma probatur etiam a doctis quibusdam viris. Cf. Oudendorp. ad Lucan. 2, 50. Arntzen. ad Aurel. Vict. de V. I. c. 41. extr. Totum vero locum ſic componit Venet. *ſupra ingens infra Hiberus.* Inſertae particulae cauſa adparet.

Dertoſam) Lipſ. Vatic. 3. Cod. Fulvii apud Ciacconium, Prag. *dorſum;* Vindob. *ſeorſum;* Cibin. *decorſam;* reliqui *deorſum*, uti edd. veteres cum Vadiana et Olivariana gente; tantum 32. 37. *dorſum.* In varr. ed. 27. haec: *Detuſam, nunc dicitur Tertoſa.* Vinetus et hinc Schottus cum ceteris repoſuerunt *Dertoſam.* TZSCHUCKE. Turnebus [in adverſ. lib. 24. c. 41.] legit: *Dertoſam attingit.* CIACCONIUS. H. Stephanus [in praefatione ad Melam] et ante illum Adr. Turnebus *Dertoſam* pro *deorſum* ſubſtituit, quod apud Strabonem [3. p. m. 110. f. 159.] huic urbi [nempe ex certa Xylandri emendatione] ἐπ' αὐτῇ τῇ διαβάσει τοῦ Ἴβηρος, *in ipſo Iberi traiectu*, locus detur. Et non multo poſt idem: ἐκ δὲ τοῦ Ταῤῥακῶνος ἐπὶ τὸν πόρον τοῦ Ἴβηρος κατὰ Δερτῶσσαν πόλιν. Turnebus lib. 24. c. 41. ſimilem locum in Galba Suetonii [c. 10.] emendat: *ac ſubinde*

Alexandrina navis Dertoſam appulit armis onuſta. Excuſi enim hactenus *detorſa* vitioſe. SCHOTTVS. In errorem induxerat librarios praecedens *ſuper*, cui apte putarent reſpondere *deorſum*, uti vere iſta opponuntur paſſim, apud Gruter. in aenea tabula p. 204. — Nec id abhorret ab illorum conſuetudine, qua ſaepe nomina propria in adpellativa aut particulas mutant, cuius exempla adpoſui ad 2, 3, 1. in voce *Peneus*. At recte viderunt docti viri, ita mire urbium ſitum turbari, cum Tarraco ab Ibero diſtet amplius 36. M. P. tantumque abſit, ut ab illo adtingi poſſit. Turnebum igitur etſi ſubpreſſa eius mentione probarunt Stephanus, Sanctius in praefatione ad Melam, P. de Marca in Marca Hiſpan. 2, 8, 3. p. m. 127. et iure receperunt editores, etſi Ciacconius malebat *dorſum*. Eandem Turnebi correctionem in Suetonio poſtea confirmavit optimus codex Memmianus, cum vulgo ibi antea varie locus vitiaretur, de quo Beroaldus et Oudendorpius. Neque poterat Mela, qui minora et tenuiora memoraſſet oppida, nobiliſſimae huius urbis mentionem recte omittere. Veſtigia priſcae lectionis ſervavit Cod. Cibin. et Boccatius ſ. v. Iberus, ubi hunc locum ante oculos poſitum, ſed ſuo ingenio effictum, reddidit ſic: *Tulam opulentiſſimam eius regionis civitatem ex inferiori parte radit, demum ſub tortoſa civitate balearicum ingreditur mare.*

§. 6. *Inde)* Hinc cap. 47. initium ex Vineti ordine.

in terras) Lipſ. in margine habet ab eadem manu: *al. intrans*, quod in noſtris codicibus non animadverti. Poſt Vindob. Rehdiger. *primo;* in ed. 21. τὸ *primum* excidit.

Ferrariam) Pariſ. 2. *ferarium* et antea *promontorium;* Rehdiger. *ferrariam.* Pro *finditur* Ven. Havn. *funditur.* Cf. ſupra ad 2, 4, 1.

Sucronenſis) Vatic. 1. *Supernenſis;* Vatic. 3. *ſuperanenſis;* Prag. *ſupranenſis;* alii *ſupronenſis,* ut edd. 1. 2. 3. 4. 5. (duplici *p*) 9. 11. Tum *ſucronenſis* ſucceſſit. Edd. 16. 18. verba: *Prior Sucroneſis dicitur* omiſerunt. TZSCHVCKE. Scribe *Sucronenſis* a *Sucrone* fluvio ex Strabóne, [3. p. m. 109. ſ. 153.] Plinio, [3. 4. ſ. 3.] Ptolemaeo, [2, 6.] et infra [2, 7, 20.] ſtatim Pomponio. BARBARVS. Nulla dubitatio. Cf. infra ad 2, 7, 21.

maiorque ac) Sic plerique MSS. teſte A. Gronovio meique omnes, et edd. veteres in quibus Camertinae, etiam Ald. et Iunt. Poſt Vadianus (16.) et hinc 18. 21. 28. *maior hic magno;* idem deinde in altera editione, (22.) quam ſecutae ſunt cognatae, tum 24. 25. cum Olivarianis, Vineto, Schotto, Voſſio et 40. 41. 42. *maior hic et magno;* Reinoldianae *maiorque et;* Gronovianae a 44. et reliquae *maiorque ac* — quod cum ſit ex codicibus, reliqui.

penetratur) Vatic. 3. Prag. *accipiens penetratum* ceteris neglectis. Edd. 14. 21. *penetrat,* ut paſſim alibi.

Saetabim) Ciaccon. *Sorbin;* Vatic. Pariſienſes, Lipſ. Gud. Cibin. Venet. *Sorobin;* Prag. Vindob. *Sorobim;* Havn. *Scorobim;* Rehdig. *Serobin;* varr. in ed. 27. neſcio an ex codice *Saetabim.* Edd. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 20. 23. *Sorobin;* 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Serabin;* Voſſius et reliqui *Saetabim.* TZSCHVCKE. Scribendum *Saetabin* cum *ae* diphthongo in prima ex Ptolemaeo. [2, 6.] PINTIANVS. Nempe in ſuo exemplari, neſcio quo, invenerat *Setabin.* Alteram per *ae* ſcripturam, cum etiam cognominis urbs huc recte referri poſſit, veram probavit etiam Drakenb. ad Sil.

Ital. 3, 374. ex N. Heinſii codice et numo apud Ant. Auguſtin. Dial. 7. Ita editur ex libris in Gratii Cyneg. 41. Cf. Murator. p. 1077. Didacus in annal. Valent. 3, 39. ex antiquo marmore, et quae de numis habent Raſche in Lex. num. T. 4. P. 1. p. 1537. et Eckhel in doctrina num. P. 1. V. 1. p. 55. Strabo quidem 3. p. m. 110. ſ. 160. Σέταβις, Plinius 19, 2. ſ. 1. *Setabis*, et 3, 4. ſ. 3. *Setabitani;* in Catullo 12, 14. et 25, 7. *ſudaria Setaba;* ſed potior monumentorum auctoritas. Vnde vero duxerit hanc lectionem Voſſius; non indicat, immo in nota monet, Saetabin ad mare non pervenire, ſed in Sucronem influere et huic coniunctum ſinum Sucronenſem ingredi, ut vel ſic intelligi debeat Mela, vel eundem, quem Ptolemaeus, errorem admiſerit. Reiicit etiam hanc Voſſii lectionem Marca in Marca Hiſpan. 2, 5, 5. p. m. 115. et ſine ulla auctoritate prolatam recte exiſtimat, cum *Serabis* (ita enim) Melae a Saetabi Voſſii differre neceſſe ſit, aut ſupinae negligentiae damnandum Ptolemaeum 2, 6. qui a Carthagine progrediens ante Sucronem poſuerit Saetabim; quem, ſi idem iter ſectemur, Mela poſt Turiam Valentinum conſtituerit. Nulla quidem auctoritas ex libris Saetabi accedit aut peti poteſt, ſed nec *Serabis* usquam occurrit, quod hic probat Marca, ſed id nomen Vadiano debetur. Tum Mela haec flumina minime iuſto curſus et ſitus ordine indicavit, vel certe non exigendus eſt ad Ptolemaei ſeriem, uti ſtatim adparebit, nec omnino conveniunt in notandis huius litoris fluminibus Ptolemaeus et Plinius. Sunt vero ad Melae curſum iudicandum compoſita haec in Plinio: *Turium, Sucro, Tader;* in Ptolemaeo: *Turulis, Pallantia, Sucro, Illicitanus portus, Saetabis, Alonae,* (urbs) *Terebis.* Igitur Turium eſt Turulis, et Tader Terebis, uti et recte ſtatuit Marca c. l. Alium igitur, ac Mela, tenet ordinem. Poſſit tamen hinc videri *Sorobis* ortum eſſe ex *Terebis.* At ſi obſerves in Plinio praemitti Lucentum, Illicen cum ſinu cognomini, idemque fere etiam fieri apud Ptole-

maeum in altero flumine Saetabi, omnia conturbata videas, ut, quam rationem in Mela ſequaris, vix habeas. At ſalva ſunt omnia, nec Mela ab aliorum ordine in his recedit, qui verus eſſe videtur, ſi dicamus, Saetabim eum cum Plinio praeteriiſſe, et bene habere *Sorobim*, ſi vel depravata paullum ſit forma, quam conſtituere in aliorum ſilentio non licet. Ita certe fluvium eo nomine agnoſcit etiam Boccatius h. v. *Sorobin Hiſpaniae fluvius eſt, in hebrun ſeu in ſupronem ſeu alterum ex alveis eius mergitur.* Idem vero, ubi preſſius Melam ſequitur ſ. v. Sucronenſis ſinus eodem ordine recenſet *Soborim*, (ſic) *turiam, et ſucronem flumina.* Tum videtur is eſſe, qui Segobrigam adluit h. *Morvedro*, licet eum Plinii Vdubam putet Harduinus ad 3, 4. ſ. 3. Eundem quidem etiam iudicat Marca c. l. 2, 7, 2. p. m. 122. uti ante ſe iam Didacum monuiſſe docet, ſed in Plinio adfert vulgatam olim lectionem *Idubeba*, et nunc reſpondere fluvio *Millas* ſ. *Mijares* addit. Cf. Florez Eſpāna Sagrada T. 5. p. 48. Cum tamen Mela Saetabis mentionem ſubprimere vix potuerit, et ad eum codicum lectiones ducant; movere id nomen dubitavi, etſi ſic a Ptolomaeo maxime aliquantum diſcrepat.

Turiam) Prag. *Turinem*; Venet. *Turriam*; Rehdiger. *thuriam*; Pariſ. 1. *Turian*; Pariſ. 2. Cibin. *Turium*; reliqui Gronoviani et mei *Turiam*; uti editiones priores; poſt pleraeque in quibus 6. 7. 8. Ald. Iunt. Camertinae, Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Duriam*; 10. *Dauriam*; tum Voſſius et 40. 41. 42. *Turium*, unde ex Reinoldianis rediit *Turiam*. In varr. ed. 27. margo habebat *Turium*, uti et correxerat manus in ed. 3. adſcripto Ptolemaei Τούρουλιν. TZSCHUCKE. *Duriam*) Notavimus in Plinio [3, 4. ſ. 3.] *Turia* legi poſſe ex Salluſtio [v. mox] Phocaque [p. 1691. in vett. Gramm. Putſch.] et aliis Grammaticis; eo relegamus noſcentem haec. BARBARUS. *Turiam* legendum eſt pro-

Duriam. OLIVARIVS. *Turiam* per tau leg. ex Claudiano [de laudibus Serenae v. 72.] et Hermolai caſtigatt. in Plinium. [3, 4. ſ. 3.] Salluſtius lib. 2. hiſtor. [p. 957. ed. Cort.] *Inter laeva moenium et dextrum flumen Turiam, quod Valentiam parvo intervallo interfluit.* SCHOTTVS. Vtroque modo flumen hoc nominatur, Turis et Turius. Vſitatius tamen Turias vel Turia. Quod apud Ciceronem in oratione pro Balbo [c. 2.] legitur, cum Sucronenſi et Durienſi proeliis interfuiſſe, et apud Claudianum, *roſeis formoſus Duria ripis*, id errore factum exiſtimo, quod amnem hunc eundem eſſe crediderint, atque vaſtum iſtud flumen, quod Luſitanos a Callaicis diſterminat. VOSSIVS. *Turiam* legit etiam Boccatius loco ſupra indicato, et diſerte Priſcianus lib. 5. p. 680. (ed. Putſch.) accuſativum hunc eſſe generis maſculini ex prolato Salluſtii loco docet. Apud eundem tamen Salluſtium in epiſtola Pompeii ad ſenatum (vid. fragm. p. 965. Cort.) legitur: *Caſtra hoſtium apud Sucronem capta et proelium apud flumen Durium — ſatis clara vobis ſunt*, ubi ſine dubio vitiatum eſt nomen, uti iam monuit Cortius; ſed et Reſendius in antiqu. Luſit. lib. 2. p. 74. (Eborae 1593. f.) ex codice ſuo vetuſto notat *Turiam*, quod verum eſſe probat ex Plutarchi Sertorio c. 19. etſi ibi ex Salluſtii poſteriore loco et Cicerone pro Τουττίαν, quod ibi ferunt libri, Δουρίαν malit Xylander et adeo Freinshemius in ſubplem. Livii 92, 10. Tuttiam ex Plutarcho commemorat. Eadem corruptio invaſit Ciceronem c. l. ubi ante Graevium legebatur *proelium Durienſe*, pro quo nunc ex iis, quae notaverat Graevius, *Turienſe* repoſitum editur. Vtrum idem ſit Avieni in ora maritima v. 482. *Tyrius*, an ab illo diverſus, uti ex Voſſii ad Melam disputatione repetit Graevius, de eo alibi quaeri poterit. In Claudiano tamen, quem adlegat Schottus, praeferunt *Duria*, (Strabonis forma) cum melius ibi maiores fluvii recenſeantur, quamvis repugnante Reſendio c. l. propter metrum; nam certe

Durius a Silio Ital. 1, 234. corripitur in prima, et per *o* ſcribitur a Marciano p. 43. Hudſ. et Appiano in Hiſp. c. 72. 91. In Plinio 3, 4. ſ. 3. ubi noſter fluvius commemoratur, variant libri, et Hermol. Barbarus volebat *Turias*. At praeter alios codices etiam illi, quos conſuluit Garatonius, Harduini lectionem *flumen Turium*, ſervant. Vid. ad Cic. c. l. ubi plura ille de hac commutatione disſeruit. Nempe cauſa quaerenda in ſimili fluvio *Duria*, ſed, ut maiori, ita et notiori, qui fluit in Vaccaeis, Luſitanis, et procul hinc Numantiam praelabitur, et a Strabone modo Δούριος vocatur, modo Δουρίας· cf. 3. p. m. 105. ſ. 152. et 112. ſ. 162. (ex quo depravatio ſimul magis intelligitur.) Noſtro *Durius* 3, 1, 7. ubi de aliis formis dici poteſt. D autem et T ex pronuntiatione miſceri exemplis oſtendit Drakenb. ad Liv. 7, 16, 3. Sed *Turiam* agnoſcunt hic libri, et repetit inde Boccatius c. l. *Turia* etiam apud Vibium p. m. 18. *Torius* tamen alibi apud Boccatium de flumin. h. v. vocatur additurque *alias Torin*, uti quidam codices cum Plinio hic Turium habent, ſic ut promiſcua terminatione, ſi Strabonem revocaveris, apud librarios frequentatus eſſe ille fluvius videatur. Potiores tamen ſequendi videntur.

Sucronem) Venet. *Sutronem;* Havn. Prag. *Suronem;* Pariſ. 1. *Socrone;* Cibin. traiectis verbis *Sucronem et Turium non magna* —

et aerumnis) Vatic. 1. Lipſ. Gud. Cibin. Rehdiger. *atque aerumnis* vel etiam *aerumpnis* aut *erumnis*, uti hoc edd. 1. 2. 9. Antea edd. 15. 17. 20. 23. *fide, hanc*, nempe, ut eſſet, quod τῷ *illam* reſponderet. Sed nota vis eius pronominis, et accedit hiſtoria. Tum Cibin. *inclita;* Rehdig. *inclitam*, pro vulgari *inclytam*. Dedi *inclutam*, de quo ad 1, 1, 6.

Illicitanus) Sic Cibin. Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. aliique cum Boccatio de maribus ſ. v. Sucronenſis

ſinus. Editiones veteres, cum iis Camert. Ald. Iunt. *Ilicitanus;* poſt aliae Vadiano praeeunte *Illicitanus*. TZSCHVCKE. Plinius [3, 4. ſ. 3.] cum uno *l*, et diverſa deſinentia *Ilici*. Ptolemaeus [2, 6.] cum duplici, *Illicitatus*. Codices Latini addunt *portus;* quod ſi admittimus, ſinus etiam *Illicitatus* appellabitur, non *Illicitanus*, ut paulo ante. PINTIANVS. Neſcio, quid Pintianum moverit, ut hic dubitaret. Nam quis non videat *Illicitatus* eſſe ineptum vocabulum, cum ab Ἴλλικι vel Ἴλλικις tale ἐθνικὸν formari non poſſit? Recte itaque ſinceriores Ptolemaei codices legunt Ἰλλικιτανὸς λιμήν. VOSSIVS. Vti hic, ſic et infra in uſu literae *l* variatur ab iisdem adeo libris. Sed et idem in aliis obſervatur. Duplici hodie legitur in Plinio, Ptolemaeo; (ubi et Bertius dedit Ἰλλικίτατος) ſimplici in Antonini itiner. p. 401. Libri tamen aliqui ſimplex etiam in Plinio praeferunt, uti notavit Surita ad Anton. c. l. et urbis nomen in fine vitiatum Ἰλικιάς ſcribitur apud Ptolemaeum. Geogr. Ravenn. 4, 52. et 5, 3. bis, et in Chron. Aemilianenſi (ſaec. 9.) apud Florez in Eſpāna Sagrada T. 4. p. 253. *Ilice*. Numi primam tantum partem *Il*. exhibent, unde reliqua cognoſci non poſſunt. Alia ſcripturae documenta cum non adſint, ſtandum eſt codicum plerorumque ſuffragiis. Poſteriori certe aetate duplex eſt in conciliis. Vid. Florez Eſpāna Sagrada T. 2. p. 239.

Alonem) Vatic. Lipſ. Cibin. Prag. cum Vineto *allonem;* Rehdig. *hallonem;* Gud. *kalone;* *Allon* Geogr. Ravenn. 4, 42. Poſt Venet. *unde nomen ei Illicem;* in Vindob. *et* ante *unde* abeſt, in Prag. *ei*. Tum hic Cibin. Vindob. et Vatic. *Ilicem*. Editiones, ut ſupra. In Rehdiger. antea *Lucontiam*, Boccat. c. l. *luceciam*. Tum Prag. *magis terrae*. Cibin. Rehdiger. ed. 1. forte alii libri *hyſpania*, quae taedet notare, uti poſt *bethice*, *baethice* quidam. Pro *Hic* Pintiano placebat *Hinc*, quae et

alibi mutantur invicem. Cf. ad 1, 5, 3. Heyne ad Tibull. 3, 1, 2. — Sed et vulgata lectio recte habet.

§. 7. *ab his*) Sic libri Gronoviani et mei cum edd. 1. 2. Poſt inde ab edd. 3. 4. 5. quibus hic acceſſit 9. ad 42. *ab iis*; reliquae praecedente Reinoldio *ab his*. Vid. ad 1, 5, 5. 2, 5, 7. et alibi. Capitis hinc 48. initium in Vineto.

Carthaginem) Lipſ. Gud. Prag. *cartaginem*; Rehdiger. *penorum*; Vindob. *nichil*, ut alibi.

Haſdrubal) Cibin. Rehdiger. forte alii, ut edd. pleraeque ad Gronovianam 42. *Aſdrubal*; quaedam etiam ut 1. 2. 5. 9. *aſdrupal*; poſt cum Reinoldio *Haſdrubal*, uti olim inde a poſteriori editione (22.) Vadianae cum MSS. Gud. Lipſ. Prag. Rehdiger. De adſpiratione huc revocari poſſunt, quae ſupra ad vocem *Hannibal* monui.

In illis oris) Lipſ. tantum *illis oris*; Vatic. *in illius oris*, uti malebat Ciacconius, ſcil. Baeticae. Pintianus ita diſpungi iubebat, ut tria illa verba ſuperioribus adiungerentur. Sed ſine aptiori ſenſu, cum *ab* — *ad* — praecedant.

facit) Novem MSS. A. Gronovii, meique omnes cum edd. ante Voſſium *pertinet*; tantum Vindob. *pertinent*. Soli Pariſienſes, quippe ex quibus nihil hic relatum erat, videntur habuiſſe *facit*, cum Voſſio, qui ſic tacite poſuit ſequentibus ceteris praeter Reinoldium, a quo revocata prior lectio rediit, probata etiam, ut notat A. Gronovius, ab Oudendorpio, quod ita ſaepiſſime loquatur auctor. Equidem codicum auctoritate motus acceſſi; etſi, ſi alteram aliqui certa fide adferant, minime improbem. Gud. pro *ad ordinem* ſcribit *ad originem*.

Virgi) Vatic. 1. Cibin. *Vrgi;* Rehdiger. *burgi;* Gud. *brigi;* cum aliis editiones *Virgi.* TZSCHVCKE. Ptolemaeus [2, 6.] *Vrce;* Plinii [3, 4. ſ. 3.] vetus codex *Murci*, ſervante adhuc oppido priſcum nomen, etſi longius aliquanto ſubmoto a mari. PINTIANVS. Οὖρκη eſt Ptolemaeo et ſimiliter Marciano Heracleotae. [p. 45. Hudſ.] Sed tamen ſi Latinos ſequamur, ſcribendum fuerit Οὖρκι. Multis ineptiendi praebuit materiam oppidum iſtud. Res ita ſeſe habet *Vrci*, *Vrgi*, *Virgi*, *Birgi*, *Murgi*, omnia eiusdem oppidi nomina ſunt. Apparet hoc ex Plinio, [3, 3. ſ. 1.] qui Baeticae longitudinem ad Murgim usque extendit; idem alibi [3, 4. ſ. 3.] Tarraconenſis provinciae oram orditur ab Vrci. Ita quoque faciunt omnes, qui Baeticae longitudinem definiunt, niſi quod illis nonnunquam locus iſte vocetur *Virgi* vel *Birgi*. Vt autem V in B, ita B in M plerumque ſolet mutari, quod innumeris iam locis oſtendimus, *Vrci* itaque et *Murgi* idem eſt. Sed tamen praeter hanc etiam alia eſt *Murgis*, quam ſuperius retulit Ptolemaeus, [2, 4.] inter Turdulorum Baeticorum mediterraneas urbes. Eius meminit Antoninus [p. m. 404 ſq.] in itinere a Caſtulone Malacam. VOSSIVS. *Vrci*, *Vrgi*, *Virgi* eiusdem oppidi nomina eſſe, putat etiam Harduinus ad Plin. 3, 2. ſ. 1. poterat addere cum Voſſio *Murgis* ex conlatis Plinii locis. At quis praeter Melam, certe pleroſque eius libros, *Virgi* vocaverit, neſcio, nec ipſi docuerunt. Omnes enim auctores, qui Tarraconenſis terminum conſtituunt, *Vrcen* urbem fuiſſe tradunt, veluti Ptolemaeus, Marcianus, Plinius, ſic ut Graeci conſtanter κ adhibeant, etſi in terminatione promiſcuae pronuntiationis conſuetudo vitium adleverit, cum in Plinio ſit *Vrci*, non *Vrce*, quod et comprobat Mela. Non igitur male, ut utriusque linguae auctores conciliaret, Surita ad Anton. itiner. p. m. 404. Οὐρκὶ in Graecis legendum eſſe arbitratur, quod nec abhorret ab Hiſpanorum urbium terminatione. An *Vrci* in Antonini itiner. c. l. eadem ſit, quae noſtro,

non ſine cauſa dubitat Weſſelingius, et ſunt in Hiſpania urbes cognomines plures; cuius exemplum eſt in *Murgi*, quam eandem ex Plinio non ſine veri ſpecie cenſet Voſſius; at Antoninus c. l. et Ptolemaeus 2, 4. longius hinc removent, de quibus quidem alibi obportunius. *Vrci* adſtipulantibus optimis libris, praeterquam quod *c* in *g*, ut fit etiam hic in Antonino, mutarunt, veram ſcripturam eſſe volo. Hinc *Vrgitanus ſinus* in Plinio 3, 2. ſ. 1. pro *Vrcitanus*, uti legitur apud Mart. Capell. lib. 6. p. 202. et hinc *Vrcitanae* eccleſiae epiſcopi, quos in ſubſcriptionibus conciliorum Toletanorum ſaepe occurrere adfirmat Marca in Marca Hiſpanica 2, 3, 2. p. 106 ſq. *Vrci* in Chron. Aemilianenſi (ſaec. 9.) apud Florez in Eſpaña Sagrada T. 4. p. 253. quod et idem probat T. 8. p. 213 ſq. Ceterum graviorem experta eſt haec vox corruptionem in Boccatio, qui de maribus ſ. v. Iſpanum vocat *vegentanum ſinum;* leviorem in cod. Vindob. qui *Virgitarum*, habet; Gud. *Virginitanum*, reliqui codices, etiam optimi illi, *Virgitanum*. Ita vero pro *Vrgaone* codices aliqui in Anton. itin. p. m. 403. *Virgaone* ſcribunt; cf. ad Plin. 3, 3. ſ. 1. Sic *urere*, *virere*, *urgere* invicem mutantur et ſimilia. Vid. Bentlei. ad Horat. epod. 17, 33. ad epiſt. 1, 13, 6. Heinſ. et Burman. ad Ovid. A. A. 1, 2, 17.

in ſinu) Vatic. Cibin. Rehdiger. Vindob. Prag. Lipſ. Gud. Venet. Havn. et octo A. Gronovii, in quibus Gud. cum edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 13. 15. 17. 20. 23. *in ſinum;* aliae *in ſinu*, quod et in Pariſienſibus fuiſſe videtur. Adriſerat prior forma Oudendorpio, de qua vid. ad 1, 9, 5. 2, 2, 6. Cauſam aberrationis adtuliſſe videntur proxima.

Abdera) MSS. A. Gronovii, is quem conſuluiſſe dicit Holſten. ad Ortel. p. 1. *Adera;* Vatic. 1. 2. 3. Lipſ. Cibin. Vindobon. Prag. Venet. Havn. Pariſ. 1. 2. 3.

aderas; Gud. *adeias*; Rehdig. *adecas*. Edd. 1. *adelas*; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *aderas*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. ceterae *Abdera*; tantum Vinetus *Adera*. TZSCHVCKE. Scribendum: *Extra Abdera, Suel, Hexi, Menoba*. Eſt autem ſenſus, extra ſinum Virgitanum haberi haec oppida. Fuit, quando verbum *extra* caſtigandum putaverim pro *Hexi*. BARBARVS. Strabo [3. p. m. 109. ſ. 158.] et Stephanus cum *e* in ſecunda *Abdera*, Ptolemaei [2, 4.] et Plinii [3, 3. ſ. 1.] vetus codex cum *a* in eadem, *Abdara*. PINTIANVS. Strabo quidem paullo ante p. m. 108. ſ. 156. f. Αὔδηρα, ubi tamen etiam codd. quibus Moſc. accedit, Ἄβδηρα, Guarinus *Abdera* habent, quod et ex poſteriori loco probatur et ex Plinio et Stephano. Ptolemaei Ἄβδαρα dialecti variatione vel ex poſterioris aevi more dictum eſt. *Abdera* hic in primis tuentur Strabo et Stephanus.

Suel, Ex —) Ita ex MSS. ſuis adferunt Ciaccon. et A. Gronov. Equidem in meis inveni haec: Gud. *ul' ex*; Pariſ. 3. Vindob. *velox*, quod et fuiſſe in Venet. et Havn. coniicio; in reliquis *vel ex*, *velex*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *velox*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus *Suel Hexi*; Voſſius, 40. 41. 42. ſic totum locum conſtituunt: *Abdera*, *Salambina*, *Ex*, *Maenoba*, *Malaca*, *Suel*, *Salduba*; Reinoldius, ceteri *Suel*, *Hexi*. TZSCHVCKE. Legendum: *Suel Hexi*. *Hexi* autem et *Sex* et *Sexi* dicitur. Plinius [3, 3. ſ. 1.] tamen duo *Sexi* facit, inter quae ſit *Abdera*. BARBARVS. Ptolemaeus [2, 4.] *Hex*, non *Hexi*. Plinii antiqua lectio verſo afflatu in *S*, *Sex*. PINTIANVS. Miror Melam, in his locis natum, tam alieno tamen ordine oppidum hoc [*Suel*] recenſere; demum enim poſt Malacam id collocare debuerat. Verum hic memorare debuerat *Salambinam*. Forte librarii alterum pro altero ſubſtituerunt; neque enim videtur auctor talem hic potuiſſe

committere errorem. *Salambina* vel *Salabina* etiam hodie nomen ſervat. Vocatur enim *Salabrenna*. Geographo Nubienſi: *Salobania*. In concilio Illiberino perperam vocatur *Silvanus de Sagalbina;* neque enim dubito, quin *Salabina* ſcriptum prius fuerit — [Cf. infra.] VOSSIUS. Ita quidem, locorum ſeriem, qualem Plinius, Ptolemaeus hic tamen etiam paullum discrepans, memorant, adſtruere conatus eſt Voſſius, et miſere profecto urbes hic disiectas eſſe, negari non poteſt, et acriter queſtus eſt etiam Carter in Reiſe von Gibraltar nach Malaga p. 127. At reluctantibus, certe nihil eiusmodi innuentibus libris, mutatio admitti nequit, niſi vago arbitrio agere velimus. In iis autem, quae ferunt *vel,* recte in *Suel* transiit, cum τὸ *s* adhaeſiſſet praecedenti vocabulo. Ita nempe hic commemorant Σοῦελ Ptolemaeus 2, 4. *Suel* Plinius 3, 3. ſ. 1. Geographus Ravenn. 4, 42. *Sivel* Antonini itiner. p. m. 406. Sed priorem ſcripturam *Suel* confirmat etiam lapis ibi repertus, in quo *municipium Suelitanum* legitur. Vid. Aldrete orig. Ling. Caſtellan. 1, 2. et Reineſii inſcrr. p. 131. Alterius urbis nomen, ſi codices audias, *Ex* utique praeferendum eſſe cum recentioribus videtur, etſi dubiam faciunt hanc ſcripturam auctores. Nam Ptolemaeus 2, 4. habet Σέξ, Plinius 3, 3. ſ. 1. *Sexti*, ſive *Sexi*, ut codices rectius volunt, notante etiam Surita ad Antonini itiner. p. m. 404. et Plinius ipſe probat 32, 53. ſ. 11. ubi *Sexitanus*, non *Sextitanus*, *colias* legitur. Ita enim etiam adiectivum *s* habet praepoſitum, tantum mutata forma, ut modo *Sexitanus*, modo *Saxetanus* dicatur. Illud in Athenaeo 3, 33. p. m. 121. hoc in Martiale 7, 78. in. et Antonino itin. p. m. 405. Prior ratio propius etymo reſpondet, eamque etiam praefert Strabo 3. p. m. 108. ſ. 156. unde et probat Surita c. l. Tum vero maiorem depravationem expertus eſt Galenus de facultat. alimentor. lib. 3. c. 41. p. 402. T. 6. ed. Chartier. ubi Σαξάτινα ταρίχη, quibus innotuit maxime iſtud oppidum, memo-

rantur. *Ex* ſolus vindicet Strabo c. l. a quo Ἐξιτανῶν πόλις hic recenſetur. At dubiam facit eam lectionem et cum aliis Strabonem componit Athenaeus c. l. qui ex Strabone diſerte, ſenſum verborum ſecutus, Σεξιτανίαν refert. Tum vero H et S veluti in Halmydeſſus et Salmydeſſus, ἕξ et ſex in numerandi vocula promiſcuo uſu poſita fuerint, etſi propter tot Latinorum teſtimonia, quibus et Graeci alii accedunt, *S* verius putem. At quodcunque probes, inde non intelligitur, qui *Sexitanus* derivari poſſit, cum *Sextanus* dicendum fuiſſet. Accedit, quod ſupra monui, Hiſpaniae loca plura in *i* exire. Quare praetulerim *Hexi*, lubentius *Sexi*, quod in Latinis numerandi vocula tueatur.

Maenoba) Ciaccon. Havn. Vindobon. *menobia;* Lipſ. Pariſ. 3. Venet. *maenobia;* Vatic. 2. *moenobia;* Prag. Pariſ. 2. *menaba;* Cibin. *menoba;* alii *maenoba.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *menobia;* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. ad Voſſium *Menoba;* hinc *Maenoba.* TZSCHVCKE. Plinius [3, 3. ſ. 1.] ſcriptus *Menuba* cum *e* in prima et *u* in ſecunda. Strabo [3. p. m. 99. ſ. 143.] cum *ae* diphthongo in prima et *o* in ſecunda *Maenoba.* PINTIANVS. *Menoba* etiam in Anton. itin. p. m. 405. Μάνοβα apud Ptolemaeum 2, 4. pro Μαίνοβα. *Maenoba* codicum noſtrorum confirmat in primis Strabo, ubi, ut hic alii, verſio Guarini dat *Menoba.*

Malaca) Rehdiger. Prag. unus ex Vaticanis, Pariſ. 3. et, puto, Venet. Havn. *malacha;* Cibin. *malace;* Vatic. alius *malca;* alii *Malaca*, uti editiones, praeter 1. 2? 3. 4. 5. 9. 11. in quibus legitur *Malacha.* Illud iam voluerat Hermol. Barbarus conſentientibus geographis, etſi Graeci modo α, modo η in fine adhibent. Poſterius placet Bocharto in Chan. 1, 34. ut inde etymologiam ſuam a *ſalſamentis* (מלח) adſtruat.

Salduba, Lacippo) Mire haec urbium nomina deformantur. De priori haec: Ciaccon. *Ecſal dubal;* Vaticani *eiſal* vel *ciſla* vel *ciſal dybal;* Pariſ. 1. *Eiſal dubal;* Vindob. *eiſal duba;* Gud. Prag. alii Vaticani, Pariſ. 2. 3. Venet. Havn. *ciſal dubal;* Rehdiger. *cyſal dubal;* Voſſius ex optimo adfert *Siſal duba,* ex aliis *Ciſal duba;* Cibin. optime *ſaldubal,* in quo *l* a proximo avulſum adhaeſit. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. *Ciſal Dubal;* 11. *Giſal Dubal;* reliquae *Salduba,* uti correxerat Hermolaus. Pro *Lacippo* Ciaccon. Vatic. 1. 2. 3. omnesque mei reliqui, reiecto *l* ad finem praecedentis vocis, *accipito,* tantum Venet. *accipud.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *acipiro;* 13. *Iacippo;* ceterae monente Barbaro *Lacippo,* praeter Vinetum, qui habet *Laecippo,* ex errore, opinor, typothetae. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [2, 4.] poſt Malacam *Saducam* fluvium in ora refert, a quo forte oppidum fuit cognomine. Alioquin *Salduba* oppidum eſt eidem Ptolemaeo in mediterraneo Turdulorum. PINTIANVS. *Salduba* Plinius [3, 3. ſ. 1.] et alii. Sed apud Ptolemaeum oppidum id in mediterraneis ponitur. Verum idem hic collocat Σαδούκα ποταμοῦ ἐκβολάς· ubi tamen manifeſte reſcribendum eſt Σάλδουβα. Porro liber noſter optimus manu exaratus legit hic *Siſal duba,* alii vero *Ciſal duba.* Vnde liquet, verum eſſe, quod ſtatim ſuſpicabamur, hic collocandum eſſe *Suel* vel *Sivel,* et legendum *Suel, Salduba,* pro *Suel* vero ſuperius reſcribendum eſſe *Salabina.* In vetuſtiſſimis etiam Plinii libris ſimile eſt mendum, ſimiliterque id vocabulum truncatum eſt. Nam quo loco vulgo legitur *Selambina, Abdara,* illi exhibent *Sel, Abdara.* Vt vel Plinius in vitioſum Melae codicem inciderit, vel Melae exemplaria corrupta ſint ex hoc loco Plinii. VOSSIVS. Nempe tueri conatur immutatum a ſe ſupra locorum ordinem, qui quidem geographicam progreſſionem verius ſequitur, at parum ex libris noſtris adſtrui poteſt, immo receptam lectionem vindicat praeclare Cod. Cibin. Inveteratum

tamen vitium hoc obſediſſe libros declarat Annius Viberbienſis lib. 12. cap. 4. qui, notante Nonio in Hiſpania cap. 82. *Dubal* inde verum facit urbis nomen, quam *Tubal* condiderit. Ita enim ille: *Vrbs nomini ſuo dicata Tubal eſt in Betica, ut patet ex Pomponio Mela.* Nec minus dubitari poteſt, nec dubitatum eſt in altero nomine *Lacippo*, quod in libris ſat luculentis indiciis latet, et a Plinio 3, 3. ſ. 1. et Ptolemaeo 2, 4. etſi ab hoc remotiori in ſitu, commemoratur.

Barbeſul. Aperit) Ciaccon. *Barbeſula perit;* Vatican. 1. Gud. *barbeſulapit;* Rehdiger. *barheſulapit;* Vatic. 3. Prag. *barbeſulapperit;* Vatic. 2. *barbeſulapat;* Lipſ. *barbeſulapiat. Deinde;* alius Vatic. *barbeſulapia;* Cibin. *barbeſulapich. D.* Vindob. *barbexi laphito;* alii *barbeſul aperit.* Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. reliquae ad Voſſium *Berbeſul. Aperit;* tantum 13. 19. *Berbeſula;* Vinetus aſteriſci ſigno adpoſito *Barbeſula pith;* Voſſius cum ſequentibus *Barbeſul.* TZSCHVCKE. *Barbeſola* Ptolemaeo eſt, [2, 4.] non *Berbeſul.* Plinii ſcriptum exemplar [3, 3. ſ. 1.] *Barbeſula.* PINTIANVS. *Barbeſul)* Alii *Barbeſola.* Vtrumque recte. VOSSIVS. Sic Marcian. in periplo p. 39. Hudſ. Βαρβήσολα, ut Ptolemaeus, et *Barbeſola* Geogr. Ravenn. 4, 42. et 5, 4. Et hinc Marcianus poſt: ἀπὸ Βαρβησόλων. Hic tamen cum Plinio *u* praecipiunt codices, uti numus in Goltzii theſauro, ſi vere retulit, p. 238. *Barbeſula*, et lapis ibi repertus, teſte Cartero in Reiſe — p. 118. in quo *Barbeſulani* conſpicitur. Retinui igitur eam formam ita, ut cum aliis in fine adderem *a* a proxima voce abſorptum.

§. 8. *Aperit)* De corruptione vocis proxime dictum eſt. TZSCHVCKE. Puto omiſſum a librariis verbum *terras*, ut in Operis aditu de Oceano: *Hoc,* inquit, *primum anguſtum, nec amplius* X. M. *paſſuum patens, terras aperit.* Vel ſcribe, ſi magis placet: *Aperit*

deinde ſeſe anguſtiſſimum pelagus, ut in Bithynia: [1, 19, 6.] *Hic iam ſeſe ingens Pontus aperit.* PINTIANVS. Forte: *Fit deinde*, vel *aperit deinde Atlanticum pelagus.* Supra 1, 19, 2. *Tum rurſus fit apertius mare.* Curtius [3, 4, 4.] *Anguſtias aditus, qui Ciliciam aperit.* Forte etiam addenda particula *et*, et legendum: *Et aperit deinde.* CIACCONIVS. *Fit deinde* legendum etiam iudicaverat docta manus ad marginem ed. 40. Quod *terras* vel *ſeſe* hic inſerit Pintianus, perperam eum egiſſe cenſet Voſſius ad Valer. Flacc. 3, 190. Ita nempe multa verba activa reciproca vi dici ſolent, de quo ad 1, 1, 5. etſi, cum ſic ad mare ipſum referri debeat, quod clauſum antea non fuit, durities reſidet. Nec eam mollit adiecta vox *terras*, quippe quae ex latiſſimo intervallo in anguſtius contrahuntur. Contra *aperire* noſter hoc ſenſu ponit, ut, quod ex anguſto in latius ſpatium diducatur, declaret. Sic 1, 19, 6. *Hic iam ſeſe ingens Pontus aperit;* 1, 19, 16. de Maeotide: *lacus longe lateque diffuſus — niſi ubi aperitur.* Sic 1, 19, 2. *apertius mare* obponitur *artiori*, quod antea c. 18. dixerat. Neque aliter capi poteſt de fontibus, ſinubus, ſpecubus, in quibus paſſim Noſter hoc verbum uſurpat. Aptiores hinc videantur Ciacconii coniecturae, dummodo in priori intelligatur, unde p (per) ex *fit*, verbo notiſſimo, exſtiterit, et alia verborum inanium monſtra enata, ſi *apit* exceperis, quod ex compendii ſigno neglecto pro *aperit* facile ſubiit. Forte urbis nomen hic latet, ſed quale illud ſit, equidem non dixerim. Idem aſteriſci nota adpoſita videtur innuiſſe Vinetus. Tum vero adridet aptiſſima omnium Ciacconia emendatio: *Fit deinde*, etſi et in ea ſequens *efficiunt*, duriuſcule conlidere ſono et cognatione videtur.

deinde) Heniſchius (34.) *dein*, ut alibi plures libri promiſcue. Vindobon. *affrice;* Cibin. *columpne;* ed. 1. *colomne.* Poſt Cibin. Vindob. et edd. quaedam

veteres *abila;* Lipſ. *habila;* Gud. *ab illa;* Prag. prorſus omittit. Kappius p. 105. (ed. 2.) malit interpungere: *litora. Montes* etc. etſi vulgatam lectionem quoque commode explicari poſſe non negat.

Calpe) Cibin. Rehdig. Vatic. Lipſ. Gud. Vindob. Prag. aliique cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 20. 23. *Calpes*, uti proxime poſt; 16. 18. 19. 21. 22. 24. reliquae *Calpe.* Recte ex Graeco Κάλπη. Poſt Vatic. 3. Prag. traiectis vocibus etiam *magis Calpes*, et *in mari prominens.*

qua ſpectat) Prag. *que ſp.* Edd. 14. 21. *quae ſpectat.* Prag. *apperit*, ut alibi.

ingreſſis) Ciaccon. unus cum Gud. Pariſ. 1. 2. *ingreſſi*, Ciaccon. alter, Voſſ. 1. Cibin. Rehdig. Vindob. Prag. Havn. et edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *ingreſſus;* Venet. Bonon. *egreſſus;* reliqui cum varr. in ed. 27. *ingreſſis*, uti (praeter Schottum, qui dedit *egreſſis*) Vinetus, Voſſius, reliqui, et Pintianus recte et cum codicibus emendaverat. Ita nempe ſolet in notandis locorum formis et ſitu deſcribendo, qua parte progredientes adeant, inferre; veluti 2, 4, 6. *Haec praegreſſos — excipiunt;* 1, 5. in. *in Noſtrum mare pergentibus, laeva Hiſpania;* 1, 13, 3. *ingredientes terret;* 1, 19, 16. *Hac ingreſſos lacus accipit;* 2, 1. in. *remeantibus ad dextram Europe eſt* et ſimilia. Sed et ita Strabo et alii. Quod eandem lectionem hic ex MS. Leidenſi protulit Vlitius ad Nemeſiani Cyneget. v. 251. ad noſtrum locum notat A. Gronovius, in MS. Leidenſi, quo ipſe uſus ſit, τὰ *atque inde ingreſſis*, atque etiam praecedentia *in mare prominens* etc. per incuriam librarii omiſſa eſſe. Poſt Cibin. *parvius;* Vindob. *previus* ex compendii nota male aut inſpecta, aut reddita.

§. 9. *ſpecus. Sinus)* Vario hic locus verborum ordine et numero legitur. Lipſ. Gud. Vatic. Pariſ. 1. 2. Venet. Rehdiger. Bonon. Prag. *ſpecus et ſinus ultra eſt;* Pariſ. 3. Vindob. Havn. *ſinus et ſpecus ultra eſt;* Cibin. et varr. edit. 27. *patet ſpecus. Sinus ultra eſt*, et ſic editiones poſt Vinetum et Voſſium; tantum Schottus (55.) et Reinoldius *ſpecus eſt. Sinus ultra eſt.* Olim omnes etiam Vadianae, Olivarianae. *ſinus et ſpecus ultra eſt.* Receptam nunc lectionem iam in nota praeiverat Pintianus. Nempe τὸ *eſt* repetitum facile offendit, tum *et* moleſtum eſt, et *ſpecus* recte ipſaque rerum ſerie poſtulante praemittitur.

Carteia) Vatic. (3. praeponit etiam male *eſt*) Lipſ. Rehdiger. *Cartheia;* Pariſ. 3. *inque eo Tarteia;* Vindob. *cratea;* Prag. *Carcera.* Edd. 1. 2. 9. *tarteia;* 3. 4. 5. *tartheia;* poſt, etiam Iunt. Ald. Olivarianae, tantum non omnes, cum Camertibis 12. 14. 19. *Cartheia;* Vadianae *Carteia*, et ſic Vinetus, Schottus, Voſſius, alii; itaque iam praecipiebat ex auctoribus Pintianus. Gr. Καρτηΐα. Similes adeoque plures huius nominis corruptiones ſiſtit Drakenb. ad Liv. 21, 5, 4.

Tarteſſos) Lipſ. *tarceſſos;* Gud. Rehdiger. *tarceſos;* Havn. Vatic. 3. Prag. *carceſos;* Cibin. *cartheſios;* Vindobon. *tarſeos;* Vatic. 1. *Tarteſos;* Pariſ. 1. 2. 3. puto *Tarteſſos.* Edd. 1. 3. 4. 5. 11. (hinc etiam Ven.) *tartheſos;* in aliis *Tarteſſos.* TZSCHVCKE. *Tarteſſos*, non *Tartheſos* ex Strabone, [3. p. m. 102. ſ. 148.] Ptolemaeo, [in quo non legitur] Plinio. [3, 3. ſ. 1.] Nam *Tarteros* ipſae Gades aliquando vocabantur; Plinius [4, 36. ſ. 22.] et Strabo. [cf. 3. p. m. 103. ſ. 149.] BARBARVS. Poſteriora minus accurate; qualia ſint et eſſe debeant. Cf. Vol. 2. Videatur tamen ſimplici *s* efferendum, maxime ſi codices noſtros audias in terminatione conſentientes. Atque ita etiam ſcribunt Ariſtophanes in Ranis

v. 475. ſ. 478. Lycophron v. 645. uterque cum Scholiaſte, Aelian. V. H. 14, 4. in. Heſychius ſ. v. Γαλῆ et Ταρτησσὸς, Euſtath. ad Dionyſ. v. 337. et 453. Alii variant, ut Suidas h. v. plures geminata litera. Sic utroque modo Τερμησσὸς, Τελμησσὸς, Παρνασσός. Sed cf. de uſu promiſcuo in his vocibus Kuhnius ad Pauſan. p. 921 ſqq. Placuit ſequi codices.

Phoenices) Scribendum puto *Poeni*, non *Phoenices*, ut paulo ante de Carthagine Hiſpaniae: *quam dux*, inquit, *Poenorum Aſdrubal condidit*, et Barcino apud Auſonium [epiſt. 24, 68.] *Punica* vocatur. Confirmat etiam hanc lectionem, quod Ptolemaeus [2, 4.] *Melariam*, ſive ut ipſe appellat, *Menlariam* in Baſtulis locat, qui, ut ait, Poeni cognominantur. PINTIANVS. Pintianus ex hoc loco pro *Phoenices* ſcribi vult *Poeni*, ſicut *Carthaginem condidiſſe* legitur Aſdrubal, dux Poenorum, non Phoenicum. Verum Strabo lib. 17. [p. m. 572. ſ. 832.] Carthaginem novam Phoenicum coloniam appellat, atque complura Iberiae loca a Phoenicibus poſſideri ait, et Euſtathius, Dionyſii interpres: [ad v. 453.] Ἀῤῥιανὸς δὲ καὶ Ταρτεσσὸν [Ταρτησσὸν] Φοινίκων κτίσμα φησίν. CIACCONIVS. Pro *Phoenices Poeni* legendum cenſet Pintianus. Salmaſius vero [ad Solin. c. 27. ſ. 24. p. m. 205.] hoc vocabulum aufert et negat Tingitanos [nempe *Tingi altera* poſt legit] fuiſſe Phoenices. Mirum, non recordatum eſſe loci iſtius notiſſimi apud Procopium in Vandalicis, [2, 10.] ubi Tingitani ipſi ſe Phoenices eſſe teſtantur, et fugiſſe e Phoenicia pulſos a Ioſua latrone. Sed profecto etiam absque illo quis neſcit, totum litus Africae a Syrtibus usque ad fretum Herculeum et ultra Phoenices tenuiſſe? Erravit quoque Pintianus, ſed cum aliqua ratione. Phoenices enim ii, qui Africam inhabitarunt, ubique Poeni a Romanis appellantur, rariſſime vero, aut nunquam Phoenices. Sed nemo eſt, qui ignoret eosdem eſſe et Poenos ſemper a Graecis

Φοίνικας appellari. Mela vero hic maluit Graeco more loqui, quam Romano. Itaque quum exoſum eſſet Romanis Poenorum nomen, Phoenicem ſe appellavit potius, quam Poenum. VOSSIVS. Phoenices Africam coloniis ſuis frequentaſſe, Carthaginemque etiam condidiſſe, notiſſimum eſt, et noſter infra 1, 7, 2. refert. Hinc facile etiam poſtea conditorum nomen hic adhaeſit, etſi plerumque ſuis nominibus adpellantur. Ita apud Iuſtinum 22, 5. in. Agathocles copias in Africam traiicit, pro qua Φοινίκην et Φοίνικας etiam dixit Polyaenus 5, 6, 3. Noti ex Polybio 3, 33, 15. et Livio 21, 22, 3. *Libyphoenices*, quos hic explicat *mixtum Punicum Afris genus.* Cf. Diodor. 17, 113. et in primis 20, 55. qui quidem a Carthaginienſibus diſtinguit oram maritimam incolentes, ſed connubiis iunctos addit. Atque adeo Libyphoenices in his locis conſediſſe ſcribit Avienus in ora maritima v. 421. Sic Βλαστοφοίνικες forte pro Βαστουλοφοίνικες in Appiano de reb. Hiſp. c. 56. Ex his igitur, et quae viri docti monuerunt, adparet, non moveri debere lectionem codicum. Zeletanos autem ſuo nomine fuiſſe docet Strabo 3. p. m. 96. ſ. 140. Ceterum quod Salmaſius c. l. poſt *Tarteſſos* interpungendum monet, id iam dudum alios, in iis Vadianum, feciſſe vidi. Nempe putant latere hic novae urbis indicium, innuique *Iuliam Transductam*, de quo Vol. 2. Certe alias aut ad Cartejam, quam quidam Tarteſſum olim vocatam crediderunt, teſtibus Strabone 3. p. m. 104. ſ. 151. et Plinio 3, 3. ſ. 1. referenda ſunt haec verba, aut, ſi cum ſequentibus nectas, ob adiunctum *atque* languent.

Tingentera. Tum) Locus omnium maxime controverſus et a librariis virisque doctis mire iactatus, ad cuius hiſtoriam pertinent haec: Vatic. Ciaccon. unus, Voſſiani plurimi, ut ipſe hic adfirmat, quidam I. Gronovii, Medic. duo teſte Noriſio in Cenotaphiis Piſanis diſſ. 2. c. 1. p. 90. Codex Palatinus apud Salmaſ. in

Solin. c. 27. ſ. 24. p. m. 204. Vindob. Havn. Auguſtin. Rehdiger. vel *tingenteratum*, vel diviſe *tingente ratum*; Cibin. *tyngenteratum*; Pariſ. 2. *Tingentae, Ratum*; Prag. *tingente mcūmelana*; Britann. *Tingentanam*; Voſſ. optimus *Tingenteria*; Ciaccon. alter, Codd. Nunneſii, quos hic memorat in epiſtola ad Schottum (vid. A. Gronov. ed. 1748. p. 521.) Mediceus tertius apud Noriſium c. l. Lipſ. Gud. *cingente ratum*; in Lipſienſi quidem τὸ *a* et in textu et in margine crucis ſigno, tamquam quod deleretur, notatum erat, unde prodeat *cingentertum*; Pariſ. 1. 3. *Cingentae, Ratum*; Medic. quartus *ingente ratum*; Ven. Bonon. *atque inde mons ſinus. Tagete iuxta Menala et bello*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 23. *cingenteratum* et *cingente ratum*; 13. 19. *cingente fretum*; Nunnis in ed. Salmantic. 1498. *cingente fretu*; 16. 18. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae *cingente freto*; Schottus, praeeunte Sanctio, *unde nos ſumus ex gente ea*; Voſſius *Tingi Cetraria*; Vinetus, reliqui *Tingentera. Tum* — TZSCHVCKE. Verbum *Cingenteratum* (non ut Gronov. reddit *Cingenterarum*) arbitror corruptum pro eo, vel ſimili, quod eſt *cingente freto*, vel *attingens fretum*. Plinius [3, 3. ſ. 1.] *Oppida*, inquit, *Bello*, *Mellaria fretum ex Atlantico mari, Carteia*. Strabo [3. p. m. 96. ſ. 140.] *Egredientibus*, inquit, *poſt Calpem Mellaria eſt*. BARBARVS. Hermolaus pro *Cingenteratum*, ut antea legebant exemplaria, quod verbum nos barbarum, et falſo Pomponianae lectioni interiectum putamus, *cingente freto*, ſuppoſuit, caſtigatione, ut ſentio, frivola vix cohaerente. PINTIANVS. Lege: *Atque unde nos ſumus ex gente ea: Tum Mellaria*; rationem in prolegomenis reddidimus. Tot enim lectiones fabricarunt, quot manuum Melae admoverunt. SCHOTTVS. Nempe non videbant belli cenſores, aut, ſi viderunt, conniventibus oculis diſſimularunt gentis nomen eſſe *Mela*. — Aliter non *Mella*, ſed *Mellarius* aut *Mellarienſis*, ut Grammaticorum filii praecipiunt,

dictus fuiſſet. — Vere Sanctius, ut mea fert opinio: *atque unde nos ſumus ex gente ea: Tum Mellaria*, edidit, quam lectionem, non inſuper habendam, acceptam refert Pet. Chiacono Toletano. Haec fere in praefatione. SCHOTTVS. Eliae Vineti commentum plane videtur, dum non liqueat, apud quem alium ſcriptorem *Tingenterae* nomen legatur. Ego lectionem Hermolai probo quidem, ſed ita, ut pro *freto* reponam *fretu*, ne longius abſim a MSS. *Cingenteratum* exhibentibus, quam etiam lectionem retinuit Franc. Nunnes; extremum autem illud *m* irrepſiſſe videtur, quod fieri plerumque ſolet ex initio proximi vocabuli. Nam *fretu* pro *freto* Tullianum eſſe monuit Gellius; [13, 20.] et Priſcianus lib. 1. apud Lucretium lib. 1. [v. 721.] de Sicilia legi obſervat: *Anguſtoque fretu rapidum mare dividit undis.* [Cf. Corte ad Salluſt. Iug. 18, 9.] Hinc, quod difficilius eſt, cum *cingente fretu* legendum videatur, planum faciemus. Nam Hermolai obſervatio hoc loco preſſa nimis eſt et brevis, ut ſaepe alias, et locum, quem citat Strabonis, [nempe contractum] adhuc non potui invenire. Pomponius itaque totius freti Hiſpanici oram voluit a monte Calpe ad Iunonis usque promontorium pertinere; Plinius, ſi attente legatur, anguſtiores fines circumſcripſit a Calpe ſcilicet ad Mellariam; recte vero uterque. Nam ut ab iis, qui luſtrarunt haec litora, memini me accepiſſe, ſinus ille, quem ultra Calpem facit Pomponius, finditur medio monte in duos ad Iunonis usque promontorium, e quibus is, qui occidentem ſpectat, flectitur magis ad ſeptentrionem, at is, qui ad orientem et noſtrum mare ſpectat, anguſtiis maris premitur, quod, et comprobat Plinius lib. 3. [in.] cum docet anguſtiſſimum fretum eſſe a vico Mellaria ad promontorium Album Africae. Sic fit, ut Plinius anguſtiorem tantum partem freti, quod in ea aeſtus magis ferveat, *fretum* nominaverit; Pomponius autem longius fretum produxerit, quod promontorium Iunonis adverſum eſſe ei, quod Ampeluſiam in

Africa nominant; animadverteret, et illo Africam, hoc Europam occidentem verſus finiri. His ita poſitis, cum *terra* dicatur Latine *cingi mari*, cumque fretum ſit Pomponio totum illud mare a Calpe ad Iunonis usque promontorium, findaturque praeterea ad Mellariam, praeclare Pomponius et illuſtri brevitate patriae ſuae ſitum expreſſit, *atque unde nos ſumus cingente fretu Mellaria.* Illud etiam ſententiam noſtram videtur confirmare, quod Pomponius, cum enumerat oppida, quae oram totius freti occupant, ſingulis eas coniunctiones praeponit, quae vim copulandi habent. Itaque nullo modo fieri poſſe videtur, ut locus ille, *et quam transvecti ex Africa Phoenices habitant*, de Carteia accipiatur, nec ille, qui deinceps ſequitur, *atque unde nos ſumus* etc. Quod autem affertur, ſi Mellariae natus fuiſſet Pomponius, *Mellarienſem*, non *Melam*, nominandum eſſe; haec oratio pro certo et explorato ſumit, cognomina tantum a loco, ubi quis natus ſit, peti debere, quod perabſurdum plane eſſet, aut nomina ἐθνικὰ ſemper κατ' ἀναλογίαν ex primis nominibus oppidorum flecti, quod in *Meſſana* et *Mamertinis*, in *Capua* et *Campanis* multo aliter evenire Varro [7, 18, 31.] obſervat; aut certe, quod proximum eſt, nomina ἐθνικὰ contractiora nominibus oppidorum eſſe non poſſe, quod tamen incertum eſſe ſatis multa declarant, ut Graece Κρὴς a Κρήτη, et Latine *Creſſa* a *Creta*, et Θρᾷξ ἀπὸ τῆς Θρᾴκης et Latine *Thrax* a *Thracia* et alia huiusmodi; ſed ne diligentius in iſta inquiram, nonne fieri poteſt, ut idem cognomine *Melae* appellaretur, quod erat in Hiſpania uſitatum, et Mellarienſis eſſet patriae origine, ut apud nos *Sola* et *Soler*, qui *Sollariae* natus ſit. In quo, ut in cognomine Melae, unum *l*, at in nomine ἐθνικῷ duplicatum *Sollarienſis*, ut in *Mellarienſis*. NVNNESIVS *in epiſtola ad Schottum* p. 521. in ed. A. Gronov. 1748. *Tingentera* plurimi codices, unde Caſaubonus [ad Strabonem lib. 3. p. m. 96. ſ. 140.] faciebat *Tingi contraria*,

Salmaſius [ad Solin. c. 27. ſ. 24. p. m. 204.] *Tingi altera.* Quae lectio quidem magnam habet ſpeciem, attamen vera non eſt. Nam quod dicit, id accipiendum, ut *altera Pergama* apud Virgilium, [Aen. 3, 87.] in eo fugit illum ratio. Nam quis hic non agnoſcat tralativum loquendi genus a ſimilitudine rei deſumtum? Itaque ſi quis Narbonenſem provinciam vocet alteram Italiam, aut Naxum inſulam alteram appellet Siciliam, aut denique antiquam Maſſiliam alteras dixerit Athenàs, is recte et proprie loquetur, propterea quod hic ſit ſimilitudo rei, non nominis. At vero ſi nominis tantum ſit convenientia, uti, ſi quis Carthaginem novam, alteram Carthaginem, aut Athenas in Libya, alteras Athenas, aut has vel illas Thebas, alteras abſolute Thebas vocarit, is non tantum ineleganter, ſed nec uſitato more loquetur. In homonymis talis metaphora locum non habet. Alterum, quod affert exemplum, id fictitium eſt. Nemo Salamina in Cypro alteram vocavit Salamina. Videamus itaque, an aliud lateat vocabulum. Codex Britannicus, cuius uſuram debeo avunculo Iunio, legit hoc loco *Tingetanam.* Optimus noſter *Tingenteria.* Dico ſcribendum eſſe *Tinge Cetraria.* Iulia Ioza, Iulia Traducta et Tingi Cetraria unius oppidi ſunt cognomina. Traductam Cetrariam vocat Geographus Ravennas, [4, 42. f.] cuius aliquoties fecimus mentionem, *Salduba, Maliana, Carteia, Transducta Cetraia, Mellaria, Belon.* Paulo poſt [5, 4.] relegens oras Hiſpaniae ſimiliter Transductam Cetrariam vocat. *Iuliam Iozam* idem eſſe Poenice, quod *Traducta* Latinis, optime oſtendit hominum, quotquot vivunt, doctiſſimus, Bochartus. [in Chanaan 1, 24.] *Cetrariae* nomen eſſe a cetris nemo non videat. Apud Ptolemaeum [4, 1.] latet ulcus in nomine Tingis huic oppoſitae. Nam quo apud ipſum legitur loco Τίγγις ἡ καὶ Καισάρεια, vel, uti habent manu exarati libri, Τίγγις Καισάρια, omnino ſcribendum eſt Τίγγις Καιτραρία. Si Tingi iſta unquam dicta fuiſſet Caeſarea, iam et Tingitana quoque

provincia Caeſarienſis dicta fuiſſet, ac proinde duae fuiſſent Mauritaniae Caeſarienſes, quod abſurdum exiſtimare. Sed ut diximus, a cetris vel caetris dicta eſt Καιτραρία. Graeci enim vocabulum hoc cum diphthongo exprimunt. Heſychius Καίτραι ὅπλα Ἰβηρικά. Erravit autem Ptolemaeus, quod Tingi Cetrariam cum Tingi metropoli confuderit, ac proinde in Africa locarit, cum in oppoſita freti ora collocanda fuiſſet. Huic ſimillimus eſt error Plinii, [lib. 5. in.] qui *Tingin Traductam* eandem eſſe credidit, atque *Tingis metropolis;* plane ac ſi *Cetraria* et *Traducta* non coloniae in Baetica, ſed cognomina Tingis in Mauritania fuiſſent. Porro quod de hoc oppido dicit Plinius: *Tingi, quondam ab Antaeo conditum, poſtea a Claudio Caeſare, cum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia,* id minime verum eſſe poteſt. Nam ſi a Claudio deducta, quare *Iulia* appellatur, quomodo eius meminiſſe poteſt Strabo, quomodo Mela in ea naſci, qui ſub Claudio floruit? Liber noſter manu exaratus legit: *poſtea a centum quinquaginta millia Caeſare.* Nempe pro *Cl. Caeſare* legendum eſt C. I. *Caeſare.* Paſſim in inſcriptionibus nomen *Caji Iulii Caeſaris* tribus iſtis literis C. I. C. continetur. A Caeſare itaque Iulio deducta eſt haec colonia, qui, quoniam eam adſignavit caetratis ulterioris Hiſpaniae cohortibus, quarum ipſe meminit lib. 1. [c. 39.] Civilium, cognominata eſt *Caetraria.* Caetrarienſis igitur fuit Mela natione, genere vero Poenus. VOSSIVS. In tam variis, magnis dubiisque ſententiis nihil putavi commodius a me potuiſſe fieri, quam exhibere ſcripturam, quam et retro docti plerique teſtati ſunt in ſcriptis exemplaribus haberi, et ipſe etiam vidi, quae eſt vel *Cingenteratum,* vel *Tingenteratum,* vel, ut tandem ex optimo ſuo producere ſe teſtatur Voſſius, *Tingenteria tum,* quibus acceſſerunt inſpecti nuper quatuor codices Medicei, in iisdem characteribus hoc quidquid latet exhibentes, niſi quod unus habet *ingente ratum.* Ex hac autem tam fixa earundem litera-

rum tenacitate apparet, quam fraudem patri Voſſio inferant Typographi aut ipſe ſibi lib. 1, [c. 25. p. 131.] de Hiſtor. Latin. ubi dicit, alios veriſimilius putare, fuiſſe natum *Cingeterati*, quod (addit) MSS. Melae codicum fidem ſecuti ibidem Baeticae oppidum ſtatuunt, quum ex ſequentibus appareat, literam *n* in nullo codice omiſſam eſſe; et ipſe tamen rurſum mox: *Ergo ſi MSS. codicibus ſtandum, patria Melae erit Cingeteratum, vel Tingentera.* Porro etiam inde fieri debere *Tinge Cetraria*, nunquam mihi perſuaſi, et plane in eo clariſſimum virum tam cenſui eſſe verum, quam eſt in Salmaſiana coniectura refellenda. Id enim ut faciat, format hanc διάταξιν. „Si nominis tantum ſit convenientia, uti ſi quis Carthaginem novam alteram Carthaginem, aut Athenas in Libya alteras Athenas, aut has vel iſtas Thebas alteras abſolute Thebas vocarit, is non tantum ineleganter, ſed neque uſitato more loquetur.“ Ea nihil fingi poſſe vanius, vel ipſum Melae hoc compendium probat, ſcribentis lib. 1. c. 7. *Tum Leptis altera;* et lib. 1. c. 14. *alter fluvius;* lib. 2. c. 4. *latus alterum;* et lib. 3. c. 8. *et alia Beronice.* Nulla hic ſimilitudo rei et tantum nominis; et ſic paſſim ab aliis fieri ſolet. Ex qua eadem obſervatione prorſus ἀβδηριτικὸν eſſe pronuntio, cogitare lib. 2. c. 2. ſcripſiſſe auctorem, *tum Neſtos fluvius.* Si enim ſic ſcripſiſſet, ex perpetua eius conſuetudine etiam ſtatim poſt ſcripſiſſet: *Vltra Neſios alter fluit.* Quod quum non fecerit, alligamus ſententiam noſtram, hoc eſt, manum Pomponii libris manu exaratis. Ipſa autem haec *Cetraria* facit, ut aliquando et *Parmariam* (imo talem propinquam Italiae inſulam olim fecerant lib. 2. c. 7. ſed *Palmaria* eam eiecit) et Haſtariam aut Sariſſariam exſpectemus. Et cur non ſuffecit *Cetrata?* Nos quidem ita hic verſamur, ut nihil excudere poſſimus, aut ſane temere velimus. Nam quod nuper Eliam Vinetum ſequutus cenſuit retinendam *Tingenteram*, quam velut minus celebre eius orae oppidum ceteris Geogra-

phis omittentibus, Mela tamen ibidem natus debito erga patriam cultu et obſequio ſuis libris inferendum duxit, lepide quidem, ſed fruſtra, dicuntur, non minorem riſum merentia, quam quo Ephorum Cumaeum inſequuta eſt univerſa antiquitas, quum hoc tempore Cumas pacem tenuiſſe ſcriptis ſuis inſeruit. Immo *Tingentera* eſt vox ſine ratione, neque conſtat quidquam ex illis tot MSS. utrum *Tingentera*, an *Tingenteratum* fuerit appellatum, an denique *Cingentera*. Ne tamen aſymboli ſimus, proponimus, Lector, quid nobis conſiderantibus ſcripturam veterem obvenerit, afferentes probationem nullam, quia illam omnem ab tuo iudicio exſpectare malumus. Vt ſaepe apparuit commixtas et confuſe uſurpatas in hoc opuſculo fuiſſe quasdam literas alias, ſic video etiam has, nempe *n* et *h* idem paſſas. Vel animadverte lib. 3. c. 2. ubi pro *haec* editiones diu habuerunt *nec*. Id tu delibera, an non et hoc loco contigerit. In vulgatis enim, quas repoſui, plane videmus eſſe has literas *Tingehieratum*. Poteſtne igitur fuiſſe *Tinge Hiera, tum Mell?* Nihil addo. I. GRONOVIVS. — An ergo Leptis magna cognominata fuit Leptis altera? Oſtendere debuiſſet Gronovius, ullum locum aut ullam civitatem abſolute alteram dictam fuiſſe. Recte quidem Salmaſius Hiſpanicam Tingin vocat alteram reſpectu Tingis illius, quae in oppoſito erat litore, ſed negavimus, illam abſolute ſic fuiſſe appellatam, cum *Iulia Ioza*, *Iulia Traducta* vel *Caetraria* fuerit cognominata, non altera. Quaerit, quare potius *Caetraria*, quam *Caetrata* fuerit vocata? Verum ipſe promat teſtem, qui *Caetratae* meminerit; ego teſtem dedi alterius cognominis. Dicit, ſe iam etiam *haſtariam* et *ſariſſariam* exſpectare. Sed diu quaeret, antequam Mauros et Hiſpanos inveniat ſariſſatos, cum caetrati trecenti, et pluribus occurrant in locis. De Neſto opus non eſt, ut plura addamus; ſufficiunt ea, quae diximus. Mirum vero, quod relicta illa, quam paulo ante adſerebat, Salmaſii coniectura, putidiſſimam conetur

inducere lectionem; pro *Tingentera* enim ſcribendum cenſet *Tinge hiera*. Verum quid ſibi vult iſtud *hiera?* Si Graecum eſt et ſacram ſignificet, quis riſum contineat inter Mauros et ultimos Hiſpanos recenſeri coloniam Romanam cum Graeco cognomento? An ergo iſti rerum domini, qui ne in ipſa quidem Graecia alia, quam Latina indidere cognomina, cum ſacram dicere potuiſſent, contra mores et inſtituta ſua Graecam praetulerunt appellationem? Sed et quare et quorſum *ſacra?* Fierine poteſt, ut ſenſibus integris quisquam talia vel ſcribat vel cogitet? VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Nonne ſordidiſſimus ac plane peſtifer in ſtudiis fuit Voſſius, qui velut ex meis verbis cogitare ſuſtinuit de Lepti minore et magna, ut mox vocat? Quum ſic ſcribere velit, eat ad ſuum Plinium et Ptolemaeum et Antoninum et poſteriores *Leptimagnenſes* et *Leptiminenſes*. Operam damus nunc Pomponio, qui Leptin minorem plane ignorat; et eius verbis de Syrti maiore intelligendis fere crediderim Leptin magnam vel maiorem procuſam eſſe. Vbi vero Salmaſius dixit hanc *Tingin* abſolute (ea vox Voſſii) vocare alteram? Non dicit Salmaſius, habuiſſe cognomen abſolute *Alteram*, ſed a Mela ſic vocari. Verba eius certa ſunt p. 288. [p. m. 204.] „Hanc Mela Tingi alteram vocavit ad discrimen Tingis Mauritaniae, et quod ex illa haec ducta ſit.“ Itaque comparative ſic dictam vult, non abſolute, et quidem a Mela, qui in lib. 1. de Mauritanica Tinge egerat. — Sed neque ego dixi Leptin magnam cognominatam fuiſſe Leptin alteram, quod rogat; ſed Mela ſic explicat, ut pateret, diverſam ab prius nominata. Cur igitur debuit Salmaſius aut ego oſtendere, ullum locum aut ullam civitatem abſolute alteram dictam fuiſſe? Cur negaſſe ſe gloriatur, illam abſolute ſic fuiſſe appellatam, cum Iulia Ioza etc. cognominata fuerit, non altera, quum Salmaſius id nuspiam ſtatuat? Haſtariam aut Sariſſariam exſpectabo ab Voſſio, non utique apud Mauros et Hiſpanos, ſed quacunque

in regione. Sâlmaſii coniecturam non adſerui, niſi hactenus, ut iniqua ab Voſſio argumentatione depreſſam pateret; nam et ipſa nimis abit ab vetuſta lectione. Quomodo enim mihi imaginabor, literas *Tingentera tum*, vel ut eſt in Mediol. *Tingente ratum*, ſive *Tingenteria tum*, ſive *Tingetanam tum*, aut ſi monſtroſa placet, quam vidit et notavit frater ex Veneto codice, *atque inde mous ſinus. Tagete iuxta metiola;* veniſſe aut ex *Tinge contraria tum* Caſauboni, aut *Tinge altera tum*, aut *Tinge cetraria tum;* praeſertimque iſtam Cetrariam ad tempora usque Ravennatis Geographi fuiſſe ſuppreſſam et incognitam? Falſum eſt, me ſcribendum cenſuiſſe *Tinge hiera*, quum nihil dixi, niſi obveniſſe mihi et rogaverim, an poſſit fuiſſe. — Sed an Mela conſiderat Romanam coloniam? Nec hic, nec fere usquam, niſi ubi manifeſte edit. Deinde an id mirandum putat tantopere? Nonne circa Tagum ab Antonino noſcitur *Hierobriga?* An non ΛΕΠΤΙΣ utique colonia iam tunc Romana Graeco charactere ſic exprimitur in numo Tiberii, ut et Agrippinae apud Genofevam? An non Oſſigi in Hiſpania ad Baetin ponit Plinius cognominari Laconicum? An Romana vero colonia non eſt cum Graeco cognomento? Quae eſt igitur illa Nicopolis Actii? Hinc vide, quam legitima obiectio ſit, iſtos rerum dominos ne in ipſa quidem Graecia alia, quam Latina indidiſſe cognomina. Nunc pergerem, niſi medio tempore ea eſſent edita, quae ferme piaculum eſt cognoſcere. Legantur ea, quae Noriſius, Harduinus, Vaillantius potuerunt comminiſci et auſi fuerunt evulgare. Quis modus nugarum erit? Ad Iuliam Traductam in numis glorioſam trahunt omnes quoque Melam varia ſane fabulatione. Et hinc etiam quatuor numos appoſui. Sed non credo, vel minimum intercedere Pomponianae Tingenterae cum iſta Traducta. Habeant eam ſibi. Latent alia, de quibus alibi. I. GRONOVIVS *in nota poſteriori.* Plerique hinc patriam Melae *Mellariam* putant. Sed huic ego ſententiae ſubſcribere

nequeo. Namque, ut de argumentis criticis nihil dicam, repugnat particula *et* poſt *Mellaria*. Mela in talibus formulis periodos finire ſolet, neque cum ſequentibus praecedentia coniungit; e. g. lib. 1. c. 8. *atque* (*unde terris nomen eſt*) *ipſa Cyrene;* 1, 19. *et, quae Paphlagoniam finit, Armene;* 2, 2. *atque, ubi Pontus alterum ſui flexum angulo finit magno, Apollonia;* 2, 3. *atque, unde ipſi nomen eſt, Mecybernam incingit;* 2, 5. *et, unde olim his terris auxilium fuit, nunc et nomen et decus eſt, Martius Narbo;* 2, 6. *et, unde ei nomen eſt, Illicen;* 2, 7. *atque, unde Carpathio mari cognomen eſt, Carpathos*, et paullo poſt, *atque, ut Alexandriae, ita Brundiſio adiacens, Pharos.* Plura loca nunc addere nolo. Qui vero Melam uno tenore ſaepius perlegit, et quaſi familiaritatem aliquam cum ſtilo illius contraxit, ille lectionem multarum editionum *atque unde nos ſumus* cingente freto *Mellaria et Belo et Beſippo* etc. probare neutiquam poterit, ſed poſt verba, *atque unde nos ſumus* nomen urbis quaeret, quod quale ſit, anguſtia huius loci non patitur demonſtrare. Interim *Tingentera* cum Vineto, Gronoviis, Reinoldio, aliis praetulerim. KAPPIUS *in praefatione.* Habes interpretum Melae de huius loci lectione conſtituenda ſententias, quibus et aliae doctorum virorum inſertae ſunt, numero ſatis copioſae, re ipſa diverſae et vel minus vel magis probabiles, omnes incertae. Addi tamen vel ſic poteſt, coniectura I. Gronovii, quam in ſcholis olim ediderat, uti docent notae MStae. Ita autem ibi: „Voſſius audacter, quod probari nequit, ut ab aliqua armaturae parte cognomen acceperit urbs. Videtur tamen hic fuiſſe urbs nomine *Tingi* vel *Tinge*, quia iſtae literae clarae ſunt in veteri lectione ſcriptorum codicum, quae fere eſt *Tingentera* aut ſimile quid huic vicinum. Iam porro de reſiduis literis videtur ſcripſiſſe auctor *Tingi, Xera. Xera* exſtat apud Stephanum de urbibus, [Ξηρὰ] qui teſtatur eam eſſe urbem prope Herculis columnas." Hactenus. Porro Antonius

in bibl. Hiſpana vet. T. 1. lib. 1. c. 11. p. 50. emendat *Tingi Ibera*, quod tamen relinquit aliorum arbitrio vel creta vel carbone notandum. Addo Maianſium in ſpecimine bibliothecae Hiſpano Maianſianae a Davide Clemente Hannov. 1753. 4. edito, qui, dum Carteiam Melae patriam adſerere ſtudet, ut ſententia ſit Mela dignior, legendum cenſet: *atque inde nos ſumus;* tum a Sanctii lectione ſe non alienum eſſe profitetur. Denique vir doctus in exemplari ed. 40. legend. adſcripſerat *Tingi Traducta.* Cum totum iudicium a codicum indiciis regatur, et ſumma disputationis vis et cauſa in quaeſtione verſetur, an nomen hic urbis lateat, nec ne, illorum utique ſententiae proxime ad verum collineant, quae preſſius ſequuntur codices et Melae orationem reddunt. Ex iis tamen, qui nomen urbis hic ſubeſſe arbitrantur, nimis a verae lectionis veſtigiis recedere videntur, nec hiſtoriae fide adiuvari, Salmaſius, Voſſius et I. Gronovius in notis MStis. Nulla enim, quod et Salmaſius ingenue profitetur, usquam hic *Tingi* occurrit, et, quae Plinius 5, 1. commemorat, ipſa narrationis ſerie redargui, docuerunt praeter Salmaſium, Voſſium et Bochartum in Chanaan 1, 24. multi alii. Ita enim ille: *Tingi* (in Africa) *quondam ab Antaeo conditum, poſtea a Claudio Caeſare cum coloniam faceret, appellatum Traducta Iulia.* Nempe Traductam omnes in Hiſpania ponunt, nec *Iulia*, qualem et numi vocant, recte dici potuit, quae Claudium conditorem habebat, immo *Claudia*. Cf. Spanhem. de uſu — num. diſſ. 13. p. 603. Harduini opera ſelecta p. 77. Prideaux ad marmora Arundeliana n. 135. p. 501. (ed. 1732.) qui probat Voſſii explicationem, Noriſius ad centoph. Piſan. diſſ. 2. c. 1. p. 90. Vaillant in numiſm. aereis Imper. — in coloniis P. 1. p. 67 ſq. ut taceam alios, et quae Voſſius in nota expoſuit. Plinii tamen fidem, quippe qui rem ſua aetate factam perſequatur, et Traductam duplicem ponere, quarum haec in Mauretania quaerenda ſit, adſtruere conatus eſt Eckhel in doctrina

numor. P. 1. V. 1. p. 30. Magis contorta eſt Harduini ad Plinium c. l. explicatio, qua Claudium incolas Traductae Hiſpanicae in avitas ſedes additis novis colonis reduxiſſe et Traductam Iuliam adpellaſſe fingit, etſi in cognomine *Iulia* laborat. Harduinum tamen probat Florez in Eſpāna Sagrada T. 10. p. 54. Sed nec proſunt, quae Salmaſius de uſu vocis *altera* adtulit, quae ſimilitudinem tantum indicat, aut idem praecedentis urbis nomen reddit. Ita nempe facile probatur, cum Cicero Capuam alteram Romam vocat de lege agr. 1, 8. et alibi et noſter 3, 8. *altera Berenice*, et ſimilia. At nihil hic eiusmodi praecedit, vel excogitari poteſt, quod ſimilitudinem inferat, nec idem nomen repetitum reſpicitur. Accedit, quod auctore Strabone lib. 3. p. m. 96. ſ. 140. Zeli ſ. Zili potius, quam Tingi coloni deducti ſunt Traductam, quam Tingin alteram interpretantur. Denique, ſi Tingis illa, quam Traductam Iuliam Plinius c. l. poſtea vocatam eſſe ſcribit, in Mauretania ponenda eſt, uti cenſet Eckhel, patria haec Melae, Hiſpani, eſſe minime poteſt. Ivit tamen in Salmaſii partes Bochartus in Chan. 1, 24. Neque magis placet Voſſii emendatio ſatis acerbe a Gronovio exploſa. Teneri tamen forte et haec poſſunt. *Caetraria* (per *ae* enim praeferunt *caetra* viri docti) vox eſt a Voſſio efficta. Nusquam legitur, caetratis cohortibus agrum adſignatum fuiſſe, ut ad dubiam lectionem confirmandam excogitari et transferri poſſit. Porro caetratae cohortes merebant in caſtris Pompeianis, non Caeſarianis, quod adparet ex Iulio Caeſ. de B. C. 1, 59. iisque ad deditionem compulſis hac conditione veniam dedit, ut ii, qui haberent domicilium aut poſſeſſiones in Hiſpania, ſtatim, reliqui ad Varum flumen dimitterentur. (Cf. ib. 1, 86.) Qui igitur in coloniam a Caeſare deducti eſſe poſſunt? Alius porro error in eo admittitur, quod a Iulio Caeſare, ſi quis tamen cum eo velit, deducti eo caetrarii dicuntur, cum Zeli huc deductos eſſe diſertis verbis adfirmet Strabo c. l. quod

quidem mortuo I. Caeſare factum eſt. Nam cum dictator ille eſſet, Tingi ac Zeli imperabat Bogud, cui ſucceſſit a. V. 716. Bocchus. Mortui a. V. 721. regnum Auguſtus nemini tradidit; ipſe Zelitenſes huc migrare iuſſiſſe videtur. Cf. Noriſius ad Cenotaph. Piſan. diſſ. 2. c. 1. p. 89 ſqq. ubi copioſius ea exponit. Vnicum igitur reſtat praeſidium, quo praecipue nititur Voſſii ſententia, ex Geographo Ravennate petitum. At eius auctoritas non ſatis gravis eſt, ubi antiquiores in hac maxime cauſa ſilent, nec integer ille ex librariorum manibus emiſſus eſt, uti nec hic ſibi conſtat lectio, nec ipſum verbum Transductae cognomen, ſed ſingularis urbis nomen eſſe videtur. Voſſii tamen ſententiam amplexus eſt iisdem, quibus ille, cauſis motus Florez c. l. Tom. 10. p. 52. obiectas difficultates removere conatus Vaillant c. l. P. 1. p. 67. dummodo, quae adtulit, iuſta auctoritate niterentur. Ita enim ille fere: *Iulia Traducta* non a Romanis condita, ſed urbi cuidam hoc nomen impoſitum eſt, teſte Mela, a quo priſca eius adpellatio, *Tingentera*, indicetur; plures autem in Hiſpania urbes, priſco nomine depoſito, novum accepiſſe ex Plinio cognoſci; hanc noſtram prius vocatam *Caetrariam*, deinde *Transductam*, tum *Tingenteram* mutato nomine et *Iuliam Caetrariam* ob caetrarias cohortes; Iulium Caeſarem Baeticam ipſam novis civibus auxiſſe, Auguſtum poſtea Iuliam Caetrariam paene deſertam ſive Romanis, ſive Zelitanis et Tingitanis civibus locupletaſſe; obtinuiſſe hinc nomen *Iuliam* et *Iozam* pro Caetraria, et ſic *Iuliam Iozam* i. e. *Transductam* adpellatam eſſe. Quae quam ſint arbitraria et disiecta, quis non ſentit. I. Gronovius ſuae coniecturae parum ipſe tribuit, et quam in notis MSStis antea protulerat de *Tingi Xera*, ea non magis valet. Inſerit enim praeterea novam urbem et locorum ordinem ſitumque turbat; ſi, quod verum eſt, et ex hodierno nomine *Xeres* probare nititur Nonius in Hiſpania c. 13. *Xera* dicta olim eſt *Aſta*, longius hinc diſſita, ſic ut vage Stephanus ad

Herculeas columnas ſedem illi adſignaverit. Nec magis, quo ſe tueatur, habet Antonii *Tingi Ibera*, addito cognomine Graeco, et aliena hic infercit lectio Ciacconii et Schotti, cum urbs, non gens hic deſideretur. Propius librorum veſtigia ſequuntur, qui *cingente freto* vel *fretu* adferunt; nam et *fretu* dici praeterea conſtat ex Nonio Marcello c. 4. aliisque, uti Lexica docent et Lucretii interpretes ad 1, 721. etſi vix Melae tribuerim. Sed duriorem haec verba, nude vageque poſita, orationi Melae formam imprimunt, iniectaque vi brevem diducunt. Adſenſi tamen ſunt plures, qui Melae patriam in urbe Mellaria quaerunt, de quibus in diſſertatione de Mela. Pobari poſſit Caſauboni emendatio, dummodo leniorem verbis librorum medicinam adferat, etſi Salmaſius c. l. monuit ex Strabone, Belonem potius, quam Mellariam Tingi eſſe contrariam. Deſideratur hic utique urbis nomen, cuius quidem locus poni debet poſt verba *atque unde nos ſumus* et ante *tum*, quod ex uſitata Melae oratione, qua et ipſum librum finit, efficitur, ut bene docuit Kappius. Addam hic tantum ſimilem noſtro locum 2, 2, 8. *et, quo canentem Orphea ſecuta narrantur etiam nemora, Zone; tum Schoenos fl.* Quae ſi teneas, adhibitis libris, remanet *Cingentera* vel *Tingentera*, ex quibus hoc placuit praeponere viris doctis. Nempe *tum* inepte modo adhaeret, modo avellitur, ut ſupra in *Rubricatum*. Cf. ad 1, 16, 2. Porro C et T ſaepe commutantur, cuius exemplum occurrit in his ipſis verbis *cingere* et *tingere*. Vid. Drakenb. ad Sil. Ital. 14, 6. et quos laudat. Sic *tinctoria* et *cinctoria* 2, 1, 13. ubi vid. notata. Obſtat hoc unum, quod nemo eius oppidi mentionem facit, nec antiqui Geographi, nec Antonini itinerarium, quod p. m. 407. a Calpe transit Mellariam interiecto Portu Albo. Tantum Geographus Ravennas 4, 42. f. poſt Cartegiam (ſic enim) habet Transductam, Cecrariam ſ. Cetrariam (ut 5, 4. in.) Melariam. Ex quibus an *Cetraria* huc pertineat, an Melae tempore ibi iam fuerit, quis pro

certo dixerit; ſed et à codicum lectione nimis illa diſtat. Omnino nomen verum librorum ſordibus tectum latet, nec de eo certi aliquid conſtitui poteſt. Neque tamen eſſe videtur *Traducta*, quippe quam antea ſubpreſſo quidem nomine, ſed verbo *transvecti* innuit, nec commode *et* — *atque* ad candem urbem ex uſu Melae et contracta brevitate referantur. *Traducta* igitur, et, quam hic libri relinquunt, *Tingentera* vicinae urbes fuerunt; illius ſigna ſupereſſe videntur in *Algeziras*, huius nulla exſtant. In ipſo tamen hoc nomine Tingi ſubeſſe videtur, ut, ſicut *matertera*, interprete Feſto h. v. eſt quaſi mater altera, ſic *Tingentera* nihil velit aliud, quam *Tingi altera*, uti lepide notavit de la Nauze in diſſ. ſur la poſition de qu. anciennes villes Romaines vers le detroit de Gibraltar, (Memoires de litterature — de Paris T. 30. p. 106.) ubi pluribus de Traducta et Tingentera disputavit, quas quidem easdem eſſe iudicat.

Mellaria) Vatic. 3. Pariſ. 1. 2. 3. Gud. Prag. Cibin. Vindob. varr. in ed. 27. *melana*; Vatic. 1. Lipſ. Rehdiger. *mellana*; in Lipſ. ad marginem librarius adleverat: *Mellana huius autoris patria*; Bonon. Venet. *menala*, non *meriola*, ut ex Venet. referunt Gronovii; Ciaccon. *melaria*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 12. 14. 19. *Mellana*; reliquae ex emendatione Hermolai Barbari *Mellaria*, uti ſcribunt Strabo 3. p. m. 96. ſ. 140. Plinius 3, 4. ſ. 1. et lapides.

Belo) Cibin. Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Venet. Vindob. Havn. *Bello*, ut edd. olim omnes cum Vadianis, Olivarianis, et Schotto; poſt Vinetus, alii *Belo*; ed. 13. *Belon*. TZSCHUCKE. *Belo* cum uno *l* Ptolemaeus, [2, 4.] Strabo [3. p. m. 96. ſ. 140.] et Stephanus. PINTIANUS. Sic et alii. Non male Graeca forma *Belon* ed. 13. etſi hic *Belo* praecipitur a libris.

Beſippo) Lipſ. *Beſſippo*; Venet. Prag. *Beſipo*; Bonon. *Heſippo*; alii *Beſippo*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. 28. *Beſipho*; Vadiano praeeunte, *Beſippo*; tantum omiſſo *et* Schottus, et *Boeſippo* uti Vinetus; ed. 13. *Baeſippo*. In ſequ. Venet. omiſit *Iunonis*, et ante *oram* ponit *qui*. Pro *occupat*, monente Pintiano, Schottus *occupant*, ut ad omnia ſimul referretur. Sed nec alterum ab uſu abhorret.

Illud iam) Venet. *Ille iam*; Lipſ. Gud. *illum*; Vindob. *occeanum*, uti fit; pro *obliquo iugo* Cibin. Pariſ. 1. 2. Rehdiger. Prag. *aliquo iugo*.

in Africa) Cibin. Lipſ. Gud. Vatic. Prag. Rehdiger. Havn. cum edd. primis etiam 10. 11. 12. 13. 15. 17. 20. 23. *in Africam*; Venet. aliique *in Africa*, uti editiones reliquae poſt Camertis exemplum. Prag. praeterea omittit *quod*.

Ampeluſiam) Vatic. 1. *Anpeluſiam*; Prag. *amppetuſiam*; alterum exemplar ed. 25. *Ampeluſium*; poſt Rehdiger. *quam noſtra*. Tò *eſſe* ante *dixeramus* delet Ciacconius.

Europen) Vindob. *europem*; Gud. *finis europem*; Prag. Vatic. 3. Havn. *finis Europae*.

CAP. VII.

Codices hoc caput praecedenti continua ſerie adnectunt, quod imitatae ſunt edd. veteres, veluti 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. cum Ald. et Iunt. Quaedam paragraphi ſignum praeponunt, in quibus 11. 13. Aliae paragraphi ſigno adiiciunt inſcriptionem hanc: *Europae inſulae*, ut 12. 14. 19. Quae hodie uſum obtinuit inſcriptio: *Mediterranei maris inſulae*, auctorem agnoſcit Vadianum in prima eius editione, quam propagarunt addito capitis numero, quem ferebat inſtitutus ordo, Olivarius, Stephanus, Schottus, Voſſius, alii. Reinoldius tamen inſcripſit: *Noſtri maris inſulae*, ſervata priſca locutione. Vinetus, ſine titulo, uti ſolet, hinc incipit cap. 50. Ante verba paullo poſt ſubiecta: *Paucae ſunt in Maeotide* — leguntur in Pariſ. 2. haec: *Inſularum deſcriptio omnium et primum noſtri maris, demum Oceani.* Venet. *Inſularum noſtri maris deſcriptio.* Sic etiam Cocleus (ed. 11.) ibi diſtinguit: *De inſulis Meotidis et Ponti capitulum* VIII. et poſt ante verba §. 4. *extra Helleſpontum* novo ſegmento facto haec habet: *De inſulis Aſiaticis capitulum* IX. Paullo inferius §. 8. *De inſulis Europe appoſitis capitulum* X.

§. 1. *Gades)* Prag. *Gales*; Rehdiger. *Cades* — *ingreſſis*; Cibin. et Prag. *egreſſus*; Pariſ. 3. cum ed. 1. *egreſſi;* reliqui recte *egreſſis.* Tum Rehdiger. *eſt. Admonet autem.* Cibin. *obvia eſt, fretum admonet.* Poſt omiſſo *in* Vindobon. *quam occeani*; τὸ *in* excidit etiam in edd. 30. 32. Verbum *promiſimus* Gud. mutavit in *proximus.*

excedat) Forte *exeat.* CIACCONIVS. At vulgata bene habet, quippe quae per vim verbi propriam idem ſignificat.

Maeotide) Rehdiger. *meothide*, uſitata corruptione; Cibin. *Meotidie*; edd. 15. 20. *Maeotidae.* Poſt

voeula *enim* omiſſa eſt in ed. 32. Tum augmento facto Venet. dat *videtur eſſe*. Pro *incoluntur* in Lipſ. et Prag. exſtat *incolunt*. Ita nempe activa et paſſiva per compendium ſcribendi ſaepe commutantur. Cf. ad Nepot. 2, 7. in. Sic in Cicerone pro Archia c. 5. pro Sextio c. 45. et alibi. Dictum eſt de eo etiam infra ad 3, 4, 3. Leviora, quae codices praeterea obiiciunt, praetereo.

nec — quidem) Vatic. Cibin. *ne — quidem*, uti ſaepe fit alibi. Exemplorum copiam congeſſerunt Duker. ad Florum 2, 5, 3. Drakenb. ad Livium 1, 10, 3. et quos producunt. Facile hic *ne — quidem* probetur iis, qui alterum reiiciunt et in illius locum reponunt, quibus adde praeter ſuperiores Cortium ad Salluſt. Iug. 51, 5. Cf. etiam Oudendorp. ad Caeſ. de B. G. 5, 44, 4. de B. C. 3, 37, 4. ad Sueton. Tiber. 15. et 21. Bentlei. ad Horatii Sermon. 2, 3, 262. et Abr. Gronov. ad Iuſtin. 7, 5, 8. qui plurima contulit. Et ſic repoſuerat *ne* Gronovius in Iuſtino 58, 4, 2. quod poſtea ex Cod. Mediceo probavit nepos. Alterutram rationem conſtanter ſervandam in perpetua illa varietate fuiſſe monet Heyne ad Virgil. Georg. 1, 126. et 390. Vtrumque discrepare putat Schellerus in obſervatt. p. 103. Promiſcuum cenſet Torrenius ad Valer. Max. 3, 7, 1. p. 294. Non ſimpliciter *nec* damnat Oudendorp. ad Caeſ. de B. C. 3, 37, 4. ſi *neque quidem* et *nec quidem* pro *et ne quidem* dixerint veteres. Atque hoc quidem uſu probat etiam Erneſti ad Ciceron. ad Quirit. poſt redit. cap. 9. cum alias τὸ *nec quidem* bene Latinum non ſit. Ita vero recte ſua cuique verbo vis et ratio ſervatur. Nempe *ne quidem* ſimpliciter et abſolute ponitur, *nec quidem* recenſitis vel praemiſſis aliis ſubiicitur, ubi *et ne quidem* ſubſtitui poſſit. Quae cum ita ſint, repoſui cum codicibus illis *ne — quidem*. Cf. infra ad §. 21.

pollinem) Pariſ. 2. 3. Prag. Vindob. *pulverem*, nec aliter, puto, Venet. et Havn. In aliis iisque optimis

eſt *pollinem*, quod et ex ſuis excitarunt Ciacconius et Voſſius. Editiones omnes praetulerunt *pulverem* ad Voſſium, qui ſe ex veteribus libris *pollinem* reduxiſſe adfirmat, etſi, ita iam a Vineto fuiſſe emiſſum, ſilentium conlatoris innuit. Recte tamen ſecuti ſunt Gronovii et alii, cum prior lectio ex gloſſa nata videatur. Tantum Gudian. *palinem* vitioſe. Tum edd. 1. 2. *fare*, ſed 9. recte *farre*.

§. 2. *et in Ponto)* Rehdiger. eiecto *et* haec poſuit. Tum Venet. *Teuce*; Pariſ. 1. *Leuchebe*; Prag. *Leute*; Vatic. 2. *Leuthe*; Vindob. *Leuca*. Edd. 1. 5. *Lauce*, in aliis recte *Leuce*, uti iam ex auctoribus omnibus legendum eſſe cenſuerat Hermolaus Barbarus. Sic pro *Boryſthenis* Pariſ. 1. Rehdig. *Boriſthanis*; Lipſ. *Boriſtanis*; Prag. *Boriſta*; Vindob. *boriſthenis*; Cibin. *boryſtenis*, ut ed. 3. In edd. 1. 2. *beriſtenis*; 9. *boriſtenis*. Pro *oſtio* plerique MSS. et edd. ex more *hoſtio*. Pro *obiecta* Gud. *abiecta*, quae commiſtio non eſt infrequens.

et quia) In codicibus, quos vel ipſe inſpexi, vel conlatos habui, exſtat *et quod*, uti in edd. antiquis 1. 2. 3. 4. 5. et aliis. Ex Pariſienſibus nihil notatum erat, forte quia compendii ſigno id expreſſum erat, quod in utramque partem intelligi poteſt, uti fit in editionibus quibusdam. Vinetus etiam retinuit *quod*; ſed Voſſius repoſuit *quia*, eumque ſecuti poſteriores. Ante Voſſium tamen ita inveni in ed. Lugdun. 1646. nec aliter Lipſienſis habuiſſe videtur. Equidem tot auctoritatibus motus revocavi priſcam lectionem *quod*. Schottus praeterea melius cenſebat *ſed quod*; praeter rem, quia Mela addit, non ſeparat.

Achillea) Ed. 21. *Achilleia*, uti poſt Vinetus. Tum Vindob. *nomine*; Rehdiger. *cognomine*.

non longe) Cibin. cum Voſſ. 1. addit *eſt*. Sequentia magis variantur. Ciaccon. *Cholliſaria*; Lipſ. Gud. Rehdig. Venet. Prag. omnesque a Voſſio inſpecti, (de quo deinceps) *acoliſaria* vel coniuncte, vel diviſe; Cibin. Vatic. 1. et 3. Voſſ. 1. *acholiſaria*; Vindob. *a colis ara*; Havn. et Pariſienſes cum ſuis edd. conſenſiſſe videntur. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *acolliſaria*; 13. *accoliſi Aria*; 6. 7. 12. 14. *accollitur Aria*; 8. 10. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae cum adfinibus, Vineto, Schotto *accolitur Aria*, uti emendaverat Hermolaus Barbarus; Voſſius receptam ab reliquis lectionem invexit, *a Colis Aria*, excepto Reinoldio, qui praetulit *a Colchis Aria*. Tum ex edd. veteribus ſola ed. 13. habet: *accoliſi Aria*. TZSCHUCKE. *Accolitur Aria* repoſuit Hermolaus Barbarus, cum prius legeretur *non longe Acoliſaria*, quemadmodum omnes etiam, [vid. ſupra] quotquot vidi, manu exarati codices. Legendum *non longe a Colchis Aria*. Stephanus Ἄρσιος [immo Ἄρεος] νῆσος, πρὸς τοῖς Κόλχοις ἐν τῷ Πόντῳ. Σκύμνος ἐν Ἀσίᾳ. Τὸ ἐθνικὸν Ἄρειος, ἐξ ἑνὸς τοῖς δυοῖν παρηγμένον. Quaſi vero ἐθνικὸν Ἄρειος non ſit potius ab Ἄρεια. Verum neſcivit Stephanus, ita quoque appellatam fuiſſe inſulam. Poſſit et legi nullius literae immutatione, *non longe a Colis Aria*. Nam et Coli in hoc tractu, quorum regio Κωλική, cuius iam ſuperius meminit Mela. [Cf. ad 1, 19, 14.] Non eſt, quod quisquam exiſtimet, Colis hic locum non eſſe, quod ii longius abſint ſeptentrionem verſus, cum et Plinius hoc loco Colicam recenſeat lib. 6. cap. 5. *Subiicitur Ponti regio Colica, in qua iuga Caucaſi ad Riphaeos montes torquentur*. Et hic pro Colica repoſuerunt Colchicam regionem contra fidem veterum exemplarium. Si verum eſt Colas inhabitaſſe τὴν ὑπώρειαν τοῦ Καυκάσου, uti ait Hecataeus apud Stephanum, et Caucaſi extrema iuga dicta ſint Κωλικὰ ὄρη, iam recte dixerit Mela, Ariam eſſe Colis vicinam, cum montes huic inſulae

oppoſiti Caucaſi ſint appendices. VOSSIVS. Ex hac Voſſii disputatione Colis et Colchis hanc inſulam propinquam fuiſſe, Berkelius iudicat ad Stephanum p. 163. Mihi tamen magis adridet *Colchis*. Primum obſcura nimis eſt et inculta Colica regio, quam ut ab ea ſitus inſulae deſignetur. Porro non certa adeo eſt et indubia lectio, (cf. 1, 19, 14.) ubi *Colice* commemorari putat Voſſius, ut illo loco niti recte liceat, etſi Melam in obſcuris illis gentibus etiam hanc ibi adtingere commode potuiſſe non negem. Tum ipſe ſitus, quem alii indicant, fortius pro Colchis pugnat. Si enim Melae priorem illum locum intuemur, Colici illi verſus paludem Maeotida ultra Colchidem ponuntur. Iam vero Plinius 6, 13. ſ. 12. hanc inſulam, quam et avium pugna memorabilem facit, contra Pharnaciam conlocat, quae ab Amiſo LXXX. M. P. remota erat, (cf. idem 6, 4.) itemque contra Ceraſunta i. e. Pharnaciam mutato poſtea nomine, Scymnus Chius v. 175. p. 53. Hudſ. Suffragatur Arrianus in periplo Ponti p. 17. Hudſ. qui a Pharnacia diſtare Ariam dicit 30 ſtadiis, unde ad Zephyrium curſus ſit 120 ſtadiorum. Igitur Colchos noſter, celebrem populum, tranſilire Mela debebat, ut ad obſcuros Colos perveniret, a quibus ſitum denotaret, quod quidem a re et ratione longe eſt alienum. Denique diſerte ſcribit νῆσος πρὸς τοῖς Κόλχοις ἐν τῷ πόντῳ. Placuiſſe etiam hanc lectionem vidi docto viro, qui ed. Gronovii 1685. cum codice Bonon. contulerat; adſcripſerat enim leg. *Colchis*. Eſſe autem et hodie circa Phaſin eiusque oſtia inſulas adfirmat Chardin voyage en Perſe T. 1. p. m. 148. (ed. Amſtel. 1735. 4.) etſi in iis de Aria contendere nolim. Recte igitur recepit Reinoldius Colchis, et in tabulis adnexis prope Ceraſunta poſuit. D'Anville neglexit, nec eam memoravit Ptolemaeus. Parum igitur, cum alia plura conſtent, codicum lectiones morari hic poterunt. Ceterum a vocibus: *Non longe* Cap. 51. incipit in ed. Vineti.

conſecrata) MSS. *conſecrata*, nec aliter MS. quo uſus fuit Surita, ut ipſe teſtatur in emendationibus ad itinerarium Antonini p. 668. [ſ. pag. 526. Weſſel.] Supra 2, 2, 7. *Sunt Proteſilai oſſa conſecrata delubro*. Cap. 3, 4. *Eleuſin Cereri conſecrata*. A. GRONOVIVS. Codices mei minus ſibi hic conſtant. Pariſienſes, Vaticani, Venet. Havn. videntur conſenſiſſe cum editionibus, ad quas conlati ſunt, atque habuiſſe *ſacrata*. At quos ego inſpexi, Lipſ. Cibin. Rehdiger. Gud. Prag. ferunt *conſecrata*; ex Vindob. notatum eſt *conſacrata*. Edd. antiquae 1. 2. — ad 42. exhibent *ſacrata*, quod et repetiit Reinoldius. Primus *conſecrata* dedit A. Gronovius in ed. 44. idque retinuerunt poſteri, neque ego propter codicum fidem detrectavi, quamvis omnino perinde eſt, et compoſita cum ſimplicibus in hac ipſa particula paſſim mutantur. Sic apud Ciceronem de lege agrar. 1, 1. *dono* et *condono*; in Catil. 3, 1. *ſervo* et *conſervo* et alia. Vid. Garaton. ad Ciceron. pro Sulla c. 30. et in Piſon. cap. 29.

ſabulis) Prag. praemittit *in*. Pro *pennas* Cibin. et Gud. dant *pinnas*, qualis in diverſam partem confuſio notatur apud Ovid. Metam. 15, 475. Poſt *iaculatas* Pariſ. 2. Havn. Prag. Bonon. mutant in *iaculantes*. Alii tamen *iaculatas* tenent, quod et oſtendunt editiones vetuſtiſſimae, et repetiit Vadianus. Edd. 14. 15. 17. 20. 23. 24. Olivarianae pleraeque, (nam 26. habet *iaculatas*) Stephanus, Vinetus, Schottus maluerunt *iaculantes*. Voſſius inde revocavit *iaculatas*, quod remanſit, et ego propter maiorem librorum conſenſum, etſi et alterum commode intelligi poteſt, praetuli.

Iſtri) Codices ex more *Hiſtri*, ut Vindob. quod et placuit Vineto, vel *Hyſtri*, ut Rehdiger. Sic *hoſtia* et plura alia. Sed de huius nominis adſpiratione vid. ad 2, 1, 8. Pro *ex his*, uti ſcribunt Vatic. Cibin. alii *ex iis*,

uti multae editiones. Prima dat *ex his*, uti poſt Vadianus, Voſſius et ceteri. Nota commiſtio et levis.

Peuce) Pariſ. 1. Vindobon. Prag. *Pauce*. Edd. 1. 2. *peue*; 6. 7. 8. *Pece*; 19. *Peucae*. Sed plerique codices *Peuce*, uti iam legitur in edd. 3. 4. 5. et aliis. Gr. Πεύκη.

Thynias) Hic gravius variatur. Nempe Vatic. Pariſ. 1. 2. 3. Cibin. Rehdiger. habent *Cynias*; Lipſ. Prag. *Cinias*; Gud. *Cimas*; Venet. Havn. opinor *Cymas*; Vindob. *Cinas*. Sic edd. 1. 2. *cimas*; 3. 4. 5. 9. 11. *cymas*. Hermolaus Barbarus pro *Cymas*, quod invenerat, (in ed. 5.) emendat *Thynnias* ex Strabone, [lib. 12. p. m. 374. ſ. 543.] Ptolemaeo, [5. 1.] Plinio lib. 5. [c. 44. ſ. 32.] *Thynnias*, etſi omnes ſimplici *n* efferunt, Strabo etiam in *α* (Θυνία) terminat. Dederunt tamen eius monito obſecuti *Thynnias* Stenus, (10.) Camers, Ald. Iunt. Vadianus, itemque Olivarius, uterque cum familia. *Thymnias* placuit Schotto, quod tamen antea legi in ed. Lugd. 1538. 8. Rectius tandem Vinetus, Voſſius et ceteri receperunt *Thynias*, uti ex Ptolemaeo et Stephano legendum pronuntiaverat Pintianus. Quam lectionem in primis confirmat Plinius c. l. qui idem de duplici nomine, etſi paullum immutata forma, refert: *adverſa Bithyniae Thynias, quam barbari Bithyniam vocant. Thynnias* tamen et ibi quidam ſcribunt. At Graeci potius audiendi ſunt. Poſt multi, quod fit, *Mariandinorum*, in quibus Rehdiger. Lipſ. Gud. Sic poſtea Cibin. Vindob. *bithinida*; Gud. *bitinida*; Rehdig. *Bythinida*; Prag. *bithinda*. Edd. veteres multae *Bithinida*, et *Bythinida*. Tum Havn. *proximam urbem*. Porro Vindob. omittit *quia*, et pro *quia* Cod. Ciaccon. ponit *et*; ed. 2. *quare Bithini*.

§. 3. *duae*) Vindob. Rehdiger. *duo*. Adſpiratio nomini *Boſporus* olim uſitate intruſa etiam hic

pleraſque veteres editiones cum MSStis obſidet. Poſt Gud. *aliquandoque.*

creditae —) Haec oratio plane talis eſt, ut ipſa ſui indicio tamquam ſorex pereat; proinde credo mutato verborum textu reponi poſſe in commodiore ſtatu ſic: *Cyaneae vocantur, aliquando creditae concurrere, dictaeque inde Symplegades.* Plinius ob eandem cauſam et *Planetas*, [*Planctae* fertur hodie] hoc eſt errabundas appellatas ſcribit lib. 6. [cap. 13. ſ. 12.] PINTIANVS. Plinius lib. 4. cap. 13. [ſ. 27.] *In Ponto duae M. D. paſſ. ab Europa* XIV. *M. ab oſtio, Cyaneae, ab aliis Symplegades appellatae, traditaeque fabulis inter ſe concurriſſe, quoniam parvo diſcretae intervallo ex adverſo intrantibus geminae cernebantur, paulumque deflexa acie coëuntium ſpeciem praebebant.* Quapropter retinenda antiqua lectio. CIACCONIVS. Satis et haec faſtidioſe repudiaverat Pintianus, quae ex Plinio vindicat probe dicta Ciacconius, codicibus adſpirantibus omnibus. Mela, quod patet, vulgarem narrationem et fabularem adtingit, in qua non tam nominis explicatio, quam res ipſa ſpectatur, etſi nec prius intactum dimiſit.

Cyaneae) Magna hic obiicitur corruptio. Vatic. Pariſ. 3. *Cyanitae*; Pariſ. 1. *cianitae*; Gud. *cianite*; Lipſ. *ciamte*; (quod idem valere poteſt) Vindob. *ciarite*; Pariſ. 2. *Cyanicae*; Venet. *cianicae*; Cibin. et Rehdiger. *cyanice*; Prag. *ciance.* Sic edd. 1. 9. *cianitae*; 2. *cianibae.* Verum nomen, quod ex aliis auctoribus facile firmatur, prodiderunt iam edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. —

Symplegades) Cibin. *Simphegades*; Vindobon. *Sinplaegades*; quidam, ut Prag. *Simplegades.*

§. 4. *Proconneſos)* Vatic. 3. *Procomeſus*; Pariſ. 1. *Progneſos*; Vindob. *Proconoſus*; Prag. *Pro-*

carneſos; plerique alii cum vetuſtis edd. *Proconeſos*, uti etiam Vadianus ſociique, et paſſim aliorum auctorum exemplaria. Tantum in fine edd. quaedam *us* praeferunt, uti 3. 4. —; ed. 1. *ſſus* habet. Recepta hodie lectio, quam iam praeiverat Olivarius ex Gr. Προκόννησος intelligitur, terminatio Graeca ex uſitato Melae ſtudio. De geminatione literae *n* dubitatio moveri poſſit, quae morabatur primum 2, 2, 8. quia in inſcriptione Sigea ſimplex conſpicitur. At evaneſcit illa, ſi ex Strabone 13. p. m. 425. ſ. 618. intellectum fuerit, duplex *n* uſum in his obtinuiſſe, quibus diſerte etiam hanc inſulam adnumerat. In ſequ. edd. 30. 32. vitioſe *habitantur*, quod ed. cognata 37. recte cavit.

Tenedos) Vindob. *thenedos* et *Segeis*. Editiones multae antiquae, poſt etiam quaedam aliae, uti 21. 24. 25. Olivarianae omnino *Sigaeis*, A verbis: *Extra Helleſpontum* capitis 52. initium ſtatuit Vinetus.

et quo) Prag. *ex quo*. Ed. 15. *et quod*. Tum Prag. *expoſiti*. Ciacconius haec adſcripſerat: Alias expungitur dictio *expoſitae*, ut redundans. Id quidem minus bene, cum eleganter ſitum declaret, et vocem *ordine* apte ſuſtineat et adiuvet.

quos quondam) Prior vox deeſt in Pariſ. 1. Pro *quondam* Cibin. Prag. Vindobon. ex Gronovianis Voſſ. 1. 2. 5. et Leidenſ. exhibent *quidem*; Vatic. Gud. Pariſ. 1. Rehdiger, Venet. et reliqui Gronoviani *quidam*, quod et notavi ex edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. — et poſt dederunt Camers, Ald. Iunt. Vadianus, Olivarius, Schottus cum ſuis. *Quondam* tamen iam poſuit Vinetus, et poſt probarunt Voſſius, Gronovii aliique, cui lectioni favent praeter ipſam rem et narrationem aliorum MSS. Ciaccon. Lipſ. et, quod ex conlatoris ſilentio innuitur, Pariſ. 2. 3. Neque tamen *quidam* ſimpliciter damnem.

Μακάρων) Latinis literis conſueto more hanc vocem exprimunt codices et editiones veteres, etiam poſt Vadianum, qui Graece reddidit, aliquae, uti 18. 19. Sed et ſic aberrarunt codices. Nempe Rehdiger. habet *macharon*; Prag. *maceron*. Poſt Vaticani, Cibin. Prag. *machar*; Rehdiger. *macer*; Venet. *machareus*.

fortunati —) Cibin. *fortunati admodum coelique ſunt*, omiſſa voce *ſoli*. In Pariſ. 1. deeſt *Macar*. Pro *occupaverat* Vinetus maluit ponere *occuparat*, forte quia noſter paſſim tales contractiones adhibet, ut 1, 18, 1. *habitarant*, ubi codices multi praeferunt *habitaverant*. At nullus hic addicit.

Troade) Vindob. *troide*; Lipſ. *trohade*; Cibin. *intro adheleſbos*, male divulſis vocibus. Tum Prag. *ſunt Leſbos*. Ed. 13. *Throade*.

Antiſſa) Gud. *antyſſa*; Cibin. *antyſa*; Vindob. *Anthiſſa*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Antiſa*, quod iam Hermolaus in *Antiſſa* mutaverat, Graecis maxime auctoribus adprobantibus. Pro *Pyrrha* multi codices, in quibus Lipſ. Vindob. Prag. Havn. dant *pirra*; Rehdiger. *pyrra*; Venet. *Pirrha*; Cibin. plane hoc nomen praeteriit. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. — *Pyra*; 9. *Pira*. Recte habet *Pyrrha*, uti voluerat Hermolaus, et aliis perſuaſerat. Sic recte Cellarius in Geogr. ant. 3, 2, 10. apud Thucyd. 3, 18. pro Πύρα emendat Πύῤῥα, uti legitur 8, 23. et a novo editore recipi in priori loco debebat.

Ereſos, Methymna) Violenter haec iactantur, mireque a libris et viris doctis diſtorquentur. Adferam primo loco, quae notavit de libris ſuis A. Gronovius. Mediol. *Etheſos*; duo alii *Reſos*; Voſſ. 1. 3. *Ereſos*. Poſt pro *Methymna* Voſſ. 1. *Mechinitia*; ſed Mediolan. ipſum dat *Methymna*. Tum omnino A. Gronovius alios

codices legere ſubiicit *Reſos tirana*, vel *Erheſoſane tymna*, vel *Echeſo ſane tunna* aut *Creſoſamae Thumae*. Iis nunc addam, quae vel a me notata, vel ad me delata tenui. Vatic. *Erheſos methynna* vel *hecheſoſane timpna;* Cibin. *ereſos methinicia;* Rehdiger. *cyrſoſane thuma;* Lipſ. *echeſos Metinam;* Pariſ. 1. 2. *Elheſoſane Timna;* Pariſ. 3. *Creſos Metinna;* Gud. *echeſo ſane tymna;* Venet. *Echeſos Meatimna;* Bonon. *Meatimna;* Havn. *Echeſoſane Tinna;* Vindob. *ereſos tirana mituma;* Prag. *hecleſo Sãne Tipna*. In priori nomine *Ereſos* parum deflectunt editiones. Nempe 1. 2. 3. 4. 11. 13. habent *Creſos;* 5. *creſos* pro *Ereſos;* inde ab Hermolai Barbari emendatione 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. et quotquot inſpexi ad 42. *Ereſſos;* tum ab edit. 44. praeeunte Reinoldio, ſucceſſit *Ereſos*. Proximum nomen peius habitum eſt in editionibus. Ita 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. et quae ex poſterioribus Vadianum et Olivarium repetunt cum Stephano et Schotto *Cirava;* inde a Voſſio 40. 41. 42. *Ariſba*, uti iam pro *Cirava* transpoſitis fere literis voluerat Schottus. Tandem illa vocis agitatio, auctore in primis Reinoldio, conquievit in nomine *Methymna*, quod exceperunt Gronovius (ed. 44.) et ceteri. In quo tamen Reinoldius adiutus eſt opera Vineti, quem ita poſuiſſe, ſilentium diligentiſſimi collatoris facit, ut credam. Ante Vinetum ipſum in margine edd. 27. et 29. adſcriptum legebatur *Methymna*, quod et adpoſuerat vir doctus in ed. 40. TZSCHVCKE. *Creſos* [ex ed. 5.] *Cirava*. [ſic ed. 1493. A. Gronov. falſo refert *Cyrava*.] Scribo *Ereſſos* ex Strabone, [13. p. m. 425. ſ. 618.] Ptolemaeo, [5, 2.] Plinio. [5, 39. ſ. 31.] De *Cirava* etſi conſtat mendoſam eſſe dictionem, quemadmodum tamen reſtituenda ſit, non plane conſtat. Plinius [c. l.] in Leſbo novem tradit urbes, quarum nulla huic nomini reſpondet. BARBARVS. Dictionem *Cirava* corruptam Hermolaus exiſtimat. Quid ſi apud Plinium

corrupte ſemel *Pyrrha* legitur pro *Ciravq.* Nam plurima ex Mela in ſua Plinium transtuliſſe conſtat. Id ſi foret, exemtus eſſet ſcrupus ille, qui Hermolaum de repetito Pyrrhae nomine torſit. Sed nihil ſtatuo, absterrente me tanti nominis iudicio. VADIANVS. Mariangelus expuncto verbo barbaro Cirava *Methymna* ſubiicit. PINTIANVS. Forte *Ariſba.* [pro *Cirava.*] Fuit in Leſbo urbs quondam *Ariſbe* teſte Plinio, [c. l.] ex quo librarius *Cyravam* [*Ciravam*] fecit. CIACCONIVS. In libris quibusdam recentioribus [ed. Vineti] ſcriptum eſt: *Methymna Mitylene.* Sed hoc procul dubio eſt a librariis, cum libri [editiones] antiquiores legant *Cirava.* Vetus, niſi fallor, lectio fuit, *Ariſva* pro *Ariſba.* Saepe monuimus, Melam antiquiores ſequi Graecos. Iam vero antequam Methymna eſſet, Ariſbe fuit. Strabo [13. p. m. 406. ſ. 590.] ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἀρίσβη, [— βα codices mei cum edd.] ἧς τὴν χώραν ἔχουσι Μεθυμναῖοι. [Μηθυμναῖοι exhibent libri meliores.] Oppidum hoc terrae motu intercidiſſe teſtatur Plinius. [c. l.] Ex Ariſba vero et Antiſſa conflata poſtmodum eſt Methymna. VOSSIVS. *Cirava,* quod commentum eſt editorum veterum, inanis plane vox eſt, quam et ſibi plane incognitam eſſe praedicat Ortelius in theſauro Geogr. h. v. qui pro ea malit *Irava* i. e. *Ira,* quam Euſtathius ad Homerum pro Leſbi inſulae urbe agnoſcat. C autem, initiale elementum a librario adiectum putat a praecedentis vocis elemento finali, quod quamvis S ſit pro C, tamen, quod vulgus ut S pronuntiare ſoleat, ex praelegentis ore calamo expreſſum. Haec Ortelius. Sed nec magis haec vox cognita eſt ex aliis, et Euſtathius certe ad Homerum Odyſſ. 3, 169. p. 120. Baſil. non *Iram* habet, ſed *Iſſam,* quam eandem Antiſſam eſſe adfirmat. Cf. idem etiam ad Il. 9, 130. p. 637, 35. Recte igitur Cirava in dubitationem vocata, poſt expulſa eſt. Sed qui inde Ariſbam extuderunt, etſi veri ſpeciem praetexere poſſunt, quod in Leſbo huius nominis urbs olim fuit, uti patet ex

Strabone c. l. Plinio 5, 39. ſ. 31. Stephano h. v. et quae interpretes adferunt ad Virgil. Aen. 9, 264. terrae tamen illa motu, auctore Plinio, everſa tunc erat, ut recte negligi poſſet, cum adeſſent, quae melius memoraret. Accedit maxime, quod Ariſba longius diſtat a codicum veſtigiis, qui vel diſerte *Methymna* praeeunt, vel non obſcure indicant. Retinui igitur nomen urbis, quae, ſi abſit, aegre propter celebritatem deſideretur. Nec a recepta ſcriptura *Ereſos* diſceſſi, ad quam etiam codices deducunt. Etſi enim auctores noſtri fluctuantur, et multi duplex *s* ponunt, veluti Scylax p. 36. Hudſ. Strabo 13. p. m. 425. ſ. 618. Ptolemaeus 5, 2. Suidas ſ. v. Θεόφραστος, Tzetzes ad Lycophron. v. 1097. — et Stephanus ſ. v. Ἔρεσος et Μεσοπόντιος utriusque exempla praebet, ſimplex tamen praefert Thucydides 3, 18. et alibi cum Plinio 5, 39. ſ. 31. et quod maxime evincit, numi, in quibus Ἐρέσιος legitur. Cf. Raſche in Lex. num. T. 2. P. 1. p. 747. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 501.

Mytilene) Multi codices, uti Vatic. Pariſ. 1. 2. Lipſ. Gud. Havn. — *Mitilene;* Cibin. Rehdig. *Mithilene;* Pariſ. 3. *Mytilene.* Sic edd. 1. 2. *Mytilens;* 9. 13. *Mitilenes;* reliquae ad 42. *Mitylene.* Hinc A. Gronovius cum Reinoldio emiſit *Mytilene,* quod accepit etiam Kappius. Etſi in utramque partem ab auctoribus ſcriptura verſatur, ſic ut promiſcuus eius uſus invaluiſſe videatur, receptam tamen formam probant numi veteres plurimi, quibus in dubia codicum fide adquieſcendum eſt. Cf. Raſche Lex. num. T. 3. P. 1. p. 1017 ſqq. et Eckhel in doctrina numorum P. 1. Vol. 2. p. 503 ſq. item quae de ſcriptura diſſeruit Oudendorp. ad Suetonii Caeſ. cap. 2. Plura Vol. 2.

et Samos) Tò *et* omiſit cum ſuis Vadianus. Antea Cibin. habet *Chyos.*

Coos) Varie hanc vocem libri efferunt. Vaticani Mediol. A. Gronov. Lipſ. Vindob. *Coos;* Cibin. Gud. aliique Gronoviani *Choos;* Prag. *Goos;* Pariſ. 2. *cohos;* Venet. Havn. Pariſ. 1. 3. *Cos* dediſſe videntur. Editiones inde a prima ſcribunt *Cos*, dum Reinoldius poſuit *Coos*, quod A. Gronovius in ed. 44. probavit et ad alios propagavit. *Coos* etiam praeterea adſcriptum legitur in varr. edd. 27. et 29. Non igitur libri huic formae renituntur, immo favent. An recte et vere, dubium videtur, aut ambiguum, ſi vel alios libros audire nolis. Nempe in magna eorum corruptione vera nominum ſcriptura ſaepe ex aliis auctoribus, maxime Graecis, erui et conſtitui debet, numis etiam in conſilium advocatis. Stephanus, literarum ſerie ductus, et, qui eum repetiit, Euſtathius ad Homer. Il. 2, 677. p. 241. Baſil. haec adferunt: Κὼς, Κώως, Κόως, Κόος, unde facta contractione naſcatur Κῶς, quod et ad aliam inſulam Κέως vertit, unde Κέϊος, Κήϊος, Κεῖος huc transfert. An ſingula auctorum exemplis probari poſſint, dubito, etſi Κέως de utraque inſula dictum, et hinc confuſionem natam putat Politus ad Euſtath. Tom. 2. p. 679. Κόως tamen occurrit in Homero Il. 14, 255. (ubi quidam etiam Κόος) 15, 28. ei. hymno in Apoll. v. 42. Callimacho in Delum v. 160. forma antiqua, uti Ἀθόως pro vulgari Ἄθως apud Homer. Il. 14, 229. et in hymno in Apoll. v. 33. Sic Φόως pro Φῶς et ſimilia, inſerto ο, dicuntur, uti et huius vocis exemplo adpoſito docet Euſtath. ad Homer. Il. 2, 49. p. 129. Baſil. Cf. etiam idem ad Il. 6, 6. p. 474. Neque tamen vulgarem formam Κῶς reſpuit Homerus Il. 2, 677. ut alii poetae Graeci et Latini. Quod enim ex Statio Silvar. 1, 2, 252. adfertur: *Coo plaudente* ſuſpectum eſt, ex *choro plaudente* corruptum. Idem *Cos* in utriusque linguae proſaicis ſcriptoribus per omnes caſuum inflexiones regnat. Sic, ut ex multis, quae notaveram, pauca delibem, Κῶς Herodotus 1, 144. Plinius 5, 36. ſ. 31. Κῶ in genitivo Pauſan. 6, 14.

Strabo 14. p. m. 438. ſ. 637. Agathemer. 1, 5. 2, 14. — Κῷ in dativo Ariſtotel. Hiſt. anim. 5, 19. Appian. in Mithridat. c. 23. de B. C. 1, 102. — Κῶν in accuſ. Homer. Il. 2, 677. Thucyd. 8, 41. Strabo 2. p. m. 85. ſ. 124. 14. p. m. 452. ſ. 657. et, praeter alios, etiam poſteriores. Pro eo tamen paſſim Κῶ, uti Ariſtides T. 1. p. 43. Tom. 2. p. 423. Iebb. Agathemer. 1, 4. — et ſic codex unus in Diodoro Sic. 17, 27. quod adeo magis Atticum et in Atticorum libris praeferendum eſſe exemplis propoſitis, etſi non omnia recte indicat, evincere ſtuduit Locella ad Xenophont. Epheſ. p. 165 ſq. De promiſcua hac accuſativi forma egit Wettſten. ad Lucae actus Apoſtol. 21, 1. Vol. 2. p. 600 ſq. et Fiſcherus ad Welleri Gramm. Gr. P. 1. p. 379. Ex Latinis habet *Co* Tertullianus in apolog. cap. 40. Sic in ablativo *Co* Plinius 11, 27. ſ. 23. Quinctilian. 8, 6. Ita vero etiam recentiores pro *Cos* dixerunt *Coa* ſc. inſula, uti monuit Salmaſ. ad Solin. c. 4. ſ. 10. p. m. 69. et in Hygino poet. aſtron. 2, 16. habent libri quidam. Forma *Coos* utuntur recentiores, veluti Solinus cap. 13. ſ. 7. Iſidorus Orig. 14, 6. etſi in utroque cum *Cea* inſula ad Atticae promontorium, Geogr. Ravennas 5, 27. Si recte habet *Cous* in Taciti Annal. 2, 75. illa aetate uſum ea forma obtinuiſſe videtur, quam et hic exceperunt librarii Melaeque obtruſerunt. Quae quidem prolixius disſerui, ne quis priorem lectionem *Cos* temere in ſedem ſuam revocatam eſſe exiſtimet.

Lycia) Lipſ. *litia;* Vindob. Gud. *licia* — Pro *iisdem* Vindob. *hiſdem*, ut alibi ſolet. Idem poſt *rodo* pro *Rhodo*, ante quam vocem *in* omiſerunt edd. 9. 13. Hinc vero cap. 53. incipit Vinetus.

Lindos) Cibin. Rehdig. *lyndos;* Pariſ. 2. Prag. *lidos.* Tum Cibin. Rehdiger. *Camyros.* Sed veram utriusque ſcripturam *Lindos* et *Camiros* nemo im-

pugnabit. Anceps diſputatio in ultimo urbium illatum trium nomine agitatur, ſi codicum corruptiones ſeparaveris. Nempe Lipſ. Vindob. Gud. Pariſ. 1. 2. Venet. et edd. 1, 2. 9. *Iliſos;* Cibin. Rehdiger. Pariſ. 3. Vatican. 1. *Ilyſos;* Vatic. 3. Prag. *Iliſios.* Edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. *Ielyſos;* 11. 13. *Ialyſſos;* in aliis, veluti Ald. Iunt. Vadd. et ſequentibus, legitur *Ialyſos.* TZSCHVCKE. Ptolemaeus, [5, 2. extr. Ἰηλυσσὸς Ionice] Stephanus, [h. v.] Herodotus, [1, 144.] Homerus, [Il. 2, 656.] cum duplici *ſſ Ialyſſos;* Strabo, [lib. 14. p. m. 450. ſ. 655.] Dionyſius, [v. 505.] Thucydides, [8, 44.] Pauſanias [?] uno tantum *ſ Ialyſos.* PINTIANVS. Plerique ſcribunt per *ſ* ſimplex, quos magno numero ex Graecis et Latinis excitavit Waſſe ad Thucyd. 8, 44. In aliis etiam ſimplicem literam tuentur codices, uti Coislin. in Ptolemaeo, et in Stephano Euſtathius ad Homer. Il. 2, 656. qui illum exſcripſit. Ipſe etiam Stephanus ſ. v. Σύμη eandem rationem oſtendit. Accedunt poetarum loca, qui penultimam corripiunt, ad quam producendam Homerus geminatione uſus eſt. Sic Pindarus Olymp. 7, 136. 137. Dionyſius in Anthologia Tom. 2. p. 232. (ed. Iacobs.) Ovid. Metam. 7, 365. Dionyſ. in perieg. v. 505. Ex numis ſubſidia deſunt, certa quidem et indubia, uti monuit Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 606. Sed ſatis ſuperiora evincunt. Aliae variationes paſſim in libris obiiciuntur, v. c. Diodori Sic. 13, 75. Sic Cod. Coislin. in Ptolemaeo 5, 2. habet Ἰλισσός.

§. 5. *Quae)* Venet. Havn. *Que quia contra.* Pro *importunae* multae editiones 1. 2? 3. 4. — ex recentioribus Olivarianae, Vineti habent *importune,* uti etiam in prima editione ſcripſerat Vadianus. Ambigua eſt haec in priſcis libris ſcribendi ratio, etſi aliquatenus proprie etiam intelligi poſſit. Pro *Chelidoniae* in Vatic. *helidonia* exſtitiſſe videtur; Vindobon. habet *celidonie;*

Prag. *celidone;* Rehdiger. Cibin. *chelydonie.* Edd. 15. 17. 20. *Celidoniae.* Recte in aliis adparet. Poſt Cibin. Rehdig. Vatic. et edd. 1. 9. 20. *in ſinum*, quae ſtructura paſſim etiam in noſtro reperitur, de qua ad 2, 2, 6. et alibi. Neque tamen ſine iuſta cauſa promiſcue obtrudam auctoribus. Tum Prag. *maxime;* Rehdig. *Aſya.* Ed. 1. *incipit;* Cibin. *recepit.*

media) Commodior lectio *medio* quam *media*, ut illud ſummi poetae [Aen. 3, 104.] *medio iacet inſula ponto;* et Silius [6, 684.] *addiderat medio geminas conſurgere ponto* [immo *fluctu*] *Aegates.* Et Mela ipſe de Creta: [infra] *ſuper eas iam in medio mari ingens.* SCHOTTVS. Poſſit utique probari *medio*, ut ad *ſinum* Iſſicum, quem innuit, referatur, dummodo codex adiuvet. Neque enim ibi Aſia *media* adpellari poteſt, etſi ſcio Geometrico ſenſu accipi in his non ſolere. Attamen et vulgata recte vindicatur, ſi teneas nexum cum ſuperioribus, unde extra Helleſpontum provectus ſitas ad Aſiam inſulas perſequitur. Tum vero Aſia ibi *prope media* illam inſulam recipit et amplectitur. Caute etiam moderandi particulam *prope* addidit. Ipſa porro haec forma orationis magis accommodata Melae videtur, quam altera.

Cypros) Ita plerique codices, tantum Gud. Vindobon. *cipros*, omnes tamen in terminatione Graeca, noſtro adamata, conſpirant, quam prave cum Latina commutarunt edd. multae in iis 5. 12. 14. 19. 24. 25. Vadianae, Olivarianae cum ſuis, Vinetus, Schottus, Voſſius. Inde Gronovii, Reinoldii opera prior forma rediit. Poſt Vindob. ſordide *orthum.* Idem *immittentes;* Prag. *ſe mittens.*

Ciliciam —) Hic et in conlocatione et forma verborum paullum libri diſcrepant. Voſſ. 1. Cibin. Venet. cum edd. 29. 31. 35. *Syriamque;* reliqui omnes ex

meis, quos ſuo auget Ciacconius, *Syriasque*. Tum Vindobon. *inter ſirias ciliciamque*. In aliis receptus ordo ſervatur, etſi in ſingulis ex more ſunt corrupti, uti Cibin. *Cyliciam;* Rehdiger. *Cyliciam Scyriasque*. Prag. *Ciliciam ſeriamque porrigitur*, pro *Syriamque*. Et ſic quidem uſitate. An in priſcis auctoribus *Syriae* in plurali reperiatur, ignoro. Poſteriores exempla ſubminiſtrant, veluti Sextus Rufus cap. 10. 14. et 16. Tum vero dicitur, ut Britanniae, Hiſpaniae, Galliae, et dici poſſit propter eius in varias partes, quas ſpectat Cypros, deſcriptionem, de quibus ad 1, 11. in. Auſcultavi tamen libris melioribus dedique *Syriam*. Neque enim illi ſolum ab uſu veterum auctorum adiuvantur, ſed et Plinii auctoritate valent, qui Melam ſecutus lib. 5, 35. ſ. 31. ita ſcribit: *Cyprus ad ortum occaſumque Ciliciae et Syriae obiecta*.

novem regna) Codd. Ciacconii, Lipſ. Prag. Cibin. Gud. Rehdiger. Venet. Havn. itemque edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 19. pro *novem* ſubpeditant *nomen*. Ita etiam *nomen regni* legi volebat Surita ad Antonini itinerarium, quem merito improbavit Weſſelingius p. 526. ad c. l. Vadianus recte dedit *novem*, et hinc alii. Adſentiuntur Vaticani, nec discrepant Pariſienſes et Vindob. ex quibus certe nulla diverſitas notata erat. Vaticani cum Havn. proxime ſinguli ſuo vocabulo ſubiiciunt *ſic*, pro quo Venetus habet *ſit*. Forte librarius adſcripſerat *ſic*, ut verbum *novem* magis diſerte probaret, idque poſtea in ipſum contextum male migravit etiam conſecuta poſt corruptione. Ipſa autem vox *novem* et ſenſu et nexu non ſolum probatur, ſed et Plinii teſtimonio fidem adquirit, quippe qui 5, 35. ſ. 31. Cyprum quondam novem regnorum ſedem vocat, quod quorſum valeat, alio loco declarandum erit. Praeterea vero in libris vitiatae occurrunt voces ſequentes. In Lipſ. *regnia;* Rehdiger. *regni;* gravius peccatur ex more in Prag. qui dat *Reglia*. Edd. ſupra indicatae ex-

hibent *regno*. Tum Venet. dat *coeperit*, cum edd. 5. 7. 19. — uti variatur 1, 4. extr. 3, 5, 7. Prag. *ceperat;* Rehdiger. *acceperit*. Ciacconius haec adnotavit:' alias *receperit;* ex codice, opinor. Edd. 7. 8. *coepit*. Poſt in Lipſ. deeſt *ſerat*.

clariſſimae —) Cibin. *clariſſima eſt Salamis, Paphos;* Venet. *Pſalmis*. Particula *et* ante *Paphos* omittitur etiam in Cibin. Vindob. Rehdig. Gud. obeloque adpoſito notata erat ex Vaticanis. Cf. ad 1, 19. in. ante *Parion*. Nempe Mela eam promiſcue ſic et ponit et negligit, nec, ſi libros intuearis, certi aliquid in locis ſingulis ſtatui poteſt, uti adparet ex iis, quae adtuli ad §. 16. 2, 2, 2. et I. Gronovius ad 1, 2, 5. Hic retinendam eam cenſui, quia ante ultimum urbis nomen plura intexuntur. Verba *quo — aſſirmant* uncis incluſit Gronovius in ed. 1722.

Palaepaphos) Suo modo et hoc nomen codices reddunt. Cibin. Pariſ. 2. Vatic. 1. Lipſ. Rehdiger. Vindobon. recte quidem; Vatic. 3. et Prag. *Pallepaphos;* Pariſ. 3. *Palephaphos;* Gud. *Palapaphos;* Pariſ. 1. *Palipaphos*. Ed. 9. *Palaphos;* 13. *Palephos*.

§. 6. *Arados)* Vatic. 1. Pariſ. 3. Lipſ. Gud. Venet. Rehdiger. Cibin. *Parabos*, ut edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Parabos;* Pariſ. 1. *Pirabos;* Vindobon. *parabaphos;* in Pariſ. 2. Vatic. 3. et Prag. hoc nomen deſideratur. Hodiernam lectionem excitavit Hermolaus Barbarus, etſi ignoro, in qua editione legerit *Paralos*. Cum Venetam a. 1482. (hic 5.) adlegare ſoleat, in qua eſt *Parabos*, ita eum ſcripſiſſe etiam puto. *Arados* tamen ſine controverſia receptum eſt. Editiones inde ab antiquiſſimis ſubiiciunt *etiam*, quod et agnoſcunt Lipſ. et Pariſ. 3. cum quibusdam Voſſii, uti hic quidem in appendice adfirmat, nec Vaticani improbaſſe videntur; Grono-

viani tamen et reliqui ex meis ignorant. Primus hanc particulam abiecit Reinoldius, eumque ſecutus poſtea etiam omiſit A. Gronovius in ed. 44. cum aliis. Cibin. dat: *Parabos et Phoenice;* Venet. disiectis verbis: *In Phoenice eſt Parabos parva.* TZSCHVCKE. Vox *etiam* nihil niſi turbat, et nulli bono eſt, neque etiam diſco, unde venerit, quum a duobus MSS. abeſſe ſciam. Sed neque in Mediolanenſi frater invenit. In quibus libris igitur eſt? Voſſius in appendice teſtatur exſtare in antiquioribus, et nihil minus, quam otioſam eſſe. Cur non id declaravit? I. GRONOVIVS. Adſentior Gronovio, et male obtruſum puto, forte ortum ex *et*, quod habet Cibinienſis, pro *in*.

parva) Plinius non *Aradum*, ſed *Pariam* inſulam ante Ioppen ſitam ſcribit totam eſſe oppidum. Verba eius 5, 31. [ſ. 34.] haec ſunt: *In Phoenicio deinde mari eſt ante Ioppen Paria, tota oppidum, in qua obiectam belluae Andromedam ferunt; et iam dicta Arados, inter quam et continentem quinquaginta cubita alto mari (ut auctor eſt Mutianus) e fonte dulcis aqua, tubo coriis facto, usque a vado trahitur.* Sed profecto nulla eſt ad Ioppen inſula, neque unquam fuit. Series quaedam ſcopulorum ab Africo Aquilonem verſus procurrens litori Ioppenſi praetenditur; verum illi ſaepe mari obruuntur et tales ſunt, ut etiam hodie appareat, nunquam cultos, aut habitatos fuiſſe. De iſtis tamen ſcopulis loqui Plinium certum eſt; in iis quippe oſtendebantur olim catenarum Andromedae veſtigia, ut teſtatur Ioſephus de bello Iudaico lib. 3. cap. 15. [3, 9, 3.] Releganda eſt itaque Paria iſta Pliniana ad inſulas, quae nunquam fuerunt. In vitioſum Pomponii codicem incidit, in quo ita haec verba conciperentur: *Arados etiam in Phoenice et Paria, quantum patet, tota oppidum.* Quia vero nullam in mari Phoenicio praeter Aradum inſulam legerat, ideo Pariam interpretatus eſt inſulam, ſeu verius ſcopulum

illum Ioppenum, cui adligatam fuiſſe Andromedam intellexerat. Sed et tum erraſſe videtur, cum ducentis tantum paſſibus inſulam hanc a continente diſtarè dicit, et cum ſeptem ſtadiorum oppidum vocat Antaradum, ubi manifeſte Antaradum cum Arado confundit. VOSSIVS. Ex Plinio emendandus Mela. Lege: *Arados etiam in Phoenice eſt, et Paria, quantum patet, tota oppidum.* Nec Voſſio aſſentimur aienti ad Melam, ex eo Pomponii textu Plinium potius, quam ex Plinio Melam emendandum eſſe. Nam praeterquam quod Ioſephus Ant. Iud. lib. 14. cap. 17. [lib. 14. c. 10, 8.] Παριανῶν prope Ioppen meminit, Notit. ant. eccl. p. 85. inter ſuffraganeos Archiepiſcopi Tyrenſis Accanenſem habet, Sidonienſem, Berytenſem, et quarto loco *Pariſ.* qua voce mutila, ut apparet, num Pariſienſis pro Ioppenſi ſedes intelligatur, aeſtimandum aliis relinquimus. HARDVINVS *ad Plinii c. l.* Argute magis et callide agere videtur, quam ſevere Harduinus, ut Pariam ſuam tueatur Melaeque obtrudat. Pariani enim apud Ioſephum ſunt incolae Pari inſulae, quos monet Caeſar, ut, ſi quidquid durius in Iudaeos ſtatuiſſent, abrogarent. Adparet hoc inde, quod queſtum Iudaei de Parianorum decretis Iulium Caeſarem in Delo convenerant. Et quis ex *Pariſ.* Pariae inſulae incolas extundat? Quodſi vera eſt Plinii lectio, commiſcuit Pariam et Aradon, et illi dedit, quod haec ſibi vindicat, ex Strabonis etiam lib. 16. p. m. 518. ſ. 753. teſtimonio. Ante Ioppem hodie inſulam ſe ignorare, adfirmat etiam Relandus in Palaeſtina lib. 3. ſ. v. *Paria*, p. 682. et rupes ibi exſtantes inſulae partes eſſe arbitratur. Ita vero et Plinius ipſe intellexit, et explicare videtur lib. 5, 14. ſ. 13. ubi haec habet. *Ioppe Phoenicum — inſidet collem praeiacente ſaxo, in quo vinculorum Andromedae veſtigia oſtendunt.* Cf. etiam ad Melam 1, 11. extr. Faceſſat igitur hinc Paria inſula, teneatque ſedem ſuam *parva*, quam vocem Mela ipſe ſatis tuetur, cum ſubiicit: *Parva et Canopos*, quod vix alias

haberet, quo commode referretur. A voce *Parva* caput 54. incipit Vinetus.

Canopos) Lipſ. Prag. *Canapos;* Cibin. *Canepos;* alii *Caiiopos*, quod et praeferunt editiones. Poſt Lipſ. *Canapus;* Prag. *Canapos;* Ciaccon. *Canopos;* alii *Canopus*, ut edd. 1. 2. 9. 11. 13. Pro eo edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. reliquae, cum Vineto et Schotto *Canobus.* Voſſius revocavit *Canopus*, quod reddiderunt poſteriores. Iam olim veteres in ſcribendo hoc nomine disſenſiſſe, diſcitur ex Stephano h. v. unde eadem repetit Euſtathius ad Dionyſ. v. 11. et Etymologici M. auctore p. 489. h. v. qui tamen π rectius adhiberi cenſent, etſi per β etiam in priſcis auctoribus legi non negant. Et ſic hodie cum cognatis occurrit in multis, veluti Herodoto, Aeſchylo, Strabone aliisque, quos et ſecutus eſt Ptolemaeus 4, 5. Cf. Fiſcherus ad Anacr. 32, 20. ubi etiam β exſtat. Suidas h. v. habet quidem π, ſed dum locum ex Diogene repetit, refert antiquorum β, ad quod etiam relabitur Stephanus. In Scylace p. 43. Hudſ. per π ſcribitur, ſed in eodem p. 51. praefertur β, cuius tamen inconſtantiae culpa in librarios potius, quam in ipſum recidit. Contra Latini omnes, quod equidem ſciam, conſtanter utuntur *p* et ſine librorum repugnantia. Recte igitur repoſitum eſt *Canopus*, quod codices praeeunt et utriusque nominis nexus artiſſimus ſuadet. Terminatio in *os*, quam de homine codices quidam oſtendunt, etſi ex Graeca ratione valere etiam poſſit, magis tamen in iisdem locorum nominibus frequentatur. Ceterum praeterea Vindobon. dat *obviam*, Cibin. *Menelay;* Gud. *ubi forte.* Tum *illa* omittit Vindob.

nunc Alexandriae) Eundem horum verborum ordinem tenent Ciaccon. et plerique, quos inſpexerat A. Gronovius, ex meis Lipſ. Gud. Vatic. Rehdiger. (tantum hic *phylos* habet pro *pharos*) Prag. Cibin. Venet.

Contra editiones omnes cum Reinoldianis volunt *Alexandriae nunc*, dum ad priorem ordinem reduxit A. Gronov. in ed. 44. qui et poſt remanſit. Pauci tantum ex meis MSStis *Alexandriae nunc* habent, in quibus Vindobon. (hic etiam *non* pro *nunc* dedit) et ex conlatorum ſilentio Havn. et Pariſienſes. In fronte tamen τῷ *olim* concinnius obponi arbitror. Ceterum Vindobon. *pharon ſive pharos*, ut infra §. 18. *habuiſſe ſive habitaſſe.*

coniungitur) Alias *iungitur.* V. C. *Pharos nunc Alexandriae ponte coniungitur.* CIACCONIVS. Mei omnes cum edd. habent *coniungitur.*

proditum) Cibin. Gud. *productum.* Poſt Gud. *horis;* Vindob. *diei curſu;* Prag. *obducta.*

coniectantibus) Plerique ex MSStis meis, Vaticani, Pariſ. 1. 2. 3. Venet. Vindob. Prag. Rehdiger. Gud. *conſectantibus*, uti ex priſcis edd. 1. 2. 9. Cibin. qui idem voluit, *conſentantibus.* A. Gronovius ex ſuis libris nihil adtulit. Mirum, ſi ſoli in vulgata lectione *coniectantibus* perſtitiſſent. Reinoldianae editiones, quas inſpicere licuit, inter utrumque verbum fluctuantur. *Coniectare* minus eſt, quam *conſectari.* Illud enim opinionem indicat ex ſignis quibusdam conlectam; hoc plus valet, et ſignificat in rem aliquam inquirere, eamque preſſius ſequi et explorare. Vtrum eligas, in hac breviloquentia apta arceſſendum huc eſt ex ſequentibus *cauſas.* At ſi ſenſum loco accommodatum et connexis verbis *videri poteſt* reſpicias, *coniectantibus* meliori iure ſibi locum vindicat.

mutatae) Codd. quidam uti Pariſ. 2. Venet. Havn. Prag. cum edd. 15. 17. 20. 23. ſubiungunt *rei* ex gloſſa. Etſi enim eiusmodi repetitiones occurrunt, locum tamen habent in connexu pronominum *qui* vel *is*,

nec ſine meliorum codicum conſenſu admittendae. Sic, ut eiusdem vocis ex pluribus exemplum adponam, Cicero de invent. 1, 4. *qua re — ea in re.* Alia plurima dabunt Voſſius de conſtructione cap. 55. Corte ad Salluſt. Catil. 51, 40. Burmann. ad Vellei. 1, 3, 2. et in primis Drakenb. ad Livium 1, 3, 9. Tum melius hic *Phari* ſubpleverim, quam *rei.* Ita vero *rerum* frigide additur 3, 1, 10. pronomini *earum.*

exundaret) Vinetus poſuit: *quum exundat*, offenſus ſine dubio temporum inaequalitate. Melius utique illud τῷ *auget* reſpondeat. At ne ſic quidem loci aſperitas tollitur, quia praecedit *praebuiſſe. Auget* igitur poſuit pro *auxit*, uti debebat, accuratius, quia de cauſis rei factae exponit, non rem ſimpliciter narrat, ubi praeſentia praeteritorum loco poſita ſaepe imperfecta habent interpoſita, veluti in Iulio Caeſare. Concinnius, ni fallor, ſic dixiſſet: *praebuiſſe, quia limum — cum exundaret, auxit terras — promovit.* Poſt *adnectens*, quod ex orthographiae veteris et hinc melioris lege dedi, exhibent etiam Codd. Cibin. Rehdiger. Venet. — Male *annectus* Vindob. Poſt idem *in maria vada*, pro quo Gud. *et vicina vada* habet. Peſſime Prag. *ſpacium auge. Scetium in vicina vada;* ex quo de librarii eruditione iudicare licet. In Cibin. deſunt verba: *in vicina — contra minoris.*

§. 7. *In Africa)* Rehdiger. *In affricam.* Poſt Prag. *Sirthim;* Rehdiger. *Syrthim.* Tum Gud. *eventeletos;* Rehdig. *entelectos.* Editiones omnes inde a primis ad 35. ferunt *Cuteletos.* Voſſius nempe poſuit *Euteletos*, quem ſecuti ſunt ceteri. Ita enim libros pleroſque manu exaratos habere adfirmat, etſi nemo, quod ſciat, eius meminerit. Conſentiunt in eadem lectione Lipſ. Prag. Havn. Vindobon. Vatic. et, quod videtur, Pariſienſes, Holſtenius etiam ad Ortelium p. 63. ex ſuo

codice enotavit *Eutheletos*. Audiendi hic ſunt utique plures numero codices, quia fruſtra aliunde auxilium quaeſieris, et, quas Plinius 5, 7. ſ. 4. et Ptolemaeus 4, 3. in illo mari recenſent inſulas, nulla ad expoſitas lectiones accedit. TZSCHVCKE. Ptolemaeus [c. l.] in maiori Syrti tres inſulas *Miſſinum*, [Gr. Μίσυνας νῆσος] *Pontinam* [Gr. apud Bertium Ποντία] et *Geam* [Gr. Γαῖα] locat. Quam ex his *Cuteleton* [ita enim legit] nominaverit Mela, dubium eſt. Nominis huius unicus mihi Pomponius eſt auctor. Nam alibi non legi. VADIANVS.

contra minoris) Poſteriores Vadiani editiones et cognatae, veluti 30. 32. 37. dant *minorem*, quaſi loca ſubiecta ſint promontoria, non inſulae, invitis praeterea libris.

Meninx) Libri multi, in iis Vaticani, Pariſ. 2. Vindob. Prag. Lipſ. Venet. Gud. Cibin. Rehdiger. et Gronoviani cum edd. 1. 2. *Menis*. Quid I. Gronovii codices tulerint, nota ſubiuncta declarabit. TZSCHVCKE. Chiſianus *Methus*, quaſi nunc etiam *h* pro *n* poſito. Sed quem inſpexi alter [Gud.] *Menis*, nec aliter Mediolanenſis. Haud dubie oſtendunt, ſcripſiſſe auctorem *Menix*, de quo alibi. [Vid. diſſert. epiſtol. in loca quaedam Geogr. epiſt. 2. p. 19.] I. GRONOVIVS. Pro *Meninx* quod *Menix* reponat, et hoc quoque fruſtra, cum Meninga, non Meniga, plerique appellent, et dubia apud Polybium [1, 39.] ſit lectio. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* Pleroſque appellare hanc *Meninga*, non *Meniga*, mentitur Voſſius, quum de Livio [22, 31, 2.] vulgaverim in epiſtolis Geographicis et certe in Polybio magis adſidua fuerit iuventus mea, quam illius tota vita. I. GRONOVIVS *in notis poſteribus*. Idem autem contenderat ſcribendum Gronovius in diſſ. epiſtolari c. l. apud Livium 22, 31, 2. et ſic [*Menige* pro *Meninge*] edidit etiam Drakenborchius. Nempe absque *n* ait eſſe in

quibusdam codicibus, et in Polybianis Μῆνιξ ſe inveniſſe teſtari Ortelium, nec aliter ſe ipſum in variis eius auctoribus MSStis, uti apud Dionyſium, (v. 480.) quod et de ſe adfirmet Lloydius. Aliud ſuae cauſae patrocinium arceſſit ex priſcis monumentis et auctoritate poetarum, quippe quae doceant, literae γ vel ante Latinum *n*, vel ante ſimilem literam, vel ante ξ poſitae multam accidere varietatem, ſaepe quidem eliſionem, ſaepe ob prolationis cauſam, vel vitium fortaſſis quibusdam olim naturale, adpoſitionem literae alterius. Sic in inſcriptionibus, inquit, *ſingno*, *coniunx*, contra *Axur*. Sic dicitur Φάρυγξ, Φάρυγγος, et Φάρυξ, Φάρυγος. Haec I. Gronovius. Quod adfert de Ortelio, is ſ. v. *Lotophagites* ex Polybio producit Μῆνιξ, etſi in Latinis codicibus *Mirmix* legi addit. Nihil praeterea. In Polybio quidem 1, 39, 2. codices et libri editi ante Gronovium habent Μῆνιξ, quo ſi iubente vel indulgente Μῆνιγξ invectum eſt, ſententiam ille ſuam poſt editum Polybium retractavit, aut hic diſſimulavit. Probavit etiam Μῆνιγξ Schweighaeuſerus, uti in ora cod. Reg. B. adnotatum invenerat, et recte a Gronovio illum librariorum errorem emendatum fuiſſe praedicat. Omnino autem parum ſibi in hoc conſtitiſſe videtur Gronovius, qui etiam in Agathemero 1, 5. ut alibi ſe Μῆνιγξ ſcripſiſſe ait, etſi in MS. legerit Μῆνιξ. Nempe ne cedere hic videretur. Μήνιγγα praeterea recurrit in Polybio 34, 3, 12. Contra ex codice Coislin. Ptolemaei 4, 3. et 8. in Africae tabula ſecunda Μῆνιξ notat Drakenb. ad Liv. 22, 31, 2. ubi alia etiam leges. Sic in Strabone lib. 2. p. m. 84. ſ. 123. utraque forma reperitur in libris, item in Dionyſio v. 480. probatque, ut ad Punicam vocis originem expeditiori via deferatur Bochart. in Chanaan 1, 25. Vtraque igitur forma in uſu fuiſſe videtur, ita tamen ut in Graecis caſus obliqui magis pro *n* pugnent. Sic Strabo 17. p. m. 574. ſ. 834. Plutarchus in Mario cap. 40. Μήνιγγα, *Meninge* conſtanti librorum conſenſu Silius Italic. 3, 318. Sed et Μῆνιγξ

Stephanus et Heſychius h. v. ſcribunt, ex Latinis Plinius 5, 7. ſ. 4. Solinus cap. 30. ſ. 27. Cf. de hac variatione in auctoribus obvia du Freſne ad Chron. Paſchale p. 25. Ven. Nihil igitur in recepta forma mutavi, etſi omnes fere libri *Menix* velint, quod quidem omnino vix damnari poſſe videtur.

Cercinna) Voſſ. 1. Mediolan. Cibin. *Certina;* Prag. *Circina;* Vindob. *earnam;* Pariſ. *Cercinna;* Vatic. Lipſ. Gud. Rehdiger. Venet. Ciaccon. *Cercina.* Edd. 1. *chercina;* 2. *echercina;* 11. *chercinna;* reliquae *Cercinna* praeter 13. et Reinoldianas, in quibus legitur *Cercina*, quod probat A. Gronovius ex Ptolemaeo 4, 3. et Plinio 5, 7. ſ. 4. Ita vero praeferunt alii multi, in iis Diodor. 5, 12. Polybius 3, 96, 12. Plutarchus in Mario c. 40. in. Agathemer. 1, 5. ex Latinis Livius 33, 48. Tacitus Annal. 1, 53. 4, 13. Et ſic poſteriores Antonin. in itin. p. 518. Geogr. Ravenn. 5, 25. et alii. In Strabone lib. 17. p. m. 574. ſ. 834. eſt Κέρκιννα, ſed Κέρκινα lib. 2. p. 84. ſ. 123. Duplex *ν* habet Dionyſius v. 480. non tamen ſine MSStorum discrepantia, et Euſtathius auctorem ſuum ſecutus, et Priſcianus v. 509. Inde vero adparet pleroſque ſimplex *ν* praeferre, quod probavit olim hic Pintianus, minus tamen conſtantibus locis nixus, poſt etiam in Hirtio de B. Afr. cap. 8. et 34. Oudendorpius, qui ad poſteriorem locum plures huius nominis corruptiones indicavit. Cum hic praeterea accedant codices, *Cercina* cum Reinoldio ſiſtere non dubitavi.

Tarichiae) Valde hic turbant libri. Quid in ſuis invenerint Voſſius et Gronovii, non liquet. Ciacconius tantum haec adſcripſerat: Alias *Chyare, Tyle.* Ex meis haec proferre poſſum: Vaticani *Chyares* vel *Chyarae Thylae* et *Thiare Tile;* Lipſ. Gud. (hic tantum iunctim) *chiare, Tile;* Pariſ. 1. *Chiaretiliae;* Pariſ. 2.

et Venet. *Thiarae Tilae;* Havn. et Prag. *Thiare Thilae;* Cibin. *cyaresthile;* Rehdiger. *chyare chyle;* Vindobon. *chiare et thille.* Sic edd. 1. *chiar̄ thile;* 2. *Thiare Thile;* 9. *chiare Thile;* 3. 4. 5. 11. *Tarrichiae*, pro quo Hermolaus Barbarus volebat *Tarichiae*, Pintianus *Taricheae*, *e* brevi in penultima ex Stephano, qui multa loca ita nominari ſcribat. Praevaluit in editionibus *Tarichiae*, praeterquam quod 13. habet *Tharichie.* Vnde invectam illam lectionem duxerint edd. Venetae, utrum codicem ſecutae, quod tamen in tanta codicum et priorum editionum discrepantia vix videtur, an librariorum vel virorum doctorum iudicio ductae, equidem ignoro. Nec magis ſtatuerim, quam vere ita legatur, cum vix intelligi poſſit, quomodo ex voce *Tarichiae* illa nominum monſtra efficta fuerint et edita. Nec expedit difficultatem Plinius, qui 5, 7. ſ. 4. hunc locum ante oculos habuiſſe videtur. Cum enim recenſuiſſet illorum marium inſulas, quas et Mela habet, Meninga et Cercinam, ita denique pergit; *At contra Carthaginis ſinum duae Aegimori arae, ſcopuli verius, quam inſulae, inter Siciliam maxime et Sardiniam.* Illarum etiam ſitum Livius 30, 24, 9. ita deſcribit, ut ad Melam omnino re etiam facere videantur. Nempe: *Inſula* ea, inquit, *ſinum claudit, in quo ſita Carthago eſt, triginta ferme milia ab urbe.* Pro una enim habet, ut Strabo lib. 2. p. m. 84. ſ. 123. et lib. 6. p. m. 191. ſ. 277. Hic autem in poſteriori loco ponit ante Siciliam et Africam latius, ad Coſſuram propius lib. 17. p. m. 573. ſ. 834. Si tabulas Geographicas inſpicias, vocantur illae nunc *Zimbra*, Afris *Zowa — moore.* Vid. Heyne in excurſu 4. ad Virgilii Aen. 1. At quis ex librorum illis lectionibus haec extricet vel extundat, quippe in quibus praeter *are* nihil ſimile ineſt. Sin alia inſula, vel duae reponendae ſint, plures quidem inter Africam et Siciliam a Strabone commemorantur lib. 17. p. m. 573. ſ. 834. et in primis nominatimque a Ptolemaeo 4, 3. extr. Sed quis et hinc, conlatis codicibus

temere eligat et noſtro obtrudat, cum ſingulae et literis discrepent et ſitu etiam recedant nimis. Praeter *Aegimurum* aliam etiam inſulam κατὰ μέσον τὸ στόμα τοῦ Καρχηδονίου κόλπου notat Strabo lib. 17. c. l. quae illi eſt Κόρσουρα, aliis *Coſyra*, *Coſurus*, cui vicina fuit Melita ſecundum Ovidium Faſtor. 3, 167. Cf. etiam Scylax p. 50. Hudſ. At ne quis de iis cogitet, impedit locus Melae in hoc eodem capite, ubi eas recenſet verſus Africam. Maneant igitur *Tarichiae*, dum meliora proferantur, ne incerta incertis rependam. Ταριχεῖαι autem, νησία πολλὰ καὶ πυκνὰ in illo certe mari ponuntur a Strabone lib. 17. p. m. 574. ſ. 834. Illas etiam ibi commemorat Scylax p. 48. Hudſ. etſi Ταραχείας vocat pro Ταριχείας, uti emendat Bochart. in Chanaan 1, 25. Ptolemaeus 5, 3. cum alias plures recenſeat, has praeteriit. Ex ſitu videntur eſſe eius *Lauruneſiae* duae. Voſſius huc revocat Antonini in itiner. p. 519. inſulam, *Triaieiam*, quae interpretibus putatur eſſe Plinii 4, 19. ſ. 12. *Trachie* ſeu *Tarachie*. Quod ſi etiam detur, neutra tamen huc transferri poteſt, cum Plinius deſcribat inſulas ante Corcyram ſitas, a quo non repugnat in Antonino nexus inſularum ſequentium. Neque tamen proprie et accurate Strabonis et Scylacis Tarichiae contra Carthaginis ſinum locantur, niſi quis velit multitudine excuſare et in earum forte numero etiam Aegimurum ponere. Ortelius tamen in theſ. Geogr. h. v. easdem Ptolemaei *Pelagias* eſſe putat.

Aegates) Vaticani *Aegatae* et *Ogete;* Pariſienſes, Gud. *Aegatae;* Ciaccon. Lipſ. *Aegate;* Rehdiger. *aegathe;* Cibln. *egatae;* Havn. *Aegete;* Venet. *Egade;* Prag. *Ogete;* Vindob. *egathee;* codex Holſtenii (vid. eius not. in Ortelium p. 5.) *Aegatheae.* Edd. 1. 3. 4. 5. *egathee;* 2. *Agathee;* 9. *egateae;* 11. *egatee;* 12. 14. 19. 21. 28. *Egathes;* 16. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae cum ſuis, Schottus *Aegathes;* 18. *Aegates*, uti poſt

Vinetus, Voſſius aliique. Adſpirationem praefert Hermolaus Barbarus in caſtigationibus in Melam (Romae 1493. fol.) ad h. l. quam tamen excludunt eius, quae vulgo vocantur, editiones. Et ſic recte eam ex auctorum fide tollendam cenſuit Pintianus. Neque tamen vel ſic ſcripturae ratio confecta eſt. Ita enim Cluverius in Sicilia antiqua 2, 15. p. 419. ubique ſcribendum putat *Aegades*, uti etiam editur apud Nonium Marcellum cap. 18. in. ex Varrone, et a Bocharto in Chanaan 1, 27. effertur. Nempe Cluverius in commune dictas eſſe putat tres inſulas, Hieram, Phorbantiam et Aeguſam eadem formatione, uti Stoechades, Echinades, Strophades, Sporades, Cyclades. — At repugnat penultima, quae in poetis, veluti Silio Italico 1, 61. et 622. 4, 79. et 6, 685. producitur, nec eandem rationem valere patitur. Tum *Aegatae* praeferunt meliores libri in Silio Italico cc. ll. Livio 21, 10, 7. et in epitome lib. 19. Nepote in Hamilc. 1, 3. Aurelio Vict. de V. I. cap. 41. Oroſio 4, 10. Ampelio cap. 46. Idem igitur etiam contendunt Voſſius ad noſtrum locum, Dausqueius in orthogr. P. 2. p. 13. qui praeterea acerbius Cluverium refellit, etſi hic adſpirationem non renuit, Boſius ad Nepotem, Arntzen. ad Aurelium cc. ll. Drakenborch. ad Silium Ital. 1, 66. d'Orville in Siculis cap. 5. p. 49. Adde, quae monentur ad Liv. 21, 10, 7. *Aegates* etiam adfert Gothofredus in varr. lectt. Nonii Marcelli deditque ex MSS. Mercerus. Ita tamen libros variare, docent notae doctorum virorum. Quod miratur Cluverius, etiam Graece doctiſſimos de ſua ſcriptura non cogitaſſe, ipſe non cogitavit, apud Graecos eo nomine has inſulas non occurrere, ſed Αἰγούσας dici, veluti apud Polyb. 1, 44, 2. vel Αἴγουσαν, uti 1, 60, 4. At occurrit adeo Αἰγάτης in Stephano, etſi nomen illud in priori parte ſollicitatur. Αἰγάτης enim πόλις Φοινίκων. Poenorum, in Africa Holſtenio haec inſula eſſe videtur. Quodſi vero Cluverius aequalem cum aliis in terminatione formam ſpectavit,

ſumſit, quod concedi nullo modo poſſe demonſtravi. Noſtri tamen codices omnino terminationem in *es* reſpuunt, et inuſitatam aliis auctoribus planeque incognitam in *ae* obtrudunt. Placuit tamen hos potius referre, quam incertam librorum fidem ſequi, etſi notandum utique videatur.

Romana clade) Hermolaus agnoſcit ut legitimam hanc Pomponii lectionem, quae nullo modo procedere poteſt, ut planum eſt ex victoria Lutatii conſulis adverſus Carthaginienſes ad Aegates. Legendum ergo alterutro modo, aut, *Punica clade memorabiles*, aut, quod magis arridet, *Romanae claſſis victoria nobiles*. PINTIANVS. *Clades* intelligenda; non quam acceperunt, ſed quam intulerunt Romani. Sic enim quandoque [interdum] auctores loquuntur. Livius 21, [22, 4.] *Hannibal agrum omni clade belli pervaſtat.* [Minus hoc apte.] Idem lib. 40. [cap. 2, 6.] *legatio Rhodiorum querentium de Sinopenſium clade.* Virgilius Aen. 2, [436.] *vulnere tardus Vlyſſei.* Notat Gellius lib. 9. c. 12. et ex Salluſtio Servius ad Virgilium lib. 4. v. 153. [immo 238.] *iniuriam validiorum*, id eſt, quam inferebant validiores. Quare nihil hic mutandum eſt. CIACCONIVS. Et hanc quoque lectionem vitioſam putant, vel erraſſe Melam. Neutrum verum eſt. Clades hic eſt, non quam acceperunt, ſed quam dederunt Romani. Sic Livius 40, [2, 6.] *legatio Rhodiorum querentium de Sinopenſium iniuria.* Sed et alibi ſic loquitur, niſi me fallit memoria, idem Livius. Caeſar lib. 6. [de B. G. cap. 12. in.] *eosdem ad ſe magnis iacturis pollicitationibusque perduxerunt.* Perperam haec corrigunt. Simile quoque eſt illud Virgilii [Aen. 2, 436.] *et vulnere tardus Vlixi.* De reciprocis iſtiusmodi vocabulis vide Gellium 9, 12. VOSSIVS. Vbicunque potius *clades* uſurpatur active, quam in loco Livii, [40, 2, 6.] quem adnotavit in hunc uſum Voſſius. Nam plane illic indigitari cladem, quam acce-

perunt, non quam dederunt Sinopenſes, adparet ex Polybio, quem per haec verba interpretatur Livius, legat. 51. [lib. 24, 10. ed. Schw.] ἧκον δὲ καὶ Ῥόδιοι πρεσβεύοντες ὑπὲρ τῆς Σινωπέων ἀτυχίας. Iam vero, licet ea vox ſic acciperetur, Pomponius tamen Mela reſpiciendus foret, quem tractamus, aliquoties ea uſum, et quo ſenſu, patet ex ipſo lib. 2. cap. 3. *Marathon Perſica maxime clade pernotus.* Et paulo ante: *tulit aves cum ſumma clade advenientium pennas quaſi tela iaculatas.* Haec quum ita eſſe videamus, nunquam dubitavi, quin ſcripſerit auctor: *Romana claſſe.* Sic Salamin ei dicitur [infra] *excidio Perſicae claſſis notior.* Lib. 2. cap. 2. [§. 5.] *Laconicae claſſis ſignatus excidio.* Et ibid. *naufragio claſſis Atticae.* Vnde apparet, ubi rem geſtam mari adnotat, auctorem ſemper feciſſe claſſis mentionem, ut hoc loco etiam feciſſe arbitror. Nam Pintianus eſt nimius. I. GRONOVIVS. Eandem emendationem etiam antea in ſcholis eum propoſuiſſe, ex notis MSStis intellexi. Inde vero et hic acres lites inter Voſſium et Gronovium ortae ſunt, ex quarum ſordibus ſublegam, quae Melae prodeſſe poſſint. Voſſius in appendice, mutata ſententia, Livii illum locum de clade Rhodiis inlata intelligit, quorum naves invaſerint Sinopenſes. Gronovii tamen explicationem tuetur Strabo lib. 12. p. m. 375 ſq. ſ 545 ſq. ubi eandem rem prolixe narrat et exponit; quare et illi adſenſerunt Perizonius ad Aelian. V. H. 2, 25. et Drakenborch. ad Livium c. l. Interim Gronovius irritatus ſimilia loca de hoc uſu vocis *clades* expromſit. Ita nempe Tacitus Annal. 13, 37. *Non defore Arſacidis virtutem fortunamque ſaepius iam Romana clade expertam.* Idem Annal. 15, 72. *Nam et ipſe pars Romanarum cladium erit.* Et Ovidius Metam. 3, 257. *Clade domus ab Agenore ductae.* Ita quidem nunc vulgatae lectioni in Mela eiusque explicationi validiora ſubſidia admovit, recteque etiam Voſſius dubitavit, an usquam *claſſis* pro victoria navali poſitum reperiatur omninoque dici poſſit. Multa

autem eſſe verba, quae in utramque partem ſignificatione reciproca et adverſa ponantur, multis iam exemplis docuit Gellius 9, 12. Sic, quae ad noſtrum locum propius faciunt, dicuntur *odium, ira, iniuria, ſtrages, nex, caedes* — de quibus expoſuerunt Burmann. ad Valer. Flacc. 2, 179. Drakenb. ad Silium Ital. 14, 434. idem ad Livium 40, 2, 6. Perizon. ad Aelian. V. H. 2, 25. et quos praeterea nominant. Cf. et notata ad Eutropium 1, 2. Atque hinc etiam Burmannus et Drakenborchius noſtrum locum explicant. Perizonius tamen propter ea, quae disputavit Gronovius, non repugnaverit iis, qui Melam memoriae vitio lapſum eſſe contendant. Sed et olim in hac lectione haeſerunt viri docti, e quibus Lambinus ad Nepotis Hamilc. c. 1. emendat: *Karthaginienſi clade*, aut *Romana victoria;* Brodaeus in Miſcell. 6, 16. *Punica clade.* Quae tamen a codicibus nimis recedunt, nec in memorata explicatione deſiderantur. Ipſe etiam Gronovius poſtea ſenſiſſe videtur, emendationem, quam propoſuerat, duram eſſe et difficilioris explicationis. In eius enim notis MSStis, quas poſt Arriani editionem an. 1704. factas eſſe indicat locus ad 1, 12. f. aliam adfert horum verborum explicationem, qua non ſolum intacta illa manent, ſed et ſenſus verborum uſitatior ſervatur. Habet autem haec: *Romana clade*, ſub Iunio conſule, quam memorat Polybius lib. 1. [cap. 54.] Hactenus. Nempe dirum naufragium fecerat claſſis Romana, et Polybius 1, 55. in. ut ſupra de clade Sinopenſium ἀτυχία, ita hic ἀτυχεῖν ponit. Clades autem de naufragio quin dici poſſit, nemo, opinor, dubitabit. At hoc unum moratur, quo minus in illam ſententiam eam, quod Latini auctores omnes Romanorum victoriam ad Aegates celebrant, et Mela delibare talia et adſpergere ſolet, illud autem naufragium ad Lilybaeum factum eſt, a quo tamen longius abſunt Aegates. Aut igitur durius haec et praeter morem dixit Mela, etſi aliorum exempla mitigant, aut, quod vix in re tam nota Romanum ſcriptorem deceat, erravit, uti

et arbitratus eſt Cluverius c. l. qui eum errorem ducit ex ſimili clade in Africo mari apud Aegimurum, de qua Florus 2, 2, 30. Emendatio certe loci admitti nequit ob pertinacem codicum conſenſum, e quibus ſolus Rehdiger. habet: *rhoan clade memorabiles*, quod librarii oſcitantiae debetur.

§. 8. *Europae —*) Variant hic libri, in verborum tamen magis ordine et conlocatione. Gud. *litoribus Europae;* Rehdiger. *Europe appoſite litoribus ſunt;* Vatic. 1. Cibin. *appoſitae ſunt;* Vindob. *oppoſite.* Poſt aliqui *Aegeo* ſolemni librariorum more, qui etiam in edd. vetuſtis, in Vadianis adeo Olivarianis et apud Schottum notatur. Tum Vindob. *traciam;* Lipſ. *trachiam.* Gudianus omiſit. A voce *Plures* caput 55. conſtituit Vinetus.

Thaſos) Rehdiger. *taſſos;* Cibin. *thaſſos;* alii *Thaſos.* De ſcriptura quaeritur, utrum *Thaſſos* praeferri debeat, an *Thaſos.* Illud habent Stephanus h. v. Plinius 4, 23. ſ. 12. — hoc plerique, uti Thucydides 1, 100. et alibi, Demoſth. in orat. 1. in Philipp. p. 49. Reisk. Scylax extr. Strabo lib. 2. p. m. 85. ſ. 124. Polybius, 15, 24. in. 18, 31, 2. et 33. in. Diodor. 11, 70. Dio Caſſ. 47, 35. et 47. et alii plures. Vid. Waſſ. ad Thucyd. 1, 100. qui longum eorum recenſum egit, in quibus *s* ſimplex legitur. Ita ex Latinis Nepos in Cimone 1, 5. — Tum poetae penultimam corripiunt, uti Archeſtratus apud Athenaeum 3, 28. Theocritus in Anthol. T. 1. p. 197. Jac. Dionyſ. v. 529. Priſcian. v. 546. Avienus v. 701. Statius Theb. 5, 182. Virgil. Georg. 2, 91. aliique. Denique hanc ſcripturam certiſſime confirmant multi Thaſiorum numi, de quibus vid. Raſche in Lex. num. T. 5. P. 1. p. 1004 ſq. et Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 2. p. 53 ſqq. Variat quidem Drakenborch. in Livio 33, 30, 3. et 39, 2. quia idem fiat in Polybio. Nempe

olim. Cf. Schweighaeuſer T. 7. p. 395. Et ſic in aliis auctoribus hodie viri docti revocarunt *Thaſos*, quod et hic tenent editiones.

Scandile) Rehdiger. *Scandyle;* Prag. *Scadile*, ſcilicet neglecta lineola; alii cum Voſſianis et edd. antiquiſſimis *Scandile.* Sed inde ab ed. 6. ad 35. omnes dant *Scandille* praeter 13. 15. 17. 20. 23. et Vinetum, a quibus praefertur *l* ſimplex, uti poſt a Voſſio ceterisque. Cum obſcura ſit haec inſula, nec aliunde vera eius ſcriptura conſtet, adquieſcendum eſt codicum fide. Memoratur quidem in Plinio 4, 23. ſ. 12. ex lectione hodierna, quam olim pro Scandira, ſ. Scadira propoſuerat ad noſtrum locum Voſſius et poſt invexit Harduinus. Vterque *Scandola* nunc vocari adfirmant. Sed de hoc alibi.

Polyaegos) Cibin. Vindob. *poliegos*, uti edd. Camertis; Venet. *polyegos;* Gud. Rehdiger. *poliaegos* ut ed. 29. Lipſ. *poliagos.* Edd. primae et poſt 9. 11. *Poliagos* et *Polyagos;* 6. 7. 8. 10. 12. — *Polyaegos*, quod ex Plinio 4, 23. ſ. 12. iam olim voluerat Hermolaus Barbarus. Ita Ptolemaeus 3, 15. et numi theſauri Goltz. fide p. 226. Sed res ipſa loquitur, etſi et alias obſcura ſit haec inſula.

Sciathos) Vatic. Vindob. *Sciatos;* Cibin. Rehdiger. Prag. *Scyatos;* Lipſ. *Sciacos;* Gud. et alii *Sciathos.* Ed. 1. *Sciatos;* pleraeque aliae ex veteribus, uti 3. 4. 5. — *Scyathus;* una, 13. diviſe exhibet *Scyrus, Athos. Scyros* leg. adſcripſerat etiam vir doctus ad edit. 40. Offendiſſe videtur, quod *Sciathos* prope Thraciam conlocatur, cum ſit potius Magneſiae obpoſita, uti diſerte adfirmat Strabo lib. 9. p. m. 300. ſ. 436. Et ſic alii Euboeae vicinae obiiciunt, de quo alibi. Sed et *Scyros* a Strabone c. l. iuxta Magneſiam ponitur, uti *Halonneſos*, quam ſic in eodem ſitu, quo Sciathon, commemorare

non potuiſſet. Tum paullo poſt *Scyros* ſubiicitur. Laxius igitur dixit prope *Thraciam*, nec contra codices quidquam immutari debet. Cf. Plin. 4, 23. ſ. 12. Scriptura autem *Sciathos* ex Graeco Σκίαθος, uti iam monuerat Pintianus, confirmatur.

Halonesos) Cibin. Vatic. Rehdiger. *haloneſſos;* Lipſ. Venet. *Halloneſos;* Pariſ. 3. *Baloneſos;* alii *Haloneſos* cum editionibus, uti efferunt Demoſthenes in oratione nota, etſi de hoc auctore dubitat Libanius, Aeſchines in Cteſiph. p. 475. Reisk. Plutarch. in Demoſth. c. 9. Stephanus et Harpocration h. v. Plinius 4, 23. ſ. 12. Pintianus tamen duobus *n* ſcribi mavult; non temere in noſtro quidem auctore. Diſerte enim monet Strabo lib. 13. p. m. 425. ſ. 18. κατὰ ἔθος τι geminatam eſſe illam literam adfertque exempla, Μυόννησος, Προκόννησος, Πελοπόννησος. Nec aliter ſupra in noſtro §. 4. *Proconneſos* ſcribitur in editionibus plerisque. Quare et hic ad eandem rationem, ut ſibi noſter conſtaret, informavi. Non libri ſolum ſcripti, ſed et editi parum in his conſentiunt, quod vel Plinius docere poteſt. Cf. quae monuit Dukerus ad Thucyd. 2, 32. Ceterum Venet. ita hanc narrationis partem connectit: *Halloneſos et Lemnos.*

Atho monti) Monſtra hic nominis effinxerunt quidam. Vatic. 3. Prag. Pariſ. 2. *Achomenti;* Rehdig. *athomanti;* Vindob. *Atho montileninos.* Tum *Lemnos* deeſt in Vatic. 3. Pariſ. 3. et Prag. Iidem etiam cum Veneto pro *adverſa* adferunt *adverſas.*

Pagaſaeus) Codices multi cum editionibus plerisque *Pagaſeus;* Ciaccon. Lipſ. Venet. Prag. Gud. Rehdiger. et edd. 1. 2? 9. poſt 18. 23. 31. *Pegaſeus,* quae forma et alibi notatur. Vid. Silius Ital. 11, 472. Statius Achill. 1, 65. Lucan. 2, 715. Propert. 1, 20, 17.

Ovid. epiſt. 16, 345. et quae ibi monuerunt viri docti. *Pagaſa* vel *Pagaſae* et *Pagaſaeus* praeferunt auctores, nec aliam in poetis ſcripturam patitur metri ratio. Iudicari autem illa poſſunt ex etymologiae cauſa, quam exponit Strabo lib. 9. p. 300. ſ. 436.

Scyron) In varias formas hoc nomen agitatur, maxime in editionibus. Vindob. *Schirum;* Prag. *Stridum;* Havn. *Seridum;* Venet. *Schindum;* Vatic. 3. *Secundum;* Pariſ. 2. *Scydum;* Cibin. *Schyron;* Ciaccon. Lipſ. Gud. *Schiron;* Vatic. 1. tres I. Gronovii, Rehdiger. varr. in edd. 27. et 29. *Scyron.* Voſſius in ſuis ſe libris, quod dedit, inveniſſe adfirmat, *Scyrum*, nec ad eius editionem conlati Pariſ. 1. 3. disſenſiſſe videntur. Edd. 1. 2. 9. *Scithon;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 15. 16. et aliae poſt cum Vadianis, Olivarianis, 30. 32. 37. Schotto, Graſſero *Scyathon;* tantum 13. *Sciathon*, et 14. *Schyaton.* Vinetus praeivit *Scyron*, quem ſecutus eſt cum ceteris Voſſius, etſi hic maluit *Scyrum* ponere. Tuentur hanc lectionem codices aliqui boni, nec recurrere in progreſſione curſus poteſt *Sciathos.* Terminationem Graecam retinui, non ſolum, quia codices eam ſuſtinent, ſed etiam quod Pomponius frequentat.

Cicynethon) Non minor huius nominis vitiatio codices obſidet. Vatican. *Sicyniſſon*, praeter 3. in quo *Phiſtiniſon;* Cibin. *Sytiniſſon;* Pariſ. 1. *Sciciniſum;* Pariſ. 2. *Fiſcineſon;* Venet. Havn. *Fiſciniſon;* Pariſ. 3. *Sciſſum;* Vindob. *Sciſciniſon;* Prag. *Phiſciniſo;* Lipſ. *Sciſiniſon;* Gud. *ſi ſciniſſon;* Rehdig. *ſyſiniſſon.* Edd. 1. 9. *Siniſſon;* 2. 3. 4. 5. 11. 12. 13. 14. 19. *Sciniſſon;* 6. 7. 8. 10. cum Ald. et Iunt. *Sciniſon.* Primus Vadianus repoſuit *Cicyneton* (ſic) et hinc 18. 21. 22. 24. 25. et quae Vadianum et Olivarium reddunt, item Schottus. Tandem Vinetus, Voſſius et ſequentes *Cicynethon.* TZSCHUCKE. *Sciniſſon)* Invenio quidem

Schinuſſam inſulam in Phocide, ut Stephanus, a lentiſco nominatam. Meminit et Plinius [4, 23. ſ. 12.] poſt *Naxum* inſulam inter *Sporadas*. Quia tamen Strabo [lib. 9. p. m. 300. ſ. 436.] idemque Plinius [c. l.] ante ſinum Pagaſicum et alias plerasque haberi tradunt, et Cicynetum praecipue atque Sciathum, fieri poteſt, ut Pomponius quoque hoc loco eam ſcripſerit, cum Artemidorus, [apud Strabonem c. l.] quem maxime ſecutus videtur, ita dicat in Pagaſaeo ſinu Cicynetos inſula, hoc eſt, Κικύνητος. [Sic ed. Romana 1493. non Κικύνετος, ut dedit Gronovius.] BARBARVS. Quod de Schinuſſa refert Barbarus, ſic habet. In Stephano eſt Σχίνουσσα (– οῦσσα) Φωκικὴ νῆσος, etſi de cauſa nominis nihil ſubiicit. Heſychio eſt Σχινοῦσα itemque Φωκίδος νῆσος. Ex quo ſitu elucet, referri huc eam inſulam nullo modo poſſe. Nec Plinii Schinuſſa, ſi recte habet, addicit, quippe quam incerto ſitu in Sporadibus numerat, quas infra noſter recenſet. Adſcripſerat in exemplari ed. 6. quo uſus ſum, antiqua manus *Sciniſon;* ſed debebat addere, quae fidem illius nominis inſulae facerent. Notatus a Mela noſtrae inſulae ſitus codicumque, conturbata licet, veſtigia ducunt utique ad Cicynethon, (Gr. Κικύνηϑον) quam in illo ſinu prater Artemidorum in Strabone c. l. ponit etiam Scylax p. 25. Hudſ. et ante eum ſinum Plinius 4, 23. ſ. 12. Adeo enim corrupti ſunt et foedati codices, ut non niſi admotis aliorum auctorum teſtimoniis certi aliquid et probabile extorqueri poſſit.

§. 9. *Geraeſton)* Cibin. Lipſ. *Gereſthon;* Vindob. Prag. Rehdiger. Havn. Vaticani cum ed. 23. *Gereſion;* Ciacçon. *Gereſtheon;* Pariſ. 1. *Gereſconque;* Boccatius de montibus h. v. *Gereſtrum* nominat. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. aliaeque plures *Gereſton;* 29. 33. *Geraeſton* cum Vineto, Voſſio et ſequentibus, uti iam olim Pintianus recte emendaverat ex Graecis *Geraeſton,* in quibus Γέραιστος vocatur. Poſt Ciaccon. *Chaſereum;*

Lipſ. *chaſeream*; Rehdiger. *caphercam*; Vatic. Cibin. *Capheran*; Pariſ. 1. *Caphaerean*; Pariſ. 2. *Caphareau*; Vindob. Havn. Venet. Prag. *Caphaream*; Gud. *Chaphaream*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. et cum Aldinis et Iuntin. pleraeque olim *Caphaream*; tantum 14. *Caphariam*; *Caphareum* exhibet ed. 13. et inde cum ed. 19. Vadianus, Olivarius cum ſuis, Stephanus, Vinetus, Schottus. *Caphareа*, Graeca terminatione, malebat Pintianus, cum et antea ſic *Geraeſton* diceretur, idque recepit cum poſterioribus Voſſius. Dubia tamen vel ſic remanet antepenultima, in qua alii ponunt *a*, alii *e*. Inter utramque ſcripturam fluctuantur etiam hic codices, ut vel adſcitis aliis, utrum eligas, difficile videatur. Habent enim ſimpliciter *Caphareus* Sil. Ital. 14, 143. Ovid. Triſt. 1, 1, 83. Metam. 14, 418. Propert. 3, 5, 55. ſ. 3, 7, 39. Plin. 4, 21. ſ. 12. et plures alii. Sed per *e* (*Caphereus*) probatur apud Virgil. Aen. 11, 260. et ſic ſcribunt Strabo lib. 8. p. m. 254. ſ. 368. Lucianus in Iove Trag. c. 15. Philoſtratus in vita Apollonii 1, 24. Alciphron epiſt. 1, 10. Dio Chryſoſtomus orat. 7. p. 105. ſ. 233. ed. Reisk. et alibi, Stephanus h. v. Ptolemaeus 3, 15. Etymol. M. h. v. ut poſterioris fere aetatis haec ſcriptura fuiſſe videatur. In aliis tamen, etiam iisdem auctoribus, inſtabilis reperitur. Sic Pauſan. 2, 23. in. Καφαρεὺς. lib. 4. extr. Καφηρεὺς, etſi in priori loco priorem innuit Cod. Moſcov. depravatio; Quintus Calaber 14, 361. et 468. Virgilius Aen. 11, 260. et in culice v. 353. Sic Heinſius, qui in priori loco cum aliis ex cod. Mediceo praetulit Caphereus, in Ovidio alteram formam intactam reliquit. Accedit in Stephano, quod hic explicat quaſi καθηρεὺς, ὅτι τοὺς πλέοντας ἐκεῖ καθήρουν Εὐβοεῖς. Quae tamen argutiae videntur Grammatici, cum ex dialecti notius diverſitate iſta pendeant, quale exemplum antea adfuit in *Pagaſaeus*. Certe et hic Latini praeferunt *a*, et ſic ſcribunt praeter ſuperiores etiam Hygin. fab, 116. Solinus c. 17. ſ. 11.

Neque tamen relucter, ſi quis propter codicum bonorum exempla *Capherea* malit, ut etiam ex aliis libris poſuit in Solino Salmaſius, et in Plinii MSStis exſtare dicit, tacente tamen Harduino. Vtraque forte forma apud Graecos maxime in uſu fuit, quarum altera per η Ionica habenda, altera communis, ita tamen ut Graeci Ionicam praeferrent, praeſertim in carminibus. Praeterea ex librorum terminatione *Caphareum* praeferri poſſet, niſi a Mela Graecam, maxime in nominibus Graecis, frequentari conſtaret. Altera in *am* redolet recentioris aetatis morem, quo accuſativo Graeco in *a* adpendere ſolebant *m*, idemque optimis etiam auctoribus obtrudere. Vid. Vol. 2. ad 2, 5, 2. de *Narbone*.

Cenaeum) Codices plerique, velut Vaticani, Pariſienſes, Cibin. Lipſ. Rehdiger. habent *Cauneum;* Ciaccon. *Caunaeum;* Vindob. *Caumeum;* Prag. *caunium;* Venet. *canneum*; Gud. *caunum*. Edd. 1. 2. 9. *Caunieum*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. Camertinae, Ald. Iunt. *Caunum*; Vadianae, Olivarianae cum ſuis, 21. 28. Schottus *Coeneum*; 13. *Ceneum*. Sed recte monuerat Pintianus, ſcribendum eſſe *Cenaeum* ex Strabone [lib. 10. in.] et Ptolemaeo, [3, 15.] in quibus legitur Κηναιὸν ἄκρον. Et ſic poſuit Vinetus et poſt eum Voſſius, Gronovii et alii. Nulla obſtat dubitatio.

extrudit) Prag. *extendat*. Tum Lipſ. pro *et nusquam lata* praebet *Enos quam lata*, idemque etiam in margine repetit *Enos*. Venet. Vatic. 3. *Ethnos quam lata*; Prag. *Ethnos lata*; Gud. Rehdiger. *et nos quam lata*. In Cibin. *et nusquam latam*. Inde Rehdig. Gud. Cibin. *artiſſima*; Cibin. etiam pro *ubi* adfert *ut*. Pro *Boeotiae* codices multi, in iis Cibin. Vindob. Prag. Lipſ. Gud. Rehdiger. cum edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. — *Boetie*, *Boetiae*, *Boeciae*, quae iam adfuerunt. Antea *milium* dant etiam Gud. Lipſ. Cibin. et alii quidam,

eique voci *paſſuum* addunt Lipſ. et Zaluſc. Vulgatam tamen tuentur reliqui omnes, nec repugnat uſus. Vid. ad 2, 1, 4. et ad Eutrop. 8, 2. extr.

appoſita) Concinunt in hac lectione libri. Vir tamen doctus in ed. 40. adſcripſerat *oppoſita*, quod et legi in edd. Reinoldii 1739. et 1761. cum alia an. 1775. exhibeat *appoſita.* Quae certam Reinoldii lectionem ſiſtat, ignoro. Recte tamen habet vulgata. Vox enim *obpoſita* latius in Mela omninoque patet, pro qua antea adfuit ex eleganti variatione *adverſa proſpicit. Adpoſita* viciniam indicat. Tum vero hanc lectionem adiuvat Plinius 4, 21. ſ. 12. ubi Melam auctiorem refert: *nusquam latitudinem ultra 40. M. P. extendit, nusquam intra duó milia cóntrahit, ſed in longitudinem univerſae Boeotiae ab Attica Theſſaliam usque praetenta.* Conſentit Martianus Capella lib. 6. p. 213. et Solin. cap. 17. ſ. 11. in quo: *Euboea tum modico aeſtu dividua eſt a Boeotiae continenti, ut dubitandum ſit, an numerari inter inſulas debeat.* Magis enim longa eſt, quam lata, et ad oram Boeotiae latus trahit. Sed et alii idem teſtantur, quod ſuo loco dicetur, ut aliquid illis addere ſit ſuperfluum.

rapidum mare) Prag. inverſo verborum ordine *mare rapidum.* Tum Vindob. tantum *ſepties nocte.* TZSCHVCKE. Scribo: *ſepties die ac nocte* ex Strabone, [lib. 9. p. m. 278. ſ. 403. et alibi] Plinio, [2, 100. ſ. 97.] Seneca [in Hercule Oetaeo v. 780.] et omnibus. Res eſt comperta vel parvis literarum myſteriis initiato. PINTIANVS. Nondum aſſentior Pintiano, qui alterum *ſepties* redundare putat Plinii auctoritate. Seneca enim in Hercule Oetaeo, actu 3. *Euripus undas flectit inſtabilis vagas, Septemque rurſus flectit, et totidem refert Dum laſſum Titan mergit oceano iubar.* Et Euſtathius in Dionyſium [v. 473.] καὶ αὐτὸς μὲν δὶς ἑκάστης ἡμέρας μεταβάλλει, ἑπτάκις δὲ τὸ ὅλον νυχθήμερον, ὁ περὶ

Εὔβοιαν Εὔριπος, περὶ ὃν φασὶ περιτρίψαντα τὸν Ἀριστοτέλην καταλῦσαι τὸν βίον. SCHOTTUS. Si detur etiam, minus recte Melam narrare, cum tamen codices in illa lectione perſiſtant, removeri illa vox nequit. Strabonis verba ambiguitatis aliquid habent, uti et monuit Ciacconius, nec noctem excludunt neceſſario. Simili modo lib. 1. p. m. 37. ſ. 54. Siculum fretum ſcribit δὶς μεταβάλλειν τὸν ῥοῦν ἑκάστης ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καθάπερ τὸν Ὠκεανὸν, qui tamen quater curſus ſuos mutat. Vulgatam etiam recte habere iudicat Voſſius. De ipſa re alibi.

plena ventis) Ita omnes libri ſcripti et editiones antiquae, cum Camertinis etiam 19. Ald. et Iunt. Non tamen eo adquievit Vadianus, ſed poſuit *plenis ventis navigia*, eumque ſecuti praeter ſuperiores reliqui omnes, excepto Vineto, qui evulgavit *plena velis*. Veterem librorum lectionem reduxit et ad alios propagavit Voſſius. Recte. Quod vero Eraſmus in adagiis 1, 9, 62. hunc locum ſic refert: *ut plena ventis navigia ſocum portet*, memoriae id lapſu fecit.

navigia —) Prag. *veſtigia fruſtrentur*. Pro *fruſtretur* Ciaccon. *fruſtret*, quod quidem non deſtituitur exemplis; Lipſ. Gud. *fruſtetur*, longe diverſo et alieno ſenſu, etſi utrumque verbum paſſim miſcetur. Vid. viri docti ad Flor. 2, 2, 32. et Drakenb. ad Liv. 8, 38, 4.

Styra) Pariſienſes, Vindobon. Gud. Lipſ. Prag. Venet. Voſſ. 3. Leidenſ. *Stira*; Voſſ. 1. Cibin. *Scyra*; Vaticani, Rehdiger. Mediolan. Voſſ. 4. 5. Perizon. Abr. Gronov. varr. edd. 27. 29. *Styra*. Edd. 1. 2? *Stira*; 9. *Stira ſunt*; 3. 4. 5. 11. *Styra*; 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 16. et inde reliquae, perſuadente Hermolao, *Heſtiaea*; tantum 13. *Eſtiaea* et cum Voſſio Gronovii in edd. 40. 41. 42. *Iſtiaea*; Vinetus *Styra*, *Heſtiaea*.

Tum antiquam lectionem, *Styra*, eiecta voce *Heſtiaea*, vel *Iſtiaea*, revexit Reinoldius, cui recte auſcultavit A. Gronovius in ed. 44. atque hoc ſubſedit in aliis. TZSCHVCKE. *Styra*) Scribendum puto *Heſtiaea*, de qua poeta eminentiſſimus [Homerus Il. 2, 537.] πολυστάφυλόν τε 'Εστιαῖαν, [immo ϑ' Ἱστίαιαν] ab *Heſtiaea*, quae ad Olympum eſt, deducto nomine. Fuit in adverſo tamen Euboeae locus *Aſtyra*, ut ait Charax, [apud Stephanum h. v.] iuxta *Potnias*, niſi quis in Euboeam quoque id nomen translatum, ut alia pleraque cenſeat, atque ita malit *Aſtyra*, quam *Heſtiaea*, ſcribere. BARBARVS. Mirum eſt, qui tam ſecure viri docti in hac Hermolai lectione adquieſcere potuerint, quae nullo codicum praeſidio firmatur, cum praeterea Homerus in Euboeae locis recenſendis Il. 2, 539. *Styra* diſerte commemoret. Offendit forte Hermolaum, quod narrat Strabo lib. 10. p. m. 307. ſ. 446. et ex eo Euſtathius ad Homerum c. l. eam urbem ab Athenienſibus dirutam fuiſſe, locumque ab Eretrienſibus occupatum; quare etiam eius mentionem nullam fecerunt Plinius et Ptolemaeus. At Mela non ſuae ſolum aetatis, ſed et ſuperioris Geographiam exponit, vel loca, eorum fata ignorans, producit, quaſi adhuc ſteterint. Exempla praebent *Sigeum*, *Olynthos*, *Potidaea* et alia. Tum *Hiſtiaea*, ſi ſtare poſſit, praeferunt auctores, ut Hiſtiaeotis de Euboea praeeunt, etiam Homerus c. l. Ceterum a verbis: *Aliquot in ea* — capitis 56. initium facit Vinetus.

Eretria) Male etiam hoc nomen adfectum adparet. Vaticani, Pariſ. 1. 2. Cibin. Vindob. Gud. Prag. Lipſ. Venet. *Fretia*; Pariſ. 3. *Phretia*; Rehdig. *phoethya*. Ed. 1. *fretia*; 2. 9. *phretia*; recte edd. Venetae, 3. 4. 5. ſubſtituerunt *Eretria*, quam urbem inde ab Homero Il. 2, 537. multi in Euboea commemorant.

Pyrrha, Neſos) Male haec nomina in libris coaluerunt, ita tamen ut facta etiam poſt contaminatione

ſingula diſcernere et expedire poſſis. Pariſ. 1. 3. Vindobon. Gud. *Piraneſos*; Vatic. 3. *Pieranſos*; Prag. *pioranſos*; Pariſ. 2. Lipſ. *Picraneſos*; Venet. *Pyraneſos*; Rehdiger. Cibin. *pyrraneſos*. Edd. 1. *piraneſos*; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *piraneſſos*. Veram locorum diſtinctionem et ſcripturam, quam et praetuliſſe videntur reliqui Vaticani cum Havn. vidit iam olim Hermolaus Barbarus, cuius monito recte morem geſſerunt edd. 6. 7. 8. 10. 12. et reliquae; tantum 10. *Pyrrà*; 13. *Pirrha*. Pro *Oecalia* Pariſ. 1. Lipſ. Vindob. Gud. *Oetalia*; Vatic. 3. *Oetolia*; Pariſ. 2. Venet. *aetholia*; Prag. *octolia*; Rehdiger. *oecalia*; Cibin. *ethalia*. Edd. 1. *oecalia*; 5. *occhalia*; 11. *echalia*. Recte aliae *Oechalia*, quod fuiſſe videtur in Vaticanis reliquis et diſerte notatum erat ex Pariſ. 3. Forte et idem dedit Cibin. cum tenui discrimine *c* et *t* ſaepiſſime differant. Scripturam vero illam comprobant auctores.

opulentiſſimae) Cibin. *opulentiſſima*. Tum Lipſ. Gud. Vindob. cum editt. 1. 2. *cariſtos*, iidemque cum Prag. et ed. 1. *calcis*; at recte hic ed. 9. ab illa discedens *chalcis*; Rehdiger. *chalos*. *In*. Tò *et* inter *Caryſtos* et *Chalcis* excidit in Vatic. 3. et quibusdam aliis.

§. 10. *Atthide*) Rehdiger. *bachide*; Prag. *Matide*; Lipſ. *acthide*; Gud. cum ed. 1. *atide*. Editiones multae *Attide* facili errore et obvio, de quo ſupra dictum ad 2, 3, 4. Sic pro *Helene* edd. 6. 7. 8. *Helenae* cum cod. Cibin. uti deinceps Rehdig. *Salamys* et *cyrca*; Prag. *Sabbanis*; Lipſ. *noctior*. Inde Pariſ. 1. *Peloponenſum*; Vindobon. *Peloponenſon*; Prag. *Egeo*; Cibin. *aegio*.

Pityuſa) Vatic. *Pitynuſſa*, tantum 3. *Pirium venſa*; Cibin. *pythynuſſa*; Rehdiger. *pytinuſſa*; Vindob. *phitiniſſa*; Prag. *pirium verſa*; Lipſ. *pintinverſa*; Ven.

peritinunſa; Pariſ. 1. Gud. *pitinverſa*; Pariſ. 2. *Piliverſa*; Ciaccon. *Pytinſa*; Pariſ. 3. rectam ſcripturam *Pityuſſa* habuiſſe videtur. Edd. 1. 9. *ſitiuſa*; 2. 3. 4. 5. et deinceps plures aliae cum Stephano (33.) *Phitiuſa*, tantum 13. *Pytiuſa*, et 23. *Phithiuſa*; Vinetus, Schottus, Voſſius et reliqui *Pityuſa*. TZSCHVCKE. *Phitiuſa.*) Scribo *Pytiuſa* ex communi nomenclatura multarum Graeciae inſularum, a frutice videlicet pineo. PINTIANVS. Debebat ſcribere *Pityuſa*, uti ex eadem cauſa plures vocatas eſſe adfirmat Plinius 3, 11. ſ. 5. nempe a πίτυς. Salmaſium, qui ad Stephanum ſ. v. Φλιοῦς *Phliuſa* hic legendum cenſuerit, notat Politus in Euſtathium in Homerum Tom. 2. p. 613. ex Plinio 4, 12. ſ. 19. cum *Pityuſa* inſula ſit maris Aegaei circa Peloponneſum, *Phliuſa* urbs Sicyoniae in Peloponneſo. Ad Pityuſa etiam ducunt ſalebroſae licet codicum lectiones, quorum tamen exemplo, et ut tenorem ſervaret Mela, poſui *Pityuſſa*, uti paullo poſt probatur *Oenuſſa*. Vid. Schrader. ad Avieni deſcr. orbis v. 612. Poſt pro *Aegina* Rehdiger. *Egyna*. Idem cum Cibin. *epydaurico*. In edd. 2. 9. 13. *Egina*; 12. 14. 19. *Aepidaurico*.

Troezenio) Lipſ. *Traezonio*, ut edd. 30. 32. 37. Gud. *Troegenio*; Pariſ. 1. *Trecenio*; Pariſ. 2. *Trezoenio*; Prag. *Troeni Enio*. Pro *Calauria* Pariſ. 1. Rehdiger. Venet. Vaticani, Gud. cum ed. 1. *calaura*; Cibin. *chalaura*; Prag. *celaura*; Pariſ. 2. *celauria*; Lipſ. *calatira*. Pro *letho*, quod vulgo editur, Cibin. Vindob. *leto*; edd. 7. 8. *laeto*, quae variatio nec alibi in libris eſt inuſitata. Vid. Salmaſius ad Liv. 31, 18, 7. Burmann. ad Propert. 3, 11, (13.) 19. index Gruteriani theſauri Grammaticus h. v. et quae notantur in Cellarii Orthogr. Lat. T. 1. p. 274. ed. Harleſ. Nempe *laeto* quidam ſcribunt quaſi κατ᾽ ἀντίφρασιν, quia minime ſit laetum. Cf. Erythraeus in indice Virgilii h. v. Maior diſcrepantia eſt de priori ſcriptura *letho* et *leto*, in qua non ſemper ſibi conſtant

viri eruditi. Sic Livius Drakenborchii c. l. habet *lethum*, eiusdem Silius Italicus 2, 92. — *letum*, uti etiam dederunt alii in Virgilio, Propertio, Valerio Flacco, Horatio, Ovidio, Lucano et aliis. Ita vetus lapis apud Gruter. p. 655, 1. Accedit probabilior vocis derivatio Priſciani a ſupino antiqui verbi *leo*, a quo ſupereſt *deleo*. Vid. Priſcianus lib. 5. p. 665. ed. Putſch. Dausqueius in orthogr. Lat. P. 2. h. v. Voſſius in etymol. h. v. et Cellarius c. l. Relictis igitur codicibus plerisque, qui omnino adſpirationem amant, et editionibus, etiam recentioribus, excepta Vinetiana, dedi *leto*. Contra *Demoſtenis* codices quidam exhibent, veluti Gud. Rehdiger. Vindob.

Myrtoo) Vindobon. Prag. *mirtio*; Lipſienſ. *in immercio*; Gud. *mincio*; Pariſienſes *Mirthio*; Rehdiger. *myrthyo*. Vitiant vocem etiam editiones. Sic 1. *nirtio*; 2. *Nyrthio*; 9. 13. *Nirthio*; aliae ex antiquis 3. 4. — rectius quidem, ſed cum adſpiratione *myrthoo*. Cf. ad 2, 3, 3. Gr. quod notum, Μυρτῷον. Pro *Cythera*, quod quidam agnoſcunt, Vindob. *citharea*; Prag. cum ed. 9. *cithera*, uti Κιθέρη in vetere orbis deſcr. cap. 59, 7. Lipſ. Gud. cum ed. 1. *citera*; edd. 13. *Cythaera*; 18. *Cytera*. In Graecis Κύθηρα, unde Latinum probatur. Pro *Malean* quidam, in iis Venet. Lipſ. Vindob. *Maleam*, uti ex recentioribus habent Vinetus, Voſſius. *Malean* alii codices, veluti Cibin. Rehdiger. quae terminatio Graeca imitatione in Pomponio ab aliis recte praefertur. In ed. 18. ſupra ſcriptum praeterea erat ſine ulla nota et ſigno *Maleas*. Cum utraque forma in auctoribus occurrat, audiendi ſunt codices. Denique pro *contra* Prag. dat *circa*, quod quidem probari poſſit, ſed unius codicis cauſa recipi non debet. Sic etiam Mela eodem tenore ponit *contra*.

Oenuſſa) Mire et haec vox diſtorquetur. Vatic. *Oenuſa*, uti antea *Pityuſa*, praeter 3. in quo et Prag.

eſt *Tenuſſa*; Pariſ. 1. 2. Cibin. et potiores A. Gronovii, quod et de duobus exemplaribus in praefatione teſtatur H. Stephanus. *Oenuſſa*; Rehdiger. *eenuſſa*; Ven. *Coenuſſa*; Lipſ. *Oemiſſa*; Gud. *oeumiſſa*; Ciaccon. *Aenuſſa*; Vindob. *emiſſa*, quod et in Havn. fuiſſe videtur, et occupat editiones pleraſque ad Schottum usque; tantum 1. *emiſa*; 15. 17. 20. 23. *Enuſa*; Vinetus *Oenuſſa*; Voſſius et primum Gronovii *Oenuſa*, dein, praecedente Reinoldio, in edd. 44. 45. cum reliquis *Oenuſſa*. TZSCHVCKE.

Emiſſa) Aldus minus corrupte *Enuſſa*; Mariangelus et ante eum Hermolaus, *Oenuſſa* legunt ex Plinio [4, 19. ſ. 12.] et antiquorum codicum fide. Sed neuter attigit veram lectionem; ſcribendum namque *Oenuſſae* numero plurali ex Pauſania in Meſſeniacis. [4, 34. extr.] In orthographia disſentiunt. Herodotus [1, 165.] et Thucydides [8, 24.] per duo *ſſ*, Pauſanias et Stephanus cum uno tantum ſcribunt. PINTIANVS. *Oenuſſa* H. Stephanus [in praefatione] pro *emiſſa* reponit. SCHOTTVS. Vera lectio et narrationi accommodata ab ipſis MSStis ſubminiſtratur, etſi iidem, quod ſit alibi, in ſcriptura vel per *s* ſimplex, vel per geminatum, variant. Pluralem tamen minime agnoſcunt. Forte ipſe Mela unam tantum novit, vel omnes hoc nomine complexus eſt, quod una praecipue hoc nomen gereret, de quo Vol. 2. Scripturam per *ſſ* duplex reliqui, quippe quae et etymo propius reſpondet, atque ita in aliis feci.

Theganuſa) Vatic. 1. *Tegen nyſa*; 3. *begteniſſa*; Pariſ. 1. 2. *Begeaniſſa*; Prag. *Beganiſſa*; Lipſ. *tegraniſſa*; Venet. *Thegranniſſa*; Vindob. *tegea niſi*; Rehdiger. *thegea nyſa*; Voſſ. 1. Cibin. forte etiam Havn. *Tegeaniſſa*; Voſſ. 4. Perizon. Pariſ. 3. Gud. *tegea niſa*; Ciaccon. *Tegra Riſa*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Tegea Niſſa*; 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Teganuſa*; 12. 13. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae et ſimiles, 30. 32. 37. et reliquae *Theganuſa*.

Solus Schottus *Aenuſa.* TZSCHVCKE. *Tegea, Niſſa*) Scribendum *Theganuſa* ex Plinio, [4, 19. ſ. 12.] Ptolemaeo. [3, 16. extr.] BARBARVS. *Theganuſa* lectio pervulgata. Ego veſtigia ſagaciter odoratus veram lectionem [*Aenuſa*] repoſui. SCHOTTVS. Lego *contra Maleam Oenuſſa, Theoniſſa.* Nam illud *et* ex poſteriore litera praecedentis dictionis et prima ſequentis fuit factum. CIACCONIVS. Quaerant ipſi et probent Aenuſſam et Theoniſſam. Equidem receptum nomen in codicibus agnoſco, cui et ſitus reſpondet in Pauſania 4, 34. extr. ubi cum adſpiratione effertur, quae in Plinio 4, 19. ſ. 12. abeſt. Tantum geminavi, de quo antea eſt dictum. Poſt pro *Acritan* Vatic. Lipſ. Vindob. *Acritam*; Prag. Ciaccon. *Achrytam*; peius Cibin. *athytan*; Gud. *acryton*; recte cum aliis Rehdig. *Acritan*, forma quidem Graeca noſtroque amata. Pro *Ionio* multi, uti Vaticc. Cibin. Rehdig. Lipſ. Gud. Prag. *rionio.*

Prote, Aſteria) Coaluerunt male haec nomina in libris varie deturpata. Vatic. 1. Cibin. Voſſ. 1. Mediol. *Proſteria*; Vindobon. *preſtira*; Pariſ. 3. *proſtirra*; Rehdiger. *poſtyria*; Lipſ. *proſturiam*; Ciaccon. *proſturium*; Pariſ. 1. *proſturias*; Gud. *proſturia*; Prag. *proſtinia*; Pariſ. 2. *Proſthima*; Vatic. 3. *proſtumam*; A. Gronovius praeterea ex ſuis omnino adfert: *Proſtirria, Proſturia* et *poſturia.* Edd. 1. *Proſtiria*; 2. 3. 4. 5. 9. 11. *proſtirria*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. et reliquae ad 42. fere omnes *Prote, Hyria*; tantum 13. *Prothe Hyria*; 15. 17. 20. 23. *Protheyria*; Vinetus *Prote, Aſteria*, quomodo repoſuit Reinoldus, et hinc ab ed. 44. reliquae. TZSCHVCKE. *Proſtirria*) Legendum fortaſſe *Prote Hyria.* De Hyria cogitandum relinquimus illud obiter teſtantes, vagum id multis urbibus eſſe vocabulum; *Zacynthon* quoque inſulam hoc ipſo tractu quandoque *Hyriam* fuiſſe nominatam. BARBARVS. Luxatum eſſe puta verborum ordinem. Nulla enim inſula eſt *Hyria* praeter *Zacynthon*,

quae aliquando dicta eſt *Hyrie*, auctore Plinio in quarto. [cap. 19. ſ. 12.] Legendum itaque videtur *Zacynthos Hyrie*; more uſitato Melae, ut diximus ad cap. 1. lib. 2. PINTIANVS. Ferri minime poteſt haec emendatio, quam etiam poſt ex Plinio 4, 19. ſ. 12. huc transferre tentavit Harduinus, incuſata adeo Voſſii negligentia, qui eam praetermiſerit. Illa enim longe relinquit expreſſa codicum veſtigia, nec excuſationem habet in ſynonymorum de eodem loco copulatione, qua Mela ſic nusquam utitur, ſed Melae obtrudit Pintianus, uti libro 2, 1, 6. et 2, 5. Praeterea, ſi hic locum habeat, omnia ſede ſua movet et diſiicit, cum auctor mox Zacynthon diſerte memoret, uti etiam monuit A. Gronovius. Coaluiſſe in libris duo nomina, et hinc in peius mutata eſſe, adparet; quae ſi ſic diviſeris, ut per ſitum inſularum duo illa nomina inde eruantur, exſiſtere utique videntur *Prote* et *Aſteria*, quae huc poſſint referri, nec reiicienda erit Reinoldii emendatio. Suſpicor tamen, niſi diligentiſſimo alias in minutiis etiam conlatori ed. Vineti ad edit. Gronov. an. 1743. quae *Aſteria* evulgavit, obrepſerit caſus aliquis, ita iam a Vineto fuiſſe repoſitum. Certe ita in praefatione volebat H. Stephanus, nec iuſta ſuberat cauſa, cur ſimpliciter quidem damnaret, quaſi haec inſula ſic minus apte poneretur. De Zacyntho enim hic cogitari minime poſſe, iam dixi, et ſi quando de aliis locis *Hyria* legitur, certe in iis nusquam inſula notatur, cum tamen hic inſulae apto ſitu poſitae nomen deſideretur. Ita vero *Aſteria* in Ionio mari inter Ithacam et Cephalleniam diſertis verbis conlocatur a Strabone lib. 10. p. m. 314. ſ. 456. et Stephano h. v. Adiuvat praeterea Plinius, etſi mutata terminatione *Aſteris* ſcribit, qui lib. 4, 19. ſ. 12. cum Prote adeo in hoc ſitu coniungit. Quare *Aſteria* retinui.

Cephalenia) Vaticani, Mediol. Voſſ. 1. Cibin. *Cephallania*; Prag. *Cephalania*; Vindobon. *Zephalania*; Lipſ. Rehdiger. Pariſ. 3. et, quod puto, Venet. Havn.

Cephalonia; Gud. *Chephalonia*; Pariſ. 1. 2. *Cephalenia*, Edd. 1. 2. 9. *Cephalalnia*; 11. *Cephalnia*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 19. *Cephalonia*; 13. 15. 16. 17. 18. 20. cum ceteris *Cephalenia*, quod huc usque ſervatum manſit, et in poſteriori parte facile probatur; nam τὸ *onia* recentiorem aetatem redolet, atque hinc quidam libri etiam in aliis proferunt, veluti in Floro 2, 9. extr. Livio 37, 13. extr. et ex recentioribus ita ſcribunt Geographus Ravenn. 5, 22. auctor veteris orbis deſcr. c. 58, 7. Κεφαλονία. Terminatio *ania* forma Dorica effertur, uti inſcriptiones infra memoratae docebunt, etſi talia librariorum noſtrorum animos nunquam ſubierunt. At de priori parte moveri iuſta dubitatio poteſt, utrum ſimplex *l*, an duplex melius adhiberi debeat, cum etiam in utramque partem libri incerti pendeant. Auctores plerique Graeci, in quibus Homerus, Thucydides, Strabo, Polybius, Plutarchus, Antigonus utuntur duplici; alii quidam, uti Ariſtoteles hiſt. anim. 8, 33. Aelian. hiſt. anim. 5, 9. cum Plinio, Floro et recentioribus Antonino in itin. p. 524. Hierocle in ſynecd. p. 648. ſimplex praeferunt, etſi nec illi ipſi omnes ſibi conſtant, cum etiam duplex reperiatur in Priſciano v. 449. Avieno v. 596. Ariſtide T. 1. p. 306. ed. Iebb. Schol. Thucyd. ad 1, 27. — In aliis, veluti Polybio, Diodoro, variatur. Si etymologiam ſpectes, cum a Cephalo nomen illi impoſitum tradant, ſimplex unice valeat, atque hoc probet etiam inſcriptio numi, quem protulit Goltzius in theſ. p. 218. utinam certioris fidei vir, cum eiusmodi numum minime noverit Eckhelius in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 270 ſqq. Κεφαλανίας tamen occurrit in Reineſii inſcrr. 3, 85. quod poteſt ex praecedentibus intelligi. Obſtat enim de eius ſcriptura antiqua teſtimonium, Euſtathii ad Dionyſ. v. 431. monentis: Τοὺς Κεφαλλῆνας καὶ τὴν Κεφαλληνίαν ἐν δυσὶ λλ ἡ παλαιὰ χρῆσις ἅπασά ἔχει. Idem porro ad Homer. Odyſſ. 1, 105. p. 26, 49. ed. Baſ. Κεφαλληνία, inquit, ἐν δυσὶ λ ἡ

χῶρα ἐκλήθη πρὸς διαστολὴν, ἵνα τὸ ἐθνικὸν ὁ Κεφαλλὴν ἔχοι διαφορὰν πρὸς τὴν ἐν σώματι κεφαλήν. Probavit eam ſcripturam e libris vetuſtis et conſuetudine Graecorum Manutius in orthogr. p. 29. h. v. poſt eum alii, in iis Sigonius et Drakenborch. (qui cum Gronovio eam ſemper ſequitur) ad Liv. 38, 28, 5. Duker. ad Flor. 2, 9. extr. Weſſeling. ad Diodor. 11, 84. Horum virorum auctoritatem eo promtius amplexandam putavi, quod et boni codices eam hic tuentur. Neque morari poteſt Cephali, conditoris, nomen, quod ſimplici *l* in monumentis etiam ſcriptum adparet, quia in his diverſam ſaepe rationem ineunt. Sic Tenedos et ſimilia, de quibus paſſim dixi ad Strabonem. Cf. de Cephallenia ad eundem lib. 8. cap. 2, 2. Quam autem cupide Mela Graecas formas adripiat, pluribus exemplis conſtat.

Neritos) Cibin. Rehdiger. *Nerythos.* Alii cum edd. *Neritos*, praeter Schottum, qui praetulit *Nericos.* TZSCHVCKE. *Neritos* hactenus omnes editi. Lege *Nericos* ex Hom. ult. Odyſſ. [24, 376.] *Neritos* enim Ithacae mons eodem auctore et Strabone lib. 10. [p. m. 312. ſ. 454.] et Euſtathio ad Il. 2. [v. 632. p. 232. Baſ.] SCHOTTVS. Sive *Neritos*, ſive *Nericos* legas, neutrum, cum inſulas recenſeat, apto loco poſitum prodit. *Neritos* enim fuit mons Ithacae; *Nericos* urbs olim litoralis Acarnaniae, quam Homerus c. l. ἀκτὴν Ἠπείροιο vocat, de quo pluribus diſſerit Strabo 10. p. m. 311. ſ. 451 ſq. Nempe Leucadia, de qua ſuo loco, olim paene inſula, iſthmo cohaeſit Acarnaniae, in eoque ſita fuit urbs Nericos. Poſt, urbe illa diruta, iſthmum perfoderunt et Leucadiam inſulam fecerunt, fretum autem inde ortum ponte iunxerunt. Iſthmi Leucadienſium meminit et Hyginus apud Chariſium in Putſchii Grammat. p. 108. At hinc adparet, ne vel ſic quidem recte Nericum commemorari, quippe quae aetate Melae non amplius ſtabat, vel iam alibi (2, 3, 10.) commemoratam fuiſſe, ſi ve-

rum eſt, quod tradit Plinius 4, 2. ſ. 1. Neritum ſeu potius Nericum poſtea, translata ſcilicet priſtina incolarum ſede, Leucada dictam fuiſſe. Cf. etiam Suidas ſ. v. Νήριτον. Neque inſula Leucadia, quae Neritis eodem Plinio teſte olim vocata eſt, intelligi propter ſequentia poteſt. Denique, ſi haec lectio Schotto detur, utroque modo ſcriptum eſt olim a quibusdam oppidi huius nomen. Etſi enim Strabo 10. p. m. 313. ſ. 454. Euſtathius ad Homer. Il. 2, 632. Odyſſ. 24, 376. et ad Dionyſ. v. 492. Suidas c. l. praecipiunt, urbem eam in Graecis ſcribendam eſſe per κ, per τ montem Ithacae, adparet tamen ex Stephano, quosdam etiam urbem ſcripſiſſe Neriton, e quibus producit Lupercum Grammaticum. Et ſic effertur in Plinio c. l. quem quidem eo nomine notat Salmaſius ad Solin. cap. 37. ſ. 40. p. m. 503. Contra Νηρικίην Ἰθάκην vocat Dionyſ. v. 495. Et ſic eadem in hac voce conſona variatur apud Ovidium in remed. amor. v. 264. ubi vid. Heinſ. ad Virgil. Aen. 3, 271. Heynius, et qui nominantur ad Heſych. ſ. v. Νήρικος. Sed ut ſummam disputationis conficiam, etſi omnes libri in litera *t* conſpirent, *Nericos* tamen cum Schotto ex Strabonis adnotatione praeferendum eſt, cui etiam favent Lexicographorum rationes, nec, quod interciderat illa urbs, obſtare poſſe illi lectioni videtur, cum talia ſaepe Homerum aliosque veteres Geographos ſecutus Mela excitet, uti paullo ſuperius §. 9. ad nomen *Styra* notatum eſt. Aliud agitur, ſi quis quaerat, an recte in inſulis recenſuerit auctor, quod nego, etſi ita cenſuiſſe etiam videntur Virgilius Aen. 3, 271. Ovidius Metam. 13, 712. Silius 15, 305. ubi adſentitur Heinſius. Sic Oberlinus ad Vibium p. 341. Vadianus ad Melam 2, 3, 10. Contra de Nerito quidem ſentit Cellarius in Geogr. ant. 2, 4, 11. At quidquid eſt, ſi Strabo etiam erravit, hoc nomen certe errorem levat et ad codices proxime accedit.

Same) Prag. *Sarae.* Tum Cibin. *Zachinthos*; Vatic. 3. *Laeynthos*; Lipſ. *lacintos*; Vindob. *iacinthos*; Prag. *iacinctos*; Rehdiger. ut edd. 12. 14. 19. *Zazinthos.* Pro *Dulichium* Rehdiger. *dulychium*, ut edd. 7. 8. 10. 24. et forte aliae cum Vadianis et 30. 32. 37. Recte tamen ed. 18. Vadiani textus alias vicaria.

non ignobiles) Particulam *non* omittit Rehdiger. Poſt Vatic. 3. et Pragenſ. habent *Vxilis*; Cibin. Lipſ. Gud. Rehdig. ſex A. Gronovii *Vlixis*; Voſſ. 1. cui falſo A. Gronovius adiungit Gudianum, *Vlyxis*; Vaticani reliqui cum aliis codicibus habuiſſe videntur *Vlyſſis*, uti fertur in edd. omnibus cum Reinoldianis ad 44. praeter 9. et 31. in quibus exſtat *Vlixis.* A. Gronovius in poſtrema editione (45.) poſuit *Vlyxis*, atque hinc excepit Kappius cum editore Norimbergenſi. Quaeritur igitur, utra ſcriptura ſit proba magis et uſitata. Etſi per *ſſ* damnari nequit, eamque unice probat Regius ad Quinctil. 1, 4, 16. propter Graecam rationem, altera tamen per *x* frequentius uſurpatur ab optimae fidei codicibus, ut vel ſic temere nata et invecta non videatur. Sola haec paſſim notatur variatio, quod quidam per *y* proferunt, uti et legitur in Priſciano p. 562. ed. Putſch. cum hodie in primis *i* valeat, uti docent editiones Livii, Virgilii, Horatii, Ovidii aliorumque auctorum. Et ſic in pleriſque codicibus invenerunt Heuſingeri apud Ciceronem de offic. 1, 31, 8. 3, 26. in. et Benedictus in 7 MSStis apud eundem in epiſt. ad diverſ. 1, 10. extr. Sed vid. quae monuerunt viri docti ad Ovid. epiſt. 1. in. Valeſius ad Ammian. 27, 8. Drakenb. ad Liv. 1, 49, 9. Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 525. Heinſius et Heyne ad Virgil. eclog. 8, 70. Cellarius aliique in orthogr. Lat. T. 1. p. 384. et quos laudant. Nempe fuit ea antiqua Dorum forma uti docet Plutarchi locus in Marcello cap. 20. ubi narrat, Cretenſes, qui Dorica dialecto utebantur, in quadam inſcriptione Οὐλίξου pro Ὀδυσσέως poſuiſſe.

Cum igitur nec hic renuant plerique codices, et talia, poetis uſitata lubenter excipiat Mela, ita retinui, ut pro *Vlyxis*, quod inveni, ponerem *Vlixis*, etſi *Vlyſſis* minime damno. Poſt pro *Ithaca* Lipſ. *ytacha*; Gud. *itacha*.

Epiro) Vindob. *ephiro;* Rehdig. et ed. 2. *epyro*. Tum Vindob. *echinides*; Rehdiger. *echynides*. Sequentia magis corrumpuntur. Quidam A. Gronovii *Plocae*; Prag. *plocie*; Lipſ. cum edd. 1. 9. *nime* pro *nunc*, quae vocula abeſt ab edd. 5. 12. 14. 19. uti poſt a Pariſ. 1. 2. *Strophades*. Ciaccon. verba ſic ordinat: et *Strophades, olim Plotae*, nec aliter in ſuo legiſſe videtur Vadianus, qui ita certe dedit ſequentibus reliquis ad 42. praeter Ald. Iuntin. et Vinet. Inde Reinoldius antiquam aliorum codicum lectionem revocavit, quam poſteriores cum edit. 44. receperunt, et olim probaverat, reprehenſo priori ordine, Voſſius ad Valer. Flacc. 4, 513.

Ambracium) Quidam codices, in iis Cibin. Lipſ. Gud. Prag. cum edd. 1. 2. 9. 13. ex more *ambrachium*; Vindob. *embrachium*. Tum Rehdiger. *leucadya*; Prag. *leuchidia*.

Adriatico) Ita MSSti, tantum Vindob. *andriatico*. Edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. vel *hadriaco* (uti 1. 9.) vel *adriaco*; 20. *Adrico*; 26. aliaeque, poſtea Vadianae, Olivarianae tantum non omnes (nam in antiquitat. varr. auctorr. 1552. legitur *Adriaco*) cum Vineto, Schotto et reliquis *Adriatico*. Etſi utraque forma proba eſt, alteram tamen malunt libri. Cf. ad 1, 5, 3. ubi etiam dictum eſt de adſpiratione, quam praefixi. Poſt Prag. *mari contra Ethracum*; Vatic. 3. *Corcyra contra Etrachum*; Venet. *et Corcyra vicino Adriatico mari. Contra ſinum Thracium Graiorumque*; Lipſ. Vindob. *Corcira*.

§. 11. *At interius)* Cibin. *ad interius.*

Melos) Edd. quaedam, ut 4. 5. 11. *Nelos*, quod Hermolaus Barbarus recte mutavit in *Melos*, codicibus etiam adſpirantibus. Tum codices mei praecipiunt *Olearos* praeter Pariſ. 1. in quo eſt *Oelaros*, transpoſitis literis. A. Gronovius ex Voſſ. 1. indicat *Olcaros*, ex aliis *Olearos*, quod et legitur in edd. vetuſtis et aliis poſtea. Voſſius poſuit *Oliaros*, et hinc Gronovii in edd. 40. 41. 42. Inde, Reinoldio duce, rediit *Olcaros*. TZSCHVCKE. Lego *Oliaros* per *i* in ſecunda ex Strabone, [lib. 10. p. m. 334. ſ. 485.] Ptolemaeo, [3, 15.] Stephano [h. v.] ut mendoſe ſcriptum ſit, ubicunque aliter ſcriptum invenitur. PINTIANVS. Ex Strabone refert lectionem Guarini, quam et exhibent priores editiones, etſi codices mei aliqui etiam obiiciunt Ἀλίαρος. Poterat adiungere Plinium 4, 22. ſ. 12. in quo eadem exſtat forma. Videtur utraque forma valuiſſe in auctoribus, uti exiſtimant etiam viri docti, qui conferri poſſunt ad Ovidium Metam. 7, 469. Virgil. Aen. 3, 126. ubi vetuſti codices, quos et ſecutus eſt Heyne, praeferunt *e*, etſi *Oliaros* tuetur in Strabone et Virgilio Barthius ad Statii Achill. 2, 3. ubi *Olcaros*, ut in Antonini itiner. p. 529. Equidem malim *Oliaros* cum Pintiano reponere, ſi vel unus codex ſuſtineat, propter Stephani auctoritatem literarum ordine certo ſtabilitam.

Aegilia) Voſſiani meique omnes pertinaciter volunt *Aegina* vel *Egina*; Rehdiger. pro eo *egyna*. Edd. 1. 2. 9. 11. 13. *Egina*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. — reliquae cum Vineto *Aegina* ad Voſſium, qui emiſit *Aegilia*, probantibus aliis. *Aegyla* rectius legi iam monuerat. Vadianus ex Plinio 4, 19. ſ. 12. qui Melam ante oculos habuiſſe videtur. Exſtat tamen ibi *Aegialia*. Certe *Aegina* locum hic habere nequit, quippe quam etiam paullo ante commemoravit. Facilis fuit hic librariorum lapſus. Nomen autem inſulae huius vel cognominum

varie effertur in auctoribus. Sic Herodotus 6, 107. habet Αἰγίλεια, etſi codices variant; Stephanus h. v. Αἰγιάλεια, ubi tamen Holſtenius p. 13. mavult Αἰγίλεια, uti Harduinus ad Plin. 4, 19. ſ. 12. et Heyne ad Virgilii Cirin v. 477. forte tamen Αἰγιλία propter gentile Αἰγίλιος; Dionyſ. v. 499. Αἴγυλα, uti Priſcian. v. 525. Avienus v. 669. quod pro Αἴγιλα male ſcriptum eſſe monet Heyne c. l. Plinius c. l. *Aegialea* et *Aegila*; idem 4, 22. ſ. 12. *Aegilia*, de quibus Vol. 2. Retinui *Aegilia*, quod propius facit ad libros, in quibus *li* transiit in *n*. Eandem vero nomen *Aegina* moleſtiam iniecit Virgilii loco citato, ubi pro eo Holſten. ad Stephanum p. 102. invito tamen metro reponebat *Aegyla*. Sed vid. ibi Heyne.

Cothon, Ios) Coniuncte haec dant codices. Vaticani, Pariſienſes, Vindob. Prag. Rehdiger. *Cothonius*; Venet. *Cothonios*; Gud. *Cothomus*; Lipſ. *Cothromus*, notato tamen *r* tamquam vitioſo et delendo. Edd. 1. 2. 9. 11. *Cothonius*; 13. *Cotonis*; 3. 4. 6. 7. 8. 10. cum Ald. Iunt. et Vineto *Cothon, Ios*; 5. 12. 14. 16. 18. 19. 21. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae et aliae ad Schottum *Cathon, Ios*; inde Voſſius revocavit *Cothon, Ios*, uti iam voluerant Hermolaus et Ciacconius, idque poſt ſedit. Simili modo pro Κώθων, qui fuit portus Carthaginienſium, libri quidam obtrudunt Κάθων apud Diodorum 3, 44. Sed *Cothon* hic probatur ex Plinio 4, 19. ſ. 12. et Stephano h. v. Vterque tamen prope Cythera ponit, quam inſulam noſter in Myrtoo mari antea commemoravit. Sed de ſitu hic non quaero, et vel Mela vel librarii turbant. Plinius bis eam inſulam adtigit, ſed in priori loco, ubi Melam repetit, *Cothonis* legitur, ex quo vitii vetuſtas adparet.

Thia, Thera) Etiam haec nomina coaluerunt in libris, et inde depravata exierunt. Vatic. Venet. Reh-

diger. codex Stephani, quod ille notat in praefatione, *Thyatira*; Cibin. Gud. *Thiatyra*; Lipſ. Pariſ. 2. *Thiatira*; Pariſ. 1. *Thiathira*; Pariſ. 3. *Ciathira*; Vindob. *Thiara*; Prag. *Clathira*. Edd. 1. 2. 9. *Thiara*; 13. *Thyatira*; 11. *Thyera*; 6. 7. 8. cum Ald. et Iunt. *Therea*; 3. 4. 5. 10. 12. 14. 19. 24. Vadianus, Olivarius cum ſuis et Schotto *Thera*, omnes omiſſo nomine *Thia*. Solus ex recentioribus Vinetus antiquam codicum lectionem repetiit *Tyatira*. Voſſius repoſuit *Thia*, *Thera*, quae lectio facile ex codicibus eruitur et ipſa re probatur. Vtramque in Sporadibus recenſet etiam Plinius 4, 23. ſ. 12. ſed idem antea 4, 19. ſ. 12. ubi vitiatum Melae codicem deſcripſit, habet *Thyatira*.

Gyaros) Ita plerique codices, tantum Lipſ. et Vindob. cum edd. 1. 2. 9. 13. *giaros*; Prag. *Grayos*; Rehdiger. *Graros*. Edd. 3. 4. 5. 6. 7. et aliae *Gyaros*, cum edd. Vadiani 16. 18. in quas poſtea irrepſit vitiatum *Hyaros*, quod et repetunt 30. 32. 37. etſi ſubiecta nota melius docet Ciacconius, dum adfert Hyaros, addit: alias *Yarus* et *Giarus*, quae ad codices pertinere, ut alibi, videatur.

Hippuris) Cibin. *Yppuris*; Rehdiger. *Hyppuris*; Lipſ. Pariſ. 1. 2. Gud. *hippiris*; Prag. *Ipirris*; Pariſ. 3. Vindob. *iporis*; Venet. *Hippioris*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Iporis*, quod Hermolaus Barbarus ex Plinio 4, 23. ſ. 12. aliisque in *Hippuris* mutandum recte iudicavit. Ita vero etiam poſt receptum eſt. Plinius et hic 4, 19. ſ. 12. ex corrupto Melae codice reddit *Geoaris*, poſt 4. 23. ſ. 12. recte *Gyarus*.

Dionyſia) Vatic. 1. Voſſ. 1. Ciaccon. Venet. levi tantum immutatione *Dyoniſia*; Cibin. *Dioniſya*; Vindobon. Gud. Leidenſ. Pariſ. 1. 2. 3. *Dioniſio*; Mediolan. *Douyſia*; Prag. *Dioniſa*; Vatic. 3. *Dionyſa*;

Lipſ. *ioniſia.* Edd. 1. 2. 9. 19. *Dioniſſa*; 3. (ut cod. Havn.) 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. cum Olivarianis tantum non omnibus et Schotto *Dionyſſa*; 15. 17. 20. Vadianus in prima ed. (16.) et hinc 18. 20. 21. 24. 33. *Donyſſa*; 23. *Doniſſa*; poſteriores Vadiani, 30. 32. 37. et ſimiles, praeterea 27. 40. 41. 42. *Donyſa*; Vinetus *Donyſia*; Voſſius *Doynſa*; Reinoldius cum Gronovianis 44. 45. et ſequentibus *Dionyſia*, quod iam olim emiſerat ed. 13. TZSCHVCKE. Lego *Donuſia*, non *Donyſa* ex Stephano tradente, translatam fuiſſe a Baccho in eam inſulam Ariadnam, perſequente illam patre Minoe. Vnde appellata fuit forma poſſeſſiva *Dionyſia*, ſed poſtea corrupto nomine dictam eſſe *Donuſiam.* Legendum igitur apud ſummum poetam [Virgil. Aen. 3, 126.] *Donuſiam*, non, ut antehac legebatur, *Donyſam.* Nam ratio carminis ſynizeſi figura defenditur. PINTIANVS. *Donuſae* cum alibi, tum quoque apud Euſtathium in Dionyſium [v. 530.] fit mentio, cuius verba ita legenda: Σποράς δὲ καὶ ἡ πρὸς τῇ Ῥόδῳ Δονουσία, [uti ex codice notat etiam Holſtenius in Stephanum p. 102. cum vulgo legatur Νουσία] ἥτις παραφθορὰν, φασίν, ἔπαθεν. Οἱονεὶ γὰρ Διονυσία τίς ἐστιν, ἐπεὶ Διονύσιος τὴν Ἀριάδνην εἰς αὐτὴν ἐκ τῆς Νάξου ἤγαγεν. Idem habet Stephanus. Sed inepte Dionyſiam a Dionyſo dictam volunt. Verum enim nomen eſt *Donuſa*, Graece Δονοῦσα. Sic quoque Tacitus Annalium quarto. [cap. 30.] Sic quoque apud Virgilium [Aen. 3, 125.] legendum, *viridemque Donuſam.* A crebra terrae concuſſione, cui et haec et omnes fere vicinae inſulae ſunt obnoxiae, nomen ſortita eſt. VOSSIVS. *Dionyſiae* nomen a Dionyſo petitum reiicit etiam Berkelius ad Stephanum p. 308. et *Donuſa* probat cum Heynio ad Virgilii Cirin v. 476. Ita quidem apud Tacitum c. l. vetuſtus codex, omnes vero apud Plinium 4, 23. ſ. 12. [etſi ex noſtro 4, 19. ſ. 12. *Dionyſia*] et aliqui apud Virgilium cc. ll. pro *Donyſa* afferunt. Hic tamen librorum lectionem *Dionyſia* retinendam cenſet

Heyne ad Virgilii Cirin v. 476. Potuit enim, inquit, inter tot alias obſcuriores Sporadas. etiam Dionyſia eſſe, ut adeo facile alterius nomen in alterum transiret. Διονυσιάδας duas circa Creten inſulas a Dionyſo conditas memorat Diodor. Sic. 5, 75. quas et in tabula Peutingeriana [8. E.] notari putat Cellarius in Geogr. ant. 2, 14, 120. nominibus *Dioniſa* et *Dionis*, detracto fine. At prior nimis a Creta removetur, poſteriorem tamen, niſi ſit *Dia* Ptolemaei, haud male cum Dionyſiadibus componi poſſe, arbitratur Weſſeling. ad Diodor. c. l. Occurrit etiam *Dionyſa* cum Scyro ſ. Syro et Paro in Antonini itiner. p. 527. et *Dionyſſa* cum Syme in Geogr. Ravenn. 5, 21. Si recte et ordine retulit Virgilius in utroque loco et verum inſularum ſitum in perſequendo maritimo curſu expoſuit, *Donuſa* verſus Seriphon et Cretam inde a Delo proficiſcentibus vicinas utrimque inſulas habuit Cythnon, Naxon, Paron, Oliaron, et ſic porro melius intelligitur, cur huc ex Naxô Bacchus Ariadnen traduxerit. Sic et Plinius 4, 23. ſ. 12. accedit, qui cum Telo et Pathmo coniungit, etſi ſe acervatim poſuiſſe Sporadas ipſe adfirmat, quod et obſervatur in Antonini itiner. c. l. Tum vero valde reluctatur Stephanus, qui νῆσον μικρὰν Ῥόδου dicit. Quam difficultatem ut tolleret Heyne ad Virgilii Cirin c. l. legendum cenſuit in Stephano: Δονουσία, νῆσος μικρὰ ſ. μία τῶν Σποράδων. Tum quidem non liceat ad Dionyſiadas iuxta Cretam delabi, quas ſupra commemoravi ex Diodoro Siculo, in primis cum Mela inſulas iuxta Cretam ſitas, infra recenſeat, ubi obportuniorem locum Dionyſia habuiſſet, ſi adtingere voluiſſet. Reſtat igitur quaeſtio, utrum hic Donyſa, an Donuſa cum Voſſio reponenda, an Dionyſia retinenda, in quo quidem propter ſummam librorum conſenſionem (nam τὸ ι facile in Mediol. excidit) Heynii opinionem amplector. Accedit etiam huc locus Plinii 4, 19. ſ. 12. ſupra iam notatus, in quo noſtrum reddit. Legitur enim etiam ibi *Dionyſia*. Attamen non diverſas illas, ſed unam eau-

demque inſulam habeo; in quo iterum adiuvat Plinius. Quas enim in priori loco coniunctas ſimul quamvis ex depravato Melae codice ſiſtit, poſt ſingulatim ſuis ſedibus, aliorum fidem ſecutus, rectius recenſet, ex quo adparet, uti *Cyrnus* eſt *Cythnos*, *Chalcis*, *Chalcia*, *Pinara*, *Cinara* — ſic, quae ibi eſt *Dionyſia* poſt, 4, 23. ſ. 12. eſt *Donuſa*. Neque ſi Donuſae ſitum ſpectes, adverſatur ratio, quam Mela ſequitur in recenſendis Sporadibus. Iis enim accenſet, quae circa Delum undique ad Europam et Aſiam erant inter ſe remotiſſimae, ita quidem, ut utriusque litoribus propius adiacerent.

Cythnos) Voſſ. 1. Cibin. Mediolan. Rehdiger. *Cyanos;* Leidenſ. Vaticani Pariſienſes, Lipſ. Gud. Prag. Vindobon. Ciaccon. et alii *Cianos*. Eadem eſt *Canos*, quam cum Dionyſſa coniungit Geographus Ravennas 5, 21. quod nomen expedire non potuit Porcheron. In Plinio 4, 19. ſ. 12. *Cyrnus*. Edd. habent *Cianos* ad Schottum usque; tantum 13. *Cirnus;* Vinetus *Cyanos*. Inde Voſſius repoſuit *Cia*, *Icos*, quod receperunt edd. 40. 41. 42. Reinoldius emendavit *Cythnos*, quod poſt inde ab ed. A. Gronovii 44. ſervatum eſt. TZSCHUCKE. *Cianos*) Legendum videtur *Ceos* ex Strabone, [lib. 10. p. m. 334. ſ. 486.] aut *Cios*, ex Ptolemaeo, [3, 15.] apud quem falſo in Graeco exemplari ſcriptum reor *Cia* pro *Cios* facili lapſu ſcriptorum, duobus elementis *o* et *a* confuſis in unum, etſi Hermolaus legit in Ptolemaeo *Ciam*, cui equidem non aſſentior. PINTIANUS. Mela ſcripſit *Cia*, quamvis apud eum legatur *Cianos*. Cum enim librarius neſciret, *Ceon* a Romanis *Ciam* appellari, ſic ſcripſit: *Cia* v. *os*, i. e. *Cia vel Coos*, et hinc *Cianos*. VOSSIUS *ad Scylacem p. m.* 49. (Gron.) Reynoldum recte emendaſſe exiſtimo, *Dionyſia*, *Cythnos*, niſi forte Mela ſcripſerit *Dionyſia*, *Pyrnos*, quas inſulas etiam iungit Plinius 4, 12. [*Cyrnos* volebat dare, uti legitur in Plinio 4, 19. ſ. 12.] A. GRONOVIUS. *Cia* hic agnoſcit

etiam Politus ad Euſtathium in Homerum Tom. 2. p. 679. ſed vitiata pronuntiatione ortum cenſet ex *Cea*, quod probat. Nempe primum, inquit, dictum Κέος, unde gentile Κέϊος, per Synaereſin Κεῖος, unde νῆσος dicta Κεῖα, inde Κία, poſtremo Κίος de inſula, quod volebat Pintianus perperam. Invaluerat id Suidae aetate. Sed plura ex ipſo cognoſci poſſunt. De Κέϊος, Κεῖος a Κέω inſula monet etiam Euſtathius ad Homerum Odyſſ. 22, 335. p. 790, 14. Baſil. Praeferenda videtur emendatio Reinoldii, *Cythnos*, pro qua poſitum *Cytnos*, deinde *Cyrnos*, unde alia obtrudi facile potuerunt. *Cia* enim pro Ceos, Κέως, vix ferri poteſt ex corrupta Ptolemaei lectione. Minus probandum Voſſii Icos, quam inſulam Magneſiae obiectam dicit Strabo lib. 9. p. m. 300. ſ. 436. et Livius 31, 45, 12. a Geraeſto et Caryſto (Euboeae) in Macedoniam navigantibus inter Scyrum et Sciathum obviam eſſe ſcribit. Quod Cythnon Cycladibus alii adnumerant, nihil in tanta opinionum varietate obſtat, et infra contra libros a quibusdam in Cycladibus ponitur. *Cianos* tamen, quod hic libri obiiciunt, ſuſtineri forte poſſit ex Philone in Flaccum p. 540. ed. Mang. qui Κίανον inſulam adtingit, ubi perſequitur curſum a Sunio ad Andrum, in quo praetervectus eſt Flaccus Ἑλένην, Κίανον, Κύθνον et alias στοιχηδὸν κειμένας, dummodo aliunde nomen certum conſtaret, nec ibi potius ad Ceam referendum videretur, uti etiam indicat Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 523. qui poteſt conſuli.

Chalcia) Pariſienſes, Ciaccon. Lipſ. Rehdiger. Vindob. *Calchis;* Cibin. *Chalchis;* Prag. *Calcis;* Gud. *Calathis;* Vaticani et reliqui cum editionibus conlati habuiſſe videntur *Chalcis.* Nempe ſic omnes editiones exhibent ad Voſſium usque, praeter 1. 2. 9. 13. in quibus legitur *Calcis.* Voſſius poſuit *Chalcia,* quod et acceperunt ſequentes. Plinius quidem in loco ſupra indicato habet *Chalcis*, quod et retinuit Harduinus; at alibi

(4, 23. ſ. 12.) vocat *Chalciam*. In Scylace p. 38. Hudſ. eſt Χαλκεία, in Strabone lib. 10. p. m. 337. ſ. 488. Χαλκία, et in mari Carpathio prope Rhodum ponitur. Χαλκία etiam legitur apud Theophraſtum in hiſt. plant. 8, 3. Sed, quod ex ſitu diſcitur prope Rhodum, eadem a Plinio 5, 36. ſ. 31. dicitur *Chalce*, et a Thucydide 8, 41. extr. Χάλκη, de qua variatione monuit etiam Palmerius in exercitt. in auctor. Gr. p. 347 ſq. qui tamen corruptos hic codices eſſe cenſet. Attamen cum nec alii auctores in forma nominis conſtent, Melaeque codices omnes eandem terminationem in *is* praeferant, praeſtat eam reddere, quam ad ancipitem aliorum recurrere. Revocavi igitur *Chalcis*, quo nomine alia etiam loca paſſim adpellantur.

Icaria) Ita Pariſienſes, Vatic. 1. Cibin. Gud. et alii. Vindob. *ycaria;* Rehdiger. *hycaria;* Prag. *Ichara;* Vatican. 3. *Icara;* Lipſ. *learia.* In *Icaria* conſentiunt editiones omnes, probanturque ab aliis etiam auctoribus. Mox Pariſienſes, Lipſ. Prag. *Pinaria*, quod etiam in Vaticanis fuiſſe opinor, quia ex ſolo Vatic. 1. notatum erat *Pinara*, quod et habet Gud. cum Plinio 4, 19. ſ. 12. In Cibin. eſt *Pynara;* Rehdiger. *pynaria;* Venet. *Pinarra;* Vindob. *cinara.* Edd. veteres 1. 2. 3. 4. 5. — ad Voſſium *Pinaria;* tantum 13. *Pinara.* Voſſius dedit *Cinara*, quod amplexi ſunt reliqui. TZSCHVCKE. Plinius [4, 23. ſ. 12.] *Cinara.* Nondum muto, quoniam et *Pinara* Lyciae urbs fuit. [?] BARBARVS. *Pinarae* nullus meminit praeter Plinium, apud quem tamen in codice vetuſto *Pyrana* legitur, non *Pinara.* PINTIANVS. Alias *Cinara* et *Pinara.* CIACCONIVS. *Cinarae* meminit Plinius, licet vulgo apud ipſum *Cynara* legatur, cum vetuſti libri habeant *Cinara.* [Sic Harduinus.] Athenaeo [lib. 2. extr.] et Plutarcho [de exſilio p. 376. ed. Lipſ. Vol. 8.] eſt Κίναρος. Verum quia apud Melam Cinara mutata fuit in Pinaram a librariis, quibus ſolemne eſt,

C et P commutare, non mirum eſt, Plinium vitioſam ſecutum lectionem, duas feciſſe inſulas. Sed et alias ſupra memoratas inſulas quare geminarit, et ad Aetoliam collocarit, cum omnes in mari Aegaeo ſitae ſint, ſatis ut opinor, clarum eſt. VOSSIVS. His facile et lubenter adquieſcere licet.

Niſyros) Vatic. Vindob. Gud. *Niſpiros;* Cibin. Pariſienſes *Nyſpiros;* Rehdig. *Niſpyros;* Venet. *Neſpiros;* Lipſ. *hiſpiros;* Prag. *hiſpirros.* Edd. 1. 2. 9. 13. *Niſpiros;* 3. 4. 5. reliquae *Niſyros*, quod ſine haeſitatione probatur. De ſimilibus et aliis huius nominis corruptionibus cf. Harduinus ad Plin. 36, 42. ſ. 21. et Heyne ad Apollodor. p. 75.

Lebinthos) Vatican. 1. *Lebenthos;* Mediolan. Voſſ. 1. 3. 4. Cibin. Venet. Vindob. *Libenthos;* Leid. *Libentos;* Lipſ. Prag. *Lientos;* Vatic. 5. *linetos;* Pariſienſes *Lyenthos;* Gud. (ex quo A. Gronovius falſo notat *Libenthos*) *Lihentos;* Rehdiger. *Lybeminthos.* Edd. 1. 2. 9. *Libentos;* pleraeque reliquae *Lebynthos;* 15. 17. 20. *Lebyntos;* 23. *Lebynthus;* 6. 7. 8. *Lebyntohus;* at 10. *Lebynthos;* Sanctius et Reinoldius *Lebinthos*, quod et habuiſſe videtur editio Vineti. Ita vero poſt Reinoldium inde ab ed. 44. A. Gronovius cum aliis, cum antea Voſſii exemplo ſcriberetur *Lebynthos.* TZSCHVCKE. Scribe per *i* in ſecunda *Lebinthos* ex Strabone [lib. 10. extr.] et Plinii codice ſcripto. [4, 23. ſ. 12.] PINTIANVS. Per *i* ſcribit etiam Stephanus ſ. v. Δρεπάνη. Sic Geographus Ravenn. 5, 21. *Lepinthos.* In Ovidio de A. A. 2, 80. et Metamorph. 8, 222. vulgo, etiam in ed. Burmanni legitur *Lebynthos*, ubi MS. habere *Lebinthos* ad hunc Melae locum teſtatur A. Gronovius. Praeſtat Graecos auctores ſequi, tamquam minus in his corruptos.

Calymnia) Vatic. *Camynis;* Pariſ. 1. Cibin. Lipſ. Gud. Rehdiger. Venet. *Caminis;* Pariſ. 2. 3.

Caſimis; Vindob. *Scalimis;* Prag. *Camiros.* Edd. 1. 2. 9. 13. *Caninis;* 3. 4. 5. et reliquae *Calydnae* ad Voſſium, tantum aliquae, ut 11. 29. 33. cum Vineto *Calydne.* Voſſius dedit *Calymnia,* quem et ſecuti ſunt poſteriores. TZSCHVCKE. Libri antiqui *Caminis.* Et hanc quoque vitioſam lectionem ſecutus eſt Plinius, [4, 23. ſ. 12.] et inde inſulam *Caminiam* vel *Caminiſam,* ut habent aliqui codices ſcripti, in ordinem inſularum repoſuit. Dum ſic facit, non mirum eſt, catalogum inſularum, quas in hoc mari recenſet Plinius, admodum eſſe locupletem, recurrente ter et quater eadem ſemper inſula. Procul dubio ſcripſerat Mela *Calymnia.* *Calymna* et *Calymnia* utrumque rectum eſt, ut teſtatur Stephanus. Aliter *Calydna,* aut *Calydnae* dicuntur iſtae inſulae. Hinc *mel Calydnium* appellatur quoque *mel Calymnium,* et ex Stephano teſtatur Euſtathius in Dionyſium. [v. 530.] Porro Lebynthum cum hac inſula coniungit etiam Ovidius, cum in libris de arte amandi, [2, 80.] tum quoque Metamorphoſeon 8, [222.] *Dextra Lebynthos* [ut ibi prave editur] *erat, foecundaque melle Calymne.* VOSSIVS. Librorum lectio ducit ad *Caminiam* Plinii, cui nomini eo magis aliquis inhaereat, quod Plinius ſcribit a Platea diſtare 38. M. P. At nemo talem inſulam in hoc mari audivit, et manifeſte ex variis auctoribus inſularum nomina congeſſit eorumque variam et corruptam ſcripturam ſecutus inſularum etiam numerum temere auxit. Porro non arbitrario antiquae editiones Venetae dediſſe videntur *Calydnae,* ſed aliunde et ex libris depromſiſſe. Atque eo etiam ducit codex Vindob. etſi alias non bonae notae, ſuis tamen ideo exemplis propius inhaerens, qui adpoſuit *Scalimis,* ſic ut litera *s* ex praecedente vocabulo fuerit adtracta. Hinc vero non male Voſſius ſubſtituiſſe videtur *Calymnia,* cum hoc nomen probet etiam Stephanus, *Calymnam* autem hac forma producat etiam Plinius 4, 23. ſ. 12. et Strabo lib. 10. extr. Τὸ *a* in codicibus ad proximum nomen migravit.

Syme) Vatic. 1. *Aſymae;* Pariſ. 2. 3. Rehdiger. *Aſime;* Pariſ. 1. Gud. *Aſine;* Lipſ. Venet. Ciaccon. *Haſime;* Prag. *Aſhime;* Vindob. *Aſinie;* reliqui videntur habuiſſe vel *Aſime*, quod et Voſſius ex ſuis protulit, vel *Aſinae* et *Aſine.* Et ſic editiones antiquiſſimae ad Voſſium *Aſinae* vel *Aſine*, quae quidem locum hic habere non poſſunt. Voſſius cum ceteris repoſuit *Syme.* TZSCHVCKE. Pro *Aſine* forte reponendum *Caſiae.* Nam a *Caſo*, una Sporadum, complures adiacentes inſulae dictae ſunt *Caſiae* Straboni, [lib. 10. extr.] Stephano [qui tamen Κάσον tantum memorat] et Homero. [Il. 2. 676. qui etiam unam tantum habet.] PINTIANVS. Nemo hanc emendationem adſenſione ſua probavit; et recte. Nam et nimis et ſine cauſa recedit a Codicum lectionibus, nec usquam Caſiae memorantur. Immo quas ſolus Strabo τῶν Κασίων νήσους adpellat, ſunt finitimae, et quae ſub ditione Caſiorum fuerunt. Prima litera *a* adhaeſit ex proxima voce, qua abiecta remanet *Syme*, inſula inter Rhodum et Gnidum. Sic igitur recte poſuit Voſſius aliis omnibus hic comprobantibus et ad Lucan. 8, 195. Oudendorpio.

Hae quia —) Gud. *he quod;* ed. 14. *diſparſae.* Mox pro *Ab eis*, quae voces a Pariſ. 2. et Prag. abſunt, Vaticani habent *Abeos;* Cibin. *bacos;* Lipſ. Gud. Venet. Rehdiger. *habeos;* Vindob. *anapheos;* Ciaccon. *Nabeos.* Edd. 1. 2? 9. 13. *abeos;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. reliquae *Ab eis*, uti certe fuit in Pariſ. 1. 3. et, quod videtur, in Havn. Recte. Nam non adeſt nomen, quod ſub ſuperiorum codicum vocibus lateat, et *ab* idem valet, quod poſt, et in progreſſione vel tranſitu ad alia a noſtro paſſim adhibetur. Cf. 1, 2, 4. 18, 5. 3, 2, 7. et 7. in. Tum librarii nomina etiam adpellativa ſaepe in propria corrumpunt. Sic 3, 7, 5. *Nyſii* pro *niſi;* 3, 1, 9. *Ianaſum* pro *etiamnum;* 1, 2, 3. Prag. *cum Thauris* pro *continuis;* et hoc ipſo capite proxime poſt Cibin. *ſuper*

Aſyam pro *ſuper eas*, et ſupra §. 8. alii pro *et nusquam* ferunt *Ethnos quam*. De aliis nominum permutationibus cf. ad 2, 3, 1.

Sicinos) Vaticani *Cicynos*; Pariſ. 2. 3. Lipſ. Vindobon. Gud. Venet. *Cicinos*; Rehdiger. *Cycynos*; Cibin. Ciaccon. *cycinos*; A. Gronovius ex ſuis memorat *Cycinos* et *Cicinos*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Cicinos*; 6. 7. 8. 10. 12. et aliae ad Voſſium *Sicynus* vel levi immutatione quaedam *Sicinus*, ut Olivarius cum ſuis fere omnibus; *Sycinus* 18. *Sicynos* 19. Voſſius dedit *Cythnos*, quod acceperunt Gronovii ad ed. 42. Poſt Reinoldio auctore rediit *Sicinos*. TZSCHVCKE. *Cicinos*) Scribendum *Sicynus* ex Strabone, [lib. 10. p. m. 334. ſ. 484. ubi quidem vulgo legitur Σίκηνος] Plinio, [4, 23. ſ. 12. ubi *Sicinus* exſtat] Stephano, [cui etiam eſt Σίκηνος] vetuſtis codicibus. HERMOLAVS BARBARVS. Videtur ſcribendum *Sicenus* penultima producta ex Strabone [c. l. ubi etiam ita reddidit vetus interpres] et Stephano. Ptolemaeus [3, 15. extr.] per *i* in eadem *Sicinus*, ſed vitioſe puto. PINTIANVS. *Sicinus* non eſt inter Cycladas. Vetus lectio eſt *Cicynos*. Feci *Cythnos*, quae ſola hic deerat. VOSSIVS. Si veſtigia codicum preſſius inſiſtas, melius ſupra in Sporadibus *Cythnos* deprendas, ut hic *Sicinos*. Ita enim rectius ſcribi per *i*, non ſolum alia auctorum loca docent, ſed et metrum in primis evincit. Cf. ad Strabonem c. l. Quod de Cycladibus monet Voſſius, vere id quidem, ſed, in auctorum de iis inconſtantia et fluctuatione, nihil id ſolum videtur impedire. *Cythnos* tamen videtur exſtare in Pariſ. 1. atque omnino ille usque ad *Paros* cum Voſſiano textu conſentire, quia nulla ex eo diſcrepantia adnotata erat. Hinc vero magna ſuccedit in editionibus variatio et confuſio. Multae enim, quae *Sicynus* vel *Sicinus* habent, ſubiiciunt proxime *Cythnos*, uti Vadianae et in iis 30. 32. 37. ſic: *Sicynus*, *Cythnos*; *Siphnos*; ed. 24. et hinc Olivarianae

cum Vineto et Schotto *Sicinus*, *Hypanos*, *Cythnos*, *Siphnos*, *Seriphos*, ſic ut Melae recenſum una vel duabus inſulis augeant. Ante Vadianum et Olivarium legebatur levi diſcrimine *Sicynus*, *Hipanoś*, *Sipanos* vel *Siphnos*, *Seriphos*; ſed de his audiendi ſunt libri ſcripti.

Siphnos) Cibin. Vatic. *Sipanos*; Rehdig. *Sypanos*; Pariſ. 2. Prag. *Sinapos*; Venet. *Synapos*; Lipſ. *Ipanos*; Pariſ. 3. *hipanos Scipanos*; Gudian. *hypanos*; Ciaccon. *Spanos*. Edd. 1. 2. 9. 13. *hipanos Scipanos*; 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 19. *Hipanos*, *Siphnos*; 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Hipanos*, *Sipanos*; Olivarianae et antea iam 21. 24. poſt Vinetus, Schottus *Sicinus*, *Hypanos*, *Cythnos*, *Siphnos*; Vadianae *Sicynus*, *Cyhnos*, *Siphnos*, de quo quidem in proxima nota monui. Voſſius τὸ *Hypanos* recte excluſit, omninoque poſuit *Cythnos* (pro *Sicinos*) *Siphnos* ſequentibus edd. 40. 41. 42. Poſt duce Reinoldio reliquae *Sicinos*, *Siphnos*, uti iam notatum eſt. TZSCHUCKE. *Hypanos*, *Cythnos*, *Siphnos* —) Aldus *Hypanos*, *Sipanos*, *Seriphos*. Scribo *Cythnos*, *Siphnos*, *Seriphos* [uti iam dederat Vadianus] ex Ptolemaeo [3, 15. extr.] et Strabone, [lib. 10. p. m. 334. ſ. 485.] apud quem in Graeco codice *Cythros* pro *Cythnos* falſo ſcriptum eſt. In Plinio [4, 22. ſ. 12.] quoque *Citanos* depravatum pro *Cythnos*. PINTIANUS. Satis ex enarratis codicum lectionibus adparet, τὸ *Hipanos* ortum eſſe ex *Sipanos*, utrumque ab editionibus quibusdam exceptum ad unam eandemque inſulam pertinere, quae ſola eſſe poteſt *Siphnos*. Minus depravant libri *Seriphos*. Nempe Gud. *Siriphos*; Prag. *Seriſos*; Ciaccon. *Scryphos*. Recte alii cum edd. etiam vetuſtis. In ed. 34. (Heniſchii) *Seriphos* omiſſum abeſt.

Rhenea) Vaticani, Pariſ. 3. Voſſ. 3. Mediolan. Perizon. Gud. *Ahenea*; Ciaccon. *Athena*; Voſſ. 1. Cibin. Lipſ. Rehdiger. *Haenea*; Prag. *Henea*; Vindob. *anenea*;

Pariſ. 2. *Haenia;* quidam etiam, A. Gronovio teſte, *Ahena.* Edd. 1. 2. 9. 13. *Ahenea;* 3. 4. 5. (cum quibus Venet. et Havn. conſenſiſſe videntur) 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 19. *Henea;* Ald. et Iunt. *Aenea*; Vadianus invexit *Rhene* et ad alios propagavit; tantum Vinetus poſuit *Rene.* Reinoldius evulgavit *Rhenea* et hinc edd. 44. 45. ceterae. Vtraque forma in auctoribus reperitur, poſteriori tamen praelucent codices. In nomine *Paros*, quod ſingulare videtur, amice omnes libri conſpirant.

Myconos) Hic non formam ſolum nominis, ſed et ordinem turbant libri. *Myconos* enim alii ponunt poſt *Paros*, alii poſt *Tenos*, in quibus Pariſ. 3. et edd. vetuſtae 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 16. et ceterae ad Gronovianam 44. exceptis Reinoldianis, quae hac ſerie exhibent: *Paros*, *Myconos*, *Syros*, *Tenos*, *Naxos*, et ſic poſtea ed. 44. cum ceteris. Nec temere, cum ita codices fere omnes praecipiant. Editiones 1. 2. 9. 13. plane id nomen ignorant. De eius forma haec monenda: Voſſ. 1. Cibinienſ. Mediolan. Vaticani, Ciaccon. *Mycon;* Pariſ. 3. Prag. Lipſ. Gud. Venet. *Micon;* Vindobon. Voſſ. 3. *Michon;* Rehdiger. *Mychon.* Edd. 3. 4. 5. 11. *Mycon,* reliquae cum aliis codicibus *Myconos*, paucae *Miconos.* Prius ex aliis auctoribus facile probatur.

Syros) Haec vox deeſt in Cibin. et Voſſ. 1. Alii vitioſe efferunt. Vatic. Pariſ. 3. Vindobon. Prag. Lipſ. Gud. Venet. Voſſ. 3. *Spiros;* Rehdiger. Mediol. *Spyros;* Ciacconn. *Styros* et *Spyros;* Leidenſ. *Sporis.* Editiones 1. 2. 9. 13. *Spiros;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. poſt Vinetus, Voſſius, Gronovii, Reinoldius et poſteriores *Syros;* Vadianus, Olivarius cum ſuis, Schotto, item edd. 21. 28. 30. 32. 37. *Scyros.* At *Scyros* ſupra iam adfuit, et hinc longe eſt remota. Recte igitur iam antiquae editiones et poſtea Voſſius cum

alii poſuerunt *Syros*, uti emendabat Pintianus pro *Scyros*, et volebant ex libris et Plinio [4, 22. ſ. 12.] Salmaſius ad Solinum cap. 17. ſ. 11. p. m. 126. et Taylorus ad marmor Sandvicenſe p. 62. etſi ea occupata iam erant, nec bene Emmeneſſius ad Virgilium Aen. 2, 477. reprehendit Voſſium, quod *Syros* ſcripſerit. Diverſas his nominibus inſulas fuiſſe, nemo negat, ſed et ipſa eorum ſimilitudo facile et ſaepe in errorem detruſit librarios, qui quidem ex nexu et ſerie narrationis deprehendi et agnoſci poteſt. Sic recte quidem Scyron prope Lemnum ponit Ptolemaeus 3, 13. extr. At cum Scyrum etiam 3, 15. extr. inter Tenum et Naxum producit, aut ipſe erravit, et diverſas inſulas uno eodemque nomine deſignavit, aut librariorum vitio corruptus eſt, et *Syros* legi debet. Sic Plinius 4, 22. ſ. 12. depravatus eſt, ubi *Scyros* 15. M. P. a Delo removetur et in Cycladibus recenſetur. Quare et ibi *Scyros* plane omiſit Harduinus, et a libris abeſſe monuit Salmaſius ad Solinum cap. 11. ſ. 7. p. m. 126. Sic pro Σκύρος in Scylace p. 22. Hudſ. Σύρος legi debet propter Deli et Rhenes viciniam, cum contra paullo inferius Σκύρος (Σκῦρος) recte commemoretur. Errant enim, qui Scyron Cycladum numero addunt et cum Syro miſcent, veluti Schol. Thucyd. ad 1, 98. Servius ad Virgil. Aen. 2, 477. qui tamen de Syro id recte pronuntiat ad 3, 76. ubi editi quidam male Scyrum habent, quia Pherecydis mentio ſubiicitur. Nimis enim longe a Delo Scyros remota eſt, quam ut ad Cycladas revocari poſſit. Cf. Salmaſius ad Solinum c. l. et de commutatione illa Heinſius ad Ovidium Metam. 7, 464. Menagius ad Diogenem Laertium 1, 119. Harduin. ad Plin. 36, 26. ſ. 16. Heynius ad Virgil. Aen. 2, 477. Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 527. Burmann. ad Propert. 2, 7, 54. aliis 2, 9, 16. In poetis, opinor, facile deprehenditur et coarguitur vitiatio metri ratione. In *Scyrus* enim penultima producitur, quae brevis eſt in *Syros*. Etſi enim de Syro ſecus monet Strabo lib. 10.

p. 335. ſ. 487. et ex eo Euſtathius ad Homerum Odyſſ. 15, 402. p. 583. Baſ. et ad Dionyſ. v. 525. itemque Stephanus h. v. non video tamen, quomodo id ſimpliciter adfirmare potuerit Strabo, cum ſubiectus Homeri locus Odyſſ. 15, 402. contrarium adferat in verbis νῆσος Συρίη. Producitur tamen in aſmatio apud Diogenem Laert. lib. 1. ſ. ubi cf. Menagius, item apud Ovidium Metam. 13, 175. in quo tamen leg. videtur *Scyron*, quam cepit Achilles (Homer. Il. 9, 664.) adiutus, quod Ovidius innuit, opera Vlyſſis. Atque ita ex codicum indiciis apud eundem Metam. 7, 464. legi poſſit: *Florentemque Syron, Siphnon, planamque Seriphon.*

Tenos) Vindob. Rehdiger. Cibin. Voſſ. 1. *Thenos;* alii cum editionibus antiquis *Tenos;* recte. Sic quidam pro *Naxos* dant *Naſos*, uti Venet. Lipſ. Gud. Prag. Vatic. 3. Pro *Delos*, *Andros* Prag. *Poloſandros*, Pariſ. 2. *Doloſandros;* Venet. *D. Indros.* Tum Vindob. *qui in orbem;* Vatic. 3. Pariſ. 2. *hae quia in orbem;* Vindob. *ciclades;* Prag. *cicladas;* Rehdiger. Vindobon. *dicte ſunt;* poſterius verbum adiiciunt etiam edd. 1. 2. 3. 4. et reliquae ad 42. cum Reinoldianis. Poſt expulit A. Gronovius in ed. 44. monuitque abeſſe illud a melioribus MSStis. Ex meis praeter commemoratos et forte Venet. Havn. et Pariſienſes reliqui etiam repudiant. Redundare iam olim notaverat Ciacconius.

§. 12. *Super eas)* Cibin. ſubſtituit *ſuper Aſyam.* Poſt τὸ *in* omiſit ed. 11. Ceterum ab his vocibus cap. 58. incipit Vinetus.

Samonium) Ita exſtat in MSStis omnibus et editionibus primis, nec aliter legitur in Strabone lib. 10. p. m. 327. ſ. 474. Salmaſius tamen ad Stephanum ſ. v. Σαλμώνη in utroque emendat *Salmonium*, uti etiam ex Mela, minus tamen vere, refert Wettſtenius ad Lucae

act. apoſtol. 27, 7. Sed utraque forma primae ſyllabae in uſu fuiſſe videtur, nec, quam noſter praetulit, ſollicitanda. Sic Σαμώνιον vocat etiam Ptolemaeus 3, 17. et Plinius 4, 20. ſ. 12. noſtrum imitatus, ſic reddit: *Qua longiſſima eſt ad orientem Sammonium* (ſic Harduin.) *promontorium adverſum Rhodo; ad occidentem Criu metopon Cyrenas verſus expellit.* Contra Σαλμωνὶς idem vocatur ab Apollonio Rhod. 4, 1693. a Dionyſio v. 111. eiusque interpretibus Latinis Priſciano v. 113. et Avieno v. 164. In actibus Apoſtol. c. l. dicitur Σαλμώνη. Σαλμώνιον eodem uſu adfert Schol. Apollonii c. l. Idem vero indicari promontorium adparet ex Strabone et Dionyſio, quorum ille ἑῷον ἄκρον vocat, hic ἑώϊον. Quare nihil mutandum eſt.

Κριοῦ μέτωπον) Varie depravant libri. Vatic. 1. *calum metopon;* Cibin. *calu metopon;* Pariſienſes, Lipſ. Gud. Rehdiger. *calum et opon* male diſtractis vocibus; Vatic. 3. *calum et apum;* Prag. *calum et opum;* Vindob. *colon et opon;* Havn. *callum et oppon;* Venet. *callon et oppon.* Edd. 1. 2. 3. 4. 9. 13. *Calum et opon;* 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. et reliquae *Criu metopon* vel poſt Κριοῦ μέτωπον. Confirmat hanc emendationem locus Plinii 4, 20. ſ. 12. ubi Melam reddit: *ad occidentem, Criu metopon expellit;* et ſic Strabo et Ptolemaeus cc. ll. ille quidem νότιον facit, hic occidentali latere Cypri ponit. Καλοῦ μέτωπον nemo hic novit, nec in recenſu promontorium a Meurſio in Creta cap. 5. p. 88. acto tale memoratur. Recte igitur relictis codicibus altera lectio repoſita, cum Melam adeo erraſſe non ſit veroſimile. Poſt Voſſ. 1. et Cibin. *et niſi maior.*

Cypri) Ita codices omnes excepto forte Venet. et Havn. Editiones omnes cum Vadianis, Olivarianis et cognatis, quibus acceſſit Schottus *Cypro;* Vinetus, poſt Voſſius et inde reliqui, *Cypri.* Forte primos editores

ſtructura offenſi immutarunt, etſi, quod ſtatuunt vulgo discrimen, non eſt perpetuum. Tum Prag. *in multis carmigerata.* Cibin. *ſimul multis.*

Paſiphaes) Vindob. cum edd. 1. 9. *paſiphes;* Lipſ. Gud. *paſiphe;* Rehdig. *paſyphe;* Cibin. *paſiphae;* in reliquis *Paſiphaes* fuiſſe videtur. TZSCHVCKE. *Paſiphaes* Chiſ. cui adſtipulantur duo codices et meus, in quibus legitur *Paſiphes* vel *Paſyphes.* Sed Perizon. et Voſſ. 1. *Phaſiphae* pro *Paſiphaae* flexu Latino, quem Melae in ſimilibus placuiſſe atque etiam Ciceroni de divin. 1, 42. [43.] *in Paſiphaae fano,* et Auſonio epigramm. 66. *Minoae machina Paſiphaae,* obſervabat Oudendorpius. A. GRONOVIVS. Etſi ferri poteſt Latina haec terminatio, qua etiam uſus eſt Tertullianus de anima cap. 46. propter codices tamen numero plures et Pomponii morem in captandis formis Graecis retinendam vulgatam cenſui. Poſt Prag. Gud. Rehdiger. *adriane;* Venet. *adrianae;* Vindob. *andriane;* alii recte, niſi quod in fine etiam *e* ponunt, ex more. Pro *amoribus* Gud. dat *moribus.* Tum Venet. *Daedali et operibus.* Pro *fato* Vindobon. *facto.*

fuga, Tali ſtatione) Vatic. Cibin. Vindob. Prag. Lipſ. Gud. Rehdiger. Havn. Venet. *fugata in ſtatione;* Ciaccon. *fugata in ſtatione* et *fuga tali ſtatione,* quod poſterius etiam in Pariſ. 2. fuiſſe videtur; Pariſ. 1. *fuga in ſtatione;* Pariſ. 3. Auguſtin. *tum ſtatione,* uti ferunt editiones veteres, et hinc cum Ald. et Iunt. Vadianus, Olivarius, et qui eos reddere ſolent, etiam 30. 32. 37. et ultimum ed. Lugd. 1646. tantum 58. (Graſſerus) *iam.* Vinetus poſuit *Icari ſtatione;* Schottus, et hinc Voſſius cum ceteris *Tali ſtatione.* TZSCHVCKE. *Tum ſtatione)* Scribo *Tali ſtatione* etc. *Talus* aereus gigas, ſolus ex ſeculo illo aereo ſuperſtes, quo narrant fabulae donatam a Iove Europam ad cuſto-

diam Cretae inſulam; tantae pernicitatis, ut ſingulis diebus univerſam inſulae oram luſtraret. Is quum appulſos in Cretam Argonautas, poſt raptam Medeam, aditu inſulae arceret, carminibus veneficiisque Medeae exſtinctus eſt, auctore Apollonio in quarto [v. 1638 ſqq.] Argonauticῶν. Meminere etiam Orpheus, [Argon. v. 1348.] Zenobius [5, 85. p. 147.] et Lucianus in Philopſeude; [c. 19.] item ex noſtris Catullus. [55, 23.] PINTIANVS. Huius loci reſtitutio Iano Parrhaſio, viro doctiſſimo, debetur; is enim primus (niſi fallit memoria) ſic leg. vidit libro de quaeſitis per epiſtolam. [ſylloge 4. epiſt. 15. in Gruteri theſ. crit. Tom. 1. p. 743.] SCHOTTVS. Bene hunc locum ſic emendavit Pintianus cuius coniecturam confirmant optimi codices. VOSSIVS. Veriſſime. Quod *Icari* dedit Vinetus, longius recedit a codicum veſtigiis, tum in Daedalo continetur, nec Icari mors ad Cretam referri poteſt. In proximis Venet. habet: *maxime inde eo, quod.*

Iovis) Prag. *Iovis eſt pene;* Lipſ. *clarum eſt.* Tum Havn. Pariſ. 2. Vatic. 3. Venet. *veſtigium ſepulcri* vel *ſepulchri.* Tò *eſt* omittunt Vaticani, Cibin. Gud. Rehdiger. cum edd. 1. 2? 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Adiecit Vadianus, quem praeter ſuos et Olivarium ſecuti ſunt alii. Redundare poſtea monuit Ciacconius, quod probant ſuperiores codices, et qui habent, ambigua et incerta ſede declarant, a librariis inſertum fuiſſe. Equidem ſic melius omitti poſſe putavi, in primis quod et ſubiicitur *eſſe.*

eſſe accolae) Vindobon. *eſt acole;* Lipſ. Gud. *accolle.* TZSCHVCKE. Lego *etiam accolae.* Ex compendiis literarum, ut fieri amat, natus error. SCHOTTVS. Poſſit ita eſſe, etſi melius ſic *etiam inſculptum* ſcripſerim. Sed codices omnes repugnant, a quibus ſine gravi cauſa diſcedere non licet, nec diſceſſit in ipſo contextu Schottus. Pro *oſtendunt* Vatic. 3. Lipſ. *affirmant.*

Gnoſos) Voſſ. 1. 4. Mediol. Cibin. *Gnòſſos*, uti etiam cum ed. 23. videntur habuiſſe Vaticani; Voſſ. 3. *Gnoſios*; Prag. *Gnaſos*; ceteri, quos equidem conſului, *Gnoſos*, et ſic forte Pariſienſes; at Havn. Venet. *Gnoſſus*. Edd. 1. 2. 9. 11. *Gnoſos*; 13. *Cnoſſos*; 3. *Gnoſſus*; 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Gnoſſos*; Vadianus, Olivarius cum familiis et alii poſuerunt *Gnoſos*. TZSCHVCKE. *Cnoſſos* ſcribendum geminato ſibilo et cappa ex Homero et Graeca conſuetudine. SCHOTTVS. Facilior hic venia danda eſt librariis, quod varie hanc vocem expreſſerunt, in qua ſcribenda ipſi ſibi auctores parum conſtiterunt, ut, quae certior ſit ratio, dici vix queat. Exempla adferre non eſt neceſſe, cum ubivis expoſita proſtent. Tum etiam editores invicem diſſentiunt. Graeci fere per K exordiuntur, ſed in medio alii σ ſimplex, alii duplex praeferunt. In Homero Il. 2, 644. Odyſſ. 19, 178. et alibi, quamvis etiam σ ſimplex olim editores quidam praetulerunt, uti ex Villoiſonii editione diſcitur. Κνωσσὸς Strabo et alii multi, quos memorat Meurſius in Creta Lib. 1. cap. 8. p. 26 ſqq. Τὸ K probat etiam literarum ordo in Heſychio et Suida, atque ita produxit ſine dubio etiam Stephanus in deperdita Lexici parte, cum ſub Γ non inveniatur. De geminatione tamen literae σ certi nihil ſtatui poteſt, qua tamen uſos eſſe Graecos contendit Dukerus ad Florum 3, 7, 4. Quae fuerit Romanorum in prima ſyllaba ratio disputatur. *Gnoſos* et *Cnoſos* ob earum literarum cognationem tantundem putat Pierius ad Virgilium Aen. 5, 306. *Gnoſos* probat Broukhuſ. ad Propert. 1, 3, 2. ſuffragante ibi Burmanno, et Oudendorpius ad Lucan. 3, 185. Alii *C* alii *G* in libris editis probant; utrumque inconſtanter adhibet Heinſius in Virgilio et Ovidio. Audienda igitur hic videntur monumenta priſca, quae eam corruptionem experta non ſunt, in iisque praecipue numi. Hi vero ad Imperatores usque Romanos exhibent Κνωσιοι, a quo inde tempore variant, et modo Γνωσσιων modo Γνωσιων

oſtendunt. Vid. Raſche Lex. numar. T. 1. P. 2. p. 649 ſq. Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 2. p. 307 ſqq. et quos nominat Burmannus ad Propert. c. l. Quod enim Begerus in Theſ. Brandenb. Tom. 1. p. 401. refert Γνωσιων in numo antiquo, aberraſſe illum per negligentiam ex ſuo ipſius adſpectu docet Burmannus. Suo tamen tempore per *G* in uſu fuiſſe teſtatur Terentianus Maurus de ſyllabis p. 2402. in Grammat. Putſchii his verbis: *N. Tertia uda ſic videtur poſſe G mutam ſequi, Graia verba quando in uſum ſermo noſter ſuſcipit, Gnoſios ſi dicere arcus, inſulam aut Gnidum velis.* Quapropter etiam Livium Auguſti tempore *Gnoſſios* ſcribere potuiſſe cenſet Drakenborch. ad 37, 60, 3. Contra in Palaephato cap. 16. Κνώσιος probat unice Fiſcherus. *Cnoſo* tamen habet tabula Peuting. ſegm. 8. ſed *Gnoſos* Geographus Ravennas 5, 21. Per *C* utique eſt ſcriptura antiquior, per *G* recentior, quam tulit Melae aetas. Literae tamen *s* dubium fuiſſe uſum, ſuperiora declarant. Plura autem alia nomina ita in auctoribus agitari, ſic ut modo *C* modo *G* inveniatur, tum literam *s* modo ſemel poni, modo geminari, docent non pauca eorum exempla veluti *Parnaſus*, *Pamiſos*, — *Gnidus* et praeter alia ſubſequens *Gortyna.* Cf. etiam ad 1, 16, 2.

Gortyna) Vindobon. *Grodina;* Prag. *Cortina;* Rehdiger. *Cortyna;* Lipſ. *Goritina*, ſed notato priori *i*, ut inde exſiſteret *Gortina*, uti eſt in Gud. Reliqui ex meis *Gortyna*, quod aliunde ſatis probatur. Edd. 19. 23. *Gortina;* 10. 30. 32. 37. et quaedam aliae *Cortyna*, ut per *C* et *i* alibi etiam in libris obiicitur. Vid. Oudendorp. ad Lucan. 3, 185. Drakenborch. ad Liv. 37, 60, 7. Heyne ad Virgil. Aen. 11, 773. Wernsdorf. in Varr. ad Avien. deſcr. orbis v. 132. Tò *C* ſervavit adeo Schneider. ex antiqua ſcriptura in Varrone de R. R. 1, 7. quam tamen praeter librarios aliquos ne monumenta quidem priſca teſtantur, nec adtigit Meurſius in Creta Lib. 1.

cap. 10. p. 35 ſqq. Poſt Vindobon. *Litos;* Lipſ. Prag. Gud. Rehdiger. *lictos.* Pro *Lycaſtos* Vatic. 3. Prag. *Locaſtos;* Lipſ. Gud. *Licaſtos.*

Holopyxos) Vatic. Cibin. *Olopyxos;* Pariſ. 2. *Holopixos;* Vindob. Rehdiger. *Olopixos;* Venet. *Olopyſos;* Prag. Lipſ. *Olopiſos;* Gud. *Olipiſos;* Pariſ. 1. *Olopicos.* Edd. antiquae 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Olopixos;* tum adiecta adſpiratione 6. 7. 8. 10. — et pleraeque aliae *Holopyxos*, aliquae etiam *Holopixos.* Prius ſic emendabat Hermolaus Barbarus ex Plinio 4, 20. ſ. 12. qui unus praeter Melam huius urbis meminit.

Panacra) Mire hoc nomen distorquetur in libris et ſcriptis et editis. Cibin. *Pherapnae;* Vatic. 1. *Phaerapnae;* Pariſ. 1. Rehdig. *Pherapne;* Gud. *Phacrapnae;* Vatic. 3. Prag. Lipſ. *Phacrane;* Pariſ. 3. *Pacranae;* Venet. *Phracarnae;* Vind. *Phaeranae;* Pariſ. 2. *Phaernos;* Ciacconn. *Pharcapnae* et *Phaſcanae;* Voſſius ex ſuis adfert *Phacrana;* A. Gronovius ſilet. Edd. 1. 2. 9. *Phaernos;* 3. 4. et poſtea Vadianus, Olivarius cum ſuis et Schotto *Phaeſtos;* 5. 11. 12. 14. 19. *Pheſtos;* 6. *Ppoeſtos;* 7. 8. *Poeſtos;* 10. *Phoeſtos;* Ald. Iunt. *Paeſtos;* 13. *Phaebnos;* Vinetus *Pherapnae;* Voſſius cum ceteris *Panacra.* TZSCHVCKE. Vetus lectio eſt *Phacrana,* unde faciendum erat *Panacra.* Πανάκρων meminit Callimachus hymno in Iovem. [v. 51.] Attamen cum in aliis Melae codicibus, et illis quoque vetuſtis, legatur *Pherapne*, dubitet aliquis, num ſcribendum ſit *Therapne.* Therapnes vel Theramnes in Creta meminit Plinius [4, 20. ſ. 12.] et Solinus, [cap. 17. ſ. 11.] licet huius nulla prorſus debeat eſſe auctoritas. Plinius vero ex corrupta Melae lectione oppidum iſtud forſan hauſit. Solas enim Laconicas Therapnas alii norunt Geographi. VOSSIVS. *Therapnas* a Mela inter Cretae urbes notiſſimas cum Marathuſa et Holopyxo cenſeri, notat Cellarius in Geogr.

ant. 2, 14, 106. Cum, ut ſuperiora docent, nulla editio hoc nomen ferat, mirum eſt, unde duxerit, niſi pro Mela Plinius ſubſtituendus ſit. Meurſius quidem in Creta lib. 1, c. 15. p. 61. recte Plinium et Solinum, ſolos teſtes, producit. Πάνακρα quidem a Callimacho commemorantur, ſed montem intelligi patet, quo nomine etiam recenſuit Stephanus, adſumto Callimachi teſtimonio. Quam ſubiicit ille Πάνακρον urbem, Cypri ea fuit, non Cretae. Sed nec Πάνακρα in Callimacho peculiare montis nomen et proprium fuiſſe videtur, ſed ὄρη πάνακρα coniuncte poſita, ut et ibi explicat Stephanus, omnino de excelſis Cretae montibus et in primis in Callimachi loco de Ida intelligi debent. Quare et in montibus Cretae recenſitis hoc nomen ſilentio praeteriit Plinius. Ex quo conficitur, *Panacra* hic ferri minime poſſe, nec a codicibus ſuggeri, ſupra memoratae lectiones ſatis declarant. Quam enim ex ſuis adpoſuit Voſſius, nota eſt eius fides, in multis locis confoſſa. Remanent igitur manifeſtis indiciis proditae *Therapnae*, quas diſerte in praecipuis urbibus numerat Solinus. Etſi enim nemo praeter eum et Plinium eam memoraverit, minime tamen id obſtat, quo minus recipiatur, cum idem obſervetur etiam in aliis, veluti *Holopyxo*, et Plinius praeter oppida nominatim producta aliorum circiter LX memoriam exſtare adfirmet. Cum porro etiam Lacedaemonii colonos in Cretam deduxerint, quod de Lytto ſeu Lycto ex Ariſtotelis Politic. 2, 8. et Polybio 4, 54. f. diſcitur, hoc nomen commode a Therapnis Laconicis peti potuit.

Cydonia) Vaticani, (opinor) Lipſ. Venet. Rehdiger. Havn. *Cydon;* Voſſ. 1. Mediolan. *Cydonea*, etſi Voſſius omnino notat ex libris *Cidonea;* Cibin. *Cydon ea*, ad quam lectionem etiam ducunt illi codices, qui proxime poſt pro *Marathuſa* habent *Camoratuſa*, prioris vocabuli ſyllaba ultima adhaerente et *ea* in *ca* mutato; Pariſienſes tres, Vindob. Prag. Gud. *Cidon*, uti legitur

in edd. 1. 2. 9. Reliquae 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. — ad Schottum praeferunt *Cydon*, praeter Vinetum, qui repoſuit *Cydonia*, probante Voſſio et reliquis. Tò υ recte habet; in terminatione utra forma praeferatur, *Cydon*, an *Cydonia*, dubium forte videatur. Ad poſteriorem tamen ducunt codices. Eodem fere modo variatur in Floro 3, 7, 4. ubi codices *Cydonam* et *Cydoneam* praeter alias corruptiones exhibent. Cf. §. 6. *Cydon* quidem vulgatum eſt in Plinio 4, 20. ſ. 12. et *Cydona* in accuſativo apud Solinum cap. 17. ſ. 11. Sed monente hic A. Gronovio non ſolum codex ab illo conſultus habet *Cydonia*, ſed et poſt ipſe Plinius ita profert. Rarior utique eſt forma *Cydon*, et Κύδων de cive dici adnotat Stephanus, uti occurrit in Homero Odyſſ. 3, 292. 19, 176. Strabone lib. 10. p. m. 327. ſ. 476. Callimacho in Dianam v. 197. Virgil. Aen. 10, 858. Lucano 7, 229. ipſam urbem nominat Κυδωνίαν, quam formam omnino probant Graeci auctores, veluti Herodotus 3, 44. 59. Scylax p. 18. Hudſ. Thucyd. 2, 85. Strabo 10. p. m. 328. ſ. 476. et poſt, Diodor. 5, 78. 16, 63. Pauſanias 8, 53. Dio Caſſius 36, 2. et praeter alios etiam ex poſteriori aevo Scholiaſtae, uti ad Thucyd. c. l. Apollon. Rhod. 4, 1494. Euſtathius ad Dionyſ. v. 498. tum Phrantza in chron. 1, 36. et ex Latinis Livii epitome 99. Porro τὸ ι pro ο in MSStis tueri etiam videntur gentilia inde ducta *Cydoniatae*. (Polyb. 4, 55, 4. Liv. 37, 60, 3. et alii cum numis) *Cydonius* apud Virgil. ecl. 10, 59. etſi ibi quidam *Cydoneus*, quod producta penultima legitur in Silio 10, 261. Maxime tamen huc faciunt numi veteres, qui per ι proferunt. Vid. Raſche Lex. num. T. 1. P. 2. p. 1134. et Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 2. p. 309 ſq. Quare etiam adſpirantibus libris in Plinii loco Salmaſius ad Solin. c. 17. ſ. 11. p. m. 118. *Cydonia*, uti ſupra de A. Gronovio notavi, et in Ptolemaeo 3, 17. pro Κυδωνεῖς Cellarius in Geogr. ant. 2, 14, 88. emendat Κυδώνεια, forte melius, certe leviori immutatione Κυ-

δωνίς, uti eam urbem vocat Schol. Homeri ad Odyſſ. 3, 292. Κυδώνεια certe, hac forma, ex nullo loco excitatur a Meurſio in Creta lib. 1. c. 8. p. 29 ſqq. Κύδων tamen legitur in Plinio, etſi ſollicitari a viris doctis antea monui, et in Schol. Theocriti ad 7, 11. Neque vero *Cydonea* ſimpliciter reiici poteſt, quippe quod adferunt plerique codices etiam in Floro 3, 7, 4. et recepit Dukerus, nec aliter ſcribunt Hierocles in Synecdemo p. 650. ed. Weſſel. et Geogr. Ravenn. 5, 21. Hinc et *Cydoneus* pro *Cydonius* antiqui codices offerunt in Virgilio ecl. 10, 59. penultima brevi, cum alias in Ovidio Metamorph. 8, 22. de A. A. 1, 293. Silio 2, 109. 10, 261. Statio Theb. 4, 269. 7, 339. penultima in *eus* producatur, pro quo tamen *Cydonaeus* malit Berkelius in Stephanum p. 486. Sed, quod *Tegea* docet, unde Τεγεᾶται deſcendit, et alia, cum Κυδωνεᾶται in Dione 51, 2. non ſolum, ſed et in numis reperiatur, ad etymon *Cydonea* recurrendum eſt. Tiberii autem aetate eam formam invectam eſſe, docent numi a Raſchio in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 1137. prolati. Quid igitur in hac librorum et opinionum fluctuatione excipiendum ſit, dubium videtur; at, ſi codicibus noſtris inſiſtas, praeferendum utique *Cydonea*, quod propter ea, quae proxime notavi, Melae aetas admittit.

Marathuſa) Quod iam proxime notavi, huic nomini praecedentis ultima ſyllaba cum depravatione adpenſa eſt. Nempe Ciaccon. Vatic. 3. Pariſ. 1. Vindob. Prag. Lipſ. Rehdiger. dant *Camoratuſa;* Pariſ. 2. 3. codex Holſtenii, quem memorat in adnotatt. ad Ortelium p. 114. Leidenſ. Voſſ. 3. A. Gronov. *Camorathuſa;* Gud. *Camarotuſa;* Voſſ. 4. *Tamarathuſa;* Cibin. *Cydonea moratus adyttunia,* verbis male partim diviſis, partim nexis; H. Stephani codex *Marathuſa.* Edd. 1. 2. 3. 4. 6. 9. 11. *Camoracuſa,* uti codd. Venet. et Havn. habuiſſe etiam videntur; 12. 14. 19. 28. *Manaethuſa;*

Vadianus, Olivarius cum ſuis et Schotto *Manethuſa*, tantum 18. *Manaetuſa;* 6. 7. 8. 10. 13. 15. 17. 20. 23. (cum qua etiam Vaticani conſenſiſſe videntur) Vinetus, Voſſius et ſequentes *Marathuſa*. TZSCHUCKE. *Camoracuſa*) Scribe *Manaethuſa* ex Plinio, [4, 20. ſ. 12.] quamquam ſcriptum eſt *Manathuſa*. Vereor ne *Marathuſa* legendum ſit a feniculis. Nam et inſulae hoc nomine habentur aliquot. Quid ſi *Amaracuſa*, quaſi ab Amaraco? BARBARUS. Lego *Marathuſa* ex Plinii vetuſto codice, hoc eſt *fenicularia*. Nam et inſula eſt apud Clazomenas hoc etiam nomine a copia feniculi, ut tradunt Stephanus, [h. v.] Thucydides, [8, 31.] Plinius. [5, 38. ſ. 31.] PINTIANUS. *Marathuſa* pro *Manethuſa*, quod tum ferebatur, ex libro ſuo notat H. Stephanus in praefatione, ſed iis nominibus adnumerat, quae non temere pro vulgatis ſubſtitui debeant, niſi *Marathuſa* diverſis locis datum fuerit. Solus Plinius 4, 20. ſ. 12. ſuſtinet vocem *Marathuſa*, quam nemo praeterea novit. At idem in aliis vidimus, et *Marathuſa* probat etiam Meurſius in Creta 1, 12. p. 46. Poſſit aliquis ad *Camara* delabi, ut prior ſyllaba in fine et initio utriusque nominis coaluerit. Hanc enim Cretae urbem commemorat Stephanus h. v. Ptolemaeus 3, 17. et ex numo profert Goltzius in Inſul. tab. 4. At quid tum certi ex reliquis ſyllabis erui poſſit, non adparet. Sedeat igitur *Marathuſa*.

Dictynna) Vindob. Venet. *Dictinia;* Rehdiger. *Dictimia;* Cibin. *adyttunia*, de quo antea dixi; Ciaccon. *Dyctina;* Prag. Lipſ. Gud. *Dictina;* alii ex editionum recenſu iudicari debent. Nam 1. 2. 6. 7. 8. 9. 10. 15. 17. 20. 23. habent *Dictina;* 3. 4. 5. 11. 12. 19. *Dyctina;* 14. *Dictiuna;* Vadianus in prima editione (16.) et hinc 18. dedit *Dyctina*, poſt *Dictynna*, uti legitur in reliquis; quae ſcriptura antea in ed. 13. propoſita ſine dubitatione recta eſt, et ſaepe in auctoribus

obverſatur. At urbem hac nomine nullus facit. Immo Δίκτυννα vocata eſt *Britomartis* nympha, Dianae comes, quia Minois vim effugiens in retia piſcatorum inſiluerat, de quo plura congeſſerunt Meurſius in Creta 4, 3. et Spanhemius ad Callimachi hymnum in Dian. v. 198. In urbibus notis, quae huc referri poſſit, a Ptolemaeo 3, 17. commemoratur *Dictamnum*, et certe idem utrumque habetur a Meurſio in Creta 1, 9. p. 32. et 2, 5. p. 87. *Dictamnum* tamen potius promontorium fuiſſe cenſet Salmaſius ad Solinum c. 47. ſ. 45. p. m. 626. et idem, quod apud Dicaearchum de ſtatu Graeciae p. 25. ed. Hudſ. vocetur ὄρος Δικτύναιον ἐπὶ δυσμὰς φέρον. Plinio 4, 20. ſ. 12. eſt *mons Dictynnaeus*. Apud Geogr. Ravennat. 5, 21. occurrit in urbium recenſu *Dicta* et poſt *Dictunis*, quae *Dictynna* Melae, et Ptolemaei *Dictamnum* eſſe videtur, cum hic promontorii nomen non addat. Tum vero ſita urbs fuit in parte inſulae occidentali, ad quam etiam, cum ab orientali progredi videatur Geographus Ravennas, idem refert. Neque ſic a Dicte monte, qui fuit in parte orientali, nomen traxit, ſed potius a Dictynna nympha, quae prope Cydoniam in mare ſe miſit, uti ex Strabone lib. 10. p. m. 330. ſ. 479. diſcitur, qui pluribus de hoc expoſuit. Ptolemaeus in borealibus urbibus ponit, quod, prout te vertas aut progrediaris, intelligi et componi facile poteſt.

Inter colles) Hinc cap. 59. exorditur Vinetus. Pro *ibi* Vindob. dat *ubi*; ed. 5. *accipimus*, de qua commutatione cf. ad 1, 2, 5. ed. 11. *ſame*; Prag. Rehdig. *Ydei*; ed. 5. *Idei*.

§. 13. *Aſtypalaea)* Vaticani, Cibin. Pariſ. 2. Lipſ. Gud. (cum Havn. et Veneto ad ed. 3. et 5.) *Aſticla*; Pariſ. 1. 3. Vindob. *Aſiida*; Rehdig. *Aſthyda*; Prag. *Alticla*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. et reliquae ad 38. *Aſticla*; tantum 19. *Aſtichla*; Schottus

Aſtypalaea, et hinc Voſſius cum aliis. TZSCHVCKE. Videri poſſit non *Aſticlam* Pomponium, ſed *Aſtypaleam* ſcripſiſſe, quae inſula et Plinio [4, 23. ſ. 12.] et Straboni. [Lib. 10. f.] VADIANVS. Recte, qui pro *Aſticla* ſubrogaverunt *Aſtypalaea*. Nam de inſulis Rhodo [immo Cretae] propinquis hic agitur. PINTIANVS. Cum nulla *Aſticla* a ſcriptoribus nec omnino, nec in hoc tractu commemoretur, at *Aſtypalaea*, facile haec emendatio probatur, et inde, quantam corruptionem Melae intulerint librarii, adparet. Ipſa inſulae ſcriptura ſatis aliunde conſtat.

Naumachos) Vindob. *Namnacos*; Pariſ. 1. *Namacos*; Lipſ. Gud. Prag. Rehdiger. *Naumacos*; reliqui cum Voſſianis et edd. antiquiſſimis *Naumachos*. Sed edd. aliae 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 32. *Naulachos*; 12. 13. 14. 19. 21. 28. *Naulocos*; 30. 32. *Naumaelos*, ſed 37. *Naumachos*, uti Vadianus, Olivarius cum ſuis, Vinetus et reliqui. TZSCHVCKE. Plinius [4, 20. ſ. 12.] *Naulocos*. BARBARVS. Vetus codex Plinii *Naulochos*. Et *Chryſe* ſcribo. PINTIANVS. *Naumachos* omnes manu exarati libri. Plinio *Naulochos*, quod verius. VOSSIVS. *Naulochos* leg. etiam antiqua manus ad marginem ed. 12. adſcripſerat, et eadem eſſe videtur etiam Ortelio in theſauro Geogr. h. v. Vtrumque nomen de hac inſula tantum a Mela et Plinio memoratur, qui, uti nexus indicat, Melam reddidit. In alterutro igitur aberrarunt librarii, ſed quod vero eſt ſimilius, in Mela. Plinii Naulochos ſuſtinent et etymologia aptior, et nominis frequentior uſus de aliis. Sic *Smyrna* dicta eſt ſecundum Stephanum ſ. v. Σμύρνα; *Naulochos* in Sicilia fuit Pelorum verſus cum oppidulo, de quo Cellarius in Geogr. ant. 2, 12, 66. Eodem porro nomine commemoratur Meſembrianorum oppidum prope Haemum a Strabone lib. 7. p. m. 220. ſ. 319. Alia dabit Ortelius ſub h. v. At cum pertinacius codices in *Naumachos* hic conſpirent, nec ſimpliciter

corruptio in Melam transferri et nomen illud impugnari poſſit, reliqui. Poſt pro *Zephyre* ex molliori pronuntiatione Cibin. *Sephyre*; Prag. *Cephirre*; Lipſ. Gud. Vindobon. *Zephire*, uti edd. 1. 9. et quaedam aliae. Vera ſcriptura a plerisque iam olim recepta eſt.

Chryſe) Vatic. 1. Pariſ. 3. Vindob. Lipſ. Gud. *Griſe*; Pariſ. 2. *Griſae*; Prag. *geriſſe*; Vatic. 3. *Geriſe*; Rehdiger. *Gryſe*; Ciaccon. *Criſe*; Cibin. adiuncto proximo nomine *griſſocaudos*. Edd. antiquiſſimae 1. 2. 5. 9. 11. 12. 14. 19. *Griſe*; 6. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Chriſſe*; 10. *Chriſe*; Vadianus, (16.) Olivarius cum cognatis, Vinetus, Schottus *Criſe*; Voſſius et ceteri, ut olim ed. 13. *Chryſe*, quod etiam ex etymologiae ratione volebat Pintianus. Sic etiam, Latina tantum terminatione, *Chryſa*, legitur in Plinio 4, 20. ſ. 12. Stephanus multa hoc nomine loca recenſet, noſtram tamen inſulam ignorat.

Gaudos) Vatic. 3. Pariſ. 2. Prag. *Gaudes*; Lipſ. Gud. Rehdiger. Pariſ. 3. Cibin. *Caudos*; Vindob. *candos*. Edd. 1. 2. 3. (cum cod. Havn.) 4. 5. (cum Ven.) 11. *Caudos*; 9. *Candos*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. reliquae *Gaudos*, in quo conſenſiſſe videtur Pariſ. 1. Nec aliter ſcribitur a Plinio in eodem inſularum connexu 4, 20. ſ. 12. Quod huc etiam Hermol. Barbarus adducit Callimachum in Strabone lib. 7. p. m. 207. ſ. 299. alia ibi indicatur *Gaudos* prope Melitam contra Pachynum Siciliae, uti adparet etiam ex lib. 6. p. m. 191. ſ. 277. quae a noſtro infra vocatur *Gaulos*, et in Strabonis libris MSStis et editis, ante Caſaubonum quidem, Καῦνος lib. 1. p. m. 30. ſ. 44. Nempe parum ſibi in eo nomine auctores conſtant, de quo cf. Caſaubonus ad priorem Strabonis locum, et quae infra notabuntur ad §. 18. Vtramque vero etiam ab aliis paſſim commiſceri monuit Bochartus in Chanaan 1, 26. Quem errorem dum notat Penzelius ad Strabonem Vol. 1. p. 399. in eundem

ipſe incidit. Noſtra diſerte ſub nomine Καυδὼ commemoratur a Suida, et prope Cretam ponitur. Eadem etiam intelligenda apud Lucam in act. Apoſtol. 27, 16. ubi codex Vatic. habet Καῦδα, *Cauda* interpres Latinus, alii inſerto λ poſt κ plerumque Κλαύδην, verſiones etiam *Gauden* et *Caudon*. Κλαῦδον vocant Ptolemaeus 3. extr. prope Cretam et Hierocles in Synecdemo p. 651. Cum in Suida per literarum ſeriem τὸ λ excidiſſe non poſſit, niſi velis in aliis intruſum, duplex haec inſula nomen habuiſſe videtur, variata etiam terminatione, *Claudos* vel *Claude* et *Caudos*. At omnes alii auctores maiori conſenſu et fide, ut hic codices, tuentur K et C, quare dedi Caudos.

Muſagorus) Sic plerique meorum; Ciaccon. et Gud. tamen *Muſtigorus*; Lipſ. *Muſagoris*; Vindob. uti, opinor, Pariſ. 1. 3. *Muſagoros*; A. Gronovius ex ſuis notavit *Muſagorus* et *Muſtigorus*. Edd. antiquiſſimae cum Camert. Ald. Iunt. Vineto, Schotto *Muſagorus*, pro quo antiqua manus in ed. 3. correxerat *Muſagores*; 13. et poſt Vadianus, Olivarius cum ſuis, Voſſius, Gronovii ad editionem 44. dederunt *Muſagoros*. Reinoldius revocavit veterem lectionem *Muſagorus*, quam poſt inde ab edit. 45. probarunt alii. TZSCHUCKE. Plinius etiam cum Pomponio lib. 4. c. 12. [ſ. 20.] *Muſagoros* appellat. At in antiquiſſimo Toletano exemplari non *Muſagoros* habetur, ſed *Muſagorus*, terminatione Graeca. Quare et in Pomponio, unde mutuatus eſt Plinius, *Muſagorus*, non aliter, ſcribendum cenſeo. PINTIANUS. Idem etiam de Plinii lectione ex antiquiſſimo codice notat hic Ciacconius. Harduinus tamen evulgavit *Muſagores*; de codicibus nihil monet. Cum ſolus Mela et ex eo Plinius has inſulas commemorent, nec aliquid aliunde liqueat, plerisque MSStis inhaerendum utique videtur, etſi ſic malim Graecis literis efferri. Poſt pro *tamen* Rehdiger. *tantum*; Vaticani, quaſi

Muſagorus hominis ſit nomen, *appellat*; Cibin. *appellantur.*

Carpathio) Rehdiger. *unum Carpathyo*; Vatic. Cibin. *Carpaſio*; Gud. *Carphaſio*; Prag. *Carphacio*; Lipſ. *Carphario*; Vindob. *Carſacio*. Edd. 1. 2. 9. 13. *Carphatio* vel *Carphathio*. Sed haec facile ad iuſtum ordinem coguntur, ut in ſequentibus, ubi etiam Cibin. Lipſ. Gud. Prag. habent *Carphatos*, quod et legitur in Geogr. Ravenn. 5, 21. Vindob. *Carphatus*; Rehdiger. *Caphatos*, et ſi qua ſunt eiusmodi alia, quae morari taedet.

Adria) Cibin. *Hadria* cum ed. 1. Alii ſine adſpiratione, ut editiones etiam recentiores. Praeterea Havn. Pariſ. 2. *Adriatico*; Prag. *Adriacio*; Lipſ. *aclia*. Tum Vatic. Cibin. Pariſ. 1. Lipſ. Gud. *haſporos*; Rehdiger. Prag. *Haſparos*; Vindobon. *aſporros*. Edd. antiquae vel *apſoros* vel *aſporos*, ex quibus hoc habet 11. *Abſoros* 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 17. cum Vadiano et aliis ad Voſſium, qui dedit *Apſoros*, quod ceteri probarunt; Voſſius etiam ex MSStis ſuis confirmat; de Pariſ. 2. et 3. non vana eſt ſuſpicio. TZSCHVCKE. Hermolaus Barbarus pro *Abſoro Ticana* legit, niſi aut memoria lapſus eſt, aut ſcribae peccatum. *Apſorus* Straboni [lib. 7. p. m. 218. ſ. 315.] Ἀψύρτιδες. SCHOTTVS. Hermolaus Barbarus aeque ac ſcriba falſo reprehenduntur. Ille enim *Trucones*, quod nomen olim in Plinio 3, 30. ſ. 26. legebatur, pro librorum *Ticana* in ſequentibus reponi volebat. *Apſyrtis* poſtea a noſtro memoratur. Ἄψορον, inſulam Liburniae vicinam, producit Ptolemaeus 2, 17. Accedit Stephanus, qui tamen facit πόλιν Ἰλλυρίας, in quo eum graviter erraſſe notat Berkelius p. 205. cum urbem pro inſula dixerit. Inſulam certe hic *Apſoron* diſerte ponit Antonini itinerarium p. 519. Quod Berkelius c. l. huc refert *Abſorin*, apud Hyginum fab. 23. et pro eo reponit *Abſoren*, Munckerus

malit *Abſyrtin*, ut fab. 26. Vtrum vero noſter cum Abſyrtide commiſcuerit, et ex una inſula duas fecerit, de eo alibi dicendum erit.

Dyſcelados) Vatic. Pariſ. 1. Lipſ. Prag. Vindob. Gud. Rehdig. *Dicedalos*; Ciaccon. *Dyceledos* et *Diceledos*; Cibin. Pariſ. 2. *Diſcedalos*; Voſſius ex ſuis adfert *Dicedalos*, uti etiam legunt edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. Hinc 6. 7. 8. 10. 12. 13. et reliquae ad Voſſium *Celaduſe*; hic *Dyſcelados* repoſuit et ad poſteriores propagavit. TZSCHVCKE. Plinius [3, 30. ſ. 26.] *Abſoros*, *Celaduſe*, *Abſyrtis*. BARBARVS. Scribendum numero plurali cum *ae* diphthongo in poſtrema *Celaduſae*, ex Plinio in fine tertii. PINTIANVS. Scribendum *Dyſcelados*. Ex Apollonio Rhodio, quem diligenter legit auctor noſter, ut ex aliis quoque apparet locis, hauſit hanc inſulam. Nempe ex hoc verſu [565.] lib. 4. Ἴσσα τε δυσκέλαδός τε καὶ ἱμερτὴ Πιτύεια inſulae nomen putavit eſſe δυσκέλαδον, cum ſit epitheton Iſſae a ſtrepitu undarum, quibus haec inſula affligitur. VOSSIVS. Sed nexum geminatum repetitae particulae τε ſententiae Voſſianae repugnare monuit Cellarius in Geogr. ant. 2, 8, 130. Recte. Nempe in illo loco nomen proprium eſſe, ex nexu adparet, quare etiam maiuſcula litera ſcripſit Beckius, ut antea Brunckius, qui et in notis p. 459. inde Voſſium impugnat, et *Celaduſſas* Plinii corruptum ex Dyſcelados nomen putat. *Dyſcelados* etiam in Pariſ. 1. fuiſſe videtur. Ad illud nomen certe et alii codices ducunt. Sed obſcura eſt inſula, nec ab alio commemorata.

Abſyrtis) Lipſ. Vindob. Gud. *Abſirtis*; Prag. *Abſirthis*; Rehdiger. *Aſirtys*; alii *Abſyrtis*. Maior variatio in Lucano 3, 190. Edd. primae cum 9. *abſirtis*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. reliquae ad Voſſium *Abſyrtis*; hic dedit *Apſyrtis* eumque ſecuti Gronovii in edd. 40. 41. 42. 44. et Reinoldius; poſt A. Gronovius in ed. 45.

revocavit *Abſyrtis*, quod reddidit Kappius cum editore Norimbergenſi. TZSCHVCKE. *Abſyrtides*, non *Abſyrtis*, licet Hermolaus antiquam lectionem retineat. Sed numero plurali Ptolemaeus, [in quo tantum 2, 17. Ἄψορος occurrit] Strabo, [lib. 2. p. m. 85. ſ. 123. lib. 7. p. m. 218. ſ. 315.] Stephanus, [h. v.] Plinius, [3, 30. ſ. 26.] omnes. PINTIANVS. Sic Ἀψύρτιδας vocant Scymnus Chius v. 373. Apollodor. 1, 9, 24. pro quo libri dant Συρτίδας, uti Schol. Lycophron. v. 175. primo loco, poſt recte, Euſtathius ad Dionyſ. v. 488. In ſingulari tamen hic omnes libri conſentiunt, et videtur Mela hoc numero uſus eſſe, ut Apſorum et Abſyrtida diſtincte indicaret et ſecerneret, quas inſulas alii uno nomine complexi ſunt. In Lucano tamen 3, 190. ubi Grotius etiam maluit *Abſyrtis*, ex libris *Abſyrtos* numero ſingulari legitur, quod nomen, etſi Vibius de fluminibus. h. v. et ex eo Boccatius ad flumen referunt, Schrevelius tamen et Oudendorpius, qui conſuli poteſt, de hac inſula interpretantur. Ita vero etiam Artemidorus inſulam Abſyrtum memoraverat teſte Stephano h. v. ex quo ſimul adparet ſub v. Φλάνων, in hoc tractu ſitam fuiſſe. Cf. Holſten. p. 346. Scripturam per *b* retinui, quia in nomine *Abſyrtus*, a quo dicta eſt haec inſula, Latinorum libri ubique conſentiunt.

Iſſa) Nullam hic difficultatem obiiciunt libri. In Cibin. eſt *yſſa*; ſed expedita ſunt omnia. At graviter iidem morantur in proximo nomine. Nempe pro vulgato hodie *Pityia* Vatic. Pariſ. 1. 2. Vindob. Prag. codex Stephani (v. eius praefatio) et Schotti praeferunt *Titana*; Cibin. Rehdiger. Ciaccon. *Tytana*; Lipſ. Gud. *Citana*; Venet. *Tyana*; Voſſius ex ſuis protulit *Titana*, *Citana*, *Tituna*. Edd. 1. 2. 3. (cum Havn.) 4. 5. 9. 11. *Ticana*; 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. et reliquae ad Voſſium *Trucones*, tantum Vinetus *Titana*; Voſſius cum ſequentibus *Pityia*. TZSCHVCKE. Non *Ticana*, ſed *Trucones*. BAR-

BARVS. *Trucones* hic repoſuerunt, cum antea *Titana* legeretur, quemadmodum fere habent libri manu exarati, niſi quod in quibusdam *Citana* et *Tituna* ſcriptum ſit. Legendum *Pityia* ex Apollonio. [4, 565.] VOSSIVS. *Trucones* ex Plinio 3, 30. ſ. 26. repetiit Barbarus, ubi ſic codices quidam legunt. At ſpuria illa vox aliquantum etiam recedit a noſtris libris, nec *Ticana* vel *Titana* ab ullo hic producitur. Si, quod videtur, Mela Apollonium ſecutus eſt, valeat utique lectio a Voſſio repoſita; certe veri aliquid ſubiectum habet. Lucius de regno Dalmatiae 1, 2. p. 17. ubi Melae verba de inſulis in Hadria ſitis retulit, in textu legit *Trucones*, in margine *Pityſa* vel *Tituna*, quae ex praecedentibus iudicantur.

Hydria) Pariſ. 3. *hidria*; Vindobon. Prag. Lipſ. Gud. *idria*; alii recte cum edd. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 10. 11. 13. et omnino plerisque; tantum aliquae in iis 5. 12. 14. 15. 17. 18. 19. 20. 23. *Hidria*. De vera ſcriptura non dubitatur.

Electrides) Vaticani, Pariſ. 1. Prag. Lipſ. Gud. Venet. *Fletirides*; Cibin. *Flecirides*; Rehdiger. *Flecyrides*; Vindob. *Flechirides*; Pariſ. 3. *Phlecirides*. Edd. 1. 3. (ſic Havn.) 4. 5. 9. 11. *Phlecirides*; 2. *Phlectrides*; 6. 7. 8. 10. 12. et reliquae *Electrides* monente Hermolao Barbaro. Recte; atque ita in Pariſ. 2. fuiſſe videtur. Poſt relicta vera ſcriptura Lipſ. *migra*; Rehdiger. *nygra*; Gud. *Cortira*; Vindob. *Corthira*; Prag. *Corchira*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 19. *Corcira*. Quod aliae habent *Corcyra*, ſatis eſt probatum.

Tragurium) Vatic. 1. Cibin. Vindob. *Linguarum*; Pariſ. 1. 2. Prag. Vatic. 3. Gud. Rehdig. Venet. *Lingarum*; Pariſ. 3. Lipſ. Ciaccon. *Lingarum* et *Lingarium*. Edd. 1. 2. 3. (cum Havn.) 4. 5. 11. *Linga-*

rium; 9. *Linguarium*; 6. 7. 8. 10. 12. reliquae *Tragurium*, uti voluerat Hermolaus Barbarus. Tuetur hanc lectionem, in priori maxime parte foede corruptam locorum notorum ſitus et terminatio. Mitius ſupra 2, 3, 13. id nomen habitum eſt. Quod vero ibi in urbibus, hic in inſulis recenſet, de eo alibi. Tum Vindob. ut edd. 13. 19. *Diomedea*; Rehdiger. Prag. *Dyomedia*. Veram ſcripturam praebent alii.

Aeſtria) Gud. *Aeſtia*; Rehdig. *Haeſtria*; Prag. *Eſtria*; Venet. *Eſtia*; alii recte, ut edd. antiquae; tantum 11. *Eſtria*. Proxime ſubiiciunt Vaticani, Pariſ. 2. 3. Vindobon. Prag. Lipſ. Gud. Rehdiger. *Aſine*; Vatic. 3. Pariſ. 2. atque *Aſine*; Pariſ. 1. Cibin. *Aſinae*. Edd. omnes ad Voſſium *Aſine*; inde a Voſſio ceterae *Saſon*. TZSCHVCKE. Legendum fortaſſe non *Aeſtria*, *Aſine*, ſed *Scardona*, auctore Ptolemaeo, [2, 17.] ut librarii ex una dictione, quae illorum eſt diligentia, duas fecerint. PINTIANVS. *Aſine* alibi non exſtat. Corruptum cenſeo hoc vocabulum, et legendum *Saſon*, quae notiſſima eſt in hoc tractu inſula, quam praeterire non debuit. VOSSIVS. *Scardona* Pintiani inſula quidem Liburniae eſt Ptolemaeo c. l. aliis tamen, veluti Straboni lib. 7. p. m. 218. ſ. 315. ubi Σκαρδὼν vocatur, Plinio 3, 26. ſ. 22. ut antea ipſi Ptolemaeo, urbs in ora maritima. De inſula igitur teſtis ſolus exſtat Ptolemaeus. Simile tamen exemplum ſubminiſtrat noſter in Tragurio, quod urbem producit 2, 3, 13. hic inſulam. Sed mira arte Pintiani ingenium hoc nomen ex codicibus excuſſit. Plinius 3, 25. ſ. 21. hoc ſitu ponit *Colentum* inſulam, quo nomine urbem indicat Scardonae Ptolemaeus. Vid. quae diſſeruit Cellarius in Geogr. ant. 2, 8, 153. At ſi ad codices admoveris, parum et hic proficias. Maiorem veri ſpeciem habet Voſſii *Saſon*, ſi cogites, initio effluxiſſe τὸ *S*, quaſi *Saſine* ex hodierno nomine *Saſena*. *Saſon* etiam in margine notat Lucius c. l. ex Voſſio, opinor.

Neque tamen ſponſorem huius lectionis me ſiſtam, cum et Aſines nomine inſula ibi cum aliis plurimis obſcurioribus fuiſſe potuerit. Fuerunt enim in illo tractu inſulae plurimae, ſed modicae, uti narrat Geogr. Ravenn. 5, 24. Et ſic Strabo lib. 7. p. 218. ſ. 315. Liburnicas circiter 40. omnino indicat, et Plinius 3, 30. ſ. 26. Illyrici oram mile amplius inſulis frequentari ſcribit. Porro noſter etiam ignota aliis adtingit, contra, quae famam habent, praeterit. Quae cum ita ſint, *Aſine* locum commode habere poteſt.

atque ut) Pariſ. 2. omiſſo *atque* et *ita* haec adfert; Vatic. et Prag. *ut Alexandriae Pharos, ita Brundusio adiacens.* Vindob. *Brondusio*, et poſt *Pharon ſive Pharos*, quaſi eligendi arbitrium faciens, ut infra §. 18.

§. 14. *Sicilia)* In MSS. Lipſ. Gud. edd. 1. 2. 9. 11. 13. praeponitur titulus *de Sicilia;* in Pariſ. 2. et edd. 7. 8. 15. 17. 20. 23. *Siciliae deſcriptio;* alii libri intervallo notato a praecedentibus haec ſecernunt, veluti Rehdiger. Pariſ. 3. et edd. 3. 4. 5. vel etiam in margine adponunt *Sicilia*, uti 10. 12. 14. 19. Alii codices et editiones, et ex his Vadianae, Olivarianae cum recentioribus continua ſerie procedunt. Qui capitibus ſegmenta diſtinguunt, varie ex inſtituta ratione numerant, ut ed. 11. cap. 11. ed. 13. cap. 5. edd. 15. 17. 20. 23. cap. 3.

ut ferunt —) Cibin. Vatic. Venet. Rehdiger. Gud. *aliquando ut ferunt;* Havn. *ut ferunt cuncti et agro.* Prag. *continenti* et antea *Scicilia*, uti edd. quaedam, in iis 5. 14. 19. *Sicylia.*

Bruttio) Cibin. Gud. *Brucio;* Prag. *bratio;* plerique alii cum edd. *Brutio*, quod retinuit Reinoldius, A. Gronovius in edd. 44. 45. cum Kappio mutavit in

Bruttio, de qua ſcriptura dictum eſt ſupra ad 2, 4, 2. Videtur ita iam in utroque loco dediſſe Vinetus. Pro vulgato *annexa* Cibin. Rehdiger. et Venet. melius dant *adnexa*.

abſciſſa) Mediol. Voſſ. tres, Rehdiger. Cibin. Gud. *abſciſa*. Editiones cum aliis MSStis *absciſſa*, praeter 12. 14. 19. in quibus exſtat *abciſſa*. Vtriusque verbi crebra eſt in libris commutatio, veluti in Livio. Sic commutantur in Oroſio 2, 18. p. 139. Haverc. Horat. Satyr. 2, 3, 303. ubi ex tribus MSS. Argent. notavit Oberlinus, Curtio 3, 11, 25. Cf. Torren. ad Valer. Max. 1, 1, 18. Oudendorp. ad Lucan. 3, 33. et alibi; de utriusque discrimine idem ad Frontin. p. 49. Duker. ad Flor. 2, 2, 2. et quos laudant, et ſupra ad 2, 5, 7. et infra ad 3, 6. in. notavi ipſe. Sic infra 2, 2, 7. fluctuantur libri inter *excidium* et *exſcidium*; inter *reſciſſo* et *reciſo* apud Nepot. in Milt. c. 3, 4. Aptius utique ex etymorum vi propria videtur eſſe *abſciſſa*, quod retinui.

perfluit) Deeſt in Prag. et pro eo Vindob. ponit *profluit*, uti idem *ſenium* pro *ſaevum*; Prag. *ſcenum*; edd. 9. 13. *ſaeverum*.

Scyllae) Vindob. Gud. *ſille*; Prag. *ſcille*; Cibin. *Scylle*. Edd. 1. *Syle*; 2. *Sylae*; 9. *ſaeverum ſciliae ch.* ſic 13. *ſciliae* omiſſo etiam *et*. Cf. paullo poſt. Tum Lipſ. *carybdis*; Vindobon. *caribdis*; Cibin. Gud. Prag. *caribdisque*; Rehdiger. *et Carybdisque*. Sed haec levia. Sic poſt Lipſ. Vindob. *ſilla*; Gud. *ſcilla*; Cibin. Vindob. Gud. Prag. *caribdis*. — Sic Σκύλη in Xenoph. Memor. 2, 6, 31. libri quidam; ſed et alibi in utroque nomine talia paſſim obverſantur. Pro vulgato *inclytum* Rehdiger. Cibin. edd. 7. 8. *inclitum*. Cf. ad 1, 1, 5. Ciaccon. notat: *inditum*, quod idem vult. Nempe *cl* et *d* facile inter ſe permutantur, de quo dictum eſt ad 1, 7, 2.

Denique Lipſ. *utcunquè noxium;* Vindob. *utrinque nocens;* Prag. *mare atrum noxium*, et pro *appulſis* Prag. *appulis.* A voce *Scylla* cap. 60. initium facit Vinetus. TZSCHVCKE. Viri docti putant, hic excidiſſe vocabulum, et Melam ſcripſiſſe *mare vorticoſum;* ſed errant. Referenda enim huc verba, quae ſequuntur, *mare noxium appulſis*, quod perinde eſt ac mare vorticoſum. VOSSIVS.

procurrens) Venet. *percurrens*, ſolemni commiſtione ex confuſis lineolae transverſae ſignis. Tum Cibin. *ymaginem;* edd. 7. 8. *imaginemque. Delta* deeſt in ed. 2. et pro *efficit* ed. 1. habet *efficitur.*

§. 15. *Pachynum)* Lipſ. Vindob. Gud. Prag. Rehdiger. cum edd. 12. 13. 14. 18. 19. et forte aliis *Pachinum*, uti multi codices in Lucano 7, 871. notante Oudendorpio; Cibin. *pachinnum.* Edd. 1. 2. 9. *Pacinum.* TZSCHVCKE. Strabo, [lib. 6. p. 183. ſ. 265.] Ptolemaeus, [3, 4.] Stephanus, [h. v.] Dionyſius Byzantius [v. 469.] *Pachynus* in recto, non *Pachynum.* Item Ruffus Feſtus [Avienus in deſcr. orbis v. 635.] *In matutinos Pachynos producitur ortus.* Idem error caſtigandus in Plinio. [3, 14. ſ. 8.] PINTIANVS. Lege *Pachynus.* Ovidius lib. 4. Faſtor. [v. 479.] *Iamque Peloriadem Lilybaeaque, iamque Pachynon Luſtrarat, terrae cornua trina ſuae.* Et lib. 5. Metamorph. [lib. 13, 725.] CIACCONIVS. Recte omnino monuerunt. Nam et Graeci et Latini, quorum loca diligenter conlegit Cluverius in Sicilia ant. 1, 14. p. 187. ſ. maſculino genere efferunt, nec facile praeter noſtrum et Plinium inveneris, qui hac terminatione utantur, quam tamen propter codicum noſtrorum conſenſum non moveo, cum talia utroque genere paſſim efferantur, et promontorium ſubintelligi poſſit. Tum Plinius eam ſuſtinet, et qui hunc reddere ſolet Martianus Capella lib. 6. p. 208. Graecis Πάχυνος ſeu Πάχυνον dici, ſimpliciter tamen,

adfirmat Oudendorp. ad Lucan. 7, 871. Cf. et Havercamp. ad Oroſ. 1, 2. p. 33. *Lilybaeum* ſuo more invertunt libri. Cibin. *Lylibaeum;* Gud. Rehdiger, Vindob. Prag. *Lilibeum;* Lipſ. *Lilibacum.* Edd. 7. 8. *Lylibeum.*

quod Africam) Vindobon. Gud. Lipſ. *quod in affrica;* Pariſ. 1. 2. et Vatic. habuiſſe videntur *quod in Africam*, uti legitur certe in Rehdiger. et editionibus omnibus ad 42. excepto Vineto, qui excluſiſſe videtur *τὸ in*, uti certe fecit Reinoldius, et hinc edd. 44. et reliquae. Librarii retulerunt ad proximum *vergens*, minus id quidem commode, cum potius connectendum ſit cum praecedente *ſpectat.* Nec agnoſcunt eam voculam 6 codices A. Gronovii, et ex meis ceteri, in quibus diſerte notatum vidi Pariſ. 2.

Peloris) Incertam huius nominis formam reddunt libri et doctorum virorum disputationes. Vatic. 1. Cibin. Gud. membranei quatuor et totidem alii in charta lintea deſcripti, uti in appendice ad h. l. teſtatur Voſſius, *Pelorias*, a quibus non diſſenſiſſe Pariſ. 1. videtur; notatur idem in edd. 27. et 29. ex antiquo codice; Lipſ. Vindob. cum Venet. et Havn. opinor, *Pelorum;* Vatican. 3. Prag. Pariſ. 2. 3. Rehdiger. et codex I. Gronovii (Gud. nempe hic ex correctione) *Pelorus.* Edd. 1. 2. 9. 13. *Pelorus;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae cum Schotto *Pelorum;* Voſſius dedit *Pelorias*, praeeunte tamen Vineto; ſequentes *Peloris.* TZSCHUCKE. *Pelorum)* Scribo *Pelorus*, non *Pelorum* ex Ptolemaeo [3, 4.] et Marciano 6. p. 208. *Pelorias* eſt Straboni [lib. 6. p. 183. ſ. 265.] et Stephano. Variat Solinus, [cap. 11. ſ. 5.] modo hoc, modo illo nomine utens. Thucydides quarto [cap. 25.] et Dionyſius Byzantius [v. 469. et 472.] *Peloris;* Silius *Pelorus* nominat lib. 14. [v. 78.] *arenoſa tollit ſe mole Pelorus.* PINTIANUS. *Peloris)*

Peloris etiam Euſtathio ad Homerum fol. 110, 12. et 1623, 6. [cf. ad Odyſſ. 9, 187. p. 346, 34. Baſil.] Plinio *Pelorum* lib. 3. cap. 5. [c. 10.] *Pelorum* et *Pelorus* cap. 8. [c. 14.] Ipſe Pomponius infra, *inter Lilybaeum et Pelorida Panormus et Himera*, et Cicero in Verrem act. 7. fol. 630. [5, 5.] *Peloridam*, [immo *Peloridem*] et Livius lib. 24. CIACCONIVS. Ex membranis antiquis reduximus τὸ *Pelorias*, ubi vulgo eſt *Pelorum*. VOSSIVS. Auſus fui deſerere editiones praecedentes, in quibus plerisque eſt *Pelorum*, quum in ſcripto libro reperiſſem *Pelorus*. In quo vocabulo disputat quidem Pintianus, quam varie pronuntietur; nempe *Pelorias*, *Peloris*, *Pelorus*, et ſe ſcribere teſtatur *Pelorus* ex Ptolemaeo et Marciano. Sed noſtrae lectioni fides eſt ab ipſa Pomponii manu, infra ſcribentis *Pelorida*, quam ſcripturam tenent concordes MSS. quam terminationem nunc ei displicuiſſe, vel etiam maluiſſe nunc ſcribere *Pelorias*, mox autem *Pelorida* nulla cauſa eſt, cur putemus, praeſertim eo dirigentibus quoque antiquis libris. Similis ineptiae exemplum editur lib. 3. cap. 7. ubi in editis ſcribunt *elephantes*, paullo poſt autem *elephantis maximis*. Haec quoque ipſis variandi ratio placet; quam quis credat placuiſſe Pomponio, maxime quum in priore loco in MS. invenerim *elephantos*, ut nunc quoque rurſus edidi? I. GRONOVIVS. In duobus libris manu exaratis *Pelorus* ſcriptum ſe reperiſſe dicit I. Gronovius, unde ipſe facit *Peloris*, quia infra ſequitur *Pelorida*. Sed nos quatuor membraneos et totidem alios, in charta deſcriptos lintea, poſſumus oſtendere, in quibus legatur *Pelorias*, quod utique admittendum cenſuimus. *Pelorida*, quod poſtea ſequitur, et hoc quoque rectum eſſe, etiam pueri intelligant. Sic et Strabo, quam Πελωριάδα vocat, [c. l.] alibi Πελωρίδα appellat, [lib. 6. p. 177. ſ. 257.] nec tamen propterea eſt ineptus. Quod poſtea monet, et hoc quoque futile, cum *elephas*, *elephanti* et *elephantes* promiſcue poſitum apud Plinium, Solinum et alios paſſim

occurrat complures. Ab elephas autem aeque ac ab elephantus in plurium numero fit elephantis, mutata ut ſaepiſſimo, declinatione, non elephantibus, quod nusquam, quod ſciam, legitur. VOSSIVS IN APPENDICE. Adverte, lector; an in nota dixi, in duobus libris manu exaratis *Pelorus* ſcriptum me reperiſſe? Rectum eſſe utrumque tam *Peloris*, quam *Pelorias*, non negavi. In Strabone non ſic propinqua demonſtrabit Voſſius Πελωριάδα et Πελωρίδα, ut in Mela connectit *Pelorias* et *Peloridia*. I. GRONOVIVS *in nota poſteriore*. Voſſium impugnat etiam in epiſtola de eius appendice p. 63. Sed cum nihil novi adtulerit, nolui repetere. Loca de hoc promontorio congeſſit Cluverius in Sicilia ant. 1, 6. p. 78 ſqq. ex quibus diſcitur, *Pelorum* formam eſſe raro obviam. Certiori fide nituntur *Peloris* et *Pelorias*, frequentatur potiſſimum *Pelorus*. Ex quibus *Peloris* reſpuunt libri, quod ex ſequentibus huc arceſſivit Gronovius, ne diſcrepare a ſe Mela cogeretur. At huiusmodi exempla paſſim in Strabone et aliis occurrunt, uti hoc aliquoties ad Strabonem monui. Neque id tantum in locis diſſitis et remotioribus obſervatur, ſed et in vicinis, niſi ad librorum corruptiones recurrere velis. Ita quidam apud Strabonem lib. 6. p. m. 184. ſ. 266. Πελωρίδα habent, cum undique ſtet Πελωριάδα. Apud Solinum c. l. *Pelorus*, poſt *Pelorias* legitur; *Tergeſtum* et paullo poſt *Tergeſte* in Mela 2, 3. f. *Boeotis* et *Boeotia* 2, 3, 4. *Illyris* et *Illyricum*, etſi hoc locis remotis, 1, 3, 4: et 2, 3. extr. Cf. ſupra ad 2, 3. f. Summa diſputationis haeret in *Pelorias* et *Pelorus*. Retinuerim prius, quia meliores libri id praeeunt, et inde omiſſo *i* librariorum negligentia facile ad *Pelorus* tranſiit. Sic Salmaſius ex libris, quod ait, pro *Pelorus* emendat *Pelorias*, in Solino, de quo conferatur p. m. 73.

Scyllae) Vindob. *ſile;* Gud. *ſcile;* ed. 1. *ſilae;* 9. *ſcilae*. Sed talia non moror. Sic pro *Hannibale*, uti

ſcriptum legitur in Cibin. Rehdiger. Prag. vel *Hanibale* quod eſt in Gud. et Vindobon. multi alii cum plerisque editionibus abiecta adſpiratione proferunt, quam praemiſit cum ſuis Vadianus et antea ed. 11. poſt A. Gronovius inde ab ed. 44. Reinoldianae diſcrepant; omittunt priores; additam vidi in ed. 1775. Vid. ad 2, 6, 5. Vocabula *idem vir* redundare putabat Ciacconius.

profugus ex Africa) Cluverius in Sicilia ant. 1, 6. p. 78. ita malit emendare, *profugus ex Italia, ac per ea loca Africam petens*, ni auctoris gravis, Livii 33. 48 ſq. qui Carthagine Tyrum et inde Antiochiam veniſſe Hannibalem, narrat, teſtimonium obſtet. At alia magis offendunt, quae de nominis cauſa et tranſitu per fretum Siculum tradidit noſter, neque tamen hic excuti poſſunt, cum non ipſa verba, ſed narrationis fidem ſpectent. In ſequentibus Cibin. Rehdiger. Gud. Lipſ. Vindob. malunt *et per ea loca*. Tum Vindob. *ſiriam;* Gud. *quod procul;* Lipſ. *productum* pro *proditum;* Rehdiger. in his omiſit *eſſe* et *non*.

§. 16. *Ab eo ad)* Vindob. *ab eo quae ad pachinium;* Gud. Prag. cum edd. 12. 14. 19. *pachinum;* Cibin. Lipſ. *pachinnum*. Cf. ſupra et paullo poſt. Tum Lipſ. *oſtenditur* pro *extenditur*. At hoc aptius ad loci notationem et ipſam Melae rationem. Prag. *extendit*, uti ſaepe fieri in his notavi ad 3, 4, 1. et alibi. Poſt *Ionium* in Pariſ. 2. Prag. et Vatic. 3. deeſt *mare*, quae vox in hoc nexu paſſim ab ipſis auctoribus omittitur, veluti Virgilio Aen. 3, 211. Porro Vindobon. *attingit*. A verbis *Ab eo ad* — Vinetus cap. 61. incipit.

Meſſanam) Cibin. *Meſſenam*, propius ad Graecum morem nomenque conditorum, quo etiam referri debent numi aliqui, in quibus *Meſſenion* legitur. Invaluit tamen in hac urbe Dorica forma *Meſſana*, unde etiam

in numis frequentatur Μεσσανιον et ſimilia, de quibus vid. Cluver. in Sicilia ant. 1, 6. p. 81. Carrera in disquiſit. de numiſm. Meſſan. p. 4. (in theſ. Sicil. Vol. 10.) Paruta in numiſmatibus Meſſan. et quae conlegerunt Raſche in Lex. num. T. 3. P. 1. p. 478 ſqq. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 220 ſq. Idem docet etiam *Meſſalae* nomen, quod a capta urbe inditum erat, nimirum *n* in *l* mutato, uti tradunt Seneca de brevitate vitae cap. 13. et Macrobius Saturnal. 1, 6. *Meſſanam* habent denique reliqui libri omnes. Eadem tamen variatio obſervatur etiam in Silio Ital. 14, 194. et Lactantio 1, 11, 53. ubi vid. notata a viris doctis, et Rogerius ad Ciceron. Verrin. 3, 6.

Tauromenium) Pariſ. 2. *Turominum;* Rehdiger. Prag. *Thauromenium;* reliqui omnes etiam Gronoviani *Tauromenium*, quod recepit primus Reinoldius et inde ab ed. 44. alii, cum antea omnes ſcriberent *Taurominium*, pro quo ed. 9. habet *Tauromiuum*. TZSCHVCKE. Non video, cur Hermolaus *Taurominium* pronuntiet, non *Tauromenium*. PINTIANVS. Plinius 3, 8. [ſ. 14.] *Tauromenium*. Strabo lib. 6. p. 266. 268. [ſ. p. 184.] Ταυρομένιον, et nummi Ταυρομενιταν. A. GRONOVIVS. Idem ſcripturae vitium obſidebat olim Lucanum 4, 461. unde ſuſtulit Oudendorpius, et nunc etiam obſidet Ciceronem in Verrinis, veluti 2, 66. 3, 6. quod reliquerunt edd. Erneſtii et Bipontina, ſed ex codice Huydecop. emendavit Burmann. ad Dorvillii Sicula in addendis p. 611. Sic per *i* dedit Havercamp. in Oroſio 6, 9. p. 307. et 6, 18. ſ. Torrenius in Valer. Max. 2, 7, 3. ubi utriusque ſcripturae dedit exempla, et paſſim alii. Recte vero A. Gronovius tuetur *Tauromenium*. Ita nempe Graeci auctores, minus in his corrupti, Ταυρομένιον. Accedunt numi, de quibus adeundi Meneſtrier in medailles illuſtrées p. 9. Havercampus in commentar. in Parutae numiſm. Tauromenitana p. 607. (in theſ.

Sicil. Vol. 6.) et praeter alios Raſche in Lex. num. T. 5. P. 1. p. 627 ſqq. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 248 ſq. Suffragantur inſcriptiones, quos conlegerunt Gualtherus in Vol. 5. theſ. Sicil. p. 925. Muratorius p. 1085, 5. et Caſtellius p. 51. *Tauromenio* legitur etiam in tab. Peutinger. 6. E. Apud Caſtellium eſt Ταυρομενειτων, apud Muratorium *Tauromenitani*, unde patet, minus recte ab Eckhelio reprehendi et erroris redargui Burmannum, qui ex numo Dorvilliano Ταυρομινιτανων retulit, quod in Graecis tantum Ταυρομενίτης et Ταυρομένιος in uſu fuerint. Nempe haec tantum in Stephano commemorantur. Adiuvat praeterea etymologiae ratio, quod a μένειν hoc nomen ducit Diodor. Sic. 14, 59. et 16, 7. Hinc etiam viri docti eandem ſcripturam auctoritate ſua tuentur et exemplis praeferunt. Cf. Graſſer. ad Solin. c. 11. Heinſius ad Sil. Ital. 14, 256. et ad Ovid. Faſtor. 4, 475. Oudendorp. ad Lucan. c. l. Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 373. ubi plures commemorantur, et Garaton. ad Cicer. in Verrin. 2, 66.

Catinam) Lipſ. *Chatinam;* Prag. *Cathinam;* Rehdiger. *Catkynam;* Voſſiani itemque reliqui mei *Catinam*, uti pleraeque editiones; tantum 13. *Catanam;* 8. *Cantinam;* 15. 17. 20. 23. *Cantinum.* TZSCHVCKE. Alia in Sicilia *Catina;* alia *Catana.* Ab hac *Catanaei* et *Catanenſes;* ab illa *Catinenſes.* Hermolaus [ad Plin. 3, 14. ſ. 8.] unam intelligit, quae Graecis quidem frequentius *Catana*, Latinis fere *Catina* dicatur. VADIANVS. Scribo *Catanen*, non *Catinam*, et *Megara*, non *Megarida*, utrumque ex Strabone, [lib. 6. p. m. 185. ſ. 268.] Stephano, [h. v.] Ptolemaeo, [3, 4.] Thucydide, [6, 3. et alibi.] Xenophonte ſecundo Hellenicῶν, [c. 3, 5.] a quibus in Orthographia Graecarum dictionum libentius ſto, quam a Plinii [3, 14. ſ. 8.] et Pomponii et Latinorum auctorum depravatiſſimis exemplaribus. Nec apud me rationes Hermolai in contrarium ullius ſunt

ponderis. PINTIANVS. *Catinam*) Haec eſt vetus lectio. Non recte *Catanam* paſſim reponit Cluverius, [in Sicilia ant. 1, 9. p. 116 ſq.] tamquam ſi alterum recens eſſet, cum tamen in antiquiſſimis etiam auctoribus ita ſcriptum urbis huius nomen reperiatur. Sic ſolent Latini vocales iſtas permutare, τρυτάνη trutina, πατάνη patina, Μασσαλία Maſſilia, Μασανίσσης Maſiniſſa, Μιθραδάτης Mithridates et ſexcenta alia. VOSSIVS. Graeci quidem omnes huius urbis nomen per α ſcribunt. Quod ex Procopio de B. Goth. 1, 5. Κατὲίνην profert Cluverius c. l. Hoeſchelii habet editio p. 172. et poſt adhibitis libris mutatum eſt in Κατάνην, quod et ipſe dat Hoeſchelius lib. 3. cap. 40. recte etiam ad proſodicam rationem, quae penultimam corripi docet. Adſunt etiam numi multi, quibus α ſtabilitur, uti docent Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 436 ſqq. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 202 ſq. Cf. etiam opuſcoli di autori Siciliani Tom. 14. p. 12. Tum inſcriptio in Muſeo Veronenſi p. 32. Κατανaιος habet. Latinis tamen placuit mutare in *Catina*, etſi de Pinedo ad Stephanum p. 368. *Catana* etiam admittit, uti certe in Muratorii theſ. inſcr. 40, 3. legitur, et utrumque rectum cenſet Bunemann. ad Lactantium 2, 4, 28. ubi fluctuantur libri. Sic apud Iuſtin. 4, 3, 4. ubi praefertur *i*, quod et repoſuit du Freſne, in Lactantii loco ex MSS. et editionibus antiquiſſimis, cum Bunemannus per *a* dediſſet. Ita inter *a* et *i* errant libri in Frontino 3, 6, 6. Eutropio 2, 19. et in aliis. Nempe nec doctorum virorum ſententiae in ſcriptura nominis conſtant. Tò *i* tuentur ſimilibus exemplis in vocibus *Agrigentum*, *Numidae*, aliisque, a Voſſio productis, moti Salmaſius ad Solinum c. 5. ſ. 11. m. 78. Oudendorp. ad Iul. Obſequ. c. 92. et Lucan. 3, 308. Berneccer. et Gronov. ad Iuſtin. c. l. Harduinus ad Plin. 3, 14. ſ. 8. aliique, quos memorat Vink in amoenitatibus medicis p. 246. Contra Cluverii ſententiam amplexantur Delrio et Grafſerus ad Solin. c. l. Sylburg. ad Eutrop. 2, 19. ſ. 10.

Surita ad Antonini itin. p. 87. ed. Weſſ. Tennulius ad Frontin. 3, 6, 6. Drakenb. ad Sil. Ital. 14, 196. Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 318. Alii inter utrumque medii ſtant, de quibus vid. Cellarius in Geogr. ant. 2, 12, 12. interpretes Iuſtini ad 4, 3, 4. Weſſeling. ad Antonini itin. c. l. Dorvillius in Siculis cap. 13. p. 208. Nec minus variatur in editionibus. Sic praeter ſuperiora in Livio 27, 8. f. Drakenborchius praetulit *a*, item in Oroſio 2, 14. p. 125. 5, 13. Havercampus. Contra *i* probatur in Ciceronis Verr. 4, 45. Plinio 3, 14. ſ. 8. Frontino c. l. ubi Oudendorp. notat, *a* in recentioribus tantum codicibus reperiri. Vtra ſcriptura certior ſit habenda, vix conſtitui poteſt, cum inſcriptiones deſint Latinae, ex quibus conſici quaeſtio poſſit. Nam quas in theſ. Sicil. Vol. 6. p. 224. ſ. exhibet Gualtherus, ubi legitur *Katanen. Catanens. Catanenſium, Cataneae*, eae vel ſunt ſuſpectae, vel ex alia lingua in Latinam converſae. Reſtat, quod equidem noverim, Muratoriana, ſi recte vereque deſcripta exiit. In qua dubitatione reliqui *Catinam*, etſi forte poſterioris aevi haec fuit ſcriptura.

Megarida) Prag. Pariſ. 2. *Megardia;* Rehdiger. *Megaryda*, reliqui cum edd. *Megarida.* Quod Pintianus reponit ex auctoribus in proxima nota memoratis *Megara*, non ſolum libris adverſatur, ſed et aliorum auctorum uſu refellitur, etſi *Megara* omnino recte habet, et in ipſis numis legitur, uti docent Raſche in Lex. num. T. 3. P. 1. p. 479. et Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 218. Atque ſic vel *Megara, ae*, vel *Megara, orum* in neutro dicitur, de qua duplici forma cf. Drakenb. ad Liv. 24, 30, 9. Non igitur erat, quod *Megara* ſollicitaret Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 485. At et *Megaris* uſu comprobatur, quod declarant loca a Cellario in Geogr. ant. 2, 12, 18. et Cluverio in Sicilia ant. 1, 11. p. 131. adpoſita. Ita legitur in Scylace p. 4. ed. Hudſ. in quo Gronovium ſollicitaſſe falſo ſcribit Cellarius,

Panormus) Voſſ. 1. Cibin. *Phanormus;* Perizon. *Panhormus;* reliqui cum editionibus *Panormus*, praeter 13. in qua eſt *Panhormus*. Ita et alibi in libris et monumentis antiquis variatur. *Panhormitani* eſt in quibusdam codd. apud Frontinum 3, 17, 1. notante Tennulio, adſpirationem tamen in optimo Palatino abfuiſſe addit Oudendorpius, qui non improbat, et ſic *Panormus* ſine nota ille poſuit 2, 5, 4. Idem in Silio Ital. 14, 261. obſervatur, ubi quidam libri inferunt *h*, omnes communi conſenſu in Plinio 3, 14. ſ. 8. Contra omittitur in tab. Peuting. 6. E. Vtriusque formae exempla ſubminiſtrant etiam numi ſub eodem adeo imperatore veluti Auguſto. Vid. Raſche in Lex. num. T. 3. P. 2. p. 515 ſq. Eckhel in doctrina numor. P. 1. Vol. 1. p. 232 ſq. et quos laudant. Sic in inſcriptionibus adſpiratio modo ponitur, modo omittitur. Poſterior forma adparet in conlectionibus Reineſii 3, 24. 3, 31. Gudii p. 213, 2. prior in inſcriptionibus Gruteri p. 174, 5. 266, 6. Sponii (vid. miſcell. erud. antiqu.) p. 176. Gualtheri in animadverſ. in inſcrr. Panormit. c. 2. p. 96. (theſ. Sicil. Vol. 6.) Muratorii aliquoties, ita quidem, ut plures praeferant adſpirationem. Cf. etiam Fazellus de rebus Siculis Dec. 2. lib. 7. cap. 7. Quod igitur Cluverius exiſtimat in Sicilia ant. 2, 3. in p. 274. eam a poſterioribus aevi Grammaticis adiectam fuiſſe, inde diiudicari poteſt. In gentis quidem Domitiae numis adhibetur, uti docent Vrſinus et Patinus, etſi omiſit Vaillantius. Neque hic negligi poteſt teſtimonium Euſtathii ad Homerum Il. 5, 76. p. 396. ſ. 524. qui diſerte adfirmat, veteres nomen adſpiraſſe. Sed plura dabunt Surita et Weſſeling. ad Antonini itiner. p. 91. Drakenborch. ad Sil. Ital. 14, 261. Burmannus ad Dorvillii Sicula p. 283. et qui de origine vocis eiusque vera ſcriptura operoſe diſſeruit Andr. Maſſa in Sicilia in Proſpettiva P. 2. p. 257. ad 262. Equidem adſpirationem praeferendam putavi. Contra in proximo nomine libri ſcripti omnes dant *Himera;* tantum Rehdiger.

Hymera; illud et numi Latini probant. Editiones 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 23. *Imera;* 13. *Hymera*, uti poſt Vadianus in ed. altera, (22.) quem cum ſuis ſecutus eſt Olivarius et Schottus, paucis exceptis, in quibus ſunt Vinetus et Stephanus, qui poſuerunt *Himera*, et ſic poſtea Voſſius conſtanterque ceteri. Ita *Himera* et *Hymera* libri in Frontino 3, 10, 3. Sed *Himera* in numis, et in inſcriptione apud Gruterum p. 433, 6. Goltzium in tab. antiqu. ſ. inſcrr. —, in theſ. Sicil. Vol. 6. p. 525. et *fl. Himera* in tabula Peuting. 6. E.

Leontini) Gud. *leüntini;* Rehdiger. *leonthini;* Pariſ. 2. *Lenocini.* Poſt ante *Centuripinum* Vadianus expulit *et*, et hinc ſecutae 18. 22. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. Revocavit primus Reinoldius. Deeſt in ſolo Gudiano. Idem poſt factum a Vadiano ante *Hybla*, iisdem ſequentibus, praeter Schottum; ſed inde a Voſſio conſtantius ſedit. Cum non alienum hoc ſit a noſtri more, codices auſcultari recte debent. Vid. 1, 19. in. et praeter alia loca I. Gronov. ad 1, 2, 5. *Centuripinum* tuentur omnes libri. Ciacconius tamen maluit *Centuripini* ex Plinio 3, 14. ſ. 8. At ibi de incolis dici, nexus aperte declarat, quamvis et idem ex Plinio adfert Ortelius in theſ. Geogr. h. v. Et ſic in numis apud Parutam p. 198. et alibi, item in opuſcoli di autori Siciliani T. 14. p. 18. Κεντοριπινων legitur. Sed aliunde terminatio impugnari poteſt. Nemo enim *Centuripinum* habet, ſed a Graecis dicitur Κεντούριπαι (Ptolemaeus 3, 4.) vel τὰ Κεντόριπα. (Strabo lib. 6. p. m. 187. ſ. 272.) Quod enim τὸν Κεντόριπα legitur in Diodoro Siculo 20, 56. vitio id adtribuunt viri docti, de quo cf. ibi Weſſeling. Atque ita intelligi debet in Polybio 1, 9, 4. ubi περὶ Κεντόριπα occurrit. Κεντόριπας dicit Thucydides 7, 32. ſi recte habet pro Κεντόριπα. Latini malunt *Centuripae*, et ſic ediderunt etiam

cum Heinſio et Drakenborchio Erneſti et Ruperti in Silio 14, 204. pro priori *Centuripe*, quod licentia poetica tuetur Cluverius in Sicilia ant. 2, 6. p. 309. Idem adfert ex Antonini itiner. p. 93. Weſſel. *Centuripa*, et ex tab. Peutinger. 6. E. *Centurippa*, quae feminina putat; *Centoripa* tamen neutro plurali melius cenſet, quam *Centuripa* Burmannus ad Dorvillii Sicula p. 437. *Centoripae* praefert Rogerius ad Cicer. in Verrin. 3, 6. Cf. etiam Waſſe ad Thucyd. c. l. *U* tamen praeferunt Latini, etſi in numero conſentiunt. Sic Plin. 31, 41. ſ. 7. *Centuripis*, Scribonius Largus cap. 43. *Centuripas*. Soli igitur Melae relinquenda eſt ſua terminatio. Denique pro *Hybla* Lipſ. *ibla*; Vindob. *bible*; Gud. Prag. cum edd. 1. 9. 15. 17. 20. 23. *hibla*; edd. 7. 8. *bibla*; 6. *bybla*, in qua antiqua manus correxerat *Hybla*, quod habet 10. et aliae. In ſequentibus Vindob. *habent*.

Enna) Vindobon. Prag. Rehdiger. Lipſ. *Ethna*; Cibin. *ehtna*; Gud. (ex quo A. Gronov. falſo adfert *ethinna*) *ethena*; Voſſ. 1. *Chena*; Voſſ. 3. *Ethena*; Vatic. 1. *Henna*; reliqui *Enna* praeter Venet. et Havn. qui *Aetna* tuliſſe videntur. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 18. 20. 21. 23. 28. *Aetna*, uti in prima editione Vadianus. Poſt (in ed. 22.) repoſuit *Enna*, quod Olivarius et ceteri etiam exhibuerunt. Solemnis eſt huius nominis depravatio, cuius exempla plurima dabunt Cluverius in Sicilia ant. 2, 7. Drakenb. ad Sil. Ital. 1, 93. et Liv. 24, 27. in. Duker. ad Flor. 3, 19, 8. Oudendorp. ad Frontin. 4, 7, 22. et Lucan. 6, 740. Heinſius ad Claudian. de raptu Proſerp. 1, 122. Spanhem. ad Callimach. in Cer. v. 15. Gronovius in diatribe in Stat. cap. 59. p. 386. Garaton. ad Cicer. Verr. 3, 18. et quos laudant, quibus alios addit Arntzen. ad Aurel. Victor. de V. I. cap. 59. in. Etſi enim *Aetna* urbs paſſim etiam commemoratur, non tamen ea fuit celebritate, ut in paucis diſtingui potuerit, et quae

adnectuntur de Cereris templo, ad eam referri nequeunt. Nulla igitur de noſtra urbe dubitatio eſſe poteſt. At eſſe poteſt de ſcriptura, utrum *Enna*, an *Henna* praeferri debeat, in quo diſſentiunt virorum doctorum ſententiae auctorumque editiones, in quibus utraque ratio variata ſaepe invenitur. Tuentur praeterea quidam *Enna*, etſi pauciores, in quibus Dausqueius in orthogr. P. 2. h. v. Gronov. in diatribe in Statium c. 1. Scriverius et Tennulius ad Frontin. 4, 7, 22. et quidam alii. Adſpirationem tamen probant plerique, veluti Dukerus ad Florum 3, 19, 8. Heinſius ad Claudian. de raptu Proſerp. 1, 122. idem et Burmann. ad Ovid. Metam. 5, 385. ubi etiam antea erat *Aetnaeis*, Drakenborch. ad Sil. Ital. 1, 93. et Livium 24, 27. in. Oudendorp. ad Frontin. 4, 7, 22. et Lucan. 6, 740. Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 368. et ad Anthol. Latin. Tom. 2. p. 550. Garaton. ad Ciceron. Verr. 2, 65. in. 3, 18. Ruperti ad Sil. Ital. c. l. et quos memorant. Quae quidem ratio ſat validis argumentis nititur. Ita enim in auctoribus efferunt conſtanter fere veterrimi codices. Tum antiquam eam ſcripturam docet Plinius 3, 14. ſ. 8. ubi Siciliae civitates ordine alphabetico recenſet. Denique monumenta priſca evincunt, in quibus numi *Henna* exhibent. Vid. Spanhem. de uſu — numiſm. T. 1. p. 199. Torremuzza in opuſcoli di autori Siciliani T. 14. p. 20. Eckhel in doctrina num. P. 1. V. 1. p. 207. et unde ſua conlegit Raſche in Lex. num. T. 2. P. 1. p. 628 ſq. Nemo enim facile audiet Harduinum, (cf. ad Plin. c. l.) qui *Mun. Hennae* aliorſum intorquet. Ex inſcriptionibus refertur huc a Reineſio in ſyntagmate inſcrr. 6, 99. *M. Claudius M. F. conſol Hinnad cepit; d* enim adiectum eſſe ex veteri Romanorum orthographia, porro *e* et *i* mutari, multis exemplis fieri docet in indic. cap. 19. A verbis *Famam habet* initium cap. 62. in Vineti editione.

§. 17. *Praecipui montium)* Lipſ. Rehdiger. Vindob. Cibin. Gud. Vatic. 1. Pariſ. 1. 3. *praecipua* vel, ex more, *precipua;* Venet. Vatic. 3. Havn. Prag. Pariſ. 2. *praecipuus.* Editiones ad Voſſium omnes *praecipua* ſic, ut ad *Enna* referatur diſtinctionis maximae ſigno adpoſito; Vadianus tantum in prima editione et hinc 18. ita haec verba ordinant: *Aetna praecipua montium. Eryx* — etſi in nota inde a *montium* verba ad ſequentia referre malit. Voſſius primum dedit *Enna. Praecipui montium Eryx* — quod ceteri acceperunt. Ciacconius malebat: *famam habet ob Cereris templum Enna praecipuam;* quemadmodum 3, 7, 4. *Famam hinc praecipuam habent.* Et facile, quod ſolemne eſt librariorum peccatum, omitti hic potuit virgula transverſa. Attamen ſic longius adiectivum a ſuo ſubſtantivo praeter Melae morem abſtrahitur, nec, ut in altero loco, notata in praecedentibus celebritatis cauſa explicatur, ſed ſimpliciter Enna diſtinguitur. Quare Voſſiana emendatio praeferenda videtur, quae et in hoc nexu Pomponio eſt magis accommodata. Sic enim 3, 3, 3. *Montium altiſſimi Taunus et Rhetico,* et paullo poſt: *Amnium in alias gentes exeuntium Danubius et Rhodanus.* Cf. 1, 5, 4. 6, 1. 9, 9. 2, 5, 2. et alibi. Decepit librarios *Henna,* ad quod adiectivi ſequentis genus referendum putarunt. Alii cum voce *montium* connexuerunt, ſed in eo aberrarunt, quod in uno Eryce ſubſtiterunt, cum Mela, ubi aliorum recenſum ſubiicit, plurali numero uti ſoleat, uti 2, 4, 2. 5, 2. 7, 12. Si cui tamen Ciacconii emendatio magis adrideat, poſſit is etiam ex plerisque MSStis et edd. vetuſtis revocare *memoratur.* Pro *Eryx* noto more codices multi, veluti Rehdig. Lipſ. Vindob. Gud. Prag. cum edd. 1. 2. 6. 7. 8. 9. 10. 13. *Erix;* Ciaccon. *Erice;* Cibin. *ery.* Pro *memoratus* in multis libris inveniri *memoratur* iam dictum eſt. Ita enim plerique MSSti Abr. Gronovii, ex meis Lipſ. Vatic. Havn. Venet. Rehdiger.

Vindobon. Gud. Prag. et edd. 1. 2. 3. 4. et reliquae ad Voſſium, qui repoſuit *memoratus*. Voſſ. 1. Cibin. *veneratur*, quod etiam in varr. lectt. ed. 27. notatum erat, et monente A. Gronovio verbis communibus accenſetur a Priſciano lib. 8. p. 191. ed. Hanov. Poſt Prag. *ob Oneri conditum*.

Aetna) Cibin. Lipſ. Rehdiger. Vindobon. Prag. *ethna*. Poſt Ciaccon. Vatic. *quod Cyclopas;* Rehdiger. *quod cyclopes;* Gud. Prag. *ciclopas;* Vindob. *aclopas*. Porro Lipſ. *ſlagat;* Cibin. *fraglat;* Gud. *ſlagratur;* Rehdiger. *ſlagravit*.

Himera) Prag. et editiones multae ex veteribus etiam 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. — *Imera;* Rehdig. et 24. 25. Olivarianae, Schottus *Hymera;* 11. et poſt cum Vineto, Voſſio recentiores, uti Cibin. Lipſ. Vatic. Gud. et alii. Vid. ſupra. Tum Prag. *qui in media;* Rehdiger. *eſt, quia in medio;* Lipſ. Pariſ. 1. Venet. Havn. Prag. *in adverſa;* Cibin. *lybicum;* Gud. edd. 7. 8. et forte aliae *libicum*, uti ſit. Sic Prag. *Tulcum mare;* edd. 2. 9. *Tuſchum mare;* Lipſ. *alio ore in Tuſcum, alio in libicum;* Vatic. et Cibin. *Tuſcum maxime devenit;* Gud. *mare decurrit*. TZSCHUCKE. Conſiderandum, an ſit melior lectio diviſim *ad modum*, hoc eſt, *ad menſuram*. PINTIANUS. Satis obſcure et abs re. Senſus in vulgari forma commodus eſt uſuque probatus; i. e. fere media, uti explicat Ciacconius, quod ex Livio 24, 16, 7. probari poteſt, ubi ſic: *qui ferme inſulam dividit*. Sed vid. Vol. 2.

§. 18. *Siciliam)* Prag. *Sciciliam;* edd. 6. 7. *Ciciliam;* 8. *Ciliciam*, uti antiqua manus, male quidem, in ed. 6. correxerat.

Aeace) In Pariſ. 1. deeſt; Lipſ. Rehdiger. Gud. Venet. Vatic. Vindob. *eae;* Cibin. *coae;* Prag. *Eata;* Pariſ. 3. *Eoa*, uti alios hic legere ab eadem manu in Lipſ. adſcriptum erat; in aliis *Aeaee*, uti habent edd. 3. 4. 5. 6. et plures; 1. 2. 9. *Aeae;* 11. *Aeee;* Vinetus *Aeaea*. Hoc et *Aeaee* recte habent. Graecis enim dicitur Αἰαίη ſ. Αἰαία. Cf. Homer. Odyſſ. 10, 135. Sic Apollon. Rhodius 4, 661. λιμὴν Αἰαίης et v. 850. ἀκτὴ Αἰαίη Τυρσηνίδος ἠπείροιο. Αἶα enim urbs Colchidos, unde non ſolum Aeaea Circe dicta eſt, ſed et Αἰαίη νῆσος Colchidos in Phaſide. Vid. Apollon. Rhod. 3, 1074. et ibi Schol. et Euſtath. ad Homer. 10, 135. p. 387, 18. Baſ. Atque hinc etiam noſtra nomen traxit, quam Apollodor. 1, 9, 24. Αἰαίαν vocat, ubi etiam ita variant codices. Cf. Staveren. ad Hygin. fab. 127. p. 230. et quos producit. Pro *Calypſo* ſolita negligentia Cibin, Vindob. Prag. Rehdiger. *Calipſo*. Vindob. poſtea *habuiſſe ſive habitaſſe*, ut ſupra §. 6. *pharon ſive pharos*.

Gaulos) Lipſ. Pariſ. 1. 3. Vatic. Cibin. Vindob. Gud. Prag. Rehdiger. et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. 34. *Caulos*; reliquae, monente Hermolao, *Gaulos*. Recte. In Graecis enim eſt Γαῦλος. Accedunt numi, qui exhibent Γαυλιτων. Cf. Eckhel in doctrina num. P. 1. V. 1. p. 268. et quos adlegat Raſche in Lex. num. T. 2. P. 1. p. 1327 ſq. Adſunt denique inſcriptiones. Ita in Sponii miſcell. erud. ant. p. 190. legitur *Inſularum Melit. et Gaul.* et p. 192. *Plebs Gaulitana*, quod et ex inſcriptione proferunt Cluverius in Sicilia ant. 2, 16. p. 444. et Gruterus in theſ. p. 415. n. 3. Eadem variatio, quae hic, notatur etiam in Silio Ital. 14, 274. Alia corruptione in Strabone lib. 6. p. m. 191. ſ. 277. legitur Γαῦδος, de qua monuit praeter Cluverium c. l. Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 493. Poſt pro *Melita* Cibin. *Melitha*. Tum Prag. *Ceſſura;;* Gud. Venet. Havn. Pariſienſes,

edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 25. Vadianae, Olivarianae, 30. 32. 37. Vinetus, Schottus, Voſſius, 40. 41. 42. *Coſura;* 13. 19. *Cuſyra;* inde a Reinoldio 44. 45. reliquae cum aliis codicibus. *Coſſura*, quod etiam ex ſuis excitavit A. Gronovius. Ipſe hanc ſcripturam probat ex Ptolemaeo 4, 3. f. in quo legitur Κόσσυρ νῆσος καὶ πόλις, uti Κόσσουρα apud Strabonem lib. 6. p. m. 191. ſ. 277. ubi etiam Guarinus reddidit *Coſſura*. Cum Ptolemaeo conſentit Appian. de B. C. 1, 96. 5, 95. Pro eo eſt Κόρσουρα in Strabone lib. 17. p. m. 574. ſ. 834. quod iam in *Coſſura* mutatum voluit Berkelius ad Stephanum p. 473. Et ſic habet Martianus Capella lib. 6. p. 208. In Plinio 3, 14. ſ. 8. et 5, 7. *Coſyra* legitur, uti in Stephano h. v. ubi tamen duplex *s* commode locum habet, etſi duplicem hoc nomine inſulam ferunt. Literae geminatio ſine dubio praeferenda eſt propter monumentorum auctoritatem. De numis vid. Eckhel in doctrina num. P. 1. Vol. 1. p. 267. et quos recenſet Raſche in Lex. num. T. 1. P. 2. p. 1046. de inſcriptionibus conſulendi Faſti triumphales a. u. 499. Gruterus p. 297. Ex numis etiam recte hanc formam adſtruit Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 454. Nec eam ignorant paſſim boni codices, ut hic aliqui, et duo in Oroſio 5, 21. notante Fabricio. Quod Ovidius Faſtor. 3, 567. correpta prima ſyllaba *Coſyrae* ſcripſit, metri cauſa feciſſe videtur. Fluctuatur penultima in numis, lapidibus et libris. In faſtis et numis conſpicitur *u*, quod probat Havercampus in Parutae numiſm. p. 851. (Vol. 5. theſ. Sicil.) *Coſſyrenſes* tamen apud Gruterum p. 297. Et ſic in Plinio c. l. Silio Italico 14, 272. ubi cf. Drakenb. in Ptolemaeo et Appiano cc. ll. *y* praefertur. Contra in Livii epitome 89. Martiano Capella c. l. *u*. Forte antiquius et Graecum eſt *y*, quod poſt uſu frequenti tranſiit in *u* apud poſteriores in primis, cuius exempla ſiſtunt

Boruſthenes, *Illuricus* et ſimilia, etſi hic Strabonis auctoritas obeſſe videtur. Certe *Coſſura* retinui.

propius —) Rehdiger. Vindob. *proprius*. Cf. ad 2, 2, 1. Poſt Lipſ. *Gallaza;* Gud. Rehdiger. Pariſ. 1. 3. cum edd. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 11. *Galaza;* Pariſ. 2. *Balaza;* Vatic. 3. *Galara;* alii cum reliquis editionibus *Galata*. TZSCHVCKE. Scribendum cum adſpiratione in poſtrema *Galatha* ex Ptolemaei [4, 3.] et Plinii [3, 14. ſ. 8.] vetere codice, quamvis Ptolemaeus cum *C* in principio, *Calatha*.' [Καλάθη νῆσος.] PINTIANVS. Conſentit Stephanus h. v. in quo legitur Καλάθη πόλις οὐ πόῤῥω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ſuo ſcilicet more, quo ex inſulis urbes et contra facit, uti praeter alios etiam ibi monent de Pinedo et Berkelius. Tum librarii *C* et *G* commiſcere ſolent in locorum nominibus, quae ex Graecis potius regi debent. Sic, ut alia in noſtro etiam obvia praeteream, et in ſimili ſubſiſtam, *Calate* legitur et *Galate*, *Calatini*, ſ. *Calactini* et *Galatini*, de quo vid. Cluver. in Sicilia ant. 2, 12. p. 359. et Graevius et Gronov. ad Ciceron. Verrin. 3, 43. in. aliique, quos excitavit Burmann. ad Dorvillii Sicula p. 439. Idem p. 612. addit, in cod. Huydecoperiano apud Ciceronem c. l. eſſe *Calatae* et *Calatinis*, etſi Dorvillius in Siculis cap. 3. p. 22. probat *Calactinis*, ſed omnino de urbe illa dubitat, quam tamen hac ſcriptura tuetur Gualtherus in animadverſ. ad inſcrr. peregrinas p. 897. (Vol. 5. theſ. Sicil.) Sed noſtra inſula *Galata* vocatur in Antonini itiner. p. 514. et a Geogr. Ravenn. 5, 25. Amplexandam tamen putavi veterum formam, dedique *Calatha*. Τὸ *th* probavit etiam Pintianus, etſi fert in initio *G*. Mox pro *et illae* Gud. *ulle;* Prag. *quas edias appellant*.

Oſteodes) Lipſ. Pariſ. 2. 3. Vindob. Gud. Rehdiger. Prag. Venet. cum edd. 1. 2. 9. 15. 17. 20. 23.

Oſtrodes. In aliis recte ſcribitur *Oſteodes;* tantum Pariſ. 1. *hoſtrodus*, et ed. 8. *oſtendes*. Graece apud Diodor. 5, 11. Ptolem. 3, 4. Ὀστειώδης. TZSCHVCKE. *Oſteodem* neque Strabo, neque Plinius, neque, quod ſciam, alius inter Aeolias numerat; quapropter exiſtimo erratum eſſe in ordine verborum, legendumque: *Propius Italiam Galata, Oſteodes, et illae ſeptem* etc. PINTIANVS. Diſerte Plinius 3, 14. ſ. 8. diſtinguit ab Aeoliis ſeptem, cum quo conſentiunt alii a Cluverio in Sicilia ant. 2, 14. producti. Ipſe Cluverius p. 397. et 416. c. l. cum Ortelio in theſ. Geogr. ſ. v. *Aeoliae* loco *Evonymi* connumeratam hanc eſſe exiſtimat. Ita vero Melam potius ipſum erraſſe crediderim. *Ericodes* poſſit legi, ut cum aliis conſentiat; niſi longius a libris recedat. Pro *Lipara* Rehdiger. Cibin. *Lypara;* Venet. Pariſ. 1. 3. Prag. edd. 1. 2. 9. *Lippara;* Vatic. 3. *Liaspara*. Nemo hic facile haereat. Quae ſubſequuntur inſularum nomina, et ſcriptura et ordine discrepant. De ſingulis dicendum eſt.

Heraclea) Vatican. 1. Pariſ. 1. Lipſ. *Heracea;* Cibin. Pariſ. 3. *Heratea;* Vatic. 3. *Eratea;* Vindobon. *eracea;* Venet. *Heracta;* Pariſ. 2. Prag. *Eracta;* Gud. *Herraca;* Rehdiger. *Heraclea*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 20. 23. *Heratea;* 13. *Hieratea;* Vadianus cum ſuis, 21. 24. 28. omninoque Olivarianae, Vinetus, Schottus plane omittunt, et, ut numerum poſitum compleant, poſt *Ericuſa* legunt. Voſſius *Heraclea* primus revocavit et poſt *ac ſicut Aetna* dedit pro *Ericuſa* aliorum, quo idem numerus conficitur. Hinc Lipſ. Prag. Pariſ. 2. 3. *Didima;* Vindob. *didina;* Cibin. *Didyma;* Rehdiger. *Dydima;* Pariſ. 3. *dindima*. Edd. 1. 2. 9. *Didima;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. cum MSSt. ſuis *Didyma;* Vadianus, uti quidem iam antea legebatur in ed. 13. dedit *Didyme*, quod receperunt 21. 24. 25. et aliae. *Didyme*, Graeco

uſu, quo dicitur Διδύμη, et noſter gaudet. Removere igitur nolui, etſi minime addicunt codices, nec ii omnino improbandi. Pro *Phoenicuſa* Lipſ. Rehdiger. Vindob. *phenicuſa;* Prag. *phenicus;* Venet. Gud. *Phoenicuſa;* alii *Phoenicuſſa.* Edd. 1. 2. 11. *Phenicuſſa;* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Phoenicuſſa;* 9. *Phitecuſſa;* Vadianus cum ceteris *Phoenicuſa.* Subſequitur in libris lectio varie corrupta et immutata. Pariſ. 3. Vindobon. *Aſſicuta;* Pariſ. 1. *Aſicuta;* Lipſ. *Eſicuta;* Gud. Rehdiger. *aeſicuta;* Vatic. 1. *Ac ſicuta;* Pariſ. 2. Venet. *Ac ſicura;* Vatic. 3. Prag. *Ach ſicura;* Cibin. optime *ac ſicut.* Edd. 1. 2. 9. *Aſſicuta;* 3. (emendatum legi in meo exemplari *eripyſſa*) 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. aliisque *Ericuſſa,* uti reliquae, vel etiam *Ericuſa* ad Voſſium, qui dedit *ac, ſicut Aetna.* Pro *Aetna,* uti fit, Gud. *ethena;* Vindob. Cibin. Prag. Rehdiger. Lipſ. *ethna.* Edd. 1. *Aethna,* 11. *etna.* Cf. ſupra. Poſt *perpetuo* Pariſ. 1. 2. 3. Vatic. Rehdiger. et reliqui *flagrat,* pro quo vitioſe Cibin. *fraglat.* Prius etiam exſtat in edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Vadianus reliquis praeivit *flagrant,* quod retinuit Reinoldius, Voſſius cum ceteris mutavit in *flagrantes.* Tum Prag. *Iera,* quale ſupra in *Himera* adfuit; Venet. *Hierra;* Cibin. Rehdiger. Lipſ. *Hyera.* Denique pro *et Strongyle* Vatic. 1. Rehdiger. *Stroneiles;* Cibin. *Stroncyles;* Vindob. Pariſ. 3. *Stronchiles;* Gud. *Stroncydes;* Venet. *Strumbile;* Pariſ. 1. 2. *et Stroneides;* Vatic. 3. *eſtronoides;* Prag. *Eſtro, Noydes.* Edd. 1. 2. 9. *ſtronchiles;* 6. *Strongylle;* 7. 8. *Strongille;* 12. 14. 19. 30. 32. 37. poſteriores etiam Vadianae *Strongylae;* 13. *Stronyles;* 15. 17. 20. 23. *Strongile;* 3. 4. reliquae *Strongyle.* Haec de ſingulorum vocabulorum mutationibus. Nunc de ordine hodie recepto, quem tenent codices, disiecerunt editiones. Nempe 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23.

Phoenicuſſa, Ericuſſa (vid. antea de primis) *Aetna perpetuo ſlagrat igne, Hiera et Strongyle et Pithecuſſa;* Vadianus, quem ad Voſſium ſecuti ſunt ceteri, ſic; *Phoenicuſa, Ericuſa, Hiera et Strongyle, ut Aetna, perpetuo ſlagrant igne. At Pithecuſa* — Receptum ordinem, excepta ſingulorum variatione, ut in praecedentibus, inſtituit Voſſius, librorum auctoritate ſubnixus. TZSCHVCKE. *Lipara, Veracia,* [immo *Heratea*] *Didyma, Phoenicuſſa, Ericuſſa. Aetna perpetuo ſlagrat igne. Hiera et Strongyle.*) Sic Aldi habent exemplaria. Scribendum arbitror *Lipara, Hiceſia, Didyme, Phoenicuſſa, Ericuſſa, et, quae perpetuo ſlagrant igne, Hiera et Strongyle;* ex Strabone, [lib. 6. p. m. 191. f. 277.] Ptolemaeo, [3, 4.] Plinio, [3, 14. ſ. 9.] Mariano, [Scymno Chio v. 254 ſqq.] Solino [c. 12. ſ. 6.] et Homeri interprete in decimo Odyſſeae, qui *Hiſceſiam* pro Evonymo ponit inter Aeolias. [Cf. Euſtathius ad Odyſſ. 10. in. ubi καλεῖται δὲ μία τούτων κατά τινας καὶ Ἱκέσιον.] Ptolemaeus utramque locat prope Siciliam. Vel, ſi magis placet, lege: *et, quae, ut Aetna, perpetuo ſlagrant igne, Hiera et Strongyle,* ex Diodoro. [5, 7.] PINTIANVS. *Quae ut Aetna*) Forte, *ea ſicut Aetna,* vel, *ac ſicut Aetna.* CIACCONIVS. Et haec quoque peſſime erant contaminata. Veterem reduximus lectionem, quam mirifice corruperant priores interpretes. Pro *ſlagrant* reſcripſimus *ſlagrantes,* in caeteris ſecuti ſumus veteres libros. Recte vero Hieram et Strongylen tantum nominat, quae ardeant; ſimiliter quoque facit Diodorus Siculus. [5, 7.] Sed et hodie quoque id verum eſt. Caeteras tamen et illas quoque aliquando arſiſſe, manifeſte ex crateribus et ambuſtis quarundam verticibus colligi poteſt. VOSSIVS. Ordo, quem Voſſius reduxit, auctores habet libros veteres. De ſingulis inſulis haec tenenda videntur. Pintianus, qui pro *Heraclea* maluit *Hiceſia,* videtur omnino ad omnes omnino vicinas Siciliae inſulas reſpexiſſe, de qui-

bus alibi. Quod ſi ſitum ex graduum longitudine et latitudine metiaris aliarumque inſularum ex tab. Peutinger. E. 6. viciniam conferas, *Iceſia* Ptolemaei videtur eſſe, quae in tabula inter *Strongilen* et *Dymen* (ſic enim) conlocata reperitur, *Herculis inſula*, quae etiam *Heraclia* vocatur in Antonini itin. p. 517. Apud Geogr. Ravenn. 5, 23. omnes illae inſulae, quas *Erculis* adpellat, etſi corruptis nominibus, facile ad aliorum recenſum accommodantur praeter *Pagnarea*, *Wlacana* et *Baſilidin*. Ex quibus cum priores voces referre videantur *Hiera Vulcani*, uti diſerte in Diodoro 5, 7. in. adpellatur, reſtat *Baſilidin*, ita ut inſula *Evonymos*, quae Strabone teſte c. l. ſic dicta eſt, quod a Lipara in Siciliam navigantibus maxime ad laevam fuit, proprio etiam nomine inſignita fuiſſe videatur *Heraclea* vel *Baſilidis*. Sed ſi quis *Pagnarea* ex *Heraclea* corruptum malit, *Baſilidin* alio pertinet. Cluverius tamen in Sicilia ant. 2, 14. p. 415. ex ſitu tabulae conligit, eandem eſſe hodie *Baſiluzzo*, quo magis priora confirmantur. Minus enim recte in noſtris tabulis *Evonymos* dicitur *Vſtica*, Ptolemaeus quidem 3, 4. ſi eius *Iceſia* eadem eſt, quae *Heraclea*, adfert etiam *Evonymon*, ſed eodem modo nomine proprio et adpellativo deceptus eſſe videtur, quo *Hieram* et *Vulcani inſulam* diſtinguit. Vid. Caſaubonus ad Strabonem lib. 6. p. m. 190. ſ. 275. Iſidorus Orig. 14, 6. *Ericodem* et *Ericuſam*, *Phoenicodem* et *Phoenicuſam*, quae ſunt duae tantum, facit quatuor, et hinc novem Aeolias, ut antea Servius, ipſe tamen ſecum in diverſis locis pugnans, falſo numerat. Vid. Cluver. in Sicilia ant. 2, 14. p. 397 ſq. Poſſet *Theraſia* ex Plinio c. l. legi, ſi non propius ad codices noſtros accederet *Heraclea*, nec, quod eſt aliquanto gravius, obſcura illa vox, quae Strabonis c. l. *Thermiſſa* videtur, ad Hieram, Vulcani inſulam, aperte referretur. *Hiera* autem quo minus legatur, obſtant ſequentia.

Maneat ergo *Heraclea*, et vel *Evonymos*, vel *Ericuſſa* exiſtimetur, dum certiora adferantur. In *Didyme* nulla mora, niſi quis cum MSStis praeferendum putet *Didyma*. Sed mox eadem terminatione *Strongyle*. Poſt *Phoenicuſſa* ex libris poſui, tum ex analogia, quod ex Φοινικόεσσα ortum eſt, tum auctoritate Stephani h. v. quam de Pinedo, Berkelius et Holſtenius reveriti etiam ſunt, licet et ibi quidam ſimplex σ habent. Duplex etiam legitur in Strabone c. l. ubi probat Cluverius p. 414. c. l. Idem valet poſt de *Pithecuſſa*. Quae in codicibus ſubſequuntur mire corrupta, bene reſtituit Voſſius. Nempe ſeparatim edenda male in unum contraxerunt librarii, et ex *Aetna* literam primam adpenderunt τῷ *ſicut*. *Aetna* enim ſimpliciter in hoc nexu locum habere nequit, vel temere Aeoliis inſulis interponatur, niſi comparationem ſtatuas incendii ſimilis factam eſſe. Quod cum ſenſiſſet Vadianus, relicto librorum ordine ad finem narrationis ea verba reiecit. Sic vero *Ericuſſa*, quod exhibuerunt pleraeque olim editiones, etſi in earum inſularum recenſu deſideratur, evaneſcit, tamen nec, inſeri poteſt, ut numerus poſita lege conſtet. Inſurrexit quidem contra Voſſium Vrſinus in disputatione Vitembergae 1668. 4. habita, quae exercitationes continet philologicas et pro non mala lectione peiorem invectam eſſe dicit, quia Ericuſſa etiam in aliis locum hic occupet, nec Hiera et Strongyle ſolae arſerint, cum etiam de Lipara idem Strabo et Plinius ſuis temporibus obſervatum eſſe adfirment, aut, ſin ſolae, antiqua tempora Pomponius reſpexerit. At obiectae difficultates hoc nomen admitti non patiuntur. In Strongyle vero et Hiera idem de ſua aetate adfirmat Diodorus Sic. 5, 7. In ſequentibus ſuo ingenio poſuit Voſſius, ut concinnius flueret oratio, quae alias male cohaereat. Certe, niſi quis hoc velit, cum Pintiano inſerere debet *quae*, ſic ut utroque modo ultra codices oratio informetur. In poſtremis duobus

nominibus nemo haerebit, tantum quod τὸ *s* ex proximo vocabulo adnexum eſt.

Sed Pithecuſa) *Sed* excidit in Veneto. Alii, qui τὸ *s* priori voci adnexuerunt, habent *et*, quod et promiſcue poſuerunt edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. Male vero prioribus etiam paſſim ſequens nomen adiungunt. Vadianus pro illo *et* dedit *at*, quod reliquae editiones acceperunt, dum Voſſius revocaret *ſed.* De iſtarum particularum commutatione vid. Drakenborch. ad Liv. 36, 35, 7. et quae notavi ad Melam 1, 9, 5. Tum Rehdiger. *Pytecuſa*; Venet. *Pythecuſa*; Lipſ. Gud. Prag. *pitecuſa*; alii fere *Pithecuſa*, uti editiones maxime inde a Vadiano, etſi ita iam ed. 13. Nam 1. 2. 9. habent *Phitecuſſa*; 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Pithecuſſa*, quod praetuli, uti antea *Phoenicuſſa*. Ita duplici σ effertur in Stephano et a plerisque MSStis et in editionibus ante Schweighaeuſerum apud Appianum de B. C. 5, 69. qui ſimplex praetulit, qua forma et paſſim alibi, uti ſimilia ſolent, prodit. Sequitur *Leucothea*, pro quo Lipſ. Vindobon. *Leucotea*; Prag. *Leuchothea*; alii cum edd. *Leucothea*; tantum 19. vitioſe *Laucothea*. Hinc Lipſ. *Avaria*; Pariſ. 1. *Aenarria*; Vatic. *Aenarea*; Pragenſ. *Aeparia*; Venet. *Cervaria*; alii *Aenaria* cum plerisque editionibus tantum, quod 11. *enaria*. Longius receſſit Vadianus, qui tacite adpoſuit *Venaria*, et praeter familiam adſentientes habuit etiam, uti fere ſemper, edd. 30. 32. 37. Idem in margine ed. 29. legitur additum. TZSCHUCKE. *Pithecuſae* plurali numero Strabo, [2. p. 84. ſ. 123. et alibi, etſi etiam Πιθηκοῦσα 1. p. 41. ſ. 60.] Ptolemaeus, [3, 1. f.] Stephanus, quorum Strabo et Ptolemaeus cum ſimplici *ſ*, ſemper *Pithecuſae*, Stephanus cum duplici. Ovidius quoque [Metam. 14, 90.] *Colle Pithecuſas habitantum nomine dictas.* Prae-

terea videtur legendum permutato dictionum ordine, *Pithecuſſae, Aenaria, Leucothea,* ut ſervet morem ſuum ſaepe iam inculcatum, coniungendi duo locorum propria nomina. Nam *Pithecuſſae* alio nomine dictae ſunt *Aenaria,* ab ſtatione navium Aeneae, auctore Plinio lib. 3. [c. 12. ſ. 6.] PINTIANVS. Incerta haec eſt ratio, cum alii eandem faciant, alii utramque diſtinguant, de quo alio loco diſſeri poteſt. Ea tamen forſitan cogitatione motus Vadianus pro *Aenaria* poſuit *Venaria,* neque tamen vidit, longius illam hinc proferri, cum Venaria Coſano litori obiectam fuiſſe diſerte ſcribat Plinius c. 12. ſ. 6. et cum iis inſulis coniungat, quae deinceps noſter recenſet. Falſo igitur Ortelius in theſauro Geogr. h. v. Venariam Melae tribuit. Veneti codicis *Cervaria* in his inſulis nomen eſt inauditum. Si quid mutandum videatur, pro *Aenaria* legerim *Aſturia,* quam Plinius diverſa curſus progreſſione ultra Tiberina oſtia cum Palmaria, Sinonia, Pontiis — coniungit. At cum *Aenaria,* ad quam codices ducunt, veri nominis fuerit inſula, locum ſuum teneat, et ex mente Pomponii diverſa a Pithecuſſa habeatur. Hinc vero cap. 63. exorditur Vinetus.

Phitonia) Ciaccon. Gronoviani, Cibin. Venet. Vindob. Pariſ. 1. 2. 3. Vatic. Havn. *Sidonia*; Rehdiger. Prag. Lipſ. *Sydonia*; Gud. hanc vocem omiſit. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *Sidonia*; Vadianus cum ſuis, 21. 24. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gronovii in edd. 40. 41. 42. *Sinonia*; Reinoldius cum ceteris *Phitonia.* TZSCHVCKE. MSS. et ed. Iunt. *Sidonia,* et mox *Synonia* vel *Sinonia* pro *Phitonia,* quomodo etiam habet Iunt. ed. Et ſane ſitus harum inſularum ſuadet, ut priore quidem loco cum editione Exonienſi legatur *Phitonia,* poſteriore vero *Sinonia,* quam inſulam cum Pal-

maria eodem modo, quo Mela, iunxit Plinius lib. 3. cap. 6. [ſ. 12.] iuxta ſcripturam codicum MSS. in quibus legitur *Sinonia*, *Parmaria*. Leg. *Palmaria*. A. GRONOVIVS. Qui hic *Sidonia* legunt, paullo poſt *Sinonia* ponunt vel *Phitonia*; contra recentiores. Cum bis eiusdem fere nominis inſula locum vix habeat, nec usquam *Sidonia* inſula memoretur, immo infra *Sinonia* diſerte in MSStis legatur, hic paullo aliter nomen depravatum eſſe adparet, ad cuius emendationem deducit Plinius 3, 6. ſ. 13. qui in harum inſularum enumeratione *Phintonis inſulam* ponit, uti quidem illa exprimitur in ed. Harduini. In aliis enim etiam *Phitonis* ſ. *Pintonis* inſula vocatur. Poſterius praefert etiam Martianus Capella lib. 6. p. 207. ubi Grotius vult *Phytonis* ſ. *Pythonis*. In Ptolemaeo 3, 3. ſ. eſt *Φίντωνος νῆσος*. Obſtat haec ſola dubitatio, quam et moverunt Pintianus et Voſſius, quod ea inſula circa Sardiniam a Plinio in freto inter Sardiniam et Corſicam conlocatur, quocum conſentit Ptolemaeus, qui alias veluti Pithecuſſam, Capreas, Pontias in Tiberino pelago 3, 1. ſ. oſtendit. Turbat igitur Mela, ſitumque inſularum miſcet. Vix enim credam cum Pintiano, (vid. infra) a librariis eſſe eam inſulam intruſam. Legerim *Sirenia* ex Homero Odyſſ. 12, 167. ubi νῆσος Σειρήνοιϊν, ſi haec forma ex auctoribus probari poſſet, in quibus Sirenuſae leguntur, et a Ptolemaeo in hac ora aliis adponuntur. In *Capreae* minus offenderunt codices, vel ita, ut haec inſula facile agnoſcatur. Nempe Vatic. 1. habet *Caprae*; Pariſ. 1. 2. Gud. Vatic. 3. Lipſ. Rehdig. *Capre*; Cibin. Vindob. *Capree*; Prag. *Carie*; alii *Capreae* cum editionibus; tantum 30. 32. *Capraea*.

Prochyta) Vatic. 1. Rehdiger. *Corcytha*; Cibin. *Corcyta*; Vatic. 3. *concira*; Pariſ. 1. 2. *Corcyra*; Gud. *corcira*; Lipſ. *coreyra*; Prag. *Cortina*; Vindobon. *corcitalis prochita*; Venet. *Gorcyſſa*; Pariſ. 3. et Havn. forte

Prochyta. Edd. 1. 2. 9. *Corcitha*; 13. *Corcica*; 6. 7. 8. 10. 15. 17. 20. 23. *Prochità*; 3. 4. 5. reliquae *Prochyta*, quo nomine ab aliis inſula hic ponitur, cuius veſtigia apertiora ſervarunt codices optimi, verum nomen Vindobon. niſi quod *Prochita* edidit. In *Pontiae* parum libri diſcrepant. Venet. *Ponthiae*; Rehdiger. *Pontiahe.* *Pandateria*, quod ita agnoſcunt Ciaccon. Rehdiger. Cibin. Lipſ. Pariſienſes, Vaticanus 1. alii aliter fingunt. Prag. *Pandetheria*; Vatic. 3. *Pandeteria*; Venet. *Pandatheria*; Havn. opinor, *Pandatoria*, uti edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 23. priores iis *Pandateria*; 13. et poſt Vadianus et Olivarius cum ſuis, 21. 24. Vinetus, Schottus *Pandataria*; Voſſius cum ceteris *Pandateria.* TZSCHVCKE. *Pandataria*) Stephanus et Plinii [3, 12. ſ. 6.] antiquum exemplar, item Cornelius Tacitus lib. 14. [Annal. cap. 63.] et Varro in tertio de re ruſtica [cap. 5, 7.] cum *e* in tertia, *Pandateria;* Ptolemaeus [3, 1.] cum *o* magno in eadem *Pandatoria;* Strabo [lib. 2. p. 84. ſ. 127.] *Pandaria*, ſi codex vitiatus non eſt, quod vereor. PINTIANVS. Variant omnino libri in efferendo hoc nomine, nec adeo ſibi conſtant editiones eaedem. Ita Erneſti in Taciti Annal. 1, 53. ſcripſit *Pandateria*, ſed 14, 63. *Pandataria*, uti conſtantius dedit Brotierius. Sic in Suetonii Caligula cap. 15. alii, in quibus Erneſti, praetulerunt *a*, reliqui maiori numero cum Oudendorpio *e*. Πανδατερία legitur in Dione Caſſio 55, 10. nec recte per *η* ex eo notat Salmaſius ad Solin. c. 3. ſ. 8. p. m. 67. cum et Xiphilinus habeat *ε*, ut ibi notatur. Eadem Πανλατερία vitioſe dicitur Stephano, uti dudum monuerunt Berkelius p. 624. et Holſten. p. 624. ex crebra literarum *δ* et *λ* confuſione. *Pandateria* in Antonini itiner. p. 515. Alii edunt per *a*, ſi libros certe pleroſque ſequaris, in iis Strabo 2. p. 84. ſ. 123. et 5. p. 161. ſ. 233. etſi in priori loco codices etiam habent Πανδαρία, uti in poſte-

riori etiam Gnarinus et in priori *Pandria*, ex quo intelligi Pintianus debet. Sic *Pandataria* Varro de R. R. 1, 8, 5. ubi per *e* Cod. Polit. et 3, 5, 7. Plinius 3, 12. ſ. 6. Martian. Capella lib. 6. p. 207. Cf. Reimarus ad Dion. Caſſ. et Oudendorp. ad Sueton. cc. ll. Adparet inde, inconſtantem fuiſſe ſcripturam, in qua ſtatuenda ſic recte codicum exempla valuerunt.

Sinonia) Ita codices vel etiam *Synonia*, uti Cibin. Rehdiger. Prag. Prius praeferunt etiam veteres editiones. Poſt praeeunte Vadiano 16. 18. 21. 22. 24. 25. ceterae *Phytonia*, et inde a Voſſio 40. 41. 42. *Phitonia*. Reinoldius revocavit *Sinonia*, quod reliquae propagarunt. Probat hanc lectionem Plinius, qui 3, 12. ſ. 6. ſcribit: *Palmaria et Pontiae mediam habent Sinoniam*. Pro *Palmaria* Cibin. Pariſ. 1. 3. Vindob. Vatic. 1. Lipſ. Rehdiger. Venet. Havn. *Parmaria*; Vatic. 3. *Parmarea*; Pariſ. 2. *Parmartha*; Prag. *parmarita*; Gud. *permaria*. Edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. 24. 25. et hinc pleraeque Olivarianae, porro 28. Schottus *Parmaria*; Vadianus ut antea 13. dedit *Palmaria*, et praeter familiam idem acceperunt ex Olivarianis, 29. 33. Lugd. 1646. reliquae. TZSCHVCKE.
Phytonia, Parmaria) Lego *Pinton*, non *Phytonia* ex Marciano [Martiano Capella lib. 6. p. m. 207.] et Plinio. [3, 13. ſ. 6.] — Nec me movet Ptolemaeus [3, 3.] qui eam inſuſam *Phintonem* nominat. Multis enim Graeci adſpirant, quae Latini per tenuem literam efferunt, et e contrario. Sciendum tamen *Pintonem*, ſive mavis *Phintonem*, inſulam non eſſe ex earum numero, quae ſunt citra Tiberis oſtia, quas hic Pomponius refert, ſed ex illis, quae ultra ſunt. Quam ob rem inter Transtiberinas locanda eſt, errore librariorum hic poſita. Praeterea legendum videtur *Palmaria*, non *Parmaria* ex Plinio et Marciano, a palma arbore, unde et *Phoenicuſſa* inter

Aeolias nominata, et duae aliae eodem nomine in ſinu Libyco prope Carthaginem Stephano. Adſtipulatur etiam Varro libro de re ruſtica tertio: [c. 5, 7.] *Hoc*, inquit, *ita fieri apparet in inſulis propinquis Pontiae, Palmariae, Pandateriae.* PINTIANVS. Cf. quae ſupra de *Phitonia* adtuli. *Palmaria* ex mutatione crebra literarum *r* et *l* ſcribendum, ſatis evicit Pintianus. Addi poſſit, ſi quis valere putet, hodiernum nomen *Palmaruola.* Occurrit quidem *Palmaria* etiam in Antonini itin. p. 514. ſed ſitu diverſa.

lateri) Gud. Prag. Vatic. 3. *littori*, quod volebat etiam Cluverius in Italia ant. 3, 7. p. 1014. Sed illud probum eſt, et ſic apud noſtrum paſſim adhibetur, veluti 1, 3, 1. et in ſimili nexu 2, 4, 9. Tum Rehdiger. *thyberina;* Gud. Vindob. edd. 1. 2. 3. 4. 5. 12. 14. 19. *hoſtia*, ut alibi. Denique pro *obiacent* codices et edd. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 21. 23. *iacent;* in Vatic. 3. Venet. Prag. plane abeſt. Vadianus, quem hic ſequitur ed. 28. invexit *obiacent*, quod et habent reliquae omnes. Dedi ex codicibus *iacent*, quod iam maluerat Ciacconius. Ceterum quod *oſtia* ſcribi vult I. Gronovius maiuscula litera, de eo vid. disputata ad 2, 4, 6.

§. 19. *Dianium)* Rehdiger. *Dyanium.* Poſt Ciaccon. ex libris notat *Igilium* et *Jilium;* A. Gronov. ex Perizon. *Igylium;* Salmaſius ad Solin. cap. 3. ſ. 8. p. m. 67. ex Palatinis *Ygilium.* De meis haec: Vatic. 3. Pragenſ. *Igidium*, reliqui *Igilium* cum codice Holſtenii, quem ipſe adlegat in annotatt. in Cluverii Ital. ant. p. 38. Editiones omnes *Iginium.* Vinetus et poſt Voſſius cum ceteris poſuerunt *Igilium.* TZSCHVCKE. *Iginium)* Plinii vetus exemplar [3, 12. ſ. 6.] et Romana lectio, itemque Marcianus [Martianus Capella lib. 6. p. 207.] *Igilium*

legunt, non *Igitium*, ut Hermolaus agnoſcit; haud ſane, ut mihi videtur, recte. Quapropter legendum puto *Aegilium*, ſive *Aegiliou*, ut, quemadmodum dicta eſt altera inſula *Aegilos*, id eſt, *Capraria*, ita haec forma diminutiva appellata ſit *Aegilion*, id eſt, *Capellaria* et *minor Aegilos*. PINTIANVS. Schedae Palatinae *Ygilium* teſte Salmaſio in exercitt. Plin. p. 95. cui *Aegilium* legendum videbatur. A. GRONOVIVS. Αἴγιλος quidem apud Graecos occurrit, quam amabant caprae, (cf. Theocrit. 5, 128.) unde etiam inſulam, quam Graeci *Aegilon* vocarunt, Latinos *Caprariam* reddidiſſe ſcribit Plinius. An vero diminutivum in uſu fuerit, dubito. Sed et incerta eſt et ſuſpecta illa inſulae ſcriptura, et licet exemplaria quaedam, etiam Harduini, *Aegilion* in Plinio ferant, alia tamen, quod et Pintianus adfirmat, legunt *Igilium*, quod et probant libri in Antonini itin. p. 514. ubi Surita Plinium ſecutus dederat *Aegilium*. Tum *Igilium* ſcribit Martianus Capella c. l. qui Plinium reddere ſolet, et Rutilius in Itiner. 1, 325. De Plinii optimis membranis idem adfirmat Salmaſius ad Solin. cap. 3. ſ. 8. p. m. 67. Eo etiam ducunt veſtigia codicum in Iulio Caeſare de B. C. 1, 34. quae expoſuit Oudendorpius, et agnoverunt interpretes. Eandem in noſtro ſcripturam, reiecta priori, probat etiam Cluverius in Italia ant. 2, 2. p. 502. Plura dabunt Salmaſius c. l. Cellarius in Geogr. ant. 2, 10, 15. Burmann. ad Rutilii itiner. et Weſſeling. ad Antonini itiner. cc. ll. In *Carbania* conſentiunt omnes libri. TZSCHVCKE. *Carbaniam* putat Hermolaus eam eſſe, quae a Plinio [3, 12. ſ. 6.] dicta ſit *Barpana*, cui nec aſſentio omnino, nec diſſentio. In alterutro erratum conſtat, in utro incertum. PINTIANVS. *Igilium, Carbania*) Libri hic non variant. Plinio eſt *Barpana*, ut iam aliis recte obſervatum, quorum opinio hac in parte verior eſt, quam Cluverii, [vid. poſt.] qui Columbariam hic pro Carbania ſubſtituebat. VOSSIVS. Vix legitimum inſulae nomen

Carbania videtur, quod nemo novit. Apud Plinium 3, 12. ſ. 6. Hermolao Barbaro et Harduino putatur eſſe *Barpana*, uti habent omnes codices, quam opinionem adiuvat literarum adfinitas. Alioquin poſſit eſſe *Planaſia*, quàm in hoc tractu conlocat Ptolemaeus 3, 1. f. et magis diſerte Antoninus in itiner. p. 514. quippe qui inter Ilvam et Planaſiam habet Igilium. In Plinio tamen *Planaria* memoratur praeterera et *Planaſia*. Cluverius vero in Italia ant. 2, 2. extr. p. 505. vitiatum nomen *Carbania* putat ex *Columbaria*. Cf. ad eum Holſten. p. 38. Dubito, an certi aliquid ſtatui poſſit.

Vrgo) Codex A. Gronov. Vatic. 3. Prag. et edd. 15. 17. 20. 23. *Gorgona;* Pariſ. 2. *Gongona;* alii libri omnes et ſcripti et editi *Vrgo*, tantum ed. Lugd. 1538. *Vurgo*. TZSCHVCKE. Ita Plinius 3, 6. [ſ. 12.] et MSS. codices Melae, excepto meo, in quo atque etiam editione Iuntina legitur *Gorgona*, eademque *Gorgon* appellatur a Rutilio lib. 1. itiner. v. 516. *Adſurgit ponti medio circumflua Gorgon Inter Piſanum Cyrniacumque latus*. A. GRONOVIVS. Eadem, quae hic, variatio cernitur in Plinio, ubi *Orgon* olim et *Gorgona* legebatur, *Vrgo* tamen, teſte Harduino, ab omnibus MSStis probatur. Nec discrepat Martianus lib. 6. p. 207. Stephano etiam eſt Ὀργών: *Vrgo* utique videtur nomen antiquum, quod poſterior aetas mutavit in *Gorgon* et *Gorgona*, quo quidem Caprariae adiungitur in Geogr. Ravenn. 5, 27. Et ſic hodie vocatur *Gorgona*. *Gorgonis inſula* eſt in Latinis Ptolemaei 3, 1. f. Hermolaus in caſtigatt. in Plin. c. l. apud omnes Geographos veteres reponit igitur *Vrgo*. *Ilva* intactum ſervarunt libri. Pro *Capraria* Prag. *Carpria;* Havn. cum edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. 19. *Caparia*.

diviſae Corſica —) Turbarunt hunc locum librarii, impliciti repetitione vocis Corſica, neglectaque

fere *Sardinia.* Ita nempe praeteritis ſingulorum vitiis verba ordinant Vatic. 1. Cibin. Pariſ. 1. 3. Rehdiger. Gud. Venet. Ciaccon. *diviſae Corſica Etruſco, quarum Corſica litori propior;* Havn. Pariſ. 1. 3. Rehdig. *diviſae Corſica Etruſco, quarum Corſica Etruſco litori;* Vindob. *diviſae Corſica litori proprior inter latera;* Lipſ. *diviſe Sardinia Africo, Sardinia Etruſco, quarum Corſica italico litori proprior;* Vatic. 3. Pariſ. 2. cum Voſſianis, etſi hic omnino veteres libros memorat, receptum ordinem tenent. Editiones 1. 2. 9. 11. 13. priorum codicum lectionem reddunt; inde 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 12. 14. et aliae *diviſae Etruſco, quarum Corſica litori propior;* Voſſius repoſuit: *diviſae, Corſica et Sardinia, quarum Corſica Etruſco litori* et ſic poſtea omnes; ante Voſſium tamen 15. 17. 20. 23. locum ſic compoſuerunt: *diviſae Hetruſco, Corſica et Sardinia, quarum Corſica litori,* et Vinetus: *diviſae Corſica et Sardinia, quarum Corſica litori.* In ſingulis haec fere notavi: Vindob. *diviſſe.* Tum Vatic. 1. Rehdig. *et ruſco;* Cibin. *et ruſcho;* alii cum editionibus *Etruſco* vel *Hetruſco,* aliquae etiam ex primis *Ethruſco,* quae non diutius moror. Pro *litori* Rehdiger. *lateri,* ut alibi, de quo ad 2, 1, 4. et pro *propior* Vindob. Rehdiger. *proprior,* uti paullo ſuperius. Sic 2, 2, 1. et paſſim. TZSCHVCKE. Non eſſe attentandum verbum *Etruſco* perſuadere videtur Plinius in tertio: [c. 12. ſ. 6.] *In Liguſtico,* inquit, *mari eſt Corſica, quam Graeci Cyrnon appellavere, ſed Tuſco propior.* Nihilo minus pendeo animi dubiusque ſum, *Taphro* ne hic, an *Etruſco* legendum ex eodem Plinio, cuius verba paullo ante relata ſunt: *Itemque Pinton et foſſae, a quibus fretum ipſum Taphros nominatur.* PINTIANVS. Forſan *Etruſco* abundat. CIACCONIVS. Reddidimus veterem lectionem ex optimis et antiquiſſimis membranis. In vulgatis hactenus exemplaribus aliquot verba deerant. VOSSIVS. Adparet ex antiquiorum et meliorum codicum

lectionibus, cum duae inſulae indicentur, in priori loco male ſequi ſolam Corſicam et excidiſſe vocem *Sardinia*, quae ex ſubiectis facile ſubpletur. Atque id certius probant etiam codices alii quidam, etſi deterioris alias notae, in eo tamen laudandi, quod, quaecunque invenerunt praeſcripta, ſervo ea obſequio adſperſis tantum vitiis, repraeſentare ſolent. Neque tamen reluctor, ſi quis verba *Corſica et Sardinia* ex margine irrepſiſſe putet, cum ex ſequentibus intelligantur, atque alias etiam a noſtro locorum nomina adpellativa omnino praemittantur, propria in locorum enumeratione ſubiiciantur. Atque ita hunc locum legendum cenſet Salmaſius ad Solin. cap. 3. ſ. 9. p. 68. Male autem voci *freto* adiectum fuiſſe *Etruſco*, recte iam olim monuit Ciacconius, ipſo inſularum ſitu adiutus. *Taphro* docta eſt Pintiani coniectura, neque tamen neceſſaria. Ceterum Cocleus (ed. 11.) a verbis: *duae grandes* capitulum XII adponit hac inſcriptione: *De inſulis Gallici maris.* Quam hic apte, adparet.

intra) Codices cum editionibus ad Gronovios praeferunt *inter*, unde repoſitum ſtetit *intra*, quod, quia aptius videtur, reliqui. Non enim, quod inter latera interiectum eſt, deſcribit, ſed ipſorum laterum formam utrimque productam. Scribendi compendium harum particularum crebram invexit commutationem, de qua vid. Drakenb. ad Silium Ital. 14, 466. et ad Livium 5, 27, 2. et quos producit, itemque Schwartzius ad Plinii Panegyr. c. 30. p. 106. et quae notavi ad 2, 1, 7. Sic infra §. 21. Cibin. *inter* pro *intra* ponit.

et longa) Gud. omiſit; Pintianus melius iudicabat: *ſed longa.*

Aleria) Pariſienſes, Lipſ. Cibin. Vindob. Prag. Vaticani et alii cum editionibus 1. 2. 3, 4. 5. 6. 7. 8.

9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19. 20. 23. *aperta*; tantum Gudianus neglecta lineola *apta*. Vadianus, re ipſa ſuadente aliorumque auctorum teſtimoniis mutavit in *Aleria*, cui facile reliqui paruerunt.

Mariana) Venet. Prag. *Mariane;* Cibin. Vatic. 3. Havn. *Marianae* cum editionibus ad I. Gronovium, a quo ſucceſſit *Mariana*, uti habent reliqui codices mei cum Ciacconio. Sed et ante Gronovium idem praetuliſſe videtur Vineti editio. TZSCHVCKE. Scribo *Mariana*, non *Marianae*, ex Ptolemaeo, [3, 2.] Plinio, [3, 12. ſ. 6.] Solino. PINTIANVS. *Mariana* ſcribendum, non *Marianae*, quod ex veteri meo codice conſtat. CIACCONIVS. *Mariana* edidi, ſecutus viros doctos et MSS. quos novi duo, non *Marianae*, ut nuper. I. GRONOVIVS. *Marianae* in optimis noſtris invenimus membranis, non *Mariana*, uti vult Gronovius. Putavit nempe unam tantum in Corſica eſſe Marianam coloniam, cum duas recenſeat Ptolemaeus, quarum una ad Marianum erat promontorium, altera vicina Aleriae. Vtramque autem recenſuiſſe Melam exinde patet, quod, ſi de una tantum intellexiſſet, ſequeretur alteram Marianam a barbaris fuiſſe occupatam. VOSSIVS *in appendice ad h. l.* *Marianas* notavit etiam Frater ex Mediolan. Ita vero quum ſcripſi, intelligis, vel in primis Cluverium a me ſignari; ille praecipue deſcripſit Corſicam; ille ſic citavit; ille locum Ptolemaei citat, Marianam utramque notat. Et tamen Voſſius id ipſum nunc voluit praecipere, quaſi rem haberet cum templi camillis. I. GRONOVIVS *in nota poſteriore.* Duas *Marianas* utique novit Ptolemaeus 3, 2. cui, de numero certe plurali, addi poteſt tabula Peuting. 3. D. ubi *Marianis*, pro quo vitioſe in Geogr. Raven. 5, 27. exſtat *Martinianis*. Forte igitur poſtea alia urbs idem nomen ſortita eſt. Nam Plinius 3, 12. ſ. 6. etiam Antoninus in itiner. p. 85. et 445. *Marianam* tantum

memorant, et Seneca in conſol. ad Helviam cap. 8. diſerte ſcribit: *Deductae ſunt duae civium Romanorum coloniae, altera a Mario, altera a Sulla.* Cf. Solin. c. 8. ſ. 2. Sulla vero Aleriam deduxit, ille Marianam. Ita vero non ſolum hunc locum etiam produxit Cluverius in Corſica ant. p. 507. et Salmaſius ad Solin. c. 3. ſ. 9. p. m. 68. ſed et ad Senecam c. l. ita ſcribi voluerat Lipſius. Poſt *ſunt* Cibin. Lipſ. forte alii et pleraeque veteres editiones diſtinctionis ſigno maximo adpoſito moram faciunt, ſic ut ſubſequentia ad *Sardinia* referantur, quod bene mutavit Vadianus, et probavit Salmaſius c. l.

niſi quod in —) Ita libri omnes, tantum Prag. *neque in occidentem quam in orientem.* TZSCHVCKE. Corrigendum puto: *niſi quod ab occidente, quam ab oriente anguſtius patet*, ex Plinio in tertio: [cap. 13. ſ. 7.]. *Sardinia*, inquit, *ab Oriente patens* etc. quae verba refert etiam Marcianus. [Martianus lib. 6. p. 207.] PINTIANVS. Salluſtius lib. 2. hiſtor. citante Nonio V. Facies: *Sardinia in Africo mari, facie veſtigii humani prominet, in occidentem, quam in orientem latior.* Sed legendum videtur, *in orientem, quam in occidentem latior.* Et ſic legitur apud Gellium lib. 13. cap. 28. *In orientem, quam in occidentem latior prominet;* et Iſidorum lib. 14. cap. 6. CIACCONIVS. Nihil muto, contra Pintianum; Salluſtium enim eſt imitatus. SCHOTTVS.

par et quadrata) Gud. *apparet quadrata;* Prag. *paret quam data.* Poſt Pariſ. 2. Vatic. 3. Prag. ut Reinoldianae *eſt ſpatioſior.* Sed propter ſubſequens *eſt* melius omittitur cum libris reliquis.

longiſſima) Ita libri omnes ad Vadianum, qui tacite poſuit *latiſſima*, et ſic cum edd. 21. 28. aliae Vadianae, 24. Olivarianae, Vinetus, Schottus, Voſſius, Gro-

novii, dum praeeunte Reinoldio in ed. 44. et ceteris rediit *longiſſima*. *Latiſſima* tamen forte fuit in Pariſ. 1. et 2. At priorem lectionem cum aliis plerisque libris probat ipſe inſulae utriusque adſpectus et auctorum de utraque narrationes, dummodo teneatur, Pomponium eam quadratam facere. Quae autem ſingulatim tradunt auctores, ſuo loco exponentur. Pro *Corſica* Prag. prave *conſita*.

ſoli quam coeli) Hinc verborum ordinem mutant libri quidam. Nempe Vatic. 3. Prag. *coeli quam ſoli*; Ciaccon. *peſtilens pene*; Rehdiger. *peſtilens plene*; Ciaccon. Cibin. Vatic. Gud. Rehdiger. Prag. *populorum antiquiſſimi*. Praeterea in Cibin. bene ſcribitur *fecunda*, ſed male in Prag. abeſt *ut*. Pro *antiquiſſimi* idem dat *antiquiſſimorum*.

Ilienſes) Lipſ. Gud. *Illienſes*; Rehdig. *ylienſes*; reliqui *Ilienſes* cum editionibus, ex quibus ſola 13. habet *Iolenſes*. TZSCHVCKE. Sic et Plinius. [3, 13. ſ. 7.] Pro qua lectione quoque ſtat Pauſanias [10, 17, 4.] et Livius lib. 41. fol. 371. [cap. 6. ſ. 10, 6.] et Solinus. [c. 10. ſ. 4.] Sed Strabo [lib. 5. p. m. 155. ſ. 225.] et Livius, [40, 19, 6. de quo deinceps] *Iolenſes*, et ſic legendum videtur: ab Iolao enim deducit Strabo atque etiam Diodorus lib. 5. [c. 15.] CIACCONIVS. Salmaſius [ad Solin. p. m. 70.] *Iolenſes* et hic et apud Plinium et apud Solinum repoſuit pro *Ilienſibus*. Fruſtra. Vide Pauſaniam in Phocicis, ex quo cognoſces, probam eſſe lectionem vulgatam. VOSSIVS. Ilienſes in Sardinia habitaſſe, ex iis, quae viri docti notarunt, indubium eſſe adparet, adeoque Pauſanias ſua aetate Ἰλιεῖς ibi habuit. Fuerunt tamen etiam Ἰολαεῖς (Strabo c. l.) vel Ἰολάειοι (Diodor. c. l.) dicti ab Iolao, qui ex Theſpienſibus et Attico agro in hanc inſulam coloniam deduxit. Vid. Vindingii Hellen. p. 541.

in Gronovii theſ. V. 11. At codices omnes ſtant pro voce *Ilienſes*. Accedit quod ex Graeca adpellatione per etymologiae rationem deſcendere *Iolenſes* nequeunt, qui *Iolaenſes* potius efferendi ſint. Vtrosque miſcet Harduin. ad Plin. c. l. Tum non ſolum a Pauſania, ſed et a Livio Ilienſes ipſorum aetate commemorantur, nusquam *Iolaenſes*. Quare ferenda non eſt emendatio Salmaſii, quam etiam praeterea refutavit Drakenborch. ad Sil. Ital. 12, 362. et in primis ad Livium 40, 19, 6. ubi ita etiam quidam volebant.

Calaris) Cibin. *Cararis;* Prag. *Caloris;* varr. in edd. 27. et 29. *Caralis;* Rehdiger. *Callaris;* ceteri cum editionibus *Calaris;* Vinetus tantum *Caralis;* Schottus *Calatis*. TZSCHVCKE. Sunt, qui *Calaris* probent, inter quos eſt et Hermolaus. Nos contra ex Strabone, [lib. 5. p. m. 155. ſ. 224.] Stephano, [h. v.] Ptolemaeo, [3, 3.] Pauſania, [10, 17, 5. ubi vulgo Κάρυαλις] Marciano, [Martiano lib. 6. p. 199.] Plinio, [3, 13. ſ. 7.] utique ſcripto, *Caralis* defendimus; ſicubi aliter ſcriptum ſit, perperam ſcriptum aſſerentes. Stephanus *Caraliam* nominat. PINTIANVS. *Caralis* etiam Livio lib. 39. fol. 218. [cap. 39, 3.] *ita vexata claſſis Caralem* [*Carales*] *tenuit;* et lib. 23. [c. 40. in.] *Manlius navibus longis ad Caralem* [*Carales*] *ſubductis;* itemque alibi. Strabo [c. l.] Κάραλις καὶ Σοῦλχοι. Caeſar [de B. C. 1, 30. m.] *Sulchi*. CIACCONIVS. Praeter auctores illos adlegatos, alii etiam eandem ſcripturam confirmant. Sic *Caralitani* apud Oroſium 1, 2. etiam in cod. Prag. quem verſavi, ubi ex ſuo tantum Havercampus profert *Calitani; Caralis* legitur etiam in Antonini itiner. p. 80 ſqq. tab. Peutinger. 3. D. et Geogr. Ravenn. 5, 26. et ex antiquo ſuo codice notat Grotius in Martiano Capella c. l. ubi vulgo *Calaris* fertur. Vtrumque etiam variatur in Strabonis libris c. l. Claudiano de B. Gildon. v. 521. ubi Heinſius

repoſuit *Caralis*, et ſic viri docti in Livio 23, 40. in. ubi olim etiam ſtabat *Calaris*. Eodem vero praeterea ducunt aliae nominis depravationes in poſteriori maxime eius parte, veluti Κάρβαλις in Stephano ſ. v. Σόλκοι; Κάρναλις in Pauſania 10, 17, 5. et Procopio de B. Goth. 4, 24. ubi tamen ex Cod. Regio vera ſcriptura notatur, quo etiam referunt viri docti Ἄραδις in Dione 48, 30. f. Κάλαθις quidem ſine diſcrepantia legitur in Diodoro 5, 13. ſed cum in Corſica illa conlocetur, alia ex parte ibi peccatum eſſe patet. Veram illam ſcripturam ſatis apte confirmat et numus apud Goltzium in inſcr. Gr. Tab. 28. fig. 5. p. 292. in quo Καραλιτων legitur, productus, ſi eius ratio ad noſtram urbem conſtaret, de quo monuit Eckhel in doctrina numor. P. 1. V. 1. p. 271. Sed plura, ſi quis nunc deſideret, dabunt Cluverius in Sardinia ant. p. 490. Duker. ad Flor. 2, 6, 35. Oudendorp. ad Hirtium de B. Afr. c. 98. ubi, ut in aliis paſſim, pluralis praefertur, et Drakenb. ad Livium c. l. qui Douiatium de altera ſcriptura male ex recentiori adpellatione pugnantem repellit. His igitur cauſis motus repoſui *Caralis*, Vineti etiam exemplo confirmatus. Hic praeterea a voce *Vrbium* cap. 64. incipit.

Sulci) Vatic. 3. *Sculci*; Lipſ. *ſculti*; *Sulci* reliqui omnes et editiones ad Vadianum, qui dedit *Sulchi*, et hinc 21. 22. 24. 25. omninoque ſequentes editiones ad I. Gronovium, a quo *Sulci* revocatum rediit. TZSCHUCKE. Strabo [lib. 5. p. m. 155. ſ. 224.] adſpirate *Sulchi*; Ptolemaeus [3, 3.] ſine adſpiratione *Solci*; Plinius [3, 13. ſ. 7.] *Sulci*; Pauſanias [10, 17, 5.] *Sylci*, etſi in eo mendoſe *Syllus* [Σύλλους] pro *Sylcus* ſcriptum leges. Sed quoniam haec Corſicae et Sardiniae relatio ita confuſe et praepoſtere ſcripta eſt, ut neutri, quod ſuum eſt, redditum videatur, viſum eſt faciendum, ut ſubiicerem, quo pacto reſtitui fortaſſe in integrum poſſit. Scribendum

igitur, ut reor, hoc verborum conceptu: *Quarum Corſica litori propior par et quadrata undique, praeterquam ubi Aleria et Mariana coloniae ſunt, a Barbaris colitur. Sardinia Africum pelagus attingens, inter latera tenuis, ſed longa; niſi quod ab occidente quam ab oriente anguſtius patet, et nusquam non aliquanto ſpatioſior, quam ubi latiſſima eſt Corſica* etc. PINTIANVS. Scripſi *Sulci*, non *Sulchi*, quia illud videntur ſervaſſe ab auctore iidem codices, [quos ſupra de *Mariana* excitaverat] praeferentes *Sula*. I. GRONOVIVS. Voſſius in appendice ad h. l. perinde utrumque eſſe monuit. Sic certe Strabo lib. 5. p. m. 155. ſ. 224. Σουλχοὶ, et alii quidam. Plerumque enim inter *Sulci* et *Sulchi* ambigunt codices, niſi graviora peccata admiſceant, veluti in Claudiano de B. Gildon. v. 518. ubi Heinſius praetulit *Sulci*, Plinio 3, 13. ſ. 7. Antonino in itiner. p. 84. et alibi. Probandum videtur *Sulci*, in quo alii plane conſentiunt. Sic Stephanus Σολκοὶ et Συλκοὶ utroque modo et diverſo in loco, et praeter eos, quos antea commemoravit Pintianus, Antonin. in itiner. p. 84. tab. Peuting. 3. Θ. Geogr. Raven. 5, 26. Hinc et *Sulcitani* apud Hirtium de B. Afr. fin. Plinium, Ptolemaeum cc. ll. Accedunt iis codices noſtri, ut *Sulci* hic merito praeferendum ſit cum Gronovio.

§. 20. *Stoechades*) Cibin. Rehdig. *Stoecades*, uti legitur in Martiano Capella lib. 6. p. 206. cf. ad Lucan. 3, 516. Lipſ. Gud. edd. 1. 2. 9. 13. *Stecades;* Prag. *Stecudes;* Vindobon. *ſterſtechades;* ed. 11. *Stechades;* alii libri *Stoechades*. Recte. Pro *Ligurum* Vindob. *lugurum;* Prag. *ligura*.

Baleares) Ciaccon. Vatic. Lipſ. *Baliares;* Cibin. *Balcares;* alii cum edd. *Baleares*. De ſcriptura per *i* quaeri poteſt. Praeferunt id in Graecis Ptolemaeus 2, 6. ſ. (quamvis duplici λ et alii quidam) Stephanus ſ. v. Γυμνη-

σίαι (ubi codd. Βλιαρίδες) Agathemer. 1, 5. Polyb. 3, 33. Diodor. Sic. 5, 17. et alii. Ita etiam prodit paſſim in codicibus, quales ſunt Frontini 2, 3, 16. ubi tamen Oudendorp. *e* praetulit, quod et fecit in Lucano 1, 229. 3, 710. Ita Prag. Melae, qui Oroſii lib. 1. c. 1. continet. Accedunt monumenta priſca. *Baliarib.* apud Gruter. p. 298. n. 3. in Faſtis Capitolinis: *Metellus Baliaric. Pro Cos. de Baliarib.* Gorius in inſcrr. ant. T. 3. p. 173. n. 214. *Praeſ. praelegatus inſularum Baliarum.* Quare etiam hodie multi docti viri hanc rationem ſequendam putarunt. Vid. Heinſ. et Drakenb. ad Silium Ital. 3, 365. hic etiam ad Liv. 21, 21, 12. Minime tamen contendere auſim, hanc unice veram, alteram illam falſam eſſe. Nam et numi exſtant, in quibus *Metellus Balearicus* legitur, etſi faſti Capitolini maiori valere debeant auctoritate. Vid. Pighius in Annal. ad an. u. 632. p. 73. Goltzius in Faſtis p. 149. ſ. Morellus in numis conſul. p. 523. Sic apud Strabonem lib. 14. p. m. 450. ſ. 654. Βαλεαρίδες, non Βαλλιαρίδες, uti refert Heinſius c. l. et per *e* in Plinio 5, 11. ſ. 5. Suetonio in Galba c. 10. Antonini itiner. p. 511. Nec dubitarunt ita edere Oudendorpius aliique in Suetonii loco, Oudendorpius in Hirtio de B. Afr. c. 23. f. et in Iulio Caeſare de B. G. 2, 7. in. Frontino 2, 3, 16. etſi codices multi per *i* exhibent. Nihil igitur certi de ſcriptura ſtatui poſſe videtur, vetereſque promiſcue protuliſſe credibile eſt, quod et exiſtimat Drakenborch. ad Livii epit. 60. ubi, ſi etymologiam a Baleo, Herculis comite, ductam legeris, ſuſtineatur magis τὸ *e*; ſin Euſtathium ad Dionyſ. v. 457. audieris, Βαλιαρίδες ποτε ἐκλήθησαν. Reliqui igitur formam acceptam. In ſequentibus Vatic. *in Hiſpaniam*, non male hic; Cibin. *in hyſpaniam;* idem *Tarnleonenſia;* Lipſ. *traconnenſia;* Gud. *tarraconeſia;* Vindobon. *terraconencia;* Vatic. 3. *terraconenſium;* Prag. *teraconenſium*, uti ſolet. Cf. ad 2, 6, 3.

ſui) Ita codices omnes, Ciaccon. Gronoviani, Dorvillianus (teſte Oudendorpio ad Iul. Caeſ. de B. G. 1, 4, 2.) meique cum priſcis editionibus. Vadianus mutavit in *ſuo*, quod hinc exceperunt 18. 21. 22. 24. 25. 26. 27. 28. omninoque omnes praeter Kappianas, in quibus *ſui* rediit. TZSCHUCKE. Codicum ſcripturam egregie tuetur Oudendorpius in notis ad Caeſarem lib. 1. de Bello Gallico cap. 4. §. 2. et ſimiliter auctor in prooemio: *at ipſa ſui contemplatione pretium operae attendentium abſolvat.* Et lib. 3. c. 10. *in finem ſui faſtigantis ſe Africae noviſſimus angulus.* Petronius Satyr. c. 3. *ut vicinarum quoque gentium feminas ad ſui ſpectaculum traheret.* Tacitus lib. 3. Annal. cap. 67. *Igitur petito paucorum dierum interiectu de defenſione ſui disſernit.* Seneca in Agamemnone cap. 60. *Nunquam placidam ſceptra quietem Certumve ſui tenuere diem.* A. GRONOVIUS. Commutatio ea, quod iam docuit Oudendorp. c. l. et ad Sueton. in Caeſ. cap. 30. minime eſt infrequens. Sic apud Sext. Ruf. cap. 27. et alibi. Sed vid. Burmann. ad Ovid. Metam. 1, 30. Schwartzius ad Plinii panegyr. c. 76. p. 373. praeter ea, quae expoſuerunt Oudendorpius c. l. et Iaeger ad Mamertini Genethl. 2, 1. et Eumenii Panegyr. 6, 2. disputatio a Perizonio ad Sanctii Minerv. 2, 13. n. 3. inſtituta. Nempe in auctoribus paſſim hi genitivi tum etiam adhibentur, cum poſſeſſio indicatur. Eodem fere modo Plinius 4, 20. ſ. 12. dixit: *Creta ſui parte maxima patens.* Hic quidem *ſuo* commode etiam ſtare poſſit; at, cum non temere in ea forma libri omnes conſentiant, qua abiecta forte ipſa vox melius abſit, recepi et ego. Quaedam in his a viris doctis adpoſita aut alio ſpectant, aut ſunt deterioris aetatis.

maiores minoresque) Forte *maior minorque*, et mox *in minori* et *in maiori*. Ptolemaeus. [2, 6.] CIAC-

ſunt) Vadianus mutavit in *fiunt* nec apte, et contra codices omnes et editiones veteres. Secutae tamen *ſunt* 18. 22. 25. 26. 27. 29. et reliquae ad 42. Reinoldii exemplo revocatum eſt *ſunt* ab edd. 44. 45. reliquis. Pro *invecta* Vindob. *iniecta;* Ciaccon. *ſint;* non male.

§. 22. *Colubraria)* Vatic. Cibin. Prag. Havn. *Columbaria;* Gud. *Colubaria;* Pariſ. 1. Vindob. *Colombaria;* Venet. *Colubraria contra eſt;* ceteri cum editionibus *Columbaria*, uti et eſt ſine variatione in Plinio 3, 11. ſ. 5. plus ſemel. Poſt Prag. *ſtateat;* ed. 13. *maleficio.* Pro *ſerpentum*, quod habent Lipſ. Prag. et editiones ſuperiores, A. Gronovius inde ab ed. 44. repoſuit ex MSStis ſuis *ſerpentium*, quibus ſuffragantur etiam ex meis plurimi. Tum pro *et ſit* Pariſ. 2. Lipſ. Prag. habent *ut ſit.* A verbis *Contra eſt* Vinetus cap. 65. incipit.

ingreſſis) Cibin. *ingreſſus;* Prag. Havn. *ingreſſus in ea;* Gud. *in eam.* Tum Cibin. *inter* pro *intra;* cf. ſupra ad §. 19. Idem *hebuſetana;* Vindobon. *circumſignaverint.*

et tuta) Deſunt hae duae voces in Vatic. 3. Prag. Havn. Pariſ. 2. Tò *et* expulit Vadianus, quem ſequuntur edd. 21. 22. 24. 25. et reliquae omnes ad 42. Poſt duce Reinoldio rediit. Pro *tuta* Vatic. 1. meus et Vatic. Voſſii, Rehdiger. Lipſ. Vindob. Gud. Venet. cum edd. 1. 2. 9. 13. *rara;* alius Voſſii codex *tarra;* edd. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 10. 11. 12. 14. et deinceps pleraeque *tuta;* tantum Vinetus, *ſine pernicie terra eſt;* Reinoldius dedit *ſine pernicie et rata eſt*, et hinc ab ed. Gronovii 43. aliae, quod et comprobant Codd. A. Gronovii et ex meis Vatic. 4. Cibin. Pariſ. 1. et 3. Ciacconius adfert *et rata eſt* vel *et tracta eſt.* A *rata* facilius ad

notius *rara* transire potuerunt librarii, quam a *tuta*. Copulam *et* tuetur J. Gronovius pluribus aliis exemplis adiutus etiam ſuis MSStis ad praefationem, qua de cauſa Voſſius ad c. l. in appendice haec de noſtro loco disſeruit: „Non eſt Latinum *Colubraria ſine pernicie et rata eſt*. Libri veteres non conſentiunt. In Vaticano ſic legitur: *tamen ingreſſis eam intra id ſpatium, quod Ebuſitana humo circum* (al. *ſeptum*) *ſignaverunt, ſine pernicie et rara eſt*. In illo, cui multum tribuimus, *ſine pernicie tarra eſt*. Vinetus e ſuis libris edidit: *ſine pernicie terra eſt*. In Arundelliano eſt lacuna, abeſtque ab eo vox penultima, uti fere fieri ſolet, quandocunque non uſitatae et non intellectae occurrunt voces. Scripſerat nempe Mela *ſine pernicie et terre eſt*. *Terre* pro *terrore*, ut alibi monuimus, habetque et activam et paſſivam ſignificationem.“ Hactenus Voſſius, qui tamen ad ipſum hunc locum in nota ex libris unice profert *rara*. Remota huc accommodat, nec recte uſitatam et alibi formae diverſitatem in hoc nexu damnat. *Rata* ſi recte habet, quod videtur, in hoc nexu eſt *proba*, *tuta*.

iisdem illis) Vindob. Prag. *hisdem illis*, uti fit alibi. Cibin. Voſſ. 1. *idem illis ſ. qui alioqui ſolent;* Vatic. 1. *qui alioqui ſolent*, unde prior corruptio intelligitur.

aliud velut virus procul) Voſſ. 1. Cibin. *aliudve quod virus;* ille ſubiicit *procul*, hic *procuret;* Mediolan. Gud. Voſſ. 2. 3. 4. Periz. Gronov. Prag. Pariſ. 1. 2. 3. Havn. *aliudve quod verius procul;* idem A. Gronov. Lipſ. Ven. inſerto tantum *eſt* ante *procul;* Vindob. *aliud velut verius*, certe in *verius* tantum ab ed. 44. eum discrepare notatum erat; Voſſ. 4. Vatic. 1. *aliudve quod verus procul;* Vatic. 4. Auguſtin. *aliundeve, quod verius procul*. Edd. veteres et ſic deinceps pleraeque *aliudve, quod verius, procul;* Vinetus *aliudve, quod*

virus procuret, quod Cibin. nititur auctoritate; Schottus *aliudve procul*, reiectis aliis; Voſſius et hinc reliqui *aliud velut virus procul.* TZSCHVCKE. *Aliudve, quod verius)* Neminem eſſe tam obtuſi iudicii puto, cui non ſuboleat, haec verba non eſſe Pomponii, ſed Lectoris, fabuloſum putantis, quod de natura terrae *Ebuſitanae* auctores prodidere. PINTIANVS. Irreptitia eſſe exiſtimant haec verba. Ego ſic refingenda eſſe exiſtimo: *aliud velut virus.* VOSSIVS. E MSS. codicum veſtigiis corrigo: *aliudve quod virus.* Sic Auſonius epiſt. 22. *et nauſo aliave qua navi*, ut in MS. Voſſ. non *quavis.* Lucan. 9, 932. *Sed ſi quod tardius audit Virus et elicitum iuſſumque exire repugnat.* Ita Oudendorpius. Avus ad oram editionis Schotti adnotaverat: Leg. *adſperſum eius pulveris tactumve, procul et cum pavore fugientibus.* A. GRONOVIVS. *Virus* facile probatur, alterum incertum, quia non temere *quod* natum eſſe videtur, niſi in *verius* quis cauſam quaerat, ut nexus magis conſtet. Alias Voſſiana lectio magis eſt expedita, quam etiam Vindob. praetuliſſe videtur.